

Міністерство внутрішніх справ України
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**ОРГАНІЗАЦІЯ ВИЯВЛЕННЯ
І РОЗСЛІДУВАННЯ ФІНАНСОВИХ
ТА ЕКОНОМІЧНИХ ЗЛОЧИНІВ**

Збірник методичних рекомендацій

Колектив авторів

Дніпро
2022

УДК 343.7 : 343.72

О-64

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ (протокол № 9 від 19.05. 2022)*

РЕЦЕНЗЕНТИ: **Дараган В. В.** – д.ю.н., доцент, завідувач кафедри оперативно-розшукової діяльності ФПФПКП ДДУВС; **Макашов А. В.** – к.ю.н., начальник відділу УСР в Дніпропетровській області ДСР НП України, підполковник поліції; **Твердоступ І. О.** – начальник відділу УСР в Дніпропетровській області ДСР НП України, підполковник поліції.

О-64 Організація виявлення і розслідування фінансових та економічних злочинів : зб. метод. рекомендацій ; кол. авт.: Санакоєв Д. Б, Мороз В. П., Єфімов В. В. та ін. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 460 с.

Надано кримінально-правову кваліфікацію та фабули кримінальних правопорушень, які допомагають зрозуміти способи виявлення та документування фактів кримінальних правопорушень вчинених у сфері економіки, та відпрацювання алгоритму дій працівників підрозділів стратегічних розслідувань при виявленні та документуванні кримінальних правопорушень у сфері економіки.

Для працівників підрозділів стратегічних розслідувань Національної поліції, курсантів та викладачів ЗВО МВС.

Колектив авторів:

Санакоєв Д. Б. – к.ю.н., доцент, завідувач кафедри фінансових та стратегічних розслідувань ДДУВС, підполковник поліції;

Мороз В. П. – д.ю.н., доцент, завідувач навчально-наукової лабораторії з дослідження проблем протидії організованій злочинності та корупції ДДУВС, майор поліції;

Єфімов В. В. – к.ю.н., доцент, доцент кафедри фінансових та стратегічних розслідувань ДДУВС, підполковник поліції;

Сидорова Е. О. – к.ю.н., заступник директора навчально-наукового інституту права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції ДДУВС, доцент, капітан поліції;

Некlesa О. В. – викладач кафедри фінансових та стратегічних розслідувань ДДУВС, старший лейтенант поліції;

Юр'єв Д. С. – викладач кафедри фінансових та стратегічних розслідувань ДДУВС, підполковник поліції.

© Автори, 2022

© ДДУВС, 2022

ЗМІСТ

ВСТУП	4
I. Кваліфікація злочинів в економічній сфері	7
II. Алгоритм дій працівників підрозділів стратегічних розслідувань при виявленні та документуванні кримінальних правопорушень із привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем	60
III. Виявлення і розслідування окремих видів злочинів у сфері службової та професійної діяльності, учинених організованими групами й злочинними організаціями	98
IV. Виявлення та розслідування окремих видів злочинів у сфері господарської діяльності, учинених організованими групами і злочинними організаціями	160
V. Основи розслідування легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом	222
VI. Алгоритм дій працівників підрозділів стратегічних розслідувань при виявленні та документуванні кримінальних правопорушень, учинених шляхом зловживання владою або службовим становищем	280
VII. Алгоритм дій працівників підрозділів стратегічних розслідувань при виявленні та документуванні кримінальних правопорушень із прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою	322
VIII. Нормативно-правове забезпечення діяльності підрозділів стратегічних розслідувань	380
ВИСНОВКИ	458

ВСТУП

Злочини, пов'язані з економікою, є негативним фактором для розвитку держави. Злочинні діяння в сфері економіки, на теперішній час, здійснюються складними та витонченими способами, зважаючи на це існує необхідність у підвищенні обізнаності та професіоналізму знань в економічній сфері слідчих підрозділів та співробітників поліції. Постає завдання забезпечення працівників поліції знаннями, що будуть відповідати вимогам сьогодення та зможуть на вищому рівні виконувати свої обов'язки в розслідуванні злочинів в економічній сфері. Саме мета підвищення знань та покращення рівня кваліфікації працівників поліції являється обґрунтуванням розробки даного типу видання, щодо рекомендацій організації та планування тактичних дій при слідчій та розшуковій діяльності при розслідуванні економічних злочинів. Злочинні діяння в сфері економіки дуже різняться, тому складність полягає в єдиній методиці їх розслідування. Слід зауважити, що все ж таки існує істотна подібність за низкою ознак, що дозволяє розглядати злочини в економічній сфері як однорідну криміналістичну групу злочинів. Економічні злочини загалом мають латентний характер, саме це обумовлює необхідність застосовувати різноманітні методи і засоби в розслідуванні. Розслідування справ цієї категорії являється складним та пізнавальним процесом, що потребує чіткого плану.

Збірник методичних рекомендацій «Організація виявлення та розслідування фінансових та економічних злочинів» включає в себе такі частини: кваліфікація злочинів в економічній сфері, алгоритм дій працівників підрозділів стратегічних розслідувань при виявленні та документуванні кримінальних правопорушень із привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем, виявлення і розслідування окремих видів злочинів у сфері службової та професійної діяльності, учинених організованими групами і злочинними організаціями, виявлення та розслідування окремих видів злочинів у сфері господарської діяльності, учинених організованими групами і злочинними організаціями, основи розслідування легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, алгоритм дій працівників підрозділів стратегічних розслідувань при виявленні та із прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою.

Вивчаючи кожен групу із методичних рекомендацій у структурі

економічної злочинності, зазначаємо, що значне місце займають питання: нормативно-правового забезпечення діяльності підрозділів стратегічних розслідувань; документування кримінальних правопорушень, вчинених шляхом зловживання владою або службовим становищем; алгоритму дій працівників підрозділів стратегічних розслідувань при виявленні та документуванні кримінальних правопорушень; посягання на чуже майно шляхом його привласнення

Вивчаючи функціонування системи публічних закупівель у нашій державі з урахуванням останніх змін у законодавчій базі, що регулює таку діяльність, ми спостерігаємо низку невирішених питань із законодавчого регулювання такої системи. Сьогодні ми бачимо, що замовник має можливість шляхом використання прогалин нормативно-правового регулювання цієї сфери, створювати передумови, за яких перемагає в закупівлі підприємство, що становить інтерес для самого замовника (директора, членів тендерного комітету або уповноваженої особи із закупівлі), що зумовлює велику кількість зловживань як із боку замовників, так і з боку учасників публічних закупівель.

Вивчивши та проаналізувавши (із урахуванням практичних показників спеціально уповноважених правоохоронних органів) правопорушення, здійснені розпорядниками державних коштів можна говорити, що більшість правопорушень скоєно саме під час проведення державних закупівель. Зазначені правопорушення мають системний характер.

Злочинна діяльність, спрямована на легалізацію (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, завдає збитків в особливо великому розмірі державі та її територіальній громаді, що прямо впливає на рівень життя кожного українця. Тому, із метою своєчасного якісного реагування на злочини, пов'язані з легалізацією майна, існує необхідність якісної підготовки працівників правоохоронних органів, що дозволить працювати на попередження, виявлення та своєчасне документування кримінальних правопорушень.

Проблема зловживання владою або службовим становищем у кримінальному законодавстві далеко не нова і за прогнозами фахівців, на превеликий жаль, в майбутньому навряд чи буде повністю вирішена. Тому важливим завданням перед державою і підрозділами стратегічних розслідувань Національної поліції виступає попередження і запобігання посадовим злочинам, в тому числі і зловживанню владою або службовим становищем.

Підрозділи Національної поліції України загалом, і Департаменту стратегічних розслідувань, як її структурного підрозділу, зокрема,

виконують надзвичайно важливі функції у механізмі держави в цілому. Показово, що забезпечуючи постійну дію закону, під час виконання своїх завдань вони орієнтуються на ті ж закони і підзаконні акти, реалізують свої повноваження переважно в правових формах. Проте, розглядається усе це з погляду компетенцій діяльності НПУ.

Основу нормативно-правового забезпечення складають формування та підтримка його нормативно-правової бази як юридичного засобу досягнення реальної упорядкованості системи протидії злочинності.

Нормативна база є організаційно-функціональним образом системи протидії злочинності, вираженим юридичною мовою, що відповідає її цільовому призначенню. Водночас правові норми забезпечують моделювання як самої системи протидії, так і її підсистем, нормування та формалізацію їх функціональних, організаційних та інформаційних структур, а також самі виконують інформаційну функцію.

Наразі, згідно із Законом України «Про Національну поліцію» та Положенням про ДСР НП України визначено, що правову основу їх діяльності складають норми права, закріплені в Конституції України, міжнародних договорах України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, у законах України, актах Президента України та постановах Верховної Ради України, актах Кабінету Міністрів України (постановах та розпорядженнях), а також виданих відповідно до них актах Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції України та цьому Положенні.

У цьому виданні запропоновано науково-практичні роз'яснення та надано рекомендації розслідування економічних злочинів, що не отримували достатньої уваги з боку вчених криміналістів. Автори усвідомлюють швидкі зміни в суспільстві та законодавчій сфері та будуть вдячні за слухні пропозиції, побажання та рекомендації.

I. КВАЛІФІКАЦІЯ ЗЛОЧИНІВ В ЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРІ

ВСТУП

Проаналізувавши функціонування системи публічних закупівель у нашій державі з урахуванням останніх змін в законодавчій базі яка регулює таку діяльність, ми спостерігаємо низку невирішених питань із законодавчого регулювання такої системи. Сьогодні ми бачимо, що замовник має можливість шляхом використання прогалин нормативно-правового регулювання цієї сфери, створювати передумови, за яких перемагає в закупівлі підприємство, що становить інтерес для самого замовника (директора, членів тендерного комітету або уповноваженої особи із закупівлі), що зумовлює велику кількість зловживань як із боку замовників, так і з боку учасників публічних закупівель.

Вивчивши та проаналізувавши (із урахуванням практичних показників спеціально уповноважених правоохоронних органів) правопорушення, здійснені розпорядниками державних коштів маємо висновок, що більшість правопорушень скоєно саме під час проведення державних закупівель. Вказані правопорушення мають системний характер.

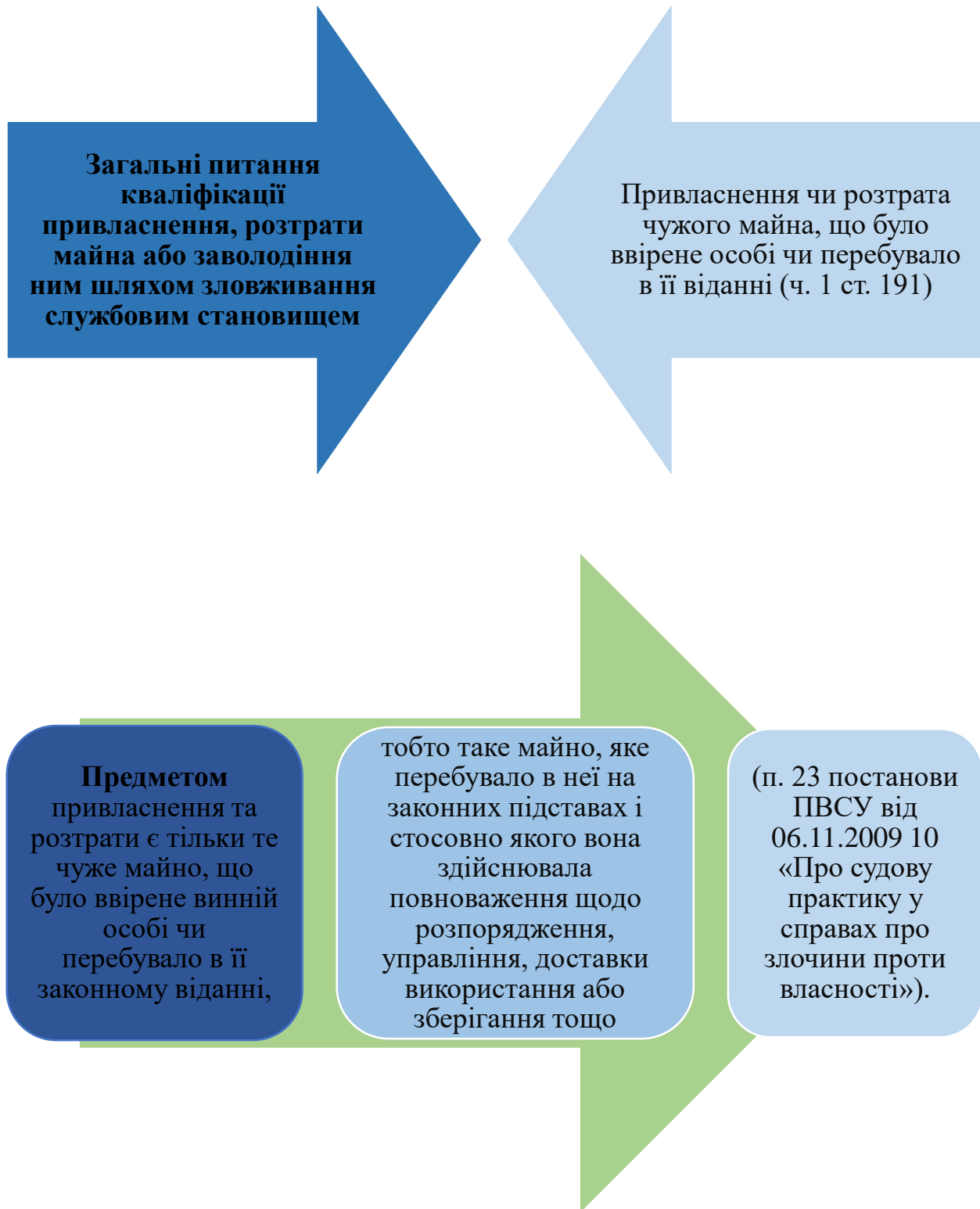
Окрім вищезазначеного, спостерігається здійснення закупівель за завищеними цінами, зокрема, закупівлі із завищеною очікуваною вартістю, яка не відповідає розміру бюджетного призначення. В деяких випадках зустрічається просування в якості «Технічного учасника» взагалі фіктивні підприємства, так звані «Одnodенні підприємства» – зареєстровані з метою участі в якості конкурента, які подають пропозицію із ціною вищою ніж підприємство яке становить інтерес замовника з метою створення фіктивної конкуренції.

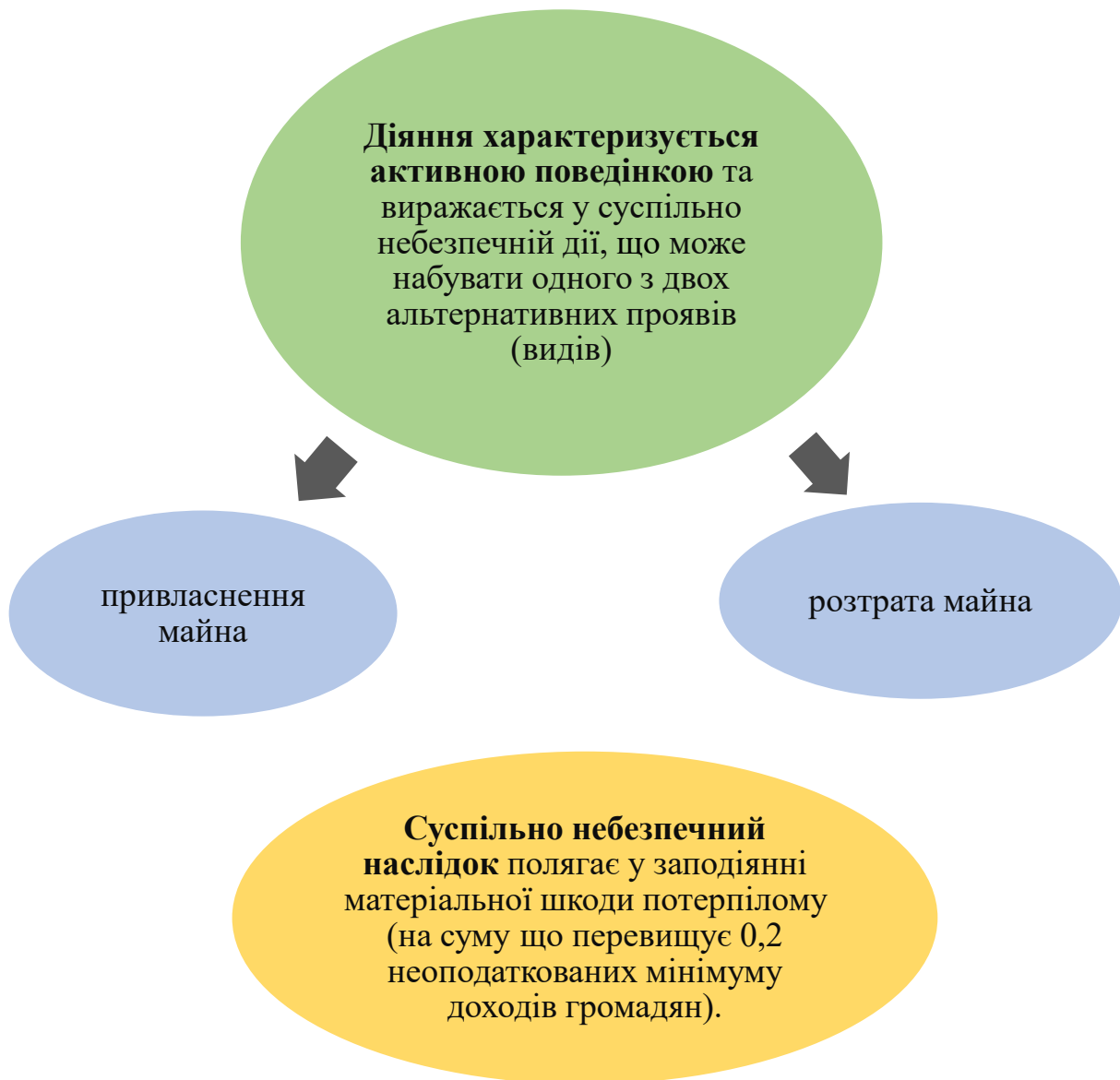
За результатами закупівлі, інколи можемо спостерігати неякісне виконання договорів, безпідставне збільшенням ціни договору після проведення тендера – оскільки не передбачається обов'язкове інформування щодо виконання договору на всіх його стадіях, змову між службовими особами замовника та службовими особами учасника, метою якої є невиконання або неякісне виконання договорів.

Замовники закупівель, заводять в якості учасників підконтрольні підприємства, які в подальшому отримують перемогу та підприємства, які заводяться штучно для участі в якості технічного учасника. Технічні учасники вказують у тендерних пропозиціях більш високі ціни на відміну від підконтрольного замовнику підприємства. За результатами проведених публічних закупівель, замовником оприлюднюється на веб-порталі уповноваженого органу рішення (повідомлення) про перемогу підприємства підконтрольного замовнику, що має нижчу ціну.

1. КВАЛІФІКАЦІЯ ЗЛОЧИНІВ В ЕКОНОМІЧНІЙ СФЕРІ

1.1. Кваліфікація привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 КК України)

У випадку **привласнення** повноваження щодо майна використовуються для обернення винною особою на свою користь (шляхом його незаконного утримання, неповернення, відокремлення від іншого ввіреного майна чи іншого відчуження всупереч цільовому призначенню (договірних умов або чинного законодавства). Майно із законного володіння переходить у незаконне володіння винного.

Наприклад, міською радою в особі міського голови гр. П та ТОВ «СТЕК» в особі директора С, укладено договір на виконання підрядних робіт. Загальна сума робіт по договору підряду складає 5 500 000 грн. 00 коп.

Міським головою П та директором ТОВ «СТЕК» гр. С за підписом та відтиском печатки відповідальної особи, інженера технічного нагляду гр. І складено та підписано офіційні документи – акти приймання виконаних підрядних робіт Ф КБ-2в.

Відповідно до відомостей офіційного веб-порталу e-data.gov.ua міською радою на розрахунковий рахунок ТОВ «СТЕК» на підставі вищевказаних актів приймання виконаних будівельних робіт перераховано грошові кошти в сумі 5 500 000, 00 грн. за договором (згідно актів приймання виконаних будівельних робіт).

Судовим експертом за результатами проведення судово-будівельної експертизи складено висновок по кримінальному провадженню про невідповідність між фактично виконаним об'ємом робіт на об'єкті будівництва і актами приймання виконаних будівельних робіт фКБ2в по договору, які підписані між замовником – міською радою в особі її голови гр. П та підрядником – ТОВ «СТЕК» в особі його директора гр. С, складає 900 000, 00 грн.

Відповідно до описової частини судово-будівельної експертизи, фактично на об'єкті не виконані роботи та відсутні матеріали які зазначені в одному із актів виконаних будівельних робіт.

Таким чином, директор ТОВ «СТЕК» гр. С, вніс недостовірні відомості про обсяги та вартість виконаних підрядних робіт до офіційних документів – актів приймання виконаних підрядних робіт Ф КБ-2в складених за договором в результаті чого привласнив бюджетні кошти в розмірі 900 000, 00 грн.

Гр. С повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 191 КК України.

У разі **розтрати** повноваження щодо майна використовуються для оборнення винною особою майна на користь інших осіб, зокрема, це може бути відчуження майна іншим особам для споживання, як подарунок чи товар, в обмін на інше майно тощо. На відміну від привласнення, у разі розтрати не фіксується етап незаконного володіння винним майном.

Наприклад, районна рада на сесії вирішила внести зміни до попереднього рішення «Про затвердження в новій редакції програми фінансової підтримки комунального підприємства «Слуга» (засновником якого є районна рада) на рік» виклавши додатки програми фінансової підтримки КП «Слуга». Орієнтований обсяг фінансування на рік, згідно додатку до рішення становить – 3 000 000,00 грн. Для придбання спеціалізованої техніки, навісного обладнання, транспортного обладнання та допоміжного приладдя передбачено фінансування в розмірі – 2 500 000,00 грн. та для придбання вантажного автомобіля 500 000,00 грн.

З метою реалізації програми фінансової підтримки, між продавцем в особі гр. П та покупцем в особі директора КП «Слуга» районної ради гр. С укладено договір купівлі – продажу щодо придбання у власність покупця автомобіля «КРАЗ». Згідно платіжного доручення та накладної на розрахунковий рахунок гр. П сплачено кошти в сумі 370 000,00 грн.

За тиждень із моменту закупівлі автомобіля «КРАЗ», укладено договір купівлі-продажу між продавцем в особі гр. П та покупцем в особі директора КП «Слуга» селищної ради гр. С щодо придбання у власність покупця навісний механізм «Ковш» який є невід'ємною складовою частиною, що є заводською комплектуючою частиною автомобіля КРАЗ». Згідно платіжного доручення та накладної на розрахунковий рахунок гр. П сплачено кошти в сумі 130 000,00 грн.

Під час проведення огляду за участі судового експерта, встановлено не відповідність фактично закупленої техніки та обладнання технічним, якісним, кількісним вимогам предмета закупівлі. Судовим експертом за результатами проведення автотоварознавчої експертизи складено висновок по кримінальному провадженню, яким встановлено середньоринкову вартість предметів закупівлі на загальну суму 310 000, 00 грн. та визначено, що автомобіль укомплектований навісним механізмом «Ковш» заводом виробником.

Висновком судового експерта за результатами проведення економічної експертизи встановлено суму збитків заподіяних місцевому бюджету, що становить 190 000, 00 грн.

Таким чином, директор КП «Слуга» гр. С шляхом уникнення процедури публічних закупівель, не оприлюднивши оголошення про проведення відкритих торгів та інформацію про укладені договори на сайті уповноваженого органу, з метою ухилення від процедури закупівлі та недопущення інших учасників до процедури відкритих торгів, під час здійснення закупівлі за бюджетні кошти спеціалізованої техніки з навісним обладнанням, здійснив розтрату бюджетних коштів, шляхом перерахування вказаних коштів на розрахунковий рахунок фізичної особи продавця, який фактично здійснив постачання товару по завищеній вартості та яке не відповідало технічним, якісним та кількісним вимогам предмета закупівлі, спричинивши таким чином територіальній громаді матеріальних збитків в розмірі 190 000, 00 грн.

Гр. П повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 191 КК України.

Злочин, відповідальність за який передбачено ст. 191 КК України, є закінченим з моменту настання суспільно небезпечних наслідків у формі майнової шкоди (на суму, що перевищує 0,2 неоподаткованого мінімуму доходів громадян), що проявляється у припиненні можливості власника реалізувати правомочності щодо володіння, користування та розпорядження відповідним майном.

Майно на законних підставах і в передбаченому законом порядку передається винному для володіння та користування чи розпорядження, також і під час виконання трудових обов'язків чи інших обов'язків за домовленістю із власником чи уповноваженою ним особою в межах цивільно-правової угоди. Зокрема, статус матеріально відповідальної особи є необов'язковим.

Під заволодінням чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем розуміється такий спосіб незаконного заволодіння майном, за якого службова особа зловживає наданими їй владними, організаційно-розпорядчими та (або) адміністративно-господарськими повноваженнями

дає незаконні вказівки матеріально відповідальним підлеглим про видачу майна,

заволодіває майном шляхом підроблення документів, незаконного отримання премій, надбавок тощо.

При цьому службова особа лише в тому випадку може бути суб'єктом злочину, передбаченого ст. 191 КК України, якщо привласнення, розтрата чи інше заволодіння чужим майном здійснюється **шляхом використання службових повноважень усупереч інтересам служби**, тобто зловживаючи ними.

Наприклад, між державним підприємством «Б» і товариством із обмеженою відповідальністю «Ц» укладено договір на виконання робіт. Згідно умов договору, замовник доручає, а Виконавець приймає на себе виконання робіт із: «Розробка проектної документації на будівництво майданчика для сортування, тимчасового зберігання та кондиціонування відходів і забрудненого обладнання».

Вартість робіт, передбачених пунктом договору, визначається договірною ціною та кошторисами в розрізі видів робіт, які є невід'ємною частиною цього договору та підставою для проведення взаємних розрахунків. Згідно умов договору, вартість робіт по договору складає 1 000 000,00 грн.

Згідно умов договору, договір діє на умовах, згідно якої фактичні правовідносини між сторонами розпочинаються датою юридичного оформлення, вважається дата з моменту підписання сторонами та скріплення печатками сторін. До договору додається: завдання на проектування; календарний план виконання робіт; договірна ціна; кошториси та ін.

Усупереч умовам договору та договірної ціни на виконання проектно-вишукувальних робіт не проведена експертиза проектної документації, що складена ТОВ «Ц», однак її вартість у повному обсязі оплачена замовником за рахунок бюджетних коштів, наразі використання проектної документації за цільовим призначенням, без проведення державної експертизи та її затвердження, згідно вимог законодавства України, неможливе.

Таким чином, директор ТОВ «Ц» гр. С, будучи службовою особою, яка постійно обіймає у товаристві посаду, пов'язану з виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських обов'язків, маючи умисел на заволодіння чужим майном, шляхом зловживання своїм службовим становищем, із порушенням умов пункту договору на виконання робіт з розробки проектної документації на будівництво майданчика для сортування, тимчасового зберігання та кондиціонування відходів і забрудненого обладнання ТОВ «Ц» не виконані. Директор ТОВ «Ц» гр. С, шляхом зловживання своїм службовим становищем, вніс до офіційних документів – актів задачі приймання робіт на загальну суму 1 000 000, 00 грн., завідомо неправдиві відомості щодо відсутності претензій, належного виконання робіт та передання проектної документації, що не відповідає дійсності, достовірно знаючи, що всупереч вимогам Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» та постанови Кабінету Міністрів України №560 від 11 травня 2011р. «Про затвердження Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» державна експертиза проектної документації по вказаному договору не проводилась та відповідно відсутній звіт експертної організації щодо проведення експертизи проектної документації на будівництво.

Отже, гр. С протиправно використав вказані вище офіційні документи як підставу для отримання коштів по договору на виконання робіт без фактичного та належного виконання робіт, які є предметом договору, та згідно платіжних доручень безпідставно отримав на розрахунковий рахунок ТОВ «Ц», бюджетні кошти на загальну суму 1 000 000,00 грн., що підтверджується висновком судового експерта науково-дослідного експертно-криміналістичного центру, в результаті чого заволодів вказаними бюджетними коштами, якими розпорядився на власний розсуд, чим спричинив майнову шкоду державному підприємству «Бар'єр» у особливо великому розмірі на суму 1 000 000,00 грн., яка в шістьсот і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Гр. С повідомлено про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 5 ст. 191, ч. 1 ст. 366 КК України.

1.2. Кваліфікація службового підроблення (ст. 366 КК України)

Предмет (офіційні документи) є обов'язковою ознакою службового підроблення.

Документи, що містять зафіксовану на будь-яких матеріальних носіях інформацію, яка підтверджує чи посвідчує певні події, явища або факти, які спричинили чи здатні спричинити наслідки правового характеру являються **офіційними документами**. У правозастосовній діяльності як докази використовуватися документи, які видаються, складаються або посвідчуються уповноваженими (за компетенцією) особами органів державної влади, місцевого самоврядування, об'єднань громадян, юридичних осіб незалежно від форми власності та організаційно-правової форми, а також окремими громадянами, у тому числі само зайнятими особами, яким законом надано право у зв'язку з їх професійною чи службовою діяльністю складати, посвідчувати та видавати певні різновиди документів, складених із дотриманням передбачених законом форм та реквізитів.

Складання документів із недостовірною інформацією – виготовлення документа, що містить інформацію, яка не відповідає дійсності. При цьому, форма та реквізити самого документа відповідають необхідним вимогам закону.

Видача документів із неправдивою інформацією є передача юридичним або фізичним особам такого документа, зміст якого повністю або частково не відповідає дійсності та який був складений службовою особою, яка його видала, або іншою службовою особою до компетенції якої належить відпрацювання необхідних відомостей. Видача документа із неправдивою інформацією буде й у випадку, якщо документ складено приватною особою та в подальшому засвідчений службовою особою й виданий нею іншим фізичним чи юридичним особам від імені організації, яку представляє службова особа, що видала документ.

Внесення до документів неправдивих відомостей є відображення у офіційному документі інформації, що повністю чи частково не відповідає дійсності. Наразі/до того ж, форма та реквізити самого документа відповідають необхідним вимогам закону.

Інше підроблення документів є результатом повної або часткової зміни змісту документа та/або його реквізитів шляхом їх дописок, підчищень, виправлень, витравлювань чи використання будь-яких інших подібних до вказаних способів. Своєрідним антиподом внесення до документа неправдивих відомостей є поняття «Інше підроблення документів», оскільки в цьому випадку не вносяться неправдиві відомості до документа, а знищуються або виправляються відомості, які відповідають дійсності та вже є у документі.

а також постійно чи тимчасово обіймають в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій,

особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування,

Є
службовим
и особами

або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною службовою особою підприємства, установи, організації, судом або законом (ч. 3 ст. 18 КК).

Так, службові особи ТОВ «Х» за місцем здійснення господар – ської діяльності, вносять недостовірні відомості до договорів поставки ТМЦ та інших офіційних документів бухгалтерської та податкової звітності.

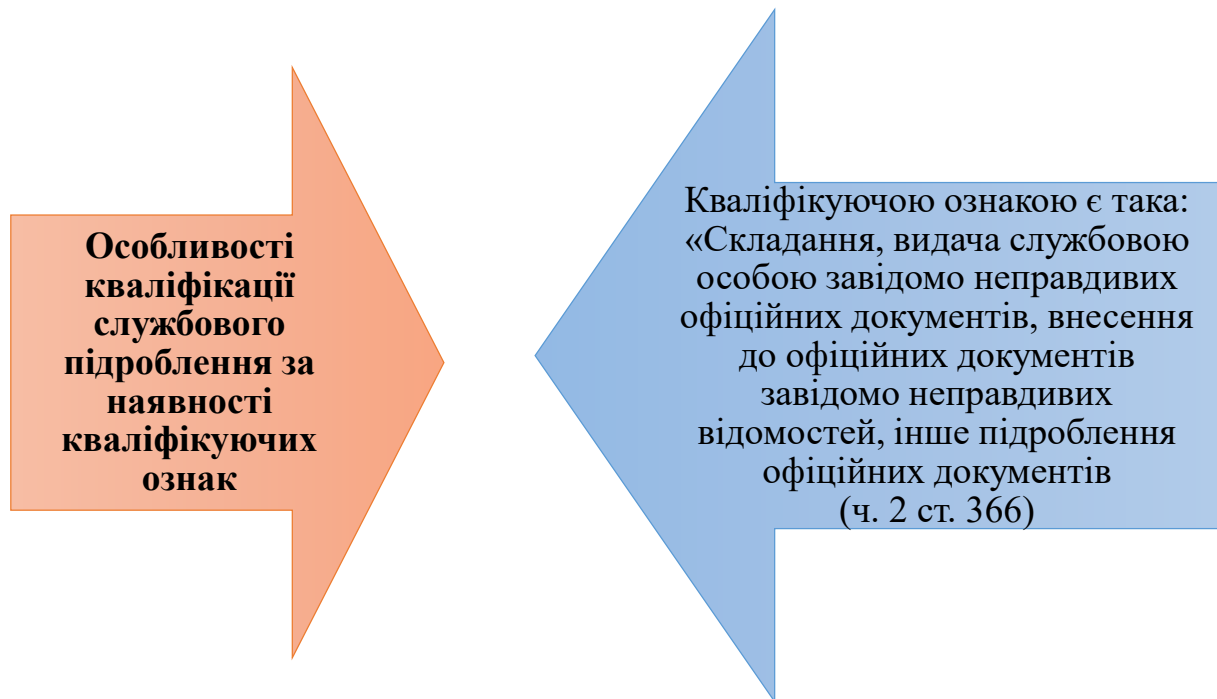
За інформацією ГУ ДПС, під час проведеного аналізу податкових накладних, зареєстрованих в Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН) встановлено, що підприємством ТОВ «Х» задекларовано операції з придбання ТМЦ, а саме: амофос, селітра на загальну суму ПДВ 120 000,00 грн. від постачальника ТОВ «А» та карбамід, селітра аміачна, розчин селітри кальцієвої, брикети паливні, сульфат калію на загальну суму ПДВ 135 000,00 грн. від постачальника ТОВ «Т».

Проведеним аналізом ЄРПН в розрізі номенклатурних позицій за весь період діяльності ТОВ «А» та ТОВ «Т» було встановлено, що останні здійснюють придбання великої кількості ТМЦ, які мають різноманітні характеристики та потребують застосування особливих умов їх транспортування та зберігання.

За результатами аналізу ЄРПН зазначених підприємств по ланцюгу господарських операцій із руху вищезазначеного товару встановлено відсутність джерела його законного введення в обіг та реального задекларованого виробництва. Сукупність фактів та обставин, що характеризують діяльність суб'єктів господарювання задіяних в ланцюгу, свідчить про те, що метою їх функціонування є створення виключно документообігу з фіктивних господарських операцій для отримання податкової вигоди, тобто для здійснення «безтоварних» господарських операцій.

Таким чином, службові особи ТОВ «Х», внесли завідомо неправдиві відомості до договорів поставки та інших бухгалтерських та податкових документів по взаємовідносинам з підприємствами ТОВ «А» та ТОВ «Т», , тобто здійснили службове підроблення.

Таким чином, в діях службових осіб ТОВ «Х» вбачаються ознаки кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 366 КК України.

Тяжкі наслідки (наслідки, що в 250 і більше разів перевищують неоподатковуваний мінімум доходів громадян) повинні перебувати у причинному зв'язку із службовим підробленням.

Так, гр. С, діючи в особистих інтересах, маючи прями́й умисел направлений на службове підроблення, тобто складання службовою особою завідомо неправдивих офіційних документів із метою заволодіння чужим майном шляхом обману, будучи службовою особою – юрисконсультом, використовуючи власний ноутбук та багатофункціональній пристрій для роботи з документами, умисно виготовила рішення суду про визнання вихованців КЗ «В» недієздатними та встановлення над ними опіки в особі адміністрації закладу, із одночасним розміщенням у ньому передбачених законом реквізитів, у тому числі сканованої копії печатки суду, та в якому власноручно виконала та таким чином підробила підписи від імені судді гр. П. та народних засідателів гр. Г. та гр. С, тим самим надавши документу завідомо неправдивий статус офіційного.

Згідно висновку судово-почеркознавчої експертизи, у рішенні суду підпис від імені гр. П виконаний гр. С, підпис від імені гр. Г виконаний гр. С, підпис від імені гр. С виконаний гр. С.

Під час/у процесі досудового розслідування встановлено тридцять фактів, за якими гр. С. із метою отримання державної соціальної допомоги замість вихованців КЗ «В», умисно виготовила рішення суду про визнання вихованця КЗ «В» недієздатним та встановлення над ними опіки, на підставі чого отримала карткові рахунки, на які мали надходити кошти, на своє ім'я.

Отже, гр. С, працюючи на посаді юрисконсульта КЗ «В» та будучи службовою особою, умисно виготовила завідомо неправдиві рішення суду, про визнання недієздатними вихованців КЗ «В» та встановлення над ними опіки з метою подальшого привласнення цільової соціальної допомоги, що нараховується державою для цих категорій осіб.

Таким чином, у діях гр. С. вбачаються ознаки кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 366, ч. 3.ст 15 ч. 1 ст. 190 КК України.

Розмежування із суміжними складами злочинів

ст. 366 (Службове підроблення)	ст. 366-1 (Декларування недостовірної інформації)
--------------------------------	---

Суб'єкт

Службова особа як публічного так і приватного права (ч. 3, 4 ст. 18 КК)	Суб'єкти декларування є особи, які відповідно до ч. 1 і 2 ст. 45 закону України «Про запобігання корупції» зобов'язані подавати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування
---	---

Предмет

Офіційні документи	Декларація особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбачена законом України «Про запобігання корупції» або завідомо недостовірні відомості, внесені у таку декларацію
--------------------	--

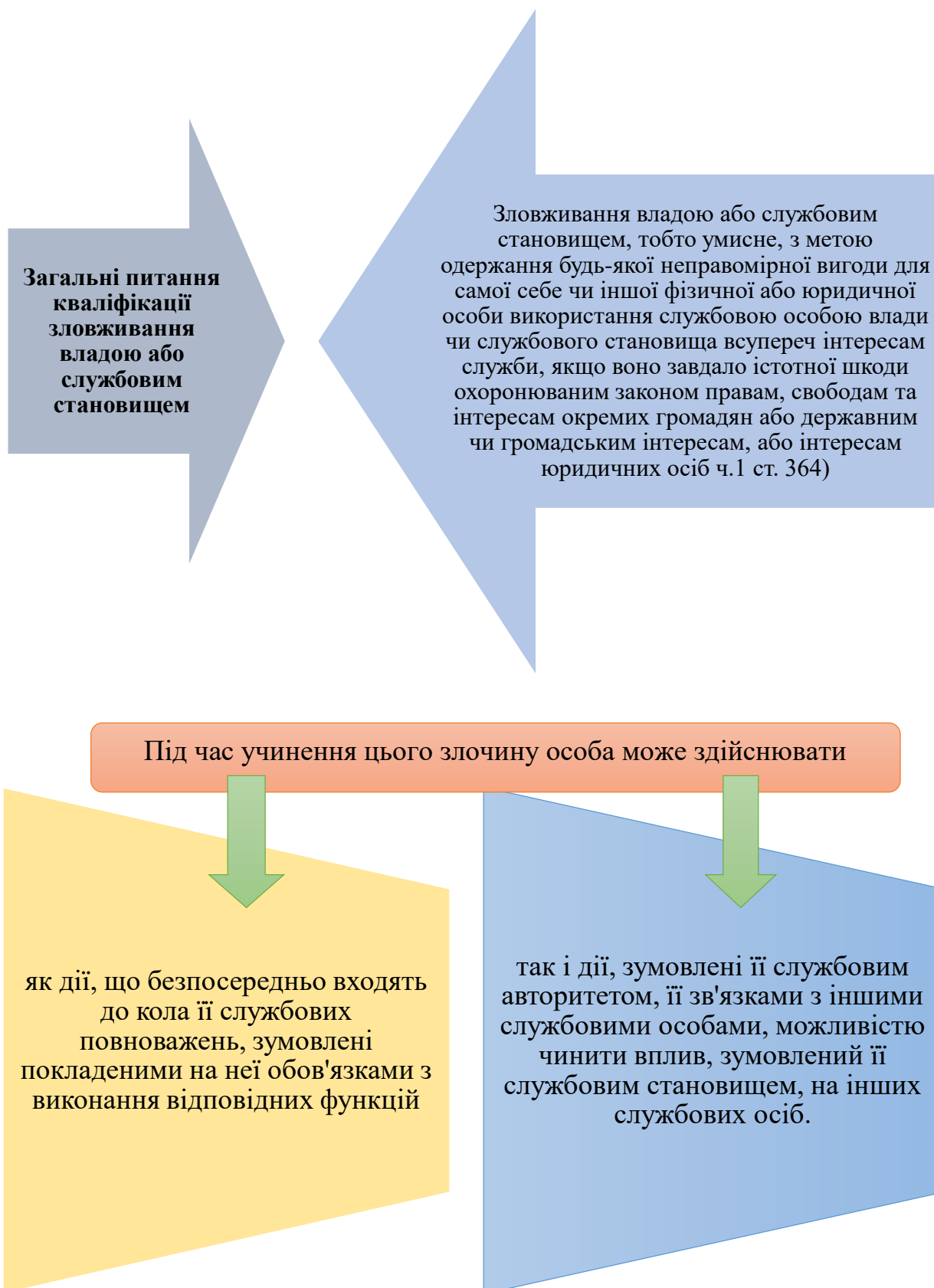
Суспільно небезпечне діяння

Складання, видача службовою особою завідомо неправдивих офіційних документів, внесення до офіційних документів завідомо неправдивих відомостей, інше підроблення офіційних документів	Подання суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбаченої законом України «Про запобігання корупції», або умисне неподання суб'єктом декларування зазначеної декларації
---	--

Момент закінчення злочину

За ч. 1 ст. 366 злочин визнається закінченим із моменту вчинення діяння незалежно від того, чи спричинили вони наслідки, чи був використаний підроблений документ	Відповідальність за подання суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей у декларації стосовно майна або іншого об'єкта декларування, що має вартість, настає, якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму понад 250 прожиткових мінімумів для працездатних осіб.
---	---

1.3. Кваліфікація зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК України)

Також обов'язковою умовою притягнення до кримінальної відповідальності є встановлення того, що дії винної особи були зумовлені її службовим становищем та перебували у безпосередньому зв'язку з її службовими повноваженнями, або були зумовлені фактичними можливостями, що безпосередньо походять від службового становища винного, виконуваних функцій і наданих повноважень. За відсутності такого зв'язку дії винного підлягають кваліфікації за відповідними статтями КК України, що передбачають відповідальність за злочини проти власності, життя та здоров'я тощо.

Під **неправомірною вигодою** слід розуміти:

грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи не грошового характеру, що пропонують, обіцяють, надають або одержують без законних на те підстав.

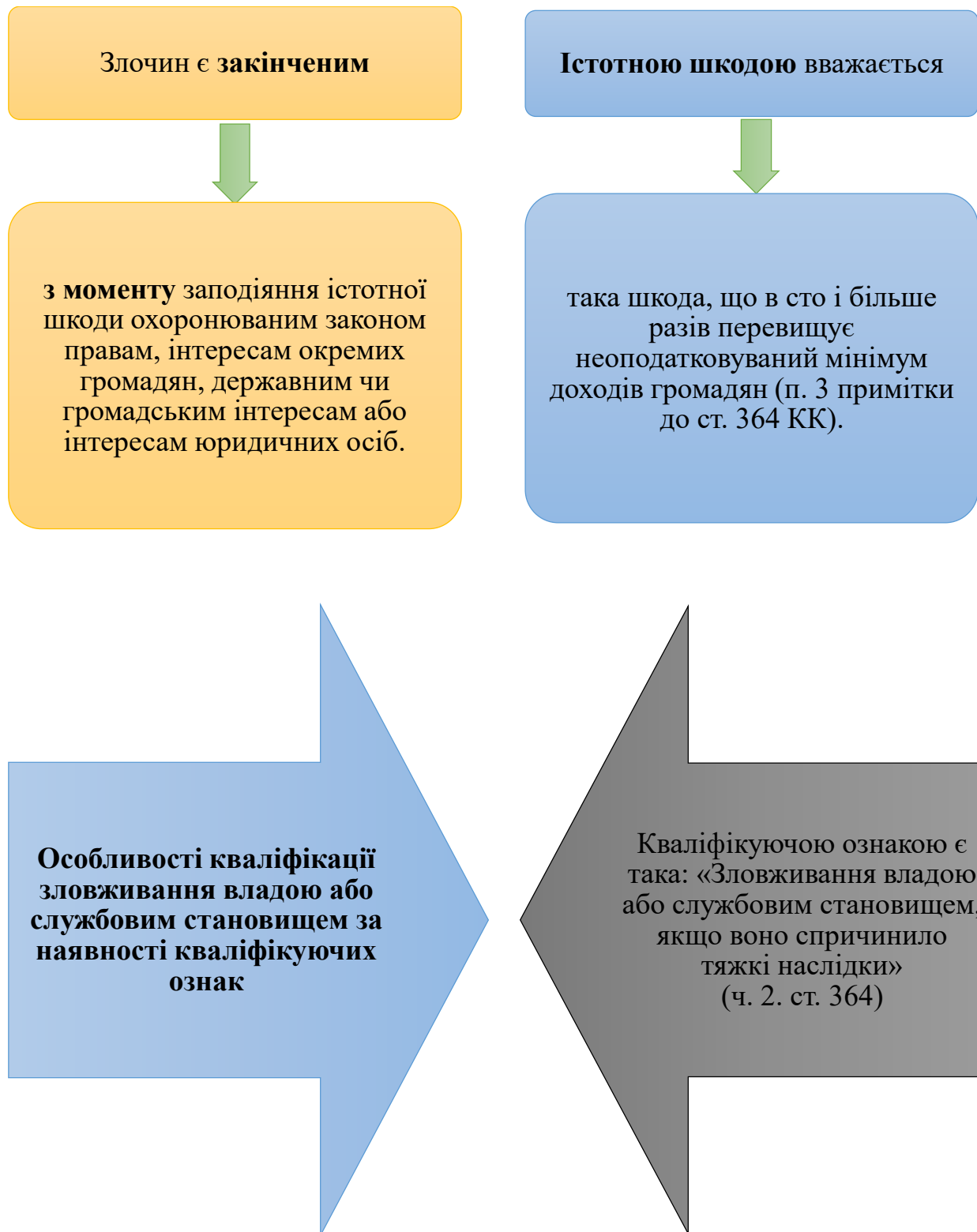
використання службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам служби (у разі настання відповідних наслідків), учинене в особистих інтересах, відмінних від інтересів одержання неправомірної вигоди, за загальним правилом не є кримінально караним діянням.

Службовими особами у статтях 364, 368, 368-2, 369 КК є особи:

які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також обіймають постійно чи тимчасово в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на державних чи комунальних підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною особою підприємства, установи, організації, судом або законом (п. 1 примітки до ст. 364 КК).

Службовими особами також визнаються посадові особи іноземних держав (особи, які обіймають посади в законодавчому, виконавчому або судовому органі іноземної держави, у тому числі присяжні засідателі, інші особи, які здійснюють функції держави для іноземної держави, зокрема для державного органу або державного підприємства), а також іноземні третейські судді, особи, уповноважені вирішувати цивільні, комерційні чи трудові спори в іноземних державах у порядку, альтернативному судовому, посадові особи міжнародних організацій (працівники міжнародної організації чи будь-які інші особи, уповноважені такою організацією діяти від її імені), члени міжнародних парламентських асамблей, учасником яких є Україна, та судді й посадові особи міжнародних судів (п. 2 примітки до ст. 364 КК).

У ст. 364, 368, 368-2 і 369 КК до державних та комунальних підприємств прирівнюються юридичні особи, у статутному фонді яких, державна чи комунальна частка перевищує 50 відсотків або становить величину, що забезпечує державі чи територіальній громаді право вирішального впливу на господарську діяльність такого підприємства.

Тяжкими наслідками вважаються такі наслідки, які **в 250 і більше разів** перевищують неоподатковуваний мінімум доходів громадян (п. 4 примітки до ст. 364 КК).

У чинній редакції Кримінального кодексу, на відміну від попередньої, поняття істотної шкоди та тяжких наслідків стали детально визначеними.

Але, за відповідних обставин справи наслідки нематеріального характеру, які підлягають грошовому оцінюванню (завдана шкода) і за результатами оцінки досягли встановленого розміру («істотної шкоди» чи «тяжких наслідків») із заподіянням шкоди охоронюваних Конституцією України чи іншими законами прав та свобод людини і громадянина (наприклад: політичного, соціального, морального, організаційного або іншого характеру), можуть бути такими:

у випадку порушення законних прав та інтересів громадян – витрати на відновлення прав громадян (виплати незаконно взятому під варту чи ув'язненому або незаконно звільненому з роботи чи навчання, відшкодування за невиконання судового рішення, компенсацію шкоди від поширення відомостей, які ганьблять особу тощо);

у випадку шкоди, яка завдана політичною ситуацією – витрати на проведення нових виборів і заходів антитерористичного характеру тощо;

у випадку організаційної шкоди – витрати на відновлення роботи установи;

у випадку завдання фізичної шкоди – витрати на лікування чи протезування потерпілої особи;

У вироку (ухвалі) має бути чітко встановлено й доведено, що саме вчинення того чи іншого службового злочину стало причиною відповідних наслідків. Обчислення розміру завданої шкоди також має бути належним чином підтверджено (в т. ч. цивільним позовом, як підтвердження факту та розміру реальної майнової шкоди) та не викликати сумніву (постанова Верховного Суду України від 27.10.2016 у справі № 5-99ксл6).

Так, службовими особами ГУ ДФС на користь ТОВ «А» за результатами документальних позапланових виїзних (камеральних) перевірок, незаконно, в порушення норм ст.20, абз. 1, п. 75.1, пп. 75.1.2 п. 75.1 ст. 75, п.п. 78.1.8 п. 78.1 ст. 78, п. 200.11 ст. 200 Податкового кодексу України та постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 року №1238 «Про затвердження переліку достатніх підстав, які надають податковим органам право на проведення документальної позапланової виїзної перевірки платника податку на додану вартість для визначення достовірності нарахування бюджетного відшкодування такого податку», затверджені суми бюджетного відшкодування з податку на додану вартість, на загальну суму 10 000 000,00 грн.

Згідно до отриманої інформації з Державної казначейської служби України щодо сум ПДВ, які були відшкодовано за звітний період на користь ТОВ «А» вбачається наступне, ТОВ «А» отримано узгоджену суму бюджетного відшкодування ПДВ в розмірі 10 000 000,00 грн.,

ТОВ «А» спеціалізується на виробництві олії та тваринних жирів, вирошуванні зернових культур, бобових культур і насіння олійних культур.

Таким чином протягом року, згідно з поданими ТОВ «А» до податкових органів податковими деклараціями з ПДВ, підприємством зараховано від'ємне значення різниці між сумою податкового зобов'язання та сумою податкового кредиту, яке відображене у податкових деклараціях на загальну суму 10 000 000,00 грн. та задекларовано суму бюджетного відшкодування податку на додану вартість. Заявлену ТОВ «А» суму бюджетного відшкодування за вказаний період сформовано за рахунок залишку від'ємного значення різниці між сумою податкового зобов'язання та сумою податкового кредиту, нарахованого за поточний звітний (податковий) період.

Від'ємне значення різниці між сумою податкового зобов'язання та сумою податкового кредиту виникло внаслідок таких причин: до податкових декларацій підприємством включено обсяги експортних операцій з продажу продукції власного виробництва та придбання з податком на додану вартість на митній території України товарів (послуг) із метою їх використання у межах господарської діяльності платника податку для здійснення операцій, які підлягають оподаткування за ставкою 20 відсотків (в тому числі придбання від основних постачальників товарів – зернових культур).

Одним із основних постачальників продукції, за рахунок якого було сформовано податковий кредит протягом року, було ТОВ «Т» – постачання соняшника.

Причиною виникнення від'ємних значень декларацій з ПДВ, різниці між сумою податкового зобов'язання та сумою податкового кредиту є: придбання сировини, ТМЦ у великих обсягах, від основних постачальників (здійснення експортних операцій, здійснення імпорتنних операцій).

Шляхом аналізу фінансової-господарської діяльності та звітності ТОВ «А», податкових накладних підприємства з ПДВ, додатків 5 до декларацій з ПДВ, інших бухгалтерських документів строгої звітності, було встановлено, що ТОВ «А» внесено до офіційних документів (податкові накладні) операції з придбання товару (соняшник) у ТОВ "Т" на загальну суму 10 000 000,00 грн., в т.ч. ПДВ 1666666,66 грн.

Перевіркою законності формування податкового кредиту ТОВ «А» та подальшого руху товарів від ТОВ «Т» к іншим контрагентам встановлено використання вказаними суб'єктами господарювання схем і механізмів збільшення витрат, податкового кредиту з ПДВ, утворення збитковості/малоприбутковості, зниження доходу/податкових зобов'язань з ПДВ з метою мінімізації податкових зобов'язань.

Отже, ТОВ «Т» із метою «балансування» власних податкових зобов'язань із податковим кредитом, складає та формує фінансово-бухгалтерську звітність, в якій зазначає продаж продукції власного виробництва (урожай соняшника) підприємствам реального сектору економіки, одним з яких є ТОВ «А», тобто здійснюються безтоварні операції та сприяння незаконній діяльності з мінімізації податкових зобов'язань підприємствам реального сектору економіки.

Окрім вищезазначеного, із метою перевірки отриманої інформації, проведено ряд слідчих та негласних слідчих (розшукових) дій відносно службових осіб ГУ ДФС та ТОВ «Т», у результаті яких отримані підтверджуючі дані та відомості щодо умисного, з корисливих мотивів, використовуючи своє службове становище в супереч інтересам служби з метою одержання неправомірної вигоди у вигляді незаконного відшкодування ПДВ на користь ТОВ «А» з боку службових осіб ГУ ДФС.

Таким чином, у діях службових осіб ГУ ДФС вбачаються ознаки кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 364 КК України.

Розмежування із суміжними складами злочинів

ст. 364 («Зловживання владою або службовим становищем»)	ст. 191 («Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем»)
---	--

Суб'єкт

Службова особа публічного права (п.1 прим. до ст. 364 КК)	Службова особа як публічного, так й приватного права (ч. 3, 4 ст. 18 КК)
---	--

Момент закінчення злочину

Злочин є закінченим з моменту заподіяння істотної шкоди охоронюваним законом правам, інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам, інтересам юридичних осіб	Привласнення є закінченим з моменту вилучення чужого майна й отримання винним можливості розпорядитися ним як своїм власним. Момент закінчення розтрата збігається з моментом витрачання чужого майна. Заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем є закінченим з моменту отримання можливості розпорядитися ним на власний розсуд
---	--

Суспільно небезпечне діяння

Особа отримує майнову вигоду, однак це не пов'язано з протиправним обертанням майна на свою користь	Особа незаконно і безвідплатно обертає на свою користь чуже майно, використовуючи для цього службове становище як спосіб такого заволодіння
---	---

Ст. 367 КК не може бути застосована тоді, коли несумлінне ставлення винного до виконання своїх службових обов'язків передбачено як самостійний склад злочину в спеціальних нормах КК (ст. 271, 287 КК).

• **Не підлягає кваліфікація діяння як службової недбалості, якщо:**

• істотна шкода була заподіяна внаслідок недосвідченості, недостатньої кваліфікації,

• відсутності належних навичок або з інших обставин, що не залежать від службової особи й виключають реальну можливість належного виконання покладених на неї службових обов'язків.

• За цей злочин не підлягає відповідальності і тоді, коли службова особа не виконує чи виконує неналежним чином свої службові обов'язки за наявності обставин, передбачених ст. 39 чи 40 КК.

Не охоплюється складом службової недбалості заподіяння особі тілесних ушкоджень та повинно додатково кваліфікуватися за відповідними статтями КК України.

Так, між сільською радою в особі сільського голови гр. Ч (Замовник) та ТОВ «17 в особі директора Г (Підрядник) укладено договір № 2 на виконання підрядних робіт з капітального ремонту даху. Обсяг і вартість робіт визначено в сумі 500 000, 00 гривень.

Згідно з умовами договору № 2, ТОВ «17» взяло на себе зобов'язання виконати роботи, передбачені проектною документацією по робочому проекту «Капітальний ремонт даху».

З метою забезпечення належного контролю за будівництвом, між сільською радою в особі сільського голови гр. Ч (Замовник) та ПП «УК» в особі директора гр. К (Виконавець) укладено договір № 7 на проведення технічного нагляду за будівництвом об'єкту «Капітальний ремонт даху». Згідно умов даного договору ПП «УК» проводить технічний нагляд за будівництвом об'єкту: «Капітальний ремонт даху», передбачених затвердженою проектно – кошторисною документацією та контролює якість виконання підрядних робіт на основі проектної документації згідно діючих нормативно – будівельних документів. Виконавець при проведенні технологічного процесу, в тому числі, приймає участь в прийманні виконаних будівельних робіт у підрядника, погоджує форми № КБ-2в «Акт приймання виконаних будівельних робіт», форми № КБ-3 «Довідка про вартість виконаних будівельних робіт та витрат».

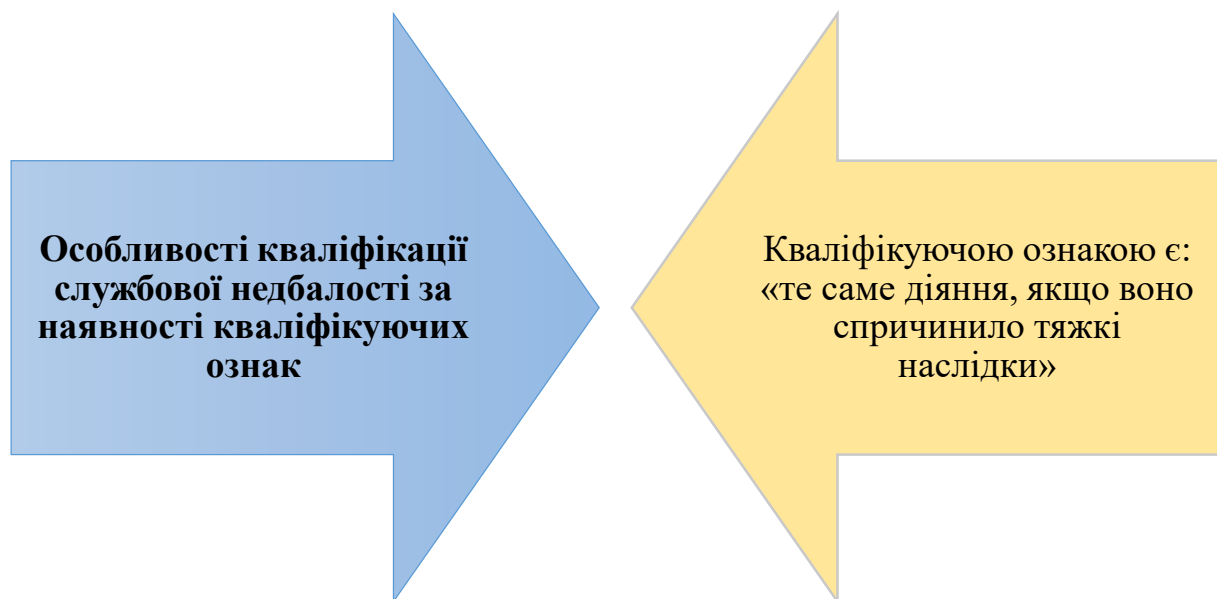
Отже, гр. К перебуваючи на посаді директора ПП «УК», під час виконання повноважень інженера технічного нагляду, будучи наділеним адміністративно-господарськими повноваженнями, а також виконуючи організаційно-розпорядчі функції за спеціальним повноваженням, яким був наділений сільською радою, відповідно до ч. 3 ст. 18 КК України являючись службовою особою та знаходячись у відрядженні, не прибув на об'єкт будівництва, на якому згідно умов договору повинен здійснювати технічний нагляд за будівництвом, не перевіряв відповідність виконаних будівельних робіт, конструкцій, виробів, матеріалів та обладнання проектним рішенням, вимогам державних стандартів, будівельних норм і правил, технічних умов та інших нормативних документів, а також відповідність обсягів та якості виконаних будівельних робіт проектній (кошторисній) документації, що передбачено договором № 7 та дав вказівку економісту – бухгалтеру ПП «УК» гр. С підробити його підпис та нанести відтиск печатки інженера технічного нагляду в Акті приймання виконаних будівельних робіт об'єкту, що остання згідно висновку судово-почеркознавчої експертизи та судово-технічної експертизи документів і зробила.

Згідно з висновком судової будівельно-технічної експертизи, різниця між фактично виконаним об'ємом робіт ТОВ «17» на об'єкті «Капітальний ремонт даху», і актами приймання виконаних будівельних робіт ф. КБ-2в по договору № 2 складає – 110 000,00 грн.

Таким чином, на підставі вищевказаних актів приймання виконаних будівельних робіт ТОВ «17» безпідставно отримало оплату за рахунок бюджетних коштів на загальну суму 110 000,00 гривень.

Отже, через неналежне виконання службовою особою гр. К своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них охоронюваним законом інтересам сільської ради, спричинено істотну шкоду на вказану суму.

Гр. К повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 367 КК України.

Тяжкими наслідками вважаються наслідки, що в 250 і більше разів перевищують неоподаткований мінімум доходів громадян.

1.5. Кваліфікація легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом

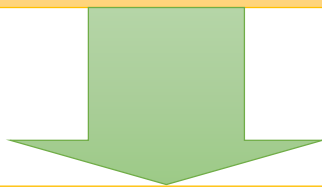
1. Вчинення фінансової операції чи правочину з коштами або іншим майном, одержаними внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, а також вчинення дій, спрямованих на приховання чи маскуванню незаконного походження таких коштів або іншого майна чи володіння ними, прав на такі кошти або майно, джерела їх походження, місцезнаходження, переміщення, зміну їх форми (перетворення), а так само набуття, володіння або використання коштів чи іншого майна, одержаних внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до шести років із позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до двох років із конфіскацією майна.

2. Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені повторно чи за попередньою змовою групою осіб, або у великому розмірі, -

караються позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років з конфіскацією майна.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою або в особливо великому розмірі, -

караються позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років з конфіскацією майна.

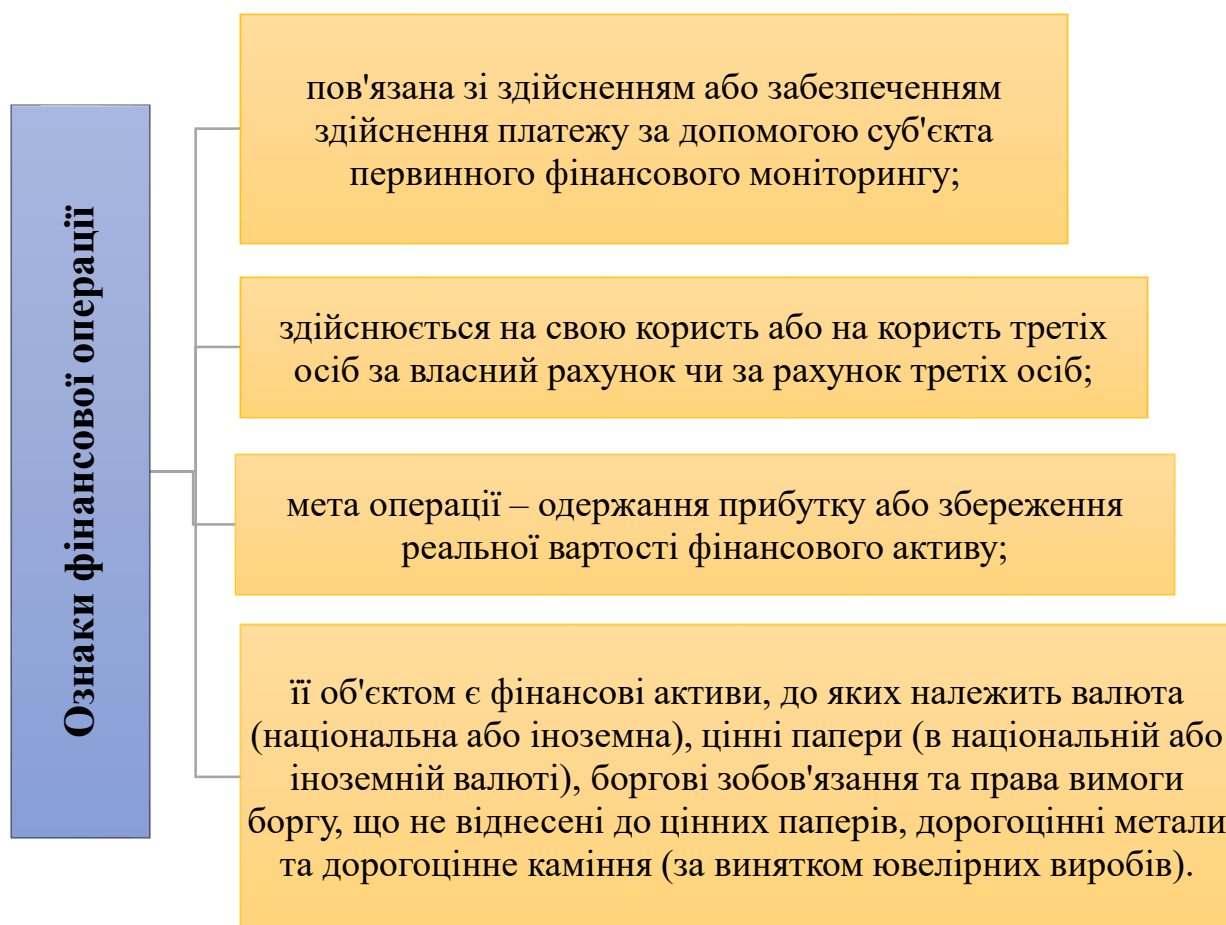
Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, визнається вчиненою у великому розмірі, якщо предметом злочину були майно на суму, що перевищує шість тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, визнається вчиненою в особливо великому розмірі, якщо предметом злочину було майно на суму, що перевищує вісімнадцять тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Фінансовою операцією

є будь-які дії щодо активів клієнта, вчинені за допомогою суб'єкта первинного фінансового моніторингу, або про які стало відомо суб'єкту державного фінансового моніторингу в рамках виконання цього Закону (див.: ЗУ "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму" від 14 жовтня 2014 р.).

Фінансова операція є інформаційним ядром фінансової послуги, оскільки пов'язана із: внесенням або зняттям депозиту (внеску, вкладу); відкриттям рахунків; переказом грошей із рахунку на рахунок; обміном валюти; наданням послуг із випуску, купівлі або продажу цінних паперів та інших видів фінансових активів; наданням або отриманням позики або кредиту; страхуванням (перестрахованням); наданням фінансових гарантій; довірчим управлінням портфелем цінних паперів; надання послуг із обслуговування чеків, векселів, платіжних карток тощо.

Фінансовими послугами є операції з фінансовими активами, що здійснюються в інтересах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб, а у випадках, передбачених законодавством, – і за рахунок залучених від інших осіб фінансових активів, з метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів (див.: ЗУ "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" від 12 липня 2001 р.).

Стаття 209 КК передбачає відповідальність за легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, тобто вчинення фінансової операції чи правочину з коштами або іншим майном, одержаними внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, а також вчинення дій, спрямованих на приховання чи маскуванню незаконного походження таких коштів або іншого майна чи володіння ними, прав на такі кошти або майно, джерела їх походження, місцезнаходження, переміщення, зміну їх форми (перетворення), а так само набуття, володіння або використання коштів чи іншого майна, одержаних внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів.

Обов'язковою умовою, за якої настає відповідальність за легалізацію, (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, є одержання таких доходів унаслідок вчинення у п. 1 примітки до ст. 209 КК суспільно небезпечного протиправного діяння (предикатне діяння).

Так, суспільно небезпечним протиправним діянням, що передувало легалізації доходів, відповідно до цієї статті є діяння:

За яке Кримінальним Кодексом України передбачено основне покарання у вигляді позбавлення волі або штраф понад три тисячі неоподаткованих мінімумів доходів громадян;

Діяння, вчинене за межами України, якщо воно визначається суспільно небезпечним протиправним діянням, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, за кримінальним законом держави, де воно було вчинене, і є злочином за КК та унаслідок вчинення якого незаконно одержано доходи.

Кримінальна відповідальність за ст. 209 КК не виключається й у тих випадках, коли особа, котра вчинила предикатне діяння, була звільнена від кримінальної відповідальності у встановленому законом порядку (у зв'язку із закінченням строків давності, застосування амністії тощо) або не притягувалася до такої відповідальності (наприклад, у зв'язку зі смертю), а одержані внаслідок зазначеного діяння кошти або інше майно стали предметом легалізації.

Кримінальна відповідальність за ч. 1 ст. 209 КК настає у разі вчинення хоча б однієї з таких дій, що передували легалізації (відмивання) доходів:

Фінансової операції з коштами чи іншим майном, одержаними внаслідок учинення предикатного діяння, чи укладення угоди щодо них;

Дії, спрямовані на приховання чи маскування:

- Незаконного походження таких коштів або іншого майна.
- Володіння ними.
- Прав на такі кошти або майно.
- Джерела їх походження.
- Місцезнаходження.
- Переміщення.

Набуття, володіння або використання таких коштів чи іншого майна.

відповідальність за зазначені дії настає лише у разі, коли кошти або інше майно, що є предметом легалізації

були одержані внаслідок учинення предикатного діяння, яке передувало відмиванню доходів,

такі дії вчинені умисно з метою надання неправомірного вигляду володінню, використанню та розпорядженню такими коштами або майном, їх набуттю чи для приховання джерел їх походження

• Місце одержання коштів або іншого майна внаслідок учинення предикатного діяння (злочину) – на території України чи поза її межами – значення немає, оскільки вони можуть бути легалізовані як в Україні, так і за кордоном. Тому під час кримінально-правового оцінювання як предикатного діяння, так і легалізації доходів, мають ураховуватися положення статей 6-8 КК України про дію кримінального закону в просторі.

• Під доходами, зазначеними у ст. 209 КК, відповідно до п. 16 ч. 1 ст. 1 Закону України від 14.10.2014 № 1702-VII «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон № 1702-VII) слід розуміти будь-яку вигоду, одержану внаслідок учинення суспільно небезпечного діяння, що передуює легалізації (відмиванню) доходів, що може складатися з рухомого чи нерухомого майна, майнових та немайнових прав незалежно від їх вартості.

До легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, відповідно до ст. 4 Закону № 1702-VII та диспозиції ч. 1 ст. 209 КК слід розуміти будь-які дії, пов'язані із вчиненням фінансової операції чи правочину з активами, одержаними внаслідок вчинення злочину, а також учиненням дій, спрямованих на приховання чи маскуванню незаконного походження таких активів чи володіння ними, прав на такі активи, джерел їх походження, місцезнаходження, переміщення, зміну їх форми (перетворення), а так само набуттям, володінням або використанням активів, одержаних унаслідок учинення злочину.

Під учиненим фінансової операції з коштами, одержаними внаслідок учинення предикатного діяння, слід розуміти вчинення будь-якої фінансової операції, пов'язаної зі здійсненням або забезпеченням здійснення платежу за допомогою суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

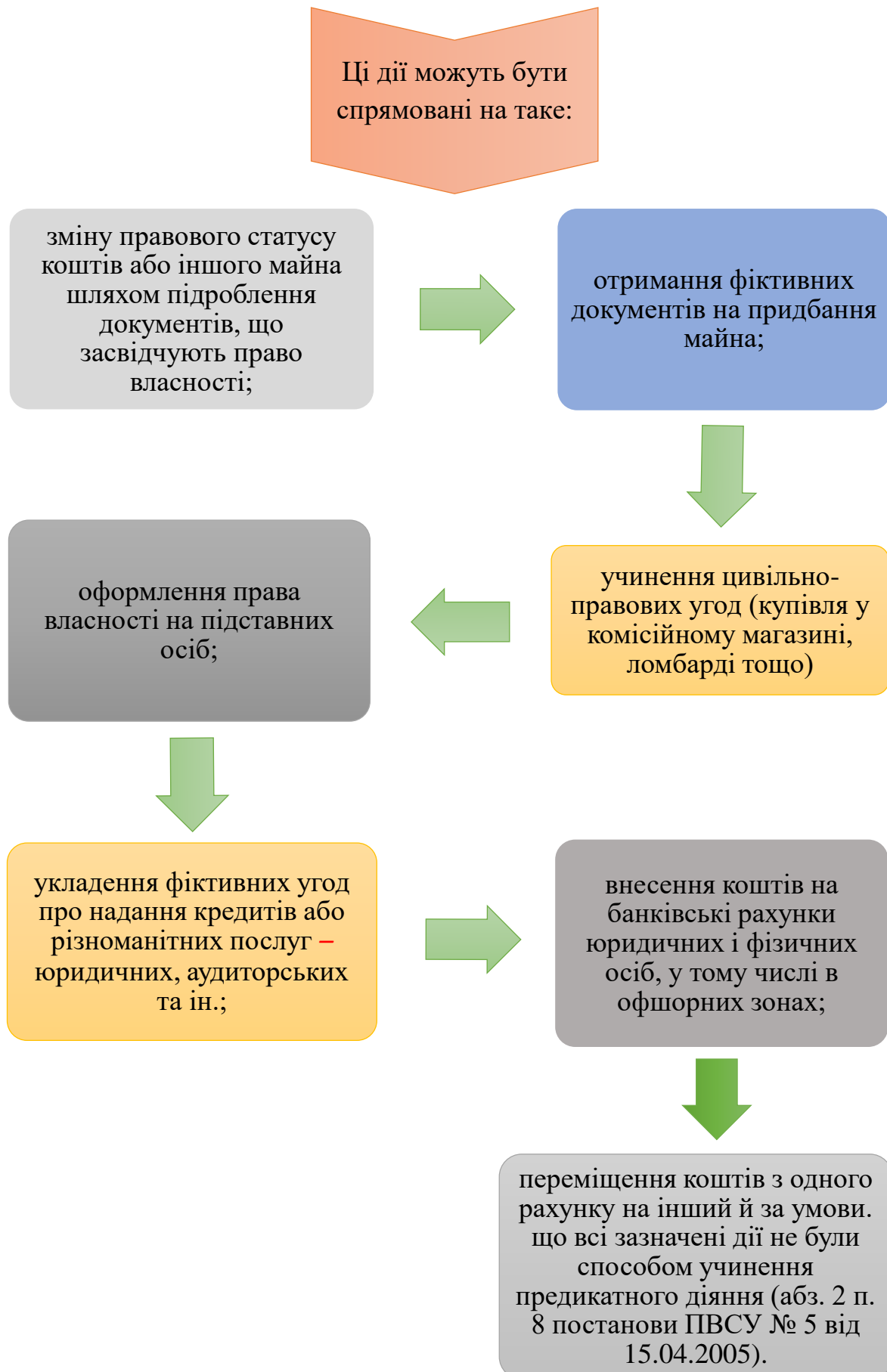
Здійснення правочину щодо коштів або іншого майна, одержаних в наслідок вчинення предикатного діяння,

це вчинення щодо них будь-яких правочинів, тобто дій, спрямованих на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків (ст. 202 Цивільного кодексу України, у визначеному цим Кодексом порядку незалежно.

За змістом ст. 209 КК відповідальність настає й у тих випадках, коли винна особа вчиняє лише одну фінансову операцію з одержаними внаслідок учинення предикатного діяння коштами або майном чи укладає хоча б одну угоду щодо них.

Під діями, спрямованими на приховання чи маскуванні незаконного походження коштів або іншого майна, одержаних унаслідок вчинення предикатного діяння, чи володіння ними, а так само правами на них, джерела їх походження, місцезнаходження та переміщення,

слід розуміти будь-які дії особи, за допомогою яких маскується чи приховується факт одержання таких коштів або іншого майна, що передував легалізації (відмиванню) цих доходів, вчинені як особою, котра одержала ці кошти або майно таким шляхом, так і будь-якою іншою особою.

Під **набуттям коштів чи іншого майна**, одержаних внаслідок учинення предикатного діяння та володінням ними, треба розуміти, відповідно, одержання їх у фактичне володіння або перебування їх у господарському підпорядкуванні за недійсними правочинами (якими одержанню таких коштів чи майна або володінню ними надано правомірного вигляду і тим самим начебто легального статусу їм самим), тобто набуття особою права власності (володіння) на такі кошти чи майно з усвідомленням нею, що вони одержані іншими особами злочинним шляхом.

- Використання коштів або іншого майна, одержаних унаслідок учинення предикатного діяння, – це таке їх використання чи розпорядження ними, що може бути й не пов'язане зі вчиненням фінансової операції чи укладенням угоди щодо них, оскільки такі дії названо в диспозиції ч. 1 ст. 209 КК як самостійні способи вчинення злочину. Зазначені кошти чи майно можуть бути використані, зокрема, під час здійснення господарської діяльності, в тому числі підприємницької.

Використання зазначених коштів та майна може бути як пов'язаним, так і не пов'язаним із їх відчуженням, тобто з переданням іншим особам.

Також не можуть вважатись одержаними внаслідок вчинення предикатного діяння кошти або інше майно, якими особа не заволоділа (які не отримала) шляхом учинення злочину, а які вона незаконно утримала, приховала, не передала державі за наявності обов'язку це зробити, а саме:

кошти, не сплачені як податки, збори, інші обов'язкові платежі;

не повернена чи прихована виручка в іноземній валюті від реалізації на експорт товарів (робіт, послуг) або приховані товари чи інші матеріальні цінності, отримані від такої виручки, оскільки в таких випадках відбувається не одержання коштів та іншого майна злочинним шляхом, а незаконне (злочинне) розпорядження ними (якщо право власності на них особа набула законно).

Також не повинні визнаватися предметом легалізації контрабандно ввезені в Україну товари та інші предмети, зазначені у диспозиції ч. 1 ст. 201 КК, якщо вони були одержані (здобуті) за межами України не злочинним шляхом, а були придбані законно, а також кошти, одержані не внаслідок учинення предикатного діяння, а в результаті проведення фінансових операцій з використанням банківських рахунків підприємств, які мають ознаки фіктивності.

Не є предметом легалізації також кошти або інше майно, одержані внаслідок здійснення службовою особою без письмово о узгодження з податковим органом операцій з активами, що перебувають у податковій заставі й у подальшому використовуються суб'єктом господарювання – юридичною особою під час здійснення господарської діяльності оскільки такі активи мають легальне походження.

Не є предметом легалізації кошти (незалежно від їх розміру), одержані як субсидії, субвенції, дотації чи кредити внаслідок надання неправдивої формації суб'єктами, зазначеними у диспозиції ч. 1 ст. 222 КК, вказаним у цій нормі Закону кредиторам, хоча з такими коштами надалі і вчинюються діяння, перелічені у ст. 209 КК, оскільки ці кошти одержуються офіційно (легально), і злочин склад якого передбачено ч. 1 ст. 222 КК, не містить усіх ознак предикатного діяння у п. 1 примітки до ст. 209 КК.

Притягнення особи до кримінальної відповідальності за ст. 209 КК може відбуватись як за умови, що факт одержання нею коштів або іншого майна внаслідок учинення предикатного діяння встановлено судом у відповідних процесуальних документах (у вирокі чи постанові, хвалах про звільнення від кримінальної відповідальності, про закриття справи з нереабілітуючих підстав тощо), так і в разі, коли вона не притягувалася до кримінальної відповідальності за предикатне діяння. В останньому випадку особа одночасно притягується до кримінальної відповідальності за предикатний злочин та за легалізацію (відмивання) коштів або іншого майна одержаних внаслідок його вчинення, тобто за сукупністю цих злочинів, оскільки вона усвідомлює, що вчиняє легалізацію таких коштів майна).

Для вирішення питання про наявність складу злочину, передбаченого ст. 209 КК, необхідно встановити, що особа вчинила одну з дій, зазначених у ч. 1 цієї статті, з коштами або іншим майном, одержаними внаслідок вчинення предикатного діяння, з метою надання правомірного вигляду володінню чи розпорядженню ними, їх використанню, набуттю або приховання чи маскуванню їх незаконного походження чи володіння ними, правами на них, джерела їх походження, місцезнаходження, переміщення або ж учинила щодо них фінансову операцію чи уклала угоду.

Суб'єктом злочину, передбаченого ст. 209 КК, може бути фізична осудна особа, яка досягла 16 – річного віку, а стосовно вчинення тих чи інших правочинів ще й набула повної дієздатності у випадках та в порядку, передбачених законом, і не була обмежена у дієздатності або не позбавлена її судом.

Суб'єктом злочину в разі його вчинення у формі будь-якого з дій, визначених ч. 1 ст. 209 КК, може бути лише особа, котра не вчиняла предикатного діяння, за умови, що вона усвідомлювала факт одержання коштів або майна іншими особами злочинним шляхом. Особа, яка вчинила таке діяння, відповідає лише за вчинення фінансової операції з коштами або іншим майном чи укладення щодо них угоди, а також за вчинення дій, спрямованих на приховання чи маскуванню незаконного походження таких коштів або іншого майна чи володіння ними або правами на них, джерела їх походження, місцезнаходження чи переміщення, а за використання таких коштів або майна – лише в разі, коли воно полягало у вчиненні фінансової операції чи укладенні угоди.

Дії особи, яка не є суб'єктом первинного фінансового моніторингу, що полягають у збуті майна, одержаного внаслідок учинення злочину (наприклад, крадіжки) іншими особами, не утворюють складу легалізації (відмивання) коштів або іншого майна, одержаних злочинним шляхом (ст. 209 КК), якщо такому майну не надається вигляд правомірно здобутого. Залежно від конкретних обставин справи зазначені дії містять або ознаки крадіжки (у формі пособництва), або склад злочину, передбачений ст. 198 КК.

**Особливості кваліфікації легалізації
(відмивання) доходів, одержаних
злочинним шляхом, за наявності
кваліфікуючих ознак.**

Кваліфікуючими ознаками є такі:

дії; передбачені частиною першою цієї статті, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або у великому розмірі (ч. 2 ст. 209);

дії передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою або в особливо великому розмірі (ч. 3 ст. 209)

За ознакою вчинення цього злочину за попередньою змовою групою осіб має кваліфікуватися діяння, коли в ньому брали участь: як співвиконавці дві чи більше особи, котрі до вчинення діяння домовилися легалізувати (відмити) доходи, одержані внаслідок вчинення предикатного діяння. Для наявності цієї кваліфікуючої ознаки не обов'язково, щоб усі особи вчинювали ті ж самі (тотожні) дії, передбачені ст. 209 КК. Зазначена ознака буде наявна й у тому разі, коли одна особа вчиняє будь-які з альтернативних дій, передбачених ч. 1 ст. 209 КК, а друга – інші.

Дії осіб, які взяли участь у легалізації (відмиванні) доходів одержаних злочинним шляхом, як організатори, підбурювачі або пособники, якщо вони не є одночасно співвиконавцями цього злочину слід кваліфікувати за відповідними частинами ст. 27 і 209 КК.

Доходів, одержаних злочинним шляхом. Відповідно до п. 3 примітки до ст. 209 легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, визнається вчиненою в особливо великому розмірі, якщо предметом злочину були кошти або інше майно на суму, що перевищує вісімнадцять тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Депутат міської ради гр. Д, знаючи про бюджетне фінансування, направлене на проведення будівельно-монтажних робіт з ремонту покрівель в житлових будинках та комунальних закладах міста в значному розмірі, маючи злочинний намір спрямований на заволодіння чужим майном, шляхом обману, в особливо великих розмірах, а саме заволодіння бюджетними грошовими коштами під час проведення капітальних ремонтів покрівель будівель закладів освіти, об'єктів соціальної інфраструктури, та житлових будинків міста, шляхом завищення вартості склоізола (руберойду), як основного будівельного матеріалу та надання замовникам робіт підроблених документів: договорів, договірних цін, зведених кошторисних розрахунків вартості об'єкта будівництва, відомостей ресурсів до локального кошторису, іншої проектно-кошторисної документації, а також вчинення інших злочинів, які б полегшували заволодіння чужим майном і тісно були пов'язані з ними, усвідомлюючи, що одноосібно не зможе реалізувати зазначений злочинний намір, організував на території міста стійку злочинну групу, в яку на добровільній основі і єдності злочинних намірів увійшли директор ТОВ «Три-О», гр. П, мешканці міста гр. Б та гр. Т.

З метою заволодіння бюджетними грошовими коштами в особливо великому розмірі, учасники організованої групи вирішили організувати виконання ремонтних робіт покрівель об'єктів інфраструктури та житлових будинків міста за договорами підряду, укладеними з розпорядниками бюджетних коштів міської ради, водночас діючи за наступним злочинним планом: по-перше, підшукування особи, яка здійснить пошук суб'єкта господарювання – платника податку на додану вартість (ТОВ «Гал»), від імені якого, у подальшому, будуть укладатись договори підряду з розпорядниками бюджетних коштів, виконає всі необхідні дії з реєстрації, зміни директора юридичної особи на своє ім'я, придбає корпоративні права на цю юридичну особу, визначить основним видом діяльності згідно КВЕД «41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель», забезпечить перереєстрацію вже існуючих та відкриє нові банківські рахунки, після чого надасть реєстраційні документи, печатки, ключі доступу до податкових систем та банківських рахунків в розпорядження учасникам організованої групи;

По-друге, узгодити з посадовими особами відділу освіти, відділу молоді та спорту міської ради та КП «Житлосервіс» розробку проектів договорів підяду та проектно-кошторисної документації щодо проведення робіт з капітального ремонту покрівель інфраструктури та житлових будинків міста, розробити всю необхідну документацію та укласти відповідні договори підяду з розпорядниками бюджетних коштів, при цьому, включити до вказаних документів вартість склоізолу (руберойду), як основного будівельного матеріалу, значно вищу за ринкову. По-третє, придбати склоізол (руберойд) за ринковими цінами, після чого організувати виконання робіт з капітального ремонту покрівель із залученням до таких робіт за цивільно-правовими угодами мешканців міста, після чого за результатами виконання робіт та підписання відповідних актів заволодіти бюджетними коштами та вжити заходи до маскуванню їх незаконного походження (легалізувати).

Відповідно до розробленого гр. Д злочинного плану, учасники організованої групи повинні були організувати виконання ремонтних робіт покрівель об'єктів інфраструктури та житлових будинків міста за договорами підяду, укладеними з розпорядниками бюджетних коштів міської ради, а саме: відділом освіти міської ради, відділом молоді та спорту міської ради, комунальним підприємством «Житлосервіс».

При цьому гр. Д, як організатор злочинної групи, повинен був, діючи від імені ТОВ «Тал», вирішити питання з керівниками юридичних осіб – замовників робіт, про надання ТОВ «Тал» послуг з проведення капітальних ремонтів, здійснити розробку документів, необхідних для проведення капітальних ремонтів (договорів, всіх додатків до вказаних договорів, проектно-кошторисної документації, договірних цін, дефектних актів, зведених кошторисних розрахунків вартості об'єктів будівництва, розрахунків №1-2 загальновиробничих витрат до зведених кошторисних розрахунків, локальних кошторисів на будівельні роботи, відомостей ресурсів до локального кошторису, відомостей ресурсів до актів приймання виконаних будівельних робіт, актів приймання виконаних будівельних робіт, довідок про вартість виконаних будівельних робіт) заздалегідь вказавши в таких документах завищену вартість склоізолу (руберойду), забезпечити підписання вказаних документів у замовників робіт, здійснювати контроль за безпосереднім проведенням капітальних ремонтів та дотриманням заздалегідь обумовлених різниць між фактичною вартістю будівельних матеріалів та їх вартістю за договірною та проектно-кошторисною документацією, забезпечити підписання актів приймання виконаних робіт з вартістю склоізолу (руберойду), що попередньо вказана в проектно-кошторисній документації, координувати діяльність інших членів злочинної групи.

Гр. П повинен був підшукати особу, яка у подальшому придбає юридичну особу – суб'єкта господарювання, від імені якого, у подальшому, будуть укладатись договори підяду з розпорядниками бюджетних коштів, формувати бухгалтерську та податкову звітність ТОВ «Тал», користуючись наявними у його розпорядженні електронними ключами від системи «інтернет-банкінгу» в усіх банківських установах, де ТОВ «Тал» відкрито рахунки, контролювати проведення розрахункових операцій (попередні оплати, кінцеві оплати) із замовниками за проведені роботи та особисто проводити розрахункові операції, вжити заходи до легалізації (відмивання) грошових коштів, отриманих злочинним шляхом та переведення отриманих бюджетних грошових коштів в готівкову форму.

Гр. С та гр. Т, згідно розподілених ролей, повинні були підшукати серед мешканців області осіб, які можуть виконати роботи з капітального ремонту покрівель житлових будинків та об'єктів соціальної інфраструктури міста, уклавши з ними від імені ТОВ «Тал» формальні цивільно-правові угоди, до яких занести недостовірні відомості про оплату праці цих осіб, підшукати реалізатора склоізоляції (руберойду) за цінами не вище ринкових, забезпечити закупівлю від імені фізичної особи-підприємця, не пов'язаної з ТОВ «Тал» вказаного руберойду, контролювати виконання робіт та вартість будівельних матеріалів, звітувати про вартість закуплених матеріалів, використання коштів та стан виконання робіт гр. Д.

Крім того, гр. С повинен був здійснювати забезпечення готівковими коштами виконання робіт з проведення капітального ремонту покрівель житлових будинків та об'єктів соціальної інфраструктури міста, закупівлю склоізоляції (руберойду), а також передавати отримані злочинним шляхом грошові кошти гр. Д.

Отже, ТОВ «Тал» на підставі договорів підяду на проведення капітального ремонту покрівель укладених з Відділом молоді та спорту міської ради, виконано роботи на загальну суму 562 731,60 грн., при цьому відповідно до актів виконаних робіт, використано під час ремонту руберойд наплавлювальний для верхніх шарів АПП-ПС-4.0- 3171,41 кв. м, руберойд наплавлювальний для нижніх шарів ПС-2,5-1922,44 кв. м.

Крім того, ТОВ «Тал» на підставі договорів підяду на проведення капітального ремонту покрівель укладених з Відділом освіти міської ради, виконано роботи на загальну суму 2 028 002,80 грн, при цьому, відповідно до актів виконаних робіт, використано під час ремонту руберойд наплавлювальний для верхніх шарів АПП-ПС-4.0 – 7531,765 кв. м, руберойд наплавлювальний для нижніх шарів ПС-2,5-7143,533 кв. м.

Також, ТОВ «Тал» на підставі договорів підряду на проведення капітального ремонту покрівель укладених з КП «Житлосервіс», виконано роботи з капітального ремонту відповідних покрівель на загальну суму 7 716 421,4 грн., при цьому, відповідно до актів виконаних робіт, використано під час ремонту руберойд наплавлювальний для верхніх шарів АПП-ПС-4.0 – 16749,3556 кв. м, руберойд наплавлювальний для нижніх шарів ПС-2,5-16485,9588 кв. м.

Згідно з висновком дослідження проведеного Управлінням по боротьбі з легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом ГУ ДФС в області, фінансово-господарської діяльності ТОВ «Тал» пов'язаної з використанням коштів державних та комунальних підприємств області протягом року встановлено, що з метою забезпечення правомірності підстав для отримання коштів державних та комунального підприємств ТОВ «Тал» здійснило включення до вартості виконаних робіт по ремонту покрівель вартість руберойду на суму 5 412 481,28 грн. (з ПДВ), що не підтверджується фактом реального його попереднього одержання від постачальників.

Відповідно до висновку судово-товарознавчої експертизи до витрат на будівництво вказаних об'єктів включено вартість склоізола (руберойду), як основного будівельного матеріалу, яка завищена на 25-70 %.

Висновком судово-економічної експертизи підтверджені висновки дослідження Управління по боротьбі з легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом ГУ ДФС в області щодо перевищення вартості використаного руберойду, вказаної у підсумкових відомостях ресурсів, на загальну суму 3 386 518,39 грн., яка на момент вчинення кримінального правопорушення у тисячу і більше разів перевищувала неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Таким чином, ТОВ «Тал» безпідставно отримало на поточний рахунок від Відділу освіти, Відділу молоді та спорту міської ради та КП «Житлосервіс» бюджетні кошти у розмірі 3 386 518,39 грн.

У подальшому гр. П, користуючись наявними у його розпорядженні електронними ключами від системи «інтернет-банкінгу» в усіх банківських установах, де ТОВ «Тал» відкрито рахунки, з метою приховання незаконного походження грошових коштів в сумі 3 386 518,39 грн., тобто легалізації (відмивання) доходів, перерахувати вказані грошові кошти на рахунки ТОВ «Сєвер-сервіс», ТОВ «Три-сервіс» та ТОВ «Тех-ресурс» з подальшим перерахуванням підприємствам реального сектору економіки (виробникам продуктів харчування та м'ясної продукції).

Таким чином, гр. Д разом з гр. П, гр. С та Т заволоділи шляхом обману бюджетними грошовими коштами на загальну суму 3 386 518,39 грн., що у тисячу і більше перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян на момент скоєння злочину, що є особливо великим розміром, чим заподіяли матеріальну шкоду міській раді на зазначену суму.

Також згідно з аналітичною довідкою дослідження, проведеного Управлінням боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом, ГУ ДФС в області, про результати аналізу руху грошових коштів по розрахунковим рахункам ТОВ «Тал» при отриманні їх від Відділу освіти, Відділу молоді та спорту міської ради, КП «Житлосервіс» за виконання капітальних ремонтів покрівель та їх подальший рух протягом року, встановлено відсутність перерахування коштів виробникам чи реалізаторам руберойду. Грошові кошти рухалися між підприємствами ТОВ «Три-Сервіс», ТОВ «Север-Сервіс», ТОВ «Тех-Ресурс», Місцевого благодійного фонду «Григорія Сковороди» на розрахункові рахунки ТОВ «Тех-Ресурс», відкриті в АТ «Таскомбанк», а з розрахункового рахунку ТОВ «Тех-Ресурс» в АТ «Таскомбанк» грошові кошти перераховувались за нібито придбані продукти харчування на підприємства реального сектору економіки.

Органом досудового розслідування повідомлено гр. Д про підозру, у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 28, ч. 2 ст. 205, ч. 4 ст. 190, ч. 3 ст. 209 КК України.

ВИСНОВОК

Тіньова економіка яскраво відображає стан злочинних діянь в економічній сфері. Злочинність посилюється внаслідок стрімко розвиваючої економічної кризи, яка відображається в низькій заробітній платні та високим рівнем оподаткування. Саме запобігання та подолання економічних злочинів може стати базою для розробки довготривалої стратегії соціально-економічного розвитку суспільства.

Запобігання злочинам – це система заходів економічного, правового, виховного та соціально-культурного характеру, що проводяться уповноваженими органами державної влади. Основною складовою запобігання злочинів в економічній сфері являється практична діяльність правоохоронних органів та справедливе покарання в межах чинного законодавства.

Перед правоохоронними органами постає завдання у створенні міцного правопорядку, що гарантуватиме зниження злочинності до мінімальних показників, із урахуванням особливостей економічних, суспільно-психологічних умов в суспільстві.

Правильна кваліфікація, реєстрація та подальше планування розслідування у справах, що пов'язані з економічною сферою, оскільки це багатоетапний процес до якого входять різноманітні структурні елементи.

Слід зауважити, що успішне запобігання злочинних діянь це справа не тільки працівників правоохоронних органів, а й суспільства. Стратегія громадського впливу на злочинність має полягати, із одного боку, у залученні, а з іншого – в ініціативній участі окремих громадян, громадських організацій правоохоронної спрямованості до охорони правопорядку, участі у програмах профілактики злочинності, надання інформації про вчинені злочини з обов'язковим матеріальним заохоченням цих напрямів роботи з боку держави і приватного бізнесу.

Зважаючи на титанічні зусилля правоохоронних органів, злочинність у сфері економіки змінюється в бік вироблення нових технологій для здійснення неправомірних діянь, злочинці проникають та намагаються здійснювати контроль за сегментами економіки та створювати системи корумпованих зв'язків для максимального злочинного результату. Саме тому боротьба з економічною злочинністю стає такою актуальною та має бути предметом для подальшого вивчення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативні акти

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Київ: Просвіта, 1996. 80 с. (із наступними змінами та доповненнями).
2. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України: кодекс від 05.04.2001, редакція від 25.09.2020 URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України» від 13.04.2012р. № 4652-VI Харків: Одиссей, 2012. 360 с.
4. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 року. ВВР України. 2015. № 2. Ст. 124.
5. Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 (із наступними змінами та доповненнями).
6. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18.02.1992 року. ВВР України. 1992. № 22. Ст. 303 (з наступними змінами та доповненнями).
7. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою» від 04.06.2020 року. Голос України від 26.06.2020. № 105.
8. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 року. ВВР України. 1992. № 48. Ст. 65 (з наступними змінами та доповненнями).
9. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011.
10. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014.
11. Закон України «Про державну таємницю» від 21.01.1994.
12. Закон України Про захист економічної конкуренції від 11.01.2001 року.
13. Закон України Про електронні довірчі послуги від 05.10.2017 року. ВВР, 2017. № 45. ст. 400 (зі змінами від 14.01.2020 № 440-IX).
14. Закон України Про інформацію від 02.10.1992 року. ВВР України. 1992. № 48. Ст. 65 (з наступними змінами та доповненнями).
15. Закон України Про зв'язок від 16.05.1995 року. ВВР України. 1995. № 20. Ст. 143 (із наступними змінами та доповненнями).
16. Закон України Про електронні документи та електронний документообіг від 22.05.2003.
17. Закон України Про Антимонопольний комітет України від 26.11.1993.
18. Про виконання рішень та застосування практики Європейського

Суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 року №3477.

19. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Рим, 04.11.1950 року. Ратифікована 17.07.1997 року) / Збірка документів Ради Європи, ратифікованих Україною. К.: Фенікс, 2006. 496 с.

Підручники, навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Кваліфікація злочинів у діяльності Національної поліції України: навч. посіб. За заг. ред. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Константа, 2017.

2. Дії працівників поліції у разі виявлення економічних злочинів: методичні рекомендації. Кубецька О. М., Лазарєв В. О., Неклеса О. В., Палешко Я. С., Санакоєв Д. Б. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т. внутр. справ, 2020. 76 с.

3. Албул С.В., Андрусенко С.В. Правові та організаційно-тактичні проблеми протидії організованій злочинності: навч. посібник. Одеса: ОДУВС, 2017. 142 с.

4. Міщанинець О.М. Конспект лекцій для спеціалізації працівників підрозділів стратегічних розслідувань. Дніпро: ДДУВС, 2020. 183 с.

5. Публічні закупівлі у громадах. Посібник для розпорядників бюджетних коштів. В. Нестуля, Ю. Кузько, М. Сімка : за заг. ред. Ангели Бочі. Київ. USAID. 2020. 40 с.

6. Дараган В.В. Виявлення та документування злочинів при здійсненні закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади : навч. посіб. В.В. Дараган. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 119 с.

7. Протидія злочинам у бюджетній сфері: метод. реком. О.Є. Користін, С.С. Чернявський, В.І. Василичук та ін. за заг. ред. О.М. Джужі. К., 2012. 288 с.

8. Розслідування економічних злочинів: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. та доп. М. А. Погорецький, О.О. Вакулик, Д.Б. Сергеева; за ред проф. М. А. Погорецького. К.: ВД «Дакор», 2015. 184 с.

9. Подолання протидії розслідуванню злочинів економічної спрямованості: наук.-практ. рекомендації. Пчолкін В.Д., Федосова О.В., Піддубний В.В. Харків: ХНУВС, 2019. 80 с.

10. Дії працівників поліції у разі виявлення економічних злочинів : методичні рекомендації. Кубецька О.М., Лазарєв В.О., Неклеса О.В., Палешко Я.С., Санакоєв Д.Б. Дніпро: ДДУВС, 2020. 76 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Єфімов В.В. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів Національної поліції під час протидії злочинам у сфері державних закупівель : монограф. В.В. Єфімов, В. В. Дараган, Т.О. Часова. Дніпропетровськ: Дніпроп.

держ. ун-т внутр. справ, 2016. 205 с.

2. Дараган В.В. Протидія злочинам у сфері державних закупівель підрозділами Департаменту захисту економіки Національної поліції України : монограф. В.В. Дараган. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 224 с.

3. Дараган В.В. Оперативно-розшукова протидія злочинам у сфері державних закупівель: проблематика теорії та практики: монограф. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 352 с.

4. Доліновський Ю.С. Особливості виявлення та розслідування злочинів, що вчиняються під час здійснення публічних закупівель у сфері охорони здоров'я: дис. на здобуття наук. ступеня к.ю.н.: 12.00.09. Ю.С. Доліновський. Львів, НУ «Львівська політехніка», 2018. 258 с.

5. Нагачевський С.В. Оперативно-розшукове виявлення та документування злочинів, вчинених службовими особами у сфері державних закупівель: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2014. 196 с.

6. Кікінчук В.В. Методика розслідування злочинів, пов'язаних з використанням бюджетних коштів в агропромисловому комплексі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.09. Дніпропетровськ, ДДУВС, 2014. 20 с.

7. Меденцев А.М. Розслідування злочинів, що вчиняються у сфері державних закупівель: Дис. на здобуття наук. ступеня к.ю.н.: 12.00.09. Одеса, Міжнародний гуманітарний ун-т, 2015. 214 с.

Інтернет-ресурси

1. Офіційна сторінка Департаменту стратегічних розслідувань НП України. URL : <https://www.facebook.com/DSI.police.ukraine/>.

2. INFOBOX.PROZORRO.ORG infobox.prozorro.org — інформаційний ресурс, створений командою ProZorro, щоб допомогти якомога швидше увійти в роботу в системі електронних закупівель.

3. PROMETHEUS («ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ» ТА «ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ ДЛЯ БІЗНЕСУ») безкоштовні он-лайн курси на платформі Prometheus. URL : <https://prometheus.org.ua/courses/>.

4. ВІ модуль аналітики, який в режимі он-лайн відображає усі закупівлі, що проводяться через електронну систему Prozorro. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://bi.prozorro.org/>.

5. НЕНОРМАТИВНІ АКТИ «Порядок здійснення допорогових закупівель». URL : <https://bit.ly/2sEuji6>.

6. ІНСТРУКЦІЇ З ВИКОРИСТАННЯ МОДУЛЮ АНАЛІТИКИ. URL : <https://dozorro.org/tools/public-bi>.

7. КОРИСНІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ПОТРЕБ ЗАМОВНИКА (пошук «ідеальної» тендерної документації, тощо). URL : <https://dozorro.org/tools>

20. OpenProcurement URL : <http://openprocurement.org/ua/nonprice-criteria.html>.

**II. АЛГОРИТМ ДІЙ ПРАЦІВНИКІВ
ПІДРОЗДІЛІВ СТРАТЕГІЧНИХ
РОЗСЛІДУВАНЬ ПРИ ВИЯВЛЕННІ
ТА ДОКУМЕНТУВАННІ
КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ
ІЗ ПРИВЛАСНЕННЯ, РОЗТРАТИ
МАЙНА АБО ЗАВОЛОДІННЯ НИМ
ШЛЯХОМ ЗЛОВЖИВАННЯ
СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ**

ВСТУП

У структурі економічної злочинності значне місце посідають посягання на чуже майно шляхом його привласнення або розтрати (ст. 191 КК України). Такий склад злочину передбачає наявність повноважень винного щодо користування та розпорядження майном, ввіреного йому в силу займаної посади.

Як показує практика, особи, які привласнюють чуже майно, досить оперативно реагують на специфіку, кон'юнктуру і технічні новації, що формують ринкові відносини. Велику увагу розкрадачі приділяють плануванню своєї злочинної діяльності, підбору та розподілу функцій співучасників, вибору технічних засобів, відпрацювання методів приховування слідів злочину.

Організовані групи розкрадачів, що вчиняють триваючі, багатоепізодні розкрадання у великих розмірах під час вибору та застосуванні способів привласнення ретельно враховують особливості виробничої, управлінської та фінансово-господарської діяльності об'єкта. У свою чергу, специфічні риси такого об'єкта зумовлюють коло можливих способів привласнення, найбільш безпечних і ефективних з точки зору розкрадачів.

При розкритті даного виду злочинів підлягають виявленню типові сліди злочинної діяльності, що залишаються переважно в оперативно-технічній, бухгалтерській та організаційно-управлінській документації підприємства. Істотні у справі дані можуть міститися в чорнових записах розкрадачів, їх діловому листуванні, документах банківського обороту, технічних носіях інформації.

Максимально якісна підготовка слідчих і оперативних працівників дозволить правоохоронним органам працювати на випередження, не даючи можливості досягнення злочинного наміру розкрадачів.

1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРИВЛАСНЕННЯ, РОЗТРАТИ МАЙНА АБО ЗАВОЛОДІННЯ НИМ ШЛЯХОМ ЗЛОВЖИВАННЯ СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ

Загальні питання кваліфікації привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем	Привласнення чи розтрата чужого майна, яке було ввірене особі чи перебувало в її віданні (ч. 1 ст. 191)
--	---

Предметом привласнення та розтрати є тільки те чуже майно, що було ввірене винній особі чи перебувало в її законному віданні, тобто таке майно, яке перебувало в неї на законних підставах і стосовно якого вона здійснювала повноваження щодо розпорядження, управління, доставки використання або зберігання тощо (п. 23 постанови ПВСУ від 06.11.2009 10 «Про судову практику у справах про злочини проти власності»).

Діяння характеризується активною поведінкою та виражається у суспільно небезпечній дії, що може набувати одного з двох альтернативних проявів (видів): привласнення або розтрата майна. **Суспільно небезпечний наслідок** полягає у заподіянні матеріальної шкоди потерпілому (на суму, що перевищує 0,2 неоподаткованих мінімуму доходів громадян).

У випадку **привласнення**, повноваження щодо майна використовуються для обернення винною особою на свою користь (шляхом його незаконного утримання, неповернення, відокремлення від іншого ввіреного майна чи іншого відчуження всупереч цільовому призначенню (договірних умов або чинного законодавства). Майно із законного володіння переходить у незаконне володіння винного.

Наприклад, сільською радою в особі сільського голови Ч. та ТОВ «П» в особі директора Г., укладено договір на виконання підрядних робіт. Загальна сума робіт по договору підряду складає 500 000 грн. 00 коп.

Сільським головою Ч. та директором ТОВ «П» гр. Г. за підписом та відтиском печатки відповідальної особи, інженера технічного нагляду складено та підписано офіційні документи – акти приймання виконаних підрядних робіт Ф КБ-2в.

Відповідно до відомостей офіційного веб-порталу e-data.gov.ua сільською радою на розрахунковий рахунок ТОВ «П» на підставі вищевказаних актів приймання виконаних будівельних робіт перераховано грошові кошти в сумі 500 000, 00 грн. за договором (згідно актів приймання виконаних будівельних робіт).

Судовим експертом за результатами проведення судово-будівельної експертизи складено висновок по кримінальному провадженню про невідповідність між фактично виконаним об'ємом робіт на об'єкті будівництва і актами приймання виконаних будівельних робіт Ф КБ-2в по договору, які підписані між замовником – сільською радою в особі її голови гр. Ч. та підрядником – ТОВ «П» в особі його директора гр. Г., складає 100 000, 00 грн.

Відповідно до описової частини судово-будівельної експертизи фактично на об'єкті не виконані роботи та відсутні матеріали які зазначені в одному із актів виконаних будівельних робіт.

Таким чином, директор ТОВ «П» гр. Г., вніс недостовірні відомості про обсяги та вартість виконаних підрядних робіт до офіційних документів – актів приймання виконаних підрядних робіт Ф КБ-2в складених за договором в результаті чого привласнив бюджетні кошти в розмірі 100 000, 00 грн.

Гр. Г. повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 191 КК України.

У разі **розтрати**, повноваження щодо майна використовуються для повернення винною особою майна на користь інших осіб, зокрема, це може бути відчуження майна іншим особам для споживання, як подарунок чи товар, в обмін на інше майно тощо. На відміну від привласнення, у разі розтрати не фіксується етап незаконного володіння винним майном.

Наприклад, селищна рада на сесії вирішила внести зміни до попереднього рішення «Про затвердження в новій редакції програми фінансової підтримки комунального підприємства «Г» (засновником якого є селищна рада) на рік» виклавши додатки програми фінансової підтримки КП «Г». Орієнтований обсяг фінансування на рік, згідно додатку до рішення становить – 1 500 000,00 грн. Для придбання спеціалізованої техніки, навісного обладнання, транспортного обладнання та допоміжного приладдя передбачено фінансування в розмірі – 1 200 000,00 грн. та для придбання вантажного автомобіля 300 000,00 грн.

З метою реалізації програми фінансової підтримки, між продавцем в особі гр. Ш. та покупцем в особі директора КП «Г» селищної ради гр. І. укладено договір купівлі – продажу щодо придбання у власність покупця автомобіля «ГАЗ». Згідно платіжного доручення та накладної на розрахунковий рахунок гр. Ш. сплачено кошти в сумі 180 000,00 грн.

Через тиждень з моменту закупівлі автомобіля «ГАЗ», укладено договір купівлі – продажу між продавцем в особі гр. Ш. та покупцем в особі директора КП «Г» селищної ради гр. І. щодо придбання у власність покупця навісний механізм який є невід'ємною складовою частиною, що є заводською комплектуючою частиною автомобіля «ГАЗ». Згідно платіжного доручення та накладної на розрахунковий рахунок гр. Ш. сплачено кошти в сумі 120 000,00 грн.

Під час проведення огляду за участі судового експерта, встановлено не відповідність фактично закупленої техніки та обладнання технічним, якісним, кількісним вимогам предмета закупівлі. Судовим експертом за результатами проведення автотоварознавчої експертизи складено висновок по кримінальному провадженню, яким встановлено середньоринкову вартість предметів закупівлі на загальну суму 110 000, 00 грн. та визначено, що автомобіль укомплектований навісним механізмом заводом виробником.

Висновком судового експерта за результатами проведення економічної експертизи встановлено суму збитків заподіяних місцевому бюджету, що становить 190 000, 00 грн.

Таким чином, директор КП «Г» гр. І. шляхом уникнення процедури публічних закупівель, не оприлюднивши оголошення про проведення відкритих торгів та інформацію про укладені договори на сайті уповноваженого органу, із метою ухилення від процедури закупівлі та недопущення інших учасників до процедури відкритих торгів, під час здійснення закупівлі за бюджетні кошти спеціалізованої техніки з навісним обладнанням, здійснила розтрату бюджетних коштів, шляхом перерахування вказаних коштів на розрахунковий рахунок фізичної особи продавця, який фактично здійснив постачання товару по завищеній вартості та яке не відповідає технічним, якісним та кількісним вимогам предмета закупівлі, спричинивши таким чином територіальній громаді матеріальних збитків в розмірі 190 000, 00 грн.

Гр. І. повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 191 КК України.

Злочин, відповідальність за який передбачено ст. 191 КК України, є **закінченим з моменту** настання суспільно небезпечних наслідків у формі майнової шкоди (на суму, що перевищує 0,2 неоподаткованого мінімуму доходів громадян), що проявляється у припиненні можливості власника реалізувати правомочності щодо володіння, користування та розпорядження відповідним майном.

Майно на законних підставах і в передбаченому законом порядку передається винному для володіння та користування чи розпорядження, зокрема й під час виконання трудових обов'язків чи інших обов'язків за домовленістю із власником чи уповноваженою ним особою в межах цивільно-правової угоди. До того ж статус матеріально відповідальної особи є не обов'язко

Особливості кваліфікації привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем за наявності кваліфікуючих ознак			
привласнення, розтрата або заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем (ч. 2 ст. 191)	дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб (ч. 3 ст. 191)	дії, передбачені частинами першою, другою або третьою цієї статті, якщо вони вчинені у великих розмірах (ч. 4 ст. 191)	дії, передбачені частинами першою, другою, третьою або четвертою цієї статті, якщо вони вчинені в особливо великих розмірах або організованою групою (ч. 5 ст. 191)

Під **заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем** розуміється такий спосіб незаконного заволодіння майном, за якого службова особа зловживає наданими їй владними, організаційно-розпорядчими та (або) адміністративно-господарськими повноваженнями: дає незаконні вказівки матеріально відповідальним підлеглим про видачу майна, заволодіває майном шляхом підроблення документів, незаконного отримання премій, надбавок тощо. Також службова особа лише в тому випадку може бути суб'єктом злочину, передбаченого ст. 191 КК України, якщо привласнення, розтрата чи інше заволодіння чужим майном здійснюється **шляхом використання службових повноважень усупереч інтересам служби**, тобто зловживаючи ними.

Наприклад, між Державним підприємством «Б» та Товариством з обмеженою відповідальністю «Ц» укладено договір на виконання робіт. Згідно умов договору, замовник доручає, а Виконавець приймає на себе виконання робіт із: «Розробка проектної документації на будівництво майданчика для сортування, тимчасового зберігання та кондиціонування відходів і забрудненого обладнання».

Вартість робіт, передбачених пунктом договору, визначається Договірною ціною та кошторисами в розрізі видів робіт, які є невід'ємною частиною цього договору та підставою для проведення взаємних розрахунків. Згідно умов договору, вартість робіт по договору складає 1 000 000,00 грн. Згідно умов договору, договір діє на умовах, згідно якої фактичні правовідносини між сторонами розпочинаються датою юридичного оформлення, вважається дата з моменту підписання сторонами та скріплення печатками сторін. До договору додається: завдання на проектування; календарний план виконання робіт; договірна ціна; кошториси та ін.

Всупереч умов договору та договірної ціни на виконання проектно-вишукувальних робіт не проведена експертиза проектної документації, що складена ТОВ «Ц», однак її вартість у повному обсязі оплачена замовником за рахунок бюджетних коштів, при цьому використання проектної документації за цільовим призначенням, без проведення державної експертизи та її затвердження, згідно вимог законодавства України, не можливе.

Таким чином, директор ТОВ «Ц» гр. С, будучи службовою особою, яка постійно займає у товаристві посаду, пов'язану з виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських обов'язків, маючи умисел на заволодіння чужим майном, шляхом зловживання своїм службовим становищем, у порушення умов пункту договору на виконання робіт з розробки проектної документації на будівництво майданчика для сортування, тимчасового зберігання та кондиціонування відходів і забрудненого обладнання ТОВ «Ц» не виконані. Директор ТОВ «Ц» гр. С, шляхом зловживання своїм службовим становищем, вніс до офіційних документів – актів здачі приймання робіт на загальну суму 1 000 000, 00 грн., завідомо неправдиві відомості щодо відсутності претензій, належного виконання робіт та передання проектної документації, що не відповідає дійсності, достовірно знаючи, що всупереч вимогам Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» та Постанови Кабінету Міністрів України №560 від 11 травня 2011р. «Про затвердження Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» державна експертиза проектної документації за вказаним договором

не проводилась та відповідно відсутній звіт експертної організації щодо проведення експертизи проектної документації на будівництво.

Отже, гр. С протиправно використав вказані вище офіційні документи як підставу для отримання коштів по договору на виконання робіт без фактичного та належного виконання робіт, які є предметом договору, та згідно платіжних доручень безпідставно отримав на розрахунковий рахунок ТОВ «Ц», бюджетні кошти на загальну суму 1 000 000,00 грн., що підтверджується висновком судового експерта науково-дослідного експертно-криміналістичного центру, в результаті чого заволодів вказаними бюджетними коштами, якими розпорядився на власний розсуд, чим спричинив майнову шкоду Державному підприємству «Бар'єр» у особливо великому розмірі на суму 1 000 000,00 грн., яка в шістсот і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Гр. С повідомлено про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 5 ст. 191, ч. 1 ст. 366 КК України.

2. АЛГОРИТМ ДІЙ ПРИ ВИЯВЛЕННІ ТА ДОКУМЕНТУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ІЗ ПРИВЛАСНЕННЯ, РОЗТРАТИ МАЙНА АБО ЗАВОЛОДІННЯ НИМ ШЛЯХОМ ЗЛОВЖИВАННЯ СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ

Спосіб отримання інформації про можливо вчинене кримінальне правопорушення

Заяви і повідомлення громадян [додаток 1]

Заяви і повідомлення, отримані від органів державної влади та місцевого самоврядування

Безпосереднє виявлення працівником ДСР [додаток 2]

Дії працівника ДСР щодо захисту бюджетних коштів від злочинних посягань ОГ і ЗО

На офіційному сайті відповідної обласної, районної, міської, селищної, сільської ради отримати рішення про бюджет на 2020 рік та здійснити аналіз розподілу видатків розпорядниками коштів за відповідними бюджетними програмами (Дод. 2 до рішення відповідної ради) [фото 1]

Здійснити аналіз відповідної ради з метою отримання загальної інформації щодо її структурних підрозділів (положення про підрозділ, ПБ директора та його заступника, юридична адреса відповідного підрозділу, кількість посадових/службових осіб та їх обов'язки) та ознайомитись із їх планом річних закупівель (Річний план та зміни до нього безоплатно оприлюднюються замовником в електронній системі закупівель протягом п'яти робочих днів з дня затвердження річного плану та змін до нього [фото 2 (3шт.)])

Дії працівника ДСР щодо захисту бюджетних коштів від злочинних посягань ОГ і ЗО

Використовуючи офіційний державний портал оприлюднення інформації про публічні закупівлі prozorro.gov.ua із застосуванням ЄДРПОУ відповідного розпорядника коштів (структурного підрозділу ради), відпрацьовуємо оприлюднену інформацію щодо закупівлі та інформацію, подану учасниками закупівлі, а саме:

- провести аналіз річного плану закупівель та змін до нього [фото 3];
- розмір бюджетного призначення та встановлену очікувану вартість предмета закупівлі [фото 3];
- вимоги, встановлені тендерною документацією замовника до учасників [фото 4 (4шт.)];
- тендерну пропозицію учасників, її відповідність вимогам встановленим у тендерній документації Замовника, зокрема, відповідність ЗУ «Про публічні закупівлі»;
- здійснити аналіз протоколів розгляду тендерних пропозицій щодо законності прийняття рішень [фото 5 (2шт.)];
- повідомлення про намір укласти договір [фото 6].

Провести перевірку інформації, що надана учасниками в тендерних пропозиціях, щодо відповідності вимогам ТД (наприклад):

- наявність в учасника процедури закупівлі обладнання, матеріально-технічної бази та технологій, які зазначено в ТП; (за допомогою реєстру нерухомого майна, автотранспортних засобів тощо) [фото 7];
- наявність в учасника процедури закупівлі працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід, що вказані в ТП (за допомогою відомостей ОДПІ (Форма 1 ДФ)) [фото 8];
- наявність документально підтвердженого досвіду виконання аналогічного (аналогічних) за предметом закупівлі договору (перевірка інформації шляхом опитування контрагентів за договором, інших осіб) [фото 9];
- наявність фінансової спроможності, яка підтверджується фінансовою звітністю [фото 10 (2шт.)].

Дії працівника ДСР щодо захисту бюджетних коштів від злочинних посягань ОГ і ЗО

Встановити ЄДРПОУ Замовника та учасників (переможця) процедури закупівлі (<https://usr.minjust.gov.ua>).[фото 11 (3шт.)]/[додаток 5 (5)]
Проаналізувати за схожістю адреси розташування підприємств-учасників закупівлі, із метою отримання інформації чи не виступає засновником/кінцевим бенефіціарним власником (контролером) одна і та ж особа.

Перевірити у Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні (або пов'язані з корупцією) правопорушення, відомості про службову (посадову) особу учасника процедури закупівлі, яку уповноважено бути учасником, представляти його інтереси під час проведення процедури закупівлі; фізичну особу, яка є учасником, щодо її притягнення згідно із законом до відповідальності за вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією (<https://corruptinfo.nazk.gov.ua>).[фото 12] / [додаток 5 (6)]

Здійснити перевірку тендерної пропозиції, що подається учасником конкурентної процедури закупівлі або учасника, який бере участь у переговорній процедурі, на предмет того, що така особа може бути пов'язаною з іншими учасниками процедури закупівлі, зокрема, із уповноваженою особою або з керівником замовника.

Дії працівника ДСР у разі виявлення факту порушення вимог Закону України «Про публічні закупівлі»

Підготувати та надіслати на адресу замовника відповідний лист, у якому вказати дані щодо виявлених порушень чинного законодавства, про що відповідним листом повідомити Державну аудиторську службу України та Антимонопольний комітет України.[фото 14]

Дії працівника ДСР щодо захисту бюджетних коштів від злочинних посягань ОГ і ЗО

Проаналізувати договір (додатки до договору), укладений між Замовником та Підрядником згідно предмета закупівлі (<https://prozorro.gov.ua>)[фото 15] / [додаток 5 (1)]

Ознайомитись із видатками Замовника, здійсненими на розрахунковий рахунок підрядника відповідно до договору (<https://spending.gov.ua/new> або <https://www.007.org.ua>).[фото 16 (4шт.)] / [додаток 5 (2, 3)]

У графі «Призначення платежу» віднайти інформацію про договір (номер договору), за яким здійснено видатки та інформацію про платіжні доручення.[фото 17]

Здійснити порівняльний аналіз між ціною договору і фактично сплаченими коштами на розрахунковий рахунок підрядника за договором із метою встановлення відомостей щодо процентного співвідношення виконання будівельних робіт.

Дії працівника ДСР щодо захисту бюджетних коштів від злочинних посягань ОГ і ЗО

З метою перевірки обсягу виконаних робіт на об'єкті будівництва за які сплачено кошти та законності їх перерахування на розрахунковий рахунок підрядника, необхідно направити запити Замовнику та/або Підряднику з вимогою отримання необхідних документів, а саме:

- 1) договір підряду;
- 2) дефектні акти;
- 3) робочий проект із змінами та додатками по договору, експертні звіти;
- 4) акти Ф КБ-2в, Ф КБ-3, рахунки – фактури, платіжні доручення, накладні на ТМЦ, довіреності на отримання ТМЦ, договори відповідального зберігання ТМЦ, акти приймання-передачі, товарно-транспортні накладні;
- 5) локальні кошториси (кошториси, підсумкова відомість ресурсів, договірна ціна, пояснювальні записки, довідки про вартість виконаних будівельних робіт);
- 6) декларації про початок виконання будівельних робіт (капітального ремонту чи реконструкції) за вказаним об'єктом, видані органом державного архітектурно-будівельного контролю;
- 7) дозволи на виконання будівельних робіт (капітального ремонту чи реконструкція) за вказаною адресою, видані органом державного архітектурно-будівельного контролю;
- 8) статут підприємства, накази про призначення на посади та посадові інструкції осіб, які підписом засвідчували достовірність відомостей зазначених в актах Ф КБ-2в (акти здачі-прийняття будівельних робіт).[додаток 3]

Дії працівника ДСР щодо захисту бюджетних коштів від злочинних посягань ОГ і ЗО

При виявленні ознак вчиненого правопорушення, необхідно скласти рапорт на ім'я? начальника УСР відповідної області, у якому зазначити обставини вчинення кримінального правопорушення із посиланням на джерела, що підтверджують таке правопорушення, і, керуючись положенням пункту 3 розділу I, пункту 11 розділу II (пункту 13 розділу II) наказу МВС України від 08.02.2019 №100 «Про затвердження порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події», зареєструвати в ІТС ПНП (журналі Єдиного обліку) управління в області [додаток 2].

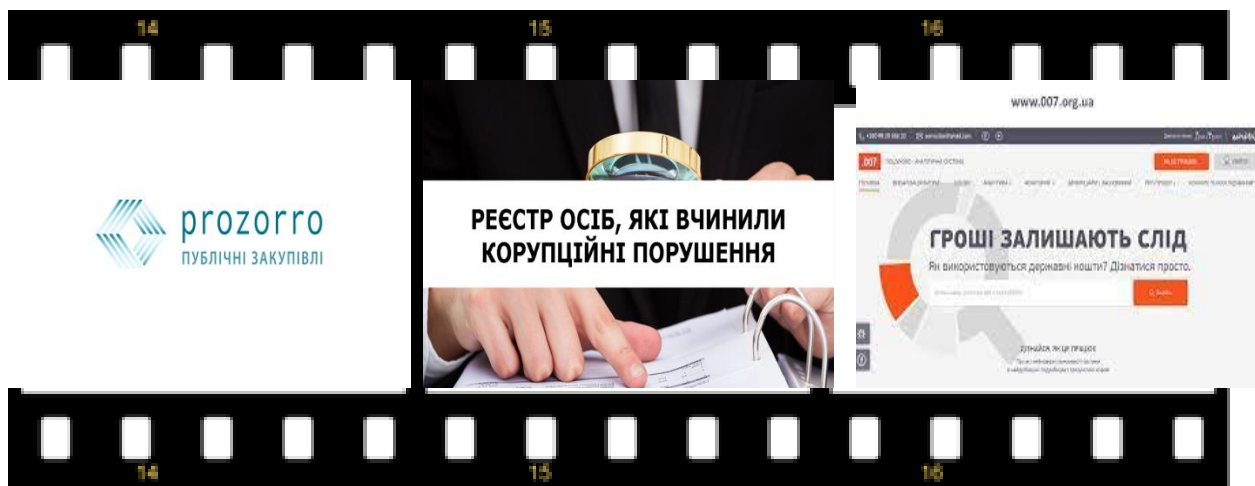
Зазначені матеріали не пізніше 24 годин із моменту реєстрації, необхідно надіслати до органу досудового розслідування (органу (підрозділу) поліції) для внесення відповідних відомостей до ЄРДР в порядку ст. 214 КПК України [Додаток 4].

Такі матеріали складаються із рапорту про виявлене кримінальне правопорушення, документів, що підтверджують наявність обставин вчинення кримінального правопорушення та супровідного листа, за яким уповноважений працівник надсилає зібрані матеріали до органу досудового розслідування.

ВІДЕОФІДБЕК СТОСОВНО ЗАХИСТУ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ ВІД ЗЛОЧИННИХ ПОСЯГАНЬ ОГ ІЗО.

Здійсніть сканування QR-Code для переходу на відеоматеріал

Навчальний відеоматеріал із захисту бюджетних коштів, спрямованого на запобігання та виявлення кримінального правопорушення, передбаченого статтею 191 КК України.

Фото 1

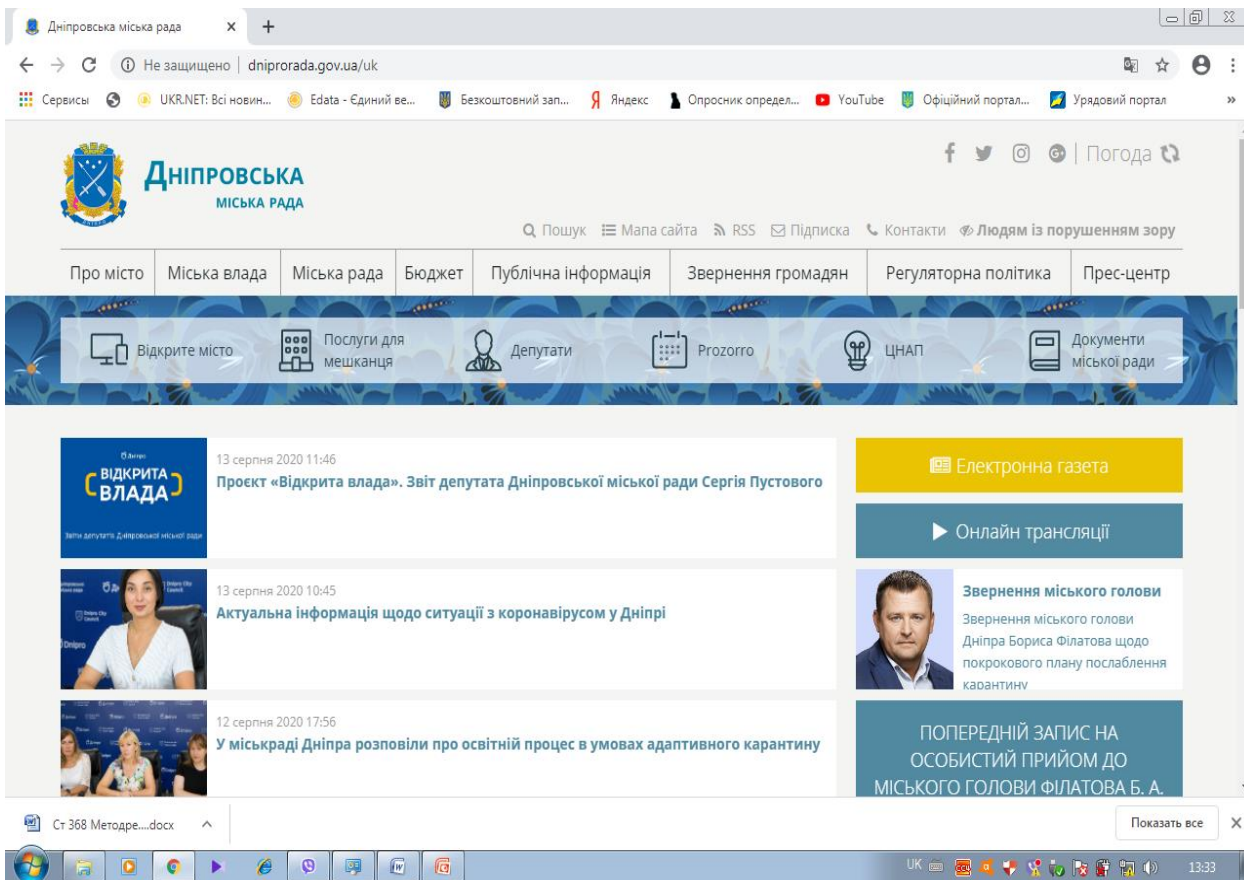
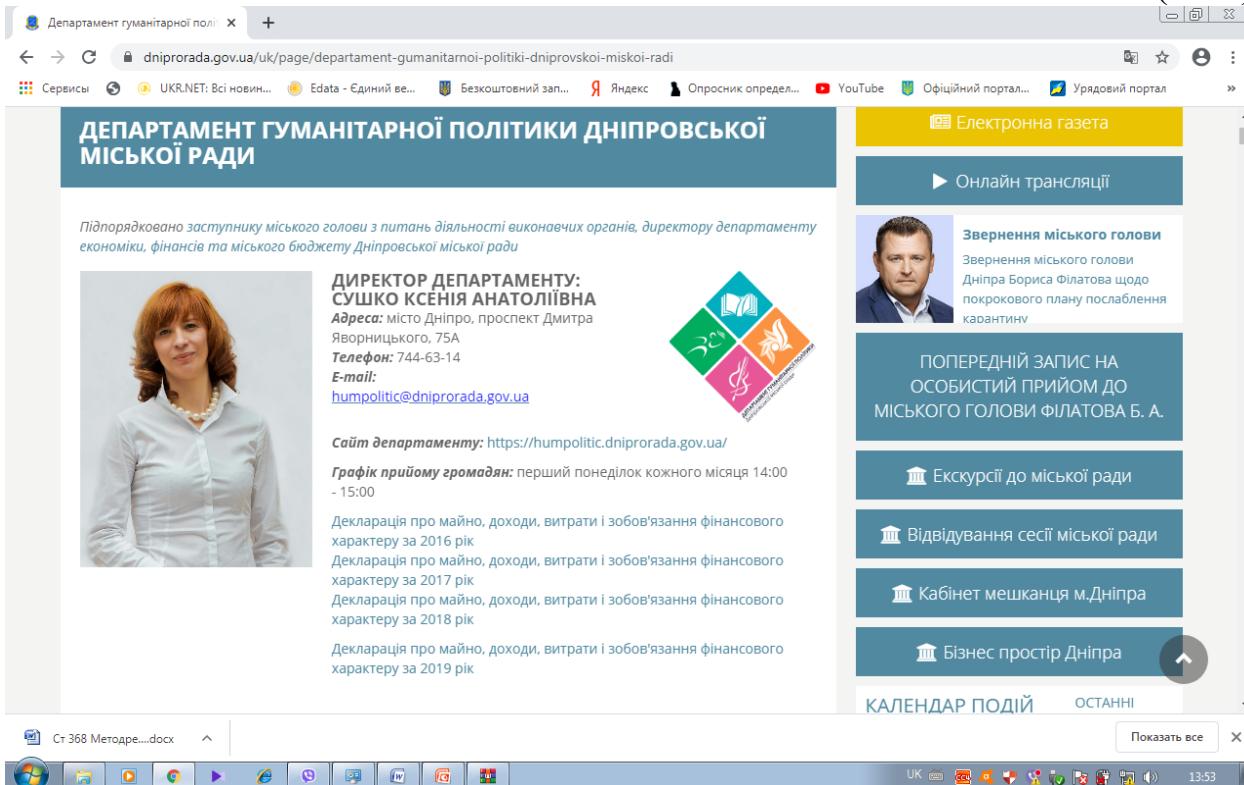

Фото 2 (Зшт.)

Пошук тенде x DSTU Б.Д.1.1 x https://prozo x Річний план x Рішення місь x договір №18 x Про публічн x Департамент x

dniprorada.gov.ua/uk/page/departament-gumanitarnoi-politiki-dniprovskoi-miskoi-radi

Сервіси UKR.NET: Всі новин... Edata - Єдиний ве... Безкоштовний зап... Яндекс Опросник определ... YouTube Офіційний портал... Урядовий портал

**ЗАСТУПНИК ДИРЕКТОРА - НАЧАЛЬНИК
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ:
САЛОГУБ ОКСАНА ВОЛОДИМИРІВНА**
Адреса: місто Дніпро, проспект Дмитра Яворницького, 75А
Телефон: 744-53-08
E-mail:
humpolitic@dniprorada.gov.ua

Графік прийому громадян: вівторок 10:00 - 13:00, 14:00 - 17:00, середа 14:00 - 17:00

Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2017 рік

Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2018 рік

Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2019 рік

СПІВРОБІТНИКИ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ:

№ з/п	П.І.Б	Посада
1	Салогуб Оксана Володимирівна	Заступник директора - начальник управління освіти департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради
2	Яковенко Олена Костянтинівна	Заступник начальника управління освіти департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради

1. Відділ кадрової роботи управління освіти департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради

договір №18ПД_2...pdf Ст 368 Методре...docx Показати все x

UK 14:59

Пошук тенде x DSTU Б.Д.1.1 x https://prozo x Річний план x Рішення місь x договір №18 x Про публічн x Департамент x

dniprorada.gov.ua/uk/page/departament-gumanitarnoi-politiki-dniprovskoi-miskoi-radi

Сервіси UKR.NET: Всі новин... Edata - Єдиний ве... Безкоштовний зап... Яндекс Опросник определ... YouTube Офіційний портал... Урядовий портал

**ЗАСТУПНИК ДИРЕКТОРА ДЕПАРТАМЕНТУ:
РОГ ВІКТОРІЯ АНАТОЛІІВНА:**
Адреса: місто Дніпро, проспект Дмитра Яворницького, 75А
Телефон: 744-63-14
E-mail:
humpolitic@dniprorada.gov.ua

Графік прийому громадян: другий та четвертий понеділок місяця 11:00 - 13:00, 14:00 - 18:00

Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2017 рік

Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2018 рік

Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2019 рік

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ:
Положення про департамент гуманітарної політики Дніпровської міської ради

НОРМАТИВНІ АКТИ:
Положення про департамент гуманітарної політики Дніпровської міської ради

ПРОГРАМИ, ЗАТВЕРДЖЕНІ МІСЬКОЮ РАДОЮ, ЯКІ РОЗРОБЛЕНІ ТА ВИКОНУЮТЬСЯ:
- Комплексна програма розвитку галузі культури м. Дніпра на 2016 – 2020 роки.
- Програма розвитку освіти в місті Дніпрі на 2016 – 2020 роки.
- Програма впровадження шахового спорту серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів міста Дніпра на 2016 – 2020 роки.
- Програма «Безпечна школа» на 2016 – 2020 роки.
- Програма розвитку освітньої технології «Дебати» у загальноосвітніх навчальних закладах міста Дніпра на

КАЛЕНДАР ПОДІЙ
Виберіть дату

ОСТАННІ ВАЖЛИВІ СВЯТА

ОГОЛОШЕННЯ

БЮДЖЕТ

- Рішення про міський бюджет
- Обговорення проекту міського бюджету
- Відкритий бюджет
- Звіти про виконання бюджету
- Фінансові звіти
- Програма економічного і соціального розвитку міста
- Паспорти бюджетних програм
- Договори на закупівлю
- Бюджетні запити

договір №18ПД_2...pdf Ст 368 Методре...docx Показати все x

UK 15:00

Фото 3

РІЧНИЙ ПЛАН ЗАКУПІВЕЛЬ на 2020 рік

1. Найменування замовника: ДЕПАРТАМЕНТ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ ДНІПРОВСЬКОЇ МЕСЬКОЇ РАДИ
2. Код згідно з ЄДРПОУ замовника: 40506748

3. Конкретна назва предмета закупівлі	4. Код відповідних класификаторів предмета закупівлі (за наявності)	5. Код згідно з ЗКЕКВ (для бюджетних коштів)	6. Річний бюджетного призначення за кошторисом або очікувана вартість предмета закупівлі	7. Процедура закупівлі	8. Орієнтовний початок проведення процедури закупівлі	9. Прочитати
Послуги з організації та проведення Фестивалю «Beit Via. Pre-Party 1.1»	ДК:021-2015-79900000-8	2282: Обсяги заходів по регіональній державній (регіональній) програмі, не включеної до таблиці розвитку	1 757 450	Відкриті торги	серпень, 2020	Номер плану: UA-P-2020-08-13-001880-а Опубліковано: 13.08.2020
настінка підставка дефієкції для ручного дошову	ДК:021-2015-44130000-4	2100: Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	736 850	Відкриті торги	серпень, 2020	Під час проведення процедур закупівлі усі документи, що готуються замовником та учасниками, викладаються українською мовою Номер плану: UA-P-2020-08-12-011845-а Опубліковано: 12.08.2020
ДК: 021-2015 – 35810000-5 Індивідуальне обслуговування (проваджені послуги, ДК: 021-2015 – 35814000-3)	ДК:021-2015-35810000-5	2100: Предмети, матеріали, обладнання та	503 880	Відкриті торги	липень, 2020	Місце виконання замовлення - м. Дніпро, проспект Давида Яворницького, 75А.

Фото 4 (4шт.)

Тендерна документація

Остання редакція | Історія змін

- 12 червня 2020 • 16:50 [Електронний цифровий підпис](#)
- 12 червня 2020 • 16:49 [Додаток 4 - Проект договору Нова редакція від 12.06.2020.docx](#)
- 12 червня 2020 • 16:49 [Перелік змін від 12.06.2020.docx](#)
- 12 червня 2020 • 16:49 [Тендерна документація Нова редакція від 12.06.2020.docx](#)
- 28 травня 2020 • 15:47 [Додаток 4.3 - ЗВЕДЕНИЙ КОШТОРИСНИЙ РОЗРАХУНОК.rtf](#)
- 28 травня 2020 • 15:47 [Додаток 4.2 - Підсумкова відомість ресурсів.rtf](#)
- 28 травня 2020 • 15:47 [Додаток 4.1 - Відомість обсягів робіт.rtf](#)

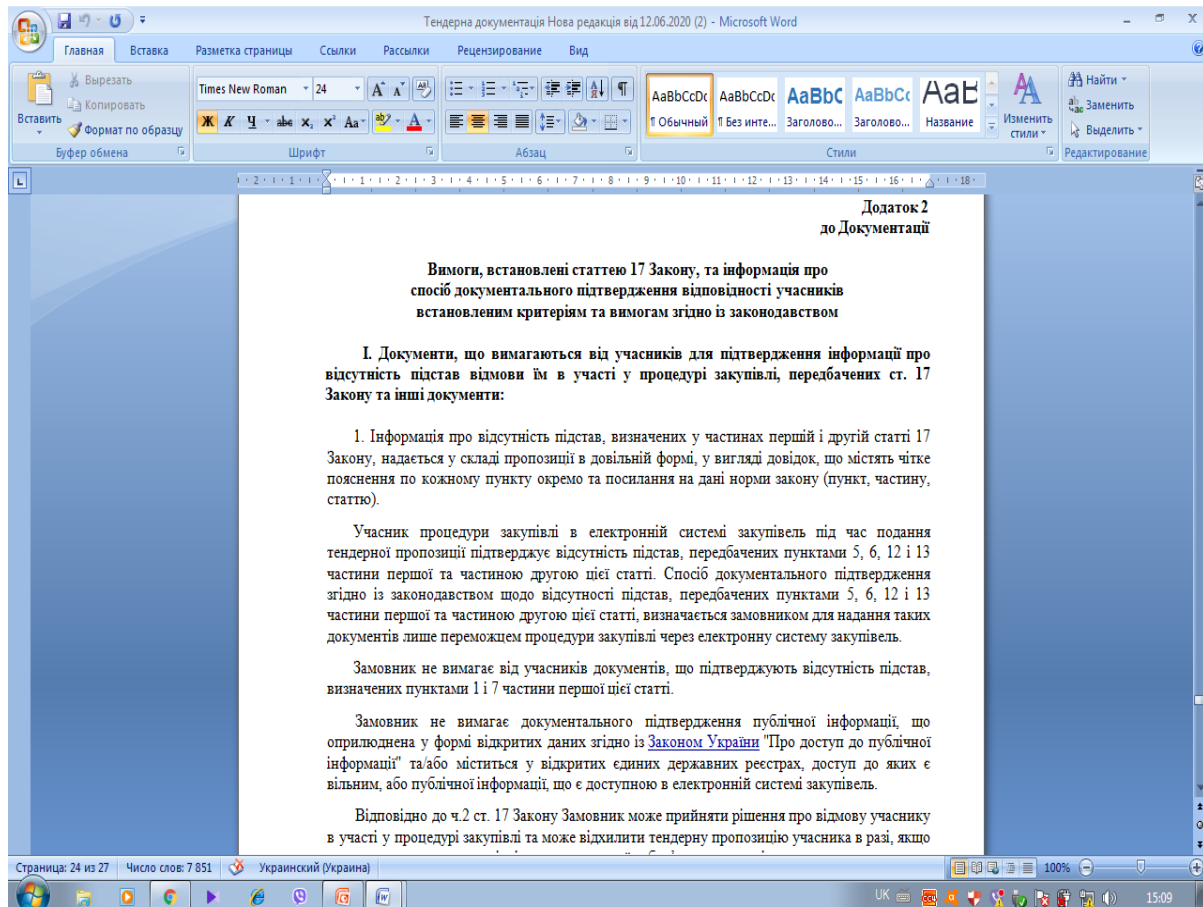
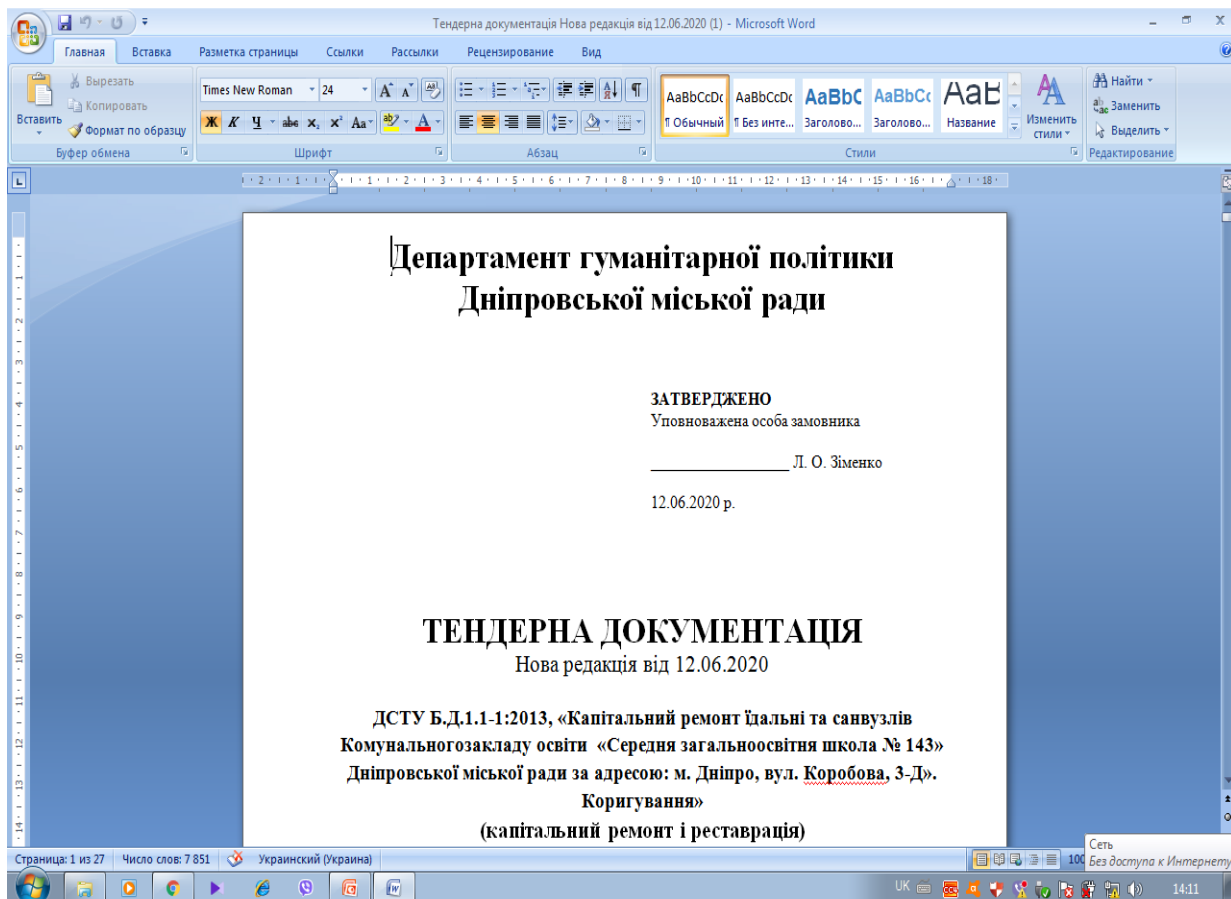
Реєстр пропозицій

Друквати реєстр отриманих тендерних пропозицій PDF • HTML

Дата і час розкриття: 22 червня 2020 • 15:33

Тендерна докум...docx | договір №18ПД_2...pdf | Ст 368 Методре...docx

Показати все

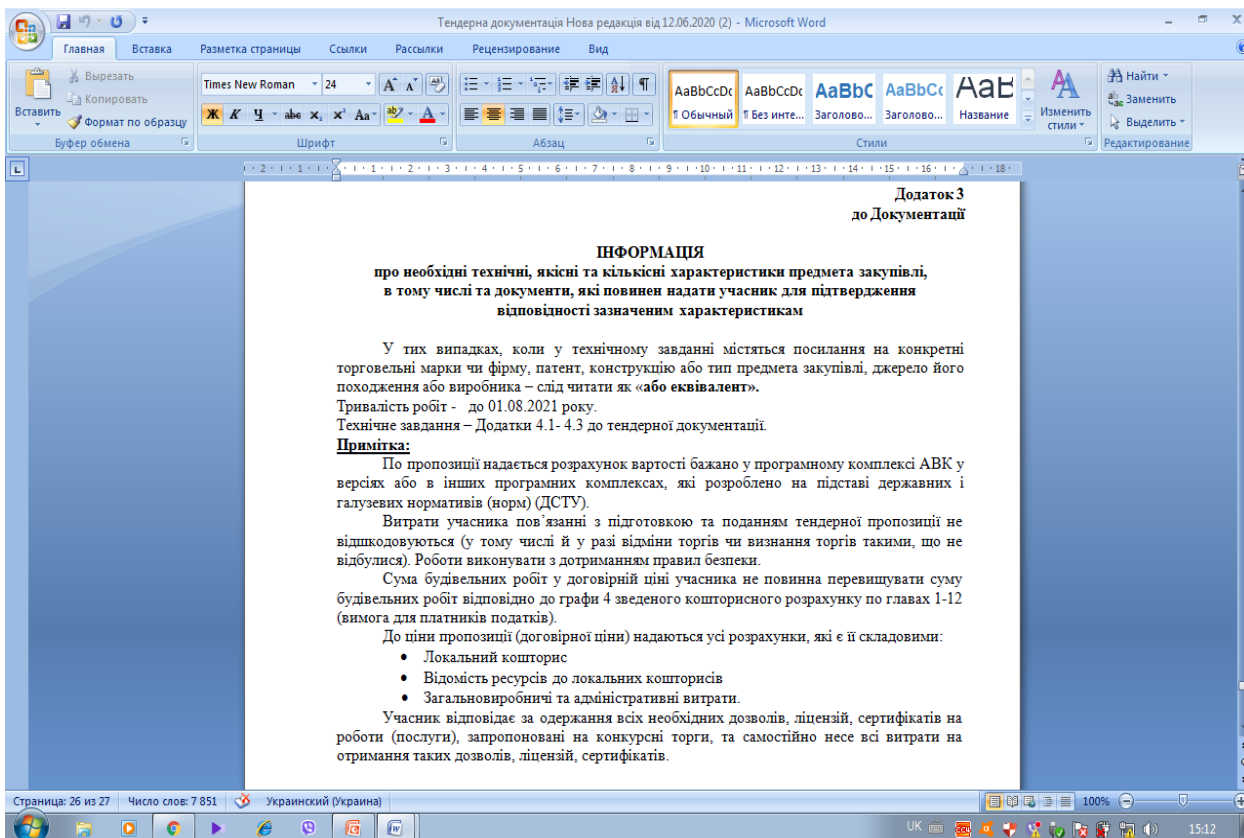
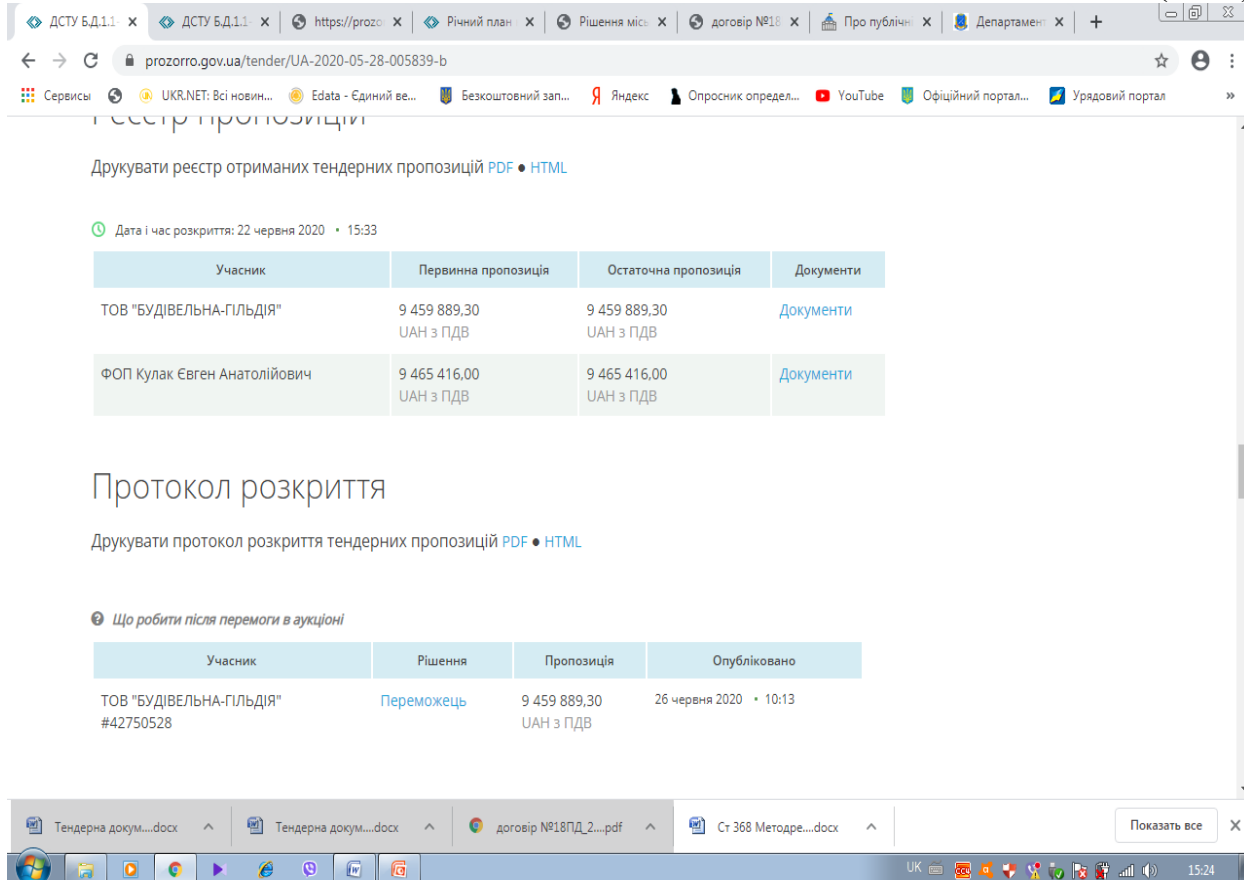

Фото 5 (2шт.)

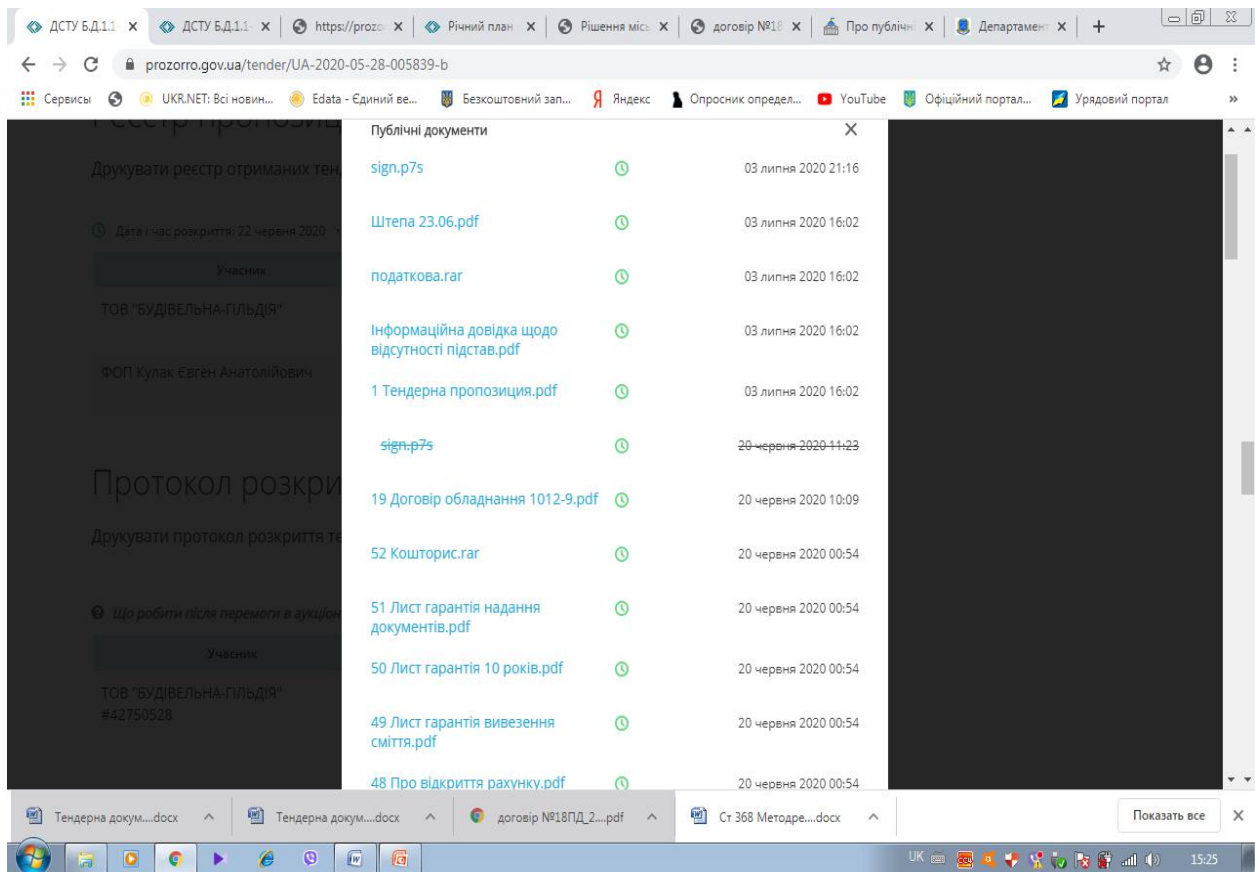

Фото 6

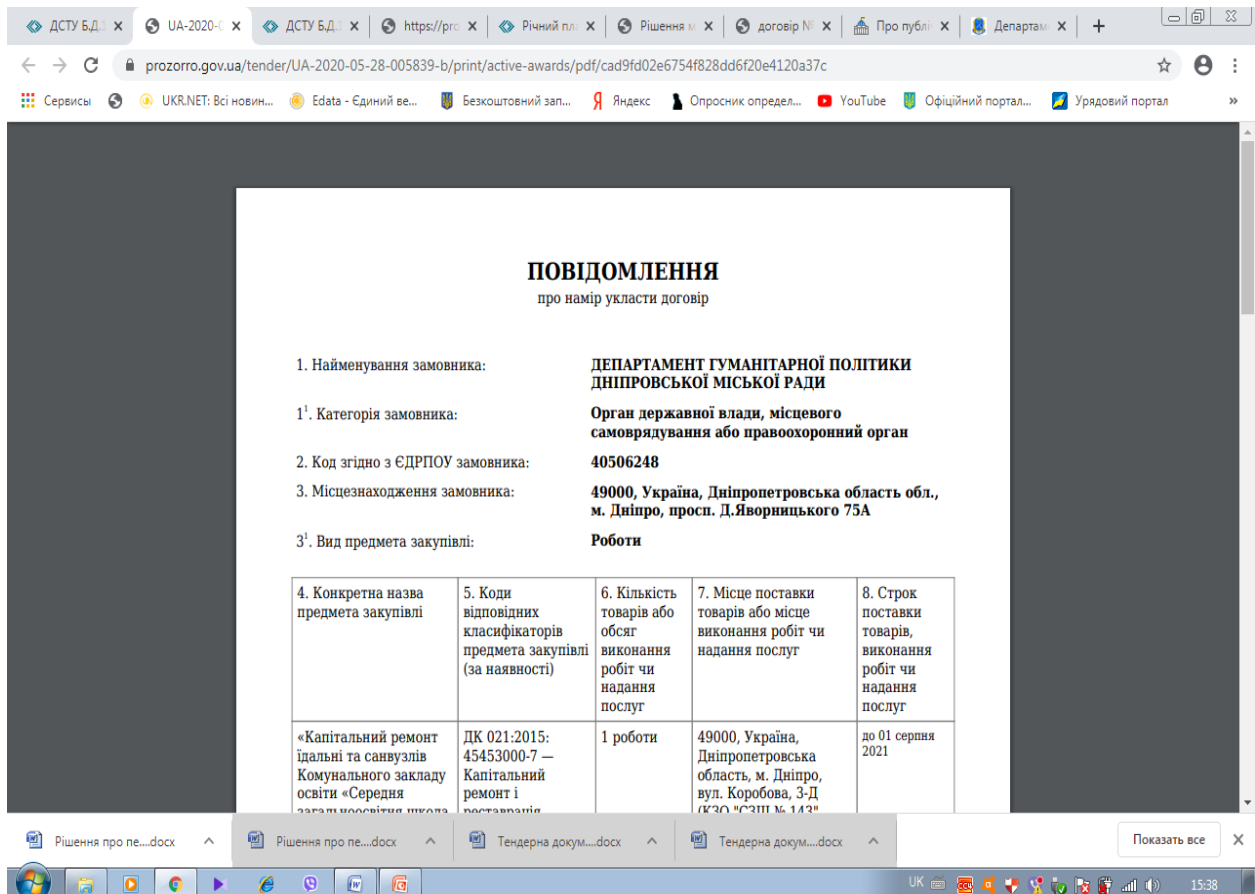

Фото 7

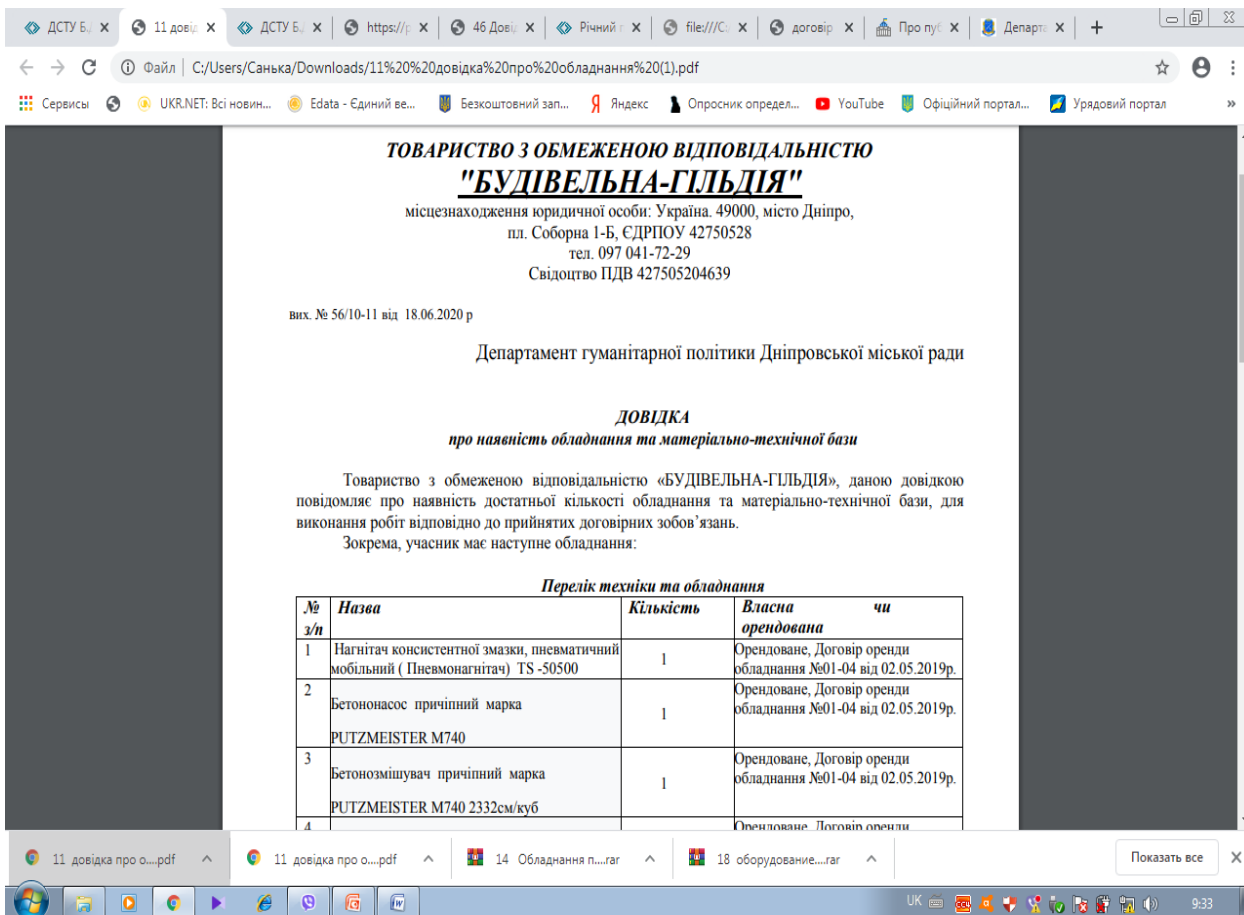
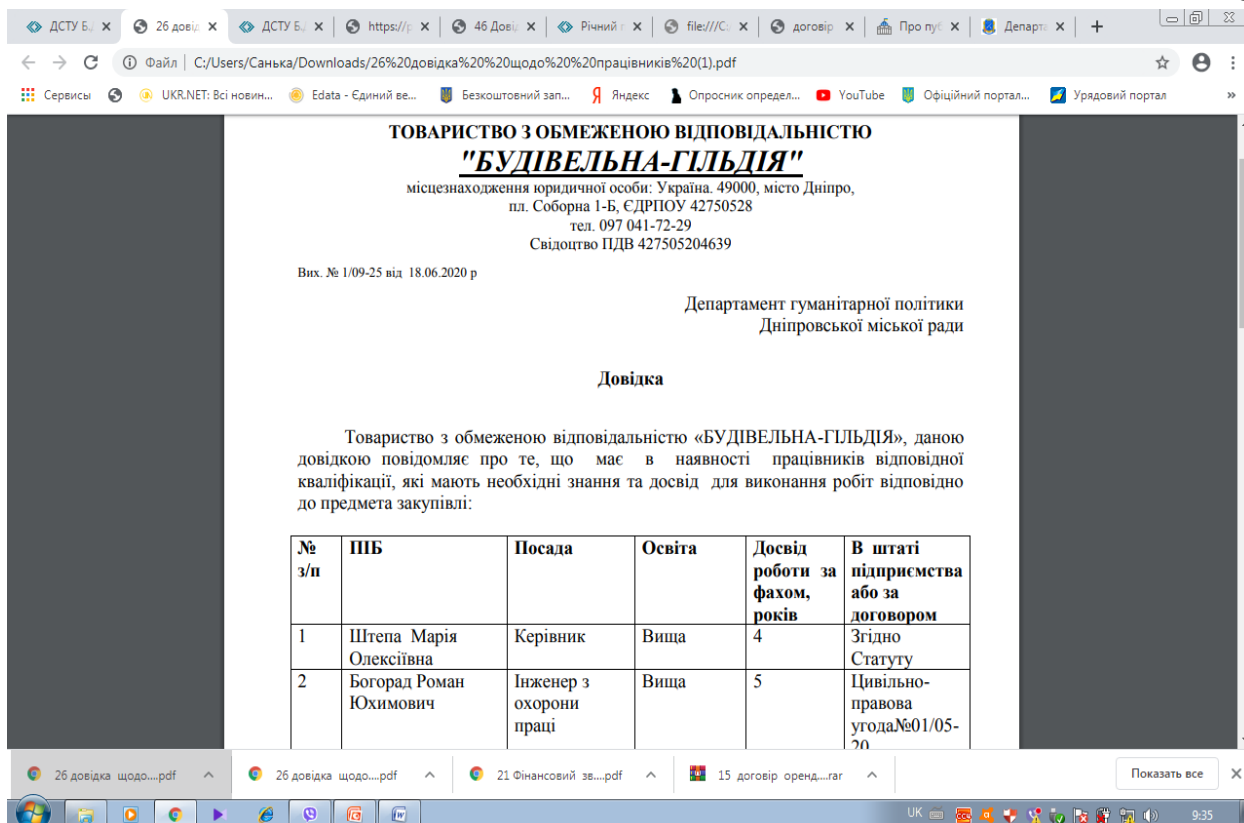

Фото 8

22 довідка про аналогічні договори.pdf

1 / 1

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
"БУДІВЕЛЬНА-ГІЛЬДІЯ"
 місцезнаходження юридичної особи: Україна, 49000, місто Дніпро,
 пл. Соборна 1-Б, ЄДРПОУ 42750528
 тел. 097 041-72-29
 Свідоцтво ПДВ 427505204639

Вих. № 56/10-22 від 18.06.2020р.

Департамент гуманітарної політики
 Дніпровської міської ради

ДОВІДКА
про наявність досвіду виконання аналогічних договорів

Товариство з обмеженою відповідальністю «БУДІВЕЛЬНА-ГІЛЬДІЯ», даною довідкою повідомляє про наявність **досвіду виконання аналогічних договорів**:

№ з/в	Найменування замовника, для якого виконувалися аналогічні послуги, його код ЄДРПОУ, місцезнаходження та контактний телефон	Предмет договору та загальний опис робіт	Дата підписання договору та строк (термін) його дії	Контактна особа замовника
1	Фізична особа-підприємець Гребенюк Ірина Тимофіївна Поштова адреса та індекс вул. Орловська, буд.30, кв.4, 49000, м.Дніпро, Код ЄДРПОУ 2049600642 тел. 097 217 25 41	Капітальний ремонт і реставрація приміщення за адресою : м. Дніпро, вул.Тополина 6А (площею 288 кв.м.)	№Договору 22-02-19 Дата підписання – 22.02.2019р. Термін дії- 31.05.2019р.	ФОП Гребенюк І.Т. тел. 097 217 25 41

24 аналогічний....pdf   24 аналогічний....pdf   22 довідка про а....pdf   12 Договір нада....pdf

Показати все

9:42

ВИСНОВКИ

Характерні особливості здійснення привласнень багато в чому обумовлені обстановкою злочину, що першочергово залежить від специфіки фінансово-господарської діяльності підприємства: профілю його роботи (виробнича фірма, кооператив, страхова організація, банк і т.д.), структура, стан бухгалтерського обліку та звітності, ефективність зовнішнього і внутрішнього контролю. Прагнення розкрадачів створити сприятливі умови для здійснення привласнень нерідко виражається в максимальному скороченні числа співробітників підприємства й інших осіб, повноважних приймати відповідальні рішення на загальних зборах, шляхом перерозподілу акцій або зміни співвідношень часткою статутного фонду. Розкрадачі роблять/докладають активні/их зусилля/ль для включення до ревізійних комісій своїх довірених осіб, підкуп представників контролюючих організацій і правоохоронних органів.

Керівники підприємства, користуючись безконтрольністю з боку ревізійних структур, у процесі підготовки, здійснення і приховування розкрадань фальсифікують протоколи рішень правління і загальних зборів, намагаються надання їм невинувато широких повноважень з оперативного управління матеріальними цінностями, прагнуть до формального проведення звітних зборів, на яких затверджуються витрати і бухгалтерський баланс. Велике значення також надається залученню для дачі консультацій із питань здійснення привласнень досвідчених фахівців із числа економістів, юристів, технологів.

Слід зазначити, що великі багатоепізодні привласнення відбуваються добре організованими злочинними групами. До їх складу входять керівники підприємств, бухгалтерські працівники, фахівці різного профілю, представники контролюючих інстанцій. Структура злочинної групи включає організаторів розкрадання, виконавців, пособників. Розподіл ролей залежить від посадового становища розкрадачів, їх умінь і навичок, наявності кримінального досвіду та зв'язків.

ДОДАТКИ

Додаток 1

ПРОТОКОЛ прийняття заяви про вчинене кримінальне правопорушення (або таке, що готується)

Місто (сел.) _____ «__» _____ 20__ року

_____
(слідчий, прокурор, інша службова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, найменування органу, прізвище, ініціали)

у присутності осіб:

_____
(їхні прізвище, ім'я, по батькові, дата народження та місце проживання)

яким заздалегідь повідомлено про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання:

_____
(характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, що застосовуються при проведенні процесуальної дії, підписи осіб)

з дотриманням вимог статей 60, 104, 214 КПК України прийняв усну заяву від: _____

_____
(прізвище, ім'я, по батькові, рік народження, посада,

_____
місце роботи і проживання заявника, контактний телефон,

_____
документ, що посвідчує особу)

про _____
(кримінальне правопорушення)

Гр. _____ попереджений про кримінальну
(прізвище, ініціали заявника)
відповідальність згідно зі ст. 383 КК України за завідомо неправдиве
повідомлення про вчинення злочину.

Гр. _____ роз'яснено права заявника
(підпис заявника)
відповідно до ст. 60 КПК України:

- 1) отримати від органу, до якого він подав заяву, документ, що підтверджує її прийняття і реєстрацію;
- 2) подавати на підтвердження своєї заяви речі і документи;
- 3) отримати інформацію про закінчення досудового розслідування.

Гр. _____ заявив:
(підпис заявника)
(прізвище, ініціали)

ЗМІСТ ЗАЯВИ:

1. Обставини події (дата, час, місце): _____
2. Яку матеріальну шкоду завдано протиправними діями, на яку суму, яким способом злочинці заволоділи майном (проникнення у житло чи інше приміщення, напад, вимагання, обман чи зловживання довірою); якщо проникнення, то яким шляхом (злам запірних пристроїв, підбір ключа, виставлення вікна, через квартиру, іншим способом); яке майно викрадено, де воно знаходилося, наявність документів, що підтверджують придбання і вартість втраченого майна, його прикмети, коли і де придбано:
_____
_____
3. Чи застосовувалося фізичне насильство або погроза його застосування, у чому це конкретно виявилось, які предмети (ніж, пістолет, газовий балончик, палиця тощо) використовувалися під час нападу? Якщо було вимагання майна чи права на нього або вчинення будь-яких дій майнового характеру з погрозою застосування насильства, заподіяння тілесних ушкоджень, пошкодження майна тощо, то в чому конкретно виявилися ці дії? _____
4. Чи було заподіяні/заподіяно кому-небудь тілесні ушкодження, до якого медичного закладу звертався, де він розташований, чи перебував на стаціонарному або амбулаторному лікуванні? _____
5. Чи бачив особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, чи може її впізнати, за якими прикметами? _____

6. Чи підозрюється хто-небудь у вчиненні кримінального

правопорушення? Якщо так, то вказати з якої причини, а також відомості про цю особу: _____

7. Чи були очевидці вчинення кримінального правопорушення, що відомо про них? _____

Заявником зазначено: _____

(власноручно написати про ознайомлення та правильність викладених даних)

_____

(підпис)

(ініціали, прізвище, заявника)

Заяву прийняв:

_____

(слідчий, прокурор, інша службова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, посада, підпис, прізвище, ініціали)

«__» _____ 20 __ року

Додаток 2

Начальнику управління
стратегічних розслідувань в
Дніпропетровській області ДСР НПУ
полковнику поліції
Андрію ДАНИЛЯКУ

РАПОРТ

Доповідаю Вам, що з метою виконання доручення керівництва УСР в Дніпропетровській області № xxxx/xx/xxx/xx-2020 від xx.xx.2020 «Про здійснення заходів щодо захисту бюджетних коштів від злочинних посягань ОГ і ЗО, забезпечення правомірності застосування процедур закупівлі товарів, робіт і послуг та цільового використання бюджетних коштів», для посилення контролю за використанням коштів державного та місцевих бюджетів, протидії їх нецільового використання та розкрадання службовими особами установ, підприємств та організацій усіх форм власності, а також забезпечення своєчасного припинення та документування кримінальних правопорушень вчинених ОГ та ЗО, предметом яких є бюджетні або державні кошти, співробітниками УСР в області виявлено факт привласнення бюджетних коштів службовими особами ТОВ "Укрпроект" (код xxxxxxxx, місцезнаходження юридичної особи: Дніпропетровська обл., місто Дніпро, вулиця Набережна Перемоги, будинок 64), які, зловживаючи своїм службовим становищем, привласнили кошти державного бюджету.

Установлено, що під час виконання договору № x від xx.xx.2020 року, укладеного між службовими особами комунального закладу культури області (код xxxxxxxx) та службовими особами ТОВ "Укрпроект" (код xxxxxxxx), на виконання робіт із капітального ремонту приміщень КЗК, складені офіційні документи – акти приймання виконаних підрядних робіт Ф КБ-2в, до яких внесли заздалегідь недостовірні відомості про обсяги та вартість виконаних будівельних робіт. Вартість робіт за договором становить 6 000 000,00 грн.

Згідно з даними офіційного веб-порталу e-data.gov.ua, Замовником на розрахунковий рахунок Генпідрядника перераховано грошові кошти за договором підяду в розмірі 2 661 586,14 грн., а саме:

xx.xx.2020 року на розрахунковий рахунок Генпідрядника перераховано грошові кошти в розмірі 1 000 000, 00 грн., за роботи по об'єкту, платіжне доручення № x від xx.xx.2020);

Пізніше, xx.xx.2020 року на розрахунковий рахунок Генпідрядника перераховано грошові кошти в розмірі 1 500 000, 00 грн., за роботи по об'єкту, платіжне доручення № x від xx.xx.2020);

Додатково, xx.xx.2020 року на розрахунковий рахунок Генпідрядника перераховано грошові кошти в розмірі 500 000, 00 грн., за роботи по об'єкту, платіжне доручення № x від xx.xx.2020);

Також, xx.xx.2020 року на розрахунковий рахунок Генпідрядника перераховано грошові кошти в розмірі 2 500 000, 00 грн., за роботи по об'єкту,

платіжне доручення № х від хх.хх.2020);

хх.хх.2020 року на розрахунковий рахунок Генпідрядника перераховано останню суму грошових кошти в розмірі 500 000, 00 грн., за роботи по об'єкту, платіжне доручення № х від хх.хх.2020).

Так, у ході проведення візуального огляду об'єкту будівництва за участі експерта із будівництва встановлено, що роботи вказані в пункті № хх акту приймання виконаних будівельних робіт № х за січень 2020 року та пункті № х акту приймання виконаних будівельних робіт № х за березень 2020 року фактично не виконані. Деякі роботи, що були вказані в актах приймання виконаних будівельних робіт складених за договором № хх від хх.хх.2020 року, виконані частково. За попередньою оцінкою державі завдано збитків близько 2 500 000,00 грн.

Таким чином, службові особи Замовника та ТОВ "Укрпроект" (код хххххххх) за попередньою змовою із службовими особами, які здійснюють технічний нагляд за об'єктом будівництва, діючи умисно, протиправно, маючи намір на заволодіння коштами державного бюджету, під час виконання робіт за об'єктом, внесли заздалегідь недостовірні відомості до офіційних документів – актів приймання виконаних підрядних робіт Ф КБ-2в про обсяги та вартість виконаних будівельних робіт достовірно знаючи, що відомості вказані в актах приймання виконаних будівельних робіт Ф КБ-2в які складено за договором № хх від хх.хх.2020 року, фактично не відповідають виконаним роботам, на підставі чого заволоділи коштами державного бюджету, чим завдали збитків територіальній громаді на суму близько 2 500 000,00 грн.

У діях службових осіб комунального закладу культури (код хххххххх), ТОВ "Укрпроект" (код хххххххх) та осіб, що здійснюють технічний нагляд за об'єктом будівництва вбачаються ознаки кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 366, ч. 2 ст. 364, ч. 5 ст. 191, ч. 2 ст. 367 КК України.

Згідно з вимогами ст. 214 КПК України, слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування.

Ураховуючи викладенне, керуючись положенням «Про затвердження порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події», затвердженого наказом МВС від 08. Лютого 2019 року №100, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 05 березня 2019 року за № 223/33194, керуючись ст. 214 КПК України, прошу Вашого дозволу зазначені матеріали перевірки направити до органу досудового розслідування для внесення відповідних відомостей до ЄРДР.

**Оперуповноважений
управління стратегічних розслідувань
в Дніпропетровській області
майор поліції**

Тарас ЖЕЛАТИЙ

Додаток 3

**ДЕПАРТАМЕНТ
СТРАТЕГІЧНИХ РОЗСЛІДУВАНЬ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
УКРАЇНИ**

**Управління стратегічних
розслідувань**

в Дніпропетровській області

пр. П. Орлика, 11, м. Дніпро, 49069,
тел. факс (056) 732-15-38

_____._____.2020 № _____
На № _____ від _____._____._____

Директору Департаменту
гуманітарної політики
Дніпровської міської ради
Ксенії СУШКО

Шановна пані Сушко!

Управлінням стратегічних розслідувань у Дніпропетровській області Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України на постійній основі здійснює превентивні та профілактичні заходи спрямовані на захист бюджетних коштів від злочинних посягань, забезпечення правомірності застосування процедур закупівлі товарів, робіт і послуг та цільового використання бюджетних коштів. Керуючись статтею 1 Закону України «Про запобігання корупції», п. 5 ч. 1 ст. 18 та п. 3 ч. 1 ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію», пунктом 6 Положення про Національну поліцію, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877, п. 13 розділу 3 Положення про Департамент стратегічних розслідувань, затвердженого наказом Національної поліції України № 1077 від 21.10.2019 клопочу про надання копій наступних документів:

- 1) договір підряду;
- 2) дефектні акти;
- 3) робочий проект зі змінами та додатками по договору, експертні звіти;
- 4) акти Ф КБ-2в, Ф КБ-3, рахунки – фактури, платіжні доручення, накладні на ТМЦ, довіреності на отримання ТМЦ, договори відповідального зберігання ТМЦ, акти приймання-передачі, товарно-транспортні накладні;
- 5) локальні кошториси (кошториси, підсумкова відомість ресурсів, договірна ціна, пояснювальні записки, довідки про вартість виконаних будівельних робіт);
- 6) декларації про початок виконання будівельних робіт (капітального

ремонту чи реконструкції) за вказаним об'єктом, видані органом державного архітектурно-будівельного контролю;

7) - дозволи на виконання будівельних робіт (капітального ремонту чи реконструкція) за вказаною адресою, видані органом державного архітектурно-будівельного контролю;

8) статут підприємства, накази про призначення на посади та посадові інструкції осіб, які підписом засвідчували достовірність відомостей зазначених в актах Ф КБ-2в (акти здачі – прийняття будівельних робіт).

Для своєчасного виконання завдань, покладених на УСР в Дніпропетровській області ДСР Національної поліції, прошу Вас зазначену інформацію надати у десятиденний термін пред'явникові цього запиту.

З повагою
начальник
полковник поліції

Андрій ДАНИЛЯК

Додаток 4

**ДЕПАРТАМЕНТ
СТРАТЕГІЧНИХ РОЗСЛІДУВАНЬ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
УКРАЇНИ**
Управління стратегічних
розслідувань
в Дніпропетровській області
пр. П. Орлика, 11, м. Дніпро, 49069,
тел. факс (056) 732-15-38

_____._____.2020 № _____
На № _____ від _____._____._____

Заступнику начальника ГУНП
в Дніпропетровській області –
начальнику слідчого управління
полковнику поліції
Олегу СЛІПЧУКУ

Шановний пане Сліпчук!

Направляю на Вашу адресу матеріали ЄО № _____ від _____._____._____,
зібрані відносно організованої групи у складі: замовника будівельних робіт,
ТОВ ПВІ (код 11111111) та інженера з технічного нагляду за фактом
зловживання владою що завдало тяжких наслідків громадським інтересам, для
прийняття рішення згідно ст. 214 КПК України.

Додаток: матеріали на __ аркушах.

З повагою
начальник
полковник поліції

Андрій ДАНИЛЯК

Перелік ресурсів для пошуку інформації в мережі Інтернет		
1.	https://prozorro.gov.ua – офіційний портал оприлюднення інформації про публічні закупівлі України, Згідно із Законом України "Про публічні закупівлі" портал є відкритим ресурсом, який пропонує доступ до всієї інформації з центральної бази даних про електронні тендерні торги, що були оголошені з 31 липня 2016 року.	
2.	https://edata.gov.ua/ – єдиний веб-портал використання публічних коштів – є найбільшою відкритою базою даних публічних фінансів України. Портал розроблено на виконання вимог Закону України від 11 лютого 2015 року № 183-VIII "Про відкритість використання публічних коштів". Метою порталу є забезпечення доступу до інформації про використання публічних коштів розпорядниками та одержувачами коштів державного та місцевих бюджетів, суб'єктами господарювання державної і комунальної власності, фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування.	
3.	https://www.007.org.ua – «Пошуково-аналітична система .007» – це web-ресурс на основі відкритих даних про використання публічних коштів. Проект передбачає сервіс пошуку та візуалізації даних з відкритих джерел про використання державою бюджетних коштів. Основний акцент зроблено на простоті використання та представлення специфічної інформації з масивів великих даних.	
4.	https://clarity-project.info/edrs – це публічна інформація у форматі, що дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання	
5.	https://usr.minjust.gov.ua – безкоштовний пошук відомостей у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань здійснюється відповідно до статті 11 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та	

	<p>громадських формувань». Відомості, що містяться в Єдиному державному реєстрі, є відкритими і загальнодоступними (крім реєстраційних номерів облікових карток платників податків та паспортних даних) та у випадках, передбачених цим Законом, за їх надання стягується плата.</p>	
6.	<p>https://public.nazk.gov.ua – проект має на меті спростити подання публічними службовцями їх декларацій майнового стану, доступ до них та їх перевірку. Для цього система електронного декларування передбачає виконання таких задач: спрощення введення даних суб'єктом декларування; забезпечення захищеного протоколу автентифікації для входу в систему електронного декларування; запобігання помилкам з боку суб'єкта декларування під час введення даних; забезпечення захищеного зберігання введених даних; надання відкритого онлайн доступу та засобів пошуку по відкритих даних, що містяться в деклараціях, і можливості їх завантаження; API для розробників для забезпечення захищеного доступу до відкритих даних із декларацій майнового стану та їх завантаження в різних форматах; оптимізація процедур обробки декларацій майнового стану персоналом НАЗК і створення ефективного бізнес-процесу перевірки декларацій.</p>	
7.	<p>https://opendatabot.ua – використовує виключно публічну інформацію, відповідно до положень Закону України «Про доступ до публічної інформації». Персональна інформація, яка міститься в публічній інформації обробляється відповідно до положень ст. 101 зазначеного Закону. Інформація отримується з офіційних сайтів державних органів та Єдиного веб-порталу відкритих даних. Порядок обробки персональної інформації (у тому числі включеної до відкритих даних) визначено такими нормативно-правовими актами:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Закон України «Про інформацію» • Закон України «Про доступ до публічної інформації» • Закон України «Про захист персональних даних». 	

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Закони України

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Київ: Просвіта, 1996. 80 с. (із наступними змінами та доповненнями).
2. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України: кодекс від 05.04.2001, редакція від 25.09.2020 URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України» від 13.04.2012р. № 4652-VI // X.: Одісей, 2012. 360 с.
4. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 року // ВВР України. 2015. № 2. Ст. 124.
5. Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 (із наступними змінами та доповненнями).
6. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18.02.1992 року // ВВР України. 1992. № 22. Ст. 303.
7. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою» від 04.06.2020 року // Голос України від 26.06.2020. № 105.
8. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 року // ВВР України. 1992. № 48. Ст. 65 (з наступними змінами та доповненнями).
9. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011.
10. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014.
11. Закон України «Про державну таємницю» від 21.01.1994.
12. Закон України Про захист економічної конкуренції від 11.01.2001 року.
13. Закон України Про електронні довірчі послуги від 05.10.2017 року // ВВР, 2017. № 45. ст. 400 (зі змінами від 14.01.2020 № 440-IX).
14. Закон України Про інформацію від 02.10.1992 року // ВВР України. 1992. № 48. Ст. 65 (з наступними змінами та доповненнями).
15. Закон України Про зв'язок від 16.05.1995 року // ВВР України. 1995. № 20. Ст. 143 (з наступними змінами та доповненнями).
16. Закон України Про електронні документи та електронний документообіг від 22.05.2003.
17. Закон України Про Антимонопольний комітет України від 26.11.1993.
18. Про виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 року №3477.
19. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Рим,

04.11.1950 року. Ратифікована 17.07.1997 року) / Збірка документів Ради Європи, ратифікованих Україною. К.: Фенікс, 2006. 496 с.

Постанови Кабінету Міністрів України

1. Деякі питання здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти, від 04.12.2019 № 1070.

2. Про встановлення розміру плати за подання скарги та затвердження Порядку здійснення плати за подання скарги до органу оскарження через електронну систему закупівель та її повернення суб'єкту оскарження, від 22.04.2020 № 292.

3. Про визначення державної установи «Професійні закупівлі» централізованою закупівельною організацією, розпорядження КМУ від 25.09.2019 № 846-р.

4. Про затвердження Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення авторизації електронних майданчиків, від 24.02.2016 № 166.

5. Про особливості створення та діяльності централізованих закупівельних організацій, від 27.12.2018 № 1216.

Накази Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України

1. Про затвердження Примірною положення про тендерний комітет або уповноважену особу (осіб), від 30.03.2016 № 557.

2. Про затвердження примірної тендерної документації від 13.04.2016 № 680.

3. Про затвердження форм документів у сфері публічних закупівель, від 22.03.2016 № 490.

4. Про затвердження Порядку розміщення інформації про публічні закупівлі, від 18.03.2016 № 477.

5. Про затвердження Порядку визначення предмета закупівлі, від 17.03.2016 № 454.

6. Про затвердження Порядку укладання і виконання рамкових угод, від 15.09.2017 № 1372.

7. Про затвердження примірної методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі, від 18.02.2020 № 275.

8. Про затвердження Інструкції про порядок використання електронної системи закупівель у разі здійснення закупівель, вартість яких є меншою за вартість, що встановлена в абзацах другому і третьому частини першої статті 2 Закону України «Про публічні закупівлі», від 19.03.2019 № 10.

9. Узагальнені роз'яснення МРЕТСГ України з питань публічних закупівель // <https://cutt.ly/7oC1CB4>

10. Базові критерії та вимоги щодо закупівель за напрямками діяльності // <https://cutt.ly/doCzz8N>

Відомчі та міжвідомчі накази, інструкції:

1. Про затвердження методики визначення автоматичних індикаторів ризиків, їх переліку та порядку застосування: наказ Держаудитслужби України від 11.09.2018 року № 198.

2. Настанови щодо етичної поведінки замовників під час здійснення публічних закупівель // <https://cutt.ly/WoCxNaN>

3. Кодекси поведінки щодо публічних закупівель <https://cutt.ly/JoCczk5>

4. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 року №877.

5. Про затвердження Положення про Департамент стратегічних розслідувань НП України: Наказ НП України від 23.10.2019 № 1077.

6. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: Наказ МВС України від 27.04.2020 року №357.

7. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 року №100.

8. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ МВС України 07.07.2017 №575.

9. Про затвердження Порядку взаємодії при розгляді звернень органів, що здійснюють досудове розслідування, прокуратури та виконанні запитів іноземних держав щодо виявлення та розшуку активів: Наказ МВС України від 20.10.2017 №869.

Підручники, навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

11. Дії працівників поліції у разі виявлення економічних злочинів: методичні рекомендації / Кубецька О.М., Лазарєв В.О., Неклеса О.В., Палешко Я.С., Санакоєв Д.Б. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т. внутр. справ, 2020. 76 с.

12. Албул С.В., Андрусенко С.В. Правові та організаційно-тактичні проблеми протидії організованій злочинності: навч. посібник. Одеса: ОДУВС, 2017. 142 с.

13. Міщанинець О.М. Конспект лекцій для спеціалізації працівників підрозділів стратегічних розслідувань. Дніпро: ДДУВС, 2020. 183 с.

14. Публічні закупівлі у громадах. Посібник для розпорядників бюджетних коштів / В. Нестуля, Ю. Кузько, М. Сімка : за заг. ред. Ангели Бочі. Київ. USAID. 2020. 40 с.

15. Дараган В.В. Виявлення та документування злочинів при здійсненні закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та

територіальної громади : навч. посіб. / В.В. Дараган. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 119 с.

16. Протидія злочинам у бюджетній сфері: метод. реком. / О.Є. Користін, С.С. Чернявський, В.І. Василичук та ін. за заг. ред. О.М. Джужі. К., 2012. 288 с.

17. Розслідування економічних злочинів: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. та доп. / М.А. Погорецький, О.О. Вакулик, Д.Б. Сергеева; за ред проф. М.А. Погорецького. К.: ВД «Дакор», 2015. 184 с.

18. Подолання протидії розслідуванню злочинів економічної спрямованості: наук.-практ. рекомендації / Пчолкін В.Д., Федосова О.В., Піддубний В.В. Харків : ХНУВС, 2019. 80 с.

19. Дії працівників поліції у разі виявлення економічних злочинів : методичні рекомендації / Кубецька О.М., Лазарєв В.О., Неклеса О.В., Палешко Я.С., Санакоєв Д.Б. Дніпро: ДДУВС, 2020. 76 с.

Монографії та інші наукові видання:

8. Єфімов В.В. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів Національної поліції під час протидії злочинам у сфері державних закупівель : монограф. / В.В. Єфімов, В. В. Дараган, Т.О. Часова. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2016. 205 с.

9. Дараган В.В. Протидія злочинам у сфері державних закупівель підрозділами Департаменту захисту економіки Національної поліції України : монограф. / В.В. Дараган. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 224 с.

10. Дараган В.В. Оперативно-розшукова протидія злочинам у сфері державних закупівель: проблеми теорії та практики: монограф. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 352 с.

11. Доліновський Ю.С. Особливості виявлення та розслідування злочинів, що вчиняються під час здійснення публічних закупівель у сфері охорони здоров'я: дис. на здобуття наук. ступеня к.ю.н.: 12.00.09 / Ю.С. Доліновський. Львів, НУ «Львівська політехніка», 2018. 258 с.

12. Нагачевський С.В. Оперативно-розшукове виявлення та документування злочинів, вчинених службовими особами у сфері державних закупівель: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2014. 196 с.

13. Кікінчук В.В. Методика розслідування злочинів, пов'язаних з використанням бюджетних коштів в агропромисловому комплексі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.09. Дніпропетровськ, ДДУВС, 2014. 20 с.

14. Меденцев А.М. Розслідування злочинів, що вчиняються у сфері державних закупівель: Дис. на здобуття наук. ступеня к.ю.н.: 12.00.09 / А.М. Меденцев. Одеса, Міжнародний гуманітарний ун-т, 2015. 214 с.

**III. ВИЯВЛЕННЯ І РОЗСЛІДУВАННЯ
ОКРЕМИХ ВИДІВ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ
СЛУЖБОВОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ,
УЧИНЕНИХ ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ
Й ЗЛОЧИННИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ**

ВСТУП

Сімнадцятим розділом Кримінального кодексу України до злочинів у сфері службової та професійної діяльності віднесені суспільно небезпечні діяння, що порушують функції органів державної влади та місцевого самоврядування, а також функції, підприємств, установ або організацій, різних форм власності та галузей діяльності.

Суб'єктами злочинів, які містяться у вказаному розділі (окрім ст. 369 КК України), можуть бути службові особи, які на постійній основі, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також постійно чи тимчасово обіймають посади в державних органах влади, органах самоврядування на містах, в установах, організаціях, на підприємствах, що пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або за спеціальним повноваженням виконують покладені на них функції та обов'язки.

Службові злочини зазвичай вчиняються за рахунок продуманої заздалегідь системи злочинної діяльності в якій бере участь конкретне коло осіб, об'єднаних єдиним умислом або виконують конкретні дії відповідно до службових повноважень у спосіб визначений організатором злочинної діяльності. Така злочинна діяльність впроваджується протягом тривалого часу, у більшості випадків із застосуванням різних способів приховування протиправних дій.

Приховування службових злочинів може здійснюватись у наступний спосіб: фальсифікація (внесення недостовірних відомостей до офіційних документів) установчої, бухгалтерської документації; внесення змін до протоколів, рішень, розпоряджень, наказів, договорів, актів та інших офіційних документів, що встановлюють взаємовідносини майнового, установчого або розпорядчого характеру; заміна, знищення або виготовлення фіктивних документів; знищення матеріальних слідів злочинної діяльності тощо.

Правильна кваліфікація кримінальних правопорушень, законність в розслідуванні кримінальних проваджень та їх подальшого розгляду у судах, справедливого і обґрунтованого покарання чи звільнення від кримінальної відповідальності або від покарання є однією з умов реалізації конституційного принципу.

Аналізуючи практичні показники уповноважених правоохоронних органів, особи, що здійснюють службові злочини, добре орієнтуються в законодавчому регулюванні. Тому, максимально якісна підготовка слідчих та оперативних працівників, дозволить правоохоронним органам працювати на випередження не даючи можливості досягнення злочинного наміру.

1. ВИЯВЛЕННЯ І РОЗСЛІДУВАННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ВЧИНЕНИХ ОГ І ЗО

1.1. Кваліфікація зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми (ст. 364-1 КК України)

Поняття «зловживання повноваженнями» («використання повноважень»), «істотна шкода» визначено у розділі XVII Особливої частини Кримінального кодексу України. Необхідною ознакою об'єктивної сторони складу злочину, передбаченого ст. 364-1, є також наявність **причинного зв'язку** між зловживанням повноваженнями та істотною шкодою[1].

При цьому потрібно враховувати положення статей 477 і 478 КПК України, згідно з якими щодо кримінальних правопорушень, передбачених ст. 364-1 (зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми), провадження може бути розпочате слідчим, прокурором лише на підставі заяви потерпілого про вчинення кримінального правопорушення, яку він має право подати до слідчого, прокурора, іншої службової особи органу, уповноваженого на початок досудового розслідування, протягом строку давності притягнення до кримінальної відповідальності за вчинення певного кримінального правопорушення [2].

Це положення встановлює у відповідних випадках залежність

притягнення винної особи до кримінальної відповідальності та покарання від волі власника (згоди співвласників) юридичної особи приватного права.

Юридична особа приватного права створюється на підставі установчих документів, які викладають письмово і підписують усі учасники (засновники), якщо законом не встановлено інший порядок їх затвердження. Установчим документом товариства є затверджений учасниками статут або засновницький договір між учасниками, якщо інше не встановлено законом. Товариство, створене однією особою, діє на підставі статуту, затвердженого цією особою. Установу створюють на підставі індивідуального або спільного установчого акта, складеного засновником (засновниками). Установчий акт може міститися також і в заповіті. Державою можуть створюватися юридичні особи приватного права (підприємницькі товариства тощо), брати участь у їх діяльності на загальних підставах, якщо інше не встановлено законом (статті 2, 81, 87, 167, 168 ЦК України) [3].

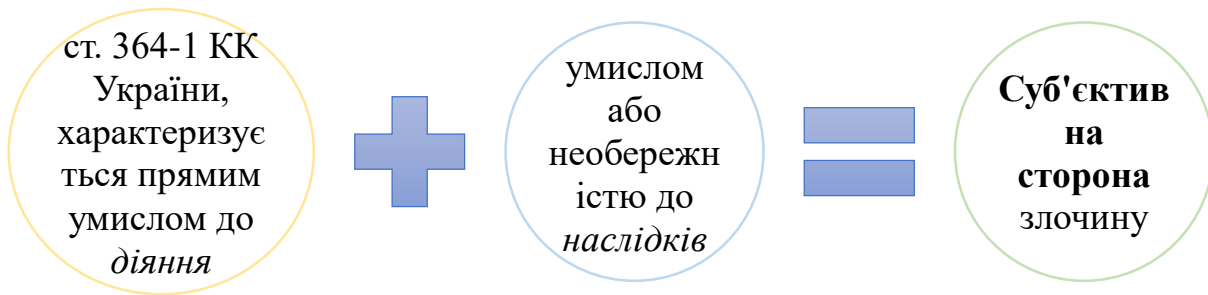
Організаційно-правовими формами таких юридичних осіб є товариства, установи та інші форми, установлені законом (наприклад, політична партія, громадська організація, адвокатське бюро). Товариством є організація, створена шляхом об'єднання осіб (учасників), які мають право участі в цьому товаристві. Товариство може бути створене однією особою, якщо інше не встановлено законом. Товариства поділяються на підприємницькі та непідприємницькі. Установою є організація, створена однією або кількома

особами (засновниками), які не беруть участі в управлінні нею, шляхом об'єднання (виділення) їхнього майна для досягнення мети, визначеної засновниками, за рахунок цього майна. Особливості правового статусу окремих видів установ встановлює закон (ст. 83 ЦК України) [4].

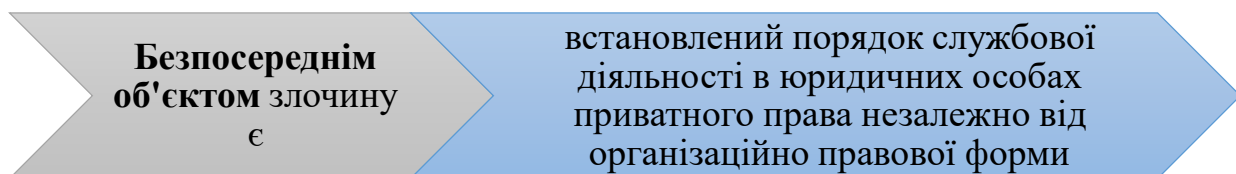

Не вважаються службовими особами працівники підприємств, установ і організацій які виконують професійні (лікар, вчитель, викладач тощо), виробничі (наприклад, водій або технічні функції (друкарка, технічний секретар, охоронник, провідник вагонів тощо) [5].

Ці особи можуть нести відповідальність за прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди, прохання надати її за вчинення чи не вчинення будь-яких дій з використанням становища, яке займає працівник на підприємстві, в установі чи організації, або у зв'язку з діяльністю особи на користь підприємства, установи чи організації – відповідно до частини 3 і 4 ст. 354 КК України.

Метою, яку переслідує винна особа, є одержання нею неправомірної вигоди для себе чи інших осіб. Поняття «*неправомірна вигода*» визначено в примітці до статті 364-1 КК України.

Гр. Б, працюючи, на підставі рішення засновників товариства з обмеженою відповідальністю «У» від 2020 року та наказу № 1 від 2020 року, на посаді директора товариства з обмеженою відповідальністю «У», уповноважений статутом товариства підписувати від імені товариства цивільно-правові угоди без обмеження за сумою договору, розпоряджатись майном та коштами товариства, отримувати позики, кредити, відкривати кредитні лінії в установах банків, а також продавати, передавати іншим підприємствам, організаціям, установам, здавати в оренду, надавати у безоплатне користування або в позику належні товариству матеріальні цінності Товариства, приймати на роботу та звільнити з неї працівників товариства, застосовувати щодо них заохочення та стягнення, тощо. Виконуючи організаційно-розпорядчі та адміністративно-господарські функції, тобто будучи службовою особою юридичної особи приватного права, вчинив злочин у сфері службової діяльності, при наступних обставинах.

У вересні 2020 року між ТОВ «Б», в особі директора, та ТОВ «У», в особі директора гр. Б., укладено договір зберігання № 7, відповідно до п. 1.1 якого, Поклажедавець (ТОВ «Б») передає, а Зберігач (ТОВ «У») приймає на зберігання шини, диски, колеса та комплектуючі до них для сільськогосподарської техніки, спецтехніки і фототехніки в кількості, що визначена у акті приймання-передачі товару.

Згідно з п. 1.3. договору, під зберіганням в цілях цього договору розуміється комплекс послуг, пов'язаних з прийманням Товару, забезпечення розташування Товару та його зберігання в складському приміщенні, яке відповідно до п. 3.3 Договору визначено за адресою: м. Дніпро.

Відповідно до п. 2.2. Договору, товар приймається на зберігання по кількості згідно акту прийому-передачі без права використання Товару Зберігачем.

У вересні 2020 року за адресою: м. Енськ, з метою виконання умов договору зберігання № 7, ТОВ «Б», в особі директора, передало, а ТОВ «У», в особі директора гр. Б, отримало за актом приймання передачі майна на зберігання № 1 майно, належне ТОВ «Б» на загальну суму 355700,00 грн.

На підставі актів повернення майна № 8, № 9, № 10, ТОВ «У» документально повернуло ТОВ «Б» майно на загальну суму 61200 грн.

У невстановлений у ході досудового слідства дату, час та місці у гр. Б, який є службовою особою юридичної особи приватного права, виник умисел на використання всупереч інтересам ТОВ «У» своїх повноважень, з метою одержання неправомірної вигоди для себе, шляхом звернення на свою користь майна, належного ТОВ «Б» на загальну суму 294500,00 грн., що було предметом Договору зберігання № 7.

Реалізуючи свій злочинний умисел, директор ТОВ «У» гр. Б, будучи достовірно обізнаним, про відсутність будь-яких підстав на використання та розпорядження майном, належним ТОВ «Б», у невстановлений у ході досудового слідства дату, час перебуваючи за адресою: м. Енськ, зловживаючи повноваженнями, умисно, з метою одержання неправомірної вигоди для себе, використовуючи всупереч інтересам ТОВ «У» свої повноваження, вивіз зі складських приміщень, розташованих за адресою: м. Енськ, та обернув на свою користь майно, належне ТОВ «Б» на загальну суму 294500,00 грн., що було предметом Договору зберігання № 7, яким розпорядився на власний розсуд, внаслідок чого, ТОВ «Б» спричинено збитків на суму 294500,00 грн., що у 140 разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, тобто є істотною шкодою.

Гр. Б повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 364-1 КК України.

Кваліфікуючою ознакою злочину є спричинення тяжких наслідків (ч. 2 ст. 364-1). Про поняття тяжких наслідків див, п. 4 примітки до ст. 364 та коментар, викладений у Загальних положеннях до цього розділу [6].

20.02.2021 року до відділення поліції надійшла заява від гр. В, про те, що гр. С, будучи службовою особою юридичної особи приватного права, зловживаючи своїм службовим становищем заподіяв йому істотної шкоди. За фактом кримінального правопорушення розпочато досудове розслідування по ч. 2 ст.364-1 КК України.

В ході досудового розслідування встановлено, що гр. В є законним власником 50 відсотків корпоративних прав (частки) у статутному капіталі Товариства з обмеженою відповідальністю «Науково-виробнича фірма» (код ЄДРПОУ Товариства: 11111111), універсальним правонаступником якого на

даний час є Товариство з додатковою відповідальністю «Науково-виробнича фірма» (має той самий код ЄДРПОУ Товариства: 11111111; та те саме місцезнаходження).

Заявник, гр. В, випадково дізнався з відкритого реєстру, що вже не являється засновником ТОВ «НВФ», а єдиним засновником Товариства став його партнер, директор та засновник Товариства гр. С із часткою у статутному капіталі Товариства у розмірі 0,65 млн. грн., що складає 100 відсотків статутного капіталу ТОВ «НВФ».

Гр. С, з метою приховування порушених прав гр. В, було реорганізовано Товариство шляхом перетворення в Товариство з додатковою відповідальністю «Науково – виробнича фірма» (з таким самим кодом ЄДРПОУ Товариства та таким самим місцезнаходженням). Внаслідок протиправних дій завдано матеріальної шкоди на суму 11 млн. грн. (одинадцять мільйонів грн. 00 коп.). Ця сума розрахована як половина майна Товариства, яке було протиправно отримано внаслідок таких дій.

Таким чином, гр. С, шляхом внесення недостовірних відомостей до офіційних документів, отримав протиправно частку гр. В в Статутному капіталі ТОВ «НВФ» у розмірі 50 відсотків, та протиправно заволодів майном підприємства шляхом вчинення правочинів з використанням підроблених документів, що призвело до фактичного позбавлення гр. В права власності на частку, грошових коштів і майна Товариства чим завдав матеріальної шкоди на суму, 11 млн. грн., яка розрахована як половина майна Товариства, що складається із наступного: незавершене капітальне будівництво; залишкова вартість основних засобів; запаси; дебіторська заборгованість; нерозподілений прибуток підприємства та інше.

Факт наявності у Товариства майна, з якого було розраховано шкоду, підтверджується судово-економічною експертизою та Передавальним актом, який затверджено рішенням загальних зборів учасників ТОВ «НВФ».

Згідно п. 3 глави VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», протягом року з дня набрання чинності цим Законом положення статуту товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю, що не відповідають цьому Закону, є чинними в частині, що відповідає законодавству станом на день набрання чинності цим Законом. При цьому, в Статуті ТОВ «НВФ», на підставі якого гр. В, було виключено зі складу учасників Товариства, вказано, що загальні збори учасників вважаються повноважними, якщо на них присутні учасники (представники учасників), що володіють у сукупності більш як 60 відсотками голосів.

Законом України «Про господарські товариства» визначено, що загальні збори учасників вважаються повноважними, якщо на них присутні учасники (представники учасників), що володіють у сукупності більш як 50 відсотками голосів. Установчими документами товариств, у статутному капіталі яких відсутня державна частка, може бути встановлений інший

відсоток голосів учасників (представників учасників), за умови присутності яких загальні збори учасників вважаються повноважними.

Отже, положення Статуту товариства відповідали законодавству станом на день набрання чинності Законом України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», а тому мали застосовуватися при визначенні відсотку голосів учасників (представників учасників), за умови присутності яких загальні збори учасників вважаються повноважними.

Таким чином, гр. С достовірно знаючи, що збори учасників вважаються повноважними, якщо на них присутні учасники (представники учасників), що володіють у сукупності більш як 60 відсотками голосів, зловживаючи службовими повноваженнями, будучи службовою особою юридичної особи приватного права, з метою одержання неправомірної вигоди для себе, умисно, протиправно вніс завідомо недостовірні відомості до офіційних документів загальних зборів учасників Товариства про прийняте рішення із виключення гр. В, зі складу засновників Товариства, в результаті чого, спричинив гр. В тяжкі наслідки на загальну суму 11 млн. грн.

Гр. С повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 364-1 КК України.

1.2. Алгоритм дій при виявленні і документуванні кримінальних правопорушень із зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми (ст. 364-1 КК України)

Спосіб отримання інформації про можливо вчинене кримінальне правопорушення

Заява потерпілого [додаток 1]

Примітка. Кримінальним провадженням у формі приватного обвинувачення є провадження, яке може бути розпочате слідчим, дізнавачем, прокурором лише на підставі заяви потерпілого щодо кримінальних правопорушень, зазначених у статті 477 КПК України, серед яких міститься стаття 364-1 КК України (зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми).

Прокурор, слідчий зобов'язані в межах своєї компетенції розпочати досудове розслідування в кожному випадку безпосереднього виявлення ознак кримінального правопорушення (за виключенням випадків, коли кримінальне провадження може бути розпочате лише на підставі заяви потерпілого).

Потерпілий має право подати до слідчого, дізнавача, прокурора, іншої службової особи органу, уповноваженого на початок досудового розслідування, заяву про вчинення кримінального правопорушення протягом строку давності притягнення до кримінальної відповідальності за вчинення певного кримінального правопорушення.

Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення розпочинається лише на підставі заяви потерпілого. Відмова потерпілого від обвинувачення є безумовною підставою для закриття кримінального провадження у формі приватного обвинувачення.

Інформація про кримінальне правопорушення реєструється відповідно до наказу МВС України від 08.02.2019 № 100 «Про затвердження порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події».[фото 1]/[додаток 3,4]

Права і обов'язки потерпілого виникають в особи з моменту подання заяви про вчинення щодо неї кримінального правопорушення або заяви про залучення її до провадження як потерпілого.

Потерпілому вручається пам'ятка про процесуальні права та обов'язки особою, яка прийняла заяву про вчинення кримінального правопорушення. [додаток 6]

Слідчий, дізнавач, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань, розпочати розслідування та через 24 години з моменту внесення таких відомостей надати заявнику витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань. Слідчий, який здійснюватиме досудове розслідування, визначається керівником органу досудового розслідування, а дізнавач - керівником органу дізнання, а в разі відсутності підрозділу дізнання - керівником органу досудового розслідування.

Відомості про кримінальне правопорушення вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань, в якому зазначається фабула обставин за якими вчинено правопорушення.

Дії працівників ДСР із оперативного супроводження кримінального провадження внесеного до ЄРДР за ознаками кримінального правопорушення передбаченого ст. 364-1 КК України

- Після внесення відомостей про вчинене кримінальне правопорушення до ЄРДР, слідчо-оперативною групою здійснюється планування слідчих та негласних слідчих (розшукових) дій з метою отримання належних доказів (*Належними є докази, які прямо чи непрямо підтверджують існування чи відсутність обставин, що підлягають доказуванню у кримінальному провадженні, та інших обставин, які мають значення для кримінального провадження, а також достовірність чи недостовірність, можливість чи неможливість використання інших доказів*).[додаток 9]

- Отримуємо від слідчого органу досудового розслідування в порядку ст. 40, 41 КПК України або прокурора доручення в порядку ст. 36 КПК України з метою проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій.[додаток 10]

- Здійснюємо допит в якості потерпілого заявника та в якості свідків інших встановлених осіб, які володіють інформацією, необхідною для виконання поліцейських повноважень.[додаток 11]

- На сайті Міністерства юстиції України в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань встановлюємо відомості щодо місцезнаходження реєстраційної справи юридичної особи та отримуємо тимчасовий доступ з метою її вилучення.

- В разі необхідності, вивчаються місця проведення НСРД, способи документування незаконної діяльності із зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми.

- За матеріалами відпрацювання оперативного працівника ДСР, прокурором або слідчим за погодженням з прокурором складаються клопотання з метою отримання дозволу на проведення НСРД щодо фігурантів справи та їх незаконної службової діяльності

Дії працівників ДСР із оперативного супроводження кримінального провадження внесеного до ЄРДР за ознаками кримінального правопорушення передбаченого ст. 364-1 КК України

(рішення про проведення негласних слідчих (розшукових) дій за ст.ст. 260 (Аудіо-, відеоконтроль особи), 263 (Зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж), 269 (Спостереження за особою, річчю або місцем), 270 (Аудіо-, відеоконтроль місця) КПК України (є найбільш доцільними в ході документування кримінального правопорушення в залежності від обставин)) приймає слідчий суддя за клопотанням прокурора або за клопотанням слідчого, погодженого з прокурором.

- Ухвали слідчого судді по проведенню НСРД виконуються безпосередньо слідчим або працівниками ДСР за дорученням слідчого, прокурора.[фото 2]

- З метою виконання отриманої ухвали суду на підставі доручення слідчого або прокурора, в залежності від відомостей зазначених в рішенні суду, складаємо завдання на УОТЗ щодо проведення НСРД за ст. 263 КПК України та складаємо завдання на ВОТР УСР з метою проведення НСРД за ст.ст. 264, 269, 270 КПК України.

- За результатами проведення негласної слідчої (розшукової) дії складається протокол, до якого в разі необхідності долучаються додатки та не пізніше ніж через двадцять чотири години з моменту припинення НСРД матеріали передаються прокурору.

- У разі необхідності, допитуються в якості свідків особи, які проводили негласні слідчі (розшукові) дії або були залучені до їх проведення.

- Після проведення комплексу негласних слідчих (розшукових) дій, слідчим за погодженням з прокурором або прокурором готуються клопотання до слідчого судді, з метою отримання дозволу на проведення обшуків за місцем ведення службової діяльності фігурантів справи та місцями проживання, в тому числі обшуків транспортних засобів (інформація встановлюється в ході проведення оперативно-розшукових заходів та слідчих (розшукових) дій, з використанням інтегрованих інформаційно-аналітичних, пошукових систем НПУ та інших відкритих реєстрів).[додаток 12]

Дії працівників ДСР із оперативного супроводження кримінального провадження внесеного до ЄРДР за ознаками кримінального правопорушення передбаченого ст. 364-1 КК України

У клопотанні про обшук обов'язково зазначати про необхідність вилучення установчих документів юридичної особи, реєстраційну справу, персональний кабінет юридичної особи, бухгалтерську документацію, протоколи зборів учасників підприємства та рішення до них, розпорядчі документи, електронне комп'ютерне обладнання, накопичувачі інформації у вигляді жорстких дисків, флеш носіїв інформації, тощо.

- Перед початком проведення заходів начальник оперативного підрозділу разом із начальником слідчого відділу або їх заступниками повинні провести інструктаж працівників, задіяних для проведення обшуку, з метою чіткого розуміння обов'язків кожного члена групи, а також суворого дотримання особистої безпеки та неухильного дотримання вимог чинного законодавства України, умовно поділивши на групи працівників в залежності від кількості об'єктів в яких планується проведення обшуку та особливості самого об'єкту.

- Учасникам обшуку роз'яснюється інформація щодо пошуку конкретних речових доказів. Такими доказами можуть бути: рішення засновників (учасників) про створення (затвердження положення) юридичної особи; рішення відповідного державного органу, про створення юридичної особи; установча документація; реєстр осіб (громадян), які брали участь в установчому з'їзді (конференції, зборах); передавальний акт; розподільчий баланс; документи для державної реєстрації змін про юридичну особу; список учасників з'їзду, конференції, установчих або загальних зборів; структура власності за формою та змістом, визначеними відповідно до законодавства; витяг, виписка чи інший документ з торговельного, банківського, судового реєстру тощо, що підтверджує реєстрацію юридичної особи; нотаріально засвідчена копія документа, що посвідчує особу, яка є кінцевим бенефіціарним власником юридичної особи; протоколи засідання зборів учасників юридичної особи, а також будь-яких розпорядчих документів (акти, дозволи, накази, розпорядження, повчання).

- Здійснюємо обшук приміщення, житла чи іншого володіння фігурантів справи на підставі ухвал слідчого судді, які отримані за результатами розгляду клопотань та доручення слідчого. Важливо встановити наявність документів, що вказують на обставини вчинення кримінального правопорушення. Після проведення обшуку знайдені речові докази, якщо вони прямо зазначені в ухвалі суду, вилучаються та зберігаються в камері схову.

- У випадку знаходження речових доказів, що мають значення для справи але не зазначені в ухвалі слідчого судді, такі докази тимчасово вилучаються під час проведення обшуку, клопотання про арешт такого майна повинно бути подано слідчим або прокурором до слідчого судді протягом сорока восьми годин після вилучення майна.[додаток 13]

Тимчасове вилучення електронних інформаційних систем або їх частин, мобільних терміналів систем зв'язку для вивчення фізичних властивостей, які мають значення для кримінального провадження, здійснюється лише у разі, якщо вони безпосередньо зазначені в ухвалі суду.

- Допитуємо в якості свідків осіб, які перебувають в приміщенні, житлі або іншому володінні в ході проведення обшуку з метою встановлення обставин вчинення злочину.

- Здійснюємо заходи направлені на призначення криміналістичної та/або економічної експертизи. Разом з постановою слідчого про призначення експертизи надаються належним чином упаковані об'єкти дослідження.

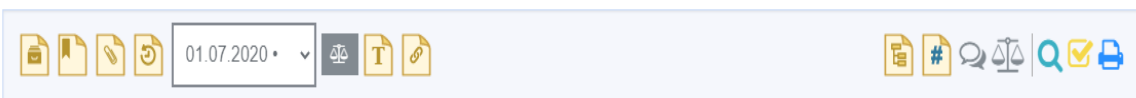
- У разі наявності достатніх доказів для підозри у вчиненні кримінального правопорушення, така особа (особи) повідомляється про підозру слідчим або прокурором за відповідними частинами статті 27 або 28 КК України і тією статтею (частиною статті) Особливої частини КК України, яка передбачає кримінальну відповідальність за вчинене кримінальне правопорушення (ст. 364-1 КК України).

Примітка. У статтях 364, 364-1, 365-2, 368, 368-3, 368-4, 369, 369-2 та 370 цього Кодексу під неправомірною вигодою слід розуміти грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи не грошового характеру, які пропонують, обіцяють, надають або одержують без законних на те підстав.

Фото 1

Інформація Зберегти Картка документа Зміст документа Пошук у тексті Текст для друку Поділитися

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

08.02.2019 № 100

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
05 березня 2019 р.
за № 223/33194

Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень
про кримінальні правопорушення та інші події

Фото 2

ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
АДМІНІСТРАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

НАКАЗ

16.11.2012 № 114/1042/516/1199/936/1687/5

Про затвердження Інструкції про організацію проведення
негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх
результатів у кримінальному провадженні

З метою урегулювання загальних процедур організації проведення негласних слідчих дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні, забезпечення додержання конституційних прав та законних інтересів учасників досудового розслідування, швидкого, повного та неупередженого розслідування злочинів НАКАЗУЄМО:

1. Затвердити [Інструкцію про організацію проведення негласних слідчих \(розшукових\) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні](#), що додається.
2. Інструкція вводить в дію з часу набрання чинності [Кримінальним процесуальним кодексом України](#).
3. Контроль за виконанням Інструкції забезпечити по відомствах.

Генеральний

1.3. Кваліфікація службової недбалості (ст. 367 КК України)

Службова недбалість може проявлятися у формі: 1) невиконання службових обов'язків через несумлінне ставлення до них або 2) неналежного виконання службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, які заподіяли істотну шкоду охоронюваним законом правам та інтересам окремих громадян, або державним чи громадським інтересам, або інтересам окремих юридичних осіб [7,8,9].

Невиконання службових обов'язків означає невиконання службовою особою дій, передбачених як безумовних для виконання нею по службі, цей вид недбалості називають «чистою» бездіяльністю – службова особа повністю не виконує свої обов'язки.

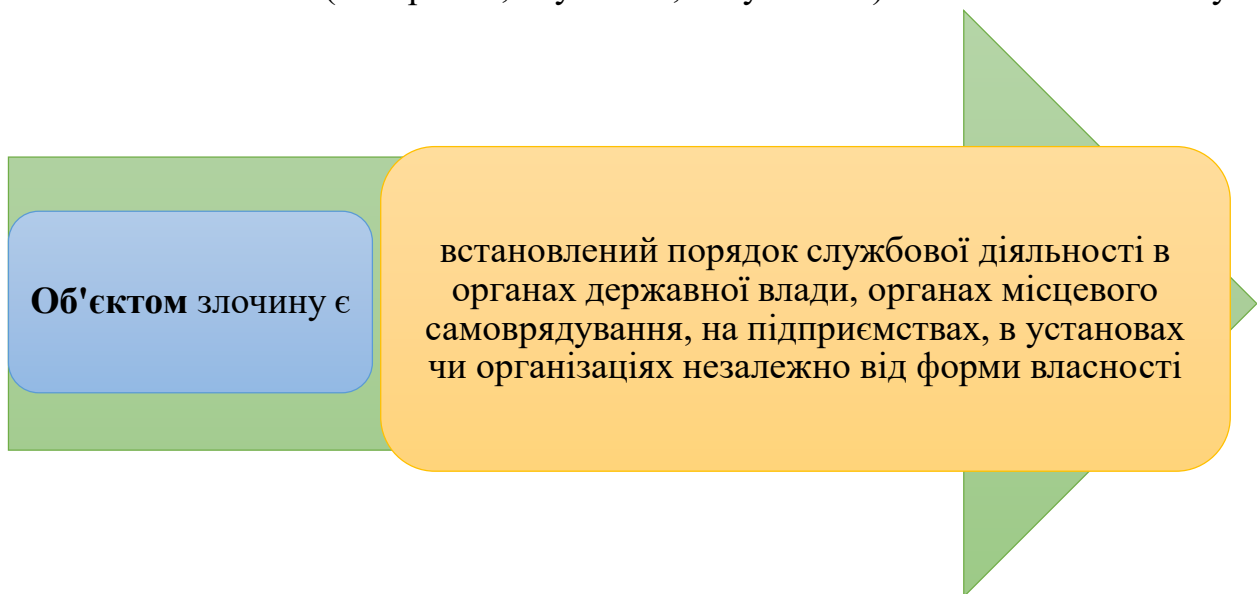
Неналежне виконання службових обов'язків — це такі дії службової особи в межах службових обов'язків, які виконані не так, як того вимагають інтереси служби. Такий вид службової недбалості називають «змішаною» бездіяльністю, за якої службова особа виконує свої обов'язки неналежно, діє не до кінця, не вчиняє всіх очікуваних від неї дій [10].

Відповідальність за ст. 367 КК України настає лише у випадку, якщо дії, невиконання чи неналежне виконання яких спричинило передбачені у зазначеній статті наслідки, входили у коло службових обов'язків цієї службової особи, іншими словами, якщо обов'язок діяти відповідним чином юридично був включений (законом, указом, постановою, наказом, інструкцією тощо) до кола службових повноважень такої особи.

Для наявності складу службової недбалості слід встановити, що службова особа мала реальну можливість виконати належним чином свої

обов'язки. Визначення можливості (чи неможливості) виконання нею своїх обов'язків здійснюється за допомогою відповідних об'єктивних та суб'єктивних факторів. До об'єктивних факторів належать зовнішні умови, в які поставлена службова особа (забезпечення охорони матеріальних цінностей, наявність транспорту чи людських ресурсів), а до суб'єктивних – особливості цієї особи (її фізичні дані, ступінь інтелектуального розвитку, наявність спеціальних знань, досвіду роботи тощо) [11].

При службовій недбалості за наявності об'єктивної можливості діяти так, як того вимагають інтереси служби, службова особа безвідповідально, неякісно ставиться до виконання своїх обов'язків, у зв'язку з чим виконує їх неналежним чином (поверхово, неухважно, несумлінно) або взагалі не виконує.

Склад службової недбалості передбачає завдання **істотної шкоди** охоронюваним законом правам та інтересам окремих громадян, або державним чи громадським інтересам, або інтересам окремих юридичних осіб. Поняття цієї ознаки вказані у п. 3 примітки до ст. 364 КК України.

Для кваліфікації діяння за ст. 367 КК України слід встановити, що воно вчинене **службовою особою** під час виконання владних, організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій. Діяння, яке полягало у невиконанні чи неналежному виконанні професійних функцій, навіть якщо воно призвело до істотної шкоди, не може розцінюватись як службова недбалість (наприклад, застосування лікарем неправильного лікування, невдала операція тощо) [16].

Шкода, завдана через недосвідченість, недостатню кваліфікацію службової особи або з інших обставин, що не залежали від неї і не давали можливості справитись належним чином з роботою, не дають підстав говорити про наявність злочинної службової недбалості. Так само не утворюють складу цього злочину шкідливі наслідки, що настали з причин, які службова особа не могла усунути [18,19].

Службова недбалість вважається закінченим злочином з моменту настання наслідків, зазначених у ч. 1 або ч. 2 ст. 367 КК України.

Громадянин П, працюючи на посаді начальника цеху цирконієвого та гафнієвого виробництва ДНВП «Ц», код ЄДРПОУ 11111111, юридична адреса: Дніпропетровська обл., м. Полтава, будучи службовою особою, вчинив службову халатність при наступних обставинах:

Наказом № 100 гр. П був переведений з посади заступника начальника цеху №12 на посаду начальника цеху № 12 ДНВП «Ц» з початку поточного року. Відповідно розділу I «Загальні положення» посадової інструкції начальника цеху цирконієвого та гафнієвого виробництва (цеху № 12) гр. П, яка затверджена генеральним директором ДНВП «Ц», начальник цеху № 12, відповідно до службових обов'язків здійснює виробничо – господарське та адміністративне керівництво цехом.

Відповідно розділу II «Завдання та обов'язки» посадової інструкції начальника цеху цирконієвого та гафнієвого виробництва (цеху № 12) гр. П, яка затверджена генеральним директором ДНВП «Ц», начальник цеху № 12 виконує наступні обов'язки:

- здійснює керівництво виробничо – господарською діяльністю цеху, забезпечує виконання планових та виробничих завдань при високій якості продукції і ритмічній роботі цеху;

- забезпечує ефективне використання основних та оборотних фондів, систематичне зниження собівартості продукції, підвищення рентабельності та прибутку;

- постійно проводить роботу по удосконаленню організації виробництва, його технологій, механізації та автоматизації виробничих процесів, економії всіх ресурсів;

- організовує планування, облік, складання та своєчасне надання звітності про виробничу діяльність цеху, правильному застосуванню передових прийомів та методів праці.

Таким чином, гр. П постійно займає посаду пов'язану з виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських функцій, і відповідно до ст. 18 КК України являється службовою особою.

Наказом № 101 «Про закріплення території підприємства за підрозділами та про заходи її утримання», підписаним генеральним директором ДНВП «Ц» гр. Г, за начальником цеху № 12 гр. П був закріплений комплекс будівель виробництва ДНВП «Ц», відповідно до розподілу підприємства по підрозділам і цехам, який затверджений головним інженером ДНВП «Ц» гр. Е

Так, гр. П, працюючи на посаді начальника цеху цирконієвого та гафнієвого виробництва (цеху № 12) ДНВП «Ц», код ЄДРПОУ 11111111, юридична адреса: Дніпропетровська обл., м. Полтава, будучи службовою особою, повинен був забезпечити належний санітарний стан закріпленої за ним наказом № 101 «Про закріплення території підприємства за підрозділами та про заходи її утримання» території, а саме: за комплексом будівель виробництва ДНВП «Ц», межі території якого визначені розподілом території підприємства по підрозділам та цехам, який є додатком до вказаного наказу. Однак, внаслідок своєї службової халатності, тобто неналежно виконуючи свої службові обов'язки, через несумлінне ставлення до них, умисно, всупереч інтересам служби, без наявності спеціального дозволу та встановлених лімітів, відповідно до акту Державної екологічної інспекції у Дніпропетровській області перевірки дотримання вимог природоохоронного законодавства України, допустив факт засмічення відходами IV класу небезпеки (брухтом чорних металів – металевою стружкою) на не виділеній у встановленому законодавством порядку для цих цілей земельної ділянки без твердого суцільного покриття, загальною площею 37,3 кв. м., яка розташована на прилеглий території цеху №12 ДНВП «Ц», що є порушенням вимог ст.ст. 33, 42 ЗУ «Про відходи», ст.ст. 96, 164 Земельного Кодексу України.

Також відповідно до плану земельної ділянки, визначеної ТОВ «З» для встановлення збитків, Державною екологічною інспекцією у Дніпропетровській області було проведено розрахунок відшкодування збитків, заподіяних державі засміченням земельної ділянки брухтом чорних металів – металевою стружкою ДНВП «Ц», відповідно до якого розмір шкоди складає 150 тис. грн.

В результаті неналежно виконаних своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них гр. П, охоронюваним законом державним інтересам, спричинена істотна шкода на загальну суму 150 тис. грн., що більше чим у 100 разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Своїми умисними діями, які у службовій недбалості, тобто невиконанні або неналежному виконанні службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди державним і громадським інтересам, гр. П, скоїв кримінальне правопорушення, передбачене ч.1 ст.367 КК України.

Гр. П повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 367 КК України.

Кваліфікуючою ознакою злочину є спричинення тяжких наслідків. Про поняття **тяжких наслідків** див. п. 4 примітки до ст. 364 КК України.

Громадянин К, працюючи на посаді директора державного підприємства «С», розташованого за адресою: Дніпропетровська обл., м. Кривий Ріг, будучи службовою особою, вчинив службову халатність при наступних обставинах:

Наказом Міністерства енергетики України № 1 гр. К був призначений на посаду директора ДП «С» на умовах укладеного контракту.

Відповідно до контракту № 1, директор ДП «С» зобов'язується безпосередньо і через адміністрацію підприємства здійснювати поточне управління (керівництво) підприємством, забезпечувати його високоприбуткову діяльність, ефективне використання і збереження закріпленого за підприємством державного майна, а Міністерство енергетики України зобов'язується створювати належні умови для матеріального забезпечення і організації праці керівника.

Розділ 2 «Права та обов'язки» вищевказаного контракту передбачає, що керівник здійснює поточне (оперативне) керівництво підприємством, організовує його виробничо – господарську, соціально – побутову та іншу діяльність, забезпечує виконання завдань підприємства, передбачених законодавством, статутом підприємства та вказаним контрактом.

Керівник відповідно до п. 7 вказаного контракту зобов'язується забезпечити:

- виконання показників ефективності використання державного майна і прибутку згідно з додатком до вказаного контракту;
- своєчасне перерахування коштів у централізовані галузеві фонди Міністерства енергетики України, а також цільове використання коштів, одержаних з бюджету і централізованих фондів;
- раціональне і ефективне використання оборотних коштів і платоспроможності підприємства;
- зростання нормативу оборотних коштів підприємства за рахунок прибутку і дооцінки товаро – матеріальних цінностей;
- належні умови щодо збереження державного майна підприємства.

Таким чином, гр. К постійно займає посаду пов'язану з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій на вказаному підприємстві, і відповідно до ч. 3 ст. 18 КК України є службовою особою.

Так, гр. К працюючи на посаді директора державного підприємства «С», розташованого за адресою: Дніпропетровська обл., м. Кривий Ріг, будучи службовою особою, внаслідок своєї службової халатності, тобто неналежно виконуючи свої службові обов'язки через несумлінне ставлення до них, умисно, всупереч інтересам служби, уклав договір купівлі – продажу № 7 на Дніпровській товарній біржі, між ДП «С» та ЗАТ ФБК «Дніпро», в особі генерального директора гр. Л, від імені та в інтересах якого діє ТОВ «Т», директор гр. Я, щодо об'єкту нерухомості – незавершеного будівництва п'ятиповерхової будівлі прибудови до лікувального корпусу (лікувально – оздоровчий корпус на 120 місць).

Укладенню вказаного договору передувало проведення аукціону на товарній біржі «Дніпровська» і згідно протоколу № 5 прилюдних торгів лотом визначено – незавершене будівництво п'ятиповерхової будівлі прибудови до лікувального корпусу, за стартовою ціною 457 000,00 грн.

За результатами аукціону переможцем за вказаним лотом визначено ЗАТ ФБК «Д». Під час аукціону визначена ціна – 600 000, 00 грн.

ДП «С», в особі директора гр. К та ЗАТ ФБК «Д», в особі генерального директора гр. Л був укладений акт приймання – передачі об'єкту незавершеного будівництва п'ятиповерхової будівлі прибудови до лікувального корпусу.

Сплата грошових коштів за вищевказаний об'єкт нерухомості підтверджується платіжною вимогою-дорученням, відповідно до якої ТОВ «Т» перерахувало грошові кошти у сумі 600 000,00 грн. на розрахунковий рахунок ДП «С».

Для здійснення продажу вищевказаного об'єкту нерухомості гр. К був надісланий лист до Міністерства палива та енергетики України з проханням дати дозвіл на продаж вищевказаного об'єкту нерухомості, та отримано листа Міністерства палива та енергетики України про згоду на продаж незавершеного будівництва лікувально – оздоровчого корпусу, вартістю 1 535 тис. грн., з дотриманням вимог чинного законодавства.

Відповідно до п. 1.1 ст. 1 Статуту ДП «С» (в редакції чинній на час укладання договору) держане підприємство «С» засноване на державній власності і підпорядковане безпосередньо Міністерству енергетики України, тобто є органом управління.

Пунктами 4.1, 4.2 статті 4 Статуту визначено, що майно підприємства становлять основні фонди, оборотні кошти, інші цінності та майнові зобов'язання, вартість яких відображається у самотійному балансі підприємства. Майно підприємства є загальнодержавною власністю і закріплюється за ним на праві повного господарського відання. Підприємство володіє, користується та розпоряджається зазначеним майном на свій розсуд, вчиняючи щодо нього будь – які дії, які не суперечать чинному законодавству України та вказаному Статуту.

Згідно з п. 4.4 Статуту, відчуження засобів виробництва, що є державною власністю і закріплені за Підприємством, здійснюється за погодженням з органом управління майном, тобто Міністерством енергетики України, у порядку, що встановлений чинним законодавством. Одержані в результаті відчуження зазначеного майна кошти спрямовуються виключно на інвестиції підприємства і є державною власністю.

Однак, відповідно до ч. 2 ст. 145 Господарського Кодексу України зміна правового режиму майна суб'єкта господарювання здійснюється за рішенням власника (власників) майна у спосіб, передбачений цим Кодексом та прийнятими відповідно до нього іншими законами, крім випадків, якщо така зміна забороняється законом.

Згідно з ч. 5 ст. 75 ГК України державне комерційне підприємство не має права безоплатно передавати належне йому майно іншим юридичним особам чи громадянам, крім випадків, передбачених законом. Відчужувати, віддавати в заставу майнові об'єкти, що належать до основних фондів, здавати в оренду цілісні майнові комплекси структурних одиниць та підрозділів державне комерційне підприємство має право лише за попередньою згодою органу, до сфери управління якого воно входить, і як правило на конкурентних засадах.

Відповідно до ч. 3 ст. 145 ГК України правовий режим майна суб'єкта господарювання, заснованого на державній (комунальній) власності, може бути змінений шляхом приватизації майна державного (комунального) підприємства відповідно до закону.

Особливості приватизації об'єктів незавершеного будівництва, що перебувають у державній власності, включаючи законсервовані об'єкти, а також за ініціативою органів, уповноважених управляти відповідним державним майном, об'єктів незавершеного будівництва, що утримуються на балансах підприємств, які не підлягають приватизації, визначено ЗУ «Про особливості приватизації об'єктів незавершеного будівництва».

Так, ст. 4 ЗУ «Про особливості приватизації об'єктів незавершеного будівництва» передбачено, що рішення про приватизацію об'єктів незавершеного будівництва приймаються Фондом державного майна України, його регіональними відділеннями, органами приватизації в Автономній Республіці Крим, на підставі переліку об'єктів, що підлягають приватизації.

Органи, які здійснюють управління відповідними об'єктами незавершеного будівництва, для включення об'єкта незавершеного будівництва державної форми власності до переліку об'єктів, що підлягають приватизації, органами приватизації подають документи, перелік яких визначено ст. 5 вказаного закону.

Органи приватизації повідомляють органи, які здійснюють управління об'єктами незавершеного будівництва, про включення відповідних об'єктів до переліку об'єктів, що підлягають приватизації, у місячний строк з дня прийняття такого рішення. Фонд державного майна України здійснює оприлюднення інформації щодо об'єктів незавершеного будівництва, які підлягають приватизації, шляхом створення електронного реєстру цих об'єктів.

Приватизація об'єктів незавершеного будівництва здійснюється органами приватизації, у тому числі за участю уповноважених ними юридичних осіб шляхом, у тому числі, продажу на аукціоні, за конкурсом.

Виникнення права власності на об'єкт незавершеного будівництва визначено ст. 12 ЗУ «Про особливості приватизації об'єктів незавершеного будівництва», зокрема, представник органу приватизації та покупець об'єкта незавершеного будівництва в п'ятиденний строк після сплати повної вартості придбаного об'єкта незавершеного будівництва, а в разі надання розстрочки платежу – 50 відсотків (для об'єктів незавершеного будівництва житлового призначення – 30 відсотків) вартості цього об'єкта, підписують акт приймання – передачі об'єкта незавершеного будівництва.

Отже, враховуючи вищевикладене, уповноваженим здійснювати повноваження власника державного майна у процесі приватизації є Фонд державного майна України, його територіальні відділення та представництва, а державне підприємство не має права виступати продавцем державного майна, тобто гр. К, через несумлінне ставлення до своїх службових обов'язків, в інтересах ДП «С», всупереч законодавству, незаконно уклав договір купівлі – продажу лише за згодою Міністерства палива та енергетики України.

Внаслідок неналежно виконаних своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, гр. К, спричинені тяжкі наслідки охоронюваним законом державним інтересам ДП «С», 600 000,00 грн., що більше чим у двісті п'ятдесят разів перевищують неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Своїми умисними діями, які виразились у службовій недбалості, тобто невиконанні або неналежному виконанні службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що спричинило тяжкі наслідки, гр. К, скоїв кримінальне правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 367 КК України.

Гр. П повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 367 КК України.

1.4. Алгоритм дій при виявленні та документуванні кримінальних правопорушень із службової недбалості (ст. 367 КК України)

Спосіб отримання інформації про можливо вчинене кримінальне правопорушення

Заяви і повідомлення громадян [додаток 1]

Заяви і повідомлення, отримані від органів державної влади та місцевого самоврядування

Безпосереднє виявлення працівником ДСР [додаток 2]

Дії працівників ДСР у разі отримання інформації про неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них

Інформація щодо неналежного виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, реєструється відповідно наказу МВС України від 08.02.2019 № 100 «Про затвердження порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події».[фото 1]/[додаток 3,4]

У випадку відсутності ознак кримінального правопорушення керівник органу (підрозділу) поліції або особа, яка виконує його обов'язки, доручає уповноваженому поліцейському розгляд заяви або повідомлення про іншу подію в межах Закону України «Про звернення громадян» або Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Поліцейський, в ході розгляду заяви, встановлює інформацію щодо особи фігуранта на якого посилається заявник, місця роботи останнього та його посадових обов'язків відповідно до такого алгоритму:

1) Використовуючи інформацію§ зазначену в заяві (повідомленні), в тому числі за рахунок оперативних можливостей, встановити обставини, спосіб та місце здійснення службової недбалості.

2) Керуючись статтею 33 Закону України «Про Національну поліцію» здійснити опитування заявника та осіб, які володіють інформацією, необхідною для виконання поліцейських повноважень в ході розгляду зареєстрованих матеріалів.[додаток 5]

3) В ході опитування, також, необхідно встановити відомості за наступними питаннями: період роботи фігуранта на відповідній посаді; ким та коли призначено відповідну службову особу; що входить до службових повноважень службової особи, її посадова інструкція; чи визначені повноваження конкретної особи установчими документами юридичної особи; коли та які розпорядчі документи були складені в порушення вимог чинного законодавства або складання яких не відбулося в зв'язку із недбалим відношенням; тощо.

4) За технічної можливості, керуючись статтею 40 Закону України «Про Національну поліцію», з метою виявлення правопорушення застосувати технічні прилади та технічні засоби, що мають функції фото - і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису.

5) Встановити загальну інформацію про юридичну особу де працює фігурант, що становить оперативний інтерес (Назва юридичної особи, код ЄДРПОУ, ким заснована, кому підзвітна та підконтрольна, положення про юридичну особу, тощо).

6) Скласти запит за місцем роботи фігуранта справи з метою витребування документів які підтверджують або спростовують вчинення кримінального правопорушення особою.[Додаток 6]

7) Провести аналітичну перевірку отриманих відомостей та документів, перевірити будь-яких інших осіб, які мають взаємовідносини із фігурантом звернення (наприклад: контрагентів за договорами постачання товарів, робіт, послуг, договорів позики, оренди, купівлі-продажу тощо). Здійснити глибокий аналіз посадових обов'язків фігуранта та прийнятих їм будь-яких розпорядчих рішень, або не виконання будь-яких заходів, виконання яких прямо передбачені посадовими обов'язками, що закріплені за відповідною посадою.

Дії працівників ДСР у разі встановлення в матеріалах перевірки відомостей, що вказують на вчинення кримінального правопорушення, тобто невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них

При виявленні ознак вчиненого кримінального правопорушення, необхідно скласти рапорт на начальника підрозділу ДСР в якому зазначити обставини вчинення кримінального правопорушення із посиланням на джерела, якими підтверджується таке правопорушення, та керуючись положенням: пункту 3 розділу I; пунктів 11, 13 розділу II та розділу IV наказу МВС України від 08.02.2019 № 100 «Про затвердження порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події», зареєструвати в ІТС ІППП (журналі Єдиного обліку). [Додаток 2,3]

Зазначені матеріали не пізніше 24 годин з моменту реєстрації, необхідно надіслати до органу досудового розслідування (органу (підрозділу) поліції) для внесення відповідних відомостей до ЄРДР в порядку ст. 214 КПК України.

Такі матеріали складаються із рапорту про виявлене кримінальне правопорушення, документи або інші носії інформації, що підтверджують наявність обставин вчинення кримінального правопорушення та супровідного листа, за яким уповноважений працівник надсилає зібрані матеріали до органу досудового розслідування. [Додаток 8]

Відомості про кримінальне правопорушення вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань, про що складається фабула обставин за якими вчинено правопорушення.

Дії працівників ДСР із оперативного супроводження кримінального провадження внесеного до ЄРДР за ознаками кримінального правопорушення передбаченого ст. 367 КК України

- Після внесення відомостей про вчинене кримінальне правопорушення до ЄРДР, слідчо-оперативною групою здійснюється планування слідчих та негласних слідчих (розшукових) дій з метою отримання належних доказів (Належними є докази, які прямо чи непрямо підтверджують існування чи відсутність обставин, що підлягають доказуванню у кримінальному провадженні, та інших обставин, які мають значення для кримінального провадження, а також достовірність чи недостовірність, можливість чи неможливість використання інших доказів).[додаток 9]

- Отримуємо від слідчого органу досудового розслідування або прокурора доручення в порядку ст. 40 КПК України з метою проведення слідчих (розшукових) дій.[додаток 10]

- Здійснюємо допит в якості свідків, заявника та інших встановлених осіб які мають відношення до прийняття рішення щодо утворення юридичної особи (затвердження/підписання установчої документації); рішення про затвердження положення про юридичну особу, погодження та затвердження посадових інструкцій службових осіб, колективні договори, протоколи засідання учасників юридичної особи, тощо, а також будь-яких розпорядчих документів (акти, дозволи, накази, розпорядження, доручення), які безпосередньо стосуються матеріалів справи. З метою отримання допустимих доказів встановлюємо такі відомості: нормативний акт, яким визначається компетенція службової особи – фігуранта кримінального провадження; коло службових обов'язків, покладених на нього відповідним актом у встановлених законом порядку; у який спосіб і які конкретні дії суб'єкт повинен був здійснити за конкретних обставин; чи мав він можливість виконати відповідні дії; у чому виразилися допущені ним порушення; які наслідки спричинені дією або бездіяльністю.[додаток 11]

Дії працівників ДСР із оперативного супроводження кримінального провадження внесеного до ЄРДР за ознаками кримінального правопорушення передбаченого ст. 367 КК України

- За результатами отриманих відомостей в ході допиту, уповноваженим працівником оперативного підрозділу складається рапорт на ім'я слідчого, в якому детально описується отримана інформація про спосіб невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, який разом із матеріалами відпрацювання направляється до слідчого або прокурора.

- З метою отримання можливості ознайомитися з документами, зробити їх копії або вилучити їх, слідчим за погодженням з прокурором або прокурором на підставі рапорту оперативного працівника та інших доказів, що перебувають в матеріалах кримінального провадження, готується відповідне клопотання до слідчого судді про тимчасовий доступ до речей і документів які необхідні для встановлення відомостей про вчинене кримінальне правопорушення та призначення відповідної судової експертизи.

- У разі невиконання ухвали про тимчасовий доступ до речей і документів слідчий суддя, суд за клопотанням сторони кримінального провадження, якій надано право на доступ до речей і документів на підставі ухвали, має право постановити ухвалу про дозвіл на проведення обшуку.

- За встановлених обставин, коли існує загроза у знищенні документів з боку їх володільців, обшук є найбільш доцільним та ефективним способом відшукування та вилучення речей і документів. Отже, слідчим за погодженням з прокурором або прокурором на підставі рапорту оперативного працівника та інших доказів, готуються клопотання до слідчого судді, з метою отримання дозволу на проведення обшуків за місцем роботи відповідної службової особи, яка вчинила службову недбалість, місцем проживання фігуранта справи, в тому числі, в залежності від обставин справи, обшук транспортних засобів фігуранта.

Дії працівників ДСР із оперативного супроводження кримінального провадження внесеного до ЄРДР за ознаками кримінального правопорушення передбаченого ст. 367 КК України

(інформація встановлюється в ході проведення оперативно-ініціативних заходів та слідчих (розшукових) дій, з використанням інтегрованих інформаційно-аналітичних, пошукових систем НПУ та інших відкритих реєстрів).[додаток 12]

- Перед початком проведення заходів начальник оперативного підрозділу разом із начальником слідчого відділу або їх заступниками повинні провести інструктаж працівників, задіяних для проведення обшуку, з метою чіткого розуміння обов'язків кожного члена групи, а також суворого дотримання особистої безпеки та неухильного дотримання вимог чинного законодавства України, умовно поділивши на групи працівників в залежності від кількості об'єктів в яких планується проведення обшуку та особливості самого об'єкту.

- Важливо, перед початком заходів, упевнись в тому, що документи, носії інформації та інші необхідні докази знаходяться саме у приміщенні в якому планується проведення слідчої дії.

- Здійснюємо обшук приміщення, житла чи іншого володіння фігурантів справи на підставі ухвал слідчого судді, які отримані за результатами розгляду клопотань та доручення слідчого. В ході проведення обшуку, важливо встановити наявність наступних доказів в яких містяться відомості щодо злочинної діяльності, а саме: установча документація; положення про юридичну особу, посадові інструкції службових осіб, колективні договори, протоколи засідання учасників, розпорядчі документи (акти, дозволи, накази, розпорядження, доручення), бухгалтерська документація, тощо. Після проведення обшуку знайдені речові докази, якщо вони прямо зазначені в ухвалі суду, вилучаються та зберігаються в камері схову.

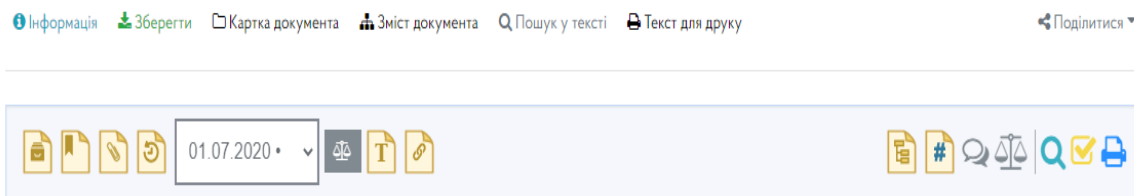
- Якщо знайдено речові докази, що мають значення для справи але не зазначені в ухвалі слідчого судді, такі докази тимчасово вилучаються під час проведення обшуку, клопотання про арешт такого майна повинно бути подано слідчим або прокурором до слідчого судді протягом сорока восьми годин після вилучення майна.[додаток 13]

Дії працівників ДСР із оперативного супроводження кримінального провадження внесеного до ЄРДР за ознаками кримінального правопорушення передбаченого ст. 367 КК України

- Слідчим, в залежності від обставин кримінального провадження, призначається судова криміналістична експертиза (почеркознавча) з метою встановлення відомостей про службову особу яка здійснила підпис будь-яких офіційних документів та судову економічну (іншу за необхідності), з метою визначення шкоди, завданої охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб.
- У разі наявності достатніх доказів для підозри у вчиненні кримінального правопорушення, така особа (особи) повідомляється про підозру слідчим або прокурором за відповідними частинами статті 27 або 28 КК України і тією статтею (частиною статті) Особливої частини КК України, яка передбачає кримінальну відповідальність за вчинене кримінальне правопорушення (ст. 213).

Фото 1

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

08.02.2019 № 100

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
05 березня 2019 р.
за № 223/33194

Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події

ВИСНОВКИ

Стаття 364-1 Кримінального кодексу України «Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми» відноситься до категорії злочинів, кримінальне провадження за якими розпочинається слідчим, дізнавачем, прокурором виключно на підставі заяви потерпілого. Таким чином, кримінальне провадження за вчинення злочину передбаченого ст. 364-1 КК України можливе лише у формі приватного обвинувачення на підставі заяві потерпілого щодо вчинення злочину протягом строку давності притягнення до кримінальної відповідальності. Службові особи юридичних осіб приватного права, які обіймають посади на підприємствах, в установах чи організаціях, на відміну від службових осіб, які здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, не одержують заробітну плату за рахунок державного чи місцевого бюджету, їхні посади пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків (не здійснюють функцій представників влади чи місцевого самоврядування).

Разом з тим, суб'єктами службової недбалості можуть бути як службові особи юридичної особи приватного права так і службові особи які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування.

Службовими повноваженнями є офіційно покладені на певну особу обов'язки здійснювати будь-яку службову діяльність, використовуючи законну перевагу, яка виражається у здійсненні організаційних, розпорядчих, господарських функцій з метою максимально ефективної реалізації визначених обов'язків. Такі повноваження мають бути передбачені нормативно-правовими актами, а саме: Конституцією, законами, міжнародними договорами, указами, постановами, статутом, положенням, інструкцією, наказами, розпорядженнями тощо.

Здійснення службових злочинів багато в чому обумовлені обстановкою злочину, яка безпосередньо залежить від специфіки певної сфери діяльності, особливостей пов'язаних із функціональними обов'язками, можливостей розпорядження державним (комунальним) майном або коштами державного (місцевого) бюджету.

Багатоєпізодні службові злочини вчиняються добре організованими злочинними групами за попередньою змовою осіб, які керуються одним умислом або здійснюють злочини у формі співучасті з іншими суб'єктами кримінального правопорушення.

ДОДАТКИ

Додаток 1

ПРОТОКОЛ
прийняття заяви про вчинене кримінальне правопорушення
(або таке, що готується)

Місто (сел.) _____ «__» _____ 20__ року

_____
(слідчий, прокурор, інша службова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, найменування органу, прізвище, ініціали)

у присутності осіб:

_____
(їх прізвище, ім'я, по батькові, дата народження та місце проживання)

яким заздалегідь повідомлено про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання:

_____
(характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які застосовуються _____ при проведенні процесуальної дії, підписи осіб)

з дотриманням вимог статей 60, 104, 214 КПК України прийняв усну заяву від: _____

_____
(прізвище, ім'я, по батькові, рік народження, посада,

_____
місце роботи і проживання заявника, контактний телефон,

_____
документ, що посвідчує особу)

про _____
(кримінальне правопорушення)

Гр. _____ попереджений про кримінальну
(прізвище, ініціали заявника)
відповідальність згідно зі ст. 383 КК України за завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину.

_____
(підпис заявника)

Гр. _____ роз'яснено права заявника відповідно до ст. 60 КПК України:

- 1) отримати від органу, до якого він подав заяву, документ, що підтверджує її прийняття і реєстрацію;
- 2) подавати на підтвердження своєї заяви речі і документи;
- 3) отримати інформацію про закінчення досудового розслідування.

(підпис заявника)

Гр. _____ заявив:
(прізвище, ініціали)

ЗМІСТ ЗАЯВИ:

1. Обставини події (дата, час, місце): _____
2. Яку матеріальну шкоду завдано протиправними діями, на яку суму, яким способом злочинці заволоділи майном (проникнення у житло чи інше приміщення, напад, вимагання, обман чи зловживання довірою); якщо проникнення, то яким шляхом (злам запірних пристроїв, підбір ключа, виставлення вікна, через квартиру, іншим способом); яке майно викрадено, де воно знаходилося, наявність документів, які підтверджують придбання і вартість втраченого майна, його прикмети, коли і де придбано:
_____
3. Чи застосовувалося фізичне насильство або погроза його застосування, у чому це конкретно виявилось, які предмети (ніж, пістолет, газовий балончик, палиця тощо) використовувалися під час нападу? Якщо було вимагання майна чи права на нього або вчинення будь-яких дій майнового характеру з погрозою застосування насильства, заподіяння тілесних ушкоджень, пошкодження майна тощо, то в чому конкретно виявилися ці дії?
_____
4. Чи заподіяні кому-небудь тілесні ушкодження, до якого медичного закладу звертався, де він розташований, чи перебував на стаціонарному або амбулаторному лікуванні? _____
5. Чи бачив особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, чи може її впізнати, за якими прикметами?
_____
6. Чи підозрюється хто-небудь у вчиненні кримінального правопорушення? Якщо так, то вказати з якої причини, а також відомості про цю особу:
_____
_____

7. Чи були очевидці вчинення кримінального правопорушення, що відомо про них? _____

_____

Заявником зазначено:

_____

(власноручно написати про ознайомлення та правильність викладених даних)

_____

(підпис) (ініціали, прізвище, заявника)

Заяву прийняв:

_____

(слідчий, прокурор, інша службова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, посада, підпис, прізвище, ініціали)

«__» _____ 20__ року

Додаток 2

Начальникові
управління стратегічних розслідувань
в Дніпропетровській області ДСР НПУ
полковнику поліції
Андрію ДАНИЛЯКУ

РАПОРТ

Доповідаю Вам, що з метою виконання доручення керівництва УСР в Дніпропетровській області № хххх/хх/ххх/хх-2021 від хх.хх.2021 «Про здійснення заходів із виявлення в органах місцевого самоврядування службової недбалості, тобто неналежного виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них,

---

(зазначити дату та джерело виявлення обставин кримінального правопорушення)

(зміст обставин)

(за наявності потерпілого або заявника вказати прізвище, ініціали, назву підприємства, установи, організації тощо)

У діях службової особи вбачаються ознаки кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 367 КК України.

Згідно вимог ст. 214 КПК України, слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування.

З урахуванням викладеного, керуючись положенням «Про затвердження порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події», затвердженого наказом МВС від 08. Лютого 2019 року №100, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 05 березня 2019 року за № 223/33194, керуючись ст. 214 КПК України, прошу Вашого дозволу зазначені матеріали перевірки направити до органу досудового розслідування для внесення відповідних відомостей до ЄРДР.

Оперуповноважений УСР
в Дніпропетровській області ДСР НПУ
майор поліції

Олександр КОШМАН

Додаток 4
до Порядку ведення єдиного
обліку в органах (підрозділах)
поліції заяв і повідомлень про
кримінальні правопорушення та
інші події
(пункт 4 розділу II)

ЖУРНАЛ
єдиного обліку заяв і повідомлень
про кримінальні правопорушення та інші події

(найменування органу (підрозділу) поліції)

Розпочато _____

20__ р.

Закінчено _____

20__ р.

Інвентарний № _____

Термін зберігання – ____ р.

1	№ з/П	Дата, час (година, хвилини) надходження заяви чи повідомлення	Прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, телефон заявника (місцезнаходження), найменування, телефони підприємства, установи, організації	Стислий зміст заяви чи повідомлення (час, місце, обставини)	Заходи, ужиті за заявою чи повідомленням уповноваженою службовою особою органу (підрозділу) поліції (склад слідчо-оперативної групи (оперативної групи), час виїзду та прибуття на місце події; відомості про речі, документи, майно; вид охорони об'єкта, наявність сигналізації, хімічної пастки; інші суттєві відомості)	Прізвище, ім'я, по батькові, посада, ким, кому доручено розгляд заяви чи повідомлення (дата, година, хвилини)	Дата, час (година, хвилини), посада, прізвище і підпис особи, яка отримала заяву чи повідомлення для розгляду	Відомості про результати розгляду заяви чи повідомлення (дата, година, внесення заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, номер ІТС ПНП (журналу ЄО) органу (підрозділу) поліції, у якому зареєстровано заяву чи повідомлення, номер протоколу про адміністративне правопорушення)
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								

(Друкується на звороті титульного аркуша журналу)

Додаток 4

Додаток 5
до Порядку ведення єдиного
обліку в органах (підрозділах)
поліції заяв і повідомлень про
кримінальні правопорушення та
інші події
(пункт 4 розділу II)

**ТАЛОН-ПОВІДОМЛЕННЯ ЄДИНОГО ОБЛІКУ № _____
ПРО ПРИЙНЯТТЯ І РЕЄСТРАЦІЮ ЗАЯВИ (ПОВІДОМЛЕННЯ) ПРО
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА ІНШУ ПОДІЮ**

Шановний(а) _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Вашу заяву (повідомлення) такого змісту (викладається коротка фабула події):

zareєстровано в інформаційно-телекомунікаційній системі "Інформаційний портал Національної поліції України" (журналі єдиного обліку)

за № _____ (орган (підрозділ) поліції)

Для отримання інформації про результати розгляду заяви (повідомлення) Ви можете

звернутися до органу (підрозділу) поліції за тел. _____

Уповноважена службова _____
особа органу (підрозділу) _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)
поліції

_____ 20__ р.

КОРІНЕЦЬ ТАЛОНА-ПОВІДОМЛЕННЯ ЄДИНОГО ОБЛІКУ № _____

Заяву (повідомлення) прийнято від	Посада, звання, прізвище та підпис особи, яка прийняла заяву	Підпис заявника про отримання талона-повідомлення
Прізвище, ім'я, по батькові, число, місяць, дата народження, місце проживання, контактний телефон		

ПАМ'ЯТКА
про процесуальні права та обов'язки потерпілого

Потерпілим у кримінальному провадженні є фізична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, а також юридична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди. Права і обов'язки потерпілого виникають в особи з моменту подання заяви про вчинення щодо неї кримінального правопорушення або заяви про залучення її до провадження як потерпілого (ст. 55 КПК України).

Протягом кримінального провадження потерпілий має право (ст. 56 КПК):

- 1) бути повідомленим про свої права та обов'язки, передбачені КПК;
- 2) знати сутність підозри та обвинувачення, бути повідомленим про обрання, зміну чи скасування щодо підозрюваного, обвинуваченого заходів забезпечення кримінального провадження та закінчення досудового розслідування;
- 3) подавати докази слідчому, прокурору, слідчому судді, суду;
- 4) заявляти відводи та клопотання;
- 5) за наявності відповідних підстав – на забезпечення безпеки щодо себе, близьких родичів чи членів своєї сім'ї, майна та житла;
- 6) давати пояснення, показання або відмовитися їх давати;
- 7) оскаржувати рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді, суду в порядку, передбаченому КПК;
- 8) мати представника та в будь-який момент кримінального провадження відмовитися від його послуг;
- 9) давати пояснення, показання рідною або іншою мовою, якою він вільно володіє, безоплатно за рахунок держави користуватися послугами перекладача в разі, якщо він не володіє державною мовою чи мовою, якою ведеться кримінальне провадження;
- 10) на відшкодування завданої кримінальним правопорушенням шкоди в порядку, передбаченому законом;
- 11) знайомитися з матеріалами, які безпосередньо стосуються вчиненого щодо нього кримінального правопорушення, в порядку, передбаченому КПК, в тому числі після відкриття матеріалів згідно зі ст. 290 КПК, а також знайомитися з матеріалами кримінального провадження, які безпосередньо стосуються вчиненого щодо нього кримінального правопорушення, у випадку закриття цього провадження;
- 12) застосовувати з додержанням вимог КПК технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд вправі заборонити потерпілому застосовувати технічні

засоби при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення даних, які містять таємницю, що охороняється законом чи стосується інтимних сторін життя людини, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

13) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення у випадках, передбачених КПК;

14) користуватися іншими правами, передбаченими КПК.

Зокрема, на всіх стадіях кримінального провадження потерпілий має право **примиритися з підозрюваним, обвинуваченим і укласти угоду про примирення**. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження.

Під час досудового розслідування потерпілий має право:

1) на негайне прийняття і реєстрацію заяви про кримінальне правопорушення, визнання його потерпілим;

2) отримувати від уповноваженого органу, до якого він подав заяву, документ, що підтверджує її прийняття і реєстрацію;

3) подавати докази на підтвердження своєї заяви;

4) брати участь у слідчих (розшукових) та інших процесуальних діях, під час проведення яких ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, що заносяться до протоколу, а також знайомитися з протоколами слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій, виконаних за його участю;

5) отримувати копії матеріалів, які безпосередньо стосуються вчиненого щодо нього кримінального правопорушення, після закінчення досудового розслідування.

Під час судового провадження в будь-якій інстанції потерпілий має право:

1) бути завчасно поінформованим про час і місце судового розгляду;

2) брати участь в судовому провадженні;

3) брати участь у безпосередній перевірці доказів;

4) підтримувати обвинувачення в суді у випадку відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення;

5) висловлювати свою думку під час вирішення питання про призначення покарання обвинуваченому, а також висловлювати свою думку при вирішенні питання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру;

6) знайомитися з судовими рішеннями, журналом судового засідання і технічним записом кримінального провадження в суді;

7) оскаржувати судові рішення в порядку, передбаченому КПК.

Потерпілий зобов'язаний (ст. 57 КПК):

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а у випадку неможливості своєчасного прибуття – завчасно повідомити про це, а також про причини неможливості прибуття;

2) не перешкоджати встановленню обставин вчинення кримінального правопорушення;

3) не розголошувати без дозволу слідчого, прокурора, суду відомості, які стали йому відомі у зв'язку з участю у кримінальному провадженні і які становлять охоронювану законом таємницю.

Пам'ятку одержав:

« ____ » _____ 20__ року

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище потерпілого)

Пам'ятку вручив:

_____
(слідчий, прокурор, інша службова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, посада, підпис, прізвище, ініціали)

Додаток 6

Начальникові
управління стратегічних розслідувань
в Дніпропетровській області ДСР НПУ
полковнику поліції
Андрію ДАНИЛЯКУ

_____ р.н., _____
Освіта _____
місце народження _____
_____ місце роботи _____
_____ Проживає _____
_____ прописаний (на) _____ тел _____

Зміст ст. 63 Конституції України роз'яснено за текстом _____
(Згідно зі ст. 63 Конституції України особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом)

ПОЯСНЕННЯ

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Опитав:
оперуповноважений управління
стратегічних розслідувань
в Дніпропетровській області ДСР НПУ
майор поліції

Олександр КОШМАН

Додаток 7

**ДЕПАРТАМЕНТ
СТРАТЕГІЧНИХ
РОЗСЛІДУВАНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**

**Управління стратегічних
розслідувань**

в Дніпропетровській області

пр. П. Орлика, 11, м. Дніпро, 49069,

тел. факс (056) 732-15-38

_____.2021 № _____
На № _____ від _____.____._____

Директору ДП «Основа»
Івану ПАХОМОВУ

Шановний пане Пахомов!

Управлінням стратегічних розслідувань в Дніпропетровській області Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України на постійній основі здійснює превентивні та профілактичні заходи спрямовані на перевірку дотримання службовою особою своїх службових обов'язків. Керуючись статтею 1 Закону України «Про запобігання корупції», п. 5 ч. 1 ст. 18 та п. 3 ч. 1 ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію», пунктом 6 Положення про Національну поліцію, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877, п. 12 розділу 3 Положення про Департамент стратегічних розслідувань, затвердженого наказом Національної поліції України № 1077 від 21.10.2019 клопочу про надання інформації та копій документів щодо наступних питань:

- рішення про затвердження положення про юридичну особу;
- погодження та затвердження посадових інструкцій службових осіб;
- протоколи засідання учасників юридичної особи;
- договори із додатками укладені за відповідний період по необхідному предмету взаємовідносин, тощо.

Для своєчасного виконання завдань, покладених на УСР в Дніпропетровській області ДСР Національної поліції, прошу Вас зазначену інформацію надати у десятиденний термін пред'явникові цього запиту.

З повагою
начальник
полковник поліції

Андрій ДАНИЛЯК

Додаток 8

**ДЕПАРТАМЕНТ
СТРАТЕГІЧНИХ
РОЗСЛІДУВАНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**
Управління стратегічних
розслідувань

в Дніпропетровській області
пр. П. Орлика, 11, м. Дніпро, 49069,
тел. факс (056) 732-15-38

____.____.2021 № _____
На № _____ від _____.____._____

Заступнику начальника ГУНП
в Дніпропетровській області –
начальнику слідчого управління
полковнику поліції
Олегу СЛПЧУКУ

Шановний пане полковнику!

Направляю на Вашу адресу матеріали ЄО № _____ від __.__.____,
зібрані відносно організованої групи за фактом службової недбалості, для
прийняття рішення в порядку ст. 214 КПК України.

Додаток: матеріали на __ аркушах.

З повагою
начальник
полковник поліції

Андрій ДАНИЛЯК

Додаток 9

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник _____ УСР
в Дніпропетровській області
ДСР Національної поліції України
полковник поліції

« ____ » _____ 2021

ПЛАН

проведення першочергових заходів щодо розкриття факту невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, відомості про яке внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № - _____ ст. 364-1 ч. 1 КК України.

1. На розшук і затримання осіб, причетних до скоєння кримінального правопорушення, встановлення можливих свідків, очевидців, та інших осіб, що можуть володіти інформацією та орієнтувати о/с УСР в Дніпропетровській області або поліцейські підрозділи Національної Поліції України.

Вик. о/с УСР,

Строк: негайно

Відм. про виконання _____

2.Долучити матеріали проведення першочергових слідчих – розшукових заходів до матеріалів справи оперативного супроводження кримінального провадження.

Вик. УСР Якімець,

Строк: негайно

Відм. про виконання _____

3.Провести ретельне відпрацювання місця скоєння кримінального правопорушення, встановивши можливі шляхи відходу та інші заходи відповідно до плану.

Вик. о/с ВСД УСР

Строк: негайно

Відм. про виконання _____

**Начальник ВПК УСР
в Дніпропетровській області
ДСР Національної поліції України
підполковник поліції**

Андрій КАТАН

Додаток 10

Начальникові
управління стратегічних розслідувань
в Дніпропетровській області ДСР НПУ
полковнику поліції
Андрію ДАНИЛЯКУ

ДОРУЧЕННЯ
про проведення слідчих (розшукових) дій
(негласних слідчих (розшукових) дій) у порядку ст. 40 КПК України

У провадженні _____

_____ (найменування органу досудового розслідування)
перебувають матеріали досудового розслідування, внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ від « ____ » _____ 20__ року, за ознаками _____ (правова кваліфікація кримінального правопорушення)

Досудовим розслідуванням встановлено _____
(стисло викладається фабула кримінального провадження та встановлені

_____ фактичні дані, які є підставою для надання доручення щодо проведення слідчих (розшукових) дій

_____ негласних слідчих (розшукових) дій))

Ураховуючи викладене, керуючись ст. 40, 41 КПК України, -

ПРОШУ:

1. Доручити _____ проведення
(вказується оперативний підрозділ, на який покладається виконання доручення)

_____ (зазначається, які слідчі (розшукові) дії чи негласні слідчі (розшукові) дії) необхідно провести)

2. Мотивовану відповідь разом з матеріалами, які отримані під час виконання доручення направити до _____ у _____ денний термін.

_____ (слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

Додаток 11

**ПРОТОКОЛ
допиту свідка**

Місто (сел.) _____ «__» _____ 20__ року

Допит розпочато о «__» год. «__» хв.

Допит закінчено о «__» год. «__» хв.

_____ (слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)
розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ від «__» _____ 20__ року у приміщенні _____ в присутності осіб, яким роз'яснені вимоги ч. 3 ст. 66 КПК України про їх обов'язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії:

_____ (їх прізвище, ім'я, по батькові, дата народження та місце проживання, підпис)
яким заздалегідь повідомлено про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання: _____
(характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які застосовуються

_____ при проведенні цієї процесуальної дії, підписи осіб)

_____ з
дотриманням вимог статей 65, 66, 95, 104, 106, 223, 224 КПК України, допитав як свідка:

1. Прізвище, ім'я та по батькові _____
2. Дата та місце народження _____
3. Національність _____
4. Громадянство _____
5. Освіта _____
6. Місце роботи (навчання) _____
7. Рід заняття та посада _____
8. Місце проживання (реєстрації) _____
9. Судимість _____
10. Чи являється депутатом (якої Ради) _____
11. Відомості про паспорт або інший документ, що засвідчує особу _____

Свідку роз'яснено, що його викликано для дачі показань у кримінальному провадженні

_____ (вказати у зв'язку з чим та в якому провадженні він допитується)

Свідкові _____ роз'яснено зміст ст. 63 Конституції України про те, що особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначене законом _____
(підпис)

Свідкові _____ роз'яснено зміст ст. 18 КПК України про
(П.І.Б.)
свободу від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів чи членів сім'ї.
_____
(підпис)

Свідкові _____ роз'яснено порядок проведення допиту та
(П.І.Б.)

його права та обов'язки, передбачені ст. 66 КПК України, згідно якої:

1. Свідок має право:

1) знати, у зв'язку з чим і в якому кримінальному провадженні він допитується;
2) користуватися під час давання показань та участі у проведенні інших процесуальних дій правовою допомогою адвоката, повноваження якого підтверджуються згідно з положеннями статті 50 Кримінального процесуального кодексу України (*а саме: 1) свідоцтвом про право на зайняття адвокатською діяльністю; 2) ордером, договором із захисником або дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги*);

3) відмовитися давати показання щодо себе, близьких родичів та членів своєї сім'ї, що можуть стати підставою для підозри, обвинувачення у вчиненні ним, близькими родичами чи членами його сім'ї кримінального правопорушення, а також показання щодо відомостей, які згідно з положеннями статті 65 цього Кодексу не підлягають розголошенню (*а саме – не можуть бути допитані як свідки: 1) захисник, представник потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача, законний представник потерпілого, цивільного позивача у кримінальному провадженні – про обставини, які стали їм відомі у зв'язку з виконанням функцій представника чи захисника; 2) адвокати – про відомості, які становлять адвокатську таємницю; 3) нотаріуси – про відомості, які становлять нотаріальну таємницю; 4) медичні працівники та інші особи, яким у зв'язку з виконанням професійних або службових обов'язків стало відомо про хворобу, медичне обстеження, огляд та їх результати, інтимну і сімейну сторони життя особи – про відомості, які становлять лікарську таємницю; 5) священнослужителі – про відомості, одержані ними на сповіді віруючих; 6) журналісти – про відомості, які містять конфіденційну інформацію професійного характеру, надану за умови нерозголошення авторства або джерела інформації; 7) професійні судді, народні засідателі та присяжні – про обставини обговорення в нарадчій кімнаті питань, що виникли*

під час ухвалення судового рішення, за винятком випадків кримінального провадження щодо прийняття суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, ухвали; 8) особи, які брали участь в укладенні та виконанні угоди про примирення в кримінальному провадженні, – про обставини, які стали їм відомі у зв'язку з участю в укладенні та виконанні угоди про примирення; 9) особи, до яких застосовані заходи безпеки, – щодо дійсних даних про їх особи; 10) особи, які мають відомості про дійсні дані про осіб, до яких застосовані заходи безпеки, – щодо цих даних. Не можуть без їх згоди бути допитані як свідки (та мають право відмовитися давати показання) особи, які мають право дипломатичної недоторканності, а також працівники дипломатичних представництв – без згоди представника дипломатичної установи);

4) давати показання рідною або іншою мовою, якою він вільно володіє, і користуватися допомогою перекладача;

5) користуватися нотатками і документами при даванні показань у тих випадках, коли показання стосуються будь-яких розрахунків та інших відомостей, які йому важко тримати в пам'яті;

6) на відшкодування витрат, пов'язаних з викликом для давання показань;

7) ознайомлюватися з протоколом допиту та заявляти клопотання про внесення до нього змін, доповнень і зауважень, а також власноручно робити такі доповнення і зауваження;

8) заявляти клопотання про забезпечення безпеки у випадках, передбачених законом;

9) заявляти відвід перекладачу.

2. Свідок зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді чи суду;

2) давати правдиві показання під час досудового розслідування та судового розгляду;

3) не розголошувати без дозволу слідчого, прокурора, суду відомості, які безпосередньо стосуються суті кримінального провадження та процесуальних дій, що здійснюються (здійснювалися) під час нього, і які стали відомі свідку у зв'язку з виконанням його обов'язків.

3. Особа, яку залучають до проведення процесуальних дій під час досудового розслідування як понятого або яка стала очевидцем таких дій, зобов'язана на вимогу слідчого, прокурора не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії.

Крім того, згідно частини 7 статті 224 Кримінального процесуального кодексу України за бажанням допитуваної особи вона має право викласти свої показання власноручно. За письмовими показаннями особи їй можуть бути поставлені додаткові запитання.

_____
(підпис)

Свідка _____ Відповідно до ст. 67 попереджено про
(П.І.Б.)

кримінальну відповідальність, передбачену ст. 384 КК України (Завідомо неправдиве показання) та ст. 385 КК України (Відмова свідка від давання показань)

_____ (підпис)

Ознайомившись із своїми правами, свідок заявив, що бажає давати показання
_____ мовою та викладати їх _____.

(вказати мову) _____ (під запис або власноручно)

Послуг перекладача _____.

(потребує, не потребує)

Під час давання показань користуватися правовою допомогою адвоката

_____.

(бажає, не бажає)

По суті заданих запитань свідок _____ дав наступні показання:

_____ (вказати отримані в результаті процесуальної дії відомості, важливі для цього кримінального провадження)

Показання зафіксовані на носії інформації

_____ (вказати характеристики носіїв інформації у випадку застосування технічних засобів фіксації)

які додаються до даного протоколу.

За результатами фіксування допиту технічними засобами від учасників процесуальної дії клопотання про внесення тексту показань до протоколу допиту _____

(надходили, не надходили)

Учасникам процесуальної дії повідомлено про спосіб ознайомлення із змістом протоколу, а саме

_____ (надання письмового протоколу, перегляд або прослуховування носіїв інформації у випадку застосування технічних засобів фіксації)

Ознайомившись із текстом протоколу допиту від учасників процесуальної дії клопотання про внесення до нього змін, доповнень і зауважень

_____ (не надходили; якщо надійшли, вказати, що саме)

Свідок _____ / _____ /

(прізвище, ім'я, по батькові) _____ (підпис)

Учасники _____ / _____ /

(прізвище, ім'я, по батькові) _____ (підпис)

_____ / _____ /

(прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

Допитав:

(слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

Від підписання протоколу допиту відмовляюсь у зв'язку з _____

(вказати причини такої відмови з боку свідка або іншого учасника процесуальної дії)

Свідок _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Захисник _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Поняті (у разі відсутності захисника):

1. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання) (підпис)

2. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання) (підпис)

(слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

Додаток 12

Слідчому судді _____
(назва місцевого суду)

**КЛОПОТАННЯ
про проведення обшуку**

Місто (сел.) _____ «__» _____ 20__ року

_____
(слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)
розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного
реєстру досудових розслідувань за № _____ від «__» _____ 20__
року, за ознаками

_____, -
(правова кваліфікація кримінального правопорушення з зазначенням статті (частини
статті)
закону України про кримінальну відповідальність)

ВСТАНОВИВ:

_____
(короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з розслідуванням
якого

_____
подається клопотання; правова кваліфікація кримінального правопорушення з
зазначенням статті

_____
(частини статті) закону України про кримінальну відповідальність; підстави для обшуку;

_____
житло чи інше володіння особи або частина житла чи іншого володіння особи, де
планується

_____
проведення обшуку; особа, якій належить житло чи інше володіння, та особа, у
фактичному володінні якої

_____
воно знаходиться; речі, документи або осіб, яких планується відшукати)

Ураховуючи викладене, керуючись ст. 234 КПК України, –

ПРОШУ:

Задовольнити клопотання і винести ухвалу про дозвіл на проведення обшуку

в _____
(житло чи інше володіння особи або частину житла чи іншого володіння особи, де
планується проведення обшуку)

з метою відшукування і вилучення

_____ (речі, документи або осіб, яких планується відшукати)

Додатки: 1. _____ на _____ арк.

(оригінали (копії) документів та інших матеріалів, якими обґрунтовуються
доводи вказані у клопотанні)

2. Витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ від «___»
_____ 20 __ року.

Слідчий _____
(посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

«ПОГОДЖЕНО»

Прокурор _____
(посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

«___» _____ 20 __ року

Додаток 13

Слідчому судді

_____
(назва місцевого суду)
_____

**КЛОПОТАННЯ
про арешт майна**

Місто (сел.) _____ «__» _____ 20__ року

_____
(слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)
розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного
реєстру досудових розслідувань за № _____ від «__» _____ 20__
року, за ознаками _____,
(правова кваліфікація кримінального правопорушення з зазначенням статті (частини
статті) закону України про кримінальну відповідальність)

ВСТАНОВИВ:

_____
(короткий виклад обставин кримінального правопорушення; підстави, у зв'язку з якими
потрібно

_____
здійснити арешт майна; перелік і види майна, що належить арештувати; документи, що
підтверджують

_____
право власності на майно, що належить арештувати; для клопотання про арешт майна
підозрюваного,

_____
_____ обвинуваченого, іншої особи для забезпечення
цивільного позову – розмір шкоди, завданої кримінальним

_____
правопорушенням; докази факту завдання шкоди і розміру цієї шкоди)

На підставі викладеного, керуючись ст. ст. 131-132, 170-171 КПК України, –

ПРОШУ:

Накласти арешт на зазначене в клопотанні майно _____

(процесуальний статус особи, на майно якої накладається арешт, прізвище, ім'я та по батькові)

Додатки: 1. _____ на _____ арк.
(Оригінали або копії документів, які обґрунтовують клопотання).

2. Витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____
від «__» _____ 20__ року.

Слідчий _____
(посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

«ПОГОДЖЕНО»

Прокурор _____
(посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

«__» _____ 20__ року

Перелік ресурсів для пошуку інформації в мережі Інтернет		
1.	https://usr.minjust.gov.ua – Відкритий безкоштовний пошук відомостей у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.	
2.	https://clarity-project.info/edrs – Відкрита публічна інформація у форматі, що дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання	
3.	https://public.nazk.gov.ua – Проект має на меті спростити подання публічними службовцями їх декларацій майнового стану, доступ до них та їх перевірку.	
4.	https://corruptinfo.nazk.gov.ua – Відкрита індивідуальна довідка про корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення формується на основі пошуку записів в реєстрі за ПІН або кодом ЄДРПОУ електронного цифрового підпису. В результаті пошуку буде завантажено архів з особистою довідкою та цифровим підписом НАЗК.	
5.	https://opendatabot.ua – Використовує виключно відкриту публічну інформацію, відповідно до положень Закону України «Про доступ до публічної інформації». Персональна інформація, яка міститься в публічній інформації обробляється відповідно до положень ст. 101 зазначеного Закону.	
6.	https://reyestr.court.gov.ua – автоматизована система збирання, зберігання, захисту, обліку, пошуку та надання електронних копій судових рішень. Для доступу до судових рішень судів загальної юрисдикції Державна судова адміністрація України забезпечує ведення Єдиного державного реєстру судових рішень.	

7.	https://cabinet.tax.gov.ua/registers/edpod – Відкритий реєстр платників єдиного податку	
8.	@Dosie_Bot – Відкрита інформація про фізичну особу за номером телефону або ідентифікаційним кодом	
9.	https://hsc.gov.ua/index/publicna-informatsiya/nadannya-vityagu-z-yedinogo-derzhavnogo-reyestru-mvs/ – Надання відомостей з Єдиного державного реєстру транспортних засобів	
10.	http://nomer-org.website/allukraina/ – Відкритий реєстр ідомостей щодо дати народження та місця проживання особи	
11.	@EyeGodsBot – Відкритий пошук за ім'ям, державним номерним знаком авто, VIN кодом	
12.	https://youcontrol.com.ua/ru/our_possibility/ – Відкриті інструменти для аналізу кожного підприємства України	
13.	https://wanted.mvs.gov.ua/ – Міністерство внутрішніх справ України «Розшук». Даний веб-ресурс призначений для надання допомоги: зі встановлення місцезнаходження безвісті зниклих людей; мобільних телефонів; осіб, які втратили пам'ять; транспортних засобів у розшуку; розшуку тих, хто переховується від органів влади; зброї у розшуку; пошуку викрадених культурних цінностей; перевірка легітимності довідки про судимість; пошук паспорту громадянина України серед викрадених та втрачених	

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Закони України

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Київ: Просвіта, 1996. 80 с. (із наступними змінами та доповненнями).
2. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України: кодекс від 05.04.2001, редакція від 25.09.2020. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України» від 13.04.2012р. № 4652-VI / X.: Одиссей, 2012. 360 с.
4. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України: 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст. 144.. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
5. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України: 2003, № 40-44, ст. 356.. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради України: кодекс від 07.12.1984, додаток до № 51, ст. 1122.
7. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 року // ВВР України: 2015. № 2. Ст. 124. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
8. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» № 361-IX від 06.12.2019 року // ВВР України. 2020, № 25, ст.171.. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#n13>.
9. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» № 877-V від 05.04.2007 року // ВВР України. 2007, № 29, ст. 389. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>.
10. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою» від 04.06.2020 року // Голос України від 26.06.2020. № 105.
11. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» № 280/97-ВР від 21.05.1997 року // ВВР України. 1997, № 24, ст. 170 (з наступними змінами та доповненнями).. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
12. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» № 755-IV від 15.05.2003 ВВР України. (з наступними змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>.

13. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 року // ВВР України. 1992. № 48. Ст. 65 (з наступними змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

14. Закон України «Про доступ до публічної інформації» № 2939-VI від 13.01.2011 року // ВВР України, 2011, № 32, ст. 314 (з наступними змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.

15. Закон України «Про запобігання корупції» № 1700-VII від 14.10.2014 року // ВВР України, 2014, № 49, ст.2056 (з наступними змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

16. Закон України «Про державну таємницю» № 3855-XII від 21.01.1994 року // ВВР України, 1994, № 16, ст.93 (з наступними змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>.

17. Закон України Про електронні довірчі послуги від 05.10.2017 року // ВВР, 2017. № 45. ст. 400 (зі змінами від 14.01.2020 № 440-IX).

18. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» N 3575-IV від 16.03.2006 року // ВВР України. 2006, N 37, ст.310 (з наступними змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3575-15#Text>.

19. Закон України Про електронні документи та електронний документообіг № 851-IV від 22.05.2003 року // ВВР України, 2003, № 36, ст.275 (з наступними змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.

Постанови Кабінету Міністрів України

20. Деякі питання призначення керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки та членів їх наглядових рад, від 21 березня 2018 р. № 190. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/190-2018-%D0%BF#Text>

21. Про реорганізацію казенних підприємств від 19 лютого 2020 р. № 111. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/111-2020-%D0%BF#Text>

22. Про внесення змін до Порядку ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій до Реєстру та виключення з Реєстру від 16 грудня 2020 р. № 1270. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1270-2020-%D0%BF#Text>

23. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України та визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 29 червня 2011 р. № 749 від 21 листопада 2013 р. № 842. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/842-2013-%D0%BF#Text>

Відомчі та міжвідомчі накази, інструкції

24. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 року № 877. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text>

25. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних

слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 16.11.2012 № 114/1042/516/1199/936/1687/5. URL :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>

26. Про затвердження Положення про Департамент стратегічних розслідувань НП України: Наказ НП України від 23.10.2019 № 1077.

27. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: Наказ МВС України від 27.04.2020 року № 357.

28. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 року №100.

29. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ МВС України 07.07.2017 № 575.

30. Про затвердження Порядку взаємодії при розгляді звернень органів, що здійснюють досудове розслідування, прокуратури та виконанні запитів іноземних держав щодо виявлення та розшуку активів: Наказ МВС України від 20.10.2017 № 869.

Підручники, навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали

31. Албул С.В., Андрусенко С.В. Правові та організаційно-тактичні проблеми протидії організованій злочинності: навч. посібник. Одеса: ОДУВС, 2017. 142 с.

32. Міщанинець О.М. Конспект лекцій для спеціалізації працівників підрозділів стратегічних розслідувань. Дніпро: ДДУВС, 2020. 183 с.

33. Протидія злочинам у бюджетній сфері: метод. реком. / О.Є. Користін, С.С. Чернявський, В.І. Василичук та ін. за заг. ред. О.М. Джужі. К., 2012. 288 с.

34. Розслідування економічних злочинів: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. та доп. / М.А. Погорецький, О.О. Вакулик, Д.Б. Сергеева; за ред проф. М.А. Погорецького. К.: ВД «Дакор», 2015. 184 с.

35. Подолання протидії розслідуванню злочинів економічної спрямованості: наук.-практ. рекомендації / Пчолкін В.Д., Федосова О.В., Піддубний В.В. Харків : ХНУВС, 2019. 80 с.

36. Дії працівників поліції у разі виявлення економічних злочинів : методичні рекомендації / Кубецька О.М., Лазарєв В.О., Неклеса О.В., Палешко Я.С., Санакоєв Д.Б. Дніпро: ДДУВС, 2020. 76 с.

Монографії та інші наукові видання

37. Єфімов В.В. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів Національної поліції під час протидії злочинам у сфері державних закупівель : монографія. / В.В. Єфімов, В. В. Дараган, Т.О. Часова. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2016. 205 с.

38. Теоретичні та прикладні аспекти забезпечення фінансово-економічної безпеки держави: монографія / [Кубецька О. М., Неклеса О. В., Остапенко Т. М., Палешко Я. С., Санакоєв Д. Б.]. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 105 с.

39. Коментар «Застосування законодавства у сфері державної допомоги суб'єктам господарювання» / Кубецька О.М., Неклеса О.В., Палешко Я.С., Санакоєв Д.Б. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 40 с.

40. Коментар до Закону України «Про національну безпеку України» / Кубецька О.М., Лазарєв В.О., Неклеса О.В., Палешко Я.С. Дніпро : ДДУВС, 2020. 72 с.

41. Збірник актів нормативно-правового регулювання фінансово-економічної безпеки/ Упоряд.: О.М. Кубецька, Я.С. Палешко, Д.Б. Санакоєв. О.В. Неклеса. – Дніпро, ДДУВС, 2019. 312.

Інтернет-ресурси

42. Офіційна сторінка Департаменту стратегічних розслідувань НП України. URL : <https://www.facebook.com/DSI.police.ukraine/>.

43. Офіційна сторінка Міністерства юстиції України, Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань. URL : <https://usr.minjust.gov.ua/content/home>.

44. Офіційна сторінка системи аналітики відкритих даних підприємств. URL : <https://clarity-project.info/edrs>.

45. Офіційна сторінка Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. URL : <https://public.nazk.gov.ua>.

46. Офіційна сторінка Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення. URL : <https://corruptinfo.nazk.gov.ua>.

47. Офіційна сторінка Єдиного реєстру відкритих даних громадян та бізнесу. URL : <https://opendatabot.ua>.

48. Офіційна сторінка Єдиного державного реєстру судових рішень. URL : <https://reyestr.court.gov.ua>.

**IV. ВИЯВЛЕННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ
ОКРЕМИХ ВИДІВ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ
ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ,
УЧИНЕНИХ ОРГАНІЗОВАНИМИ
ГРУПАМИ І ЗЛОЧИННИМИ
ОРГАНІЗАЦІЯМИ**

ВСТУП

Основний Закон України гарантує кожному громадянину право на господарську діяльність, яка не заборонена. Держава гарантує захист конкуренції в діяльності суб'єктів господарювання та захищає права споживачів, здійснює контроль за якістю й безпечністю виробленої продукції.

Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності становлять для держави економічну небезпеку, адже більшість із таких злочинів учиняють особи, обізнані в законодавчому регулюванні тієї чи іншої господарської діяльності, тому здійснюють незаконну господарську діяльність максимально наближено до законодавчо врегульованої, часто використовуючи при цьому свідомо неправдиві офіційні документи.

Одним із найбільш важливих і відповідальних етапів застосування норм закону про кримінальну відповідальність є кваліфікація злочинів. Отже, правильна кваліфікація кримінальних правопорушень є однією з умов реалізації конституційного принципу законності в розслідуванні кримінальних проваджень та їх розгляду в судах, справедливого й обґрунтованого покарання чи звільнення від кримінальної відповідальності або від покарання.

Кримінальним правопорушенням у сфері господарської діяльності присвячений сьомий розділ Особливої частини Кримінального кодексу, серед них можна виділити найбільш поширені, які вчиняють на території нашої держави, а саме: «Незаконна діяльність з організації або проведення азартних ігор, лотерей» (ст. 203-2) та «Порушення порядку здійснення заготівлі металобрухту та операцій з металобрухтом» (ст. 213).

Як свідчить аналіз практичних показників уповноважених правоохоронних органів, особи, які здійснюють господарські злочини, досить оперативно реагують на зміни законодавчого регулювання певного виду господарської діяльності, плануючи свою подальшу злочинну діяльність, підбирають співучасників та розподіляють між ними функції, обирають технічні засоби з урахуванням їх новацій, відпрацьовують методи приховування слідів злочину. Під час розкриття певного виду господарських злочинів підлягають виявленню типові сліди злочинної діяльності.

Максимально якісна підготовка слідчих та оперативних працівників дозволить правоохоронним органам працювати на випередження й не давати можливості розкрадачам досягти злочинного наміру.

1. Кваліфікація незаконної діяльності з організації або проведення азартних ігор, лотерей (ст. 203-2 КК України)

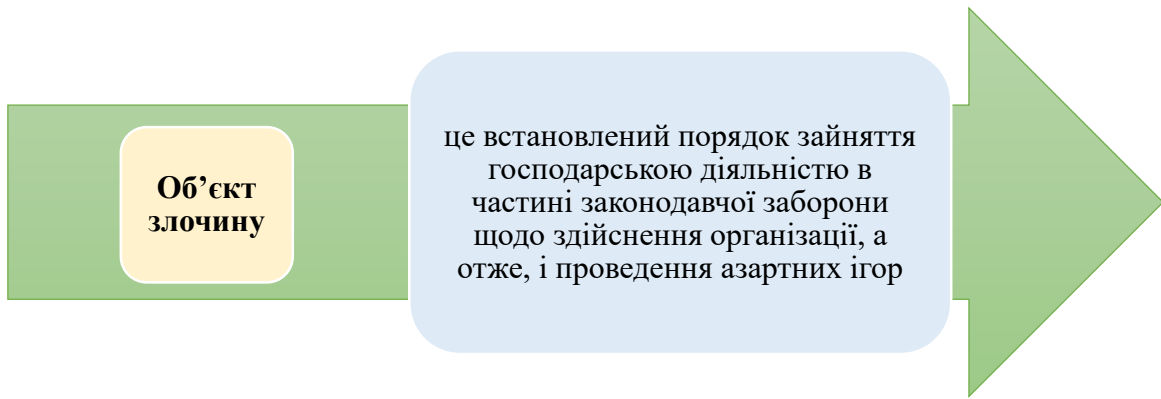
Загальні питання кваліфікації незаконної діяльності з організації або проведення азартних ігор, лотерей	Організація або проведення азартних ігор без ліцензії на провадження відповідного виду діяльності з організації та проведення азартних ігор, що видається відповідно до закону, або випуск чи проведення лотерей особою, яка не має статусу оператора лотерей, або організація чи функціонування закладів з метою надання доступу до азартних ігор чи лотерей, які проводяться в мережі Інтернет (ч. 1 ст. 203-2)
--	---

Відповідно до *Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» від 14 липня 2020 року (далі – Закон)*, на території держави дозволяється здійснення господарської діяльності з організації та проведення азартних ігор виключно за такими видами:

- організація та проведення азартних ігор у гральних закладах казино;
- організація та проведення азартних ігор казино в мережі Інтернет;
- організація та проведення букмекерської діяльності в букмекерських пунктах та в мережі Інтернет;
- організація та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів;
- організація та проведення азартних ігор у покер у мережі Інтернет.

Забороняється здійснювати будь-які інші види діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор, окрім вищевказаних.

Зазначені види діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор у межах держави можуть здійснюватися виключно за наявності в суб'єкта господарювання відповідних ліцензій, які передбачені Законом, та з використанням сертифікованого, підключеного до Державної системи онлайн-моніторингу, грального обладнання разом з онлайн-системами організаторів таких ігор.

Додатковими факультативними об'єктами злочину виступають, зокрема, власність, моральність (залежність від азартних ігор може призводити до труднощів у міжособистісних стосунках, виникнення думок про суїцид, зловживання алкоголем, розлучень тощо), громадська безпека (організація азартних ігор нерідко перебуває у сфері впливу організованої злочинності), здоров'я населення, належний розвиток неповнолітніх.

Організація азартних ігор може полягати в підшукуванні приміщень, створенні й забезпеченні належного функціонування грального закладу та обладнання, підготовці персоналу й розподілі функцій між ним, забезпеченні безпеки гри, приховуванні грального бізнесу (у тому числі шляхом імітації законної господарської діяльності), розповсюдженні реклами, підшукуванні учасників гри, визначенні її правил, контролі за отриманням доходів та їхнім

розподілом тощо. Приміщення, у яких здійснюється гральний бізнес, можуть належати організаторам цієї незаконної діяльності або використовуватися ними на підставі цивільно-правових договорів (наприклад, договір оренди). Також приміщення для зайняття гральним бізнесом можуть використовуватися й без відома їхніх власників. Проведення азартної гри – це безпосереднє її здійснення, що триває в часі з моменту внесення ставки до моменту отримання виграшу (або оголошення інформації про програш) та підпорядковується відповідним правилам.

Азартною визнається будь-яка гра, обов'язковою умовою участі в якій є сплата гравцем грошей (у тому числі через систему електронних платежів), що дає йому змогу як отримати виграш (приз) у будь-якому вигляді, так і не отримати його залежно від випадку. Таким чином, гравець сплачує за гру, у якій він може й не одержати виграшу, чим і обумовлений ризик.

Від азартних ігор треба відрізнити інтелектуальні ігри, у яких майстерність, розум гравця, його вміння вести гру й прораховувати наперед ігрову ситуацію обумовлюють результат гри (шахи, шашки, бридж, преферанс тощо). Поняттям азартної гри як складової зайняття гральним бізнесом не охоплюються ігри, умовою участі в яких є внесок не в грошовій формі або ігровий замітник гривні, а в іншій (нерухоме майно, автомобіль, послуга тощо).

Учинене шляхом обману заволодіння чужим майном під час проведення гри, яка не визнається азартною, за наявності підстав має кваліфікуватись за ст. 190 КК України. Наприклад, гральний автомат типу «кран-машина» може бути запрограмований таким чином, що гравець ніколи не отримає виграш і втрачатиме свої гроші через неналежне функціонування грального обладнання. Особи, які організують і проводять незаконні азартні ігри, також можуть учинити шахрайство. Особливість такого шахрайства полягає в тому, що ставка у грі ніколи не буде отримана назад гравцем.

Під час кваліфікації дій особи за ст. 203-2 КК України слід враховувати, що встановлена законодавцем межа між азартними та неазартними іграми є доволі тонкою; як наслідок, зміна одного з пунктів правил проведення тієї чи іншої гри може перевести її в розряд азартних і навпаки.

Якщо ж дохід, одержаний у результаті зайняття гральним бізнесом, у подальшому «відмивається», то вчинене потребує додаткової кваліфікації за ст. 209 КК України.

На кваліфікацію за ст. 203-2 КК України не впливають кількість і вид грального обладнання, яке використовувалось під час зайняття гральним бізнесом, розмір отриманого винною особою доходу, а також те, було вчинено злочин одноосібно чи групою осіб. Ці обставини підлягають урахуванню під час призначення покарання.

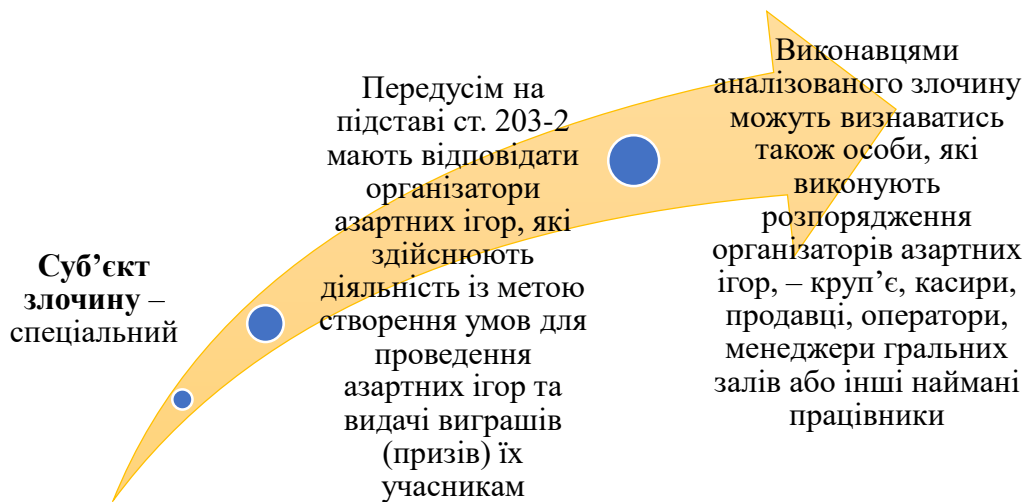
Гр. Л. усупереч вимогам Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» від 14 липня 2020 року, усвідомлюючи та розуміючи протиправний характер і значення своїх дій, із метою зайняття гральним бізнесом, уклав договір оренди приміщення по пр. Трубників у місті, яке обладнав окремим робочим місцем для здійснення роботи касира-адміністратора букмекерської контори із наявним 1 (одним) персональним комп'ютером та виходом до мережі Інтернет, у залі букмекерської контори було розміщено 2 монітори та 2 комп'ютери, на яких учасники азартних ігор могли переглядати списки спортивних подій, які мають відбутися, та їх результати.

Продовжуючи діяльність, пов'язану з незаконною діяльністю з організації та проведення азартних ігор, із метою доведення своєї мети до логічного завершення він прийняв на роботу з випробувальним терміном операторів гр. Н. та гр. С., в обов'язки яких входило прийняття сплачених учасниками азартних ігор грошових коштів, здійснення ставок учасників азартних ігор на спортивні ігри, а також видача гравцям грошових коштів у разі виграшу, тобто надання можливості доступу до азартних ігор. Гр. Н. та гр. С. про те, що гр. Л. протизаконно надає послуги у сфері грального бізнесу, не знали та в злочинній змові з ним не були.

Після цього гр. Л. за допомогою гр. Н. та гр. С. в період з 04 по 26 березня 2020 року в приміщенні по пр. Трубників у місті, за грошову винагороду, надавав можливість доступу учасникам до азартних ігор у букмекерській конторі, а саме: приймались сплачені гравцями грошові кошти, здійснювались ставки учасників азартних ігор на спортивні ігри, що давало змогу гравцю як отримати виграш, так і не отримати його – залежно від випадковості, а також видавав гравцям грошові кошти в разі виграшу, чим порушив вимоги Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» від 14 липня 2020 року, у тому числі приблизно об 11.05 громадянина М., який мав намір сплатити грошові кошти в сумі 5 000 гривень та зробити ставку на футбольні матчі, щоб отримати грошову винагороду, однак 26 березня в період з 11.10 до 12.20 працівниками поліції було виявлено та задокументовано факт надання гр. К. за допомогою гр. Н. та гр. С. доступу до участі в азартних іграх у букмекерській конторі, у приміщенні, що знаходиться по пр. Трубників, 25 у місті.

Гр. Л. повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 203-2 КК України.

Не повинні визнаватись виконавцями розглядуваного злочину особи, поведінку яких немає підстав розцінювати як надання можливості доступу до азартних ігор (офіціанти, прибиральники, охоронці, бухгалтери тощо). Однак такі особи залежно від конкретних обставин можуть бути визнані пособниками зайняття гральним бізнесом (ч. 5 ст. 27, ст. 203-2 КК України). Сказане стосується й тих осіб, які сприяли виконавцям зайняття гральним бізнесом, зокрема шляхом надання технічних засобів або приміщень.

Закон забороняє організацію та проведення азартних ігор, крім передбачених частиною першою статті 2, у тому числі участь в організованих без дозволу азартних іграх. При цьому гравець – особа, яка бере участь в азартній грі, не визнається суб'єктом злочину, передбаченого ст. 203-2 КК України (за умови, що гравець водночас не належить до числа тих, хто здійснює незаконну діяльність з організації або проведення азартних ігор). Участь в організованих без дозволу азартних іграх на гроші, речі та інші цінності тягне адміністративну відповідальність (ст. 181 КУпАП).

Суб'єктивна сторона злочину характеризується прямим умислом.

Відповідно, дії, наприклад, тих осіб, які хоча фактично й забезпечують діяльність закладу, у якому відбуваються незаконні азартні ігри, однак не усвідомлюють того, що вони беруть участь у незаконній діяльності з організації або проведення азартних ігор, не можуть кваліфікуватись за ст. 203-2 КК України.

Із законодавчого визначення організатора азартних ігор випливає, що в разі зайняття гральним бізнесом особою, яка є організатором азартних ігор, обов'язковою ознакою суб'єктивної сторони злочину слід вважати мету – отримання прибутку.

Кваліфікуючою ознакою злочину (ч. 2 ст. 203-2 КК України) є вчинення його особою, раніше судимою за зайняття гральним бізнесом (спеціальний рецидив).

Протягом 2020 року гр. Ч., маючи умисел на організацію та зайняття гральним бізнесом, на який відповідно до Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» від 14 липня 2020 року накладено заборону, підшукав у місті приміщення для організації гральних залів, де встановив гральні автомати, які належать йому, уклав договори про охорону вказаних приміщень із ТОВ «Охорона», підшукав та навчив персонал, який повинен був обслуговувати встановлені ним гральні автомати.

Так, гр. Ч. запропонував раніше йому знайомій гр. К. надати йому допомогу в організації та зайнятті незаконно гральним бізнесом, в орендованому ним приміщенні по вулиці міста, на який відповідно до Закону України «Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор» від 14 липня 2020 року встановлено заборону, на що гр. К. дала свою згоду.

Пізніше гр. К. прийшла в вищезазначене приміщення, де гр. Ч. провів із нею інструктаж і роз'яснив порядок роботи грального закладу. Відповідно до вказівок гр. Ч., гр. К. повинна була забезпечувати роботу гральних автоматів у кількості 24 шт., приймати від громадян, які грають на цих гральних автоматах, грошові кошти як ставки й забезпечити отримання ними грошової винагороди в разі виграшу.

Після цього гр. К., достовірно знаючи, що гр. Ч. організував незаконну діяльність грального закладу, у якому вона бере участь як адміністратор, відповідно до наданих їй інструкцій стала проводити азартні ігри на гральних автоматах, установлених у приміщенні по вулиці міста, при цьому гр. К. впускала до приміщення грального залу лише візуально знайомих їй громадян, із метою забезпечення безпеки зайняття гральним бізнесом.

У період своєї роботи гр. К. впускала до залу гральних автоматів громадян, які вносили їй грошові кошти, кожний як ставку, після чого вона надавала їм можливість здійснювати азартні ігри на гральних автоматах.

Таким чином, незаконна діяльність із зайняття гральним бізнесом гр. К. та гр. Ч. була припинена працівниками поліції, які в ході огляду приміщення вилучили 24 гральні автомати, на яких здійснювався гральний бізнес, та системний блок персонального комп'ютера, за допомогою якого гр. К. та гр. Ч. управляли азартною грою на гральних автоматах, а також грошові кошти в розмірі 150 000 грн., унесені вищевказаними громадянами як ставки для участі в азартних іграх на гральних автоматах.

Гр. Ч. та гр. К. повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 203-2 КК України.

Незважаючи на те що санкції частин 1 і 2 ст. 203-2 КК України не передбачають конфіскації грального обладнання – грального автомата, грального столу, іншого обладнання або пристрою (механічного, електричного, електронного), призначеного для проведення азартних ігор, указані предмети підлягають спеціальній конфіскації на підставі статей 96-1, 96-2 КК України.

2. Алгоритм дій під час виявлення та документування кримінальних правопорушень із незаконної діяльності з організації або проведення азартних ігор, лотерей (ст. 203-2 КК України)

Спосіб отримання інформації про можливо вчинене кримінальне правопорушення

Заяви й повідомлення громадян [додаток 1]

Заяви й повідомлення, отримані від органів державної влади та місцевого самоврядування

Безпосереднє виявлення працівником ДСР [додаток 2]

Дії працівників ДСР із виявлення незаконної діяльності з організації або проведення азартних ігор, лотерей

Інформація щодо незаконної діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор реєструється відповідно до наказу МВС України від 08.02.2019 № 100 «Про затвердження порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події» [фото 1] / [додатки 3, 4].

У випадку відсутності ознак кримінального правопорушення керівник органу (підрозділу) поліції або особа, яка виконує його обов'язки, доручає уповноваженому поліцейському розгляд заяви або повідомлення про іншу подію в межах Закону України «Про звернення громадян» або Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Поліцейський, у ході розгляду заяви, установлює інформацію щодо способу та законності здійснення діяльності з організації або проведення азартних ігор, лотерей відповідно до такого алгоритму:

1) Використовуючи інформацію, зазначену в заяві (повідомленні), у тому числі за рахунок оперативних можливостей, установлює спосіб та місце здійснення незаконної діяльності з організації або проведення азартних ігор, лотерей.

2) Керуючись ст. 33 Закону України «Про Національну поліцію», здійснює опитування заявника та осіб, які володіють інформацією, необхідною для виконання поліцейських повноважень у ході розгляду зареєстрованих матеріалів [додаток 5].

3) У ході опитування також установлює такі відомості:

- яким чином заявнику стало відомо про незаконну діяльність;
- період здійснення незаконної діяльності з організації або проведення азартних ігор, лотерей;
- у який спосіб діє зазначений заклад, які ознаки діяльності (наявність ставки (яким чином подається)); можливість отримання або неотримання виграшу (призу) та спосіб його отримання; імовірність виграшу (призу) та його розмір, повна або часткова залежність від випадковості;
- сфера організації та проведення азартних ігор (у гральних закладах або в мережі Інтернет);
- адреса грального закладу, будь-яка можлива інформація про організатора азартних ігор, лотерей та його персонал (ПІБ, номер мобільного телефону, місце проживання, транспортний засіб (марка, модель, номерний знак), зв'язки тощо);
- чи користувався безпосередньо він чи його знайомі послугами відповідного закладу.

4) За технічної можливості, керуючись ст. 40 Закону України «Про Національну поліцію», із метою виявлення правопорушення застосовує технічні прилади й засоби, що мають функції фото- й кінозйомки, відеозапису, чи засоби фото- й кінозйомки, відеозапису.

5) Якщо організатором азартних ігор є юридична особа, установлює назву та код ЄДРПОУ такого підприємства.

6) Складає запит до комісії з регулювання азартних ігор та лотерей із метою отримання відомостей про:

- видачу або анулювання ліцензій юридичній особі, яка є фігурантом матеріалів перевірки;
- можливий моніторинг діяльності юридичної особи, організатора азартних ігор, із використанням Державної системи онлайн-моніторингу;
- визначений перелік грального обладнання, що підлягає сертифікації [фото 2 (2)] / [додаток 6].

7) За наявної інформації щодо особи організатора або осіб, які виконують розпорядження організаторів азартних ігор (співучасників), перевіряє зазначених осіб в інформаційно-пошукових системах Національної поліції на предмет скоєння інших правопорушень.

Дії працівників ДСР у разі встановлення в матеріалах відомостей, що вказують на вчинення кримінального правопорушення щодо незаконної діяльності з організації або проведення азартних ігор, лотерей

У разі виявлення ознак учиненого кримінального правопорушення необхідно скласти рапорт на ім'я начальника підрозділу ДСР, у якому зазначити обставини вчинення кримінального правопорушення із посиланням на джерела, які підтверджують таке правопорушення, та, керуючись положеннями пункту 3 розділу I, пунктів 11 і 13 розділу II та розділу IV наказу МВС України від 08.02.2019 № 100 «Про затвердження порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події», зареєструвати в ІТС ПНП (журналі Єдиного обліку) [фото 1] / [додатки 2, 3].

Зазначені матеріали не пізніше 24 годин із моменту реєстрації необхідно надіслати до органу досудового розслідування (органу (підрозділу) поліції) для внесення відповідних відомостей до ЄРДР відповідно до ст. 214 КПК України.

Такі матеріали складаються з рапорту про виявлене кримінальне правопорушення, документів або інших носіїв інформації, що підтверджують наявність обставин учинення кримінального правопорушення, та супровідного листа, за яким уповноважений працівник надсилає зібрані матеріали до органу досудового розслідування [додаток 7].

Відомості про кримінальне правопорушення вносять до Єдиного реєстру досудових розслідувань, у якому зазначають фабулу обставин, за якими вчинено правопорушення.

Дії працівників ДСР з оперативного супроводження кримінального провадження, унесеного до ЄРДР за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ст. 203-2 КК України

1. Після внесення відомостей про вчинене кримінальне правопорушення до ЄРДР слідчо-оперативна група здійснює планування слідчих та негласних слідчих (розшукових) дій із метою отримання належних доказів (*належними є докази, які прямо чи непрямо підтверджують існування чи відсутність обставин, що підлягають доказуванню в кримінальному провадженні, та інших обставин, які мають значення для кримінального провадження, а також достовірність чи недостовірність, можливість чи неможливість використання інших доказів*) [додаток 8].

2. Працівники ДСР отримують від слідчого органу досудового розслідування в порядку ст. 40 КПК України або прокурора доручення в порядку ст. 36 КПК України з метою проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій [додаток 9].

3. Здійснюють допит як свідків заявника та інших установлених осіб, які володіють інформацією, необхідною для виконання поліцейських повноважень [додаток 10].

4. Вивчають місця проведення НСРД, способи документування незаконної діяльності з організації або проведення азартних ігор, лотерей.

5. За матеріалами оперативного працівника ДСР прокурор або слідчий за погодженням із прокурором складає клопотання з метою отримання дозволу на проведення НСРД щодо фігурантів справи та їх незаконної господарської діяльності (рішення про проведення негласних слідчих (розшукових) дій за ст.ст. 260 (Аудіо-, відеоконтроль особи), 269 (Спостереження за особою, речю або місцем), 270 (Аудіо-, відеоконтроль місця) КПК України, що є найбільш доцільними в ході документування кримінального правопорушення залежно від обставин, приймає слідчий суддя за клопотанням прокурора або за клопотанням слідчого, погодженим із прокурором, а рішення про здійснення НСРД за ст. 271 (Контроль за вчиненням злочину) КПК України приймає **виключно прокурор**).

Дії працівників ДСР з оперативного супроводження кримінального провадження, унесеного до ЄРДР за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ст. 203-2 КК України

6. Ухвали слідчого судді з проведення НСРД виконують безпосередньо слідчий або працівники ДСР за дорученням слідчого, прокурора [фото 3].

7. Із метою виконання отриманої ухвали суду на підставі доручення слідчого або прокурора, залежно від відомостей, зазначених у рішенні суду, працівники ДСР складають завдання на УОТЗ щодо проведення НСРД за ст. 263 КПК України та завдання на ВОТР УСР із метою проведення НСРД за ст.ст. 264, 269, 270 КПК України.

8. За результатами проведення негласної слідчої (розшукової) дії складають протокол, до якого в разі необхідності долучають додатки, та не пізніше ніж через двадцять чотири години з моменту припинення НСРД матеріали передають прокурору.

9. У разі необхідності можуть бути допитані як свідки особи, які проводили негласні слідчі (розшукові) дії або були залучені до їх проведення.

10. Після проведення комплексу негласних слідчих (розшукових) дій слідчий за погодженням із прокурором або прокурор готує клопотання до слідчого судді, щоб отримати дозвіл на проведення обшуків за місцем ведення незаконної господарської діяльності та місцями проживання фігурантів справи, у тому числі обшуків транспортних засобів (інформацію встановлюють у ході проведення оперативно-розшукових заходів та слідчих (розшукових) дій, із використанням інтегрованих інформаційно-аналітичних, пошукових систем НПУ та інших відкритих реєстрів) [додаток 11].

У клопотанні про обшук обов'язково слід зазначати про необхідність вилучення електронного інформаційного обладнання (систем) або його частини, мобільних терміналів систем зв'язку для вивчення фізичних властивостей; для виявлення цих засобів і

Дії працівників ДСР з оперативного супроводження кримінального провадження, унесеного до ЄРДР за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ст. 203-2 КК України

11. Перед початком проведення заходів начальник оперативного підрозділу разом із начальником слідчого відділу або їх заступниками повинні провести інструктаж працівників, задіяних для проведення обшуку, із метою чіткого роз'яснення обов'язків кожного члена групи, а також суворого дотримання особистої безпеки та неухильного дотримання вимог чинного законодавства України, умовно поділивши їх на групи залежно від кількості об'єктів, у яких заплановано проведення обшуку, та особливостей самих об'єктів.

12. Працівники ДСР здійснюють обшук приміщення, житла чи іншого володіння фігурантів справи на підставі ухвал слідчого судді, які отримані за результатами розгляду клопотань та доручення слідчого. Важливо встановити наявність документів, що вказують на можливого організатора грального бізнесу в цьому закладі (реєстраційні, установчі документи, договори оренди приміщення чи обладнання, договори надання послуг охорони приміщення, квитанції на сплату комунальних послуг, послуг охорони приміщення, накладні на поставку тощо). Після проведення обшуку знайдені речові докази, якщо вони прямо зазначені в ухвалі суду, вилучають та зберігають у камері схову.

13. У випадку виявлення речових доказів, які мають значення для справи, але не зазначені в ухвалі слідчого судді, їх тимчасово вилучають під час проведення обшуку. Клопотання про арешт такого майна слідчий або прокурор подає слідчому судді протягом 48 годин після вилучення майна [додаток 12].

Тимчасове вилучення електронних інформаційних систем або їх частин, мобільних терміналів систем зв'язку для вивчення фізичних властивостей, які мають значення для кримінального провадження, здійснюють лише у випадку, якщо вони безпосередньо зазначені в ухвалі суду.

14. Працівники ДСР допитують як свідків осіб, які перебувають у приміщенні, житлі або іншому володінні в ході проведення обшуку.

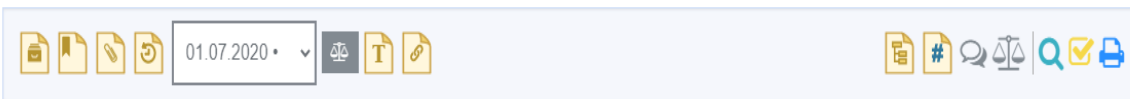
Під час допиту працівників закладу необхідно приділяти увагу питанням організації азартної гри, документування фактів надання послуг гравцям, у тому числі з використанням електронних грошей, отримання вигравів гравцями, організації можливості здійснення виходу до інтернет-мережі на ігрові ресурси (конкретно вказувати інтернет-адресу онлайн-казино), участі в цих заходах адміністраторів закладу, їх допомоги гравцям тощо.

Під час допиту осіб, які брали участь в азартній грі, необхідно приділяти увагу таким питанням: скільки разів та чи інша особа відвідувала цей заклад протягом останнього часу; яким чином було здійснено купівлю за гроші кредитів (фішки тощо) для гри та виплату виграву чи залишку на рахунку; коли та за яких обставин ця особа отримувала виграві в цьому закладі чи була свідком таких виплат; коли особа прийшла до закладу та скільки грошей витратила під час гри; яку роль виконував кожен працівник закладу безпосередньо в день перевірки. Також ставлять запитання, які були поставлені під час опитування в ході документування кримінального правопорушення.

15. Працівники ДСР здійснюють заходи щодо призначення комп'ютерно-технічної експертизи вилученого обладнання. Разом із постановою слідчого про призначення експертизи надають належним чином упаковані об'єкти дослідження.

16. За наявності достатніх доказів для підозри у вчиненні кримінального правопорушення слідчий або прокурор повідомляє такий особі (особам) про підозру за відповідними частинами статей 27 або 28 КК України й тією статтею (частиною статті) Особливої частини КК України, яка передбачає кримінальну відповідальність за вчинене кримінальне правопорушення (ст. 203-2 КК України).

Інформація Зберегти Картка документа Зміст документа Пошук у тексті Текст для друку Поділитися

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

08.02.2019 № 100

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
05 березня 2019 р.
за № 223/33194

Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень
про кримінальні правопорушення та інші події

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 23 вересня 2020 р. № 891
Київ

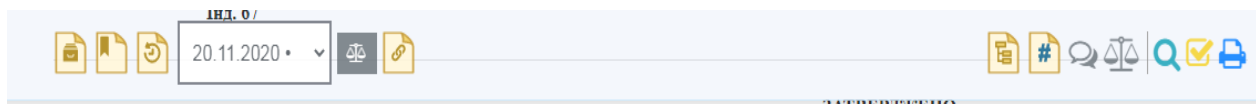
Про Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей

{Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1123 від 18.11.2020}

Відповідно до [пункту 6](#) частини першої статті 20 Закону України "Про Кабінет Міністрів України" та [частини сьомої](#) статті 6 Закону України "Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор" Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Утворити Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей.
2. Затвердити [Положення про Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей](#), що додається.
3. Внести до постанов Кабінету Міністрів України зміни, що додаються.
4. Розмістити Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей за адресою: м. Київ, бульв. Лесі Українки, 26.

5. Ця постанова набирає чинності з дня її опублікування, крім вимог Положення про Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей у частині здійснення державного регулювання діяльності у лотерейній сфері та [пункту 3](#) змін, затверджених цією постановою, які набирають чинності з дати початку роботи Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей відповідно до [Закону України](#) "Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор".

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 23 вересня 2020 р. № 891

ПОЛОЖЕННЯ про Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей

{У тексті Положення, крім пункту 1, слово "Комісія" в усіх відмінках замінено словом "КРАІЛ" згідно з Постановою КМ № 1123 від 18.11.2020}

1. Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей (КРАІЛ) є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом, що забезпечує державне регулювання діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України.

{Пункт 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1123 від 18.11.2020}

2. КРАІЛ у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства.

3. Основними завданнями КРАІЛ є:

- реалізація державної політики у сфері організації та проведення азартних ігор;
- реалізація державної політики в лотерейній сфері;
- здійснення державного нагляду (контролю) за ринком азартних ігор, а також у лотерейній сфері.

4. КРАІЛ відповідно до покладених на неї завдань:

1) реалізує державну політику у сфері організації та проведення азартних ігор шляхом:

- внесення до органів державної влади пропозицій щодо проектів законів та інших нормативно-правових актів у сфері азартних ігор;
- видання нормативних актів з питань, що належать до компетенції КРАІЛ, та здійснення контролю за їх виконанням;
- прийняття в межах своєї компетенції рішень, що є обов'язковими для виконання організаторами азартних ігор;
- розроблення та подання Кабінетові Міністрів України для затвердження ліцензійних умов провадження господарської діяльності у сфері організації та

Фото 3

ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
АДМІНІСТРАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

НАКАЗ

16.11.2012 № 114/1042/516/1199/936/1687/5

Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні

З метою урегулювання загальних процедур організації проведення негласних слідчих дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні, забезпечення додержання конституційних прав та законних інтересів учасників досудового розслідування, швидкого, повного та неупередженого розслідування злочинів **НАКАЗУЄМО**:

1. Затвердити [Інструкцію про організацію проведення негласних слідчих \(розшукових\) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні](#), що додається.
2. Інструкція вводиться в дію з часу набрання чинності [Кримінальним процесуальним кодексом України](#).
3. Контроль за виконанням Інструкції забезпечити по відомствах.

Генеральний

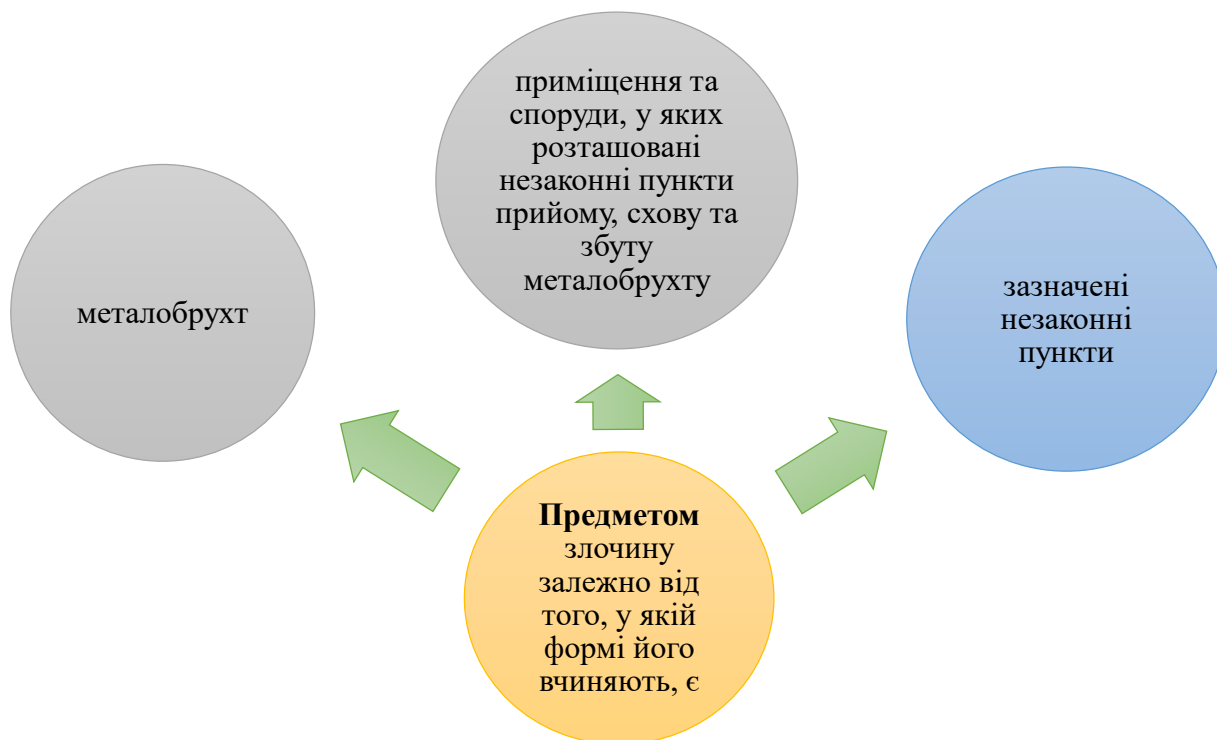
3. Кваліфікація порушення порядку здійснення заготівлі металобрухту та операцій із металобрухтом (ст. 213 КК України)

Загальні питання кваліфікації порушення порядку здійснення заготівлі металобрухту та операцій із металобрухтом	Здійснення заготівлі металобрухту, переробки брухту кольорових і чорних металів фізичними особами без дотримання вимог законодавства щодо державної реєстрації як суб'єкта господарювання, організація незаконних пунктів прийому, схову та збуту металобрухту (ч. 1 ст. 213)
---	---

Об'єктом злочину є порядок здійснення операцій із металобрухтом як різновиду господарської діяльності

Додатковими об'єктами – екологічна безпека, громадська безпека, засади добросовісної конкуренції, система оподаткування.

Операції з металобрухтом, який названо найважливішою стратегічною та енергоощадною сировиною для металургійного виробництва, повинні здійснювати лише спеціалізовані або спеціалізовані металургійні переробні підприємства, а також їхні приймальні пункти.

Металобрухт – вироби, непридатні для прямого використання, або частини виробів, які, за рішенням власника, втратили експлуатаційну цінність унаслідок фізичного або морального зносу й містять у собі чорні або кольорові

метали чи їхні сплави, а також вироби з металу, що мають непоправний брак, залишки від чорних і кольорових металів та їхніх сплавів. Для кваліфікації за ст. 213 не має значення, із яким саме металобрухтом було здійснено незаконні операції – побутовим чи промисловим.

Порушення встановленого порядку збирання й здавання брухту дорогоцінних металів тягне за собою адміністративну відповідальність (ч. 2 ст. 189-1 КУпАП).

До **приміщень і споруд**, у яких розташовані незаконні пункти прийому, схову та збуту металобрухту, належать будинки, квартири, гаражі, цехи, склади, інші відокремлені приміщення й будівлі як народногосподарського, так і побутового призначення незалежно від форми власності на них.

Незаконний пункт прийому, схову та збуту металобрухту – це створене неуповноваженим суб'єктом місце, у межах (на базі) якого фактично провадять операції з брухтом чорних та (або) кольорових металів. Незаконні пункти можуть мати відповідне обладнання, працівників, які його обслуговують, приміщення або ділянки, де металобрухт зберігається, тощо. За законом приймальні пункти, які здійснюють операції з металобрухтом, мають право відкривати тільки спеціалізовані та спеціалізовані металургійні переробні підприємства. Відповідно, будь-який пункт прийому, схову та збуту металобрухту, відкритий не одним із зазначених суб'єктів господарювання, потрібно розглядати як такий, що створений за відсутності належних підстав, тобто як незаконний.

Таким чином, законодавство: а) дозволяє фізичним особам здійснювати операції з побутовим металобрухтом; б) забороняє таким особам здійснювати збирання, заготівлю, переробку та реалізацію промислового металобрухту. Звідси випливає, що поняття забороненого КК України **здійснення прийому металобрухту фізичними особами** підлягає обмежувальному тлумаченню – це лише купівля промислового металобрухту (у тому числі в тих, хто здійснює його збирання), причому не для власних потреб, а для подальшої реалізації (КК України не може встановлювати кримінальну відповідальність за діяння, дозволені регулятивним законодавством). Прийом металобрухту може бути поєднано з перевіркою його кількості та якості, оформленням відповідних документів, подальшим зберіганням тощо. На інкримінування ст. 213 КК України в цьому разі не впливає те, чи було поєднано прийом металобрухту з організацією незаконного пункту його прийому, схову та збуту, чи набула така поведінка ознак фактично підприємницької діяльності.

Громадянка К., яка є фізичною особою без державної реєстрації як фізична особа-підприємець, порушуючи Закон України «Про металобрухт» від 05.05.99, на початку 2020 року в приміщенні гаража № 301 у гаражному кооперативі «Маяк» по вул. Кізлярській у місті, який вона орендувала у гр. М., організувала незаконний пункт прийому та схову металобрухту з метою подальшого його збуту за більш високу ціну.

Реалізуючи свій прямиий умисел незаконного отримання прибутку, гр. К. в приміщенні орендованого нею гаража № 301 у гаражному кооперативі «Маяк» по вул. Кізлярській у місті, приймала від будь-яких осіб металобрухт чорних та кольорових металів із метою зберігання та подальшого збуту, при цьому гроші для здійснення розрахунку з особами, які здавали їй металобрухт, використовувала з власних заощаджень.

У грудні 2020 року гр. К. незаконно придбала у гр. Л. 6 000 кг металобрухту чорних металів за ціною 6 грн за 1 кг на загальну суму 36 000 грн.

У ході проведення обшуку в приміщенні гаража № 301 у гаражному кооперативі «Маяк» по вулиці Кізлярській у місті працівники поліції виявили електронні підлогові ваги та 13 500 кг металобрухту чорних металів, який гр. К. умисно, із корисливих мотивів, прийняла від гр. Л. та інших осіб із метою подальшого збуту за більш високою ціною та отримання незаконного прибутку.

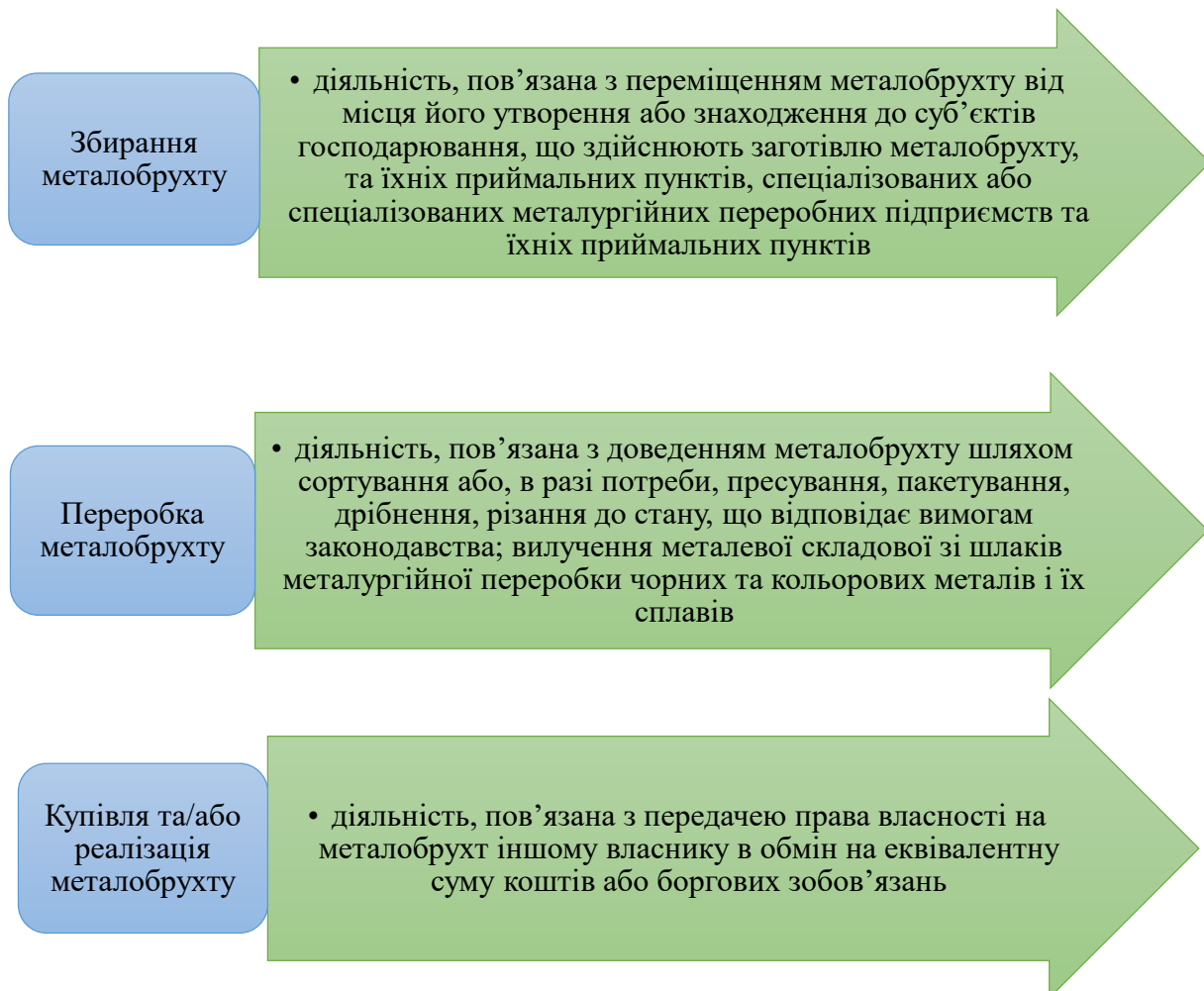
Гр. К. повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 213 КК України.

Здійснення фізичною особою прийому промислового металобрухту (за відсутності у скоєному ознак підприємницької діяльності) з урахуванням конкретних обставин можна розцінювати як малозначне діяння (ч. 2 ст. 11 КК України).

Якщо здійснення фізичною особою прийому побутового металобрухту набуло виду нелегального підприємництва, то вчинене (за відсутності в ньому ознак організації незаконного приймального пункту) можна кваліфікувати за ст. 164 КУпАП як провадження господарської діяльності без державної реєстрації як суб'єкта господарювання.

Така форма об'єктивної сторони злочину, передбаченого ст. 213 КК України, як здійснення операцій із брухтом кольорових і чорних металів посадовими особами суб'єктів господарської діяльності, відомості про які не включено до переліку суб'єктів господарювання, що здійснюють операції з металобрухтом, не пов'язана з дотриманням вимог законодавства про ліцензування господарської діяльності. Адже операції з металобрухтом зараз (після реалізації ідеї дерегуляції бізнесу) не належать до ліцензованих видів господарської діяльності.

До **операцій із металобрухтом** належать заготівля, переробка й металургійна переробка брухту чорних або кольорових металів. Під заготівлею металобрухту необхідно розуміти діяльність, пов'язану зі збиранням, купівлею, зберіганням та реалізацією металобрухту юридичними або фізичними особами – суб'єктами господарювання, які здійснюють операції з металобрухтом.

Під металургійною переробкою металобрухту кольорових металів потрібно розуміти його переплавлення в металургійних агрегатах із використанням додаткових матеріалів та особливих технологічних режимів для зміни структури металу, доведення його хімічного складу до параметрів, які відповідають вимогам стандартів, та отримання легованої сталі, кольорових металів відповідних марок і їхніх сплавів із визначеними технологічними та експлуатаційними властивостями.

Учинення злочину, передбаченого ст. 213 КК України, у формі **надання приміщення та споруди** означає надання можливості одній або декільком особам використовувати це приміщення або споруду на оплатній чи безоплатній основі для розташування у ньому (ній) незаконного пункту прийому, схову та збуту металобрухту. Тобто в цьому разі володілець приміщення (споруди) сам не здійснює операцій із металобрухтом, а лише сприяє створенню умов для відповідної незаконної поведінки інших осіб.

Організація незаконного пункту прийому, схову та збуту металобрухту – це вчинення неуповноваженою особою дій, спрямованих на створення такого пункту й умов, необхідних для його нормального функціонування (підшукування відповідних приміщень, придбання необхідного обладнання, пошук і прийняття на роботу персоналу, забезпечення коштами, розроблення й проведення конспіративних заходів тощо).

Злочин визнають закінченим із моменту вчинення однієї з альтернативних дій, які становлять його об'єктивну сторону (формальний склад). Поєднання у вчиненому декількох таких дій, що не впливає на кваліфікацію за ст. 213 КК України, потрібно враховувати під час призначення покарання як показник ступеня тяжкості вчиненого злочину. Наприклад, особа, яка організувала незаконний пункт, сама здійснює прийом металобрухту.

Організацію незаконного пункту прийому, схову та збуту металобрухту слід визнавати закінченим злочином із моменту, коли такий пункт був фактично створений (організований). Таке вирішення питання зумовлене використанням у ч. 1 ст. 213 КК України положення «організація незаконного пункту прийому, схову та збуту металобрухту». Відповідно, якщо особа лише розпочала організовувати незаконний приймальний пункт, то таку поведінку за її спрямованістю потрібно розглядати як замах на розглядуваний злочин.

Суб'єкт злочину загальний,

за винятком такої форми, як здійснення операцій із брухтом кольорових і чорних металів посадовими особами суб'єктів господарської діяльності, відомості про яких не включено до переліку суб'єктів господарювання, що здійснюють операції з металобрухтом. У цій частині суб'єкт злочину

спеціальний – ним є **посадова особа** відповідного суб'єкта господарювання.

Такою особою слід визнавати того, хто у вказаному суб'єкті господарювання постійно або тимчасово обіймає посаду, пов'язану з виконанням

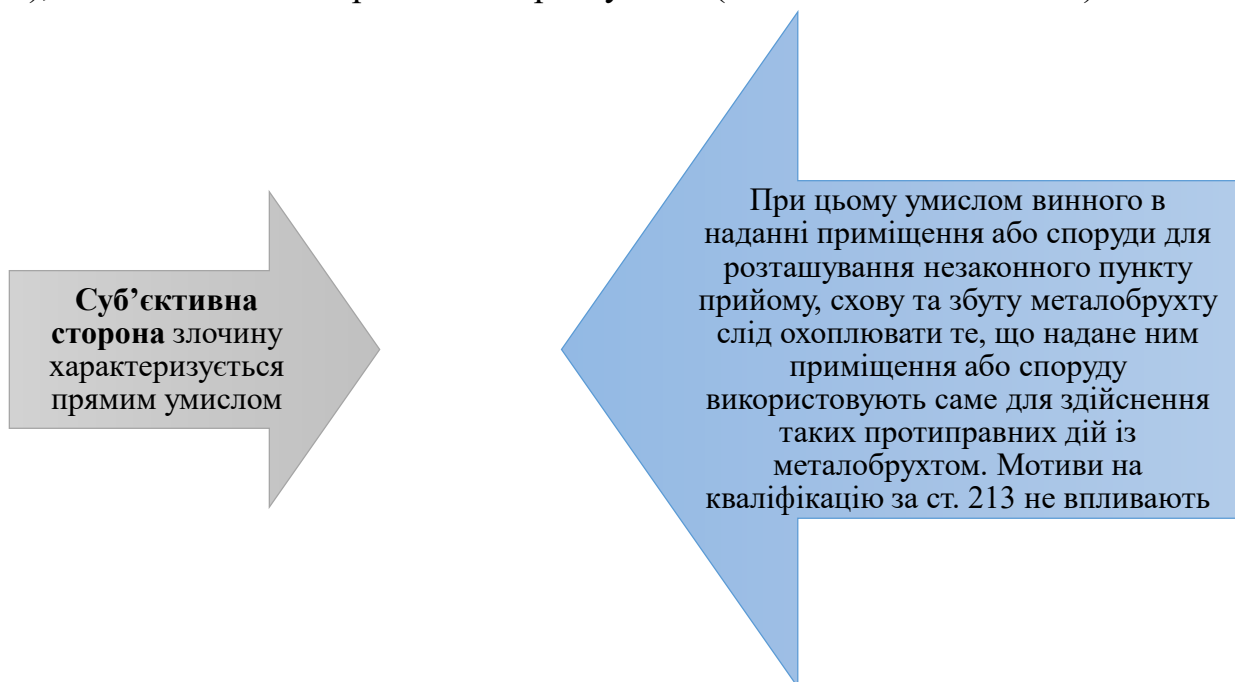

організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських функцій. Посадовою особою суб'єктів господарської діяльності не можна визнати особу, яка, не обіймаючи певну посаду, виконує організаційно-розпорядчі або адміністративно-господарські функції за спеціальним повноваженням.

Суб'єктами господарювання є учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію, мають відокремлене майно й несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством. До суб'єктів господарювання ГК України відноситься, зокрема, господарські організації – це юридичні особи, створені відповідно до ЦК України, державні, комунальні та інші підприємства, створені відповідно до ГК України, а також інші юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність та зареєстровані в установленому порядку.

Закон України «Про металобрухт» не передбачає створення згаданого в КК України переліку суб'єктів господарювання, не вказує на державний орган, уповноважений вести такий перелік, що свідчить про неузгодженість між положеннями ст. 213 КК України й регулятивного законодавства. За таких обставин під суб'єктами господарювання, відомості про яких не включено до переліку суб'єктів господарювання, що здійснюють операції з металобрухтом, можна розуміти хіба що тих суб'єктів господарювання, які не є спеціалізованими або спеціалізованими металургійними переробними підприємствами.

Порушення законодавства, що регулює здійснення операцій із металобрухтом, посадовою особою суб'єкта господарювання, що здійснює операції з металобрухтом (як спеціалізованого суб'єкта господарювання, так і ні), визнають адміністративним проступком (ч. 1 ст. 164-10 КУпАП).

Кваліфікуючою ознакою злочину (ч 2 ст. 213 КК України) є вчинення його особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею.

Гр. С. як фізична особа, яка не є суб'єктом господарської діяльності та не має права на здійснення операцій із металобрухтом, маючи умисел, спрямований на систематичне здійснення діяльності з прийому брухту чорних металів, діючи з корисливих мотивів із метою отримання незаконного доходу, у період із 01.02.2020 по 19.06.2020, маючи умисел на організацію незаконного пункту прийому, схову та збуту металобрухту, що порушує встановлений чинним законодавством України порядок здійснення операцій із металобрухтом, незаконно організував пункт прийому брухту чорних металів у приміщенні гаража під № 41, розташованого поблизу будинку № 1 по вул. Шатохіна в місті.

Так, гр. С., не будучи включеним до переліку суб'єктів господарювання, що здійснюють операції з металобрухтом, у порушення Закону України «Про металобрухт»:

– абз. 12 ст. 1 – спеціалізовані металургійні переробні підприємства – підприємства, що здійснюють заготівлю, переробку (надають послуги з переробки) та металургійну переробку металобрухту, відповідають вимогам цього Закону, мають власне або орендоване виробниче, технологічне обладнання (у тому числі піч), лабораторію для визначення відповідного хімічного складу продукції, які забезпечують технологію металургійної переробки металобрухту, контроль технологічного процесу та якості отриманої продукції;

– абз. 5 ст. 4 – спеціалізоване або спеціалізоване металургійне переробне підприємство має право згідно із законодавством відкривати приймальні пункти, що здійснюють заготівлю металобрухту, а також створювати відокремлені підрозділи, що здійснюють заготівлю та переробку металобрухту;

– абз. 6 ст. 4 – спеціалізоване або спеціалізоване металургійне переробне підприємство має право відкривати приймальні пункти в будь-яких регіонах України без обмежень;

– абз. 8 ст. 4 – збирання, заготівля, переробка, реалізація промислового металобрухту фізичними особами забороняються;

– абз. 1 ст. 11 – суб'єкти господарювання, які здійснюють заготівлю металобрухту та операції з металобрухтом, ведуть бухгалтерський та оперативний облік заготівлі металобрухту та операцій із металобрухтом;

– абз. 1 ст. 12 – органами, що здійснюють державне регулювання операцій із металобрухтом, є Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну промислову політику, інші центральні органи виконавчої влади відповідно до їх компетенції;

– абз. 2 ст. 12 – методологічне та нормативно-правове забезпечення здійснення операцій із металобрухтом здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної промислової політики, відповідно до його повноважень, які встановлюють кваліфікаційні технічні та виробничі вимоги щодо організації пунктів прийому металобрухту та порядку здійснення операцій із ним, діючи умисно, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер свого діяння, передбачаючи суспільно небезпечні наслідки й бажаючи їх настання, із корисливого мотиву, із метою особистого збагачення, 01.02.2020 на підставі усної домовленості з гр. Т., який не знав та не здогадувався про те, що гр. С. планує здійснювати операції з металобрухтом, орендував належний гр. Т. гараж під № 41, розташований поблизу будинку № 1 по вул. Шатохіна в місті, який обладнав для прийняття в населення металобрухту, а саме підготував майданчик, розчистивши його в гаражі, та придбав на Центральному ринку міста електронні ваги зі шкалою виміру від 0 до 150 кг.

Далі гр. С., маючи непогашену судимість за порушення порядку здійснення заготівлі металобрухту та операцій із металобрухтом, у період із 01.02.2020 до 19.06.2020 займався незаконним прийомом від населення брухту чорного металу з метою власного збагачення, скуповуючи його в населення за ціною 6 гривень за один кілограм та перепродаючи за вищими цінами.

19.06.2020 близько 13.25 гр. С., перебуваючи за вищевказаною адресою, маючи умисел, спрямований на незаконне здійснення операцій із брухтом чорних металів, при цьому не будучи включеним до переліку суб'єктів господарювання, що здійснюють операції з металобрухтом, незаконно прийняв від гр. М. брухт чорного металу вагою 8 000 кг за ціною 6 гривень за кілограм на загальну суму 48 000 гривень, склавши його на спеціально пристосований майданчик на території гаража.

19.06.2020 в період із 13 години 30 хвилин до 14 години 15 хвилин співробітники поліції на підставі ухвали слідчого судді від 18.06.2020 провели обшук у приміщенні гаража № 41, розташованого біля будинку № 1, під час якого виявили та вилучили брухт чорного металу вагою 17 500 кг, який гр. С. незаконно приймав від населення в період із 01.02.2020 до 19.06.2020 і зберігав у пристосованому для зберігання приміщенні, а саме гаражі № 41 біля будинку № 1, із метою подальшого збуту.

Гр. С. повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 213 КК України.

Заготівля металобрухту, яким виступає майно, свідомо одержане злочинним шляхом, утворює сукупність злочинів, передбачених ст.ст. 213 і 198 КК України (також ст. 209, якщо існують ознаки відмивання).

Порушення порядку здійснення операцій із металобрухтом, поєднане з підробленням певних офіційних документів або використанням підроблених документів, потребує додаткової кваліфікації за ст. 358 або (та) ст. 366 КК України.

Якщо кримінально каране порушення порядку здійснення операцій із металобрухтом поєднується із втягненням у цю злочинну діяльність неповнолітніх, то вчинене потребує додаткової кваліфікації за ст. 304 КК України.

Незаконні дії з металобрухтом, які поєднуються з приховуванням або заниженням об'єкта оподаткування, можуть утворювати злочинне ухилення від сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), відповідно, їх потрібно додатково кваліфікувати за ст. 212 КК України.

Відкриття приймального пункту спеціалізованим або спеціалізованим металургійним переробним підприємством та (або) подальше функціонування такого пункту з порушенням установлених вимог (зокрема, у частині обладнання та устаткування, перелік якого визначає МЕРТ) слід визнавати адміністративним проступком (ст. 164-10 КУпАП). Указаний приймальний пункт немає підстав визнавати незаконним із погляду кваліфікації за ст. 213 КК України.

4. Алгоритм дій під час виявлення та документування кримінальних правопорушень щодо порушення порядку здійснення заготівлі металобрухту та операцій із металобрухтом (ст. 213 КК України)

Спосіб отримання інформації про можливо вчинене кримінальне правопорушення

Заяви й повідомлення громадян [додаток 1]

Заяви й повідомлення, отримані від органів державної влади та місцевого самоврядування

Безпосереднє виявлення працівником ДСР [додаток 2]

Дії працівників ДСР у разі виявлення незаконної діяльності, що порушує порядок здійснення заготівлі та операцій із металобрухтом

Інформацію щодо незаконної діяльності у сфері порушення порядку здійснення заготівлі та операцій із металобрухтом реєструють відповідно до наказу МВС України від 08.02.2019 № 100 «Про затвердження порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події» [фото 1] / [додатки 3, 4].

За відсутності ознак кримінального правопорушення керівник органу (підрозділу) поліції або особа, яка виконує його обов'язки, доручає уповноваженому поліцейському розгляд заяви або повідомлення про іншу подію в межах Закону України «Про звернення громадян» або КУпАП.

Поліцейський у ході розгляду заяви встановлює інформацію щодо способу та законності здійснення діяльності із заготівлі металобрухту та операцій із металобрухтом за таким алгоритмом:

1. Використовуючи інформацію, зазначену в заяві (повідомленні), у тому числі за рахунок оперативних можливостей, установлює спосіб та місце порушення порядку здійснення заготівлі та операцій із металобрухтом.

2. Керуючись ст. 33 Закону України «Про Національну поліцію», здійснює опитування заявника та осіб, які володіють інформацією, необхідною для виконання поліцейських повноважень у ході розгляду зареєстрованих матеріалів [додаток 5].

3. У ході опитування також установлює такі відомості: період здійснення незаконної діяльності із заготівлі та операцій із металобрухтом; чи заповнювала особа, яка здійснювала приймання металобрухту, акт приймання; чи отримала фізична особа, яка здійснила здачу металобрухту, розрахункову квитанцію; яким чином зберігають металобрухт; загальну інформацію про вагове обладнання та наявність системи відеоспостереження в приймальному пункті; спосіб розрахунку (готівкою через каси суб'єктів господарювання); адресу приймального пункту; будь-яку можливу інформацію про особу, яка здійснювала приймання, та інших осіб, які пов'язані з її діяльністю (ПІБ, номер мобільного телефону, місце проживання, транспортний засіб (марка, модель, номерний знак), зв'язки тощо).

4. За технічної можливості, керуючись ст. 40 Закону України «Про Національну поліцію», із метою виявлення правопорушення застосовує технічні прилади й засоби, що мають функції фото- й кінозйомки, відеозапису, чи засоби фото- й кінозйомки, відеозапису.

5. Установлює інформацію про суб'єкта господарювання, який здійснює операції з металобрухтом.

6. Складає запит до місцевої державної адміністрації для отримання відомостей про законність здійснення господарської діяльності суб'єктом господарювання, що становлять оперативний інтерес (контроль за здійсненням господарської діяльності здійснює місцева адміністрація в порядку, установленому Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності») [фото 2] / [додаток 6].

7. За наявної інформації щодо осіб, які організували діяльність із заготівлі та операцій із металобрухтом, або осіб, які безпосередньо працюють у пункті його приймання, перевіряють останніх в інформаційно-пошукових системах Національної поліції на предмет скоєння правопорушень щодо операцій із металобрухтом.

Дії працівників ДСР у разі встановлення в матеріалах перевірки відомостей, що вказують на вчинення кримінального правопорушення щодо порушення порядку здійснення заготівлі та операцій із металобрухтом

У разі виявлення ознак учиненого кримінального правопорушення необхідно скласти рапорт на ім'я начальника підрозділу ДСР, у якому зазначити обставини вчинення кримінального правопорушення із посиланням на джерела, якими підтверджується таке правопорушення, та, керуючись положенням пункту 3 розділу I, пунктів 11, 13 розділу II та розділу IV наказу МВС України від 08.02.2019 № 100 «Про затвердження порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події», зареєструвати в ІТС ІППІ (журналі Єдиного обліку) [додатки 2, 3].

Зазначені матеріали не пізніше 24 годин із моменту реєстрації необхідно надіслати до органу досудового розслідування (органу (підрозділу) поліції) для внесення відповідних відомостей до ЄРДР у порядку ст. 214 КПК України.

Такі матеріали складаються з рапорту про виявлене кримінальне правопорушення, документів або інших носіїв інформації, що підтверджують наявність обставин учинення кримінального правопорушення, та супровідного листа, за яким уповноважений працівник надсилає зібрані матеріали до органу досудового розслідування [додаток 7].

Відомості про кримінальне правопорушення вносять до Єдиного реєстру досудових розслідувань, про що складають фактулу обставин, за якими вчинено правопорушення.

Дії працівників ДСР з оперативного супроводження кримінального провадження, унесеного до ЄРДР за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ст. 213 КК України

1. Після внесення відомостей про вчинене кримінальне правопорушення до ЄРДР слідчо-оперативна група здійснює планування слідчих та негласних слідчих (розшукових) дій із метою отримання належних доказів (*належними є докази, які прямо чи непрямо підтверджують існування чи відсутність обставин, що підлягають доказуванню в кримінальному провадженні, та інших обставин, які мають значення для кримінального провадження, а також достовірність чи недостовірність, можливість чи неможливість використання інших доказів*) [додаток 8].

2. Працівники ДСР отримують від слідчого органу досудового розслідування або прокурора доручення в порядку ст. 40 КПК України для проведення слідчих (розшукових) дій [додаток 9].

3. Здійснюють допит як свідків заявника та інших установлених осіб, пов'язаних зі здійсненням операцій із металобрухтом. Для отримання допустимих доказів установлюють такі відомості: період здійснення незаконної діяльності із заготівлі та операцій із металобрухтом; чи заповнювала особа, яка здійснювала приймання металобрухту, акт приймання; чи отримала фізична особа, яка здійснила здачу металобрухту, розрахункову квитанцію; яким чином здійснюється зберігання металобрухту; загальну інформацію про вагове обладнання та наявність системи відеоспостереження в приймальному пункті; спосіб розрахунку (готівкою через каси суб'єктів господарювання); адресу приймального пункту; будь-яку можливу інформацію про особу, яка здійснювала приймання, та інших осіб, причетних до її діяльності (ПІБ, номер мобільного телефону, місце проживання, транспортний засіб (марка, модель, номерний знак), зв'язки тощо) [додаток 10].

Дії працівників ДСР з оперативного супроводження кримінального провадження, унесеного до ЄРДР за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ст. 213 КК України

4. За результатами отриманих у ході допиту відомостей уповноважений працівник оперативного підрозділу складає рапорт на ім'я слідчого, прокурора, у якому детально описує отриману інформацію про спосіб порушення порядку здійснення заготівлі та операцій із металобрухтом, який разом із матеріалами відпрацювання направляє до слідчого або прокурора.

5. Слідчий за погодженням із прокурором або прокурор, на підставі рапорту оперативного працівника та інших доказів, готує клопотання до слідчого судді з метою отримання дозволу на проведення обшуків за місцем ведення незаконної господарської діяльності, місцями проживання фігурантів справи, у тому числі обшуків транспортних засобів (інформацію встановлюють у ході проведення оперативно-розшукових заходів та слідчих (розшукових) дій із використанням інтегрованих інформаційно-аналітичних, пошукових систем НПУ та інших відкритих реєстрів) [додаток 11].

6. Перед початком проведення заходів начальник оперативного підрозділу разом із начальником слідчого відділу або їх заступниками повинні провести інструктаж працівників, задіяних для проведення обшуку, із метою чіткого роз'яснення обов'язків кожного члена групи, а також суворого дотримання особистої безпеки та неухильного дотримання вимог чинного законодавства України, умовно поділивши працівників на групи залежно від кількості об'єктів, на яких заплановано проведення обшуку, та особливостей самих об'єктів.

7. Перед початком заходів потрібно впевнитися в тому, що пункт приймання або переробки металобрухту працює.

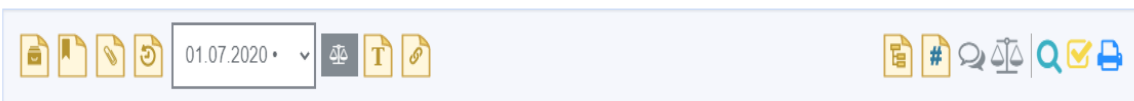
8. Працівники ДСР здійснюють обшук приміщення, житла чи іншого володіння фігурантів справи на підставі ухвал слідчого судді, отриманих за результатами розгляду клопотань та доручення слідчого. У ході проведення обшуку потрібно встановити наявність доказів злочинної діяльності: бухгалтерську документацію; журнали, зошити обліку металобрухту (у тому числі чорнові записи); ваги, кантери, прилади для вимірювання радіації; брухт чорного та кольорового металів тощо. Після проведення обшуку знайдені речові докази, якщо вони прямо зазначені в ухвалі суду, вилучають та зберігають у камері схову.

9. У випадку виявлення речових доказів, що мають значення для справи, але не зазначені в ухвалі слідчого судді, їх тимчасово вилучають під час проведення обшуку; клопотання про арешт такого майна слідчий або прокурор повинні подати слідчому судді протягом 48 годин після вилучення майна [додаток 12].

10. За наявності достатніх доказів для підозри у вчиненні кримінального правопорушення слідчий або прокурор повідомляють такій особі (особам) про підозру за відповідними частинами статті 27 або 28 КК України й тією статтею (частиною статті) Особливої частини КК України, яка передбачає кримінальну відповідальність за вчинене кримінальне правопорушення (ст. 213).

Фото 1

Інформація Зберегти Картка документа Зміст документа Пошук у тексті Текст для друку Поділитися

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

08.02.2019 № 100

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
05 березня 2019 р.
за № 223/33194

Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень
про кримінальні правопорушення та інші події

Фото 2

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері
господарської діяльності

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007, № 29, ст.389)

{Із змінами, внесеними згідно із Законом
[№ 107-VI від 28.12.2007](#), ВВР, 2008, № 5-6, № 7-8, ст.78
- зміни діють по 31 грудня 2008 року}

{Додатково див. Рішення Конституційного Суду
[№ 10-рп/2008 від 22.05.2008](#)}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
[№ 1546-VI від 23.06.2009](#), ВВР, 2009, № 49, ст.737
[№ 2299-VI від 01.06.2010](#), ВВР, 2010, № 34, ст.482
[№ 2367-VI від 29.06.2010](#), ВВР, 2010, № 34, ст.486
[№ 2399-VI від 01.07.2010](#), ВВР, 2010, № 38, ст.510
[№ 2467-VI від 08.07.2010](#), ВВР, 2010, № 48, ст.566}

{Додатково див. Закон
[№ 2735-VI від 02.12.2010](#), ВВР, 2011, № 21, ст.144}

{Із змінами, внесеними згідно із Законом
[№ 2756-VI від 02.12.2010](#), ВВР, 2011, № 23, ст.160
Кодексом

ВИСНОВКИ

Особливості здійснення таких господарських злочинів, як «Незаконна діяльність з організації або проведення азартних ігор, лотерей» та «Порушення порядку здійснення заготівлі металобрухту та операцій з металобрухтом», полягають у тому, що їх учиняють, як правило, особи, які не є суб'єктами господарювання. У ході реалізації практичних заходів, а саме під час проведення слідчих (розшукових) дій у вигляді обшуку відповідного приміщення, допиту осіб, які перебувають у приміщенні грального закладу або пункту приймання/переробки металобрухту, досить часто працівники поліції встановлюють відомості про те, що наймані працівники, задіяні в незаконній господарській діяльності або господарських операціях (адміністратори, касири тощо), та допоміжний персонал (охорона, прибиральники, вантажники) виконують свої функції без передбачених чинним законодавством трудових угод, тому наявні й інші порушення чинного законодавства (порушення оподаткування, правил безпеки, діяльність без відповідної кваліфікації).

Важливо зазначити, що на практиці також досить часто трапляються випадки здійснення господарської діяльності з використанням підроблених реєстраційних документів, а якщо така діяльність передбачає ліцензування, то наявні випадки підроблення ліцензій на певний вид діяльності. Такі дії здійснюють із метою імітації законної діяльності суб'єкта господарювання.

Учинення господарських злочинів багато в чому обумовлене обстановкою, яка передусім залежить від специфіки фінансово-господарської діяльності підприємства, профілю його роботи, структури, стану бухгалтерського обліку й звітності, ефективності зовнішнього та внутрішнього контролю. Існують випадки підкупу працівників контролюючих органів, що призводить до безконтрольності, а іноді й сприяння незаконній діяльності, адже до компетенції таких органів належить забезпечення діяльності відповідної сфери господарювання, видання нормативних актів та дозвільних документів, інших повноважень, визначених законодавством.

Великі багатоепізодні господарські злочини скоюють добре організовані злочинні групи за попередньою змовою осіб, які керуються одним умислом. До здійснення протиправних дій можуть бути залучені керівники підприємств, бухгалтери, інші особи, представники контролюючих інстанцій та правоохоронних органів. Розподіл ролей залежить від посадового становища правопорушників, їх умінь і навичок, наявності кримінального досвіду та зв'язків.

ДОДАТКИ

Додаток 1

**ПРОТОКОЛ
прийняття заяви про вчинене кримінальне правопорушення
(або таке, що готується)**

Місто (сел.) _____ «__» _____ 20__ року

(слідчий, прокурор, інша службова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, найменування органу, прізвище, ініціали)

у присутності осіб:

_____ (їх прізвища, імена, по батькові, дата народження та місце проживання)

яким заздалегідь повідомлено про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання:

_____ (характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які

_____ застосовують під час проведення процесуальної дії, підписи осіб)

із дотриманням вимог статей 60, 104, 214 КПК України прийняв усну заяву від: _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, рік народження, посада,

_____ місце роботи й проживання заявника, контактний телефон,

_____ документ, що посвідчує особу)

про

_____ (кримінальне правопорушення)

Гр. _____ попереджений про кримінальну
(прізвище, ініціали заявника)
відповідальність згідно зі ст. 383 КК України за свідомо неправдиве
повідомлення про вчинення злочину.

Гр. _____ роз'яснено права заявника
(підпис заявника)
відповідно до ст. 60 КПК України:

- 1) отримати від органу, до якого він подав заяву, документ, що підтверджує її прийняття та реєстрацію;
- 2) подавати на підтвердження своєї заяви речі й документи;
- 3) отримати інформацію про закінчення досудового розслідування.

Гр. _____ заявив:
(підпис заявника)
(прізвище, ініціали)

ЗМІСТ ЗАЯВИ:

1. Обставини події (дата, час, місце): _____
2. Яку матеріальну шкоду завдано протиправними діями, на яку суму, яким способом злочинці заволоділи майном (проникнення в житло чи інше приміщення, напад, вимагання, обман чи зловживання довірою); якщо проникнення, то яким шляхом (злам запірних пристроїв, підбір ключа, виставлення вікна, через квартиру, іншим способом); яке майно викрадено, де воно знаходилося, наявність документів, які підтверджують придбання й вартість утраченого майна, його прикмети, коли і де придбано:
_____
3. Чи було застосовано фізичне насильство або погрозу його застосування, у чому це конкретно виявилось, які предмети (ніж, пістолет, газовий балончик, палиця тощо) використано під час нападу? Якщо було вимагання майна чи права на нього або вчинення будь-яких дій майнового характеру з погрозою застосування насильства, заподіяння тілесних ушкоджень, пошкодження майна тощо, то в чому конкретно виявилися ці дії?
_____
4. Чи заподіяні кому-небудь тілесні ушкодження, до якого медичного закладу звертався, де він розташований, чи перебував на стаціонарному або амбулаторному лікуванні?
_____
5. Чи бачив особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, чи може її впізнати, за якими прикметами?
_____

6. Чи підозрює кого-небудь у вчиненні кримінального правопорушення?
Якщо так, то вказати, з якої причини, а також відомості про цю особу:

---

7. Чи були очевидці вчинення кримінального правопорушення, що відомо про них? _____

Заявником зазначено:

_____ (власноручно написати про ознайомлення та правильність викладених даних)

_____ (підпис) (ініціали, прізвище, заявника)

Заяву прийняв:

_____ (слідчий, прокурор, інша службова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, посада, підпис, прізвище, ініціали)

« ___ » _____ 20 __ року

Додаток 2

Начальникові
управління стратегічних розслідувань
в Дніпропетровській області ДСР НПУ
полковнику поліції
Андрію ДАНИЛЯКУ

РАПОРТ

Доповідаю Вам, що з метою виконання доручення керівництва УСР у Дніпропетровській області № xxxx/xx/xxx/xx-2021 від xx.xx.2021 «Про здійснення заходів із виявлення незаконної діяльності з організації або проведення азартних ігор, лотерей,

---

(зазначити дату та джерело виявлення обставин кримінального правопорушення)

(зміст обставин)

(за наявності потерпілого або заявника вказати прізвище, ініціали, назву підприємства, установи, організації тощо)

У діях організатора з незаконної діяльності щодо організації та проведення азартних ігор вбачаються ознаки кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 203-2 КК України.

Згідно з вимогами ст. 214 КПК України, слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним із будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування.

З урахуванням викладеного, керуючись положенням «Про затвердження порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події», затвердженого наказом МВС від 08.02.2019 № 100, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 березня 2019 року за № 223/33194, керуючись ст. 214 КПК України, прошу Вашого дозволу зазначені матеріали перевірки направити до органу досудового розслідування для внесення відповідних відомостей до ЄРДР.

**Оперуповноважений УСР
в Дніпропетровській області ДСР НПУ
майор поліції**

Олександр КОШМАН

Додаток 3

Додаток 4
до Порядку ведення єдиного
обліку в органах (підрозділах)
поліції заяв і повідомлень про
кримінальні правопорушення та
інші події
(пункт 4 розділу II)

ЖУРНАЛ
єдиного обліку заяв і повідомлень
про кримінальні правопорушення та інші події

(найменування органу (підрозділу) поліції)

Розпочато _____ 20__ р.
Закінчено _____ 20__ р.
Інвентарний № _____
Термін зберігання – _____ р.

№ з/П	Дата, час (година, хвилина) надходження заяви чи повідомлення	Прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, телефон заявника (місцезнаходження), найменування, телефони підприємства, установи, організації	Стислий зміст заяви чи повідомлення (час, місце, обставини)	Заходи, ужиті за заявою чи повідомленням уповноваженою службовою особою органу (підрозділу) поліції (склад слідчо-оперативної групи (оперативної групи), час виїзду та перебуття на місці події; відомості про речі, документи, майно; вид охорони об'єкта, наявність сигналізації, хімічної пастки; інші суттєві відомості)	Прізвище, ім'я, по батькові, посада, ким, кому доручено розгляд заяви чи повідомлення (дата, година, хвилина)	Дата, час (година, хвилина), посада, прізвище й підпис особи, яка отримала заяву чи повідомлення для розгляду	Відомості про результати розгляду заяви чи повідомлення (дата, година, внесення заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, номер ІТС ШНП (журналу ЄО) органу (підрозділу) поліції, у якому зареєстровано заяву чи повідомлення, номер протоколу про адміністративне правопорушення)
1	2	3	4	5	6	7	8

(Друкують на звороті титульного аркуша журналу)

Додаток 4

Додаток 5
до Порядку ведення єдиного
обліку в органах (підрозділах)
поліції заяв і повідомлень про
кримінальні правопорушення
та інші події
(пункт 4 розділу II)

**ТАЛОН-ПОВІДОМЛЕННЯ ЄДИНОГО ОБЛІКУ № ____
ПРО ПРИЙНЯТТЯ І РЕЄСТРАЦІЮ ЗАЯВИ (ПОВІДОМЛЕННЯ) ПРО
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА ІНШУ ПОДІЮ**
Шановний(а) _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Вашу заяву (повідомлення) такого змісту (викладають коротку фабулу події):

zareєстровано в інформаційно-телекомунікаційній системі «Інформаційний портал Національної поліції України» (журналі єдиного обліку)

за № _____ (орган (підрозділ) поліції)

Для отримання інформації про результати розгляду заяви (повідомлення) Ви можете

звернутися до органу (підрозділу) поліції за тел. _____

Уповноважена службова

особа органу (підрозділу)

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

поліції

_____ 20__ р.

КОРІНЕЦЬ ТАЛОНА-ПОВІДОМЛЕННЯ ЄДИНОГО ОБЛІКУ № ____

Заяву (повідомлення) прийнято від	Посада, звання, прізвище та підпис особи, яка прийняла заяву	Підпис заявника про отримання талона-повідомлення
Прізвище, ім'я, по батькові, число, місяць, дата народження, місце проживання, контактний телефон		

Додаток 5

Начальникові
управління стратегічних розслідувань
в Дніпропетровській області ДСР НПУ
полковнику поліції
Андрію ДАНИЛЯКУ

_____

_____ р. н., _____

Освіта _____

Місце
народження _____

Місце роботи _____

Проживає _____

Прописаний (-на) _____

_____ Тел. _____

Зміст ст. 63 Конституції України роз'яснено за текстом

_____

(Згідно зі ст. 63 Конституції України особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначено законом)

ПОЯСНЕННЯ

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Додаток 6

**ДЕПАРТАМЕНТ
СТРАТЕГІЧНИХ РОЗСЛІДУВАНЬ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
УКРАЇНИ**

**Управління стратегічних
розслідувань
в Дніпропетровській області**
пр. П. Орлика, 11, м. Дніпро, 49069,
тел.-факс (056) 732-15-38

_____._____.2021 № _____
На № _____ від _____._____._____

Голові комісії
з регулювання азартних ігор
та лотерей
Івану РУДОМУ

Шановний пане Рудий!

Управління стратегічних розслідувань у Дніпропетровській області Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України на постійній основі здійснює превентивні та профілактичні заходи, спрямовані на виявлення незаконної діяльності з організації або проведення азартних ігор, лотерей. Керуючись статтею 1 Закону України «Про запобігання корупції», п. 5 ч. 1 ст. 18 та п. 3 ч. 1 ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію», п. 6 Положення про Національну поліцію, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877, п. 12 розділу 3 Положення про Департамент стратегічних розслідувань, затвердженого наказом Національної поліції України від 21.10.2019 № 1077, клопочу про надання інформації та копій документів щодо таких питань:

- чи була видана ліцензія юридичній особі (вказати назву підприємства та його ЄДРПОУ), яка є фігурантом матеріалів перевірки;
- інформації про моніторинг діяльності зазначеного підприємства з використанням Державної системи онлайн-моніторингу;
- інформації про можливе гральне обладнання цього підприємства, що підлягає сертифікації, тощо.

Для своєчасного виконання завдань, покладених на УСР в Дніпропетровській області ДСР Національної поліції, прошу Вас зазначену інформацію надати в десятиденний термін пред'явникові цього запиту.

З повагою
начальник
полковник поліції

Андрій ДАНИЛЯК

Додаток 7

**ДЕПАРТАМЕНТ
СТРАТЕГІЧНИХ РОЗСЛІДУВАНЬ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
УКРАЇНИ**

**Управління стратегічних
розслідувань**

в Дніпропетровській області

пр. П. Орлика, 11, м. Дніпро, 49069,

тел.-факс (056) 732-15-38

_____._____.2021 № _____
На № _____ від _____._____._____

Заступнику начальника ГУНП
в Дніпропетровській області –
начальнику слідчого управління
полковнику поліції
Олегу СЛІПЧУКУ

Шановний пане полковнику!

Направляю на Вашу адресу матеріали ЄО від _____._____._____ № _____,
зібрані щодо організованої групи за фактом незаконної діяльності з організації
та проведення азартних ігор, для прийняття рішення в порядку ст. 214 КПК
України.

Додаток: матеріали на __ аркушах.

**З повагою
начальник
полковник поліції**

Андрій ДАНИЛЯК

Додаток 8

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник _____ УСР
в Дніпропетровській області
ДСР Національної поліції України
полковник поліції

« ____ » _____ 2020

ПЛАН

проведення першочергових заходів щодо розкриття факту незаконної діяльності з організації та проведення азартних ігор, відомості про яку внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ ч. 1 ст. 203-2 КК України

1. На розшук і затримання осіб, причетних до скоєння кримінального правопорушення, встановлення можливих свідків, очевидців та інших осіб, що можуть володіти інформацією та орієнтувати о/с УСР в Дніпропетровській області або поліцейські підрозділи Національної поліції України.

Вик. о/с УСР,
Строк: негайно

Відм. про виконання _____

2. Долучити матеріали проведення першочергових слідчих (розшукових) заходів до матеріалів справи оперативного супроводження кримінального провадження.

Вик. УСР Якімець,
Строк: негайно

Відм. про виконання _____

3. Провести ретельне відпрацювання місця скоєння кримінального правопорушення, встановивши можливі шляхи відходу та інші заходи відповідно до плану.

Вик. о/с ВСД УСР
Строк: негайно

Відм. про виконання _____

**Начальник ВПК УСР
в Дніпропетровській області
ДСР Національної поліції України
підполковник поліції**

Андрій КАТАН

Начальникові
управління стратегічних розслідувань
в Дніпропетровській області ДСР НПУ
полковнику поліції
Андрію ДАНИЛЯКУ

ДОРУЧЕННЯ
про проведення слідчих (розшукових) дій
(негласних слідчих (розшукових) дій) у порядку ст. 40 КПК України

У провадженні _____

_____ (найменування органу досудового розслідування)
перебувають матеріали досудового розслідування, унесені до Єдиного реєстру
досудових розслідувань за № _____ від «___» _____ 20__ року, за
ознаками _____
(правова кваліфікація кримінального правопорушення)

Досудовим розслідуванням встановлено _____
(стисло викладають фабулу кримінального провадження та встановлені

_____ фактичні дані, які є підставою для надання доручення щодо проведення
слідчих (розшукових) дій,

_____ негласних слідчих (розшукових) дій)

Ураховуючи викладене, керуючись ст. 40, 41 КПК України,

ПРОШУ:

1. Доручити _____ проведення
(вказують оперативний підрозділ, на який покладають виконання доручення)

_____ (вказують, які слідчі (розшукові) дії чи негласні слідчі (розшукові) дії необхідно
провести)

2. Мотивовану відповідь разом із матеріалами, які отримані під час
виконання доручення, направити до _____ у
_____ -денний термін.

_____ (слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

**ПРОТОКОЛ
допиту свідка**

Місто (сел.) _____ «__» _____ 20__ року

Допит розпочато о «__» год «__» хв

Допит закінчено о «__» год «__» хв

_____ (слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)

розглянувши матеріали досудового розслідування, унесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ від «__» _____ 20__ року, у приміщенні _____

в присутності осіб, яким роз'яснені вимоги ч. 3 ст. 66 КПК України про їх обов'язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії:

_____ (їх прізвища, імена, по батькові, дата народження та місце проживання, підписи)

яким заздалегідь повідомлено про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання: _____

_____ (характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які застосовують

_____ під час проведення цієї процесуальної дії, підписи осіб)

з дотриманням вимог статей 65, 66, 95, 104, 106, 223, 224 КПК України, допитав як свідка:

1. Прізвище, ім'я та по батькові _____

2. Дата та місце народження _____

3. Національність _____

4. Громадянство _____

5. Освіта _____

6. Місце роботи (навчання) _____

7. Рід заняття та посада _____

8. Місце проживання (реєстрації) _____

9. Судимість _____

10. Чи є депутатом (якої Ради) _____

11. Відомості про паспорт або інший документ, що засвідчує особу _____

Свідку роз'яснено, що його викликано для дачі показань у кримінальному провадженні

_____ (вказати, у зв'язку з чим та в якому провадженні його допитують)

Свідкові _____ роз'яснено зміст ст. 63 Конституції України про
(прізвище, ім'я, по батькові)
те, що особа не несе відповідальності за відмову давати показання або
пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначене
законом _____
(підпис)

Свідкові _____ роз'яснено зміст ст. 18 КПК України про свободу
(прізвище, ім'я, по батькові)
від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів чи членів сім'ї.

_____ (підпис)
Свідкові _____ роз'яснено порядок проведення допиту та його
(прізвище, ім'я, по батькові)
права й обов'язки, передбачені ст. 66 КПК України, згідно з якою:

1. Свідок має право:
  - 1) знати, у зв'язку з чим і в якому кримінальному провадженні його допитують;
  - 2) користуватися під час давання показань та участі у проведенні інших процесуальних дій правовою допомогою адвоката, повноваження якого підтверджуються згідно з положеннями статті 50 Кримінального процесуального кодексу України (*а саме: 1) свідоцтвом про право на зайняття адвокатською діяльністю; 2) ордером, договором із захисником або дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги*);
  - 3) відмовитися давати показання щодо себе, близьких родичів та членів своєї сім'ї, що можуть стати підставою для підозри, обвинувачення у вчиненні ним, близькими родичами чи членами його сім'ї кримінального правопорушення, а також показання щодо відомостей, які згідно з положеннями статті 65 цього Кодексу не підлягають розголошенню (*а саме не можуть бути допитані як свідки: 1) захисник, представник потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача, законний представник потерпілого, цивільного позивача у кримінальному провадженні – про обставини, які стали їм відомі у зв'язку з виконанням функцій представника чи захисника; 2) адвокати – про відомості, які становлять адвокатську таємницю; 3) нотаріуси – про відомості, які становлять нотаріальну таємницю; 4) медичні працівники та інші особи, яким у зв'язку з виконанням професійних або службових обов'язків стало відомо про хворобу, медичне обстеження, огляд та їх результати, інтимну й сімейну сторону життя особи, – про відомості, які становлять лікарську таємницю; 5) священнослужителі – про відомості, одержані ними на сповіді віруючих; 6) журналісти – про відомості, які містять конфіденційну інформацію професійного характеру, надану за умови нерозголошення авторства або джерела інформації; 7) професійні судді, народні засідателі та присяжні – про обставини обговорення в нарадчій кімнаті питань, що виникли під час ухвалення*

судового рішення, за винятком випадків кримінального провадження щодо прийняття суддею (суддями) свідомо неправосудного вироку, ухвали; 8) особи, які брали участь в укладенні та виконанні угоди про примирення в кримінальному провадженні, – про обставини, які стали їм відомі у зв'язку з участю в укладенні та виконанні угоди про примирення; 9) особи, до яких застосовані заходи безпеки, – щодо дійсних даних про їх особи; 10) особи, які мають відомості про дійсні дані про осіб, до яких застосовані заходи безпеки, – щодо цих даних. Не можуть без їх згоди бути допитані як свідки (та мають право відмовитися давати показання) особи, які мають право дипломатичної недоторканності, а також працівники дипломатичних представництв – без згоди представника дипломатичної установи);

4) давати показання рідною або іншою мовою, якою він вільно володіє, і користуватися допомогою перекладача;

5) користуватися нотатками й документами під час давання показань у тих випадках, коли показання стосуються будь-яких розрахунків та інших відомостей, які йому важко тримати в пам'яті;

6) на відшкодування витрат, пов'язаних із викликом для давання показань;

7) ознайомлюватися з протоколом допиту та заявляти клопотання про внесення до нього змін, доповнень і зауважень, а також власноручно робити такі доповнення й зауваження;

8) заявляти клопотання про забезпечення безпеки у випадках, передбачених законом;

9) заявляти відвід перекладачу.

2. Свідок зобов'язаний:

1) прибути на виклик до слідчого, прокурора, слідчого судді чи суду;

2) давати правдиві показання під час досудового розслідування та судового розгляду;

3) не розголошувати без дозволу слідчого, прокурора, суду відомості, які безпосередньо стосуються суті кримінального провадження та процесуальних дій, що здійснюються (здійснювалися) під час нього, і які стали відомі свідку у зв'язку з виконанням його обов'язків.

3. Особа, яку залучають до проведення процесуальних дій під час досудового розслідування як понятого або яка стала очевидцем таких дій, зобов'язана на вимогу слідчого, прокурора не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії.

Крім того, згідно з частиною 7 статті 224 Кримінального процесуального кодексу України за бажанням допитуваної особи вона має право викласти свої показання власноручно. За письмовими показаннями особи їй можуть бути поставлені додаткові запитання.

(підпис)

Свідка _____ відповідно до ст. 67 попереджено про
(прізвище, ім'я, по батькові)
кримінальну відповідальність, передбачену ст. 384 КК України (*Завідомо неправдиве показання*) та ст. 385 КК України (*Відмова свідка від давання показань*)

(підпис)

Ознайомившись зі своїми правами, свідок заявив, що бажає давати показання _____ мовою та викладати їх _____.
(вказати мову) (під запис або
власноручно)

Послуг перекладача _____.
(потребує, не потребує)

Під час давання показань користуватися правовою допомогою адвоката

_____
(бажає, не бажає)

По суті поставлених запитань свідок
_____ дав такі показання:

(вказати отримані в результаті процесуальної дії відомості, важливі для цього кримінального провадження)

Показання зафіксовані на носіях інформації

_____
(вказати характеристики носіїв інформації у випадку застосування технічних засобів фіксації)

які додано до цього протоколу.

За результатами фіксування допиту технічними засобами від учасників процесуальної дії клопотання про внесення тексту показань до протоколу допиту _____
(надходили, не надходили)

Учасникам процесуальної дії повідомлено про спосіб ознайомлення зі змістом протоколу, а саме

_____
(надання письмового протоколу, перегляд або прослуховування носіїв інформації у випадку застосування технічних засобів фіксації)

Після ознайомлення з текстом протоколу допиту від учасників процесуальної дії клопотання про внесення до нього змін, доповнень і зауважень _____
(не надходили; якщо надійшли, вказати, що саме)

Свідок _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Учасники _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

_____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Допитав:

(слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

Від підписання протоколу допиту відмовляюсь у зв'язку з _____

(указати причини такої відмови з боку свідка або іншого учасника процесуальної дії)

Свідок _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Захисник _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Поняті (у разі відсутності захисника):

20. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)
(підпис)

21. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)
(підпис)

(слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

Додаток 11

Слідчому судді _____
(назва місцевого суду)

**КЛОПОТАННЯ
про проведення обшуку**

Місто (сел.) _____ «__» _____ 20__ року

_____
(слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)
розглянувши матеріали досудового розслідування, унесеного до Єдиного
реєстру досудових розслідувань за № _____ від «__» _____ 20__ року,
за ознаками

_____, -
(правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини
статті)
Закону України про кримінальну відповідальність)

УСТАНОВИВ:

_____
(короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з розслідуванням
якого

_____
подається клопотання; правова кваліфікація кримінального правопорушення із
зазначенням статті

_____
(частини статті) Закону України про кримінальну відповідальність; підстави для обшуку;

_____
житло чи інше володіння особи або частина житла чи іншого володіння особи, де
заплановано

_____
проведення обшуку; особа, якій належить житло чи інше володіння, та особа, у
фактичному володінні якої

_____
воно перебуває; речі, документи або осіб, яких плановано відшукати)

Ураховуючи викладене, керуючись ст. 234 КПК України,

ПРОШУ:

Задовольнити клопотання й винести ухвалу про дозвіл на проведення обшуку в _____

(житло чи інше володіння особи або частина житла чи іншого володіння особи, де заплановано проведення обшуку)

із метою відшукування й вилучення

_____ (речі, документи або особи, яких заплановано відшукати)

Додатки: 1. _____ на _____ арк.

(оригінали (копії) документів та інших матеріалів, які обґрунтовують доводи, указані в клопотанні)

2. Витяг із Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ від

«__» _____ 20__ року.

Слідчий _____

(посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

«ПОГОДЖЕНО»

Прокурор _____

(посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

«__» _____ 20__ року

Додаток 12

Слідчому судді

_____

(назва місцевого суду)

_____

**КЛОПОТАННЯ
про арешт майна**

Місто (сел.) _____ «__» _____ 20__ року

_____

(слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)

розглянувши матеріали досудового розслідування, унесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ від «__» _____ 20__ року, за ознаками _____,

(правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) Закону України про кримінальну відповідальність)

УСТАНОВИВ:

_____

(короткий виклад обставин кримінального правопорушення; підстави, у зв'язку з якими потрібно

_____

здійснити арешт майна; перелік і види майна, що належить арештувати; документи, що підтверджують

_____

право власності на майно, що належить арештувати; для клопотання про арешт майна підозрюваного,

_____

_____ обвинуваченого, іншої особи для забезпечення цивільного позову – розмір шкоди, завданої кримінальним

_____

_____ правопорушенням; докази факту завдання шкоди й розміру цієї шкоди)

На підставі викладеного, керуючись ст.ст. 131-132, 170-171 КПК України,

ПРОШУ:

Накласти арешт на зазначене в клопотанні майно _____
(процесуальний статус особи, на майно якої накладають арешт, прізвище, ім'я та по батькові)

Додатки: 1. _____ на ___ арк.
(оригінали або копії документів, які обґрунтовують клопотання).

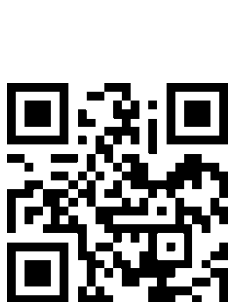
2. Витяг із Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____
від «___» _____ 20__ року.

Слідчий _____
(посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

«ПОГОДЖЕНО»

Прокурор _____
(посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)
«___» _____ 20__ року

Перелік ресурсів для пошуку інформації в мережі Інтернет		
1	https://usr.minjust.gov.ua – Відкритий безкоштовний пошук відомостей у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань	
2	https://clarity-project.info/edrs – Відкрита публічна інформація у форматі, що дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання	
3	https://public.nazk.gov.ua – Проект має на меті спростити подання публічними службовцями їх декларацій майнового стану, доступ до них та їх перевірку	
4	https://corruptinfo.nazk.gov.ua – Відкрита індивідуальна довідка про корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, формується на основі пошуку записів у реєстрі за ПІН або кодом ЄДРПОУ електронного цифрового підпису. У результаті пошуку буде завантажено архів з особистою довідкою та цифровим підписом НАЗК	
5	https://opendatabot.ua – Використовує виключно відкриту публічну інформацію відповідно до положень Закону України «Про доступ до публічної інформації». Персональну інформацію, яка міститься в публічній інформації, обробляють відповідно до положень ст. 101 зазначеного Закону	
6	https://reustr.court.gov.ua – Автоматизована система збирання, зберігання, захисту, обліку, пошуку та надання електронних копій судових рішень. Для доступу до судових рішень судів загальної юрисдикції Державна судова адміністрація України забезпечує ведення Єдиного державного реєстру судових рішень	

7	https://cabinet.tax.gov.ua/registers/edpod – Відкритий реєстр платників єдиного податку	
8	@Dosie_Bot – Відкрита інформація про фізичну особу за номером телефону або ідентифікаційним кодом	
9	https://hsc.gov.ua/index/publicna-informatsiya/nadannya-vityagu-z-yedinogo-derzhavnogo-reyestru-mvs/ – Надання відомостей із Єдиного державного реєстру транспортних засобів	
10	http://nomer-org.website/allukraina/ – Відкритий реєстр відомостей щодо дати народження та місця проживання особи	
11	@EyeGodsBot – Відкритий пошук за ім'ям, державним номерним знаком авто, VIN-кодом	
12	https://youcontrol.com.ua/ru/our_possibility/ – Відкриті інструменти для аналізу кожного підприємства України	
13	https://wanted.mvs.gov.ua/ – Міністерство внутрішніх справ України, «Розшук». Цей вебресурс призначений для надання допомоги: зі встановлення місцезнаходження безвісти зниклих людей; мобільних телефонів; осіб, які втратили пам'ять; транспортних засобів у розшуку; розшуку тих, хто переховується від органів влади; зброї у розшуку; пошуку викрадених культурних цінностей; перевірки легітимності довідки про судимість; пошуку паспорта громадянина України серед викрадених та втрачених	

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Закони України

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. Київ: Просвіта, 1996. 80 с. (із наступними змінами та доповненнями).
2. Кримінальний кодекс України від 05 квіт. 2001 р., редакція від 25 вер. 2020 р. Відомості Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України» від 13 квіт. 2012 р. № 4652-VI. Харків: Одиссей, 2012. 360 с.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 груд. 1984 р. Відомості Верховної Ради України. Додаток до № 51, ст. 1122.
5. Про Національну поліцію: Закон України від 02 лип. 2015 р. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 2. Ст. 124. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
6. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06 груд. 2019 р. № 361-IX. Відомості Верховної Ради України. 2020. № 25, ст. 171. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#n13>.
7. Про технічні регламенти та оцінку відповідності: Закон України від 15 січ. 2015 р. № 124-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 14, ст. 96. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
8. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05 квіт. 2007 р. № 877-V. Відомості Верховної Ради України. 2007. № 29, ст. 389. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>.
9. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лют. 1992 р. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 22. Ст. 303 (з наступними змінами та доповненнями).
10. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою: Закон України від 04 черв. 2020 р. Голос України. 26.06.2020. № 105.
11. Про металобрухт: Закон України від 05 трав. 1999 р. № 619-XIV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 25. Ст. 212 (з наступними змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/619-14#Text>.
12. Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор: Закон України від 14 черв. 2020 р. (з наступними змінами та доповненнями). Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/768-20#Text>.

13. Про інформацію: Закон України від 02 жовт. 1992 р. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 48. Ст. 65 (з наступними змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

14. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січ. 2011 р. № 2939-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 32, ст. 314 (з наступними змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.

15. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49, ст. 2056 (з наступними змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

16. Про державну таємницю: Закон України від 21 січ. 1994 р. № 3855-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 16, ст. 93 (з наступними змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>.

17. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05 жовт. 2017 р. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 45. Ст. 400 (зі змінами, внесеними згідно із Законом від 14 січ. 2020 р. № 440-IX).

18. Про зв'язок: Закон України від 16 трав. 1995 р. (з наступними змінами та доповненнями). Відомості Верховної Ради України. 1995. № 20. Ст. 143.

19. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 трав. 2003 р. № 851-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 36. Ст. 275 (з наступними змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.

20. Про виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини: Закон України від 23 лют. 2006 р. № 3477.

21. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Рим, 04 лист. 1950 р. Ратифікована 17 лип. 1997 р.). Збірка документів Ради Європи, ратифікованих Україною. Київ: Фенікс, 2006. 496 с.

Постанови Кабінету Міністрів України

22. Про Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 вер. 2020 р. № 891. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/891-2020-%D0%BF#Text>.

23. Про внесення змін до Положення про Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей: Постанова Кабінету Міністрів України від 18 лист. 2020 р. № 1123. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1123-2020-%D0%BF#Text>.

24. Питання реалізації Закону України «Про металобрухт»: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 серп. 1999 р. № 1468. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1468-99-%D0%BF#Text>.

25. Про затвердження Порядку реєстрації зовнішньоекономічних контрактів (договорів) на здійснення експортних операцій з металобрухтом: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 лют. 2002 р. № 155. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-2002-%D0%BF#Text>.

26. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовт. 2015 р. № 877. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text>.

Відомчі та міжвідомчі накази, інструкції

27. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 16.11.2012 № 114/1042/516/1199/936/1687/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>.

28. Про затвердження Положення про Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України: наказ Національної поліції України від 23.10.2019 № 1077.

29. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 27.04.2020 № 357.

30. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 08.02.2019 № 100.

31. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: наказ Міністерства внутрішніх справ України 07.07.2017 № 575.

32. Про затвердження Порядку взаємодії при розгляді звернень органів, що здійснюють досудове розслідування, прокуратури та виконанні запитів іноземних держав щодо виявлення та розшуку активів: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 20.10.2017 № 869.

Підручники, навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали

33. Албул С. В., Андрусенко С. В. Правові та організаційно-тактичні проблеми протидії організованій злочинності: навч. посіб. Одеса: ОДУВС, 2017. 142 с.

34. Міщанинець О. М. Конспект лекцій для спеціалізації працівників підрозділів стратегічних розслідувань. Дніпро: ДДУВС, 2020. 183 с.

35. Протидія злочинам у бюджетній сфері: метод. рек. / О. Є. Користін, С. С. Чернявський, В. І. Василичук та ін.; за заг. ред. О. М. Джужі. Київ, 2012. 288 с.

36. Розслідування економічних злочинів: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. / М. А. Погорецький, О. О. Вакулик, Д. Б. Сергеева; за ред. проф. М. А. Погорецького. Київ: ВД «Дакор», 2015. 184 с.

37. Подолання протидії розслідуванню злочинів економічної

спрямованості: наук.-практ. рек. / В. Д. Пчолкін, О. В. Федосова, В. В. Піддубний. Харків: ХНУВС, 2019. 80 с.

38. Дії працівників поліції у разі виявлення економічних злочинів: метод. рек. / О. М. Кубецька, В. О. Лазарєв, О. В. Неклеса, Я. С. Палешко, Д. Б. Санакоєв. Дніпро: ДДУВС, 2020. 76 с.

Монографії та інші наукові видання

39. Єфімов В. В. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів Національної поліції під час протидії злочинам у сфері державних закупівель: монографія / В. В. Єфімов, В. В. Дараган, Т. О. Часова. Дніпропетровськ: ДДУВС, 2016. 205 с.

40. Теоретичні та прикладні аспекти забезпечення фінансово-економічної безпеки держави: монографія / О. М. Кубецька, О. В. Неклеса, Т. М. Остапенко, Я. С. Палешко, Д. Б. Санакоєв. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2020. 105 с.

41. Коментар «Застосування законодавства у сфері державної допомоги суб'єктам господарювання» / О. М. Кубецька, О. В. Неклеса, Я. С. Палешко, Д. Б. Санакоєв. Дніпро: ДДУВС, 2020. 40 с.

42. Коментар до Закону України «Про національну безпеку України» / О. М. Кубецька, В. О. Лазарєв, О. В. Неклеса, Я. С. Палешко. Дніпро: ДДУВС, 2020. 72 с.

43. Збірник актів нормативно-правового регулювання фінансово-економічної безпеки / упоряд.: О. М. Кубецька, Я. С. Палешко, Д. Б. Санакоєв, О. В. Неклеса. Дніпро: ДДУВС, 2019. 312 с.

Інтернет-ресурси

44. Офіційна сторінка Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України. URL: <https://www.facebook.com/DSI.police.ukraine/>.

45. Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань. Офіційна сторінка Міністерства юстиції України. URL: <https://usr.minjust.gov.ua/content/home>.

46. Офіційна сторінка системи аналітики відкритих даних підприємств. URL: <https://clarity-project.info/edrs>.

47. Офіційна сторінка Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. URL: <https://public.nazk.gov.ua>.

48. Офіційна сторінка Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення. URL: <https://corruptinfo.nazk.gov.ua>.

49. Офіційна сторінка Єдиного реєстру відкритих даних громадян та бізнесу. URL: <https://opendatabot.ua>.

50. Офіційна сторінка Єдиного державного реєстру судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua>.

**V. ОСНОВИ РОЗСЛІДУВАННЯ
ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЯ)
ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ
ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ**

ВСТУП

Кримінальний кодекс України, а саме його сьомий розділ: «Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності», містить серед інших статтю, яка передбачає кримінальну відповідальність за легалізацію (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом. Найбільш поширеним предметом злочину за який встановлено відповідальність статтею 209 КК України є кошти державного або місцевого бюджету, які одержані шляхом попереднього вчинення кримінального правопорушення, яке передувало легалізації (відмиванню) доходів (предикатний злочин).

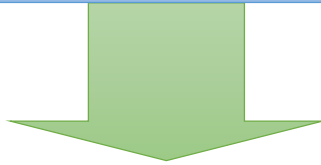
Злочинна діяльність із легалізації вищезазначених коштів найчастіше здійснюється організованими групами або злочинними організаціями, частина з яких являється службовими особами державних органів влади чи органів місцевого самоврядування (їх структурних підрозділів (комунальних або державних підприємств)), а інша частина, службові особи юридичної особи приватного права, що пов'язані між собою єдиним умислом направленим на виведення відмитих коштів, шляхом надання їм легального (законного) вигляду за рахунок укладання певних угод та підписання офіційних документів, які дають повноваження на перерахування державних або місцевих коштів на розрахункові рахунки юридичних осіб приватного права. Таким чином, маємо нібито законно здійснену фінансову операцію, яка дає можливість протиправно вилучити із державного (місцевого) володіння вказані кошти на користь юридичної особи під видом законодавчо врегульованої фінансової операції.

Привласнивши кошти, службові особи юридичної особи приватного права, з метою надання їм правомірного вигляду, намагаються приховати або замаскувати походження вказаних коштів (наприклад, шляхом укладання фіктивних угод з рядом інших комерційних організацій (здійснення безтоварних операцій)) за рахунок чого вони виводяться шляхом їх перерахування на розрахункові рахунки зазначених підприємств під видом закупівлі товарів, робіт або послуг.

Злочинна діяльність направлена на легалізацію (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом завдає державі та її територіальній громаді збитків в особливо великому розмірі, що прямо впливає на рівень життя кожного українця. Тому, з метою своєчасного якісного реагування на злочини пов'язані з легалізацією майна, існує необхідність якісної підготовки працівників правоохоронних органів, що дозволить працювати на попередження, виявлення та своєчасне документування кримінальних правопорушень, відповідальність за які передбачено ст. 209 КК України.

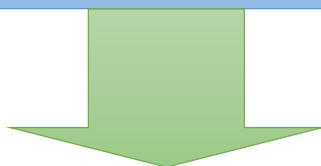
1. Кваліфікація легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом (ст. 209 КК України)

Набуття, володіння, використання, розпорядження майном, щодо якого фактичні обставини свідчать про його одержання злочинним шляхом, у тому числі здійснення фінансової операції, вчинення правочину з таким майном, або переміщення, зміна форми (перетворення) такого майна, або вчинення дій, спрямованих на приховування, маскуванню походження такого майна або володіння ним, права на таке майно, джерела його походження, місцезнаходження, якщо ці діяння вчинені особою, яка знала або повинна була знати, що таке майно прямо чи опосередковано, повністю чи частково одержано злочинним шляхом, -

2. Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або у великому розмірі, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна.

3. Дії, передбачені частиною першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою або в особливо великому розмірі, -

караються позбавленням волі на строк від восьми до дванадцяти років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна.

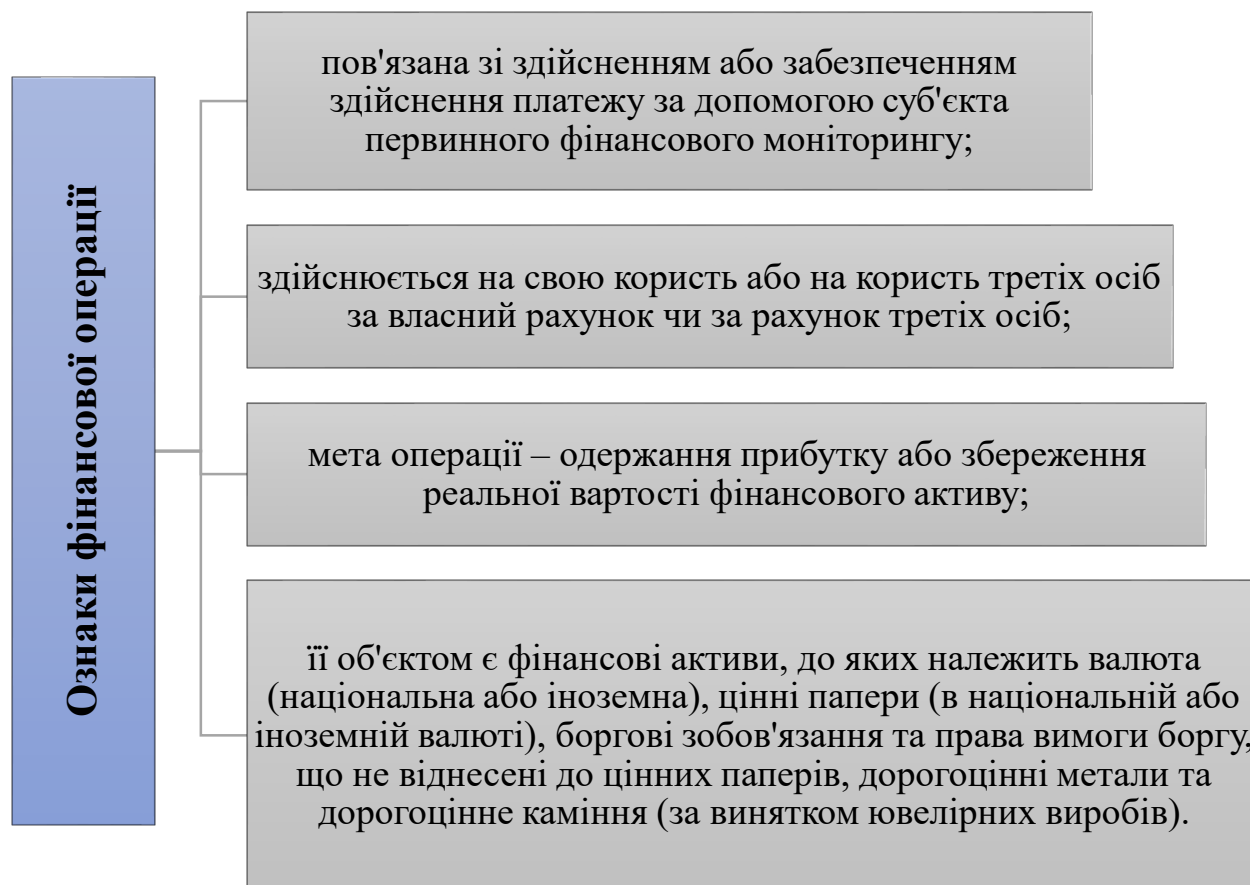
Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, визнається вчиненою у **великому розмірі**, якщо предметом злочину були майно на суму, що перевищує шість тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, визнається вчиненою у **особливо великому розмірі**, якщо предметом злочину було майно на суму, що перевищує вісімнадцять тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Фінансовою операцією

є будь-які дії щодо активів клієнта, вчинені за допомогою суб'єкта первинного фінансового моніторингу або про які стало відомо суб'єктам первинного фінансового моніторингу, зазначеним у підпунктах "а"- "д" пункту 7 частини другої статті 6 Закону № 361-ІХ, у рамках ділових відносин з клієнтом, суб'єктам державного фінансового моніторингу, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, державним органам, що провадять діяльність у сфері запобігання та протидії, правоохоронним та розвідувальним органам України.

Фінансова операція утворює серцевину змісту фінансової послуги, оскільки пов'язана із: внесенням або зняттям депозиту (внеску, вкладу); відкриттям рахунків; переказом грошей із рахунку на рахунок; обміном валюти; наданням послуг із випуску, купівлі або продажу цінних паперів та інших видів фінансових активів; наданням або отриманням позики або кредиту; страхуванням (перестрахованням); наданням фінансових гарантій; довірчим управлінням портфелем цінних паперів; надання послуг із обслуговування чеків, векселів, платіжних карток тощо.

Валютний арбітраж – фінансові операції, основною метою проведення яких є отримання прибутку на основі розбіжностей курсів на окремих міжбанківських валютних ринках, а також курсів різних платіжних засобів на одному і тому самому ринку.

Процентний арбітраж – фінансові операції, спрямовані на регулювання банками структури своїх короткострокових активів і пасивів з метою отримання прибутку за рахунок різниці процентних ставок за розміщеними на однакову суму депозитами, у тому числі через різницю у відсоткових ставках за різними валютами.

Трастові операції – фінансові операції з управління майном і фондовими цінностями, виконання інших послуг в інтересах і за дорученням клієнтів на правах довіреної особи за визначену винагороду, як правило, у вигляді відсотку від збільшення (приросту) активів клієнта.

Фінансовими послугами є операції з фінансовими активами, що здійснюються в інтересах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб, а у випадках, передбачених законодавством, – і за рахунок залучених від інших осіб фінансових активів, з метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів (див.: ЗУ "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг" від 12 липня 2001 р.).

Стаття 209 КК України передбачає відповідальність за легалізацію (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, тобто вчинення фінансової операції чи правочину з коштами або іншим майном, одержаними внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, а також вчинення дій, спрямованих на приховання чи маскуванню незаконного походження таких коштів або іншого майна чи володіння ними, прав на такі кошти або майно, джерела їх походження, місцезнаходження, переміщення, зміну їх форми (перетворення), а так само набуття, володіння або використання коштів чи іншого майна, одержаних внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів.

Обов'язковою умовою, за якої настає відповідальність за легалізацію, (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, є одержання таких доходів унаслідок попередньо вчиненого суспільно небезпечного протиправного діяння (предикатне діяння). Так, суспільно небезпечним протиправним діянням, що передувало легалізації доходів, відповідно до даної статті є:

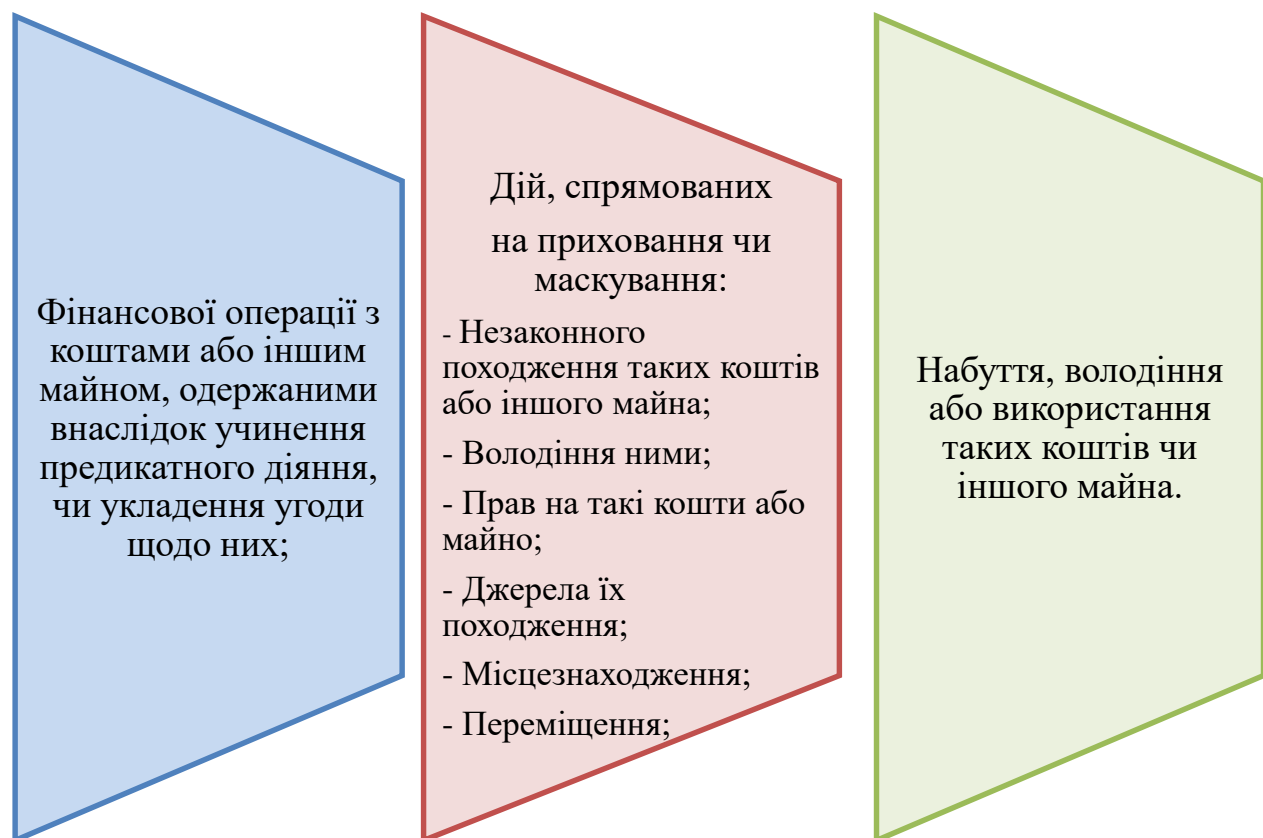
а – діяння, за яке Кримінальним Кодексом України передбачено основне покарання у вигляді позбавлення волі або штраф понад три тисячі неоподаткованих мінімумів доходів громадян;

б – діяння, вчинене за межами України, якщо воно визначається суспільно небезпечним протиправним діянням, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, за кримінальним законом держави, де воно було вчинене, і є злочином за КК України та унаслідок вчинення якого незаконно одержано доходи.

Кримінальна відповідальність за ст. 209 КК України не включається у випадках, коли особа, котра вчинила предикатне діяння, була звільнена від кримінальної відповідальності у встановленому законом порядку (у зв'язку із закінченням строків давності, застосування амністії тощо) або не притягувалася до такої відповідальності (наприклад, у зв'язку зі смертю), а одержані внаслідок зазначеного діяння кошти або інше майно стали предметом легалізації.

Не можуть визначатися предикативними діяннями злочини, відповідальність за які передбачено ст. 212 КК України, незалежно від того, за якою частиною цих статей вони були кваліфіковані та яке покарання встановлено за їх вчинення.

Кримінальна відповідальність за ч. 1 ст. 209 КК України настає у разі вчинення хоча б однієї з таких дій, що передували легалізації (відмивання) доходів:

Відповідальність за зазначені дії настає лише у разі, коли кошти або інше майно, що є предметом легалізації, були одержані **внаслідок учинення предикатного діяння**, яке передувало відмиванню доходів, такі дії вчинені умисно з метою надання правомірного вигляду володінню, використанню та розпорядженню такими коштами або майном, їх набуттю чи для приховання джерел їх походження.

Місце одержання коштів або іншого майна внаслідок учинення предикатного діяння (злочину) – на території України чи поза її межами – **значення немає, оскільки вони можуть бути легалізовані як в Україні, так і за кордоном**. Тому під час кримінально-правового оцінювання як предикатного діяння, так і легалізації доходів, мають ураховуватися положення статей 6-8 КК України про дію кримінального закону в просторі.

Під доходами, зазначеними у ст. 209 КК України, відповідно до п. 23 ч. 1 ст. 1 Закону України від 06.12.2019 № 361-ІХ «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі- Закон № 361-ІХ) слід розуміти **будь-які активи, одержані прямо чи опосередковано внаслідок вчинення злочину**, зокрема валютні цінності, рухоме та нерухоме майно, майнові та немайнові права, незалежно від їх вартості.

Здійснення правочину щодо коштів або іншого майна, одержаних внаслідок вчинення предикатного діяння,

це вчинення щодо них будь-яких правочинів, тобто дій, спрямованих на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків (ст. 202 Цивільного кодексу України, у визначеному цим Кодексом порядку незалежно.

До легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, відповідно до ст. 5 Закону № 361-ІХ та диспозиції ч. 1 ст. 209 КК України слід розуміти будь-які дії, пов'язані із вчиненням фінансової операції чи правочину з доходами, одержаними злочинним шляхом, а також вчиненням дій, спрямованих на приховання чи маскуванню незаконного походження таких доходів, чи володіння ними, прав на такі доходи, джерел їх походження,

місцезнаходження, переміщення, зміну їх форми (перетворення), а так само набуттям, володінням або використанням доходів, одержаних злочинним шляхом.

Під учиненням фінансової операції з коштами, одержаними внаслідок учинення предикатного діяння, слід розуміти вчинення будь-якої фінансової операції, пов'язаної зі здійсненням або забезпеченням здійснення платежу за допомогою суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

За змістом ст. 209 КК України відповідальність настає й у тих випадках, коли винна особа вчиняє лише одну фінансову операцію з одержаними внаслідок учинення предикатного діяння коштами або майном чи укладає хоча б одну угоду щодо них.

Під діями спрямованими на приховання чи маскуванню незаконного походження коштів або іншого майна, одержаних унаслідок вчинення предикатного діяння, чи володіння ними, а так само правами на них, джерела їх походження, місцезнаходження та переміщення, слід розуміти будь-які дії особи, за допомогою яких маскується чи приховується факт одержання таких коштів або іншого майна, що передував легалізації (відмиванню) цих доходів, вчинені як особою, котра одержала ці кошти або майно таким шляхом, так і будь-якою іншою особою.

Ці дії можуть бути спрямовані на таке:

- а – зміну правового статусу коштів або іншого майна шляхом підроблення документів, що засвідчують право власності;
- б – отримання фіктивних документів на придбання майна;
- в – учинення цивільно-правових угод (купівля у комісійному магазині, ломбарді тощо);
- г – оформлення права власності на підставних осіб;
- г – укладення фіктивних угод про надання кредитів або різноманітних послуг – юридичних, аудиторських та ін.;
- д – внесення коштів на банківські рахунки юридичних і фізичних осіб, у тому числі в офшорних зонах;
- е – переміщення коштів з одного рахунку на інший за умови, що всі зазначені дії не були способом учинення предикатного діяння (абз. 2 п. 8 постанови ПВСУ № 5 від 15.04.2005).

Під **набуттям коштів чи іншого майна**, одержаних внаслідок учинення предикатного діяння, та володінням ними треба розуміти, **одержання їх у фактичне володіння або перебування їх у господарському віданні за недійсними правочинами** (якими одержанню таких коштів чи майна або володінню ними надано правомірною вигляду і тим самим ніби то легального статусу їм самим), тобто набуття особою права власності (володіння) на такі кошти чи майна з усвідомленням нею, що вони одержані злочинним шляхом.

Використання коштів або іншого майна, одержаних унаслідок учинення предикатного діяння, – це таке їх використання чи розпорядження ними, яке може бути й не пов'язане зі вчиненням фінансової операції чи укладенням

угоди щодо них, оскільки такі дії названо в диспозиції ч. 1 ст. 209 КК України як самостійні способи вчинення злочину. Зазначені кошти чи майно можуть бути використані, зокрема, під час здійснення господарської діяльності, в тому числі підприємницької.

Використання зазначених коштів та майна може бути як пов'язаним, так і не пов'язаним з їх відчуженням, тобто з переданням іншим особам.

При цьому не можуть вважатись одержаними внаслідок вчинення предикатного діяння кошти або інше майно, якими особа не заволоділа (які не отримала) шляхом учинення злочину, а які вона незаконно утримала, приховала, не передала державі за наявності обов'язку це зробити, а саме:

- кошти, не сплачені як податки, збори, інші обов'язкові платежі;
- не повернена чи прихована виручка в іноземній валюті від реалізації на експорт товарів (робіт, послуг) або приховані товари чи інші матеріальні цінності, отримані від такої виручки, оскільки в таких випадках відбувається

не одержання коштів та іншого майна злочинним шляхом, а незаконне (злочинне) розпорядження ними (якщо право власності на них особа набула законно).

Також не повинні визнаватися предметом легалізації контрабандно ввезені в Україну товари та інші предмети, зазначені у диспозиції ч. 1 ст. 201 КК України, якщо вони були одержані (здобуті) за межами України не злочинним шляхом, а були придбані законно, а також кошти, одержані не внаслідок учинення предикатного діяння, а в результаті проведення фінансових операцій з використанням банківських рахунків підприємств, які мають ознаки фіктивності. Не є предметом легалізації також кошти або інше майно, одержані внаслідок здійснення службовою особою без письмового узгодження з податковим органом операцій з активами, що перебувають у податковій заставі й у подальшому використовуються суб'єктом господарювання – юридичною особою під час здійснення господарської діяльності, оскільки такі активи мають легальне походження. Не є предметом легалізації кошти (незалежно від їх розміру), одержані як субсидії, субвенції, дотації чи кредити внаслідок надання неправдивої формації суб'єктами, зазначеними у диспозиції ч. 1 ст. 222 КК України, вказаним у цій нормі Закону кредиторам, хоча з такими коштами надалі і вчинюються діяння, перелічені у ст. 209 КК України, оскільки ці кошти одержуються офіційно (легально), і злочин склад якого передбачено ч. 1 ст. 222 КК України, не містить усіх ознак предикатного діяння.

Притягнення особи до кримінальної відповідальності за ст. 209 КК України може відбуватись як за умови, що факт одержання нею коштів або іншого майна внаслідок учинення предикатного діяння встановлено судом у відповідних процесуальних документах (у вирокі чи постанові, ухвалах про звільнення від кримінальної відповідальності, про закриття справи з nereабілітуючих підстав тощо), так і в разі, коли вона не притягувалася до кримінальної відповідальності за предикатне діяння. В останньому випадку особа одночасно притягується до кримінальної відповідальності за предикатний злочин та за легалізацію (відмивання) коштів або іншого майна одержаних внаслідок його вчинення, тобто за сукупністю цих злочинів, оскільки вона усвідомлює, що вчиняє легалізацію таких коштів майна).

Для вирішення питання про наявність складу злочину, передбаченого ст. 209 КК України, необхідно встановити, що особа вчинила одну з дій, зазначених у ч. 1 цієї статті, з коштами або іншим майном, одержаними внаслідок вчинення предикатного діяння, з метою надання правомірного вигляду володінню чи розпорядженню ними, їх використанню, набуттю або приховання чи маскування їх незаконного походження чи володіння ними, правами на них, джерела їх походження, місцезнаходження, переміщення або ж учинила щодо них фінансову операцію чи уклала угоду.

Суб'єктом злочину, передбаченого ст. 209 КК України, може бути фізична осудна особа, яка досягла 16 – річного віку, а стосовно вчинення тих чи інших правочинів ще й набула повної дієздатності у випадках та в порядку, передбачених законом, і не була обмежена у дієздатності або не позбавлена її судом.

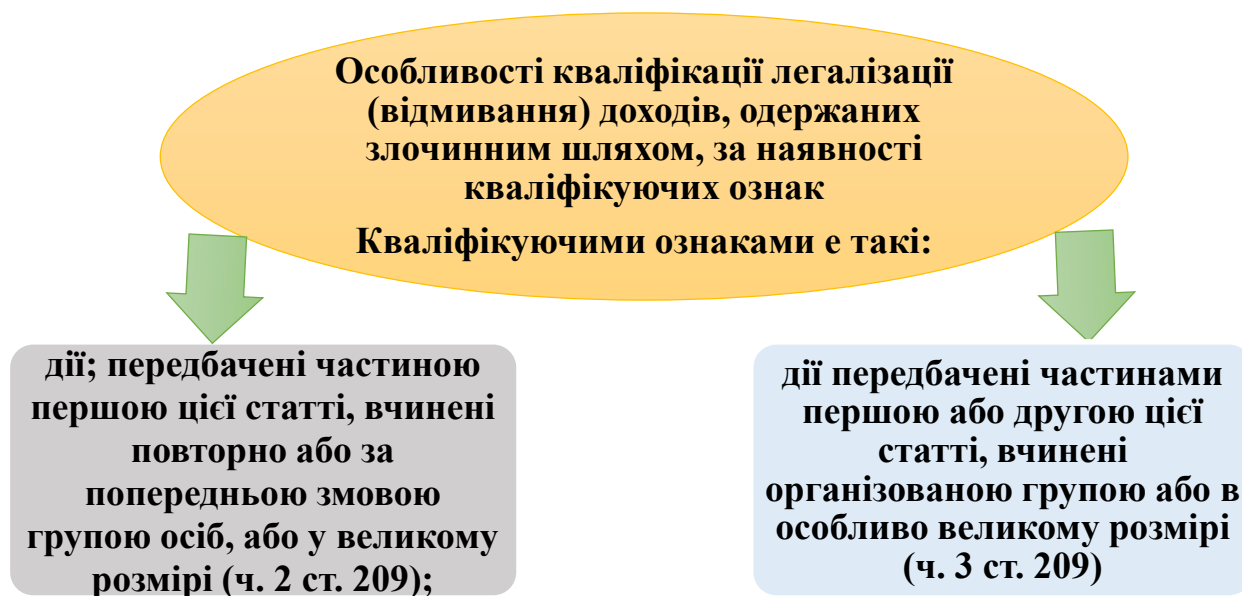
Суб'єктом злочину в разі його вчинення у формі будь-якого з дій, визначених ч. 1 ст. 209 КК України, може бути особа, котра не вчиняла предикатного діяння, за умови, що вона усвідомлювала факт одержання коштів або майна іншими особами злочинним шляхом. Особа, яка вчинила таке діяння, відповідає лише за вчинення фінансової операції з коштами або іншим майном чи укладення щодо них угоди, а також за вчинення дій, спрямованих на приховання чи маскуванню незаконного походження таких

коштів або іншого майна чи володіння ними або правами на них, джерела їх походження, місцезнаходження чи переміщення, а за використання таких коштів або майна – лише в разі, коли воно полягало у вчиненні фінансової операції чи укладенні угоди.

Дії особи, яка не є суб'єктом первинного фінансового моніторингу, що полягають у збуті майна, одержаного внаслідок учинення злочину (наприклад, крадіжки) іншими особами, не утворюють складу легалізації (відмивання) коштів або іншого майна, одержаних злочинним шляхом (ст. 209 КК України), якщо такому майну не надається вигляд правомірно здобутого. Залежно від конкретних обставин справи, зазначені дії містять або ознаки крадіжки (у формі пособництва), або склад злочину, передбачений ст. 198 КК України.

Особливості кваліфікації у разі конкуренції норм. Під час розмежування злочинів, відповідальність за які передбачено ст. 198 і 209 КК України, необхідно виходити насамперед із їх предмета. Предметом першого є будь яке майно, одержане злочинним шляхом, другого – лише майна, одержаного внаслідок учинення предикатного діяння, за яке положеннями КК України передбачено основне покарання у вигляді позбавлення волі з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Визначальним фактором у розмежуванні цих злочинів є мета. Згідно зі ст. 209 КК України, метою вчинення дій із коштами або іншим майном є надання їх походженню легального статусу, а для дій, передбачених ст. 198 КК України, не вимагається надання такого статусу майну. Якщо дії, відповідальність за які встановлено цією статтею, вчиняються з метою надання майну легального статусу, вони підлягають кваліфікації за ст. 209 КК України. Суб'єктом злочину, склад якого передбачено ст. 198 КК України є особа, котра не одержувала майна злочинним шляхом, а за ст. 209 КК України – як особа, яка одержала кошти чи інше майно злочинним шляхом, так і та, котра заздалегідь пообіцяла вчинити передбачені цією статтею дії для легалізації коштів чи майна, одержаних внаслідок вчинення предикатного діяння.

Використання коштів або іншого майна, одержаних унаслідок вчинення предикатного діяння, в разі здійснення незаконної (у тому числі злочинної) діяльності не утворює складу злочину, передбаченого ст. 209 КК України, оскільки у цьому разі їм не надається легального статусу. Виняток становить використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, відповідальність за яке передбачено ст. 306 КК України.

За ознакою вчинення цього злочину за попередньою змовою групою осіб має кваліфікуватися діяння, коли в ньому брали участь: як співвиконавці дві чи більше особи, котрі до вчинення діяння домовилися легалізувати (відмити) доходи, одержані внаслідок вчинення предикатного діяння. Для наявності цієї кваліфікуючої ознаки не обов'язково, щоб усі особи вчинювали ті ж самі (тотожні) дії, передбачені ст. 209 КК України. Зазначена ознака буде наявна й у тому разі, коли одна особа вчиняє будь-які з альтернативних дій, передбачених ч. 1 ст. 209 КК України, а друга – інші.

Дії осіб, які взяли участь у легалізації (відмиванні) доходів одержаних злочинним шляхом, як організатори, підбурювачі або пособники, якщо вони не є одночасно співвиконавцями цього злочину слід кваліфікувати за відповідними частинами ст. 27 і 209 КК України.

Згідно з наказом №2 від 01.02.2018 «Про призначення», на підставі протоколу №1 загальних зборів товариства з обмеженою відповідальністю «Русь» (далі за текстом ТОВ «Русь») від 31.01.2018 гр. Ю приступив до виконання обов'язків директора ТОВ «Русь».

Відповідно до п.6.4. Статуту ТОВ «Русь», код ЄДРПОУ 11111111, затвердженого протоколом загальних зборів учасників товариства №2 від 23.04.2017р. та зареєстрованого виконавчим комітетом Дніпровської міської ради, виконавчим органом товариства є директор. Директор призначається учасником. Директор вирішує усі питання діяльності Товариства, за винятком тих, що належать до виключної компетенції учасника.

Відповідно до п.6.5. Статуту ТОВ «Русь», директор у межах своєї компетенції:

а) представляє без довіреності Товариство у відносинах зі всіма без виключення державними органами, підприємствами, установами, організаціями всіх форм власності, з фізичними особами;

б) здійснює оперативне керівництво поточною діяльністю Товариства в межах повноважень та прав, наданих йому цим Статутом;

в) укладає та підписує від імені Товариства господарські та інші договори (угоди, контракти), виступає розпорядником його коштів та майна з врахуванням обмежень, встановлених цим Статутом;

г) видає з урахуванням обмежень, встановлених цим Статутом, довіреності на право вчинення дій від імені Товариства та представлення його інтересів;

д) приймає на роботу та звільняє з неї працівників Товариства, застосовує щодо них заохочення та стягнення;

е) визначає сферу компетенції, права і відповідальність працівників Товариства з урахуванням обмежень, встановлених цим Статутом;

ж) вирішує всі інші питання, не віднесені до компетенції інших органів Товариства.

Таким чином, гр. Ю на час вчинення кримінального правопорушення був службовою особою, яка постійно займає посаду, пов'язану з виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських обов'язків.

Згідно відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, дата державної реєстрації ТОВ «Русь» (код 11111111) – 01.04.2017р.

Згідно положень ст. 80 ЦК України, юридичною особою є організація, створена і зареєстрована у встановленому законом порядку. Юридична особа наділяється цивільною правоздатністю і дієздатністю, може бути позивачем та відповідачем у суді.

Згідно положень ст. 84 ЦК України, товариства, які здійснюють підприємницьку діяльність з метою одержання прибутку та наступного його розподілу між учасниками (підприємницькі товариства), можуть бути створені лише як господарські товариства (повне товариство, командитне товариство, товариство з обмеженою або додатковою відповідальністю, акціонерне товариство) або виробничі кооперативи.

Відповідно до приписів ч. 1 ст. 89 ЦК України, юридична особа підлягає державній реєстрації у порядку, встановленому законом. Дані державної реєстрації включаються до єдиного державного реєстру, відкритого для загального ознайомлення.

Згідно з вимогами ч. 3 ст. 92 ЦК України, орган або особа, яка відповідно до установчих документів юридичної особи чи закону виступає від її імені, зобов'язана діяти в інтересах юридичної особи, добросовісно і розумно та не перевищувати своїх повноважень.

Згідно з положеннями ч. 1 ст. 3 ГК України, під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

Згідно положень ст. 19 ГК України, суб'єкти господарювання мають право без обмежень самостійно здійснювати господарську діяльність, що не суперечить законодавству.

Суб'єкти господарювання підлягають державній реєстрації відповідно до цього Кодексу та закону.

Держава здійснює контроль і нагляд за господарською діяльністю суб'єктів господарювання зокрема у таких сферах: збереження та витрачання коштів і матеріальних цінностей суб'єктами господарських відносин – за станом і достовірністю бухгалтерського обліку та звітності; фінансових, кредитних відносин, валютного регулювання та податкових відносин – за додержанням суб'єктами господарювання кредитних зобов'язань перед державою і розрахункової дисципліни, додержанням вимог валютного законодавства, податкової дисципліни.

Згідно приписів ч. 1 ст. 89 ГК України, управління діяльністю господарського товариства здійснюють його органи та посадові особи, склад і порядок обрання (призначення) яких визначається залежно від виду товариства, а у визначених законом випадках – учасники товариства.

Відповідно до положень ст. 62 Закону України «Про господарські товариства», у товаристві з обмеженою відповідальністю створюється виконавчий орган: колегіальний (дирекція) або одноособовий (директор).

Дирекція (директор) вирішує усі питання діяльності товариства, за винятком тих, що належать до виключної компетенції загальних зборів учасників.

Дирекція (директор) діє від імені товариства в межах, встановлених даним Законом та установчими документами.

Таким чином, гр. Ю, перебуваючи на посаді директора ТОВ «Русь» (код ЄДРПОУ 11111111), будучи службовою особою господарського товариства, уповноваженою на вирішення питань діяльності товариства та вчинення від імені вказаного товариства, вчинив кримінальні правопорушення за таких обставин:

20.03.2020 між ДП «Сталь» (замовник), в особі виконуючого обов'язків директора гр. Д та ТОВ «Русь» (учасник), в особі директора гр. Ю, укладено договір №7 про закупівлю послуг за державні кошти, згідно умов якого: предмет договору – здійснення першочергових заходів з поточного ремонту покриття (п.1.2 договору), ціна договору (вартість робіт по договору) – 1.5 млн. грн.

Умовами п.4.1 договору передбачено, що розрахунки проводяться шляхом: оплати замовником після підписання сторонами акта приймання наданих послуг та пред'явлення учасником рахунку на оплату, але не пізніше 5-ти діб з часу підписання акту.

Згідно умов п.6.1.2 вказаного договору, замовник зобов'язаний приймати надані послуги згідно з актом приймання наданих послуг.

На виконання умов п.6.1.2 договору №7 від 20.03.2020, між ДП «Сталь», в особі виконуючого обов'язків директора гр. Д та ТОВ «Русь», в особі директора гр. Ю, підписано (без зазначення дати) акт №1 приймання виконаних будівельних робіт за квітень 2020 року на загальну суму 400 000 грн., в якому зазначена інформація про виконані роботи та використані матеріали (найменування робіт (матеріалів), шифр та номер нормативу, одиниця виміру, кількість).

Також, на виконання умов п.6.1.2 договору №7 від 20.03.2020, між ДП «Сталь», в особі виконуючого обов'язків директора гр. Д та ТОВ «Русь», в особі директора гр. Ю, підписано (без зазначення дати) акт №2 приймання виконаних будівельних робіт за травень 2020 року на загальну суму 1 100 000 грн., в якому зазначена інформація про виконані роботи та використані матеріали (найменування робіт (матеріалів), шифр та номер нормативу, одиниця виміру, кількість).

Зазначені вище акти приймання виконаних будівельних робіт (примірна форма № КБ-2в) по договору №7 від 20.03.2020 підписані з боку учасника та замовника, скріплені печатками суб'єктів господарювання.

Згідно висновку судової будівельно-технічної експертизи №8 від 20.06.2020, складеного судовим експертом гр. Х, встановлено невідповідність між вартістю фактично виконаних робіт ТОВ «Русь» з виконання першочергових заходів з поточного ремонту покриття сховища «Сортове» і актами приймання виконаних будівельних робіт форми КБ-2в з урахуванням того, що на територію сховища «Сортове» (з урахуванням вартості завезеного шлаку 220 000 грн.), згідно отриманих даних від державного підприємства «ТКО», що техніка та працівники ТОВ «Русь» протягом березня – квітня 2020 року не заїздили та не заходили, складає 1 500 000 грн.

Відповідно до висновку судово-економічної експертизи №9 від 18.06.2020, складеного судовим експертом гр. С, дослідженням підтверджується перерахування ДП «Сталь» (код ЄДРПОУ 22222222) на підставі платіжного доручення №20 від 01.04.2020 коштів у сумі 400 000 грн. та на підставі платіжного доручення №21 від 01.05.2020 коштів у сумі 1 100 000 грн. на рахунок №3674895673905672 ТОВ «Русь» (код ЄДРПОУ 11111111).

Таким чином, директор ТОВ «Русь» гр. Ю, будучи службовою особою, яка постійно займає на підприємстві посаду, пов'язану з виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських обов'язків, маючи умисел на заволодіння чужим майном, достовірно знаючи, що під час виконання першочергових заходів з поточного ремонту покриття сховища «Сортове» по договору №7 від 20.03.2020 роботи, зазначені в акті приймання виконаних будівельних робіт взагалі не виконувались, шляхом зловживання своїм службовим становищем, що виразилось у внесенні недостовірних відомостей до офіційних документів – акту форми КБ-2В №1 приймання виконаних будівельних робіт за квітень 2020 року на загальну суму 400 000 грн. та акту форми КБ-2В №2 приймання виконаних будівельних робіт за травень 2020 року на загальну суму 1 100 000 грн. по вказаному договору про обсяги та вартість робіт ТОВ «Русь», які також підписані виконуючим обов'язки директора ДП «Сталь» гр. Д, а також безпідставному отриманню на користь ТОВ «Русь» на підставі вказаних актів приймання виконаних будівельних робіт оплати за рахунок бюджетних коштів, вартості робіт та матеріалів, які фактично не виконані, заволодів бюджетними коштами на загальну суму 1,5 млн. грн., які безпідставно перераховані ДП «Сталь» на розрахунковий рахунок №3674895673905672 ТОВ «Русь», відкритого в ПАТ «ПриватБанк» в м. Києві, згідно платіжного доручення №20 від 01.04.2020 та згідно платіжного доручення №21 від 01.05.2020, чим спричинив майнову шкоду ДП «Сталь» в особливо великому розмірі, яка у шістьсот і більше разів перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян.

Своїми умисними діями, які виразились у внесенні до офіційних документів завідомо неправдивих відомостей та заволодінні чужого майна, шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем, вчиненому повторно у великих розмірах, гр. Ю скоїв кримінальні правопорушення, передбачені ч. 1 ст. 366 та ч. 5 ст. 191 КК України.

За фактом скоєння вказаних кримінальних правопорушень ГУНП в Дніпропетровській області внесено відповідні відомості до ЄРДР. За результатами здійснення досудового розслідування у кримінальному провадженні директору ТОВ «Русь» гр. Ю повідомлено про підозру у скоєнні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 366 та ч. 5 ст. 191 КК України.

Усвідомлюючи протиправність своїх дії, маючи умисел на прикриття своєї протиправної діяльності, пов'язаної з розкраданням бюджетних коштів в особливо великому розмірі, з метою подальшої легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, 10.05.2020 гр. Ю перебуваючи на посаді ТОВ «Русь» (замовник), діючи від імені указанного товариства, вчинив умисні дії з метою надання правомірного вигляду їх володінню, використанню та розпорядженню ними, а саме уклав договір №77 з ПП Фірма «Груп» (підрядник), в особі директора гр. К на виконання першочергових заходів по ремонту покриття, згідно умов якого сторонами визначений наступний предмет договору – замовник доручає, а підрядник зобов'язується виконати першочергові заходи з ремонту покриття на сховищі «Сортове» (п.1.1 договору), а також ціна договору (вартість робіт на хвостосховищі по договору) – 1.5 млн. грн.

Умовами п.6.1 договору передбачено, розрахунки за договором проводяться безготівковим розрахунком щомісяця відповідно до акту КБ-2 за фактично виконані роботи.

Згідно умов п.5.1 вказаного договору, задача-прийом робіт оформлюється помісячно, або при виконанні окремого технологічно завершеного циклу приймально-здавальними актами на підставі форми КБ-2в, КБ-3 та розрахунку договірної ціни, затвердженої замовником за фактично виконаний обсяг робіт.

Після чого, гр. Ю, реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на легалізацію доходів, одержаних злочинним шляхом, усвідомлюючи протиправність своїх дій, достовірно знаючи, що протягом 2020 року працівниками ПП Фірма «Груп» на об'єкті будівництва роботи не виконувались, перебуваючи на посаді директора ТОВ «Русь», підписав з ПП Фірма «Груп», в особі директора гр. К по договору у №77 від 10.05.2020 акт №1 приймання виконаних будівельних робіт за травень 2020 року на загальну суму 1.5 млн. грн., в якому зазначена інформація про виконані роботи та використані матеріали (найменування робіт (матеріалів), шифр та номер нормативу, одиниця виміру, кількість).

Зазначений вище акт приймання виконаних будівельних робіт (примірна форма № КБ-2в) по договору №77 від 10.05.2020 підписаний з боку виконавця та замовника, скріплений печатками суб'єктів господарювання.

Відповідно до висновку судово-економічної експертизи №9 від 18.06.2021, складеного судовим експертом гр. С, дослідженням підтверджується перерахування грошових коштів ТОВ «Русь», код ЄДРПОУ 11111111, юридична адреса: м. Дніпро, на розрахунковий рахунок №26002058975344 приватного підприємства «Фірма «Груп», код ЄДРПОУ 33333333, юридична адреса: м. Дніпро, щодо виконання умов договору №77 від 10.05.2020 на загальну суму 1.5 млн. грн. (оплата за виконання першочергових заходів по ремонту покриття сховища «Сортове»).

Під час здійснення досудового розслідування, шляхом проведеного аналізу та співставлення видів товарів (робіт) за найменуванням (номенклатурою), шифром і номером позиції нормативу, їх кількістю встановлено, що інформація, яка міститься в актах №1, 2 форми КБ-2в за квітень – травень 2020 року по договору №7 від 20.03.2020, підписаних між ДП «Сталь» та ТОВ «Русь», а також інформація, яка міститься в акті №1 форми КБ-2в за травень 2020 року по договору №77 від 10.05.2020, підписаному між ТОВ «Русь» та ПП Фірма «Груп», є однаковою по суті та за змістом, стосуються одного предмета закупівлі, що свідчить про здійснення вказаними суб'єктами господарювання ряду транзитних операцій з купівлі-продажу таких робіт у ПП Фірма «Груп», через ТОВ «Русь», для ДП «Сталь».

Викладене вище, з урахуванням висновку судової будівельно-технічної експертизи №8 від 20.06.2020, свідчить про безтоварність господарських операцій між ДП «Сталь» та ТОВ «Русь» по договору №7 від 20.03.2020 та про безтоварність господарських операцій між ТОВ «Русь» та ПП Фірма «Груп» по договору №77 від 10.05.2020, вказує на укладання ТОВ «Русь» господарського договору з ПП Фірма «Груп» з метою легалізації грошових коштів, здобутих злочинним шляхом (без фактичного виконання робіт на об'єкті будівництва ДП «Сталь»).

Враховуючи викладене, фінансові операції щодо перерахування коштів по ланцюгу з ТОВ «Русь» (код ЄДРПОУ 11111111) до ПП Фірма «Груп» (код ЄДРПОУ 33333333) по договору №77 від 10.05.2020, на загальну суму 1.5 млн. грн. підпадають під визначення ст. 5 Закону України від 6 грудня 2019 року №361-ІХ «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», подальше володіння коштами, використання їх у фінансово – господарській діяльності є фінансовими операціями, які проведено з метою їх легалізації.

Таким чином, директор ТОВ «Русь» гр. Ю, усвідомлюючи, що вчинив суспільно небезпечне протиправне діяння, за яке Кримінальним кодексом України передбачено основне покарання у виді позбавлення волі, діючи умисно, протиправно, з метою подальшої легалізації доходів, попередньо одержаних злочинним шляхом від ДП «Сталь» по договору №7 про закупівлю послуг за державні кошти від 20.03.2020, уклав з ПП «Фірма «Груп» договір №77 на виконання заходів по ремонту покриття від 10.05.2020, шляхом підписання 22.05.2020 акту №1 приймання виконаних будівельних робіт за травень 2020 року на загальну суму 1.5 млн. грн., вчинив умисні дії з метою надання правомірного вигляду їх володінню, використанню та розпорядженню ними та у травні 2020 року здійснив фінансові операції з коштами, одержаними внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, шляхом безготівкового перерахування коштів на загальну суму 1.5 млн. грн. з розрахункового рахунку №3674895673905672 ТОВ «Русь» (код 11111111) на розрахунковий рахунок №26002058975344 ПП «Фірма «Груп» (код 33333333), усвідомлюючи та достовірно знаючи, що будь-які роботи ПП «Фірма «Груп» на об'єкті будівництва ДП «Сталь» у 2020 році не виконувало, в результаті чого використав вказані кошти, одержані внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів.

Органом досудового розслідування повідомлено гр. Ю про підозру, у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 209 КК України.

Окрім вищевказаного, 16.03.2021 між державним підприємством «Сталь» (далі за текстом ДП «Сталь») (замовник), в особі виконуючого обов'язків директора гр. Д та ТОВ «Русь» (виконавець, підрядник), в особі директора гр. Ю укладено договір №8 на виконання поточного ремонту лабораторії, згідно умов якого: предмет договору – замовник доручає, а виконавець приймає на себе надання послуг «поточний ремонт лабораторії (ремонт покрівлі, приміщень санпропускника, кімнати для зберігання прекурсорів)» (п.1.1 договору), ціна договору (вартість робіт по договору) – 500 000 грн. (п.2.1 договору).

Умовами п.2.4 договору передбачено, що оплата вартості виконаних послуг проводиться замовником на підставі актів здавання – приймання наданих послуг, оформлених у двосторонньому порядку, рахунків, наданих виконавцем.

Згідно умов п.5.2 вказаного договору, після закінчення виконання робіт сторони підписують акт прийому-передачі виконаних робіт з інформацією про виконані роботи та використані матеріали. Замовник підписує акт за умови, що роботи виконані якісно і претензій до виконавця немає. Про результати наданих послуг виконавець надає підписаний екземпляр замовнику акту виконаних робіт.

На виконання умов п.5.2 договору №8 від 16.03.2021, між ДП «Сталь», в особі виконуючого обов'язків директора гр. Д та ТОВ «Русь», в особі директора гр. Ю, підписано (без зазначення дати) акт №1 приймання виконаних будівельних робіт за березень 2021 року на загальну суму 200 000 грн., в якому зазначена інформація про виконані роботи та використані матеріали (найменування робіт (матеріалів), шифр та номер нормативу, одиниця виміру, кількість).

Також, на виконання умов п.5.2 договору №8 від 16.03.2021, між ДП «Сталь», в особі виконуючого обов'язків директора гр. Д та ТОВ «Русь», в особі директора гр. Ю, підписано (без зазначення дати) акт №2 приймання виконаних будівельних робіт за квітень 2021 року на загальну суму 300 000 грн., в якому зазначена інформація про виконані роботи та використані матеріали (найменування робіт (матеріалів), шифр та номер нормативу, одиниця виміру, кількість).

Зазначені вище акти приймання виконаних будівельних робіт (примірна форма №КБ-2в) по договору №8 від 16.03.2021 підписані з боку виконавця та замовника, скріплені печатками суб'єктів господарювання.

Згідно висновку судової будівельно-технічної експертизи №800 від 11.05.2021, складеного судовим експертом гр. Х, встановлено невідповідність між вартістю фактично виконаних робіт ТОВ «Русь» з виконання поточного ремонту лабораторії (ремонт покрівлі, приміщень санпропускника, кімнати для зберігання прекурсорів) і актами приймання виконаних будівельних робіт форми КБ-2в згідно договору №8 від 16.03.2021, складає 180 000 грн.

Відповідно до висновку судово-економічної експертизи №190 від 28.05.2021, складеного судовим експертом гр. С, дослідженням підтверджується перерахування ДП «Сталь» (код ЄДРПОУ 33333333) на підставі платіжного доручення №27 від 26.03.2021 кошти у сумі 200 000 грн. та на підставі платіжного доручення №28 від 28.04.2021 коштів у сумі 300 000 грн. на рахунок №3674895673905672 ТОВ «Русь» (код ЄДРПОУ 11111111) з призначенням платежу «оплата за послуги з поточного ремонту лабораторії у 2021 згідно договору №8 від 16.03.2021».

Таким чином, 26.03.2021 та 28.04.2021, директор ТОВ «Русь» гр. Ю, будучи службовою особою, яка постійно займає на підприємстві посаду, пов'язану з виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських обов'язків, маючи прямиї умисел на заволодіння чужим майном, достовірно знаючи, що під час виконання першочергових заходів з поточного ремонту лабораторії (ремонт покрівлі, приміщень санпропускника, кімнати для зберігання прекурсорів) по договору №8 від 16.03.2021 не виконані окремі роботи, зазначені в актах приймання виконаних будівельних робіт, шляхом зловживання своїм службовим становищем, що виразилось у внесенні недостовірних відомостей до офіційних документів – акту форми КБ-2В №1 приймання виконаних будівельних робіт за березень 2021 року та акту форми КБ-2В №2 приймання виконаних будівельних робіт за квітень 2021 року по вказаному договору про обсяги та вартість робіт ТОВ «Русь», які також підписані виконуючим обов'язки директора ДП «Сталь» гр. Д, а також безпідставному отриманню на користь ТОВ «Русь» на підставі вказаних актів приймання виконаних будівельних робіт оплати за рахунок бюджетних коштів вартості робіт та матеріалів, які частково фактично не виконані, заволодів бюджетними коштами на загальну суму 180 000 грн., які 26.03.2021 та 28.04.2021 безпідставно перераховані ДП «Сталь» на розрахунковий рахунок №3674895673905672 ТОВ «Русь», відкритого в ПАТ «ПриватБанк» в м. Києві, згідно платіжного доручення №27 від 26.03.2021 та згідно платіжного доручення №28 від 28.04.2021, чим спричинив майнову шкоду ДП «Сталь» на вказану суму.

Своїми умисними діями, які виразились у внесення до офіційних документів завідомо неправдивих відомостей та заволодінні чужого майна, шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем, вчиненому повторно, гр. Ю скоїв кримінальні правопорушення, передбачені ч. 1 ст. 366 та ч. 3 ст. 191 КК України.

Усвідомлюючи протиправність своїх дій, маючи умисел на прикриття своєї протиправної діяльності, пов'язаної з розкраданням бюджетних коштів, з метою подальшої легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, 05.05.2021, гр. Ю перебуваючи на посаді директора ТОВ «Русь» (замовник), діючи від імені указаного товариства, вчинив умисні дії з метою надання правомірного вигляду їх володінню, використанню та розпорядженню ними, а саме уклав договір №21 поточного ремонту лабораторії з ПП Фірма «Груп» (підрядник), в особі директора гр. К, згідно умов якого сторонами визначений наступний предмет договору – замовник доручає, а підрядник зобов'язується виконати роботи з поточного ремонту лабораторії на сховищі «Сортове» (п.1.1 договору), а також ціна договору (вартість робіт з ремонту лабораторії по договору) – 180 000 грн.

Умовами п.6.1 договору передбачено, розрахунки за договором проводяться безготівковим розрахунком щомісяця відповідно до акту КБ-2 за фактично виконані роботи.

Згідно умов п.5.1 вказаного договору, здача-прийом робіт оформлюється помісячно, або при виконанні окремого технологічно завершеного циклу приймально-здавальними актами на підставі форми КБ-2в, КБ-3 та розрахунку договірної ціни, затвердженої замовником за фактично виконаний обсяг робіт.

Після чого, гр. Ю, реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на легалізацію доходів, одержаних злочинним шляхом, усвідомлюючи протиправність своїх дій, достовірно знаючи, що протягом 2021 року працівниками ПП Фірма «Груп» на об'єкті будівництва роботи не виконувались, перебуваючи на посаді директора ТОВ «Русь», підписав з ПП Фірма «Груп», в особі директора гр. К по договору №21 від 05.05.2021 акт №1 приймання виконаних будівельних робіт за травень 2021 року на загальну суму 180 000 грн., в якому зазначена інформація про виконані роботи та використані матеріали (найменування робіт (матеріалів), шифр та номер нормативу, одиниця виміру, кількість).

Зазначений вище акт приймання виконаних будівельних робіт (примірна форма №КБ-2в) по договору №21 від 05.05.2021 підписаний з боку виконавця та замовника, скріплений печатками суб'єктів господарювання.

Відповідно до висновку судово-економічної експертизи №190 від 28.05.2021, складеного судовим експертом гр. С, дослідженням підтверджується перерахування 05.05.2021 грошових коштів ТОВ «Русь», код ЄДРПОУ 11111111, юридична адреса: м. Дніпро на розрахунковий рахунок №26002058975344 приватного підприємства «Фірма «Груп», код ЄДРПОУ 33333333, юридична адреса: м. Дніпро, щодо виконання умов договору №21 від 05.05.2021 в сумі 180 000 грн. (оплата за поточний ремонт лабораторії).

Під час здійснення досудового розслідування, шляхом проведеного аналізу та співставлення видів товарів (робіт) за найменуванням (номенклатурою), шифром і номером позиції нормативу, їх кількістю встановлено, що інформація, яка міститься в актах №1,2 форми КБ-2в за березень-квітень 2021 року по договору №8 від 16.03.2021, підписаних між ДП «Сталь» та ТОВ «Русь», а також інформація, яка міститься в акті №1 форми КБ-2в за травень 2021 року по договору №21 від 05.05.2021, підписаному між ТОВ «Русь» та ПП «Фірма «Груп», є однаковою по суті та за змістом, стосуються одного предмета закупівлі, що свідчить про здійснення вказаними суб'єктами господарювання ряду транзитних операцій з купівлі-продажу таких робіт у ПП «Фірма «Груп», через ТОВ «Русь», для ДП «Сталь».

Викладене вище, з урахуванням висновку судової будівельно-технічної експертизи №800 від 11.05.2021, свідчить про часткову безтоварність господарських операції між ДП «Сталь» та ТОВ «Русь» по договору №8 від 16.03.2021 та про безтоварність господарських операції між ТОВ «Русь» та ПП «Фірма «Груп» по договору №21 від 05.05.2021, вказує на укладання ТОВ «Русь» господарського договору з ПП Фірма «Груп» з метою легалізації грошових коштів, здобутих злочинним шляхом (без фактичного виконання робіт на об'єкті будівництва ДП «Сталь»).

Враховуючи викладене, фінансова операція щодо перерахування 05.05.2021 коштів по ланцюгу з ТОВ «Русь» (код ЄДРПОУ 11111111) до ПП Фірма «Груп» (код ЄДРПОУ 33333333) по договору №21 від 05.05.2021, на загальну суму 180 000 грн. підпадає під визначення ст. 5 Закону України від 6 грудня 2019 року № 361-IX «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», подальше володіння коштами, використання їх у фінансово – господарській діяльності є фінансовими операціями, які проведено з метою їх легалізації.

Таким чином, директор ТОВ «Русь» гр. Ю, повторно, усвідомлюючи, що вчинив суспільно небезпечне протиправне діяння, за яке Кримінальним кодексом України передбачено основне покарання у виді позбавлення волі, діючи умисно, протиправно, з метою подальшої легалізації доходів, попередньо одержаних злочинним шляхом від ДП «Сталь» по договору №8 на виконання поточного ремонту лабораторії від 16.03.2021, уклав з ПП «Фірма «Груп» договір №21 на виконання першочергових заходів по ремонту покриття від 05.05.2021, шляхом підписання акту №1 приймання виконаних будівельних робіт за травень 2021 року на загальну суму 180 000 грн., вчинив умисні дії з метою надання правомірного вигляду їх володінню, використанню та розпорядженню ними та у травні 2021 року здійснив фінансові операції з коштами, одержаними внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, шляхом безготівкового перерахування коштів на загальну суму 180 000,00 грн. з розрахункового рахунку №3674895673905672 ТОВ «Київська Русь» (код 11111111) на розрахунковий рахунок №26002058975344 ПП «Фірма «Груп» (код 33333333), усвідомлюючи та достовірно знаючи, що будь-які роботи ПП "Фірма «Груп» на об'єкті будівництва ДП «Сталь» у 2021 році не виконувало, в результаті чого використав вказані кошти, одержані внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів.

Органом досудового розслідування повідомлено гр. Ю про підозру, у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 209 КК України.

2. Алгоритм дій під час виявлення та документування кримінальних правопорушень із легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом (ст. 209 КК України)

Дії працівників ДСР з попередження та викриття кримінальних правопорушень, відповідальність за які передбачено ст. 209 КК України

Використовуючи алгоритм дій методичних рекомендацій: «Алгоритм дій працівників стратегічних розслідувань при виявленні та документуванні кримінальних правопорушень із привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем» та «Алгоритм дій працівників стратегічних розслідувань при виявленні та документуванні кримінальних правопорушень із зловживання владою або службовим становищем», проводимо наступні заходи:

- На офіційному сайті відповідної обласної, районної, міської, селищної сільської ради отримати рішення про бюджет на 2021 рік та здійснити аналіз розподілу видатків розпорядниками коштів за відповідними бюджетними програмами (Додаток до рішення відповідної ради).

- Здійснити аналіз відповідної ради з метою отримання загальної інформації щодо її структурних підрозділів (положення про підрозділ, ПІБ директора та його заступника, юридична адреса відповідного підрозділу, кількість посадових / службових осіб та їх обов'язки) та ознайомитись із їх планом річних закупівель (Річний план та зміни до нього безоплатно оприлюднюються замовником в електронній системі закупівель протягом п'яти робочих днів з дня затвердження річного плану та змін до нього).

- Використовуючи офіційний державний портал оприлюднення інформації про публічні закупівлі prozorro.gov.ua із застосуванням ЄДРПОУ відповідного розпорядника коштів (наприклад: структурного підрозділу ради), відпрацьовуємо оприлюднену інформацію про закупівлю та інформацію подану учасниками закупівлі, а саме:

А - провести аналіз річного плану закупівель та змін до нього;

Б - розмір бюджетного призначення та встановлену очікувану вартість предмета закупівлі;

В - вимоги встановлені тендерною документацією замовника до учасників;

Г - тендерну пропозицію учасників, її відповідність вимогам встановленим у тендерній документації Замовника, в тому числі, відповідність ЗУ «Про публічні закупівлі»;

Ґ - здійснити аналіз протоколів розгляду тендерних пропозицій щодо законності прийняття рішень;

Д - повідомлення про намір укласти договір.

Провести перевірку інформації, яка надана учасниками в тендерних пропозиціях, щодо відповідності вимогам ТД, а саме:

А - наявність в учасника процедури закупівлі обладнання, матеріально-технічної бази та технологій, які зазначено в ТП; (за допомогою реєстру нерухомого майна, реєстру автотранспортних засобів, перевірки договорів оренди, договорів субпідряду тощо);

Б - наявність в учасника процедури закупівлі працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід, що вказані в ТП (за допомогою відомостей ОДПІ (Форма 1 ДФ));

В - наявність документально підтвердженого досвіду виконання аналогічного (аналогічних) за предметом закупівлі договору (перевірка інформації шляхом опитування контрагентів за договором, інших осіб);

Г - наявність фінансової спроможності, яка підтверджується фінансовою звітністю.

З метою перевірки об'ємів виконаних робіт на об'єкті будівництва за які сплачено кошти та законності їх перерахування на розрахунковий рахунок підрядника, необхідно направити запити Замовнику та/або Підряднику з вимогою отримання копій необхідних документів, а саме:

А - договір підряду;

Б - дефектні акти;

В - робочий проект із змінами та додатками по договору, експертні звіти;

Г - акти Ф КБ-2в, Ф КБ-3, рахунки – фактури, платіжні доручення, накладні на ТМЦ, довіреності на отримання ТМЦ, договори відповідального зберігання ТМЦ, акти приймання-передачі. товарно-транспортні накладні:

Г - локальні кошториси (кошториси, підсумкова відомість ресурсів, договірна ціна, пояснювальні записки, довідки про вартість виконаних будівельних робіт);

Б - розмір бюджетного призначення та встановлену очікувану вартість предмета закупівлі;

В - вимоги встановлені тендерною документацією замовника до учасників;

Д - декларації про початок виконання будівельних робіт (капітального ремонту чи реконструкції) за вказаним об'єктом, видані органом державного архітектурно-будівельного контролю;

Е - дозволи на виконання будівельних робіт (капітального ремонту чи реконструкція) за вказаною адресою, видані органом державного архітектурно-будівельного контролю;

Є - статут підприємства, накази про призначення на посади та посадові інструкції осіб, які підписом засвідчували достовірність відомостей зазначених в актах Ф КБ-2в (акти здачі - прийняття будівельних робіт).

Здійснюємо інші заходи відповідно до алгоритму встановленого вищезазначеними методичними рекомендаціями

Дії працівників ДСР з викриття та оперативного супроводження кримінального провадження щодо розслідування легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом

За результатами отриманого рапорту працівника ДСР «Про виявлені ознаки вчиненого кримінального правопорушення» слідчим підрозділом вирішується питання щодо внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань та готується план слідчих (розшукових) дій (за необхідності план негласних слідчих (розшукових) дій) та план процесуальних дій/рішень. [додаток 1]

Отримавши доручення слідчого в рамках кримінального провадження, працівник ДСР здійснює слідчі (розшукові) дії та інші дозволені заходи з метою отримання належних доказів по справі, а саме: [додаток 2]

- допитати як свідків службових осіб - членів тендерного комітету або уповноважену особу на предмет закупівлі товарів, робіт або послуг у відповідності із ЗУ «Про публічні закупівлі»;

- допитати в якості свідка службових осіб підприємств - учасників процедури закупівлі та службових осіб підприємства переможця процедури закупівлі з метою встановлення відомостей про особу директора підприємства; за яких обставин особа стала директором; потужностей підприємства; чи відомо особі про те, що саме вона являється директором цього підприємства та отримати іншу інформацію що підтверджує законну діяльність юридичної особи або фізичної особи – підприємця, а також встановити інформацію про відсутність дискримінації з боку замовника до конкретного учасника, метою якого є обрання переможцем підконтрольного учасника торгів;

- допитати в якості свідка службових осіб юридичної особи або фізичної особи – підприємця, які здійснювали технічний нагляд або авторський нагляд за об'єктом будівництва;

- слідчому підготувати клопотання на ім'я слідчого судді з метою вилучення тендерної документації, усіх без винятку протоколів замовника відносно конкретної закупівлі, тендерних пропозицій учасників/переможця процедури закупівлі; [додаток 3]

- підготувати клопотання на ім'я слідчого судді з метою вилучення наступних документів у Замовника та/або Підрядника:

9) договір підряду, дефектні акти, робочий проект із змінами та додатками по договору, експертні звіти;

10) акти Ф КБ-2в, Ф КБ-3, рахунки – фактури, платіжні доручення, накладні на ТМЦ, довіреності на отримання ТМЦ, договори відповідального зберігання ТМЦ, акти приймання-передачі, товарно-транспортні накладні;

11) локальні кошториси (кошториси, підсумкова відомість ресурсів, договірна ціна, пояснювальні записки, довідки про вартість виконаних будівельних робіт);

12) декларації про початок виконання будівельних робіт (капітального ремонту чи реконструкції) за вказаним об'єктом, видані органом державного архітектурно-будівельного контролю;

13) статут підприємства, накази про призначення на посади та посадові інструкції осіб, які підписом засвідчували достовірність відомостей зазначених в актах Ф КБ-2в (акти здачі - прийняття будівельних робіт).

Слідчо-оперативною групою вирішується питання призначення почеркознавчої експертизи, з метою встановлення відповідності підпису саме службовій особі яка зазначена в офіційних документах (за необхідності) на підставі яких були протиправно перераховані кошти на рахунок підрядника; судової будівельно – технічної експертизи, з метою встановлення відповідності обсягам виконаних робіт та їх вартості, а також судово-товарознавчої експертизи з метою встановлення вартості (відповідності) влаштованих матеріалів та (за необхідності) судово-економічної експертизи. [додаток 4]

Якщо судовий експерт за результатами дослідження встановить не відповідність між фактично виконаними роботами та відомостями які внесено до актів приймання виконаних будівельних робіт форми КБ2в або невідповідність використаних матеріалів (якості або вартості) в ході будівництва то сума зазначена у висновку судового експерта є сумою збитку.

Дії працівників ДСР з оперативного супроводження кримінального провадження щодо розслідування легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом

З метою встановлення інформації про подальший рух коштів які підприємство незаконно отримало на розрахунковий рахунок необхідно підготувати клопотання на ім.'я слідчого судді про надання тимчасового доступу з можливістю вилучення оригіналів документів, що містять банківську таємницю, а саме:

- копії паспортів засновників і посадових осіб; протокол зборів засновників; наказ або інший документ про призначення на вказану в статуті посаду особи з правом підпису і повноваженнями діяти від імені підприємства і здійснювати фінансові операції; документи, підтверджуючі зміну особи, уповноваженого на управління рахунками (за наявності таких змін); копії паспорта уповноваженого представника підприємства; документи, що відображають відкриття, розпорядження рахунком; заяви на відкриття рахунків; заяви і інші документи на видачу пластикових карт; картки із зразками підписів і відтисненням друку; документи, що підтверджують отримання електронного ключа доступу до рахунків (при використанні системи «Клієнт-Банк»); договори на розрахунково-касове обслуговування та інші документи:

- платіжних документів, на підставі яких здійснювалися зарахування і списання засобів з вказаного рахунку/рахунків/чеків, квитанцій, видаткових ордерів, договорів та т.ін., у т.ч. документів на отримання наявних грошових коштів (у т.ч. готівкою);

- відомостей (реєстр) про рух грошових коштів по банківським рахункам у вигляді банківської роздруковки на паперовому та магнітному носії (у форматі Microsoft Excel (.xlsx) про рух грошових коштів по вказаним банківським рахункам, з розшифровкою вхідних і вихідних платежів, зазначенням дати, обсягів, призначення платежу, банківських рахунків, кодів та назв контрагентів, інших документів, які повною мірою відображають проведення операцій.

Після отримання інформації з банку про рух грошових коштів, встановлюємо де підприємство, яке незаконно отримало державні (місцеві) кошти (наприклад: переможець процедури закупівлі), закуповувало товари, роботи або послуги, з метою встановлення фіктивної діяльності сторін за договором за рахунок якої легалізуються (відмиваються) кошти одержані злочинним шляхом (здійснення безтоварних операцій (перерахування коштів за не існуючий предмет договору) з метою надання коштам вигляду законно перерахованих на розрахунковий рахунок іншого підприємства), а також, здійснюємо перевірку інших незаконних фінансових операцій чи правочинів за рахунок яких приховується (маскується) незаконне походження коштів. Отже, для встановлення вищевказаної інформації необхідно:

- встановити юридичну та фактичну адресу такого підприємства (адреси його потужностей із виробництва);

- звернутися із клопотанням до слідчого судді з метою отримання в ОДПІ де зареєстровано підприємство, в електронному та паперовому вигляді реєстр податкових накладних за відповідний рік та податкову звітність;

- звернутись до Управлінням по боротьбі з легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом ГУ ДФС, з метою проведення дослідження фінансово-господарської діяльності підприємства, пов'язаної з використанням державних коштів;

- допитати в якості свідків директорів підприємств – контрагентів за договорами, у яких підприємство переможець процедури закупівлі закуповувало товари, роботи або послуги, де в ході допиту додатково отримати показання із таких питань:

а – чи відомо особі що вона є директором такого підприємства;

б – чи уклало таке підприємство угоду з підприємством переможцем процедури закупівлі про надання товарів, робіт або послуг;

в – чи є у підприємства потужності із виготовлення власної продукції;

г – якщо немає власних потужностей, де закуповувалися поставлені товари, роботи або послуги;

г – скільки людей працює на підприємстві (встановити та допитати працівників);

д – наявність досвіду виконання подібного договору та наявність матеріально-технічної бази, інше;

- за необхідності отримання додаткових доказів, звернутися із клопотанням до слідчого судді та отримати дозвіл суду для проведення обшуку за місцем роботи і проживання осіб стосовно яких є інформація про можливу участь у протиправній діяльності, в інших приміщеннях, що їм належать, їх автомобілях. Можуть бути обшукані службові кабінети, приміщення цехів і складів, робочі місця у виробничих приміщеннях, приміщеннях бухгалтерії.
[Додаток 5]

Основними документами, що необхідно вилучити, є:

а - загальні журнали робіт, які ведуться на будівництві під час виконання робіт відповідно до вимог ДБН;

б - технологічні карти;

в - акти огляду прихованих робіт, які виконувалися на об'єкті;

г - договори на закупівлю матеріалів, накладні, акти приймання-передачі, товарно-транспортні накладні, платіжні документи щодо придбання матеріалів;

г - сертифікати відповідності на будівельні матеріали, інженерні обладнання та устаткування;

- д - договори субпідряду, із змінами та додатками;
- е - акти приймання виконаних підрядних робіт Ф КБ-2в, відомості ресурсів до них та акти Ф КБ-3, рахунки, платіжні доручення, складені згідно договорів субпідряду;
- є - трудові, цивільно-правові угоди з найманими працівниками;
- ж - статут підприємства;
- з - витяг з реєстру платників податків;
- и - протоколи загальних зборів підприємства;
- і - наказ про призначення директора підприємства;
- й - посадова інструкція (контракт) директора тощо.

Слід виділити основні об'єкти пошуку під час проведення обшуку: документи фінансово-господарської діяльності, бухгалтерської звітності; бланки документів з окремими реквізитами (печатками, штампами, підписами посадових осіб); записники; комп'ютерну техніку; засоби підробки документів такі як печатки, штампи; гроші, коштовності нажиті злочинним шляхом; листи, записки, та інші матеріали.

В порядку ст. 170 КПК України, накласти арешт на речові докази які вилучені під час кримінального провадження.

Дії працівників ДСР з оперативного супроводження кримінального провадження щодо розслідування легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом

За результатами висновку управління по боротьбі з легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом ГУ ДФС із дослідження фінансово-господарської діяльності підприємства – переможця процедури закупівлі (його контрагентів), та виявленого правопорушення, висновку судово-товарознавчої експертизи та судово-економічної експертизи, якими встановлено збитки державі або територіальній громаді, на підставі доказів, які прямо чи непрямо підтверджують існування обставин, що підлягають доказуванню у кримінальному провадженні, уповноважена особа правоохоронного органу повідомляє про підозру особам які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення та складає обвинувальний акт.

ВИСНОВКИ

Зазвичай, злочинна діяльність із легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, попередньо детально плануються, а в деяких випадках, супроводжуються впливовими посадовими особами контролюючих органів, які входять до складу злочинної організації.

Протиправна діяльність службових осіб органів влади чи органів місцевого самоврядування (їх структурних підрозділів (комунальних або державних підприємств)), яка виражається у порушенні вимог чинного законодавчого регулювання певної сфери, призводить до незаконного використання коштів. Досить часто ми бачимо закупівлю товарів, робіт або послуг за кошти державного або місцевого бюджету, які не відповідають обсягам, вартості або якості. Таким чином, уповноважені особи достовірно знаючи про протиправність своїх дій, перераховують кошти на розрахунковий рахунок юридичної особи, яка є виконавцем по договору (відповідно до предмету закупівлі), шляхом підписання офіційних документів, що містять недостовірні відомості. Отже, кошти які надійшли на розрахунковий рахунок виконавця за договором, являються отриманими внаслідок вчинення кримінального правопорушення, як з боку розпорядника цих коштів, так і з боку отримувача, а також осіб які покликані здійснювати нагляд за певною сферою діяльності. Офіційні документи, що підписуються службовими особами, останні використовують як документи які відповідають вимогам чинного законодавства, незважаючи на недостовірні відомості які вони містять.

Отримавши на свій розрахунковий рахунок грошові кошти шляхом вчинення кримінального правопорушення, участь у якому (як правило), беруть службові особи органів влади чи органів місцевого самоврядування (їх структурних підрозділів (комунальних або державних підприємств)), а також службові особи юридичної особи (контрагенти за договором), останні з метою надання таким коштам легального статусу або з метою приховування їх походження здійснюють фіктивні (безтоварні) операції або інші дії направлені на маскуванню чи приховування факту одержання таких коштів.

Таким чином, організовані групи або злочинні організації вступивши попередньо в злочинну змову, керуючись єдиним умислом, шляхом розподілу ролей та обов'язків розкрадають державні (місцеві) кошти, які в подальшому легалізуються (відмиваються) під видом законних фінансових операцій. Наслідком таких дій, є марне використання коштів за які держава недоотримує або взагалі не отримує якісне виконання будь-яких будівельних робіт (влаштування доріг, будівництво підприємств, об'єктів інфраструктури та ін.), а також товарів або послуг які потребує держава.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Начальнику управління
стратегічних розслідувань
в Дніпропетровській області ДСР НПУ
полковнику поліції
Андрію ДАНИЛЯКУ

РАПОРТ

Доповідаю Вам, що з метою виконання доручення керівництва УСР в Дніпропетровській області № xxxx/xx/xxx/xx-2020 від xx.xx.2020 «Про здійснення заходів щодо захисту бюджетних коштів від злочинних посягань ОГ і ЗО, забезпечення правомірності застосування процедур закупівлі товарів, робіт і послуг та цільового використання бюджетних коштів», для посилення контролю за використанням коштів державного та місцевих бюджетів, протидії їх нецільового використання та розкрадання службовими особами установ, підприємств та організацій усіх форм власності, а також забезпечення своєчасного припинення та документування кримінальних правопорушень вчинених ОГ та ЗО, предметом яких є державні (місцеві) кошти, співробітниками УСР в області виявлено факт привласнення та легалізації бюджетних коштів службовими особами ТОВ «Русь» (код ЄДРПОУ 11111111, місцезнаходження юридичної особи: Дніпропетровська обл., місто Дніпро), які зловживаючи своїм службовим становищем, привласнили кошти державного бюджету.

Встановлено, що 20.03.2020 між ДП «Сталь» (замовник), в особі виконуючого обов'язків директора гр. Д та ТОВ «Русь» (учасник), в особі директора гр. Ю, укладено договір №7 про закупівлю послуг за державні кошти, згідно умов якого: предмет договору – здійснення першочергових заходів з поточного ремонту покриття (п.1.2 договору), ціна договору (вартість робіт по договору) – 1.5 млн. грн.

Умовами п.4.1 договору передбачено, що розрахунки проводяться шляхом: оплати замовником після підписання сторонами акта приймання наданих послуг та пред'явлення учасником рахунку на оплату, але не пізніше 5-ти діб з часу підписання акту.

Згідно умов п.6.1.2 вказаного договору, замовник зобов'язаний приймати надані послуги згідно з актом приймання наданих послуг.

На виконання умов п.6.1.2 договору №7 від 20.03.2020, між ДП «Сталь», в особі виконуючого обов'язків директора гр. Д та ТОВ «Русь», в особі директора гр. Ю, підписано (без зазначення дати) акт №1 приймання виконаних будівельних робіт за квітень 2020 року на загальну суму 400 000 грн., в якому зазначена інформація про виконані роботи та використані

матеріали (найменування робіт (матеріалів), шифр та номер нормативу, одиниця виміру, кількість).

Також, на виконання умов п.6.1.2 договору №7 від 20.03.2020, між ДП «Сталь», в особі виконуючого обов'язків директора гр. Д та ТОВ «Русь», в особі директора гр. Ю, підписано (без зазначення дати) акт №2 приймання виконаних будівельних робіт за травень 2020 року на загальну суму 1 100 000 грн., в якому зазначена інформація про виконані роботи та використані матеріали (найменування робіт (матеріалів), шифр та номер нормативу, одиниця виміру, кількість).

Зазначені вище акти приймання виконаних будівельних робіт (примірна форма № КБ-2в) по договору №7 від 20.03.2020 підписані з боку учасника та замовника, скріплені печатками суб'єктів господарювання.

Згідно проведеного візуального огляду об'єкта будівництва за участі будівельного експерта гр. Х, встановлено невідповідність між вартістю фактично виконаних робіт ТОВ «Русь» з виконання першочергових заходів з поточного ремонту покриття сховища «Сортове» і актами приймання виконаних будівельних робіт форми КБ-2в, яка відповідна повній сумі договору та складає 1 500 000 грн.

Відповідно до відкритої інформації казначейських видатків, що міститься на офіційному сайті: <https://www.007.org.ua/>, підтверджується перерахування ДП «Сталь» (код ЄДРПОУ 22222222) на підставі платіжного доручення №20 від 01.04.2020 коштів у сумі 400 000 грн. та на підставі платіжного доручення №21 від 01.05.2020 коштів у сумі 1 100 000 грн. на рахунок №3674895673905672 ТОВ «Русь» (код ЄДРПОУ 11111111).

Таким чином, директор ТОВ «Русь» гр. Ю, будучи службовою особою, яка постійно займає на підприємстві посаду, пов'язану з виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських обов'язків, маючи умисел на заволодіння чужим майном, достовірно знаючи, що під час виконання першочергових заходів з поточного ремонту покриття сховища «Сортове» по договору №7 від 20.03.2020 роботи, зазначені в акті приймання виконаних будівельних робіт взагалі не виконувались, шляхом зловживання своїм службовим становищем, що виразилось у внесенні недостовірних відомостей до офіційних документів – акту форми КБ-2В №1 приймання виконаних будівельних робіт за квітень 2020 року на загальну суму 400 000 грн. та акту форми КБ-2В №2 приймання виконаних будівельних робіт за травень 2020 року на загальну суму 1 100 000 грн. по вказаному договору про обсяги та вартість робіт ТОВ «Русь», які також підписані виконуючим обов'язки директора ДП «Сталь» гр. Д, а також безпідставному отриманню на користь ТОВ «Русь» на підставі вказаних актів приймання виконаних будівельних робіт оплати за рахунок бюджетних коштів, вартості робіт та матеріалів, які фактично не виконані, заволодів бюджетними коштами на загальну суму 1,5 млн. грн., які безпідставно перераховані ДП «Сталь» на розрахунковий рахунок №3674895673905672 ТОВ «Русь», відкритого в АТ КБ

"ПРИВАТБАНК" в м. Дніпро, згідно платіжного доручення №20 від 01.04.2020 та згідно платіжного доручення №21 від 01.05.2020, чим спричинив майнову шкоду ДП «Сталь» в особливо великому розмірі, яка у шістьсот і більше разів перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян.

Усвідомлюючи протиправність своїх дій, маючи умисел на прикриття своєї протиправної діяльності, пов'язаної з розкраданням бюджетних коштів в особливо великому розмірі, з метою подальшої легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, 10.05.2020 гр. Ю перебуваючи на посаді ТОВ «Русь» (замовник), діючи від імені указанного товариства, вчинив умисні дії з метою надання правомірного вигляду їх володінню, використанню та розпорядженню ними, а саме уклав договір №77 з ПП Фірма «Груп» (підрядник), в особі директора гр. К на виконання першочергових заходів по ремонту покриття, згідно умов якого сторонами визначений наступний предмет договору – замовник доручає, а підрядник зобов'язується виконати першочергові заходи з ремонту покриття на сховищі «Сортове» (п.1.1 договору), а також ціна договору (вартість робіт на хвостосховищі по договору) – 1.5 млн. грн.

Умовами п.6.1 договору передбачено, розрахунки за договором проводяться безготівковим розрахунком щомісяця відповідно до акту КБ-2 за фактично виконані роботи.

Згідно умов п.5.1 вказаного договору, задача-прийом робіт оформлюється помісячно, або при виконанні окремого технологічно завершеного циклу приймально-здавальними актами на підставі форми КБ-2в, КБ-3 та розрахунку договірної ціни, затвердженої замовником за фактично виконаний обсяг робіт.

Після чого, гр. Ю, реалізуючи свій злочинний умисел, спрямований на легалізацію доходів, одержаних злочинним шляхом, усвідомлюючи протиправність своїх дій, достовірно знаючи, що протягом 2020 року працівниками ПП Фірма «Груп» на об'єкті будівництва роботи не виконувались, перебуваючи на посаді директора ТОВ «Русь», підписав з ПП Фірма «Груп», в особі директора гр. К по договору у №77 від 10.05.2020 акт №1 приймання виконаних будівельних робіт за травень 2020 року на загальну суму 1.5 млн. грн., в якому зазначена інформація про виконані роботи та використані матеріали (найменування робіт (матеріалів), шифр та номер нормативу, одиниця виміру, кількість).

Зазначений вище акт приймання виконаних будівельних робіт (примірна форма № КБ-2в) по договору №77 від 10.05.2020 підписаний з боку виконавця та замовника, скріплений печатками суб'єктів господарювання.

Відповідно до встановленої інформації, підтверджується факт перерахування грошових коштів ТОВ «Русь», код ЄДРПОУ 11111111, юридична адреса: м. Дніпро, на розрахунковий рахунок №26002058975344 приватного підприємства «Фірма «Груп», код ЄДРПОУ 33333333, юридична адреса: м. Дніпро, щодо виконання умов договору №77 від 10.05.2020 на загальну суму 1.5 млн. грн. (оплата за виконання першочергових заходів по

ремонту покриття сховища «Сортове»).

Під час здійснення аналізу та співставлення видів товарів (робіт) за найменуванням (номенклатурою), шифром і номером позиції нормативу, їх кількістю встановлено, що інформація, яка міститься в актах №1, 2 форми КБ-2в за квітень – травень 2020 року по договору №7 від 20.03.2020, підписаних між ДП «Сталь» та ТОВ «Русь», а також інформація, яка міститься в акті №1 форми КБ-2в за травень 2020 року по договору №77 від 10.05.2020, підписаному між ТОВ «Русь» та ПП Фірма «Груп», є однаковою по суті та за змістом, стосуються одного предмета закупівлі, що свідчить про здійснення вказаними суб'єктами господарювання ряду транзитних операцій з купівлі-продажу таких робіт у ПП Фірма «Груп», через ТОВ «Русь», для ДП «Сталь».

Викладене вище, свідчить про безтоварність господарських операції між ДП «Сталь» та ТОВ «Русь» по договору №7 від 20.03.2020 та про безтоварність господарських операції між ТОВ «Русь» та ПП Фірма «Груп» по договору №77 від 10.05.2020, вказує на укладання ТОВ «Русь» господарського договору з ПП Фірма «Груп» з метою легалізації грошових коштів, здобутих злочинним шляхом (без фактичного виконання робіт на об'єкті будівництва ДП «Сталь»).

Враховуючи викладене, фінансові операції щодо перерахування коштів по ланцюгу з ТОВ «Русь» (код ЄДРПОУ 11111111) до ПП Фірма «Груп» (код ЄДРПОУ 33333333) по договору №77 від 10.05.2020, на загальну суму 1.5 млн. грн. підпадають під визначення ст. 5 Закону України від 6 грудня 2019 року №361-ІХ «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», подальше володіння коштами, використання їх у фінансово – господарській діяльності є фінансовими операціями, які проведено з метою їх легалізації.

Таким чином, директор ТОВ «Русь» гр. Ю, усвідомлюючи, що вчинив суспільно небезпечне протиправне діяння, за яке Кримінальним кодексом України передбачено основне покарання у виді позбавлення волі, діючи умисно, протиправно, з метою подальшої легалізації доходів, попередньо одержаних злочинним шляхом від ДП «Сталь» по договору №7 про закупівлю послуг за державні кошти від 20.03.2020, уклав з ПП «Фірма «Груп» договір №77 на виконання заходів по ремонту покриття від 10.05.2020, шляхом підписання 22.05.2020 акту №1 приймання виконаних будівельних робіт за травень 2020 року на загальну суму 1.5 млн. грн., вчинив умисні дії з метою надання правомірного вигляду їх володінню, використанню та розпорядженню ними та у травні 2020 року здійснив фінансові операції з коштами, одержаними внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, шляхом безготівкового перерахування коштів на загальну суму 1.5 млн. грн. з розрахункового рахунку №3674895673905672 ТОВ «Русь» (код 11111111) на розрахунковий рахунок №26002058975344 ПП «Фірма «Груп» (код 33333333), усвідомлюючи та достовірно знаючи, що будь-які роботи ПП «Фірма «Груп»

на об'єкті будівництва ДП «Сталь» у 2020 році не виконувало, в результаті чого використав вказані кошти, одержані внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів.

У діях службових осіб ДП «Сталь» (код ЄДРПОУ 22222222), ТОВ «Русь» (код 11111111) та ПП «Фірма «Груп» (код 33333333) вбачаються ознаки кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 366, ч. 5 ст. 191, ч. 2 ст. 209 КК України.

Згідно вимог ст. 214 КПК України, слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування.

З урахуванням викладеного, керуючись положенням «Про затвердження порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події», затвердженого наказом МВС від 08. Лютого 2019 року №100, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 05 березня 2019 року за № 223/33194, керуючись ст. 214 КПК України, прошу Вашого дозволу зазначені матеріали перевірки направити до органу досудового розслідування для внесення відповідних відомостей до ЄРДР.

**Оперуповноважений
управління стратегічних розслідувань
в Дніпропетровській області
капітан поліції**

Олександр БОБРОВ

Додаток 2

Начальнику
управління стратегічних розслідувань
в Дніпропетровській області ДСР НПУ
полковнику поліції
Андрію ДАНИЛЯКУ

ДОРУЧЕННЯ
про проведення слідчих (розшукових) дій
в порядку ст. 40 КПК України

В провадженні СУ ГУНП України в Дніпропетровській області перебувають матеріали досудового розслідування, внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № xxxxxxxxxxxxxxxxx від 29.04.2020. Попередня правова кваліфікація кримінального правопорушення – ст. 366 ч.1 КК України.

Досудовим розслідуванням встановлено, що під час виконання першочергових заходів з поточного ремонту покриття сховища «Сортове» по договору №7 від 20.03.2020 роботи, зазначені в актах приймання виконаних будівельних робіт не виконувались, директор ТОВ «Русь» гр. Ю, шляхом зловживання своїм службовим становищем, що виразилось у внесенні недостовірних відомостей до офіційних документів – акту форми КБ-2В №1 приймання виконаних будівельних робіт за квітень 2020 року на загальну суму 400 000 грн. та акту форми КБ-2В №2 приймання виконаних будівельних робіт за травень 2020 року на загальну суму 1 100 000 грн. по вказаному договору, заволодів бюджетними коштами на загальну суму 1,5 млн. грн.

Враховуючи викладене, керуючись ст.ст. 40, 41 КПК України, –

ПРОШУ:

Доручити співробітникам управління стратегічних розслідувань в Дніпропетровській області ДСР НПУ:

Встановити фактичне місце мешкання та допитати (в якості свідка) службових осіб ДП «Сталь» (код ЄДРПОУ 22222222), ТОВ «Русь» (код 11111111) та ПП «Фірма «Груп» (код 33333333) з приводу укладання договору підряду; період виконання робіт; яка застосовувалась спеціальна техніка; кількість працівників, які виконували роботи (встановити ПІБ, адресу проживання, кваліфікацію); ким підписувались акти виконаних будівельних робіт; залучення субпідряду та ін.

Мотивовану відповідь разом з матеріалами, які отримані під час виконання доручення направити до СУ ГУМВС України в Дніпропетровській області протягом 10 діб.

Слідчий СУ ГУНП
в Дніпропетровській області

Ігор СЕМЕНЧЕНКО
Додаток 3

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

Слідче управління
просп. Слобожанський, 40, м. Дніпро, 49001

Слідчому судді
Індустріального районного суду
м. Дніпра

КЛОПОТАННЯ

**про тимчасовий доступ до речей і документів,
які містять охоронювану законом таємницю**

м. Дніпро

30 квітня 2020 року

Слідчий СУ ГУНП в Дніпропетровській області капітан поліції Семенченко І. І. розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 29.04.2020 за № xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, за ознаками складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 366 КК України,-

ВСТАНОВИВ:

СУ ГУНП в Дніпропетровській області проводиться досудове розслідування у кримінальному провадженні № xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx відомості про яке до Єдиного реєстру досудових розслідувань внесено 29.04.2020 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 366 КК України.

Під час досудового розслідування встановлено, що 20.03.2020 між ДП «Сталь» (замовник), в особі виконуючого обов'язків директора гр. Д та ТОВ «Русь» (учасник), в особі директора гр. Ю, укладено договір №7 про закупівлю послуг за державні кошти, згідно умов якого: предмет договору – здійснення першочергових заходів з поточного ремонту покриття (п.1.2 договору), ціна договору (вартість робіт по договору) – 1.5 млн. грн.

Умовами п.4.1 договору передбачено, що розрахунки проводяться шляхом: оплати замовником після підписання сторонами акта приймання наданих послуг та пред'явлення учасником рахунку на оплату, але не пізніше 5-ти діб з часу підписання акту.

Згідно умов п.6.1.2 вказаного договору, замовник зобов'язаний приймати надані послуги згідно з актом приймання наданих послуг.

На виконання умов п.6.1.2 договору №7 від 20.03.2020, між ДП «Сталь», в особі виконуючого обов'язків директора гр. Д та ТОВ «Русь», в особі

директора гр. Ю, підписано (без зазначення дати) акт №1 приймання виконаних будівельних робіт за квітень 2020 року на загальну суму 400 000 грн., в якому зазначена інформація про виконані роботи та використані матеріали (найменування робіт (матеріалів), шифр та номер нормативу, одиниця виміру, кількість).

Також, на виконання умов п.6.1.2 договору №7 від 20.03.2020, між ДП «Сталь», в особі виконуючого обов'язків директора гр. Д та ТОВ «Русь», в особі директора гр. Ю, підписано (без зазначення дати) акт №2 приймання виконаних будівельних робіт за травень 2020 року на загальну суму 1 100 000 грн., в якому зазначена інформація про виконані роботи та використані матеріали (найменування робіт (матеріалів), шифр та номер нормативу, одиниця виміру, кількість).

Зазначені вище акти приймання виконаних будівельних робіт (примірна форма № КБ-2в) по договору №7 від 20.03.2020 підписані з боку учасника та замовника, скріплені печатками суб'єктів господарювання.

Згідно проведеного візуального огляду об'єкта будівництва за участі будівельного експерта гр. Х, встановлено невідповідність між вартістю фактично виконаних робіт ТОВ «Русь» з виконання першочергових заходів з поточного ремонту покриття сховища «Сортове» і актами приймання виконаних будівельних робіт форми КБ-2в, яка відповідна повній сумі договору та складає 1 500 000 грн.

Відповідно до відкритої інформації казначейських видатків, що міститься на офіційному сайті: <https://www.007.org.ua/>, підтверджується перерахування ДП «Сталь» (код ЄДРПОУ 22222222) на підставі платіжного доручення №20 від 01.04.2020 коштів у сумі 400 000 грн. та на підставі платіжного доручення №21 від 01.05.2020 коштів у сумі 1 100 000 грн. на рахунок №3674895673905672 ТОВ «Русь» (код ЄДРПОУ 11111111).

Таким чином, директор ТОВ «Русь» гр. Ю, будучи службовою особою, яка постійно займає на підприємстві посаду, пов'язану з виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських обов'язків, маючи умисел на заволодіння чужим майном, достовірно знаючи, що під час виконання першочергових заходів з поточного ремонту покриття сховища «Сортове» по договору №7 від 20.03.2020 роботи, зазначені в акті приймання виконаних будівельних робіт взагалі не виконувались, шляхом зловживання своїм службовим становищем, що виразилось у внесенні недостовірних відомостей до офіційних документів – акту форми КБ-2В №1 приймання виконаних будівельних робіт за квітень 2020 року на загальну суму 400 000 грн. та акту форми КБ-2В №2 приймання виконаних будівельних робіт за травень 2020 року на загальну суму 1 100 000 грн. по вказаному договору про обсяги та вартість робіт ТОВ «Русь», які також підписані виконуючим обов'язки директора ДП «Сталь» гр. Д, а також безпідставному отриманню на користь ТОВ «Русь» на підставі вказаних актів приймання виконаних будівельних робіт оплати за рахунок бюджетних коштів, вартості робіт та

матеріалів, які фактично не виконані, заволодів бюджетними коштами на загальну суму 1,5 млн. грн., які безпідставно перераховані ДП «Сталь» на розрахунковий рахунок №3674895673905672 ТОВ «Русь», відкритого в АТ КБ "ПРИВАТБАНК" в м. Дніпро, згідно платіжного доручення №20 від 01.04.2020 та згідно платіжного доручення №21 від 01.05.2020, чим спричинив майнову шкоду ДП «Сталь» в особливо великому розмірі, яка у шістьсот і більше разів перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян.

Для встановлення обставин, що мають значення для кримінального провадження та доказування протиправної діяльності, першочергове значення мають документи ТОВ «Русь» (код ЄДРПОУ 11111111) по юридичному оформленню (відкриттю) рахунків, документи (роздруківки), що містять відомості про розрахункові банківські операції по руху грошових коштів по рахунках зазначеного підприємства в прибутковій і видатковій частині із вказівкою вхідних і вихідних сум платежів, дат, часу операції, даних банків відправників і одержувачів, номерів їх рахунків, призначення платежу, і документи, що послужили підставою для видачі готівки коштів з рахунків.

Тимчасовий доступ виключно до оригіналів речей і документів, які перебувають у володінні банківської установи також має значення для встановлення причетних осіб, які мали доступ, були уповноважені та розпоряджалися грошовими коштами на розрахункових рахунках ТОВ «Русь» (код ЄДРПОУ 11111111). Вказані докази є можливим отримати та долучити до матеріалів кримінального провадження лише отримавши дозвіл на тимчасовий доступ до оригіналів речей і документів, що містять охоронювану законом таємницю, та проведенні їх вилучення (виїмки) в банку вказаних документів лише в оригіналах, з метою подальшого проведення почеркознавчої експертизи (дослідження) та доказування причетності певних осіб до скоєння кримінального правопорушення.

Речі та документи, до яких планується отримати тимчасовий доступ слугуватимуть важливими доказами у кримінальному провадженні, тобто фактичними даними, які будуть встановлювати наявність чи відсутність факту господарських операцій проведених ТОВ «Русь» (код ЄДРПОУ 11111111) з підприємствами-контрагентами, а також обставин, що мають значення для кримінального провадження та тих обставин, які підлягають доказуванню, в тому числі шляхом проведення експертних досліджень.

Встановлено, що ТОВ «Русь» (код ЄДРПОУ 11111111) для здійснення фінансово-господарської діяльності було відкрито рахунок: №3674895673905672, в АТ КБ "ПРИВАТБАНК", юридична адреса: м. Дніпро, вул. Набережна Перемоги, 50.

Так, відповідно до п.п. 1.1. «Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень» визначено, що для проведення почеркознавчих досліджень рукописних записів та підписів надаються оригінали документів.

Крім того, Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про

внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо консультативно-дорадчих органів» від 29.04.2020 проведення експертизи по копіям документів, а саме її висновок, формулюється виключно у вірогідній формі з відповідним обґрунтуванням, зокрема фактом відсутності оригіналу документа, тому у слідства виникає необхідність у безпосередньому вилученні саме оригіналів документів, а не їх копій.

Враховуючи положення чинного законодавства України, єдиним можливим способом отримання даних документів є отримання ухвали суду про тимчасовий доступ до оригіналів речей і документів.

На підставі вищевикладеного необхідно отримати тимчасовий доступ до речей і документів, а також вилучити речі і оригінали документів, які свідчать про протиправні дії посадових осіб ТОВ «Русь» (код ЄДРПОУ 11111111), які перебувають у володінні АТ КБ "ПРИВАТБАНК", інші документи, які необхідно дослідити в ході досудового розслідування, провести експертні дослідження та без яких неможливо іншим способом довести обставини, які мають значення для встановлення об'єктивної істини у кримінальному провадженні.

Невиконання даного заходу, перешкодить виконанню передбачених ст. 2 Кримінального процесуального Кодексу України вимог кримінального провадження в частині забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений.

Враховуючи викладене, виникла необхідність у доступі до речей і документів, що містять охоронювану законом таємницю, та проведенні їх вилучення (виїмки) в банку для встановлення обставин, що мають значення для кримінального провадження, які полягають у встановленні осіб, які мали доступ до розпорядження рахунку, крім того, дані документи знаходяться у безпосередньому володінні співробітників відповідної банківської установи, які можуть бути причетними до прикриття незаконної діяльності, тобто існує реальна загроза зміни або знищення речей чи документів, які знаходяться у зацікавлених осіб, з метою ухилення від відповідальності.

Беручи до уваги вищевикладене та враховуючи, що у матеріалах кримінального провадження вбачається наявність достатніх підстав вважати, що вказані речі і документи мають суттєве значення для встановлення важливих обставин у кримінальному провадженні, необхідно отримати тимчасовий доступ до вказаних речей і документів та можливість їх вилучити, які перебувають у володінні АТ КБ "ПРИВАТБАНК", та складають банківську таємницю, з метою всебічного, повного й неупередженого дослідження всіх обставин кримінального провадження, керуючись ст.ст. 40, 84, 85, 92, 93, 131, 132, 159-164 КПК України, ст. 290 ЦПК України, ст. 60-62 Закону України «Про банки та банківську діяльність» -

ПРОШУ:

1. Задовольнити клопотання та надати тимчасовий доступ з можливістю вилучення оригіналів документів, що містять банківську таємницю по банківському рахунку №3674895673905672, що відкритий в АТ КБ "ПРИВАТБАНК" МФО № 305299 юридична адреса: м. Дніпро, вул. Набережна Перемоги, 50, та належать ТОВ «Русь» (код ЄДРПОУ 11111111), а саме до наступних документів:

- копії паспортів засновників і посадових осіб, протокол зборів засновників, наказ або інший документ про призначення на вказану в статуті посаду особи з правом підпису і повноваженнями діяти від імені підприємства і здійснювати фінансові операції, документи, підтверджуючі зміну особи, уповноваженого на управління рахунками (за наявності таких змін), копії паспорта уповноваженого представника підприємства, документи, що відображають відкриття, розпорядження рахунком, заяви на відкриття рахунків, заяви і інші документи на видачу пластикових карт, картки із зразками підписів і відтисненням друку, документи, що підтверджують отримання електронного ключа доступу до рахунків (при використанні системи «Клієнт-Банк»), договори на розрахунково-касове обслуговування, інші документи;

- платіжних документів, на підставі яких здійснювалися зарахування і списання засобів з вказаного рахунку/рахунків/чеків, квитанцій, видаткових ордерів, договорів та т.ін., у т.ч. документів на отримання наявних грошових коштів (у т.ч. готівкою), за період з 01.01.2020 до часу пред'явлення ухвали до виконання;

- відомостей (реєстр) про рух грошових коштів по банківському рахунку №3674895673905672, а саме: банківської роздруківки на паперовому та магнітному носії (у форматі Microsoft Excel (.xlsx) про рух грошових коштів по вказаним банківським рахункам, що належать АТ КБ "ПРИВАТБАНК" МФО № 305299 з розшифровкою вхідних і вихідних платежів, зазначенням дати, обсягів, призначення платежу, банківських рахунків, кодів та назв контрагентів, інших документів, які повною мірою відображають проведення операцій за вищевказаними рахунками за період з 01.01.2020 до часу пред'явлення ухвали до виконання;

- відомостей щодо реєстрації клієнтів, на сервері банку та на сервері багатоканального телефонного вузла ISP (Internet Service Provider) із зазначенням телефонних номерів та повних реквізитів Інтернет-провайдера з моменту відкриття вищевказаного рахунку по момент виконання ухвали слідчого судді;

- заяви на підключення до сервісів «Клієнт – Банк», інформації та роздруківки з повною розшифровкою IP-адрес або груп адресів, номерів мобільних та стаціонарних телефонів користувачів з яких в адресу АТ КБ "ПРИВАТБАНК" МФО № 305299, на підставі угод системи

дистанційного обслуговування «Клієнт-Банк» здійснювалось: формування та відправлення в банківську установу платіжних доручень; здійснення платежів в національній або іншій валюті в межах України з поточних рахунків; отримання копій вхідних та вихідних SWIFT – повідомлень, підтвердження платежів від підприємств, з моменту укладення угод системи «Клієнт-Банк» по момент виконання ухвали слідчого судді;

2. Надати дозвіл на проведення тимчасового доступу, з можливістю вилучення оригіналів вищевказаних документів в приміщенні філії-Дніпропетровське обласне управління АТ КБ "ПРИВАТБАНК" МФО № 305299, юридична адреса: м. Дніпро, вул. Набережна Перемоги, 50, слідчому СУ ГУНП в Дніпропетровській області капітану поліції Семенченко І. І., іншим слідчим – членам слідчої групи, або оперативним працівникам УСР в Дніпропетровській області ДСР НПУ за відповідним дорученням.

3. Розглянути клопотання без виклику осіб, у володіння яких знаходяться вказані документи.

Додатки: 1. Витяг з ЄРДР за № xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx від 29.04.2020 на 1 арк.

2. Матеріали, якими обґрунтовується клопотання на ___ арк.

**Слідчий СУ ГУНП
в Дніпропетровській області**

Ігор СЕМЕНЧЕНКО

**«ПОГОДЖЕНО»
Прокурор відділу прокуратури
Дніпропетровської області
30.04.2020**

Володимир МЕЛЬНИК

Додаток 4

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

Слідче управління
просп. Слобожанський, 40, м. Дніпро, 49001

ПОСТАНОВА
про призначення судової економічної експертизи

м. Дніпро

30 квітня 2020 року

Слідчий СУ ГУНП в Дніпропетровській області капітан поліції Семенченко І. І. розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 29.04.2020 за № xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, за ознаками складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 366 КК України,-

ВСТАНОВИВ:

СУ ГУНП в Дніпропетровській області проводиться досудове розслідування у кримінальному провадженні № xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx відомості про яке до Єдиного реєстру досудових розслідувань внесено 29.04.2020 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 366 КК України.

Під час досудового розслідування встановлено, що 20.03.2020 між ДП «Сталь» (замовник), в особі виконуючого обов'язків директора гр. Д та ТОВ «Русь» (учасник), в особі директора гр. Ю, укладено договір №7 про закупівлю послуг за державні кошти, згідно умов якого: предмет договору – здійснення першочергових заходів з поточного ремонту покриття (п.1.2 договору), ціна договору (вартість робіт по договору) – 1.5 млн. грн.

Умовами п.4.1 договору передбачено, що розрахунки проводяться шляхом: оплати замовником після підписання сторонами акта приймання наданих послуг та пред'явлення учасником рахунку на оплату, але не пізніше 5-ти діб з часу підписання акту.

Згідно з умовами п. 6.1.2 вказаного договору, замовник зобов'язаний приймати надані послуги згідно з актом приймання наданих послуг.

На виконання умов п.6.1.2 договору №7 від 20.03.2020, між ДП «Сталь», в особі виконуючого обов'язків директора гр. Д та ТОВ «Русь», в особі директора гр. Ю, підписано (без зазначення дати) акт №1 приймання виконаних будівельних робіт за квітень 2020 року на загальну суму 400 000

грн., в якому зазначена інформація про виконані роботи та використані матеріали (найменування робіт (матеріалів), шифр та номер нормативу, одиниця виміру, кількість).

Також, на виконання умов п.6.1.2 договору №7 від 20.03.2020, між ДП «Сталь», в особі виконуючого обов'язків директора гр. Д та ТОВ «Русь», в особі директора гр. Ю, підписано (без зазначення дати) акт №2 приймання виконаних будівельних робіт за травень 2020 року на загальну суму 1 100 000 грн., в якому зазначена інформація про виконані роботи та використані матеріали (найменування робіт (матеріалів), шифр та номер нормативу, одиниця виміру, кількість).

Зазначені вище акти приймання виконаних будівельних робіт (примірна форма № КБ-2в) по договору №7 від 20.03.2020 підписані з боку учасника та замовника, скріплені печатками суб'єктів господарювання.

Згідно проведеного візуального огляду об'єкта будівництва за участі будівельного експерта гр. Х, встановлено невідповідність між вартістю фактично виконаних робіт ТОВ «Русь» з виконання першочергових заходів з поточного ремонту покриття сховища «Сортове» і актами приймання виконаних будівельних робіт форми КБ-2в, яка відповідає повній сумі договору та складає 1 500 000 грн.

Відповідно до відкритої інформації казначейських видатків, що міститься на офіційному сайті: <https://www.007.org.ua/>, підтверджується перерахування ДП «Сталь» (код ЄДРПОУ 22222222) на підставі платіжного доручення №20 від 01.04.2020 коштів у сумі 400 000 грн. та на підставі платіжного доручення №21 від 01.05.2020 коштів у сумі 1 100 000 грн. на рахунок №3674895673905672 ТОВ «Русь» (код ЄДРПОУ 11111111).

Таким чином, директор ТОВ «Русь» гр. Ю, будучи службовою особою, яка постійно займає на підприємстві посаду, пов'язану з виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських обов'язків, маючи умисел на заволодіння чужим майном, достовірно знаючи, що під час виконання першочергових заходів з поточного ремонту покриття сховища «Сортове» по договору №7 від 20.03.2020 роботи, зазначені в акті приймання виконаних будівельних робіт взагалі не виконувались, шляхом зловживання своїм службовим становищем, що виразилось у внесенні недостовірних відомостей до офіційних документів – акту форми КБ-2В №1 приймання виконаних будівельних робіт за квітень 2020 року на загальну суму 400 000 грн. та акту форми КБ-2В №2 приймання виконаних будівельних робіт за травень 2020 року на загальну суму 1 100 000 грн. по вказаному договору про обсяги та вартість робіт ТОВ «Русь», які також підписані виконуючим обов'язки директора ДП «Сталь» гр. Д, а також безпідставному отриманню на користь ТОВ «Русь» на підставі вказаних актів приймання виконаних будівельних робіт оплати за рахунок бюджетних коштів, вартості робіт та матеріалів, які фактично не виконані, заволодів бюджетними коштами на загальну суму 1,5 млн. грн., які безпідставно перераховані ДП «Сталь» на

розрахунковий рахунок №3674895673905672 ТОВ «Русь», відкритого в АТ КБ "ПРИВАТБАНК" в м. Дніпро, згідно платіжного доручення №20 від 01.04.2020 та згідно платіжного доручення №21 від 01.05.2020, чим спричинив майнову шкоду ДП «Сталь» в особливо великому розмірі, яка у шістсот і більше разів перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян.

Враховуючи, що для з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження, необхідні спеціальні знання, керуючись ст. ст. 40,93,110 КПК України, –

ПОСТАНОВИВ:

1. Призначити по кримінальному провадженню судову економічну експертизу, до проведення якої залучити судового експерта гр. С.

2. На вирішення експерта поставити такі питання:

- чи підтверджується документально перерахування грошових коштів державним підприємством «Сталь» (код ЄДРПОУ 22222222), юридична адреса: м. Дніпро на розрахунковий рахунок №3674895673905672 товариства з обмеженою відповідальністю «Русь» (код ЄДРПОУ 11111111), юридична адреса: м. Дніпро, щодо виконання умов договору на надання послуг №7 від 20.03.2020 про закупівлю послуг за державні кошти?

3. Для проведення експертизи експерту надати матеріали кримінального провадження в 5-х томах.

4. Експертизу провести в обсязі наданих документів та матеріалів кримінального провадження.

5. Копію постанови направити судовому експерту гр. С.

**Слідчий СУ ГУНП
в Дніпропетровській області**

Ігор СЕМЕНЧЕНКО

Додаток 5

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

Слідче управління
просп. Слобожанський, 40, м. Дніпро, 49001

Слідчому судді
Індустріального районного суду
м. Дніпра

**КЛОПОТАННЯ
про проведення обшуку**

м. Дніпро

01 травня 2020 року

Слідчий СУ ГУНП в Дніпропетровській області капітан поліції Семенченко І. І. розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 29.04.2020 за № xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, за ознаками складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 366 КК України,-

ВСТАНОВИВ:

СУ ГУНП в Дніпропетровській області проводиться досудове розслідування у кримінальному провадженні № xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx відомості про яке до Єдиного реєстру досудових розслідувань внесено 29.04.2020 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 366 КК України.

Під час досудового розслідування встановлено, що 20.03.2020 між ДП «Сталь» (замовник), в особі виконуючого обов'язків директора гр. Д та ТОВ «Русь» (учасник), в особі директора гр. Ю, укладено договір №7 про закупівлю послуг за державні кошти, згідно умов якого: предмет договору – здійснення першочергових заходів з поточного ремонту покриття (п.1.2 договору), ціна договору (вартість робіт по договору) – 1.5 млн. грн.

Умовами п.4.1 договору передбачено, що розрахунки проводяться шляхом: оплати замовником після підписання сторонами акта приймання наданих послуг та пред'явлення учасником рахунку на оплату, але не пізніше 5-ти діб з часу підписання акту.

Згідно умов п.6.1.2 вказаного договору, замовник зобов'язаний приймати надані послуги згідно з актом приймання наданих послуг.

На виконання умов п.6.1.2 договору №7 від 20.03.2020, між ДП «Сталь», в особі виконуючого обов'язків директора гр. Д та ТОВ «Русь», в особі директора гр. Ю, підписано (без зазначення дати) акт №1 приймання виконаних будівельних робіт за квітень 2020 року на загальну суму 400 000 грн., в якому зазначена інформація про виконані роботи та використані матеріали (найменування робіт (матеріалів), шифр та номер нормативу, одиниця виміру, кількість).

Також, на виконання умов п.6.1.2 договору №7 від 20.03.2020, між ДП «Сталь», в особі виконуючого обов'язків директора гр. Д та ТОВ «Русь», в особі директора гр. Ю, підписано (без зазначення дати) акт №2 приймання виконаних будівельних робіт за травень 2020 року на загальну суму 1 100 000 грн., в якому зазначена інформація про виконані роботи та використані матеріали (найменування робіт (матеріалів), шифр та номер нормативу, одиниця виміру, кількість).

Зазначені вище акти приймання виконаних будівельних робіт (примірна форма № КБ-2в) по договору №7 від 20.03.2020 підписані з боку учасника та замовника, скріплені печатками суб'єктів господарювання.

Згідно проведеного візуального огляду об'єкта будівництва за участі будівельного експерта гр. Х, встановлено невідповідність між вартістю фактично виконаних робіт ТОВ «Русь» з виконання першочергових заходів з поточного ремонту покриття сховища «Сортове» і актами приймання виконаних будівельних робіт форми КБ-2в, яка відповідає повній сумі договору та складає 1 500 000 грн.

Відповідно до відкритої інформації казначейських видатків, що міститься на офіційному сайті: <https://www.007.org.ua/>, підтверджується перерахування ДП «Сталь» (код ЄДРПОУ 22222222) на підставі платіжного доручення №20 від 01.04.2020 коштів у сумі 400 000 грн. та на підставі платіжного доручення №21 від 01.05.2020 коштів у сумі 1 100 000 грн. на рахунок №3674895673905672 ТОВ «Русь» (код ЄДРПОУ 11111111).

Таким чином, директор ТОВ «Русь» гр. Ю, будучи службовою особою, яка постійно займає на підприємстві посаду, пов'язану з виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських обов'язків, маючи умисел на заволодіння чужим майном, достовірно знаючи, що під час виконання першочергових заходів з поточного ремонту покриття сховища «Сортове» по договору №7 від 20.03.2020 роботи, зазначені в акті приймання виконаних будівельних робіт взагалі не виконувались, шляхом зловживання своїм службовим становищем, що виразилось у внесенні недостовірних відомостей до офіційних документів – акту форми КБ-2В №1 приймання виконаних будівельних робіт за квітень 2020 року на загальну суму 400 000 грн. та акту форми КБ-2В №2 приймання виконаних будівельних робіт за травень 2020 року на загальну суму 1 100 000 грн. по вказаному договору про обсяги та вартість робіт ТОВ «Русь», які також підписані виконуючим обов'язки директора ДП «Сталь» гр. Д, а також безпідставному отриманню на

користь ТОВ «Русь» на підставі вказаних актів приймання виконаних будівельних робіт оплати за рахунок бюджетних коштів, вартості робіт та матеріалів, які фактично не виконані, заволодів бюджетними коштами на загальну суму 1,5 млн. грн., які безпідставно перераховані ДП «Сталь» на розрахунковий рахунок №3674895673905672 ТОВ «Русь», відкритого в АТ КБ "ПРИВАТБАНК" в м. Дніпро, згідно платіжного доручення №20 від 01.04.2020 та згідно платіжного доручення №21 від 01.05.2020, чим спричинив майнову шкоду ДП «Сталь» в особливо великому розмірі, яка у шістьсот і більше разів перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян.

Враховуючи вищевикладене і той факт, що документи, які можуть знаходитися за місцем мешкання директора ТОВ «Русь» гр. Ю, мають суттєве значення для встановлення важливих обставин у кримінальному провадженні, керуючись ст. 234 КПК України,-

ПРОШУ:

Задовольнити клопотання і винести ухвалу про дозвіл на проведення обшуку за місцем мешкання директора ТОВ «Русь» гр. Ю (вказати адресу) з метою виявлення (відшукування) і вилучення оригіналів усіх документів, а саме:

- договір підряду, дефектні акти, робочий проект із змінами та додатками по договору, експертні звіти;
- акти Ф КБ-2в, Ф КБ-3, рахунки – фактури, платіжні доручення, накладні на ТМЦ, довіреності на отримання ТМЦ, договори відповідального зберігання ТМЦ, акти приймання-передачі, товарно-транспортні накладні;
- локальні кошториси (кошториси, підсумкова відомість ресурсів, договірна ціна, пояснювальні записки, довідки про вартість виконаних будівельних робіт);
- грошові кошти та інше майно, здобуті злочинним шляхом;
- документи, що підтверджують право власності на майно або визначають його походження;
- предмети і документи, що можуть містити сліди легалізації, або мають інше значення для справи (наприклад, банківські пластикові картки, платіжні квитанції тощо);
- документи бухгалтерського обліку і звітності (документи первинного обліку (рахунки, накладні та інші, які фіксують окремі економічні операції);
- бухгалтерські рахунки (кожна економічна операція має подвійний запис – в активі одного рахунку і пасиві другого рахунку підприємства, наприклад, придбане обладнання або устаткування, зазначають у активі рахунку "основні засоби" і в пасиві рахунку "уставний фонд");
- бухгалтерський баланс (головна і узагальнювальна частина бухгалтерського обліку, де відбито зведені дані бухгалтерського обліку за квартал, півріччя, рік).

- комп'ютери, периферійні пристрої до них, електронні носії інформації.
- копії паспортів засновників і посадових осіб, протокол зборів засновників, наказ або інший документ про призначення на вказану в статуті посаду особи з правом підпису і повноваженнями діяти від імені підприємства і здійснювати фінансові операції;
  - платіжних документів, на підставі яких здійснювалися зарахування і списання засобів з вказаного рахунку, чеків, квитанцій, видаткових ордерів, договорів та ін., у т.ч. документів на отримання наявних грошових коштів (у т.ч. готівкою), за певний період часу;
  - відомостей (реєстр) про рух грошових коштів по банківським рахункам, а саме: банківської роздруковки на паперовому та магнітному носії (у форматі Microsoft Excel) про рух грошових коштів по вказаним банківським рахункам з розшифровкою вхідних і вихідних платежів, зазначенням дати, обсягів, призначення платежу, банківських рахунків, кодів та назв контрагентів, інших документів, які повною мірою відображають проведення операцій., та інших документів, які мають значення для встановлення усіх обставин кримінального провадження.

Додатки: 1. Витяг з ЄРДР за № xxxxxxxxxxxxxxxxxx від 29.04.2020 на 1 арк.

2. Матеріали, якими обґрунтовується клопотання на ___ арк.

**Слідчий СУ ГУНП
в Дніпропетровській області**

Ігор СЕМЕНЧЕНКО

**«ПОГОДЖЕНО»
Прокурор відділу прокуратури
Дніпропетровської області
01.05.2020**

Володимир МЕЛЬНИК

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Закони України

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Київ: Просвіта, 1996. 80 с. (із наступними змінами та доповненнями).
2. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України: кодекс від 05.04.2001, редакція від 25.09.2020 URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України» від 13.04.2012р. № 4652-VI. X.: Одісей, 2012. 360 с.
4. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України: 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст. 144. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
5. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України: 2003, № 40-44, ст. 356. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
6. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 року // ВВР України: 2015. № 2. Ст. 124. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
7. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» № 361-IX від 06.12.2019 року // ВВР України. 2020, № 25, ст.171. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#n13>.
8. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою» від 04.06.2020 року // Голос України від 26.06.2020. № 105.
9. Закон України «Про доступ до публічної інформації» № 2939-VI від 13.01.2011 року // ВВР України, 2011, № 32, ст. 314 (з наступними змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.
10. Закон України «Про запобігання корупції» № 1700-VII від 14.10.2014 року // ВВР України, 2014, № 49, ст.2056 (з наступними змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.
11. Закон України Про електронні довірчі послуги від 05.10.2017 року // ВВР, 2017. № 45. ст. 400 (зі змінами від 14.01.2020 № 440-IX).
12. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» N 3575-IV від 16.03.2006 року // ВВР України. 2006, N 37, ст.310 (з наступними змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3575-15#Text>.

Постанови Кабінету Міністрів України (Верховний Суд України)

13. Деякі питання єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, від 22 липня 2020 р. № 627. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npras/deyaki-pitannya-yedinoyi-derzhavnoy-627>.

14. Деякі питання призначення керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки та членів їх наглядових рад, від 21 березня 2018 р. № 190. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/190-2018-%D0%BF#Text>.

15. Про внесення змін до Порядку ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій до Реєстру та виключення з Реєстру від 16 грудня 2020 р. № 1270. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1270-2020-%D0%BF#Text>.

16. Про практику застосування судами законодавства про кримінальну відповідальність за легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом від 15.04.2005 р. № 5. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-05#Text>

Відомчі та міжвідомчі накази, інструкції

17. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 року № 877. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF#Text>.

18. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 16.11.2012 № 114/1042/516/1199/936/1687/5. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>.

19. Про затвердження Положення про Департамент стратегічних розслідувань НП України: Наказ НП України від 23.10.2019 № 1077.

20. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: Наказ МВС України від 27.04.2020 року № 357.

21. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 року №100.

22. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ МВС України 07.07.2017 № 575.

23. Про затвердження Порядку взаємодії при розгляді звернень органів,

що здійснюють досудове розслідування, прокуратури та виконанні запитів іноземних держав щодо виявлення та розшуку активів: Наказ МВС України від 20.10.2017 № 869.

Підручники, навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали

24. Албул С.В., Андрусенко С.В. Правові та організаційно-тактичні проблеми протидії організованій злочинності: навч. посібник. Одеса: ОДУВС, 2017. 142 с.

25. Міщанинець О.М. Конспект лекцій для спеціалізації працівників підрозділів стратегічних розслідувань. Дніпро: ДДУВС, 2020. 183 с.

26. Протидія злочинам у бюджетній сфері: метод. реком. / О.Є. Користін, С.С. Чернявський, В.І. Василичук та ін. за заг. ред. О.М. Джужі. К., 2012. 288 с.

27. Подолання протидії розслідуванню злочинів економічної спрямованості: наук.-практ. рекомендації / Пчолкін В.Д., Федосова О.В., Піддубний В.В. Харків : ХНУВС, 2019. 80 с.

28. Дії працівників поліції у разі виявлення економічних злочинів : методичні рекомендації / Кубецька О.М., Лазарєв В.О., Неклеса О.В., Палешко Я.С., Санакоєв Д.Б. Дніпро: ДДУВС, 2020. 76 с.

29. Кваліфікація злочинів в економічній сфері: методичні рекомендації / Санакоєв Д.Б., Неклеса О.В., Єфімов В.В., Палешко Я.С. Дніпро: ДДУВС, 2020. 56 с.

30. Виявлення і розслідування злочинів пов'язаних із привласненням, розтратою, заволодінням чужим майном: методичні рекомендації / Санакоєв Д.Б., Неклеса О.В., Єфімов В.В., Юр'єв Д.С., Палешко Я.С. Дніпро: ДДУВС, 2021. 39 с.

31. Виявлення і розслідування окремих видів злочинів у сфері господарської діяльності, вчинених ОГ і ЗО»: методичні рекомендації / Санакоєв Д.Б., Неклеса О.В., Єфімов В.В., Палешко Я.С., Юр'єв Д.С. Дніпро: ДДУВС, 2021. 60 с.

32. Нормативно-правове забезпечення діяльності підрозділів стратегічних розслідувань: методичні рекомендації / Санакоєв Д.Б., Неклеса О.В., Єфімов В.В., Юр'єв Д.С., Палешко Я.С. Дніпро: ДДУВС, 2021. 56 с.

33. Виявлення і розслідування окремих видів злочинів у сфері службової та професійної діяльності, вчинених ОГ і ОЗ: методичні рекомендації / Санакоєв Д.Б., Юр'єв Д.С., Неклеса О.В., Єфімов В.В., Палешко Я.С. Дніпро: ДДУВС, 2021. 60 с.

34. Алгоритм дій працівників підрозділів стратегічних розслідувань при виявленні та документуванні кримінальних правопорушень вчинених шляхом зловживання владою або службовим становищем: методичні рекомендації / Санакоєв Д.Б., Неклеса О.В., Єфімов В.В., Юр'єв Д.С., Палешко Я.С. Дніпро: ДДУВС, 2021. 45 с.

35. Алгоритм дій працівників підрозділів стратегічних розслідувань при виявленні та документуванні кримінальних правопорушень із прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою: методичні рекомендації / Санакоєв Д.Б., Неклеса О.В., Єфімов В.В., Юр'єв Д.С., Палешко Я.С. Дніпро: ДДУВС, 2021. 60 с.

Монографії та інші наукові видання

36. Єфімов В.В. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів Національної поліції під час протидії злочинам у сфері державних закупівель : монографія. / В.В. Єфімов, В. В. Дараган, Т.О. Часова. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2016. 205 с.

37. Теоретичні та прикладні аспекти забезпечення фінансово-економічної безпеки держави: монографія / [Кубецька О. М., Неклеса О. В., Остапенко Т. М., Палешко Я. С., Санакоєв Д. Б.]. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. – 105 с.

38. Коментар «Застосування законодавства у сфері державної допомоги суб'єктам господарювання» / Кубецька О.М., Неклеса О.В., Палешко Я.С., Санакоєв Д.Б. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 40 с.

39. Коментар до Закону України «Про національну безпеку України» / Кубецька О.М., Лазарєв В.О., Неклеса О.В., Палешко Я.С. Дніпро : ДДУВС, 2020. 72 с.

40. Збірник актів нормативно-правового регулювання фінансово-економічної безпеки/ Упоряд.: О.М. Кубецька, Я.С. Палешко, Д.Б. Санакоєв. О.В. Неклеса. – Дніпро, ДДУВС, 2019. 312 с.

Інтернет-ресурси

41. Офіційна сторінка Департаменту стратегічних розслідувань НП України. URL : <https://www.facebook.com/DSI.police.ukraine/>.

42. Офіційний портал оприлюднення інформації про публічні закупівлі. URL : <https://prozorro.gov.ua/>.

43. Офіційна сторінка Міністерства юстиції України, Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань. URL : <https://usr.minjust.gov.ua/content/home>.

44. Офіційна сторінка системи аналітики відкритих даних підприємств URL : <https://clarity-project.info/edrs>.

45. Офіційна сторінка Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. URL : <https://public.nazk.gov.ua>.

49. Офіційна сторінка Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://corruptinfo.nazk.gov.ua>.

**VI. АЛГОРИТМ ДІЙ ПРАЦІВНИКІВ
ПІДРОЗДІЛІВ СТРАТЕГІЧНИХ
РОЗСЛІДУВАНЬ ПРИ ВИЯВЛЕННІ
ТА ДОКУМЕНТУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ
ПРАВOPOPУШЕНЬ, УЧИНЕНИХ
ШЛЯХОМ ЗЛОВЖИВАННЯ ВЛАДОЮ
АБО СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ**

ВСТУП

Нерідко посадові зловживання носять корупційний характер, а складовою частиною всього комплексу посадових злочинів є зловживання владою або службовим становищем. Офіційна статистика, фіксує лише незначну частину злочинів, скоєних посадовими особами і тому не відображає фактичної поширеності даного явища.

Так, за даними МВС України з січня по вересень 2020 року виявлено 1899 злочинів корупційної спрямованості, з яких 559 вчинено у великому і особливо великому розмірах, що на 13,6% більше, ніж на 2019 рік. Відповідно до цієї ж статистики з січня по вересень 2020 року було виявлено 529 злочинів, пов'язаних з неправомірною вигодою. Із загальним числом злочинів проти державної влади, інтересів державної служби та служби в органах місцевого самоврядування зростає і кількість злочинів, передбачених статтею 364 КК України – зловживання владою або службовим становищем.

Проблема зловживання владою або службовим становищем в кримінальному законодавстві далеко не нова і за прогнозами фахівців, на превеликий жаль, в майбутньому навряд чи буде повністю вирішена. Тому важливим завданням перед державою і підрозділами стратегічних розслідувань Національної поліції виступає попередження і запобігання посадовим злочинам, в тому числі і зловживанню владою або службовим становищем.

1. КВАЛІФІКАЦІЯ ЗЛОВЖИВАННЯ ВЛАДОЮ АБО СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ (ст. 364 КК України)

Загальні питання кваліфікації зловживання владою або службовим становищем

Зловживання владою або службовим становищем, тобто умисне, з метою одержання будь-якої неправомірної вигоди для самої себе чи іншої фізичної або юридичної особи використання службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам служби, якщо воно завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб (ч.1 ст. 364)

Під час учинення цього злочину особа може здійснювати як дії, що безпосередньо входять до кола її службових повноважень, зумовлені покладеними на неї обов'язками з виконання відповідних функцій, так і дії, зумовлені її службовим авторитетом, її зв'язками з іншими службовими особами, можливістю чинити вплив, зумовлений її службовим становищем, на інших службових осіб. При цьому обов'язковою умовою притягнення до кримінальної відповідальності є встановлення того, що дії винної особи були зумовлені її службовим становищем та перебували у безпосередньому зв'язку з її службовими повноваженнями, або були зумовлені фактичними можливостями, що безпосередньо походять від службового становища винного, виконуваних функцій і наданих повноважень. За відсутності такого зв'язку дії винного підлягають кваліфікації за відповідними статтями КК України, що передбачають відповідальність за злочини проти власності, життя та здоров'я тощо.

Під **неправомірною вигодою** слід розуміти:

✚ грошові кошти або інше майно,

✚ переваги,

✚ пільги,

✚ послуги,

✚ нематеріальні активи,

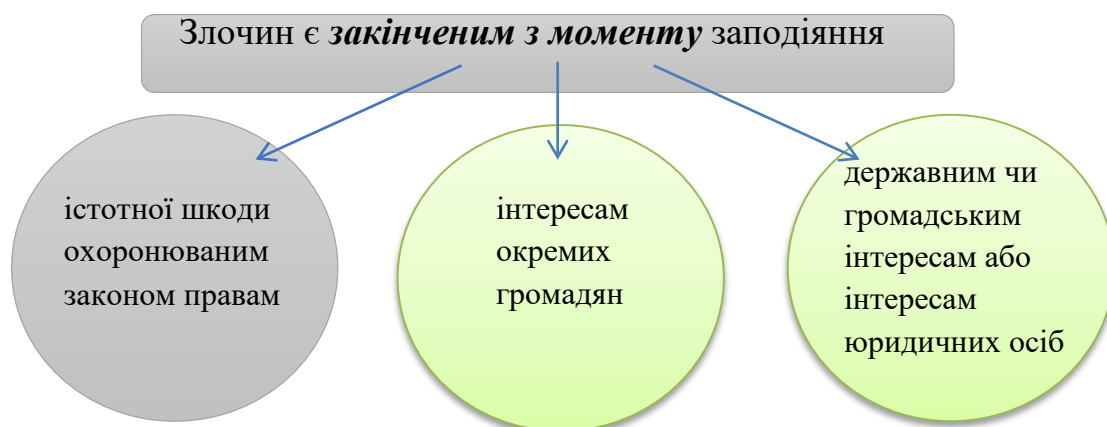
✚ будь-які інші вигоди нематеріального чи не грошового характеру, які пропонують, обіцяють, надають або одержують без законних на те підстав.

Використання службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам служби (у разі настання відповідних наслідків), учинене в особистих інтересах, відмінних від інтересів одержання неправомірної вигоди, за загальним правилом не є кримінально караним діянням.

★ **Службовими особами** у статтях 364, 368, 368-2, 369 КК є особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також обіймають постійно чи тимчасово в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на державних чи комунальних підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною особою підприємства, установи, організації, судом або законом (п. 1 примітки до ст. 364 КК).

У ст. 364, 368, 368-2 і 369 КК до державних та комунальних підприємств прирівнюються юридичні особи, у статутному фонді яких, державна чи комунальна частка перевищує 50 відсотків або становить величину, що забезпечує державі чи територіальній громаді право вирішального впливу на господарську діяльність такого підприємства.

Службовими особами також визнаються посадові особи іноземних держав (особи, які обіймають посади в законодавчому, виконавчому або судовому органі іноземної держави, у тому числі присяжні засідателі, інші особи, які здійснюють функції держави для іноземної держави, зокрема для державного органу або державного підприємства), а також іноземні третейські судді, особи, уповноважені вирішувати цивільні, комерційні або трудові спори в іноземних державах у порядку, альтернативному судовому, посадові особи міжнародних організацій (працівники міжнародної організації чи будь-які інші особи, уповноважені такою організацією діяти від її імені), члени міжнародних парламентських асамблей, учасником яких є Україна, та судді й посадові особи міжнародних судів (п. 2 примітки до ст. 364 КК).

Істотною шкодою вважається така шкода, яка в сто і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян (п. 3 примітки до ст. 364 КК).

Особливості кваліфікації зловживання владою або службовим становищем за наявності кваліфікуючих ознак

Кваліфікуючою ознакою є така: «Зловживання владою або службовим становищем, якщо воно спричинило тяжкі наслідки» (ч. 2. ст. 364)

Тяжкими наслідками вважаються такі наслідки, які в 250 і більше разів перевищують неоподатковуваний мінімум доходів громадян (п. 4 примітки до ст. 364 КК).

У чинній редакції Кримінального кодексу на відміну від попередньої, поняття істотної шкоди та тяжких наслідків стали детально визначеними.

Але, за відповідних обставин справи наслідки нематеріального характеру, які підлягають грошовому оцінюванню (завдана шкода) і за результатами оцінки досягли встановленого розміру («істотної шкоди» чи «тяжких наслідків») із заподіянням шкоди охоронюваних Конституцією України чи іншими законами прав та свобод людини і громадянина (наприклад: політичного, соціального, морального, організаційного або іншого характеру), можуть бути такими:

1) у випадку порушення законних прав та інтересів громадян – витрати на відновлення прав громадян (виплати незаконно взятому під варту чи ув'язненому або незаконно звільненому з роботи чи навчання, відшкодування за невиконання судового рішення, компенсацію шкоди від поширення відомостей, які ганьблять особу тощо);

2) у випадку шкоди, яка завдана політичною ситуацією – витрати на проведення нових виборів і заходів антитерористичного характеру тощо;

у випадку організаційної шкоди – витрати на відновлення роботи установи;

3) у випадку завдання фізичної шкоди – витрати на лікування чи протезування потерпілої особи;

У вирок (ухвалі) має бути чітко встановлено й доведено, що саме вчинення того чи іншого службового злочину стало причиною відповідних наслідків. Обчислення розміру завданої шкоди також має бути належним чином підтверджено (в т. ч. цивільним позовом, як підтвердження факту та розміру реальної майнової шкоди) та не викликати сумніву (постанова Верховного Суду України від 27.10.2016 у справі № 5-99кс16).

Так, між міською радою в особі міського голови гр. Ч (Замовник) та ТОВ «100» в особі директора, гр. Г (Підрядник) укладено договір № 1 на виконання підрядних робіт з капітального ремонту будівлі. Обсяг і вартість робіт визначено в сумі 2 500 000, 00 гривень.

Згідно з умовами договору № 1 ТОВ «100» взяло на себе зобов'язання виконати роботи, передбачені проектною документацією по робочому проекту «Капітальний ремонт будівлі».

З метою забезпечення належного контролю за будівництвом, між міською радою в особі міського голови гр. Ч (Замовник) та ПП «ЖКГ» в особі директора гр. К (Виконавець) укладено договір № 7 на проведення технічного нагляду за будівництвом об'єкту «Капітальний ремонт будівлі». Згідно умов даного договору ПП «ЖКГ» проводить технічний нагляд за будівництвом об'єкту: «Капітальний ремонт будівлі», передбачених затвердженою проектно – кошторисною документацією та контролює якість виконання підрядних робіт на основі проектної документації згідно діючих нормативно – будівельних документів. Виконавець при проведенні технологічного процесу, в тому числі, приймає участь в прийманні виконаних будівельних робіт у Підрядника, погоджує форми № КБ-2в «Акт приймання виконаних будівельних робіт», форми № КБ-3 «Довідка про вартість виконаних будівельних робіт та витрат».

Отже, гр. К перебуваючи на посаді директора ПП «ЖКГ», під час виконання повноважень інженера технічного нагляду, будучи наділений адміністративно-господарськими повноваженнями, а також виконуючи організаційно-розпорядчі функції за спеціальним повноваженням, яким був наділений міською радою, відповідно до ч. 3 ст. 18 КК України являючись службовою особою, прибув на об'єкт будівництва, на якому згідно умов договору повинен здійснювати технічний нагляд за будівництвом, достовірно знаючи, що виконані будівельні роботи не відповідають обсягу, вартості та якості, які передбачені проектною (кошторисною) документацією, що передбачено договором № 7, в тому числі, роботи не відповідають вимогам державних стандартів, будівельних норм і правил, технічних умов та інших нормативних документів, підписав та наніс відтиск печатки інженера технічного нагляду в Акті приймання виконаних будівельних робіт об'єкту.

Згідно з висновком судової будівельно-технічної експертизи, різниця між фактично виконаним об'ємом робіт ТОВ «100» на об'єкті «Капітальний ремонт будівлі», і актами приймання виконаних будівельних робіт Ф КБ-2в по договору № 1 складає – 360 000,00 грн.

Таким чином, на підставі актів приймання виконаних будівельних робіт, які були незаконно затверджені директором ПП «ЖКГ», ТОВ «100» безпідставно отримало оплату за рахунок бюджетних коштів на загальну суму 360 000,00 гривень.

Таким чином, в діях директора ПП «ЖКГ» вбачаються ознаки кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 364 КК України.

Розмежування із суміжними складами злочинів	
ст. 364 («Зловживання владою або службовим становищем»)	ст. 191 («Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем»)
Суб'єкт	
Службова особа публічного права (п. 1 примітки до ст. 364 КК)	Службова особа як публічного, так й приватного права (ч. 3, 4 ст. 18 КК)
Момент закінчення злочину	
Злочин є закінченим з моменту заподіяння істотної шкоди охоронюваним законом правам, інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам, інтересам юридичних осіб	Привласнення є закінченим з моменту вилучення чужого майна й отримання винним можливості розпорядитися ним як своїм власним. Момент закінчення розтрата збігається з моментом витрачання чужого майна. Заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем є закінченим з моменту отримання можливості розпорядитися ним на власний розсуд
Суспільно небезпечне діяння	
Особа отримує майнову вигоду, однак це не пов'язано з протиправним обертанням майна на свою користь	Особа незаконно і безвідплатно обертає на свою користь чуже майно, використовуючи для цього службове становище як спосіб такого заволодіння

2. АЛГОРИТМ ДІЙ ПРИ ВИЯВЛЕННІ ТА ДОКУМЕНТУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВOPOPУШЕНЬ, УЧИНЕНИХ ШЛЯХОМ ЗЛОВЖИВАННЯ ВЛАДОЮ АБО СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ

Спосіб отримання інформації про можливо вчинене кримінальне правопорушення

Заяви і повідомлення громадян [додаток 1]

Заяви і повідомлення, отримані від органів державної влади та місцевого самоврядування

Безпосереднє виявлення працівником ДСР [додаток 2]

Дії працівника ДСР щодо захисту бюджетних коштів від злочинних посягань ОГ і ЗО

На офіційному сайті відповідної обласної, районної, міської, селищної, сільської ради отримати рішення про бюджет на 2020 рік та здійснити аналіз розподілу видатків розпорядниками коштів за бюджетними програмами (Додаток 2 до рішення відповідної ради). [фото 1]

Здійснити аналіз органу місцевого самоврядування з метою отримання загальної інформації щодо його структурних підрозділів (положення про підрозділ, ПІБ директора та його заступника, юридична адреса відповідного підрозділу, кількість посадових/службових осіб та їх обов'язки) та ознайомитись із їх планом річних закупівель (Річний план та зміни до нього безоплатно оприлюднюються замовником в електронній системі закупівель протягом п'яти робочих днів з дня затвердження річного плану та змін до нього. [фото 2 (3шт.)])

Дії працівника ДСР щодо захисту бюджетних коштів від злочинних посягань ОГ і ЗО

Використовуючи офіційний державний портал оприлюднення інформації про публічні закупівлі prozorro.gov.ua із застосуванням ЄДРПОУ відповідного розпорядника коштів (структурного підрозділу місцевого самоврядування), відпрацьовуємо оприлюднену інформацію про закупівлю та інформацію подану учасниками закупівлі, а саме:

- провести аналіз річного плану закупівель та змін до нього; [фото 3]
- розмір бюджетного призначення та встановлену очікувану вартість предмета закупівлі; [фото 3]
- вимоги встановлені тендерною документацією замовника до учасників; [фото 4 (4шт.)]
- тендерні пропозиції учасників, її відповідність вимогам встановленим у тендерній документації Замовника, в тому числі, відповідність ЗУ «Про публічні закупівлі»; здійснити аналіз протоколів розгляду тендерних пропозицій щодо законності прийняття рішень; [фото 5 (2шт.)]
- повідомлення про намір укласти договір. [фото 6]
Провести перевірку інформації, яка надана учасниками в тендерних пропозиціях, щодо відповідності дійсності, а саме:
- наявність в учасника процедури закупівлі обладнання, матеріально-технічної бази та технологій, які зазначено в ТП; (за допомогою реєстру нерухомого майна, автотранспортних засобів тощо); [фото 7]
- наявність в учасника процедури закупівлі працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід, що вказані в ТП (за допомогою відомостей ОДПІ (Форма 1 ДФ)); [фото 8]
- наявність документально підтвердженого досвіду виконання аналогічного (аналогічних) за предметом закупівлі договору (перевірка інформації шляхом опитування контрагентів за договором, інших осіб); [фото 9]
- наявність фінансової спроможності яка підтверджується фінансовою звітністю. [фото 10 (2шт.)]

**Дії працівника ДСР щодо захисту бюджетних коштів від злочинних
посадинок ОГ і ЗО**

Встановити ЄДРПОУ замовника та учасників (переможця) процедури закупівлі (<https://usr.minjust.gov.ua>). [фото 11 (3шт.)]/[додаток 5 (5)]
Проаналізувати на схожість адреси розташування підприємств - учасників закупівлі, з метою отримання інформації чи не виступає засновником/кінцевим бенефіціарним власником (контролером) одна і та ж особа.

Перевірити у Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення відомості про службову (посадову) особу учасника процедури закупівлі, яку уповноважено учасником представляти його інтереси під час проведення процедури закупівлі, фізичну особу, яка є учасником, щодо притягнення згідно із законом до відповідальності за вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією (<https://corruptinfo.nazk.gov.ua>). [фото 12] / [додаток 5 (6)]

Здійснити перевірку тендерної пропозиції, яка подається учасником конкурентної процедури закупівлі або участь у переговорній процедурі бере учасник, на предмет того, що така особа може бути пов'язаною особою з іншими учасниками процедури закупівлі, в тому числі, з уповноваженою особою або з керівником замовника.

За допомогою сервісу Оpendатабот (<https://opendatabot.ua>) [додаток 5 (7)] із застосуванням комп'ютера або мобільного додатку (Вайбер, Телеграм, Месенжер) ввести назву підприємства або його ЄДРПОУ та отримати відомості про судові рішення в яких фігурує підприємство яке становить оперативний інтерес. Ознайомитися з судовими рішеннями та провести аналіз викладених в ньому обставин. Таким чином можна отримати інформацію про пов'язані підприємства з ознаками фіктивності та відомості щодо отриманих дозволів на здійснення заходів забезпечення кримінального провадження/слідчих (розшукових) дій (тимчасового доступу до речей і документів, обшуків та інше). [фото 13 (2шт.)]

Підготувати та надіслати на адресу замовника відповідний лист, у якому вказати про виявлені порушення чинного законодавства, про що відповідним листом повідомити Державну аудиторську службу України та Антимонопольний комітет України. [фото 14]

Дії працівника ДСР щодо захисту бюджетних коштів від злочинних посягань ОГ і ЗО

Проаналізувати договір (додатки до договору) укладений між Замовником та Підрядником згідно предмета закупівлі (<https://prozorro.gov.ua>) [фото 15] / [додаток 5 (1)]

Ознайомитись з видатками Замовника здійсненими на розрахунковий рахунок підрядника відповідно до договору (<https://spending.gov.ua/new> або <https://www.007.org.ua>). [фото 16 (4шт.)] / [додаток 5 (2, 3)]

У графі «Призначення платежу» віднайти інформацію, про договір (номер договору) за яким здійснено видатки та інформацію про платіжні доручення. [фото 17]

Здійснити порівняльний аналіз між ціною договору і фактично сплаченими коштами на розрахунковий рахунок підрядника за договором з метою встановлення відомостей щодо процентного співвідношення виконання будівельних робіт.

Дії працівника ДСР щодо захисту бюджетних коштів від злочинних посягань ОГ і ЗО

З метою перевірки об'ємів виконаних робіт на об'єкті будівництва за які сплачено кошти та законності їх перерахування на розрахунковий рахунок підрядника, необхідно направити запити Замовнику та/або Підряднику з вимогою отримання копій необхідних документів, а саме:

- 1) договір підряду;
- 2) дефектні акти;
- 3) робочий проект із змінами та додатками по договору, експертні звіти;
- 4) акти Ф КБ-2в, Ф КБ-3, рахунки – фактури, платіжні доручення, накладні на ТМЦ, довіреності на отримання ТМЦ, договори відповідального зберігання ТМЦ, акти приймання-передачі, товарно-транспортні накладні;
- 5) локальні кошториси (кошториси, підсумкова відомість ресурсів, договірна ціна, пояснювальні записки, довідки про вартість виконаних будівельних робіт);
- 6) декларації про початок виконання будівельних робіт (капітального ремонту чи реконструкції) за вказаним об'єктом, видані органом державного архітектурно-будівельного контролю;
- 7) дозволи на виконання будівельних робіт (капітального ремонту чи реконструкція) за вказаною адресою, видані органом державного архітектурно-будівельного контролю;
- 8) статут підприємства, накази про призначення на посади та посадові інструкції осіб, які підписом засвідчували достовірність відомостей зазначених в актах Ф КБ-2в (акти здачі – прийняття будівельних робіт). [додаток 3]

Дії працівника ДСР щодо захисту бюджетних коштів від злочинних посягань ОГ і ЗО

Важливо отримати відомості щодо призначення на посаду службової особи (наказ, розпорядження, тощо), яка за умовами договору є замовником робіт (товарів, послуг) та посадові обов'язки такої особи. Встановити ким підписані акти приймання виконаних будівельних робіт форми КБ-2в, а також хто забезпечує технічний нагляд за об'єктом будівництва.

При виявленні ознак вчинення кримінального правопорушення передбаченого ст. 364 КК України, необхідно скласти рапорт на начальника УСР відповідної області в якому зазначити обставини вчинення кримінального правопорушення із посиланням на джерела, якими це підтверджується, та керуючись положенням пункту 3 розділу I, пункту 11 розділу II (пункту 13 розділу II) наказу МВС України від 08.02.2019 №100 «Про затвердження порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події», зареєструвати в ІТС ПНП (журналі Єдиного обліку) управління в області [додаток 2].

Зібрані матеріали не пізніше 24 годин з моменту реєстрації, необхідно надіслати до органу досудового розслідування (органу (підрозділу) поліції) для внесення відповідних відомостей до ЄРДР в порядку ст. 214 КПК України [Додаток 4].

Такі матеріали складаються із рапорту про виявлене кримінальне правопорушення, документи, що підтверджують наявність обставин вчинення кримінального правопорушення та супровідного листа, за яким уповноважений працівник надсилає зібрані матеріали до органу досудового розслідування.

Фото 1

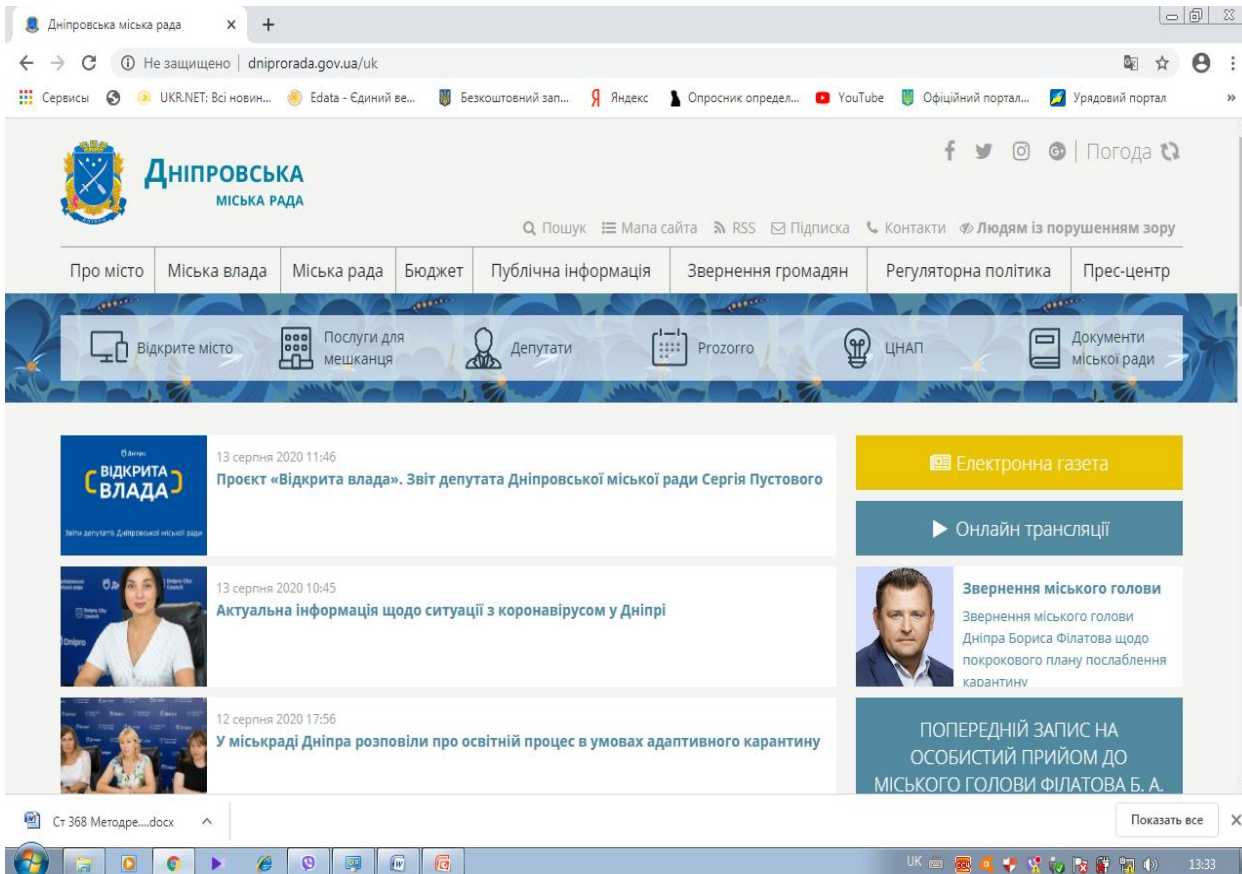
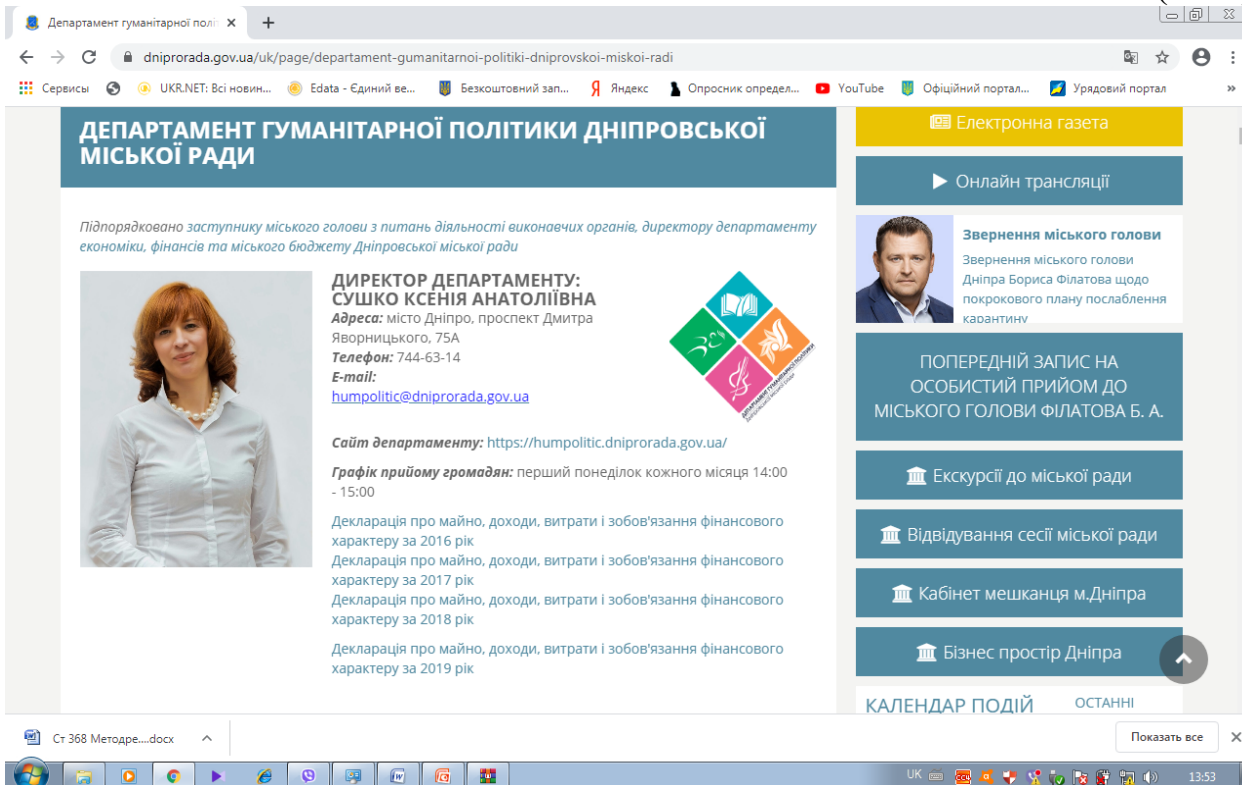

Фото 2 (Зшт.)

Пошук тендє... x ДСТУ Б.Д.1.1 x https://proz... x Річний план x Рішення місь... x договір №18... x Про публічн... x Департамент x +

dniprorada.gov.ua/uk/page/departament-gumanitarnoi-politiki-dniprovskoi-miskoi-radi

Сервіси UKR.NET: Всі новин... Edata - Єдиний ве... Безкоштовний зап... Яндекс Опросник определ... YouTube Офіційний портал... Урядовий портал

ЗАСТУПНИК ДИРЕКТОРА - НАЧАЛЬНИК УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ: САЛОГУБ ОКСАНА ВОЛОДИМИРІВНА
Адреса: місто Дніпро, проспект Дмитра Яворницького, 75А
Телефон: 744-53-08
E-mail: humpolitic@dniprorada.gov.ua

Графік прийому громадян: вівторок 10:00 - 13:00, 14:00 - 17:00, середа 14:00 - 17:00

Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2017 рік
 Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2018 рік
 Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2019 рік

СПІВРОБІТНИКИ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ:

№ з/п	П.І.Б	Посада
1	Салогуб Оксана Володимирівна	Заступник директора - начальника управління освіти департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради
2	Яковенко Олена Костянтинівна	Заступник начальника управління освіти департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради

1. Відділ кадрової роботи управління освіти департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради

договір №18ПД_2...pdf Ст 368 Методре...docx

Показати все x

14:59

Пошук тендє... x ДСТУ Б.Д.1.1 x https://proz... x Річний план x Рішення місь... x договір №18... x Про публічн... x Департамент x +

dniprorada.gov.ua/uk/page/departament-gumanitarnoi-politiki-dniprovskoi-miskoi-radi

Сервіси UKR.NET: Всі новин... Edata - Єдиний ве... Безкоштовний зап... Яндекс Опросник определ... YouTube Офіційний портал... Урядовий портал

ЗАСТУПНИК ДИРЕКТОРА ДЕПАРТАМЕНТУ: РОГ ВІКТОРІЯ АНАТОЛІІВНА:
Адреса: місто Дніпро, проспект Дмитра Яворницького, 75А
Телефон: 744-63-14
E-mail: humpolitic@dniprorada.gov.ua

Графік прийому громадян: другий та четвертий понеділок місяця 11:00 - 13:00, 14:00 - 18:00

Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2017 рік
 Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2018 рік
 Декларація про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2019 рік

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ:
 Положення про департамент гуманітарної політики Дніпровської міської ради

НОРМАТИВНІ АКТИ:
 Положення про департамент гуманітарної політики Дніпровської міської ради

ПРОГРАМИ, ЗАТВЕРДЖЕНІ МІСЬКОЮ РАДОЮ, ЯКІ РОЗРОБЛЕНІ ТА ВИКОНУЮТЬСЯ:

- Комплексна програма розвитку галузі культури м. Дніпра на 2016 – 2020 роки.
- Програма розвитку освіти в місті Дніпрі на 2016 – 2020 роки.
- Програма впровадження шахового спорту серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів міста Дніпра на 2016 – 2020 роки.
- Програма «Безпечна школа» на 2016 – 2020 роки.
- Програма розвитку освітньої технології «Дебати» у загальноосвітніх навчальних закладах міста Дніпра на

КАЛЕНДАР ПОДІЙ
 Виберіть дату

ОСТАННІ ВАЖЛИВІ СВЯТА

ОГОЛОШЕННЯ

БЮДЖЕТ

- Рішення про міський бюджет
- Обговорення проекту міського бюджету
- Відкритий бюджет
- Звіти про виконання бюджету
- Фінансові звіти
- Програма економічного і соціального розвитку міста
- Паспорти бюджетних програм
- Договори на закупівлю
- Бюджетні запити

договір №18ПД_2...pdf Ст 368 Методре...docx

Показати все x

15:00

Фото 3

РІЧНИЙ ПЛАН ЗАКУПІВЕЛЬ на 2020 рік

1. Найменування замовника: ДЕПАРТАМЕНТ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ ДНІПРОВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
 2. Код угоди з ЄДРПОУ замовника: 40506348

3. Конкретна назва предмета закупівлі	4. Код відповідного класификатора предмета закупівлі (за наявності)	5. Код угоди з ЗЕЗБ (для бюджетних коштів)	6. Репер бюджетного призначення за класифікатором або очікувана вартість предмета закупівлі	7. Процедура закупівлі	8. Орієнтовний початок проведення процедури закупівлі	9. Примітки
Послуги з організації та проведення Фестивалю «Beit Vix Pro-Party 1.5»	ДК021-2015-79900000-8	2281: Окремі заклади по реалізації державних (регіональних) програм, не відносячи до закладів розвитку	1 757 450	Відкриті торги	серпень, 2020	Номер плану: UA-P-2020-08-13-002880-а Опубліковано: 13.08.2020
настінна підставка дешифратів для ручного дозатору	ДК021-2015-44300000-4	2210: Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	736 650	Відкриті торги	серпень, 2020	Під час проведення процедури закупівлі усі документи, що готуватимуться замовником та учасниками, викладаються українською мовою Номер плану: UA-P-2020-08-12-011645-а Опубліковано: 12.08.2020
ДК 021-2015 - 35810000-5 Залюднювальне обладнання (програми зв'язку, ДК 011-2015 - 35814000-3)	ДК021-2015-35810000-5	2210: Предмети, матеріали, обладнання та	503 880	Відкриті торги	липень, 2020	Місце виконання замовлення - м. Дніпро, проспект Дмитра Яворницького, 75А.

Фото 4 (4шт.)

Тендерна документація

Остання редакція   Історія змін

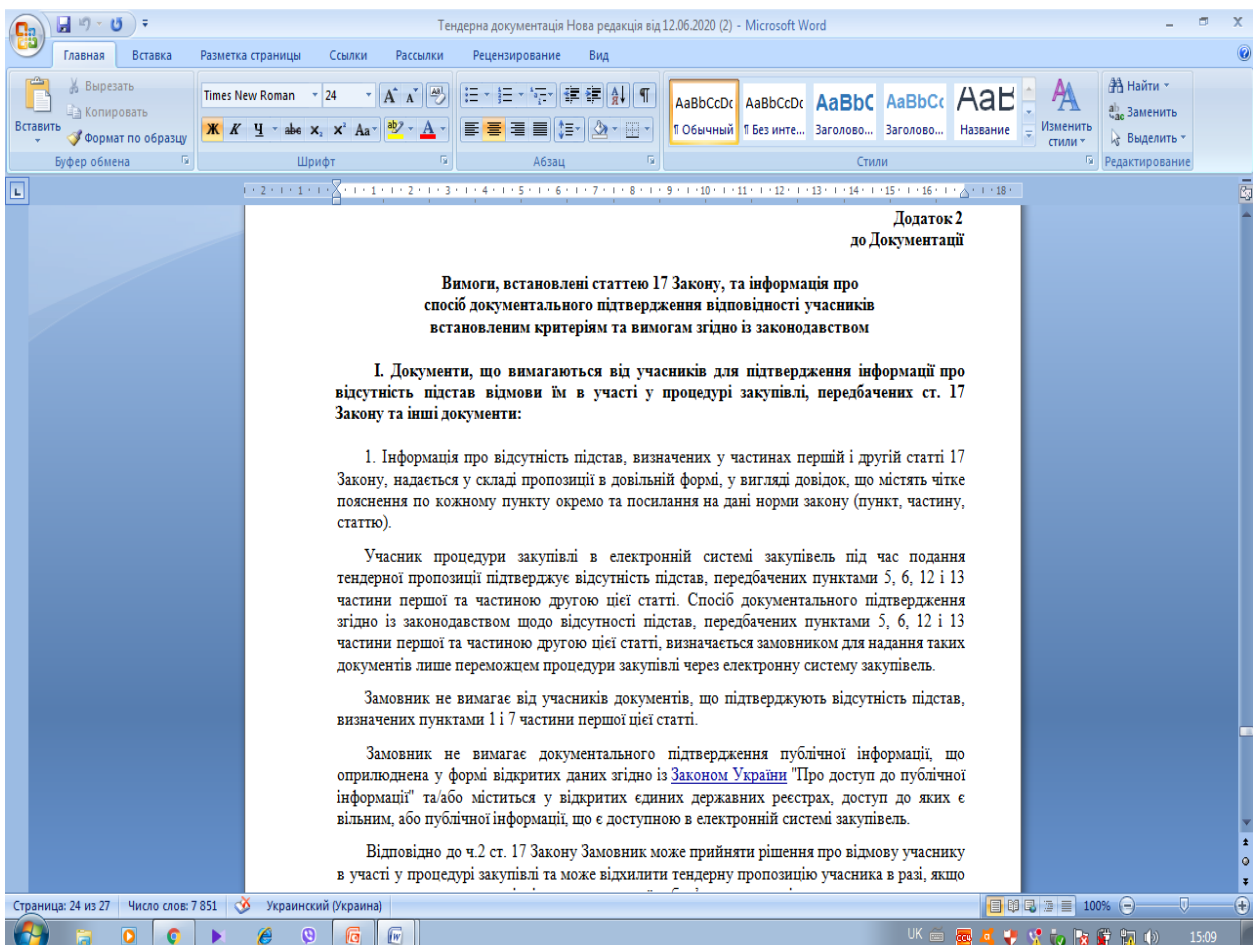
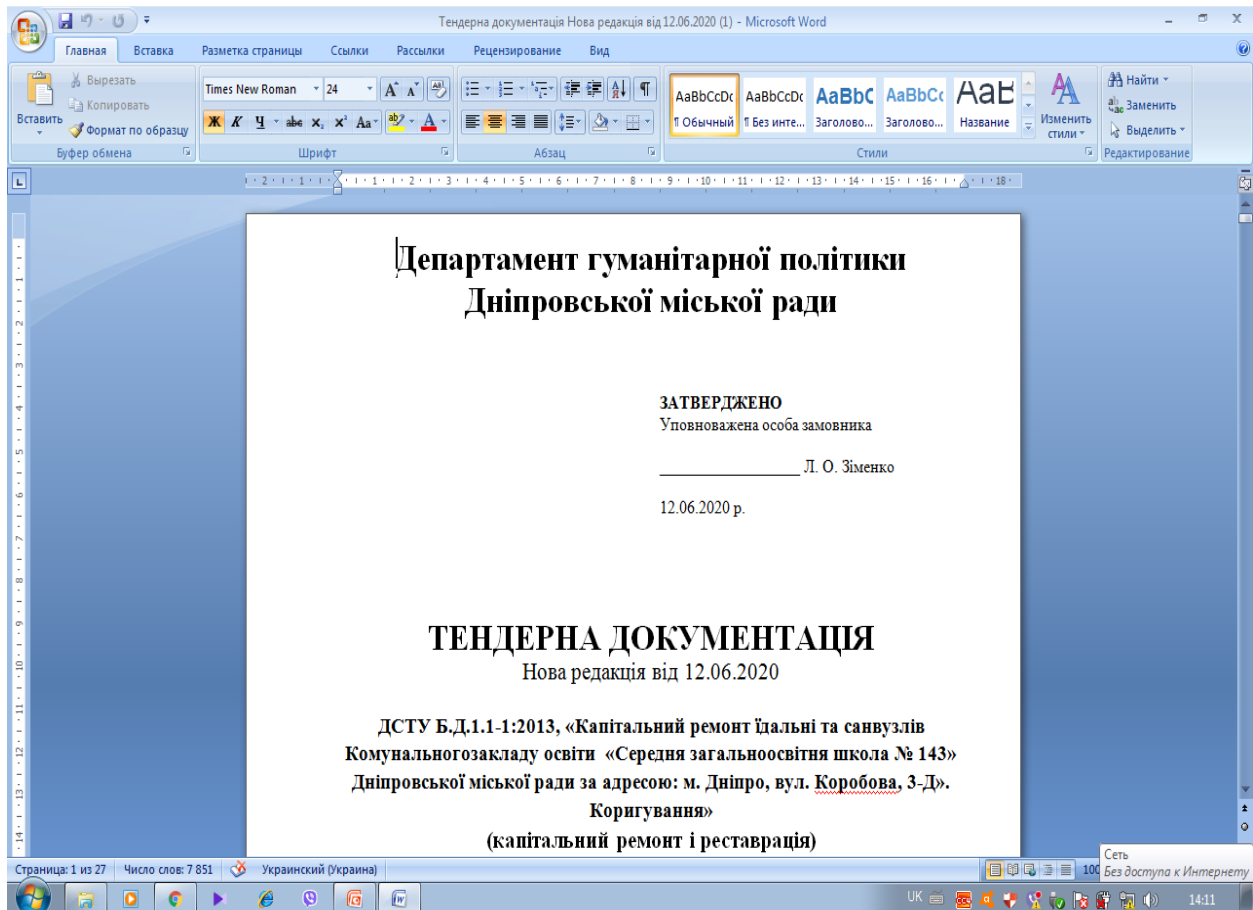
- 12 червня 2020 • 16:50   Електронний цифровий підпис
- 12 червня 2020 • 16:49   Додаток 4 - Проект договору Нова редакція від 12.06.2020.docx
- 12 червня 2020 • 16:49   Перелік змін від 12.06.2020.docx
- 12 червня 2020 • 16:49   Тендерна документація Нова редакція від 12.06.2020.docx
- 28 травня 2020 • 15:47   Додаток 4.3 - ЗВЕДЕНИЙ КОШТОРИСНИЙ РОЗРАХУНОК.rtf
- 28 травня 2020 • 15:47   Додаток 4.2 - Підсумкова відомість ресурсів.rtf
- 28 травня 2020 • 15:47   Додаток 4.1 - Відомість обсягів робіт.rtf

Реєстр пропозицій

Друквати реєстр отриманих тендерних пропозицій PDF • HTML

Дата і час розкриття: 22 червня 2020 • 15:33

Тендерна докум...docx   договір №18ПД_2...pdf   Ст 368 Метод...docx   Показать все X

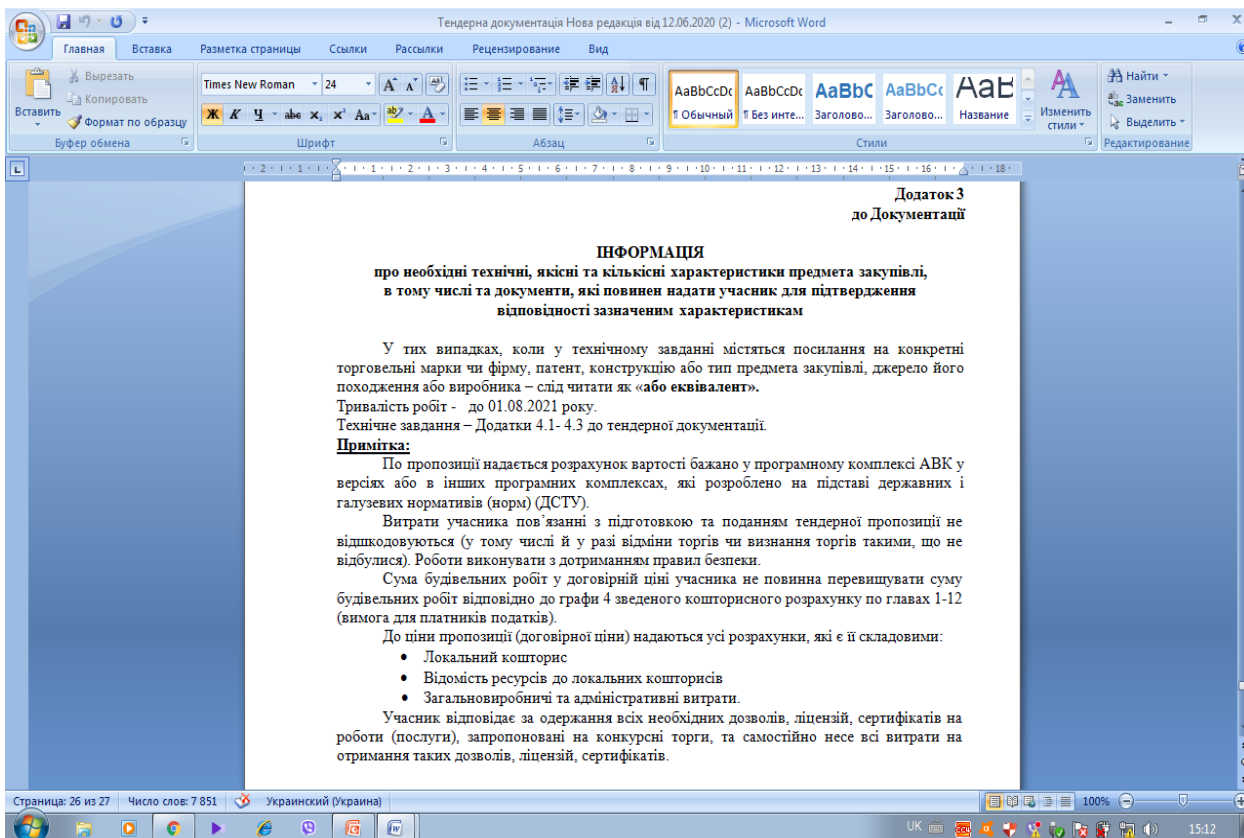
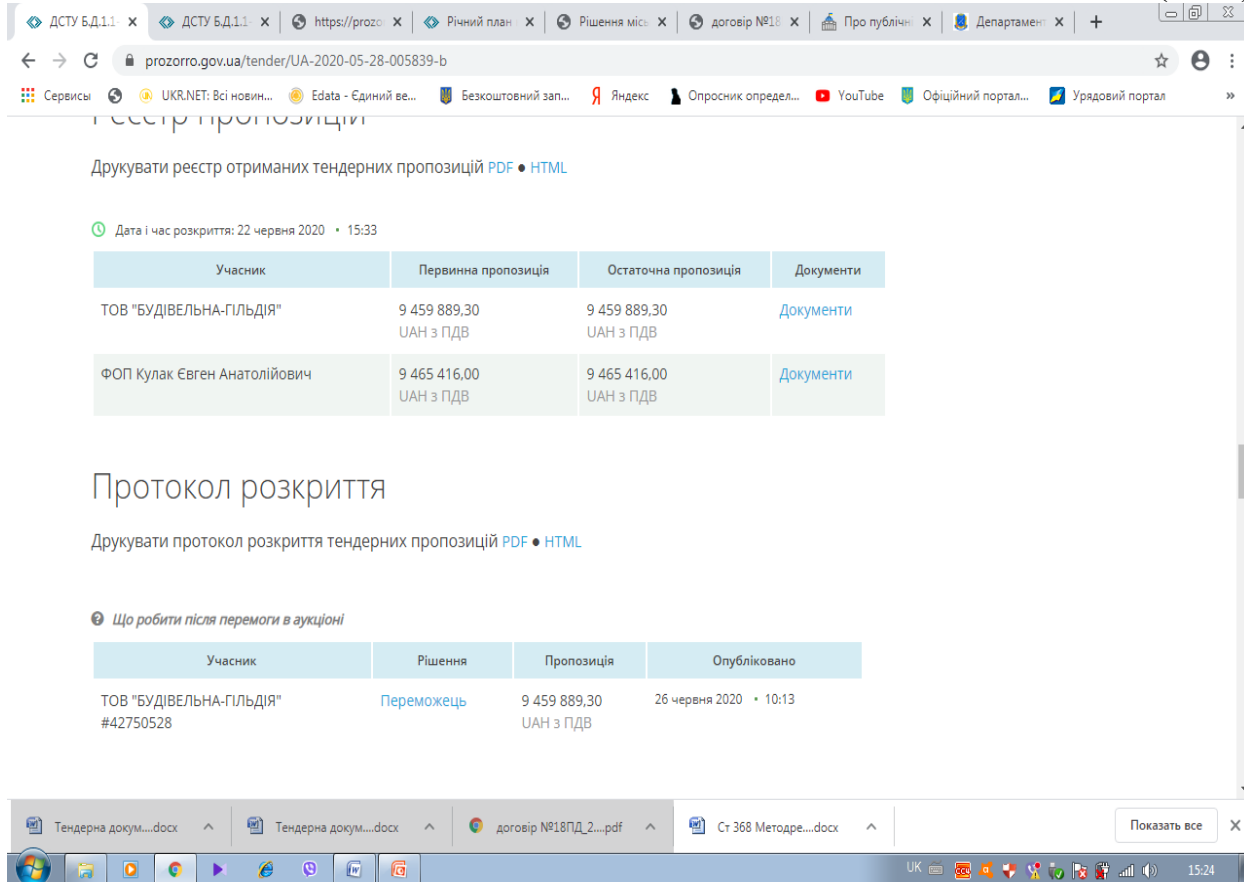

Фото 5 (2шт.)

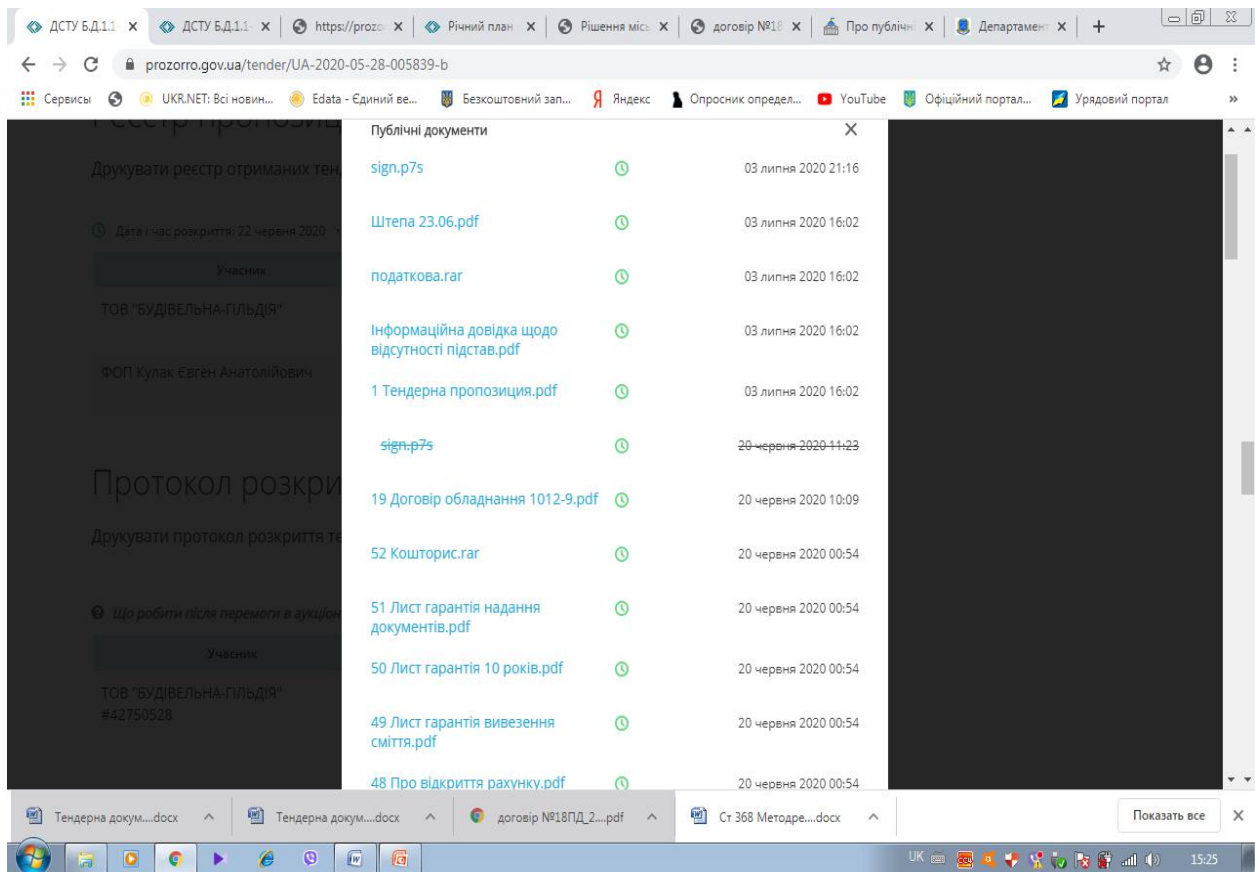

Фото 6

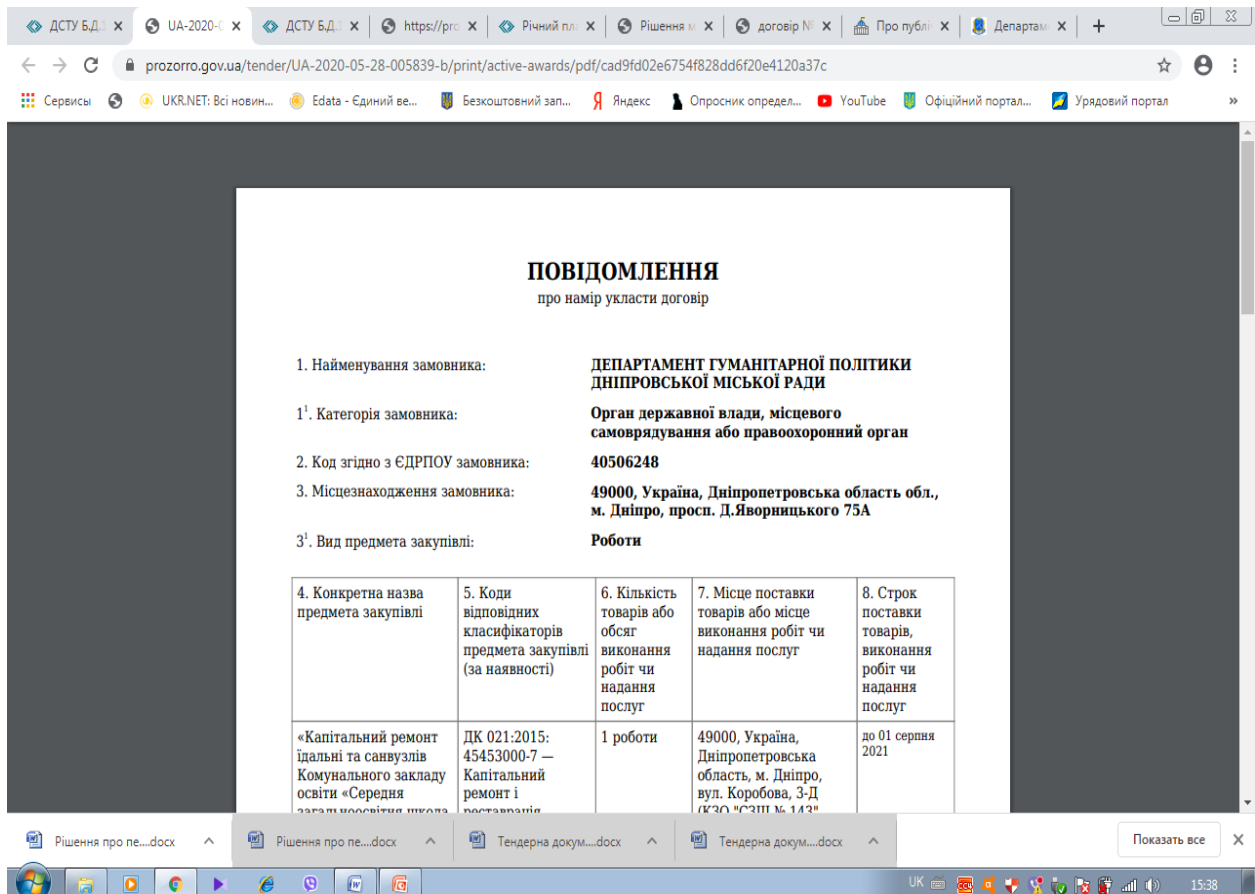

Фото 7

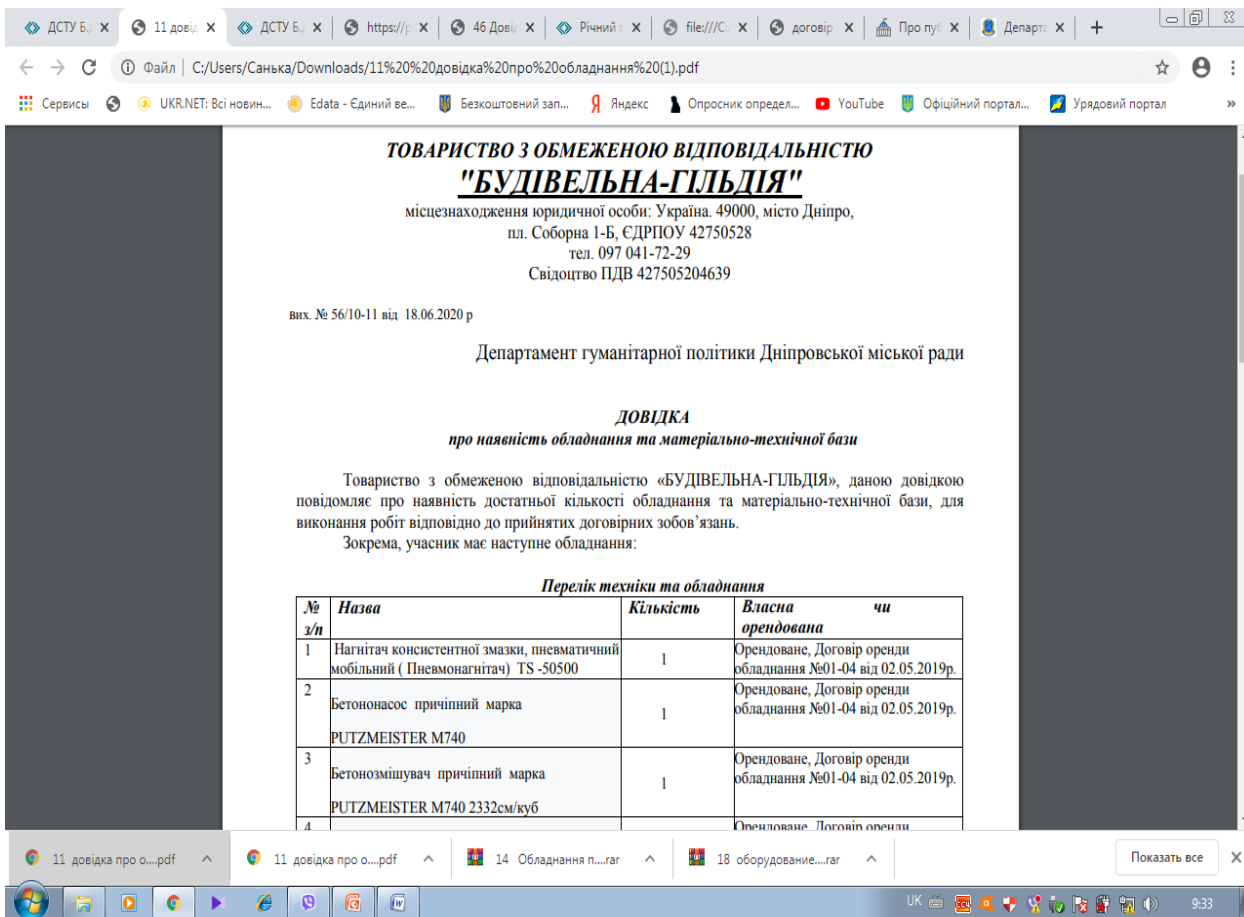
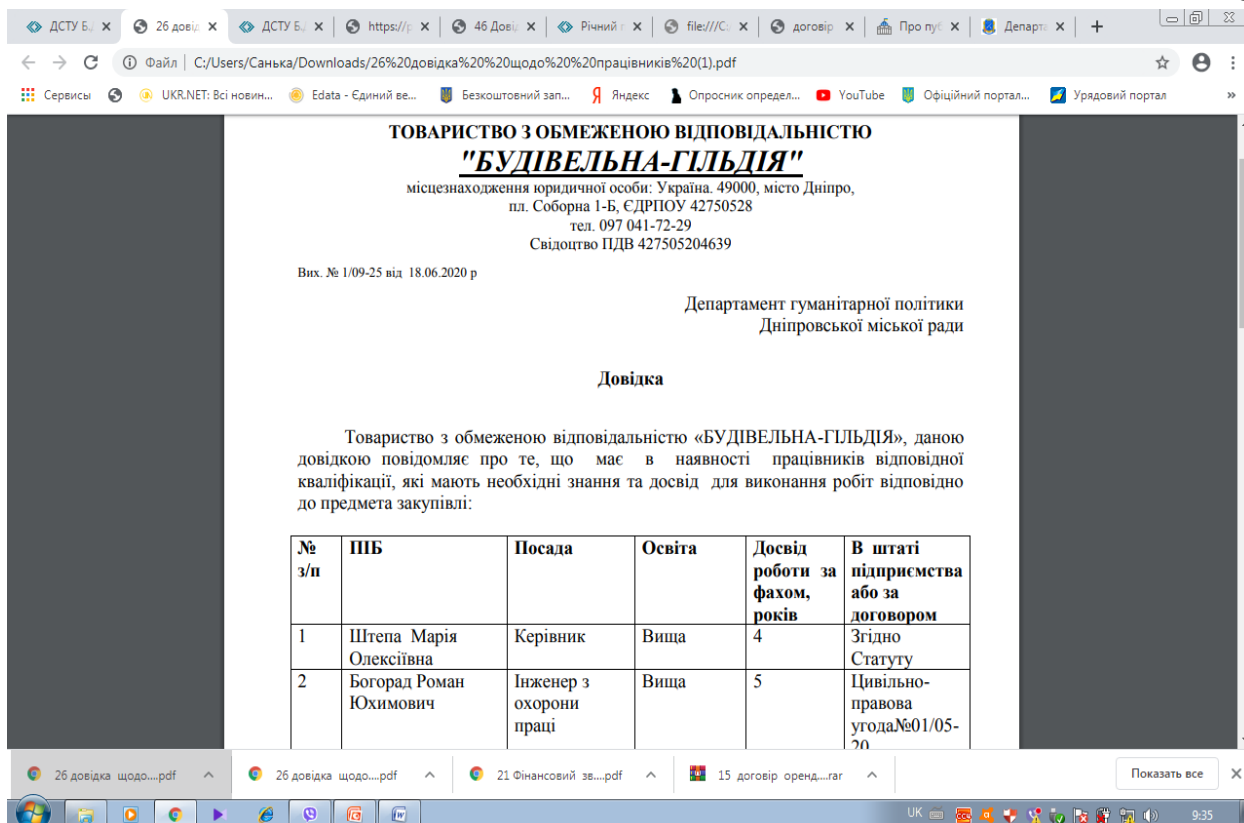

Фото 8

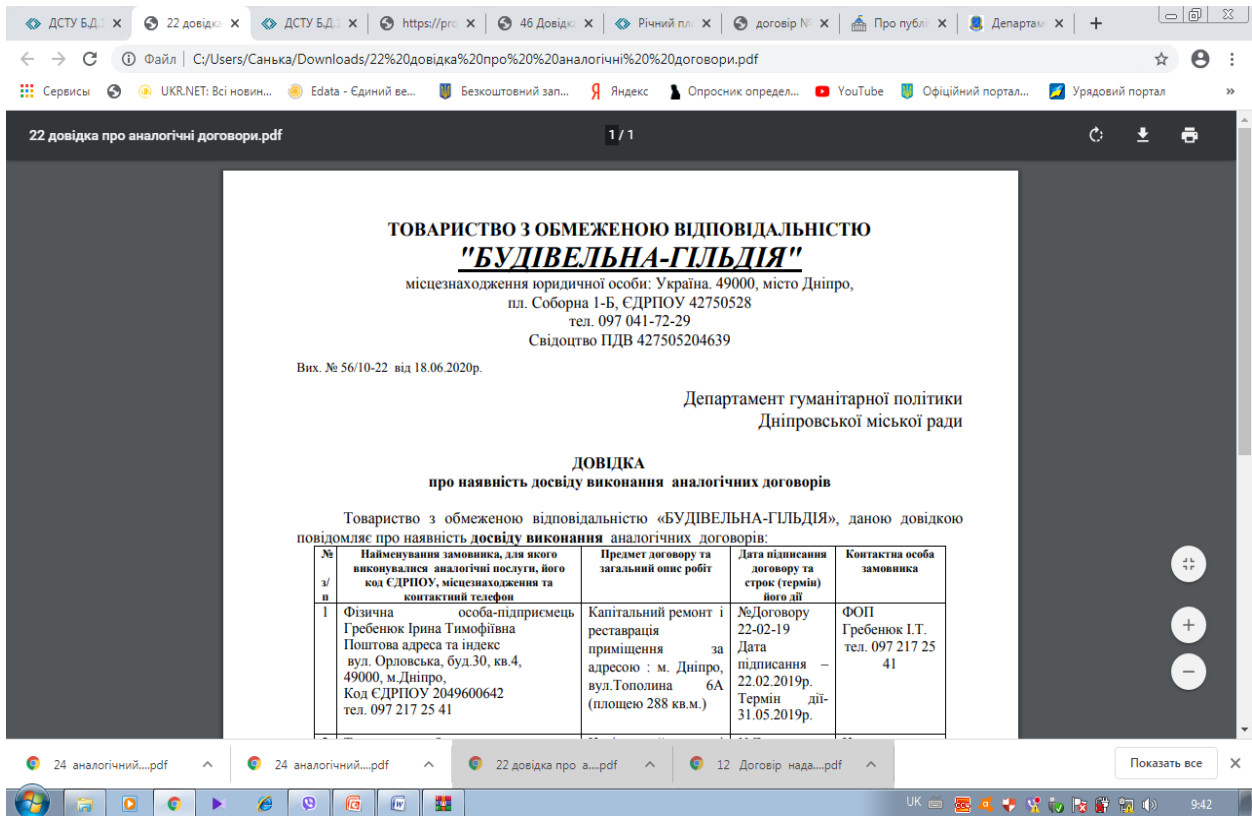
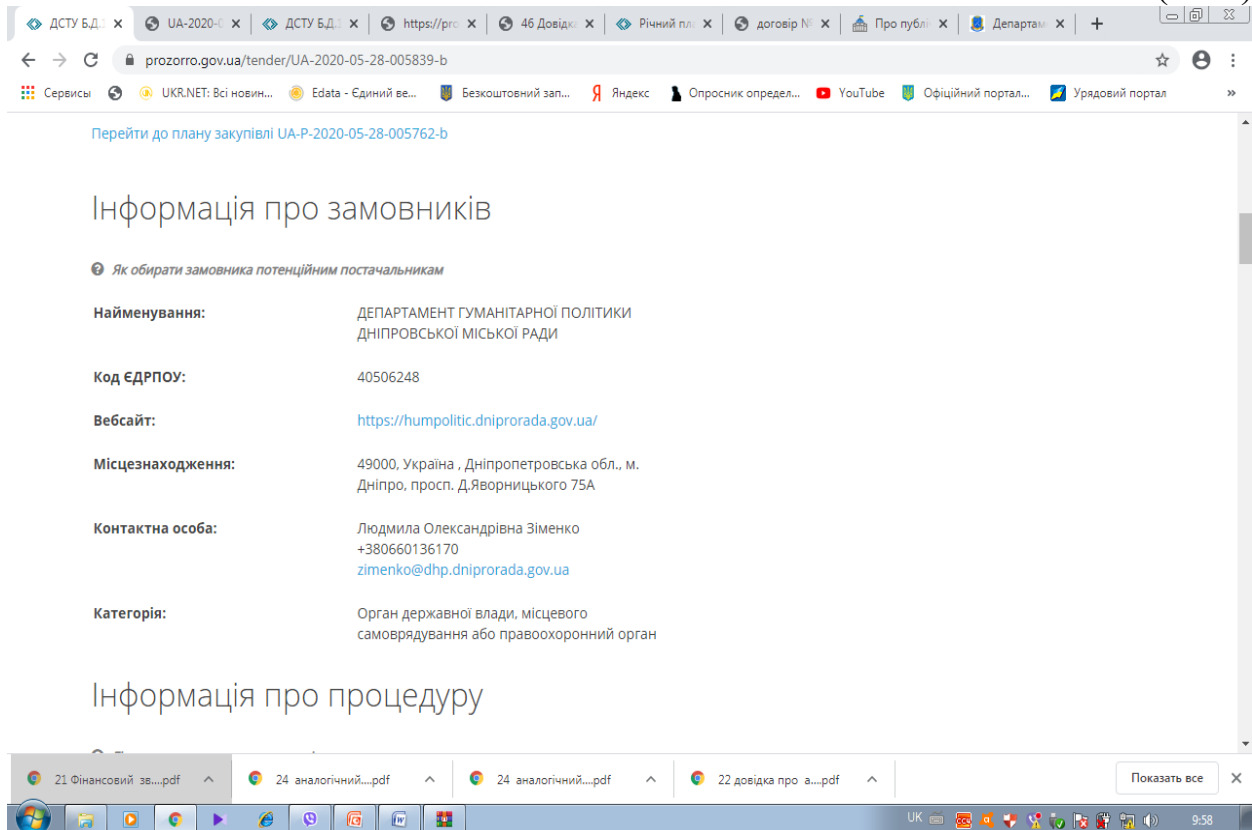

Фото 11 (3шт.)

28 травня 2020 • 15:47 [Додаток 4.1 - Відомість обсягів робіт.rtf](#)

Реєстр пропозицій

Друкувати реєстр отриманих тендерних пропозицій [PDF](#) • [HTML](#)

Дата і час розкриття: 22 червня 2020 • 15:33

Учасник	Первинна пропозиція	Остаточна пропозиція	Документи
ТОВ "БУДІВЕЛЬНА-ГІЛЬДІЯ"	9 459 889,30 УАН з ПДВ	9 459 889,30 УАН з ПДВ	Документи
ФОП Кулак Євген Анатолійович	9 465 416,00 УАН з ПДВ	9 465 416,00 УАН з ПДВ	Документи

Протокол розкриття

Друкувати протокол розкриття тендерних пропозицій [PDF](#) • [HTML](#)

Що робити після перемоги в аукціоні

Учасник	Рішення	Пропозиція	Опубліковано
---------	---------	------------	--------------

21 Фінансовий зв...pdf

24 аналогічний...pdf

24 аналогічний...pdf

22 довідка про а...pdf

Показати все

21 Фінансовий зв...pdf

24 аналогічний...pdf

24 аналогічний...pdf

22 довідка про а...pdf

Показати все

ФОРМА РЕЄСТРУ

отриманих тендерних пропозицій

1. Номер процедури закупівлі в електронній системі закупівель: **UA-2020-05-28-005839-b**

2. Найменування учасника	3. Код згідно з ЄДРПОУ учасника	4. Дата та час подання тендерних пропозицій
ФОП Кулак Євген Анатолійович	3158520110	19 червня 2020 15:33
ТОВ "БУДІВЕЛЬНА-ГІЛЬДІЯ"	42750528	20 червня 2020 00:54

Фото 12

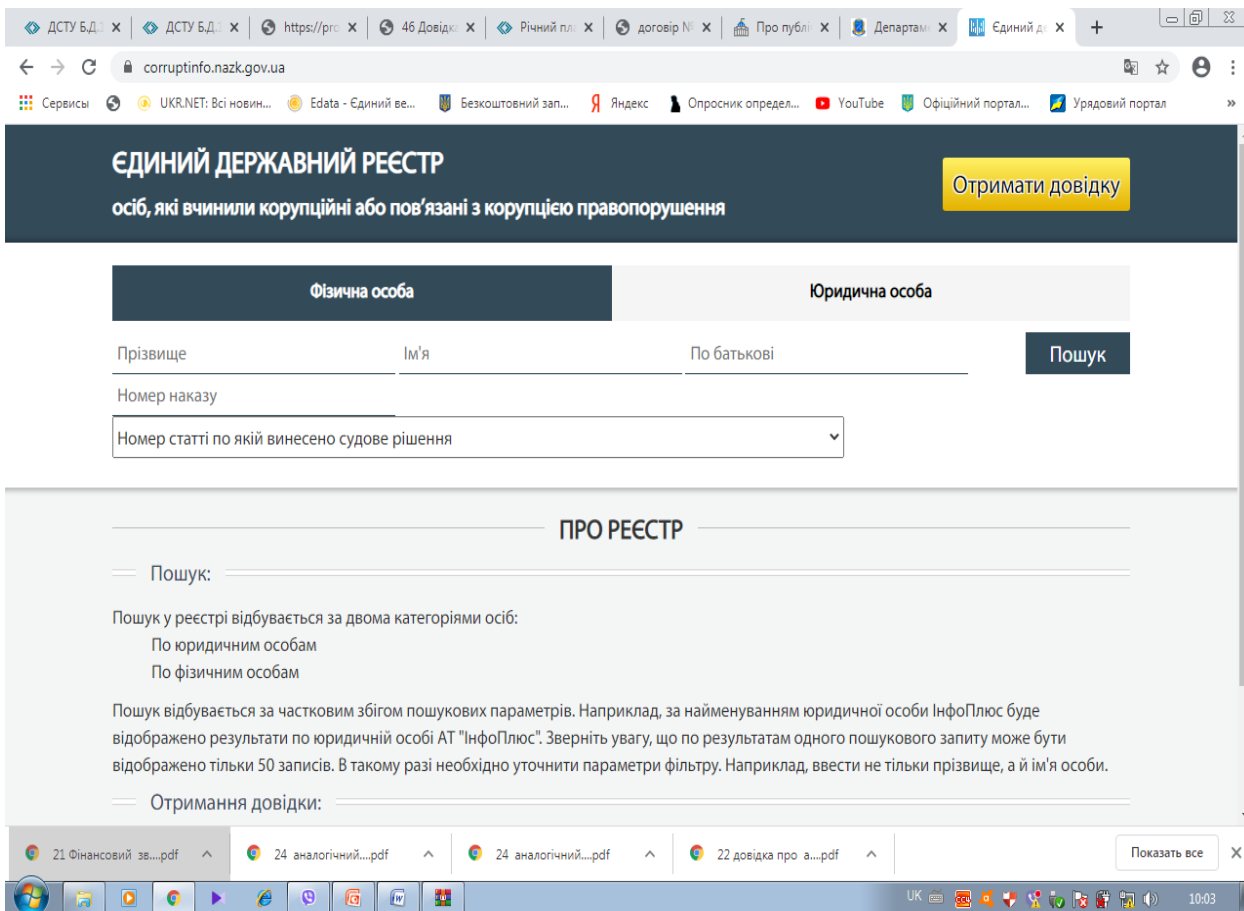
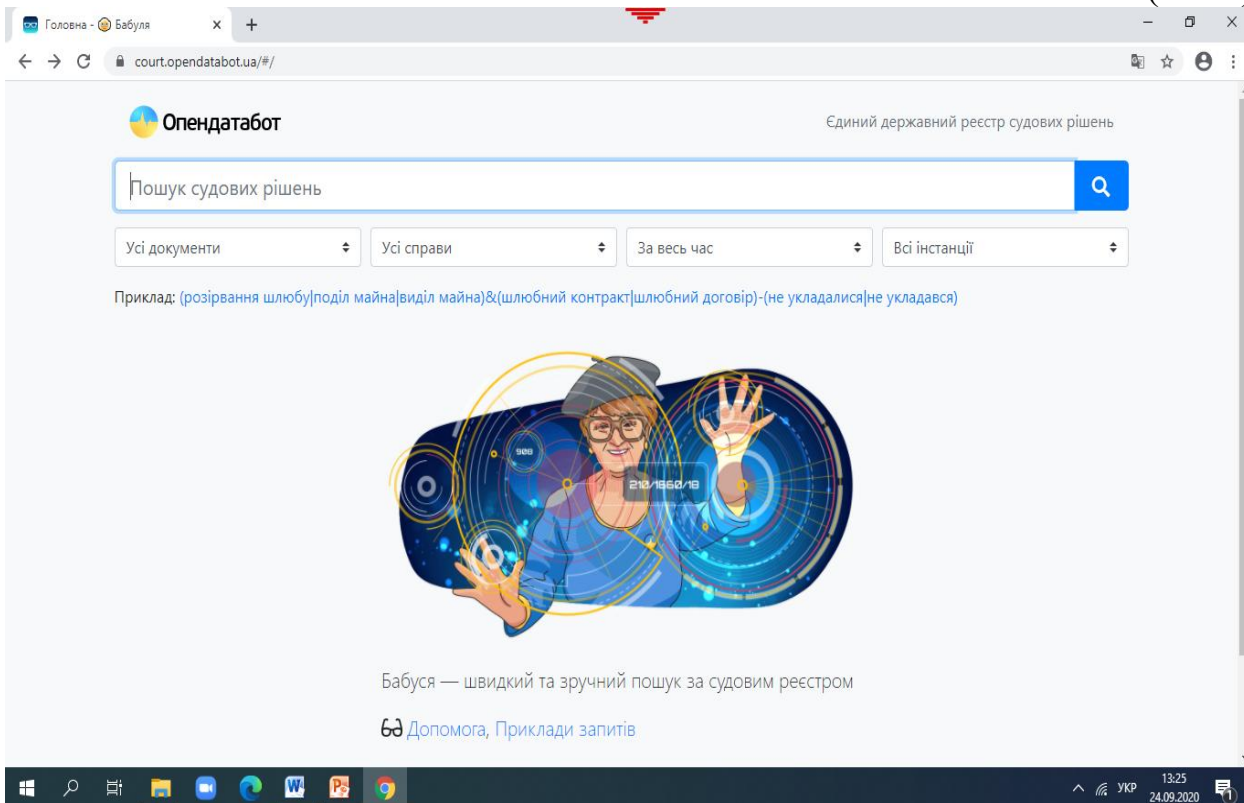

Фото 13 (2 шт.)

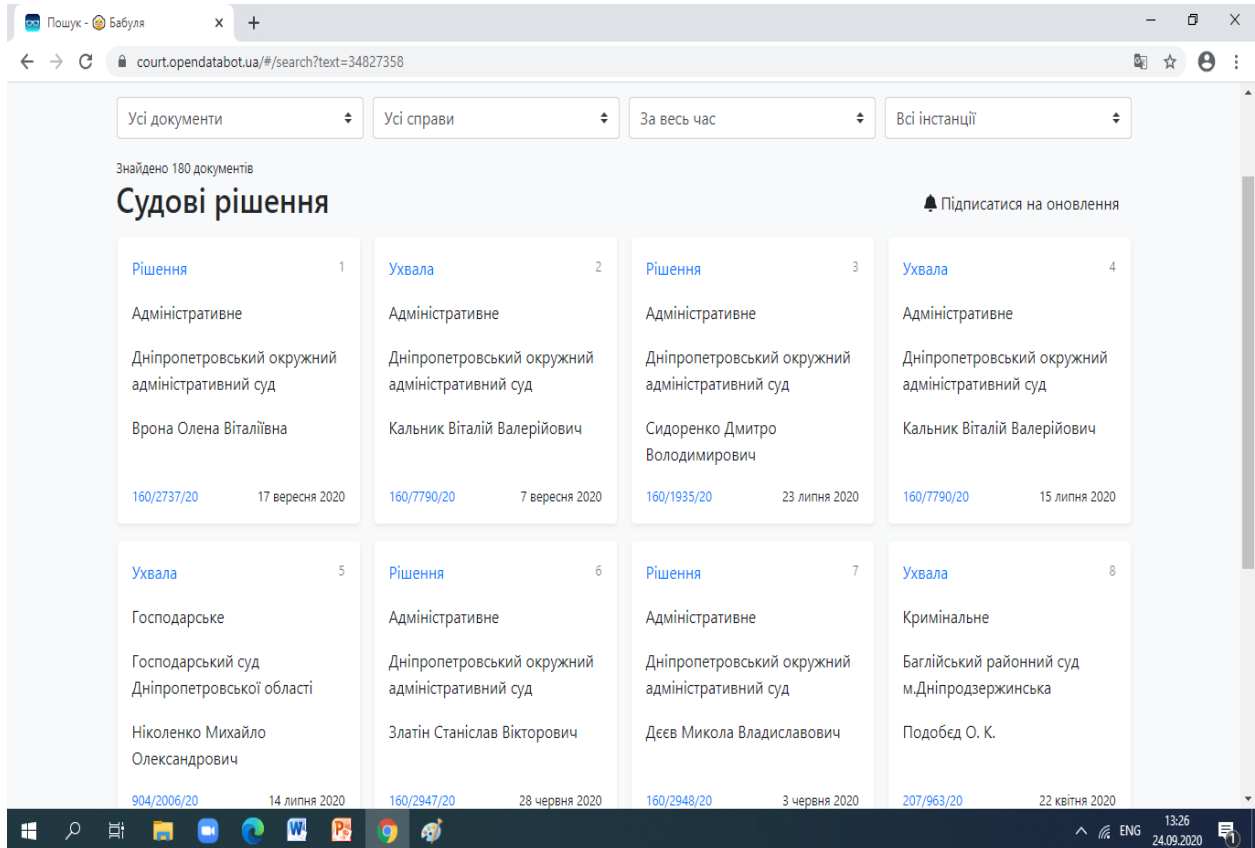

Фото 14

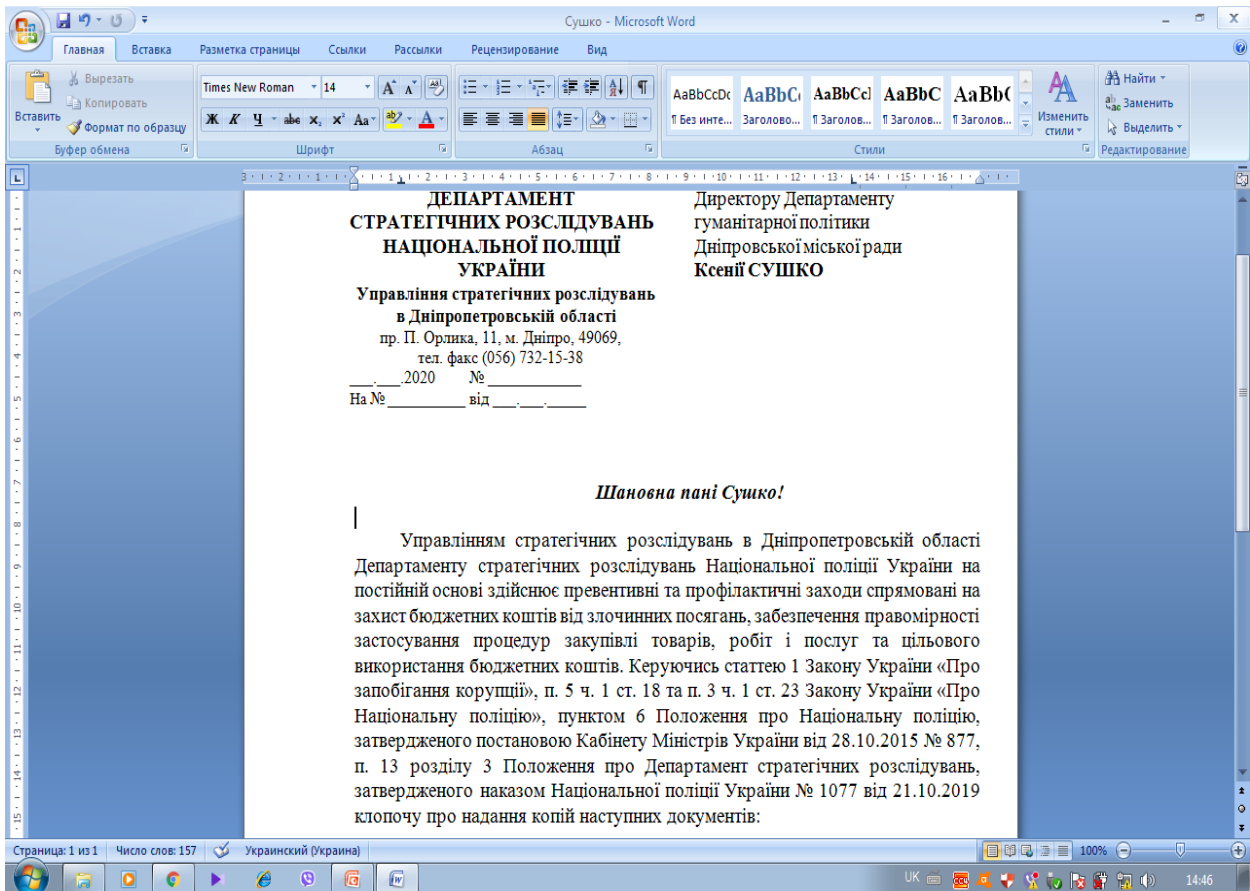

Фото 15

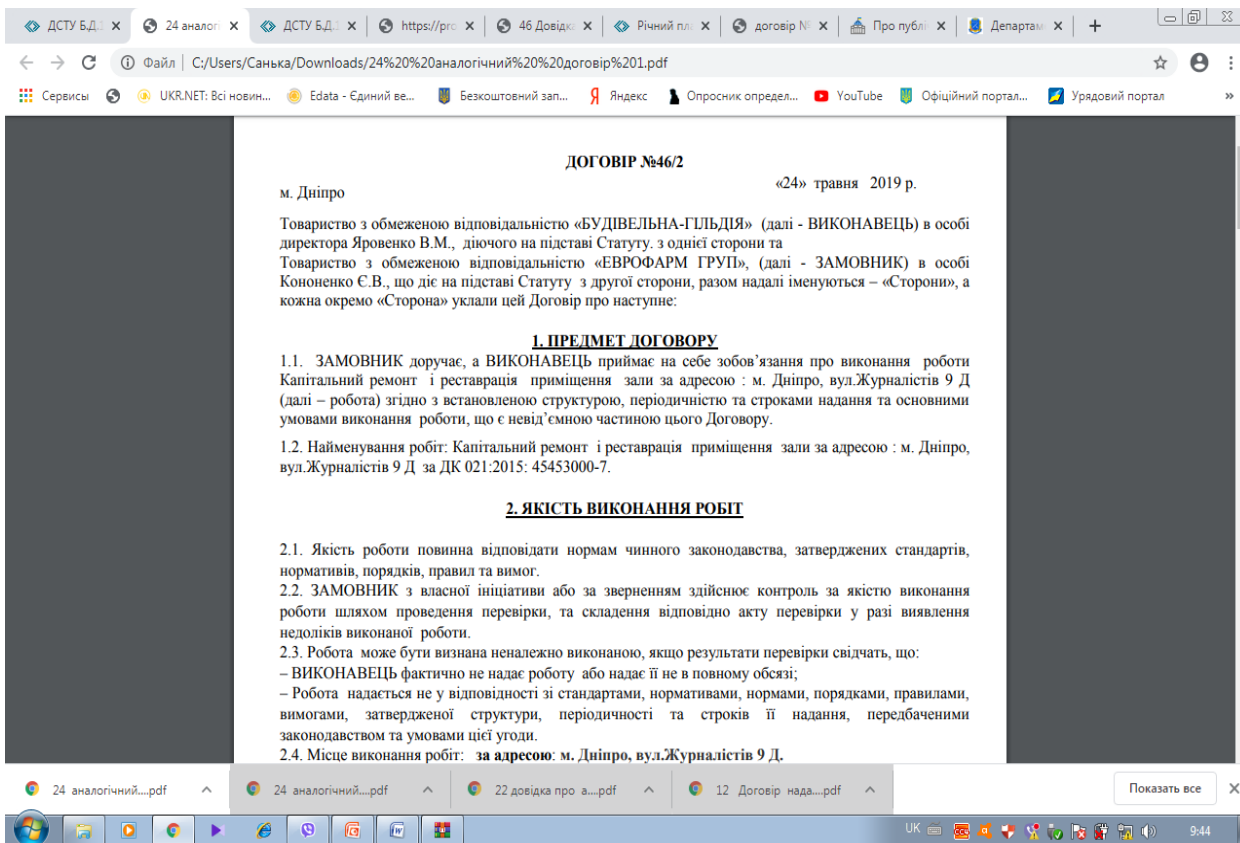
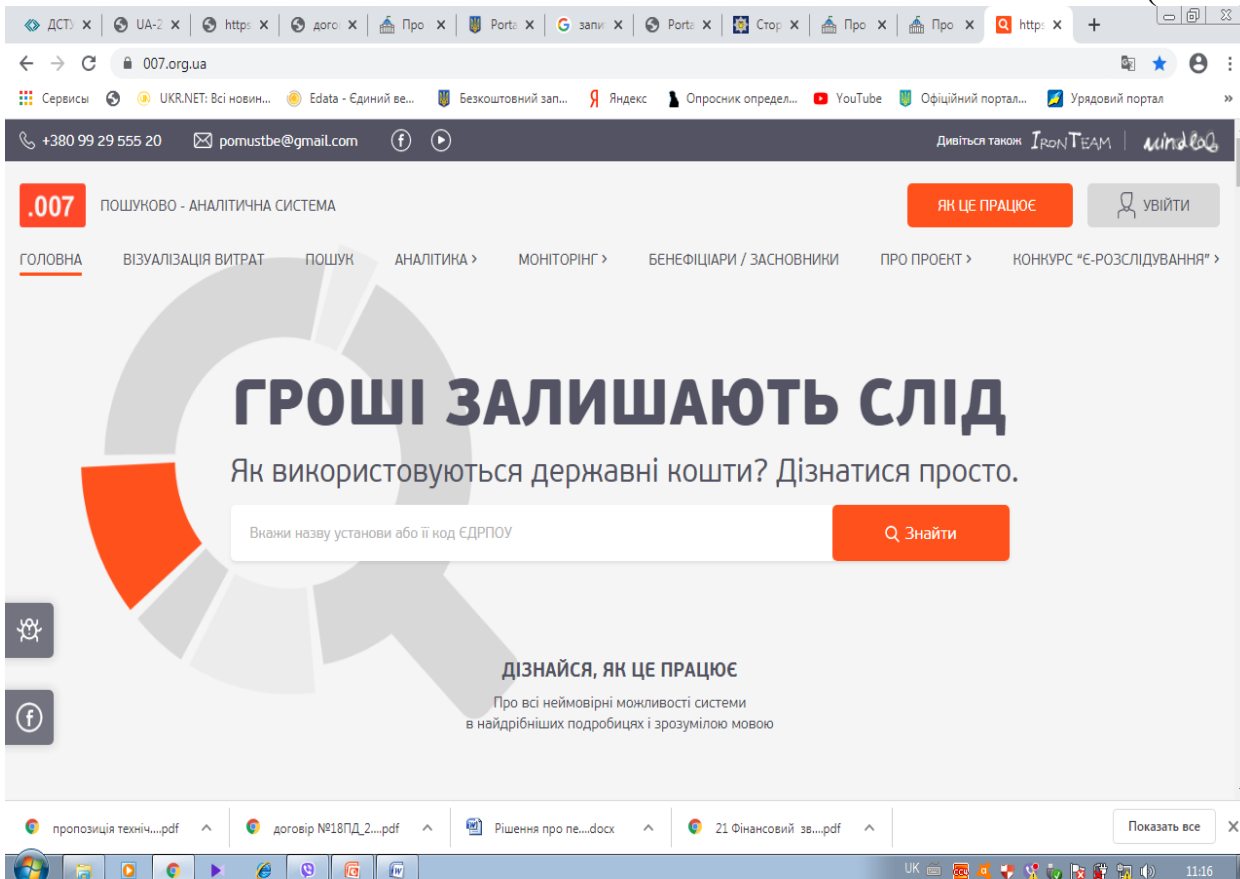

Фото 16 (4 шт.)

The screenshot displays the search results page on 007.org.ua. The browser's address bar shows the URL '007.org.ua/search'. The page features a sidebar with navigation icons and a main content area with filters. The 'Вказати окремо для платника / одержувача' (Specify separately for payer / beneficiary) section is active, showing two filter categories: 'Платник' (Payer) and 'Одержувач' (Beneficiary). Under 'Платник', a dropdown menu is open, displaying 'ОБРАНИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЛАТНИКА' (Selected payer organizations) with one item: 'ДЕПАРТАМЕНТ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ ДНІПРОВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ' (Department of Humanitarian Policy of the Dnipropetrovsk City Council). Under 'Одержувач', a dropdown menu is also open, displaying 'ОБРАНИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОДЕРЖУВАЧА' (Selected beneficiary organizations) with one item: 'ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "БУДІВЕЛЬНА-ПЛІДІЯ"' (Limited Liability Company "BUDIVELNA-PLIDIYA"). Below these filters, there are expandable sections for 'ЗАСНОВНИК / БЕНЕФІЦІАР' (Beneficiary), 'ТИП ОРГАНІЗАЦІЇ' (Organization type), 'СУМА' (Sum), and 'КЛЮЧОВІ СЛОВА' (Keywords). A red 'Знайти' (Find) button is located at the bottom of the filter panel. The footer of the page contains a navigation menu with links: 'ПОШУКОВО - АНАЛІТИЧНА СИСТЕМА' (Search - Analytical System), 'ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ВИТРАТ' (Expense Visualization), 'ПОШУК' (Search), 'МОНІТОРИНГ' (Monitoring), 'Моніторинг розпорядників' (Monitoring of disbursements), 'ПРО ПРОЕКТ' (About Project), 'Про проект 007' (About project 007), and 'КОНКУРС "Є-РОЗСЛІДУВАННЯ"' (E-Research Competition), 'Розслідування та' (Investigation and).

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИЯВЛЕННЯ І РОЗСЛІДУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ТА ЕКОНОМІЧНИХ ЗЛОЧИНІВ

The screenshot shows a web browser window displaying a search results page. The address bar shows '007.org.ua/search'. The page has a navigation menu with options like 'ГОЛОВНА', 'ВИЗУАЛІЗАЦІЯ ВИТРАТ', 'ПОШУК', 'АНАЛІТИКА', 'МОНІТОРІНГ', 'БЕНЕФІЦІАРИ / ЗАСНОВНИКИ', 'ПРО ПРОЕКТ', and 'КОНКУРС "Є-РОЗСЛІДУВАННЯ"'. The search results are filtered to show 2 active filters. The main content area displays a table of search results with columns: ДАТА, ПЛАТНИК, ОДЕРЖУВАЧ, СУМА, and ПРИЗНАЧЕННЯ ПЛ. The table shows three transactions from 2020-08-13, all from the 'Департамент гуманітарної політики Дніпро'. The first transaction has a sum of 58 560.12, the second 1 800.0, and the third 862 984.16. On the right side, there is a 'ПАРАМЕТРИ ПОШУКУ' sidebar with sections for 'ЗА ПЕРІОД', 'ЛОКАЦІЯ', and 'ОРГАНІЗАЦІЯ'. The 'ОРГАНІЗАЦІЯ' section is expanded, showing a checked option 'Вказати окремо для платника / одержувача' and a search field for the payer/recipient organization. Below this, there is a list of selected organizations, including 'ДЕПАРТАМЕНТ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ ДНІПРОВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ'.

Фото 17

The screenshot shows a Microsoft Excel spreadsheet with a table of transaction data. The table has columns labeled 'trans', 'trans_d', 'ayer_ed', 'ayer_n', 'payer_n', 'payer_b', 'ayer_acc', 'cipt_ed', 'cipt_n', 'cipt_r', 'cipt_b', 'cipt_acc', 'amou', 'payment details', 'loc_v', 'd', and 'doc'. The data row shows a transaction with a sum of 1,77E+08 (177 million) on 2020-08-11, involving 'Департам' and 'Держказн'. The 'payment details' column contains the text: '0617363;3132;п/оз0%на прид мат по об кап рем об.благ.тер КЗОСЗШ;р.0805-1-10.08.20,ду7-04.08.20,Д13ПД/19-02.05.19,UA-2019-03-22-002815-b-02.05.19;ПДВ-359998,73.'. The spreadsheet interface includes the standard Excel ribbon with tabs like 'Главная', 'Вставка', 'Разметка страницы', 'Формулы', 'Данные', 'Рецензирование', and 'Вид'. The status bar at the bottom indicates 'Готово' and 'Найдено записей: 1 из 610'.

ВИСНОВКИ

Зловживання владою або службовим становищем посягає на нормальне функціонування органів державної влади, місцевого самоврядування та інтереси державної служби, а також породжує в суспільстві настрій вседозволеності, підриває віру законослухняних громадян у те, що їх права і інтереси взагалі можуть бути захищені. На жаль, переважна більшість існуючих заходів протидії зловживанню владою або службовим становищем носять декларативний характер, оскільки є/тому що/позаяк є практично важко здійсненними без участі в цьому самих органів державної влади.

До найважливіших заходів попередження зловживання владою чи службовим становищем слід віднести невідворотність покарання посадових осіб, які зловживають своїми посадовими повноваженнями і своїм службовим становищем, що не вказано в чинному законодавстві про протидію корупції. Законодавець, мабуть, помилково вважає, що ця міра сама собою є зрозумілою, однак судова практика показує зворотнє. Їй все частіше посадовим особам, зловживаючи службовим становищем та використовуючи корупційні зв'язки, що поєднуються родинними, дружніми та іншими стосунками, вдається уникнути кримінальної відповідальності і покарання в переважній більшості випадків.

Дослідження показують, що найефективнішим заходом протидії кримінальним правопорушенням, що вчиняються шляхом зловживання владою або службовим становищем є формування в суспільстві нетерпимості до корупційної поведінки, а також пред'явлення законних вимог до перевірки кваліфікаційних вимог до громадян, які претендують на заміщення державних посад.

Наступним дієвим заходом попередження зазначених кримінальних правопорушень може бути створення сталого механізму взаємодії правоохоронних, в першу чергу Національної поліції та інших державних органів із громадськими організаціями та парламентськими комісіями з питань протидії корупційним злочинам.

ДОДАТКИ

Додаток 1

ПРОТОКОЛ прийняття заяви про вчинене кримінальне правопорушення (або таке, що готується)

Місто (сел.) _____ «__» _____ 20__ року

_____
(слідчий, прокурор, інша службова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, найменування органу, прізвище, ініціали)

у присутності осіб:

_____
(їх прізвище, ім'я, по батькові, дата народження та місце проживання)

яким заздалегідь повідомлено про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання:

_____
(характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які застосовуються _____ при проведенні процесуальної дії, підписи осіб)

з дотриманням вимог статей 60, 104, 214 КПК України прийняв усну заяву від: _____

_____
(прізвище, ім'я, по батькові, рік народження, посада,

_____
місце роботи і проживання заявника, контактний телефон,

_____
документ, що посвідчує особу)

про _____

_____
(кримінальне правопорушення)

Гр. _____ попереджений про кримінальну
(прізвище, ініціали заявника)
відповідальність згідно зі ст. 383 КК України за завідомо неправдиве
повідомлення про вчинення злочину.

Гр. _____ роз'яснено права заявника
(підпис заявника)
відповідно до ст. 60 КПК України:

- 1) отримати від органу, до якого він подав заяву, документ, що підтверджує її прийняття і реєстрацію;
- 2) подавати на підтвердження своєї заяви речі і документи;
- 3) отримати інформацію про закінчення досудового розслідування.

Гр. _____ заявив:
(підпис заявника)
(прізвище, ініціали)

ЗМІСТ ЗАЯВИ:

1. Обставини події (дата, час, місце): _____
2. Яку матеріальну шкоду завдано протиправними діями, на яку суму, яким способом злочинці заволоділи майном (проникнення до житла чи іншого приміщення, напад, вимагання, обман чи зловживання довірою); якщо проникнення, то яким шляхом (злам запірних пристроїв, підбір ключа, виставлення вікна, через квартиру, іншим способом); яке майно викрадено, де воно знаходилося, наявність документів, що підтверджують придбання і вартість втраченого майна, його прикмети, коли і де придбано:
_____
_____
3. Чи застосовувалося фізичне насильство або погроза його застосування, у чому це конкретно виявилось, що за предмети (ніж, пістолет, газовий балончик, палиця тощо) використовувалися під час нападу? Якщо було вимагання майна чи права на нього або вчинення будь-яких дій майнового характеру з погрозою застосування насильства, заподіяння тілесних ушкоджень, пошкодження майна тощо, то в чому конкретно виявилися ці дії? _____
_____
4. Чи заподіяні кому-небудь тілесні ушкодження, до якого медичного закладу звертався, де він розташований, чи перебував на стаціонарному або амбулаторному лікуванні? _____
_____
5. Чи бачив особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, чи може її впізнати, за якими прикметами? _____
_____

6. Чи підозрюється хто-небудь у вчиненні кримінального правопорушення? Якщо так, то вказати з якої причини, а також відомості про цю особу: _____

7. Чи були очевидці вчинення кримінального правопорушення, що відомо про них? _____

Заявником зазначено: _____

(власноручно написати про ознайомлення та правильність викладених даних)

_____
(підпис) (ініціали, прізвище, заявника)

Заяву прийняв:

_____
(слідчий, прокурор, інша службова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, посада, підпис, прізвище, ініціали)

«___» _____ 20 __ року

Начальнику управління
стратегічних розслідувань
в Дніпропетровській області ДСР НПУ
полковнику поліції
Андрію ДАНИЛЯКУ

РАПОРТ

Доповідаю Вам, що з метою виконання доручення керівництва УСР в Дніпропетровській області № xxxx/xx/xxx/xx-2020 від xx.xx.2020 «Про здійснення заходів щодо захисту бюджетних коштів від злочинних посягань ОГ і ЗО, забезпечення правомірності застосування процедур закупівлі товарів, робіт і послуг та цільового використання бюджетних коштів», для посилення контролю за використанням коштів державного та місцевих бюджетів, протидії їх нецільового використання та розкрадання службовими особами установ, підприємств та організацій усіх форм власності, а також забезпечення своєчасного припинення та документування кримінальних правопорушень вчинених ОГ та ЗО, предметом яких є бюджетні або державні кошти, співробітниками УСР в області виявлено факт привласнення бюджетних коштів службовими особами ТОВ "Укрпроект" (код xxxxxxxx, місцезнаходження юридичної особи: Дніпропетровська обл., місто Дніпро, вулиця Набережна Перемоги, будинок 64), які зловживаючи своїм службовим становищем, привласнили кошти державного бюджету.

Встановлено, що під час виконання договору № x від xx.xx.2020 року, укладеного між службовими особами комунального закладу культури області (код xxxxxxxx) та службовими особами ТОВ "Укрпроект" (код xxxxxxxx), на виконання робіт із капітального ремонту приміщень КЗК, складені офіційні документи – акти приймання виконаних підрядних робіт Ф КБ-2в, до яких внесли заздалегідь недостовірні відомості про обсяги та вартість виконаних будівельних робіт. Вартість робіт за договором становить 6 000 000,00 грн.

Згідно даних офіційного веб-порталу e-data.gov.ua, Замовником на розрахунковий рахунок Генпідрядника перераховано грошові кошти за договором підряду в розмірі 2 661 586,14 грн., а саме:

xx.xx.2020 року на розрахунковий рахунок Генпідрядника перераховано грошові кошти в розмірі 1 000 000, 00 грн., за роботи по об'єкту, платіжне доручення № x від xx.xx.2020);

Пізніше, xx.xx.2020 року на розрахунковий рахунок Генпідрядника перераховано грошові кошти в розмірі 1 500 000, 00 грн., за роботи по об'єкту, платіжне доручення № x від xx.xx.2020);

Додатково, xx.xx.2020 року на розрахунковий рахунок Генпідрядника перераховано грошові кошти в розмірі 500 000, 00 грн., за роботи по об'єкту, платіжне доручення № x від xx.xx.2020);

Також, xx.xx.2020 року на розрахунковий рахунок Генпідрядника перераховано грошові кошти в розмірі 2 500 000, 00 грн., за роботи по об'єкту,

платіжне доручення № х від хх.хх.2020);

хх.хх.2020 року на розрахунковий рахунок Генпідрядника перераховано останню суму грошових кошти в розмірі 500 000, 00 грн., за роботи по об'єкту, платіжне доручення № х від хх.хх.2020).

Так, під час проведення візуального огляду об'єкту будівництва за участі експерта із будівництва встановлено, що роботи вказані в пункті № хх акту приймання виконаних будівельних робіт № х за січень 2020 року та пункті № х акту приймання виконаних будівельних робіт № х за березень 2020 року фактично не виконані. Деякі роботи які вказані в актах приймання виконаних будівельних робіт складених за договором № хх від хх.хх.2020 року, виконані частково. За попередньою оцінкою державі завдано збитків близько 2 500 000,00 грн.

Таким чином, службові особи Замовника та ТОВ "Укрпроект" (код хххххххх) за попередньою змовою із службовими особами, які здійснюють технічний нагляд за об'єктом будівництва, діючи умисно, протиправно, маючи намір на заволодіння коштами державного бюджету, під час виконання робіт за об'єктом, внесли задалегідь недостовірні відомості до офіційних документів – актів приймання виконаних підрядних робіт Ф КБ-2в про обсяги та вартість виконаних будівельних робіт достовірно знаючи, що відомості вказані в актах приймання виконаних будівельних робіт Ф КБ-2в які складено за договором № хх від хх.хх.2020 року, фактично не відповідають виконаним роботам, на підставі чого заволоділи коштами державного бюджету, чим завдали збитків територіальній громаді на суму близько 2 500 000,00 грн.

У діях службових осіб комунального закладу культури (код хххххххх), ТОВ "Укрпроект" (код хххххххх) та осіб, що здійснюють технічний нагляд за об'єктом будівництва вбачаються ознаки кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 366, ч. 2 ст. 364, ч. 5 ст. 191, ч. 2 ст. 367 КК України.

Згідно вимог ст. 214 КПК України, слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування.

Із урахуванням викладеного, керуючись положенням «Про затвердження порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події», затвердженого наказом МВС від 08. Лютого 2019 року № 100, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 05 березня 2019 року за № 223/33194, керуючись ст. 214 КПК України, прошу Вашого дозволу зазначені матеріали перевірки направити до органу досудового розслідування для внесення відповідних відомостей до ЄРДР.

**Оперуповноважений управління
стратегічних розслідувань в області
майор поліції**

Тарас ЖЕЛАТИЙ

Додаток 3

**ДЕПАРТАМЕНТ
СТРАТЕГІЧНИХ РОЗСЛІДУВАНЬ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
УКРАЇНИ**

**Управління стратегічних
розслідувань**

у Дніпропетровській області

пр. П. Орлика, 11, м. Дніпро, 49069,
тел. факс (056) 732-15-38

_____.2020 № _____
На № _____ від _____.____._____

Директору Департаменту
гуманітарної політики
Дніпровської міської ради
Ксенії СУШКО

Шановна пані Сушко!

Управлінням стратегічних розслідувань в Дніпропетровській області Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України на постійній основі здійснює превентивні та профілактичні заходи спрямовані на захист бюджетних коштів від злочинних посягань, забезпечення правомірності застосування процедур закупівлі товарів, робіт і послуг та цільового використання бюджетних коштів. Керуючись статтею 1 Закону України «Про запобігання корупції», п. 5 ч. 1 ст. 18 та п. 3 ч. 1 ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію», пунктом 6 Положення про Національну поліцію, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 № 877, п. 13 розділу 3 Положення про Департамент стратегічних розслідувань, затвердженого наказом Національної поліції України № 1077 від 21.10.2019 клопочу про надання копій наступних документів:

- 1) договір підряду;
- 2) дефектні акти;
- 3) робочий проект із змінами та додатками по договору, експертні звіти;
- 4) акти Ф КБ-2в, Ф КБ-3, рахунки – фактури, платіжні доручення, накладні на ТМЦ, довіреності на отримання ТМЦ, договори відповідального зберігання ТМЦ, акти приймання-передачі, товарно-транспортні накладні;
- 5) локальні кошториси (кошториси, підсумкова відомість ресурсів, договірна ціна, пояснювальні записки, довідки про вартість виконаних будівельних робіт);
- 6) декларації про початок виконання будівельних робіт (капітального ремонту чи реконструкції) за вказаним об'єктом, видані органом державного

архітектурно-будівельного контролю;

7) дозволи на виконання будівельних робіт (капітального ремонту чи реконструкція) за вказаною адресою, видані органом державного архітектурно-будівельного контролю;

8) статут підприємства, накази про призначення на посади та посадові інструкції осіб, які підписом засвідчували достовірність відомостей зазначених в актах Ф КБ-2в (акти здачі – прийняття будівельних робіт).

Для своєчасного виконання завдань, покладених на УСР в Дніпропетровській області ДСР Національної поліції, прошу Вас зазначену інформацію надати у десятиденний термін пред'явникові цього запиту.

З повагою
начальник
полковник поліції

Андрій ДАНИЛЯК

Додаток 4

**ДЕПАРТАМЕНТ
СТРАТЕГІЧНИХ РОЗСЛІДУВАНЬ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
УКРАЇНИ**

**Управління стратегічних
розслідувань**

у Дніпропетровській області
пр. П. Орлика, 11, м. Дніпро, 49069,
тел. факс (056) 732-15-38

_____._____.2020 № _____
На № _____ від _____._____._____

Заступнику начальника ГУНП
в Дніпропетровській області –
начальнику слідчого управління
полковнику поліції
Олегу СЛІПЧУКУ

Шановний пане Сліпчук!

Направляю на Вашу адресу матеріали ЄО № _____ від _____._____._____,
зібрані відносно організованої групи у складі: замовника будівельних робіт,
ТОВ ПВІ (код 11111111) та інженера з технічного нагляду за фактом
зловживання владою, що завдало тяжких наслідків громадським інтересам,
для прийняття рішення згідно ст. 214 КПК України.

Додаток: матеріали на __ аркушах.

З повагою
начальник
полковник поліції

Андрій ДАНИЛЯК

Перелік ресурсів для пошуку інформації в мережі Інтернет		
1.	https://prozorro.gov.ua – Офіційний портал оприлюднення інформації про публічні закупівлі України, Згідно з Законом України "Про публічні закупівлі" портал є відкритим ресурсом, який пропонує доступ до всієї інформації з центральної бази даних про електронні тендерні торги, що були оголошені з 31 липня 2016 року.	
2.	https://edata.gov.ua/ – Єдиний веб-портал використання публічних коштів – є найбільшою відкритою базою даних публічних фінансів України. Портал розроблено на виконання вимог Закону України від 11 лютого 2015 року № 183-VIII "Про відкритість використання публічних коштів". Метою порталу є забезпечення доступу до інформації про використання публічних коштів розпорядниками та одержувачами коштів державного і місцевих бюджетів, суб'єктами господарювання державної і комунальної власності, фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування.	
3.	https://www.007.org.ua – «Пошуково-аналітична система .007» – це web-ресурс на основі відкритих даних про використання публічних коштів. Проект передбачає сервіс пошуку та візуалізації даних з відкритих джерел про використання державою бюджетних коштів. Основний акцент зроблено на простоті використання та представлення специфічної інформації з масивів великих даних.	
4.	https://clarity-project.info/edrs – це публічна інформація у форматі, що дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання	
5.	https://usr.minjust.gov.ua – Безкоштовний пошук відомостей у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань здійснюється відповідно до статті 11 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та	

	<p>громадських формувань». Відомості, що містяться в Єдиному державному реєстрі, є відкритими і загальнодоступними (крім реєстраційних номерів облікових карток платників податків та паспортних даних) та у випадках, передбачених цим Законом, за їх надання стягується плата.</p>	
<p>6.</p>	<p>https://public.nazk.gov.ua – Проект має на меті спростити подання публічними службовцями їх декларацій майнового стану, доступ до них та їх перевірку. Для цього система електронного декларування передбачає виконання таких задач: спрощення введення даних суб'єктом декларування; забезпечення захищеного протоколу автентифікації для входу в систему електронного декларування; запобігання помилкам з боку суб'єкта декларування під час введення даних; забезпечення захищеного зберігання введених даних; надання відкритого онлайн-доступу та засобів пошуку по відкритих даних, що містяться в деклараціях, і можливості їх завантаження; API для розробників для забезпечення захищеного доступу до відкритих даних із декларацій майнового стану та їх завантаження в різних форматах; оптимізація процедур обробки декларацій майнового стану персоналом НАЗК і створення ефективного бізнес-процесу перевірки декларацій.</p>	
<p>7.</p>	<p>https://opendatabot.ua- використовує виключно публічну інформацію, відповідно до положень Закону України «Про доступ до публічної інформації». Персональна інформація, що міститься в публічній інформації обробляється відповідно до положень ст. 101 зазначеного Закону.</p> <p>Інформація отримується з офіційних сайтів державних органів та Єдиного веб-порталу відкритих даних. Порядок обробки персональної інформації (зокрема, включеної до відкритих даних) визначено такими нормативно-правовими актами:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Закон України «Про інформацію» • Закон України «Про доступ до публічної інформації» • Закон України «Про захист персональних даних» 	

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Закони України

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Київ: Просвіта, 1996. 80 с. (із наступними змінами та доповненнями).
2. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України: кодекс від 05.04.2001, редакція від 25.09.2020 URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України» від 13.04.2012р. № 4652-VI Харків : Одиссей, 2012. 360 с.
4. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 року / ВВР України. 2015. № 2. Ст. 124.
5. Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 (із наступними змінами та доповненнями).
6. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18.02.1992 року. ВВР України. 1992. № 22. Ст. 303 (з наступними змінами та доповненнями).
7. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою» від 04.06.2020 року. Голос України від 26.06.2020. № 105.
8. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 року. ВВР України. 1992. № 48. Ст. 65 (з наступними змінами та доповненнями).
9. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011.
10. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014.
11. Закон України «Про державну таємницю» від 21.01.1994.
12. Закон України Про захист економічної конкуренції від 11.01.2001 року.
13. Закон України Про електронні довірчі послуги від 05.10.2017 року // ВВР, 2017. № 45. ст. 400 (зі змінами від 14.01.2020 № 440-IX).
14. Закон України Про інформацію від 02.10.1992 року // ВВР України. 1992. № 48. Ст. 65 (з наступними змінами та доповненнями).
15. Закон України Про зв'язок від 16.05.1995 року // ВВР України. 1995. № 20. Ст. 143 (з наступними змінами та доповненнями).
16. Закон України Про електронні документи та електронний документообіг від 22.05.2003.
17. Закон України Про Антимонопольний комітет України від 26.11.1993.
18. Про виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 року №3477.
19. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Рим,

04.11.1950 року. Ратифікована 17.07.1997 року) / Збірка документів Ради Європи, ратифікованих Україною. Київ : Фенікс, 2006. 496 с.

Відомчі та міжвідомчі накази, інструкції

20. Про затвердження методики визначення автоматичних індикаторів ризиків, їх переліку та порядку застосування: наказ Держаудитслужби України від 11.09.2018 року № 198.

21. Настанови щодо етичної поведінки замовників під час здійснення публічних закупівель. URL : // <https://cutt.ly/WoCxNaN>

22. Кодекси поведінки щодо публічних закупівель URL : <https://cutt.ly/JoCczk5>

23. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 року №877.

24. Про затвердження Положення про Департамент стратегічних розслідувань НП України: Наказ НП України від 23.10.2019 № 1077.

25. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: Наказ МВС України від 27.04.2020 року №357.

26. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 року №100.

27. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ МВС України 07.07.2017 №575.

28. Про затвердження Порядку взаємодії при розгляді звернень органів, що здійснюють досудове розслідування, прокуратури та виконанні запитів іноземних держав щодо виявлення та розшуку активів: Наказ МВС України від 20.10.2017 №869.

Підручники, навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

29. Дії працівників поліції у разі виявлення економічних злочинів: методичні рекомендації / Кубецька О. М., Лазарєв В. О., Неклеса О. В., Палешко Я. С., Санакоєв Д. Б. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т. внутр. справ, 2020. 76 с.

30. Албул С.В., Андрусенко С.В. Правові та організаційно-тактичні проблеми протидії організованій злочинності: навч. посібник. Одеса: ОДУВС, 2017. 142 с.

31. Міщанинець О.М. Конспект лекцій для спеціалізації працівників підрозділів стратегічних розслідувань. Дніпро: ДДУВС, 2020. 183 с.

32. Публічні закупівлі у громадах. Посібник для розпорядників бюджетних коштів / В. Нестуля, Ю. Кузько, М. Сімка : за заг. ред. Ангели Бочі.

Київ. USAID. 2020. 40 с.

33. Дараган В.В. Виявлення та документування злочинів при здійсненні закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади : навч. посіб. / В.В. Дараган. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 119 с.

34. Протидія злочинам у бюджетній сфері: метод. реком. / О.Є. Користін, С.С. Чернявський, В.І. Василичук та ін. за заг. ред. О.М. Джужі. К., 2012. 288 с.

35. Розслідування економічних злочинів: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. та доп. / М. А. Погорецький, О.О. Вакулик, Д.Б. Сергеева; за ред проф. М. А. Погорецького. К.: ВД «Дакор», 2015. 184 с.

36. Подолання протидії розслідуванню злочинів економічної спрямованості: наук.-практ. рекомендації / Пчолкін В.Д., Федосова О.В., Піддубний В.В. Харків : ХНУВС, 2019. 80 с.

37. Дії працівників поліції у разі виявлення економічних злочинів : методичні рекомендації / Кубецька О.М., Лазарєв В.О., Неклеса О.В., Палешко Я.С., Санакоев Д.Б. Дніпро: ДДУВС, 2020. 76 с.

Монографії та інші наукові видання

38. Єфімов В.В. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів Національної поліції під час протидії злочинам у сфері державних закупівель : монограф. / В.В. Єфімов, В. В. Дараган, Т.О. Часова. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2016. 205 с.

39. Дараган В.В. Протидія злочинам у сфері державних закупівель підрозділами Департаменту захисту економіки Національної поліції України : монограф. / В.В. Дараган. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 224 с.

40. Дараган В.В. Оперативно-розшукова протидія злочинам у сфері державних закупівель: проблеми теорії та практики: монограф. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 352 с.

41. Доліновський Ю.С. Особливості виявлення та розслідування злочинів, що вчиняються під час здійснення публічних закупівель у сфері охорони здоров'я: дис. на здобуття наук. ступеня к.ю.н.: 12.00.09 / Ю.С. Доліновський. Львів : НУ «Львівська політехніка», 2018. 258 с.

42. Нагачевський С.В. Оперативно-розшукове виявлення та документування злочинів, вчинених службовими особами у сфері державних закупівель: монографія. Львів : ЛьвДУВС, 2014. 196 с.

43. Кікінчук В.В. Методика розслідування злочинів, пов'язаних з використанням бюджетних коштів в агропромисловому комплексі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.09. Дніпропетровськ : ДДУВС, 2014. 20 с.

44. Меденцев А.М. Розслідування злочинів, що вчиняються у сфері державних закупівель: Дис. на здобуття наук. ступеня к.ю.н.: 12.00.09 / А.М. Меденцев. Одеса : Міжнародний гуманітарний ун-т, 2015. 214 с.

**VII. АЛГОРИТМ ДІЙ ПРАЦІВНИКІВ
ПІДРОЗДІЛІВ СТРАТЕГІЧНИХ
РОЗСЛІДУВАНЬ ПРИ ВИЯВЛЕННІ
ТА ДОКУМЕНТУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ
ПРАВОПОРУШЕНЬ ІЗ ПРИЙНЯТТЯ
ПРОПОЗИЦІЇ, ОБЦЯНКИ
АБО ОДЕРЖАННЯ НЕПРАВОМІРНОЇ
ВИГОДИ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ**

ВСТУП

Одним із напрямків протидії фактам прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою є здатність суб'єктів протидії цим явищам виявляти факти таких злочинних діянь та якісно їх розслідувати з подальшим притягненням винних осіб до кримінальної відповідальності. Така діяльність потребує певних знань, пов'язаних із юридичною кваліфікацією діянь, що підпадають під ознаки складу злочину, визначеного ст. 368 КК України, а також практичних навичок та умінь застосовувати оперативно-розшукові заходи та негласні слідчі (розшукові) дії для виявлення, документування і розслідування таких злочинних фактів.

Практика підрозділів стратегічних розслідувань НП України свідчить, що одним із складних елементів виявлення злочину за ст. 368 КК України є фіксація самого факту події злочину, який є обов'язковою умовою та підставою для винесення судом відповідного рішення про притягнення особи до відповідальності.

Складність виявлення фактів одержання неправомірної вигоди полягає в особливостях цього злочину, адже зовні часто дії службових осіб мають правомірний і законний характер. Лише за умови встановлення мотивів такої діяльності службових осіб, характеру дій, встановлення факту корисливої зацікавленості, пов'язаної з поведінкою та діями службової особи, навіть за умови, якщо вона не суперечить встановленим правилам, виникають правові підстави кваліфікувати дії службової особи як такі, що мають ознаки злочину, передбаченого ст. 368 КК. Необхідність всебічного дослідження проблем методики виявлення та документування злочинів цієї категорії зумовлена потребами практики та завданнями подальшого розвитку теоретичних засад протидії корупції у системі органів державної влади та управління. Метою збирання доказів, які підтверджують або спростовують причетність підозрюваного до корупційних діянь, є використання усіх можливих законних засобів та заходів, передбачених Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність».

Із метою набуття та удосконалення практичних навичок щодо виявлення та документування окреслених злочинів розроблено вказані методичні рекомендації.

1. КВАЛІФІКАЦІЯ ПРИЙНЯТТЯ ПРОПОЗИЦІЇ, ОБІЦЯНКИ АБО ОДЕРЖАННЯ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ (ст. 368 КК України)

1. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання службовою особою неправомірної вигоди, а так само прохання надати таку вигоду для себе чи третьої особи за вчинення чи не вчинення такою службовою особою в інтересах того, хто пропонує, обіцяє чи надає неправомірну вигоду, чи в інтересах третьої особи будь-якої дії з використанням наданої їй влади чи службового становища -

карається штрафом від однієї тисячі до тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на строк від трьох до шести місяців, або позбавленням волі на строк від двох до чотирьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

2. Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, предметом якого була неправомірна вигода у значному розмірі, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до шести років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

3. Діяння, передбачене частиною першою або другою цієї статті, предметом якого була неправомірна вигода у великому розмірі або вчинене службовою особою, яка займає відповідальне становище, або за попередньою змовою групою осіб, або повторно, або поєднане з вимаганням неправомірної вигоди, -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, з конфіскацією майна.

4. Діяння, передбачене частинами першою, другою або третьою цієї статті, предметом якого була неправомірна вигода в особливо великому розмірі, або вчинене службовою особою, яка займає особливо відповідальне становище, -

карається позбавленням волі на строк від восьми до дванадцяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, з конфіскацією майна.

Примітка. 1. Неправомірною вигодою в значному розмірі вважається вигода, що в сто і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, у великому розмірі – така, що у двісті і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, в особливо великому розмірі – така, що у п'ятсот і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

2. Службовими особами, які займають відповідальне становище, у статтях 368, 368-5, 369 та 382 цього Кодексу є особи, зазначені у пункті 1 примітки до статті 364 цього Кодексу, посади яких згідно із статтею 6 Закону України "Про державну службу" належать до категорії "Б", судді, прокурори і слідчі, а також інші, крім зазначених у пункті 3 примітки до цієї статті, керівники і заступники керівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів та одиниць.

3. Службовими особами, які займають особливо відповідальне становище, у статтях 368, 368-5, 369 та 382 цього Кодексу є:

1) Президент України, Прем'єр-міністр України, члени Кабінету Міністрів України, перші заступники та заступники міністрів, члени Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Антимонопольного комітету України, Голова Державного комітету телебачення і радіомовлення України, Голова Фонду державного майна України, його перший заступник та заступники, члени Центральної виборчої комісії, народні депутати України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Директор Національного антикорупційного бюро України, Генеральний прокурор, його перший заступник та заступники, Голова Конституційного Суду України, його заступники та судді Конституційного Суду України, Голова Верховного Суду України, його перший заступник, заступники та судді Верховного Суду України, голови вищих спеціалізованих судів, їх заступники та судді вищих спеціалізованих судів, Голова Національного банку України, його перший заступник та заступники, Секретар Ради національної безпеки і оборони України, його перший заступник та заступники, Постійний Представник Президента України в Автономній Республіці Крим, його перший заступник та заступники, радники та помічники Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України;

2) особи, посади яких згідно із статтею 6 Закону України "Про державну службу" належать до категорії "А";

3) особи, посади яких згідно із статтею 14 Закону України "Про службу в органах місцевого самоврядування" віднесені до першої та другої категорій посад в органах місцевого самоврядування.

Неправомірна вигода – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди, нематеріального чи не грошового характеру, які пропонують, обіцяють, надають або одержують без законних на те підстав.

Службовими особами у статтях 364, 368, 368-5, 369 КК є особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також обіймають постійно чи тимчасово в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на державних чи комунальних підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною особою підприємства, установи, організації, судом або законом.

До державних та комунальних підприємств (у ст. 364, 368, 368-2, 369 КК) прирівнюють

юридичні особи, у статутному фонді яких, відповідно, державна чи комунальна частка перевищує 50 % або становить величину, що забезпечує державі чи територіальній громаді право вирішального впливу на господарську діяльність такого підприємства.

Службовими особами також визнаються посадові особи іноземних держав (особи, які обіймають посади в законодавчому, виконавчому або судовому органі іноземної держави, у тому числі присяжні засідателі, інші особи, які здійснюють функції держави для іноземної держави, зокрема для державного органу або державного підприємства), а також іноземні третейські судді, особи уповноважені вирішувати цивільні, комерційні та трудові спори в іноземних державах у порядку, альтернативному судовому, посадові особи міжнародних організацій, члени міжнародних парламентських асамблей,

учасником яких є Україна, та судді й посадові особи міжнародних судів.

Грошові кошти – це готівка, кошти на рахунках у казначействі, у банках та депозити до запитання.

Майно – це окрема річ, або сукупність речей, а також майнові права та обов'язки.

Переваги – це додаткові матеріальні чи інші вигоди або можливості, які суб'єкт має порівняно з іншими, що ставлять його в нерівне становище з іншими особами.

Пільги – соціальні, та інші пільги, встановлені законодавством для різних категорій осіб, що полягають у звільненні їх від певних обов'язків, або, інакше кажучи, у наданні додаткових можливостей майнового чи немайнового характеру. До майнових належать пільги, що надаються у вигляді додаткових виплат, повного або часткового звільнення окремих категорій громадян від обов'язкових платежів. До немайнових відносяться пільги у вигляді додаткових оплачуваних відпусток, скорочення робочого часу тощо.

Послуги – це здійснювана на замовлення споживача і з метою задоволення його особистих потреб діяльність з надання чи передання споживачеві певного визначеного договором матеріального чи нематеріального блага. Серед послуг законодавство України виділяє такі види: «транспортні», «житлово-комунальні», «з технічного сервісу», «з оцінки відповідності», «в галузі охорони здоров'я», «з доставки балонів з газом», «в закладах (підприємствах) ресторанного господарства», «освітні», «мобільного зв'язку та доступу до мережі Інтернет», «ритуальні», «фінансові», «соціальні», тощо.

Нематеріальні активи – це певні права: користування природними ресурсами, користування майном, на комерційні позначення, на об'єкти промислової власності, авторське право та суміжні з ним права, на ведення діяльності тощо.

Інші вигоди нематеріального чи не грошового характеру – похвальна характеристика, реклама товарів і послуг, протезування тощо.

Пропозиція – це висловлення службовій особі наміру про надання неправомірної вигоди.

Обіцянка – висловлення наміру про надання неправомірної вигоди з повідомленням про час, місце й спосіб надання неправомірної вигоди.

Прийняття пропозиції – надати службовій особі неправомірну вигоду для себе чи третьої особи – згода службової особи з приводу наміру на передання або надання їй неправомірної вигоди за вчинення чи не вчинення будь-якої дії з використанням наданої їй влади чи службового становища; може бути здійснене в будь-якій формі.

Прийняття обіцянки надати службовій особі неправомірну вигоду для себе чи третьої особи – схвалення службовою особою добровільно даного зобов'язання на передання або надання їй неправомірної вигоди за вчинення чи не вчинення такою особою в інтересах того, хто обіцяє неправомірну

вигоду, чи в інтересах третьої особи будь-якої дії з використанням наданої їй влади чи службового становища .

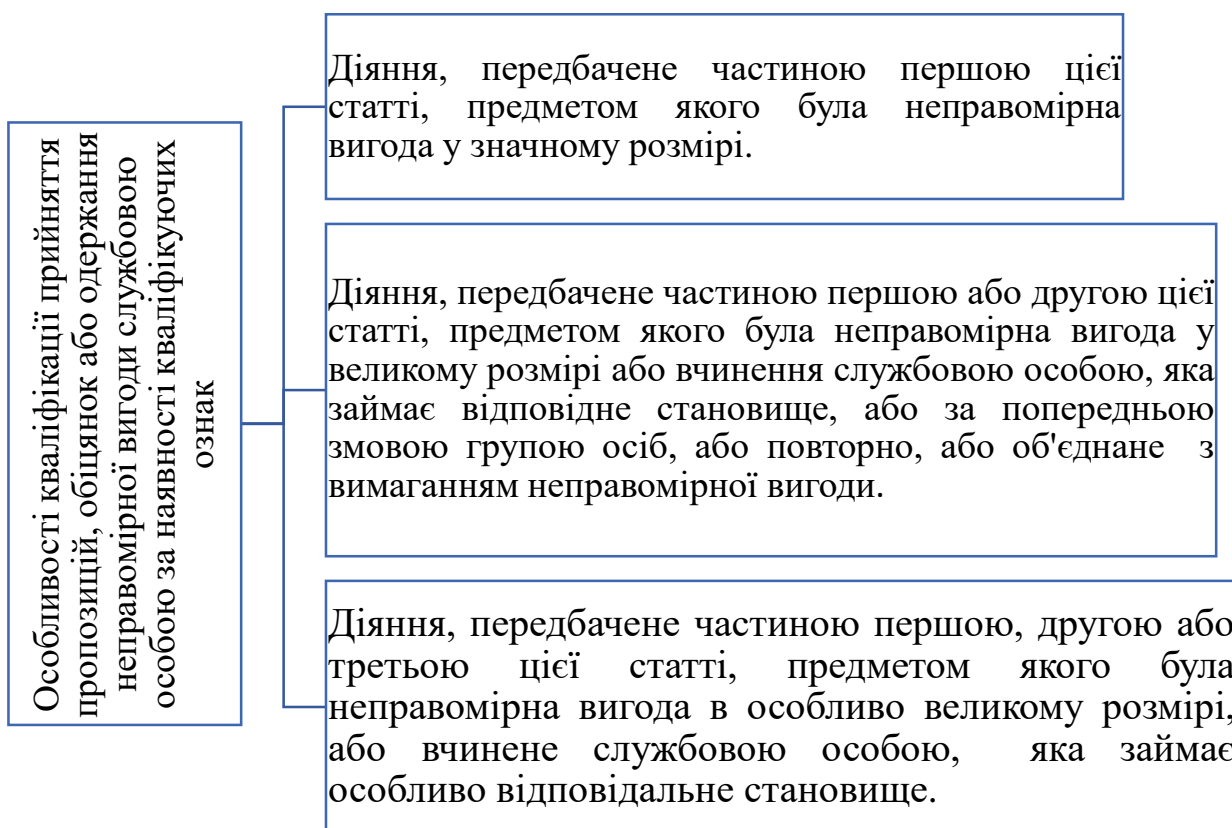
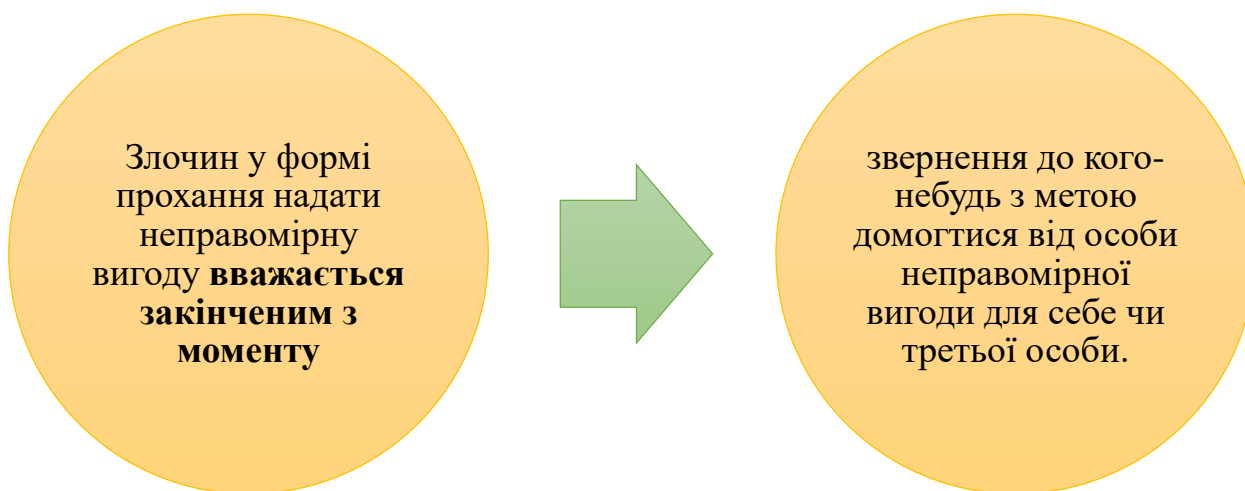
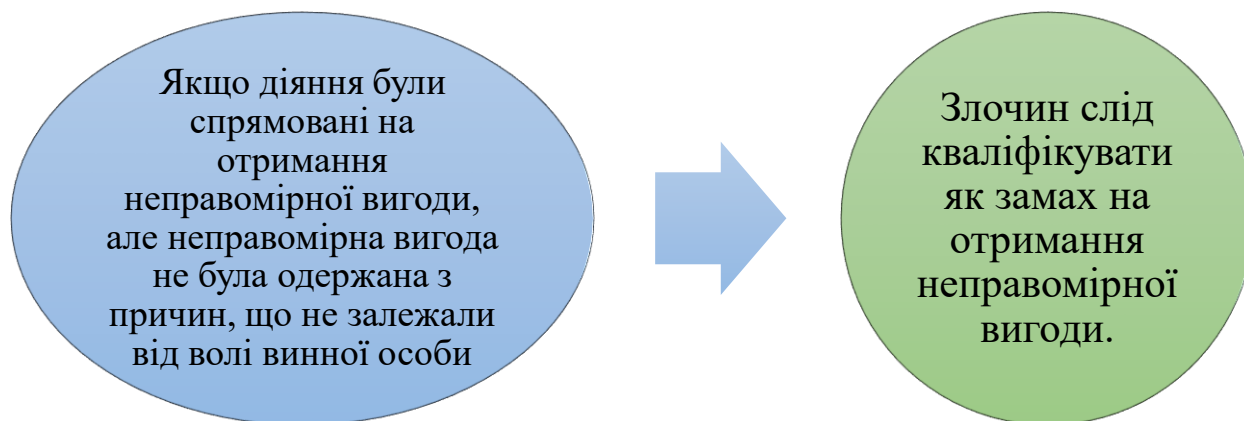
Одержання неправомірної вигоди для себе чи третьої особи – прийняття неправомірної вигоди для себе чи третьої особи за вчинення чи не вчинення такою службовою особою в інтересах того, хто обіцяє неправомірну вигоду, чи в інтересах третьої особи будь-якої дії з використанням наданої їй влади чи службового становища.

Прохання надати неправомірну вигоду для себе чи третьої особи – звернення службової особи, здійснене у будь якій формі, крім вимагання, до іншої особи з пропозицією надати цій особі неправомірну вигоду, тобто схиляння особи до надання такої вигоди.

Злочин у формі прийняття пропозиції чи обіцянки **вважається закінченим з моменту**

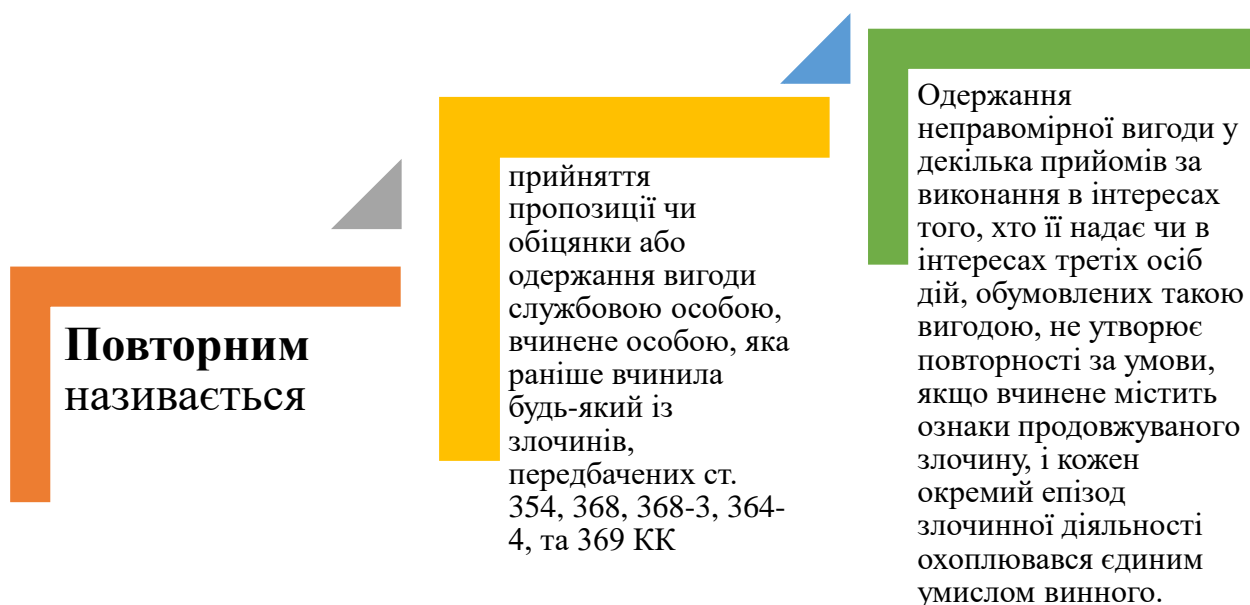
вчинення зазначеного діяння незалежно від того, виконала чи не виконала службова особа обіцяні нею дії та чи мала намір їх виконувати або ні.

Неправомірною вигодою у значному розмірі вважається вигода, що в сто і більше разів перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян, у **великому розмірі** є така, що у двісті і більше разів перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян, **в особливо великому розмірі** – така, що у п'ятсот і більше разів перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян.

Прийняття пропозиції чи обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою **за попередньою змовою групою осіб** означає, що кілька осіб до початку злочину домовилися про спільне його вчинення й разом реалізують об'єктивну сторону злочину, тобто є співвиконавцями цього злочину, наприклад разом одержують неправомірну вигоду.

Під вимаганням неправомірної вигоди слід розуміти вимогу щодо надання неправомірної вигоди з погрозою вчинення дій або бездіяльності з використанням свого становища, наданих повноважень, влади, службового становища стосовно особи, яка надає неправомірну вигоду, або умисне створення умов, за яких особа вимушена надати неправомірну вигоду з метою запобігання шкідливим наслідкам щодо своїх прав і законних інтересів.

Слід зазначити, якщо службова особа вимагає надати їй неправомірну вигоду, а особа яка її надає і при цьому усвідомлює, що тим самим незаконно уникає настання для себе негативних наслідків, які б настали за відмови дати те, що вимагається.

Визначимо такі відомості щодо статті 368 та статті 368-2:

2. ВІДЕОФІДБЕК СТОСОВНО ДОКУМЕНТУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ ЩОДО ПРИЙНЯТТЯ ПРОПОЗИЦІЇ, ОБЦЯНКИ АБО ОДЕРЖАННЯ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ

Здійсніть сканування QR-Code для переходу на відеоматеріал

Навчальний відеоматеріал із документування кримінального правопорушення, передбаченого статтею 368 КК України.

3. АЛГОРИТМ ДІЙ ПРИ ВИЯВЛЕННІ ТА ДОКУМЕНТУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВопОРУШЕНЬ ІЗ ПРИЙНЯТТЯ ПРОПОЗИЦІЇ, ОБЦЯНКИ АБО ОДЕРЖАННЯ НЕПРАВомІРНОЇ ВИГОДИ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ

Спосіб отримання інформації про можливо вчинене кримінальне правопорушення

Заяви і повідомлення громадян

Заяви і повідомлення, отримані від органів державної влади, місцевого самоврядування, адміністрації підприємств, установ, організацій тощо.

Безпосереднє виявлення працівником ДСР

Дії працівника ДСР з викриття та ліквідації корупційних правопорушень, вчинених службовою особою

Звернення особи із заявою про вимагання від неї неправомірної вигоди будь-якою службовою особою, є підставою для здійснення оперативно-розшукової діяльності з метою документування факту неправомірної вигоди.

Відповідно до наказу МВС України від 08.02.2019 №100 «Про затвердження порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події» - усні заяви про кримінальні правопорушення заносяться до протоколу прийняття заяви про кримінальне правопорушення чи іншу подію. Протокол підписують заявник та службова особа органу (підрозділу) поліції, яка прийняла заяву. Тому важливо правильно оформити отриману інформацію.

Дії працівника ДСР з викриття та ліквідації корупційних правопорушень, вчинених службовою особою

У разі отримання усної заяви про вимагання від заявника неправомірної вигоди службовою особою, доцільно викласти таку інформацію заявником власноруч із детальним описом обставин таких вимог (місця, час зустрічей, предмет неправомірної вигоди та спосіб його передачі (реалізації)), умови, в які поставлений заявник діями або бездіяльністю службової особи.

В заяві про вимагання неправомірної вигоди службовою особою необхідно висвітлити таку інформацію:

- обставини за яких заявник опинився в ситуації, що порушує його права;
- місце роботи, посада, П.І.Б. особи, яка вимагає неправомірну вигоду (за можливості, висвітлити повні дані службової особи та способи зв'язку);
- за які дії чи бездіяльність потрібно надати неправомірну вигоду;
- що є предметом неправомірної вигоди;
- коли, в який час та спосіб має відбутися передача неправомірної вигоди;
- які саме дії або бездіяльність повинна вчинити службова особа за результатами отримання неправомірної вигоди на свою вимогу;
- що спонукало заявника звернутися до правоохоронних органів;
- згода заявника у здійсненні співпраці з працівниками Національної поліції з метою викриття особи правопорушника.

Дії працівника ДСР з викриття та ліквідації корупційних правопорушень, вчинених службовою особою

Особа, яка заявляє або повідомляє про кримінальне правопорушення, попереджається про кримінальну відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину, передбаченого статтею 383 Кримінального кодексу України.

Разом із отриманням заяви або повідомлення про кримінальне правопорушення, заявникові роз'яснюється положення КК України про те, що особа, яка запропонувала, пообіцяла або надала неправомірну вигоду, звільняється від кримінальної відповідальності за злочини, передбачені статтями 354, 368-3, 368-4, 369, 369-2 КК України, якщо після пропозиції, обіцянки чи надання неправомірної вигоди, вона добровільно заявила про те, що сталося та активно сприяла розкриттю злочину.

Якщо заявник самостійно в ході комунікації (зустріч, телефонна розмова тощо) здійснив аудіо-, відеозапис обставин, що свідчать про вимагання неправомірної вигоди службовою особою і має намір передати ці матеріали разом із заявою (повідомленням), то відомості про отриманий запис фіксуються у протоколі «Прийняття заяви про кримінальне правопорушення та іншу подію» як додаток до нього. Разом з тим, у додатку обов'язково зазначається повна інформація про пристрій для аудіо-, відеозапису та носій на якому зберігається отримана інформація (назва, серійний номер тощо).

Дії працівника ДСР з викриття та ліквідації корупційних правопорушень, вчинених службовою особою

З метою збереження інформації за зверненням заявника про вимагання неправомірної вигоди доцільно обмежити коло осіб, які можуть ознайомитись із заявою.

Заяви і повідомлення про вимагання неправомірної вигоди службовою особою до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань повинні бути перевірені оперативним шляхом на достовірність із дотриманням норм кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність»

Для подальшої точної кваліфікації кримінального правопорушення важливо перевірити посадову інструкцію, положення про відповідний підрозділ з метою визначення повноважень та функціональних обов'язків фігуранта, для встановлення, за які дії вимагається отримання неправомірної вигоди, чи уповноважений фігурант самостійно приймати рішення, за яке вимагає неправомірну вигоду або він впливає на іншу службову особу.

ФАБУЛА

Громадянка К розпорядженням міського голови призначена на посаду заступника голови адміністрації району міської ради, при цьому гр. К присвоєно 8 ранг посадової особи місцевого самоврядування в межах четвертої категорії посад.

Відповідно до розділу «Загальні положення» посадової інструкції заступника голови адміністрації, заступник голови адміністрації району є посадовою особою виконавчих органів міської ради. Заступник голови адміністрації здійснює безпосереднє керівництво, спрямовує, координує та контролює діяльність відділів адміністрації району, організовує ведення договірної та претензійно-позовної роботи, представництво інтересів адміністрації дніпровського району, територіальної громади району в судах та інших органах під час розгляду правових питань та спорів, забезпечує ефективну взаємодію між структурними підрозділами адміністрації, зі структурними підрозділами виконавчих органів міської ради, підприємствами, установами, організаціями.

Таким чином, гр. К постійно обіймала посаду, пов'язану із виконанням організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських функцій, тобто була відповідно до приміток до ст.ст. 364, 368 КК України службовою особою, яка займає відповідальне становище.

Фізична особа-підприємець гр. Г з метою здійснення спортивно-розважальної діяльності (пейнтбол) для отримання оренди всього нежитлового приміщення, звернувся до заступника голови адміністрації гр. К, остання повідомила гр. Г, що він зможе отримати у користування приміщення колишнього дитячого садка, тільки в разі надання їй неправомірної вигоди у вигляді грошових коштів у сумі 40000 гривень (сорок тисяч), зазначивши, що якщо гр. Г не погодиться надати їй вищевказану неправомірну вигоду, то у висновку договору оренди гр. Г буде відмовлено. Такими діями гр. К створила штучні умови, за яких гр. Г вимушений був погодитися на них.

Розуміючи незаконність вимог гр. К, фізична особа-підприємець гр. Г вирішив передати їй грошові кошти, попередньо звернувшись із заявою про вчинене кримінальне правопорушення до правоохоронних органів.

Після підписання угоди про оренду нежитлового вбудованого приміщення, заступник голови адміністрації міської ради гр. К, реалізуючи свій злочинний умисел, направлений на отримання неправомірної вигоди, попрохала гр. Г сплачувати їй щомісячно неправомірну вигоду у сумі 5 000 гривень за користування площею нежитлового вбудованого приміщення, що перебуває на балансі адміністрації району міської ради.

Продовжуючи свою злочинну діяльність, заступник голови адміністрації району міської ради гр. К отримала від гр. Г частину неправомірної вигоди у сумі 20000 гривень.

Гр. К повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 368 КК України.

Дії працівника ДСР з викриття та ліквідації корупційних правопорушень, вчинених службовою особою при безпосередньому отриманні грошових коштів

- 1 отримуємо від заявника відомості про кримінальне правопорушення та вносимо їх до протоколу «Прийняття заяви про кримінальне правопорушення та іншу подію» (відповідно до вказаного алгоритму).[додаток 1, 2]
- 2 відомості про кримінальне правопорушення, отримані від заявника, вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань, про що складається фабула без конкретизації П.І.Б. посадової особи, назви структурного підрозділу, в якому працює фігурант та конкретної суми грошових коштів, що вимагаються.
- 3 інформація про заявника не підлягає розголошенню та використовується обмежено слідчо-оперативною групою.
- 4 здійснюємо допит заявника в якості свідка із детальним викладенням обставин справи щодо вимагання неправомірної вигоди.[додаток 3]
- 5 слідчо-оперативною групою здійснюється планування слідчих та негласних слідчих (розшукових) дії з метою отримання належних доказів.[додаток 4]
- 6 складаються клопотання з метою отримання дозволу на проведення НСРД щодо фігуранта та заявника (рішення про проведення негласних слідчих (розшукових) дій за ст.ст. 260, 263, 264, 269, 270 КПК України приймає слідчий суддя за клопотанням прокурора або за клопотанням слідчого, погодженого з прокурором, а рішення про здійснення НСРД за ст. 271 КПК України приймає **виключно прокурор**).
- 7 ухвали слідчого судді по проведенню НСРД реалізуються слідчим або працівниками ДСР за дорученням слідчого, прокурора.

Дії працівника ДСР з викриття та ліквідації корупційних правопорушень, вчинених службовою особою при безпосередньому отриманні грошових коштів

- 8 готуються клопотання до слідчого судді з метою отримання дозволу на проведення обшуків за місцем роботи та проживання, в тому числі обшуків транспортних засобів (інформація встановлюється в ході проведення оперативно-розшукових заходів та слідчих (розшукових) дій, з використанням інтегрованих інформаційно-аналітичних, пошукових систем НПУ та інших відкритих реєстрів). [додаток 5]
- 9 з метою виконання ухвали суду складається завдання на УОТЗ щодо проведення НСРД за ст. 263 КПК України та складаємо завдання на ВОТР УСР з метою проведення НСРД за ст.ст. 260, 264, 267, 269, 270 КПК України.
- 10 вивчаються місця проведення НСРД, способи документування можливого відходу фігуранта з місця отримання неправомірної вигоди, приховування або знищення отриманих грошових коштів.
- 11 проводиться технічне оснащення заявника, його інструктаж з питань діяльності в ході зустрічі та передачі неправомірної вигоди, обговорення дій заявника у разі можливих форс-мажорних обставин.
- 12 проводиться позначення грошових коштів (імітаційних засобів) люмінесцентною фарбою та іншими маркувальними засобами, які оглядаються із обов'язковим складанням протоколу огляду. [додаток 6]
- 13 старшим групи проводиться інструктаж учасників, залучених до реалізації заходів із проведення НСРД, слідчих (розшукових) дій та інших запобіжних заходів (розподіл обов'язків, розташування, дії у разі непередбачуваних обставин).
- 14 здійснюємо контроль за вчиненням злочину у разі отримання постанови та доручення прокурора по ст. 271 КПК України у формі спеціального слідчого експерименту.

Дії працівника ДСР з викриття та ліквідації корупційних правопорушень, вчинених службовою особою при безпосередньому отриманні грошових коштів

- 15 за результатами отримання фігурантом справи грошових коштів, останнього затримує уповноважена службова особа (особи) та здійснює освідування, відомості про що заносяться до протоколу обшуку.[додаток 7, 8]
- 16 фігуранту зачитується ухвала слідчого судді про надання дозволу на проведення обшуку та пропонується добровільно видати отримані кошти.
- 17 якщо було отримано ухвали на проведення обшуку в інших приміщеннях, окрім службового кабінету, то обшук проводиться відповідно до отриманих ухвал з метою встановлення додаткових доказів та здійснюються заходи щодо збереження речових доказів (залишки маркувальних засобів, грошових коштів або їх частин, документів та інше).[додаток 7]
- 18 добровільно передані або виявлені в процесі обшуку кошти оглядаються та вилучаються разом із іншими речами, документами та предметами, які є речовими доказами у кримінальному провадженні.
- 19 здійснити допит затриманої службової особи, учасників слідчих (розшукових) дій, понятих та можливих свідків.
- 20 за результатами проведення НСРД складаються протоколи, які з додатками не пізніше ніж через двадцять чотири години з моменту припинення зазначених негласних слідчих (розшукових) дій передаються прокурору.
- 21 слідчим призначається експертне дослідження вилучених грошових коштів та інших речових доказів, вилучених в ході проведення обшуку.[додаток 10]

ФАБУЛА

Громадянин К, займаючи посаду міського голови, будучи представником влади та службовою особою, яка займає відповідальне становище, вступив в змову з громадянином Л, та розподіливши між собою ролі, вчинив кримінальне правопорушення за наступних обставин.

У січні поточного року міський голова громадянин К, діючи за попередньою змовою з громадянином Л, достовірно знаючи, що приватний підприємець громадянка А зацікавлена в оренді районного сміттєзвалища, розташованого на території об'єднаної територіальної громади, з метою реалізації свого злочинного умислу, направлено на отримання неправомірної вигоди, зателефонував останній та запросив її до приміщення міської ради.

Під час зустрічі гр. К, будучи представником влади та службовою особою, яка займає відповідальне становище, діючи в супереч інтересам служби повідомив гр. А про процедуру передачі в оренду районного сміттєзвалища шляхом укладання договору благоустрою земельних ділянок на території об'єднаної територіальної громади та зазначив, що вказане питання входить до його компетенції і за позитивне його вирішення необхідно передати грошову винагороду у розмірі 10 000 доларів США, при цьому вказав, що грошові кошти потрібно буде передати його довіреній особі гр. Л.

Наприкінці поточного року, у приміщенні АЗС «ВОГ» відбулась зустріч між гр. А та гр. Л, на якій останній, діючи за попередньою змовою з міським головою гр. К, з метою отримання неправомірної вигоди, повідомив гр. А умови укладання договору благоустрою предметом якого є сміттєзвалище, розташоване на території об'єднаної територіальної громади та умови передачі йому раніше обумовленої гр. К суми грошових коштів.

На початку лютого поточного року, під час телефонної розмови гр. Л діючи за попередньою змовою з гр. К, відповідно до розподілених ролей, домовляється з гр. А про зустріч на АЗС «ВОГ» з метою отримання неправомірної винагороди та укриття протиправних дій гр. К.

Гр. Л, діючи за попередньою змовою з гр. К, з метою одержання раніше обумовленої неправомірної вигоди, прибув на АЗС «ВОГ», де у приміщенні АЗС зустрівся із гр. А, якій передав договір благоустрою сміттєзвалища, розташованого на території об'єднаної територіальної громади, після чого, з метою укриття своїх злочинних дій запропонував гр. А сісти до її автомобіля для отримання раніше обумовленої неправомірної вигоди. Знаходячись в автомобілі гр. Л отримав від приватного підприємця гр. А раніше обумовлену гр. К суму неправомірної вигоди в розмірі 10 000 доларів США, що за курсом НБУ становить 250 000 гривень, за передачу в оренду сміттєзвалища.

Таким чином міський голова гр. К, будучи службовою особою, яка займає відповідальне становище, з корисливих мотивів, діючи за попередньою змовою з гр. Л одержав від приватного підприємця гр. А неправомірну вигоду в розмірі 10 000 доларів США, що за курсом НБУ становить 250 000 гривень за передачу в оренду сміттєзвалища, розташованого на території об'єднаної територіальної громади.

Гр. К повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 368 КК України.

Дії працівника ДСР з викриття та ліквідації корупційних правопорушень, вчинених службовою особою за участю посередників

- 1 отримуємо від заявника відомості про кримінальне правопорушення та вносимо їх до протоколу «Прийняття заяви про кримінальне правопорушення та іншу подію» (відповідно до вищевказаного алгоритму).[додаток 1, 2]
- 2 відомості про кримінальне правопорушення, отримані від заявника, вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань, про що складається фабула без конкретизації П.І.Б. посадової особи, назви структурного підрозділу, в якому працює фігурант та конкретної суми грошових коштів, що вимагаються.
- 3 інформація про заявника не підлягає розголошенню та використовується обмежено слідчо-оперативною групою.
- 4 здійснюємо допит заявника в якості свідка із детальним викладенням обставин справи щодо вимагання неправомірної вигоди.[додаток 3]
- 5 слідчо-оперативною групою здійснюється планування слідчих та негласних слідчих (розшукових) дії з метою отримання належних доказів.[додаток 4]
- 6 складаються клопотання з метою отримання дозволу на проведення НСРД щодо фігуранта та заявника (рішення про проведення негласних слідчих (розшукових) дій за ст.ст. 260, 263, 264, 269, 270 КПК України приймає слідчий суддя за клопотанням прокурора або за клопотанням слідчого, погодженого з прокурором, а рішення про здійснення НСРД за ст. 271 КПК України приймає **виключно прокурор**).
- 7 ухвали слідчого судді по проведенню НСРД реалізуються слідчим або працівниками ДСР за дорученням слідчого, прокурора.

Дії працівника ДСР з викриття та ліквідації корупційних правопорушень, вчинених службовою особою за участю посередників

- 8 готуються клопотання до слідчого судді, з метою отримання дозволу на проведення обшуків за місцем роботи та проживання, в тому числі обшуків транспортних засобів (інформація встановлюється в ході проведення оперативно-розшукових заходів та слідчих (розшукових) дій, з використанням інтегрованих інформаційно-аналітичних, пошукових систем НПУ та інших відкритих реєстрів).[додаток 5]
- 9 з метою виконання ухвали суду складається завдання на УОТЗ щодо проведення НСРД за ст. 263 КПК України та складаємо завдання на ВОТР з метою проведення НСРД за ст.ст. 260, 264, 267, 269, 270 КПК України.
- 10 вивчаються місця проведення НСРД, способи документування можливого відходу фігуранта з місця отримання неправомірної вигоди, приховування або знищення отриманих грошових коштів.
- 11 проводиться технічне оснащення заявника, його інструктаж з питань діяльності в ході зустрічі та передачі неправомірної вигоди, обговорення дій заявника у разі можливих форс-мажорних обставин.
- 12 проводиться позначення грошових коштів (імітаційних засобів) люмінесцентною фарбою, та іншими маркувальними засобами які оглядаються із обов'язковим складанням протоколу огляду.[додаток 6]
- 13 старшим групи проводиться інструктаж учасників, залучених до реалізації заходів із проведення НСРД, слідчих (розшукових) дій та інших запобіжних заходів (розподіл обов'язків, розташування, дії у разі непередбачуваних обставин).
- 14 здійснюємо контроль за вчиненням злочину у разі отримання постанови та доручення прокурора по ст. 271 КПК України у формі спеціального слідчого експерименту.

Дії працівника ДСР з викриття та ліквідації корупційних правопорушень, вчинених службовою особою за участю посередників

- 15 за результатами отримання фігурантом справи грошових коштів, останнього затримує уповноважена службова особа (особи) та здійснює освідування, відомості про що заносяться до протоколу обшуку. [додаток 7, 8]
- 16 фігуранту зачитується ухвала слідчого судді про надання дозволу на проведення обшуку та пропонується добровільно видати отримані кошти.
- 17 якщо було отримано ухвали на проведення обшуку в інших приміщеннях, окрім службового кабінету, то обшук проводиться відповідно до отриманих ухвал з метою встановлення додаткових доказів та здійснюються заходи щодо збереження речових доказів (залишки маркувальних засобів, грошових коштів або їх частин, документів та інше).[додаток 7]
- 18 добровільно передані або виявлені в процесі обшуку кошти, оглядаються та вилучаються разом із іншими речами, документами та предметами, що є речовими доказами у кримінальному провадженні.
- 19 здійснити допит затриманої службової особи, учасників слідчих (розшукових) дій, понятих та можливих свідків.
- 20 за результатами проведення НСРД складаються протоколи, які з додатками не пізніше ніж через двадцять чотири години з моменту припинення зазначених негласних слідчих (розшукових) дій передаються прокурору.
- 21 слідчим призначається експертне дослідження вилучених грошових коштів та інших речових доказів, вилучених в ході проведення обшуку.[додаток 10]

ФАБУЛА

Громадянин Ш, обіймаючи посаду завідуючого сектору землеустрою та ринку земель відділу Держгеокадастру в області та виконуючи обов'язки завідуючого сектору, використовуючи надану йому владу та службове становище вимагав шляхом висловлювання погроз про вчинення та не вчинення дій, що входять до його службових повноважень та отримав від гр. К неправомірну вигоду за вирішення питання стосовно видачі позитивного висновку про погодження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки довірителям гр. Р і гр. Л та присвоєння вказаній земельній ділянці кадастрового номеру.

Так, в червні поточного року гр. К, діючи на підставі довіреності та представляючи інтереси гр. Р і гр. Л, звернулась до Центру надання адміністративних послуг (далі – ЦНАП), де зустріла раніше їй знайомого гр. Ш, перебуваючого на посаді завідуючого сектору землеустрою та ринку земель відділу Держгеокадастру, якому розповіла, що звернулась у ЦНАП з питанням присвоєння кадастрового номеру земельній ділянці та проведення її подальшої державної реєстрації.

В ході розмови з гр. К у гр. Ш виник злочинний умисел на одержання від останньої неправомірної вигоди за вчинення в її інтересах дій з використанням наданої йому влади та службових повноважень шляхом вимагання неправомірної вигоди, після чого він повідомив гр. К, що посприє у прискореному та позитивному вирішенні питання щодо оформлення землепорядної документації на вказану земельну ділянку, та зателефонує останній, коли ТОВ «Землеустрій» надасть до відділу Держгеокадастру проект землеустрою для отримання висновку щодо його погодження та присвоєння кадастрового номера.

Пізніше гр. Ш, зателефонував гр. К на її мобільний телефон, якій повідомив, що ТОВ «Землеустрій» надало до відділу проект землеустрою на земельну ділянку, а також те, що вказаний проект знаходиться на розгляді у нього, в зв'язку із чим призначив останній зустріч.

Зустрівшись з гр. К на подвір'ї біля приміщення адмінбудівлі Держгеокадастру, гр. Ш будучи службовою особою, з використанням наданої йому влади та службових повноважень, продовжуючи реалізовувати свій злочинний умисел, направлений на отримання неправомірної вигоди для себе за вчинення дій з використанням наданої влади та службових повноважень, пред'явив гр. К вимогу щодо передачі йому грошових коштів у сумі 3000 (три тисячі) гривень, шляхом перерахування їх на його картковий рахунок, в якості неправомірної вигоди за сприяння у прискореному та позитивному вирішенні питання щодо оформлення землепорядної документації на вказану земельну ділянку, присвоєння їй кадастрового номера та подальшого проведення її державної реєстрації, при цьому зазначивши про неможливість присвоєння кадастрового номеру земельній ділянці без передачі йому грошових коштів.

Не маючи можливості у інший спосіб присвоїти кадастровий номер земельній ділянці та провести її державну реєстрацію, гр. К, була змушена виконати незаконні вимоги гр. Ш та перерахувати на картковий рахунок останнього 3000 (три тисячі) гривень, розрахунок яких здійснила однією транзакцією.

Після отримання від гр. К. на свій вищевказаний банківський картковий рахунок неправомірної вигоди в сумі 3000 гривень, гр. Ш використовуючи надану владу та службове становище, здійснив державну реєстрацію земельної ділянки, та вніс відповідні відомості до Державного земельного кадастру про земельну ділянку, після чого підготував та надав гр. К витяг з Державного земельного кадастру про земельну ділянку, згідно якого вказаній земельній ділянці було присвоєно кадастровий номер та змінено цільове призначення.

Гр. Ш повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 368 КК України.

Дії працівника ДСР з викриття та ліквідації корупційних правопорушень вчинених службовою особою із використанням безготівкової форми отримання неправомірної вигоди

- 1 отримуємо від заявника відомості про кримінальне правопорушення та вносимо їх до протоколу «Прийняття заяви про кримінальне правопорушення та іншу подію» (відповідно до вищевказаного алгоритму).[додаток 1, 2]
- 2 відомості про кримінальне правопорушення отримані від заявника вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань, фабула про що складається без конкретизації ПІБ посадової особи, назви структурного підрозділу в якому працює фігурант та конкретної суми грошових коштів, що вимагаються.
- 3 інформація про заявника не підлягає розголошенню та використовується обмежено слідчо-оперативною групою.
- 4 здійснюємо допит заявника в якості свідка із детальним викладенням обставин справи щодо вимагання неправомірної вигоди.[додаток 3]
- 5 слідчо-оперативною групою здійснюється планування слідчих та негласних слідчих (розшукових) дії з метою отримання належних доказів.[додаток 4]
- 6 складаються клопотання з метою отримання дозволу на проведення НСРД щодо фігуранта та заявника (рішення про проведення негласних слідчих (розшукових) дій за ст.ст. 260, 263, 264, 269, 270 КПК України приймає слідчий суддя за клопотанням прокурора або за клопотанням слідчого, погодженого з прокурором, а рішення про здійснення НСРД за ст. 271 КПК України приймає **виключно прокурор**).
- 7 ухвали слідчого судді по проведенню НСРД реалізуються слідчим або працівниками ДСР за дорученням слідчого, прокурора.

Дії працівника ДСР з викриття та ліквідації корупційних правопорушень, вчинених службовою особою із використанням безготівкової форми отримання неправомірної вигоди

- 8 готуються клопотання до слідчого судді, з метою отримання дозволу на проведення обшуків за місцем роботи та проживання, в тому числі обшуків транспортних засобів (інформація встановлюється в ході проведення оперативно-розшукових заходів та слідчих (розшукових) дій, з використанням інтегрованих інформаційно-аналітичних, пошукових систем НПУ та інших відкритих реєстрів).[додаток 5]
- 9 з метою виконання ухвали суду складається завдання на УОТЗ щодо проведення НСРД за ст. 263 КПК України та складаємо завдання на ВОТР з метою проведення НСРД за ст.ст. 260, 264, 267, 269, 270 КПК України.
- 10 вивчаються місця проведення НСРД, способи документування факту отримання фігурантом неправомірної вигоди, а також способи приховування або знищення отриманих грошових коштів.
- 11 проводиться технічне оснащення заявника, його інструктаж з питань діяльності в ході зустрічі та способи передачі неправомірної вигоди, обговорення дій заявника у разі можливих форс-мажорних обставин.
- 12 старшим групи проводиться інструктаж учасників залучених до реалізації заходів із проведення НСРД, слідчих (розшукових) дій та інших запобіжних заходів (розподіл обов'язків, розташування, дії у разі непередбачуваних обставин).
- 13 здійснюємо контроль за вчиненням злочину у разі отримання постанови та доручення прокурора по ст. 271 КПК України у формі спеціального слідчого експерименту.
- 14 заявником здійснюється перерахування коштів (сума яка вимагається правопорушником та номер розрахункового рахунку (банківська картка), на який вказав фігурант, відомості про що зафіксовано шляхом проведення негласних слідчих (розшукових) дій) правопорушнику, який вимагає неправомірну вигоду на пластикову банківську картку.

Дії працівника ДСР з викриття та ліквідації корупційних правопорушень, вчинених службовою особою із використанням безготівкової форми отримання неправомірної вигоди

- 15-за результатами отримання фігурантом грошових коштів та виконання дій або бездіяльності, за які вимагалась неправомірна вигода, необхідно отримати ухвалу суду з метою накладення арешту на зазначений розрахунковий рахунок, а у випадку коли фігурантом було здійснено зняття коштів до накладення арешту, необхідно здійснити тимчасовий доступ до речей і документів з метою отримання відомостей щодо: фото-, відео фіксації моменту зняття коштів; руху коштів по картковому рахунку; інформації про власника та ін.
- 16-фігуранту зачитується ухвала слідчого судді про надання дозволу на проведення обшуку та пропонується добровільно видати отримані кошти.
- 17-якщо було отримано ухвали на проведення обшуку в інших приміщеннях, окрім службового кабінету, то обшук проводиться відповідно до отриманих ухвал з метою встановлення додаткових доказів та здійснюються заходи щодо збереження речових доказів (залишки маркувальних засобів, грошових коштів або їх частин, документів та інше).[додаток 7]
- 18-добровільно передані або виявлені в процесі обшуку кошти (у разі їх зняття до моменту проведення обшуку), оглядаються та вилучаються разом із іншими речами, в тому числі знайденими пластиковими картками, документами та предметами, що є речовими доказами у провадженні.
- 19-здійснити допит затриманої службової особи, учасників слідчих (розшукових) дій, понятих та можливих свідків.
- 20-за результатами проведення НСРД складаються протоколи, які з додатками не пізніше ніж через двадцять чотири години з моменту припинення зазначених негласних слідчих (розшукових) дій передаються прокурору.
- 21-слідчим призначається експертне дослідження вилучених грошових коштів та інших речових доказів, вилучених в ході проведення обшуку.[додаток 10]

ВИСНОВКИ

Форми виявлення корупційних злочинів становлять комплекс теоретичних знань, підтверджених практичною діяльністю з виявлення протиправних діянь та розслідування кримінального провадження. Одним із елементів виявлення корупційних злочинів є оперативно-розшукові заходи та НСРД, які мають певну тактику їх проведення. Тактика виявлення корупційних діянь має свої специфічні особливості, що полягають у первинній інформації й оцінці результатів оперативного та аналітичного пошуку, поєднання різних сфер знань.

Водночас, у протидії корупційним злочинам підрозділами ДСР НП України, перевірка отриманої інформації від заявника чи внаслідок конфіденційного співробітництва з іншими особами, здійснюється здебільшого в межах кримінального провадження. Саме тому на практиці до оперативно-розшукових заходів та НСРД мають висуватись спільні вимоги щодо організації і тактики їх проведення.

Так, у разі наявної ОРС оперативно-розшукові заходи повинні мати як гласний, так і негласний характер. За допомогою негласної діяльності можна дослідити межі діяльності підозрюваної службової особи, а також зробити попередні висновки про наявність або відсутність у її діях протиправної поведінки. Негласні заходи не мають публічного характеру. Особа, стосовно якої проводяться такі заходи, не знає і не повинна знати про їх проведення. Відповідно, діяльність зі збору інформації про причетність службової особи до корупційних діянь є комплексом гласних і негласних заходів, які спрямовані на отримання та накопичення такої інформації з метою попередження та припинення протиправної діяльності і притягнення винної особи до кримінальної відповідальності. Від ефективності проведення таких заходів залежить якість кінцевого результату такої діяльності. Означене стосується НСРД за кримінальними провадженнями.

Отже, оперативно-розшукові заходи та НСРД повинні забезпечити:

- виявлення, підтвердження первинної інформації про причетність у вчиненні злочину або її повне спростування;
- попередню оцінку ступеня суспільної небезпеки вчиненого;
- визначення напрямку подальших дій щодо службової особи, яка вчинила злочин.

Діяльність підрозділів ДСР НП України щодо протидії фактам прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою має включати всі можливі сили і засоби для досягнення поставленої мети, а саме:

- комплексний підхід до використання всіх сил та засобів правоохоронних органів, інших державних установ, а також громадських

організацій, які повинні брати участь та сприяти протидії проявам корупції та хабарництва;

- застосування різних тактичних прийомів оперативно-розшукових заходів та НСРД з метою виявлення фактів хабарництва службовою особою;
- використання всіх можливих засобів з метою отримання інформації;
- прогнозування результатів роботи оперативних підрозділів щодо протидії корупції та хабарництву;
- отримання доказів вчинення корупційного діяння чи злочину.

Запропоновані методичні рекомендації мають усунути наявні прогалини у організаційно-тактичному аспекті виявлення та документування злочинів означеної категорії, візуалізувати окремі тактичні елементи цієї діяльності та сприяти виробленню практичних вмінь і навичок роботи працівників підрозділів стратегічних розслідувань НП України за визначеним типовим алгоритмом, зокрема й у межах курсів підвищення кваліфікації та спеціалізації працівників підрозділів стратегічних розслідувань.

ДОДАТКИ

Додаток 1

ПРОТОКОЛ прийняття заяви про вчинене кримінальне правопорушення (або таке, що готується)

Місто (сел.) _____ «__» _____ 20__ року

_____ (слідчий, прокурор, інша службова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, найменування органу, прізвище, ініціали)

у присутності осіб:

_____ (їх прізвище, ім'я, по батькові, дата народження та місце проживання)

яким заздалегідь повідомлено про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання:

_____ (характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які застосовуються _____ при проведенні процесуальної дії, підписи осіб)

з дотриманням вимог статей 60, 104, 214 КПК України прийняв усну заяву від: _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, рік народження, посада,

_____ місце роботи і проживання заявника, контактний телефон,

_____ документ, що посвідчує особу)

про _____

_____ (кримінальне правопорушення)

Гр. _____ попереджений прокримінальну
(прізвище, ініціали заявника)
відповідальність згідно зі ст. 383 КК України за завідомо неправдиве
повідомлення про вчинення злочину.

Гр. _____ роз'яснено права заявника
(підпис заявника)
відповідно до ст. 60 КПК України:

- 1) отримати від органу, до якого він подав заяву, документ, що підтверджує її прийняття і реєстрацію;
- 2) подавати на підтвердження своєї заяви речі і документи;
- 3) отримати інформацію про закінчення досудового розслідування.

Гр. _____ заявив:
(прізвище, ініціали)

_____ (підпис заявника)

ЗМІСТ ЗАЯВИ:

1. Обставини події (дата, час, місце): _____

2. Яку матеріальну шкоду завдано протиправними діями, на яку суму, яким способом злочинці заволоділи майном (проникнення у житло чи інше приміщення, напад, вимагання, обман чи зловживання довірою); якщо проникнення, то яким шляхом (злам запірних пристроїв, підбір ключа, виставлення вікна, через квартиру, іншим способом); яке майно викрадено, де воно знаходилося, наявність документів, які підтверджують придбання і вартість втраченого майна, його прикмети, коли і де придбано:

_____

3. Чи застосовувалося фізичне насильство або погроза його застосування, у чому це конкретно виявилось, які предмети (ніж, пістолет, газовий балончик, палиця тощо) використовувалися під час нападу? Якщо було вимагання майна чи права на нього або вчинення будь-яких дій майнового характеру з погрозою застосування насильства, заподіяння тілесних ушкоджень, пошкодження майна тощо, то в чому конкретно виявилися ці дії? _____

_____

4. Чи заподіяні кому-небудь тілесні ушкодження, до якого медичного закладу звертався, де він розташований, чи перебував на стаціонарному або амбулаторному лікуванні? _____

5. Чи бачив особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, чи може її впізнати, за якими прикметами? _____

6. Чи підозрюється хто-небудь у вчиненні кримінального правопорушення? Якщо так, то вказати з якої причини, а також відомості про цю особу: _____

7. Чи були очевидці вчинення кримінального правопорушення, що відомо про них? _____

Заявником зазначено:

_____

(власноручно написати про ознайомлення та правильність викладених даних)

_____

(підпис)   (ініціали, прізвище, заявника)

Заяву прийняв:

_____

(слідчий, прокурор, інша службова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, посада, підпис, прізвище, ініціали)

« ___ » _____ 20 __ року

Додаток 2

_____
(прізвище, ініціали
заявника(потерпілого)

_____
індекс,адреса)

ДОВІДКА
про прийняття і реєстрацію заяви

Відповідно до п. 1 ч. 2 ст. 60 КПК України (п. 2 ч. 2 ст. 56 КПК України) повідомляю, що подана Вами заява (повідомлення) про кримінальне правопорушення: _____

(коротке викладення наведених обставин кримінального правопорушення)

_____

« ____ » _____ 201__ року прийнята та « ____ » _____ 201__ року зареєстрована в Єдиному реєстрі досудових розслідувань, реєстраційний № _____. Розпочато досудове розслідування.

_____
(слідчий, прокурор, посада, підпис, прізвище, ініціали)

« ____ » _____ 20__ року

**ПРОТОКОЛ
допиту свідка**

Місто (сел.) _____ « ____ » _____ 20 ____ року

Допит розпочато о « ____ » год. « ____ » хв.

Допит закінчено о « ____ » год. « ____ » хв.

_____ (слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)

розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ від « ____ » _____ 20 ____ року у приміщенні _____

в присутності осіб, яким роз'яснені вимоги ч. 3 ст. 66 КПК України про їх обов'язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії:

_____ (їх прізвище, ім'я, по батькові, дата народження та місце проживання, підпис)

яким заздалегідь повідомлено про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання: _____

(характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які застосовуються

_____ при проведенні цієї процесуальної дії, підписи осіб)

3

дотриманням вимог статей 65, 66, 95, 104, 106, 223, 224 КПК України, допитав як свідка:

1. Прізвище, ім'я та по батькові _____

2. Дата та місце народження _____

3. Національність _____

4. Громадянство _____

5. Освіта _____

6. Місце роботи (навчання) _____

7. Рід заняття та посада _____

8. Місце проживання (реєстрації) _____

9. Судимість _____

10. Чи являється депутатом (якої Ради) _____

11. Відомості про паспорт або інший документ, що засвідчує особу _____

Свідку роз'яснено, що його викликано для дачі показань у кримінальному провадженні

(вказати у зв'язку з чим та в якому провадженні він допитується)

Свідкові _____ роз'яснено зміст ст. 63 Конституції України про те, що особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначене законом _____

(підпис)

Свідкові _____ роз'яснено зміст ст. 18 КПК України про свободу від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів чи членів сім'ї.

_____ (підпис)

Свідкові _____ роз'яснено порядок проведення допиту та його права та обов'язки, передбачені ст. 66 КПК України, згідно якої:

1. Свідок має право:

1) знати, у зв'язку з чим і в якому кримінальному провадженні він допитується;

2) користуватися під час давання показань та участі у проведенні інших процесуальних дій правовою допомогою адвоката, повноваження якого підтверджуються згідно з положеннями статті 50 Кримінального процесуального кодексу України (*а саме: 1) свідоцтвом про право на зайняття адвокатською діяльністю; 2) ордером, договором із захисником або дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги*);

3) відмовитися давати показання щодо себе, близьких родичів та членів своєї сім'ї, що можуть стати підставою для підозри, обвинувачення у вчиненні ним, близькими родичами чи членами його сім'ї кримінального правопорушення, а також показання щодо відомостей, які згідно з положеннями статті 65 цього Кодексу не підлягають розголошенню (*а саме – не можуть бути допитані як свідки: 1) захисник, представник потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача, законний представник потерпілого, цивільного позивача у кримінальному провадженні – про обставини, які стали їм відомі у зв'язку з виконанням функцій представника чи захисника; 2) адвокати – про відомості, які становлять адвокатську таємницю; 3) нотаріуси – про відомості, які становлять нотаріальну таємницю; 4) медичні працівники та інші особи, яким у зв'язку з виконанням професійних або службових обов'язків стало відомо про хворобу, медичне обстеження, огляд та їх результати, інтимну і сімейну сторону життя особи – про відомості, які становлять лікарську таємницю; 5)*

священнослужителі – про відомості, одержані ними на сповіді віруючих; б) журналісти – про відомості, які містять конфіденційну інформацію професійного характеру, надану за умови нерозголошення авторства або джерела інформації; 7) професійні судді, народні засідателі та присяжні – про обставини обговорення в нарадчій кімнаті питань, що виникли під час ухвалення судового рішення, за винятком випадків кримінального провадження щодо прийняття суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, ухвали; 8) особи, які брали участь в укладенні та виконанні угоди про примирення в кримінальному провадженні, – про обставини, які стали їм відомі у зв'язку з участю в укладенні та виконанні угоди про примирення; 9) особи, до яких застосовані заходи безпеки, – щодо дійсних даних про їх особи; 10) особи, які мають відомості про дійсні дані про осіб, до яких застосовані заходи безпеки, – щодо цих даних. Не можуть без їх згоди бути допитані як свідки (та мають право відмовитися давати показання) особи, які мають право дипломатичної недоторканності, а також працівники дипломатичних представництв – без згоди представника дипломатичної установи);

4) давати показання рідною або іншою мовою, якою він вільно володіє, і користуватися допомогою перекладача;

5) користуватися нотатками і документами при даванні показань у тих випадках, коли показання стосуються будь-яких розрахунків та інших відомостей, які йому важко тримати в пам'яті;

6) на відшкодування витрат, пов'язаних з викликом для давання показань;

7) ознайомлюватися з протоколом допиту та заявляти клопотання про внесення до нього змін, доповнень і зауважень, а також власноручно робити такі доповнення і зауваження;

8) заявляти клопотання про забезпечення безпеки у випадках, передбачених законом;

9) заявляти відвід перекладачу.

2. Свідок зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді чи суду;

2) давати правдиві показання під час досудового розслідування та судового розгляду;

3) не розголошувати без дозволу слідчого, прокурора, суду відомості, які безпосередньо стосуються суті кримінального провадження та процесуальних дій, що здійснюються (здійснювалися) під час нього, і які стали відомі свідку у зв'язку з виконанням його обов'язків.

3. Особа, яку залучають до проведення процесуальних дій під час досудового розслідування як понятого або яка стала очевидцем таких дій, зобов'язана на вимогу слідчого, прокурора не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії.

Крім того, згідно частини 7 статті 224 Кримінального процесуального кодексу України за бажанням допитуваної особи вона має право викласти свої

показання власноручно. За письмовими показаннями особи їй можуть бути поставлені додаткові запитання.

_____ (підпис)

Свідка _____ Відповідно до ст. 67 попереджено про
(П.І.Б.)

кримінальну відповідальність, передбачену ст. 384 КК України (*Завідомо неправдиве показання*) та ст. 385 КК України (*Відмова свідка від давання показань*)

_____ (підпис)

Ознайомившись із своїми правами, свідок заявив, що бажає давати показання _____ мовою та викладати їх _____.
(вказати мову) (під запис або власноручно)

Послуг перекладача _____
(потребує, не потребує)

Під час давання показань користуватися правовою допомогою адвоката _____
(бажає, не бажає)

По суті заданих запитань свідок
_____ дав такі показання:

_____ (вказати отримані в результаті процесуальної дії відомості, важливі для цього кримінального провадження)

Показання зафіксовані на носії інформації

_____ (вказати характеристики носіїв інформації у випадку застосування технічних засобів фіксації)

які додаються до даного протоколу.

За результатами фіксування допиту технічними засобами від учасників процесуальної дії клопотання про внесення тексту показань до протоколу допиту _____
(надходили, не надходили)

Учасникам процесуальної дії повідомлено про спосіб ознайомлення із змістом протоколу, а саме

_____ (надання письмового протоколу, перегляд або прослуховування носіїв інформації у випадку застосування технічних засобів фіксації)

Ознайомившись із текстом протоколу допиту від учасників процесуальної дії клопотання про внесення до нього змін, доповнень і

зауважень _____
(не надходили; якщо надійшли, вказати, що саме)

Свідок _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Учасники _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)
_____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Допитав:

_____ (слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

Від підписання протоколу допиту відмовляюсь у зв'язку з _____

_____ (вказати причини такої відмови з боку свідка або іншого учасника процесуальної дії)

Свідок _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Захисник _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Поняті (у разі відсутності захисника):

46. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання) (підпис)

47. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання) (підпис)

_____ (слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

Додаток 4

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник _____ УСР
в Дніпропетровській області
ДСР Національної поліції України
полковник поліції

« ____ » _____ 2020

ПЛАН

проведення першочергових заходів щодо розкриття факту вимагання неправомірної вигоди, відомості про яке внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № - _____ ст. 368 ч. 3 КК України.

1. На розшук і затримання осіб, причетних до скоєння кримінального правопорушення, встановлення можливих свідків, очевидців, та інших осіб, що можуть володіти інформацією та орієнтувати о/с УСР в Дніпропетровській області або поліцейські підрозділи Національної Поліції України.

Вик. о/с УСР,
Строк: негайно

Відм. про виконання _____

2.Долучити матеріали проведення першочергових слідчих – розшукових заходів до матеріалів справи оперативного супроводження кримінального провадження.

Вик. УСР Якімець,
Строк: негайно

Відм. про виконання _____

3.Провести ретельне відпрацювання місця скоєння кримінального правопорушення, встановивши можливі шляхи відходу та інші заходи відповідно до плану.

Вик. о/с ВСД УСР
Строк: негайно

Відм. про виконання _____

**Начальник ВПК УСР
в Дніпропетровській області
ДСР Національної поліції України
підполковник поліції**

Андрій КАТАН

Додаток 5

Слідчому судді _____
(назва місцевого суду)

**КЛОПОТАННЯ
про проведення обшуку**

Місто (сел.) _____ «__» _____ 20__ року

_____
(слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)
розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного
реєстру досудових розслідувань за № _____ від «__» _____ 20__ року,
за ознаками

_____, -
(правова кваліфікація кримінального правопорушення з зазначенням статті (частини статті)
закону України про кримінальну відповідальність)

ВСТАНОВИВ:

_____
(короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з розслідуванням
якого

_____
подається клопотання; правова кваліфікація кримінального правопорушення з
зазначенням статті

_____
(частини статті) закону України про кримінальну відповідальність; підстави для обшуку;

_____
житло чи інше володіння особи або частина житла чи іншого володіння особи, де
планується

_____
проведення обшуку; особа, якій належить житло чи інше володіння, та особа, у
фактичному володінні якої

_____
воно знаходиться; речі, документи або осіб, яких планується відшукати)

Ураховуючи викладене, керуючись ст. 234 КПК України, –

ПРОШУ:

Задовольнити клопотання і винести ухвалу про дозвіл на проведення
обшуку в _____

(житло чи інше володіння особи або частину житла чи іншого володіння особи, де
планується проведення обшуку)

з метою відшукання і вилучення

(речі, документи або осіб, яких планується відшукати)

Додатки: 1. _____ на _____ арк.

(оригінали (копії) документів та інших матеріалів,
якими обґрунтовуються доводи вказані у
клопотанні)

2. Витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ від
«___» _____ 20 __ року.

Слідчий _____

(посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

«ПОГОДЖЕНО»

Прокурор _____

(посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

«___» _____ 20 __ року

**ПРОТОКОЛ ОГЛЯДУ
місця події**

Місто (сел.) _____ «__» _____ 20__ року

Огляд почато о “__” год. “__” хв.

Огляд закінчено о “__” год. “__” хв.

_____ (слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)

на підставі _____

(вказується ухвала слідчого судді, якщо проводиться огляд житла чи іншого володіння особи, якщо огляд місця

_____ події проводиться до початку кримінального провадження, вказуються відомості про заяву чи повідомлення про подію)

у відповідності ст. 104, 105, 106, 234, 237, 223 КПК України:

В присутності понятих:

1) _____ (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

2) _____ (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

яким Відповідно до ст.ст. 11, 13, 15, 223 КПК України роз'яснені їхні права і обов'язки.

За участю потерпілого:

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому Відповідно до ч. 1, 2 ст. 56. ст. 57 КПК України роз'яснені його права і обов'язки.

За участю підозрюваного:

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому Відповідно до ч. 3, 5, 6, 7 ст. 42 КПК України роз'яснені його права і обов'язки.

За участю захисника:

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому Відповідно доі ст. 46, 47 КПК України роз'яснені його права і обов'язки.
За участю представника:

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)
якому Відповідно доі ч. 5 ст. 44, ч. 4 ст. 58, ч. 2 ст. 59 КПК України роз'яснені його права і обов'язки.

За участю експерта (спеціаліста):

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)
яким Відповідно до ч.3, 4, 5 ст. 69; ч. 4, 5 ст. 71 КПК України роз'яснені їхні права і обов'язки.

За участю власника (користувача) приміщення чи іншого володіння особи _____

_____ (прізвище ім'я, по батькові, адреса)

Перед початком огляду переліченим особам роз'яснено їхнє право бути присутніми при усіх діях, які проводяться в процесі огляду, робити зауваження, що підлягають занесенню до протоколу. Особам, які беруть участь у проведенні огляду також роз'яснено про вимоги ч. 3 ст. 66 КПК України про їх обов'язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії, а також про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання:

_____ (характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які застосовуються

_____ при проведенні цієї процесуальної дії, підписи осіб)

Проведеним оглядом встановлено: _____
(вказується адреса житла чи іншого володіння особи)

Під час огляду виявлено _____

(вказуються сліди, речі, виявлені під час огляду)

Виявлене під час огляду вилучено: _____
(вказуються що в якій послідовності виявлено і яким чином опечатано)

Під час огляду застосовані технічні засоби: _____
(вказуються застосування фото -, відео зйомки, інших технічних та спеціальних засобів, їх технічні параметри)

Огляд проводився: _____
(вказуються погодні умови, освітлення, температура повітря інші дані які необхідні)

Протокол прочитаний, записано _____
(зауваження учасників огляду)

Учасники:

1. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)
2. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Поняті:

1. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)
2. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Огляд провів:

_____
(слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

ПРОТОКОЛ ОБШУКУ

Місто (сел.) _____ «__» _____ 20__ року

(слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)

Розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ від «__» _____ 20__ року на підставі ухвали слідчого судді _____

(реквізити ухвали)

від «__» _____ 20__ року, в період з «__» год. «__» хв. до «__» год. «__» хв.

За участю потерпілого:

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому Відповідно до ч. 1, 2 ст. 56, ст. 57 КПК України роз'яснені його права і обов'язки.

За участю підозрюваного:

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому Відповідно до ч. 3, 5, 6, 7 ст. 42 КПК України роз'яснені його права і обов'язки.

За участю захисника:

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому Відповідно доі ст. 46, 47 КПК України роз'яснені його права і обов'язки.

За участю _____ представника _____:

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому Відповідно доі ч. 5 ст. 44, ч. 4 ст. 58, ч. 2 ст. 59 КПК України роз'яснені його права і обов'язки.

За участю експерта (спеціаліста):

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

яким Відповідно до ч. 3, 4, 5 ст. 69; ч.4, 5 ст. 71 КПК України роз'яснені їхні права і обов'язки

За участю інших осіб:

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

яким Відповідно доі ст. _____ КПК України роз'яснені їхні права і обов'язки

У присутності понять:

- 1) _____
(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)
- 2) _____
(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)
-

_____ ,
яким Відповідно доі ст.ст. 11, 13, 15, 223 КПК України роз'яснені їхні права і обов'язки.

Особам, які беруть участь у проведенні обшуку роз'яснено про вимоги ч. 3 ст. 66 КПК України про їх обов'язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії, а також про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання:

_____ ,
(характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які застосовуються

_____ ,
при проведенні цієї процесуальної дії, підписи осіб)

Пред'явив гр-ну (ці) _____
(прізвище, ім'я, по батькові особи, яка обшукується, або особи

_____ ,
яка займає приміщення, що обшукується)
ухвалу слідчого судді про проведення обшуку.

Копію ухвали слідчого судді про проведення обшуку отримав

_____ ,
(прізвище, підпис особи, яка володіє житлом чи іншим володінням або іншої присутньої особи)

Запропонував видати зазначені в ухвалі

_____ ,
(предмети, документи, цінності або вказати місце, де переховується злочинець)
на що _____ заявив(ла) _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

У зв'язку з відмовою (частковим виданням) того, що вимагається, дотримуючись вимог 223, 233, 234, 236 КПК України провів обшук

_____ ,
(де, у кого, за якою адресою)

У ході проведення обшуку виявлено:

Під час обшуку приміщення _____
(де, у кого, за якою адресою)

був проведений обшук особи гр-на (ки) _____
(прізвище, ім'я, по батькові особи, яка обшукується)

У присутності понятих (якщо залучаються інші поняті зокрема тієї ж статі що й обшукуваний чи обшукувана):

1) _____
(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

2) _____
(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

_____ (обшук проводиться понятими тієї ж статі)

З метою проведення обшуку гр-на(ки) _____
(прізвище, ім'я, по батькові особи, яка обшукується)

був (була) залучений (а) _____
(прізвище, ім'я, по батькові, займана посада особи, яка проводить обшук, який проводиться особою тієї ж статі)

у якого (ї) під час обшуку було виявлено: _____
(предмети, документи, цінності та ін.)

Під час обшуку приміщення було виявлено: _____
(предмети, документи, цінності, розшукуваний злочинець та ін.)

Виявлені _____ пред'явлені понятим і
(предмети, документи, цінності та ін.)

іншим учасникам присутнім при обшуку.

Від _____ надійшли такі пропозиції
(прізвище, ім'я, по батькові)

та зауваження _____

Перераховане в протоколі обшуку _____
(вилучено, опечатано, залишено на зберігання, якщо вилучено, то куди відправлено для зберігання)

Протокол прочитаний вголос _____
(зауваження у часників обшуку і понятих)

Особа, яка обшукувалась _____
(прізвище, ім'я, по батькові, підпис)

Поняті присутні при обшуку особи:

1) _____
(прізвище, підпис)

2) _____
(прізвище, підпис)

Особа, в приміщенні якої проводився обшук _____
(прізвище, ім'я, по батькові,
підпис)

Поняті, присутні при обшуку приміщення: 1) _____
(прізвище, підпис)

2) _____
(прізвище, підпис)

Учасники обшуку:

_____
(прізвище, підпис)

_____
(прізвище, підпис)

_____
(прізвище, підпис)

_____
(прізвище, підпис)

Обшук провів _____
(прізвище, посада, звання, підпис)

Один примірник протоколу обшуку отримав _____
(прізвище, ім'я, по батькові особи, яка обшукується,

_____
або особи яка займає приміщення, що обшукується, підпис)

Додаток 8

_____

прізвище, ім'я, по батькові особи,

_____

якій надсилається повідомлення,

_____

її адреса)

ПОВІДОМЛЕННЯ про затримання

Місто (сел.) _____ «__» _____ 20__ року

Шановний (на) _____
(прізвище, ім'я, по батькові близького родича, члена сім'ї чи іншої особи за вибором
затриманого; батьків або

_____

усиновителя, опікуна, піклувальника, органу опіки та піклування – у разі затримання
неповнолітньої

_____

особи; представника розвідувального органу – у разі затримання співробітника кадрового
складу

_____

розвідувального органу України)

Відповідно до ст. 213 КПК України повідомляю Вас, що «__» _____
20__ року о ____ год. ____ хв. в порядку ст. _____ КПК України
затримано _____
(прізвище, ім'я, по батькові, рік народження)

Затриманий _____ утримується в
(прізвище, ім'я, по батькові, рік народження)

_____

(місце тимчасового тримання затриманого)

_____

(уповноважена службова особа, що здійснила затримання, підпис, посада, прізвище,
ініціали)

Службовий тел. _____

Додаток 9

**ПОВІДОМЛЕННЯ
про підозру**

Місто (сел.) _____ «__» _____ 20__ року

_____ (слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)
розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № _____ від «__» _____ 20__ року, за ознаками _____.
(правова кваліфікація кримінального правопорушення з зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність)
та встановивши наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до ст.ст. 42, 276, 277, 278 КПК України, -

ПОВІДОМИВ:

_____ (прізвище, ім'я,
по батькові, дату та місце

_____ народження, місце проживання,

_____ громадянство особи, яка
повідомляється

_____ про підозру)

про те, що він підозрюється у _____
(зміст підозри, правова кваліфікація кримінального правопорушення, у

_____ вчиненні якого підозрюється особа, із зазначенням статті (частини статті) закону України

Досудовим розслідуванням встановлено, що _____
(стислий виклад фактичних обставин кримінального правопорушення, у вчиненні якого
підозрюється особа,

_____ у тому числі зазначення часу, місця його вчинення, а також інших суттєвих обставин, відомих
на

_____ момент повідомлення про підозру)
_____

Слідчий _____
(посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

«ПОГОДЖЕНО»

Прокурор _____
(посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру та пам'ятка про процесуальні права та обов'язки вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний _____
(підпис, ініціали, прізвище)

«   » год. «   » хвилин «   » _____ 201__ року.

Повідомлення про підозру вручив:

Слідчий _____
(посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

Додаток 10

ПОСТАНОВА
про призначення судової експертизи техніко-криміналістичного
дослідження документу (грошових знаків)

Місто (сел.) _____ «__» _____ 20__ року

_____ (слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)
розглянувши матеріали досудового розслідування, внесеного до Єдиного
реєстру досудових розслідувань за № _____ від «__» _____ 20__
року, за ознаками _____,
(правова кваліфікація кримінального правопорушення з зазначенням статті (частини
статті)
закону України про кримінальну відповідальність)

ВСТАНОВИВ:

_____ (зміст обставин, які є підставами для прийняття постанови;

_____ мотиви прийняття постанови, їх обґрунтування)

Враховуючи, що для з'ясування обставин, що мають значення для
кримінального провадження, необхідні спеціальні знання, керуючись
ст. ст. 110, 242, 243 КПК України, –

ПОСТАНОВИВ:

1. Призначити _____ експертизу,
(найменування експертизи)

до проведення якої залучити _____

2. На вирішення експерта поставити такі питання: _____

3. Для дослідження експерту надати: _____

4. Для ознайомлення експерту надати: _____

5. Копію постанови направити _____

_____ (слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Закони України

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Київ: Просвіта, 1996. 80 с. (із наступними змінами та доповненнями).
2. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України: кодекс від 05.04.2001, редакція від 25.09.2020 URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України» від 13.04.2012р. № 4652-VI // Х.: Одісей, 2012. 360 с.
4. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 року // ВВР України. 2015. № 2. Ст. 124.
5. Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 (із наступними змінами та доповненнями).
6. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18.02.1992 року // ВВР України. 1992. № 22. Ст. 303 (з наступними змінами та доповненнями).
7. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою» від 04.06.2020 року // Голос України від 26.06.2020. № 105.
8. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 року // ВВР України. 1992. № 48. Ст. 65 (з наступними змінами та доповненнями).
9. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011.
10. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014.
11. Закон України «Про державну таємницю» від 21.01.1994.
12. Закон України Про захист економічної конкуренції від 11.01.2001.
13. Закон України Про електронні довірчі послуги від 05.10.2017 року // ВВР, 2017. № 45. ст. 400 (зі змінами від 14.01.2020 № 440-IX).
14. Закон України Про інформацію від 02.10.1992 року // ВВР України. 1992. № 48. Ст. 65 (з наступними змінами та доповненнями).
15. Закон України Про зв'язок від 16.05.1995 року // ВВР України. 1995. № 20. Ст. 143 (з наступними змінами та доповненнями).
16. Закон України Про електронні документи та електронний документообіг від 22.05.2003.
17. Закон України Про Антимонопольний комітет України від 26.11.1993.
18. Про виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 року №3477.
19. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Рим, 04.11.1950 року. Ратифікована 17.07.1997 року) / Збірка документів Ради

Європи, ратифікованих Україною. К.: Фенікс, 2006. 496 с.

Відомчі та міжвідомчі накази, інструкції

20. Про затвердження методики визначення автоматичних індикаторів ризиків, їх переліку та порядку застосування: наказ Держаудитслужби України від 11.09.2018 року № 198.

21. Настанови щодо етичної поведінки замовників під час здійснення публічних закупівель // <https://cutt.ly/WoCxNaN>

22. Кодекси поведінки щодо публічних закупівель // <https://cutt.ly/JoCczk5>

23. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 року №877.

24. Про затвердження Положення про Департамент стратегічних розслідувань НП України: Наказ НП України від 23.10.2019 № 1077.

25. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: Наказ МВС України від 27.04.2020 року №357.

26. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: Наказ МВС України від 08.02.2019 року №100.

27. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ МВС України 07.07.2017 №575.

28. Про затвердження Порядку взаємодії при розгляді звернень органів, що здійснюють досудове розслідування, прокуратури та виконанні запитів іноземних держав щодо виявлення та розшуку активів: Наказ МВС України від 20.10.2017 №869.

Підручники, навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

29. Дії працівників поліції у разі виявлення економічних злочинів: методичні рекомендації / Кубецька О. М., Лазарєв В. О., Неклеса О. В., Палешко Я. С., Санакоєв Д. Б. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т. внутр. справ, 2020. 76 с.

30. Албул С.В., Андрусенко С.В. Правові та організаційно-тактичні проблеми протидії організованій злочинності: навч. посібник. Одеса: ОДУВС, 2017. 142 с.

31. Міщанинець О.М. Конспект лекцій для спеціалізації працівників підрозділів стратегічних розслідувань. Дніпро: ДДУВС, 2020. 183 с.

32. Публічні закупівлі у громадах. Посібник для розпорядників бюджетних коштів / В. Нестуля, Ю. Кузько, М. Сімка : за заг. ред. Ангели Бочі. Київ. USAID. 2020. 40 с.

33. Дараган В.В. Виявлення та документування злочинів при здійсненні закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави та територіальної громади : навч. посіб. / В.В. Дараган. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 119 с.

34. Протидія злочинам у бюджетній сфері: метод. реком. / О.Є. Користін, С.С. Чернявський, В.І. Василичук та ін. за заг. ред. О.М. Джужі. К., 2012. 288 с.

35. Розслідування економічних злочинів: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. та доп. / М. А. Погорецький, О.О. Вакулик, Д.Б. Сергеева; за ред проф. М. А. Погорецького. К.: ВД «Дакор», 2015. 184 с.

36. Подолання протидії розслідуванню злочинів економічної спрямованості: наук.-практ. рекомендації / Пчолкін В.Д., Федосова О.В., Піддубний В.В. Харків : ХНУВС, 2019. 80 с.

37. Дії працівників поліції у разі виявлення економічних злочинів : методичні рекомендації / Кубецька О.М., Лазарєв В.О., Неклеса О.В., Палешко Я.С., Санакоєв Д.Б. Дніпро: ДДУВС, 2020. 76 с.

Монографії та інші наукові видання

38. Єфімов В.В. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів Національної поліції під час протидії злочинам у сфері державних закупівель : монограф. / В.В. Єфімов, В. В. Дараган, Т.О. Часова. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2016. 205 с.

39. Дараган В.В. Протидія злочинам у сфері державних закупівель підрозділами Департаменту захисту економіки Національної поліції України : монограф. / В.В. Дараган. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 224 с.

40. Дараган В.В. Оперативно-розшукова протидія злочинам у сфері державних закупівель: проблеми теорії та практики: монограф. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 352 с.

41. Доліновський Ю.С. Особливості виявлення та розслідування злочинів, що вчиняються під час здійснення публічних закупівель у сфері охорони здоров'я: дис. на здобуття наук. ступеня к.ю.н.: 12.00.09 / Ю.С. Доліновський. Львів, НУ «Львівська політехніка», 2018. 258 с.

42. Нагачевський С.В. Оперативно-розшукове виявлення та документування злочинів, вчинених службовими особами у сфері державних закупівель: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2014. 196 с.

43. Кікінчук В.В. Методика розслідування злочинів, пов'язаних з використанням бюджетних коштів в агропромисловому комплексі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.09. Дніпропетровськ, ДДУВС, 2014. 20 с.

44. Меденцев А.М. Розслідування злочинів, що вчиняються у сфері державних закупівель: Дис. на здобуття наук. ступеня к.ю.н.: 12.00.09 / А.М. Меденцев. Одеса, Міжнародний гуманітарний ун-т, 2015. 214 с.

VIII
НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДРОЗДІЛІВ СТРАТЕГІЧНИХ
РОЗСЛІДУВАНЬ

ВСТУП

Підрозділи Національної поліції України загалом, і Департаменту стратегічних розслідувань, як її структурного підрозділу, зокрема, виконують надзвичайно важливі функції у механізмі держави в цілому. Показово, що забезпечуючи постійну дію закону, при виконанні своїх завдань вони орієнтуються на ті ж закони і підзаконні акти, реалізують свої повноваження переважно в правових формах. Проте, розглядається усе це у розрізі компетенцій діяльності НПУ.

Тому більш ніж актуальним є питання про сутність і специфіку правової основи діяльності органів Національної поліції, її організації. Правові основи діяльності НПУ змістовно зумовлені їх місцем у механізмі держави і суспільства. Зазначимо, що НПУ – це органи виконавчої влади, що мають складну структурну організацію. Нерідко навіть у зв'язку з цим, до самих підрозділів НПУ застосовується термін «органи правоохоронного блоку», а до їх частин – «кримінальний блок», «поліція громадської безпеки» тощо.

Кожен «блок» реалізує встановлений і специфічний обсяг правоохоронних завдань і функцій: охорону громадського порядку, прав і свобод громадян, боротьбу з правопорушеннями і злочинністю у всіх їх видах; оперативно-розшукову і кримінальну процесуальну діяльність; забезпечення безпеки дорожнього руху та ін.

Сфери діяльності НПУ настільки великі й різноманітні, що об'єктивно досить часто з'являється потреба у формуванні, вдосконаленні, реконструкції цих органів, особливо їх спеціалізованих підрозділів, що здійснюють діяльність по боротьбі, наприклад, із загальнокримінальною чи економічною організованою злочинністю, корупцією, радикалізмом, екстремізмом, тероризмом, іншими актуальними правоохоронним напрямками. Тут слід вести мову про безперервну еволюцію організації та діяльності НПУ. І це також потрібно врахувати при аналізі правових основ у зазначеній галузі.

У юридичній доктрині використовується чимало синонімів поняття «правова основа»: «нормативно-правові основи», «правові засади», «юридична регламентація», «правове регулювання», тощо. Наведене свідчить про відсутність єдності поглядів науковців на таку категорію як «правова основа» і «нормативно-правове забезпечення».

У інституціональних документах, що стосуються діяльності правоохоронних органів, правовою основою, здебільшого, називається стала сукупність певних нормативних актів: Конституція України, закони України, укази Президента України, постанови Верховної Ради України, акти Кабінету Міністрів України та ін. Зрештою, під правовими основами діяльності підрозділів стратегічних розслідувань ДСР Національної поліції України розуміємо сукупність правових норм, що закріплюються у національних та

міжнародних нормативно-правових актах і регулюють суспільні відносини, що виникають в процесі її діяльності із надання поліцейських послуг в сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, надання послуг з допомоги особам, які її потребують, а також у сферах публічного адміністрування та взаємодії із іншими органами державної влади, місцевого самоврядування та громадськістю.

Термін «правова основа» свій зміст набуває не від поняття «нормативно-правовий акт», а від «норма права», яка в таких актах закріплюється. Саме норма права, як санкціоноване державою, формалізоване, загальнообов'язкове правило поведінки, є основою нормативних актів різного рівня. Важливим є також те, що вказане правило поведінки не є наслідком суспільного договору або нормою соціальною, воно є визнаним державою і охороняється його примусовою силою. Зазначимо, що право не зводиться до норм. Окрім норм, воно містить природне право і суб'єктивні права. Призначення норм полягає у тому, щоб соціально-правові претензії в сфері безпеки трансформувати у суб'єктивні права – юридичну форму можливих духовних і матеріальних благ. Тобто, право охоплює сферу не лише належного (нормативні та індивідуальні приписи і рішення), а й суцього (реальне використання юридичних можливостей, реальне використання обов'язків).

Основу нормативно-правового забезпечення складають формування та підтримка його нормативно-правової бази як юридичного засобу досягнення реальної упорядкованості системи протидії злочинності.

Нормативна база являє собою організаційно-функціональний образ системи протидії злочинності, виражений юридичною мовою і який відповідає її цільовому призначенню. При цьому правові норми забезпечують моделювання як самої системи протидії, так і її підсистем, нормування та формалізацію їх функціональних, організаційних та інформаційних структур, а також самі виконують інформаційну функцію.

Наразі, згідно із Законом України «Про Національну поліцію» та Положенням про ДСР НП України визначено, що правову основу їх діяльності складають норми права, закріплені в Конституції України, міжнародних договорах України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, законах України, актах Президента України та постановах Верховної Ради України, актах Кабінету Міністрів України (постановах та розпорядженнях), а також виданих відповідно до них актах Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції України та цьому Положенні.

Враховуючи викладене, у цих методичних рекомендаціях будуть розглянуті вказані нормативно-правові акти за їх юридичною силою та ступенем впливу на відповідні суспільні відносини.

1. КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ ЯК ОСНОВА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ СТРАТЕГІЧНИХ РОЗСЛІДУВАНЬ

Конституція України є законом прямої дії, що застосовується на всій території України та має найвищу юридичну силу. Інші закони і відомчі акти мають відповідати нормам Конституції, а в разі, якщо вони їй суперечать, є не дійсними. Пряма дія конституційних норм має безпосереднє відношення до здійснення діяльності підрозділів стратегічних розслідувань. Конституційні положення є основними у системі правового регулювання будь якої сфери суспільних відносин.

У ст. 1 Конституції України проголошується, що Україна є незалежна, суверенна, демократична, соціальна і правова держава. Саме в такій державі права і свободи людини і громадянина мають бути пріоритетними і всебічно захищеними. Розділ 2 Конституції проголошує основні права і свободи людини і громадянина, які визначають основу правового статусу громадянина України. Конституція надає особам право на власність, право в'їзду і виїзду з України, таємницю листування, телефонних розмов, поштової, телеграфної та іншої кореспонденції, недоторканність житла, особистості, права пересування і вибору місця проживання та інші права і свободи.

Згідно зі ст. 3 Конституції України, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Саме на запобігання та припинення протиправних посягань на основні невід'ємні права і свободи людини спрямована оперативно-розшукова діяльність, що і є свого роду гарантією з боку держави щодо їх непорушності.

Обмеження таких прав можливе тільки на підставі судового рішення. Саме про таке можливе обмеження прав громадянина говориться у законодавстві про оперативно-розшукову діяльність. Права і свободи людини і громадянина можуть бути обмежені відповідно до закону тільки в тій мірі, в якій це необхідно для захисту основ конституційного ладу, державного устрою, моралі, здоров'я, прав і законних інтересів інших осіб, забезпечення оборони і безпеки держави. Водночас, кожному громадянину, права і свободи якого обмежуються на підставі закону, Конституція гарантує судовий захист і не допускає фізичного і морального приниження честі, гідності та недоторканність особи.

Для правового регулювання діяльності підрозділів стратегічних розслідувань особливе значення мають ті конституційні положення, якими вирішуються питання загальної структури відповідних органів, основи їх взаємовідносин, порядок їх утворення, а також поставлені основні завдання, які вони мають виконувати. В цих розділах Конституції сформульовані принципи побудови правоохоронних органів і відправлення правосуддя в

державі. Так, Конституція України встановлює, що численність і структура військових та воєнізованих формувань (якими є і підрозділи Міністерства внутрішніх справ, Служби національної безпеки України, Прикордонні війська та інші), та їх функції визначаються тільки Верховною Радою України через прийняття законів.

Приписи Конституції України – юридична база для розробки і прийняття всіх інших законодавчих актів, в т.ч. актів з питань організації і діяльності судових і правоохоронних органів та їх компетенції в сфері оперативно-розшукової діяльності. Конституція України закріпила положення про розподіл державної влади в Україні на законодавчу, виконавчу і судову.

Професійна діяльність підрозділів стратегічних розслідувань, зміст якої становить передусім оперативно-розшукова діяльність, визначається, з одного боку, доцільністю та ефективністю заходів, що проводяться, а з іншого – правомірністю. Тобто, за будь-яких обставин ця діяльність має ґрунтуватись на нормах закону та підзаконних нормативних актах, і не може бути виправдана жодною оперативною, організаційною чи іншою доцільністю з точки зору суб'єктів її застосування.

Відтак, є неприпустимим у діяльності підрозділів Національної поліції України загалом, та стратегічних розслідувань зокрема, будь-яке неправомірне, недосконале застосування сил та засобів, внаслідок чого можливе спричинення шкоди державним та особистим інтересам громадян, що охороняються **Конституцією України** (ст. ст. 3, 8, 21-24, 28-32, 55).

Так, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю (ст. 3); в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується (ст. 8); усі люди є вільні і рівні у своїй гідності і правах. Права і свободи людини є невідчужуваними і непорушними (ст. 21); вони не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані (ст. 22); кожна людина має право на вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей (ст. 23); громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом (ст. 24); кожен має право на повагу до його гідності; ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню (ст. 28); кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність; ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом (ст. 29); кожному гарантується недоторканність житла; не допускається проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду чи обшуку інакше як за вмотивованим рішенням суду; у невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні злочину, можливий інший,

встановлений законом, порядок проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду і обшуку (ст. 30); кожному гарантується таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції; винятки можуть бути встановлені лише судом у випадках, передбачених законом, з метою запобігти злочинові чи з'ясувати істину під час розслідування кримінальної справи, якщо іншими способами одержати інформацію неможливо (ст. 31); ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України; не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини (ст. 32).

Окремі обмеження цих прав і свобод (наприклад, зняття інформації з каналів зв'язку, негласне проникнення у житлові приміщення тощо) мають винятковий і тимчасовий характер і можуть застосовуватись лише з санкції суду щодо особи, в діях якої є наявні ознаки тяжкого або особливо тяжкого злочину, та у випадках, передбачених законодавством України, з метою захисту прав і свобод інших осіб, забезпечення безпеки держави.

Згідно положень ст.ст. 55-56 Конституції України, кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Відповідно, у разі порушення прав і свобод людини, а також коли причетність до правопорушення особи, стосовно якої здійснювалась оперативно-розшукова діяльність, не підтвердилася, правоохоронні органи зобов'язані поновити порушені права та відшкодувати спричинену матеріальну та моральну шкоду.

Гарантією дотримання прав і свобод громадян під час здійснення оперативно-розшукової діяльності є прокурорський нагляд за їх здійсненням. Так, відповідно до п. 4 ч. 1 ст. 121 Конституції України на прокуратуру покладається функція нагляду за дотриманням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство.

Значними повноваженнями щодо забезпечення та захисту прав людини наділені суди загальної юрисдикції. Зокрема, статтею 124 Конституції України встановлено, що правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. Водночас, суди не лише забезпечують право людини на судовий захист, але й вирішують питання про застосування оперативно-технічних заходів у межах оперативно-розшукової діяльності (ст. 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність»), заходів забезпечення кримінального провадження (ст. 131 КПК України) та проведення відповідних негласних слідчих (розшукових) дій (ст. 246 КПК України).

Положення Конституції України є нормами прямої дії і чітко регламентують окремі положення діяльності підрозділів стратегічних

розслідувань НП України. Саме права та свободи людини і громадянина передусім є предметом цієї регламентації.

2. НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ СТРАТЕГІЧНИХ РОЗСЛІДУВАНЬ

Розвиваючи ідеї Основного закону, галузеве законодавство містить низку положень, які безпосередньо або опосередковано регулюють відносини у сфері оперативно-розшукової діяльності та складають наступний рівень нормативно-правової регламентації.

До цього рівня відносимо, в першу чергу, Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» як основний нормативно-правовий акт, що регулює оперативно-розшукові правовідносини.

Він містить норми, якими регламентовано, відповідно, поняття, завдання, правову основу, принципи ОРД, підрозділи, які її здійснюють та їх права та обов'язки (абз. другий част. 1 ст. 5 – *серед таких підрозділів визначено підрозділи Національної поліції – зокрема, кримінальної поліції, до складу якої входять і підрозділи Департаменту стратегічних розслідувань*), міжнародне співробітництво у сфері ОРД (ст. 5-1), підстави для проведення ОРД (ст. 6), права та обов'язки суб'єктів ОРД (ст. ст. 7, 8), гарантії законності під час здійснення ОРД (ст. 9), строки ведення ОРС та їх закриття (ст. ст. 9-1, 9-2), використання матеріалів ОРД (ст. 10), сприяння здійсненню ОРД (ст. 11), соціальний і правовий захист працівників оперативних підрозділів (ст. 12), соціальний і правовий захист особи, яка залучається до виконання завдань ОРД (ст. 13), та нагляд за додержанням законів під час її проведення (ст. 14).

До цього ж рівня можна віднести Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси, Податковий та Митний кодекси України, Закони України «Про прокуратуру», «Про Національну поліцію», «Про Службу безпеки України», «Про Державну прикордонну службу України», «Про Державну кримінально-виконавчу службу України», «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб».

Так, **законом України «Про Національну поліцію»** визначено, що поліція у своїй діяльності керується принципом верховенства права, який застосовується з урахуванням практики ЄСПЛ (ст. 6 Закону); під час виконання своїх завдань поліція забезпечує дотримання прав і свобод людини, гарантованих Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, і сприяє їх реалізації. Обмеження прав і свобод людини допускається виключно на підставах та в порядку, визначених Конституцією і законами України, за нагальної необхідності і в обсязі, необхідному для виконання завдань поліції (ч.1-2 ст. 7 Закону); поліція діє виключно на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України (ч. 1

ст. 8 Закону).

Окрім того у Законі визначено, що відповідно до покладених на поліцію завдань: здійснює превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень (п. 1 ч. 1 ст. 23); виявляє причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживає у межах своєї компетенції заходів для їх усунення (п. 2 ч. 1 ст. 23); вживає заходів з метою виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень; припиняє виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення (п. 3 ч. 1 ст. 23); вживає заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення (п. 4 ч. 1 ст. 23); забезпечує безпеку взятих під захист осіб на підставах та в порядку, визначених законом (п. 16 ч. 1 ст. 23); здійснює оперативно-розшукову діяльність відповідно до закону (п. 26 ч. 1 ст. 23).

У межах реалізації вказаних завдань поліція, окрім повноважень, визначених вказаними Законами, може застосовувати технічні прилади і технічні засоби, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису (п. 9 ч. 1 ст. 31, ст. 40) та спеціальні засоби, зокрема спеціальні маркувальні та фарбувальні засоби, пристрої світлозвукової дії, малогабаритні підривні пристрої для руйнування перешкод і примусового відчинення приміщень (п. 2 ч. 1 ст. 42); (п. 6 ч. 4 ст. 42).

Вид та інтенсивність застосування відповідного заходу примусу визначаються з урахуванням конкретної ситуації, характеру правопорушення та індивідуальних особливостей особи, яка його вчинила (ч. 3 ст. 43). Законом також визначено загальні правила застосування спеціальних засобів для забезпечення публічної безпеки і порядку (ст. 45).

Науково-технічні методи і засоби, внаслідок застосування яких під час досудового розслідування та в суді можуть з'явитись матеріально зафіксовані джерела доказів або додатки до них, відображені у окреслених нами відповідних статтях КПК України.

Механізм гарантування прав і свобод людини, закріплених нормами міжнародного законодавства та Конституцією України, детально регламентовано **Кримінальним процесуальним кодексом України**. Так, у **ст. 7** визначено загальні засади кримінального провадження, зміст яких розкрито у наступних статтях **Кодексу**. Зокрема, згідно положень **ст. 12**, кожному гарантується **право на свободу та особисту недоторканість**. Під час кримінального провадження ніхто не може триматися під вартою, бути затриманим або обмеженим у здійсненні права на вільне пересування в інший спосіб через підозру або обвинувачення у вчиненні кримінального правопорушення інакше як на підставах та в порядку, передбачених **КПК**. Водночас, затримання особи, взяття її під варту або обмеження у праві на вільне пересування в інший спосіб, здійснене за відсутності підстав або з порушенням порядку, передбаченого **КПК**, тягне за собою відповідальність,

встановлену законом.

Статтею 13 КПК гарантовано *недоторканість житла чи іншого володіння особи*, зокрема шляхом проникнення, проведення в них огляду чи обшуку інакше як за вмотивованим судовим рішенням, крім випадків, передбачених КПК України. Окрім того, під час кримінального провадження кожному гарантується *право на таємницю спілкування* у формі листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції, інших форм спілкування (**ст. 14**). Окремо зазначено, що втручання у таємницю спілкування можливе *лише на підставі судового рішення* у випадках, передбачених КПК, *із метою виявлення та запобігання тяжкому чи особливо тяжкому злочину*, встановлення його обставин, особи, яка вчинила злочин, *якщо в інший спосіб неможливо досягти цієї мети*. Інформація, отримана внаслідок такого втручання, не може бути використана інакше як для вирішення завдань кримінального провадження.

Зокрема, згідно **ч. 3 ст. 258 Глави 21 «Втручання у приватне спілкування»**, ніхто не може зазнавати втручання у приватне спілкування без ухвали слідчого судді. У розумінні законодавця *спілкуванням* є передання інформації у будь-якій формі від однієї особи до іншої безпосередньо або за допомогою засобів зв'язку будь-якого типу. *Спілкування є приватним*, якщо інформація передається та зберігається за таких фізичних чи юридичних умов, коли учасники спілкування можуть розраховувати на захист інформації від втручання інших осіб (**ч. 3 ст. 258**).

Втручанням у приватне спілкування є доступ до змісту спілкування за умов, якщо учасники спілкування мають достатні підстави вважати, що спілкування є приватним. Різновидами втручання в приватне спілкування визначено такі види негласних слідчих (розшукових) дій:

- 1) аудіо-, відеоконтроль особи (ст. 260);
- 2) арешт, огляд і виїмка кореспонденції (ст. 261-262);
- 3) зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (ст. 263);
- 4) зняття інформації з електронних інформаційних систем (ст. 264).

Невтручання у приватне (особисте і сімейне) життя гарантується положеннями **ст. 15 КПК**, згідно якої встановлено обмеження на збирання, зберігання, використання та поширення інформації про приватне життя особи без її згоди, крім випадків, передбачених КПК, а отримана таким шляхом інформація не може бути використана інакше як для виконання завдань кримінального провадження.

Статтею 16 КПК закріплено гарантію *недоторканості права власності*, позбавлення або обмеження якого під час кримінального провадження здійснюється лише на підставі вмотивованого судового рішення, ухваленого в порядку, передбаченому КПК, у т.ч. допускається тимчасове вилучення майна без судового рішення.

Право слідчого використовувати засоби спеціальної техніки у кримінальному провадженні, у загальному вигляді, передбачено *Главою 5*

«Фіксування кримінального провадження. Процесуальні рішення», а також окремими статтями, що безпосередньо регламентують порядок проведення слідчих (розшукових) дій, у т.ч. негласних.

До технічних засобів фіксування кримінального провадження відносяться фотозйомка, аудіо-, відеозапис, результати застосування яких долучаються до протоколу відповідної процесуальної дії у вигляді *додатків* (пп. 3-4 ч. 2 ст. 105) або також можуть визнаватись процесуальними джерелами доказів у вигляді *речових доказів* (ч. 2 ст. 84; ч. 1 ст. 98) чи *документів* (ч. 2 ст. 99). *Документом* є спеціально створений з метою збереження інформації матеріальний об'єкт, який містить зафіксовані за допомогою письмових знаків, звуку, зображення тощо відомості, які можуть бути використані як доказ факту чи обставини, що встановлюються під час кримінального провадження (ч. 1 ст. 99). Відповідно матеріали, в яких зафіксовані фактичні дані про протиправні діяння окремих осіб та груп осіб, зібрані оперативними підрозділами з дотриманням вимог ст. 99 КПК та Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», є документами та можуть використовуватися у кримінальному провадженні як докази.

Аналогічно, *протоколи* щодо проведення негласних слідчих (розшукових) дій, аудіо- або відеозаписи, фотознімки, інші результати, здобуті за допомогою застосування технічних засобів, вилучені під час їх проведення речі і документи або їх копії можуть використовуватися у доказуванні на тих самих підставах, що і результати проведення інших слідчих (розшукових) дій під час досудового розслідування (ч. 1 ст. 256 КПК).

Поряд із вирішенням питання про допустимість використання технічних засобів, законодавцем у КПК запроваджено окремі статті, присвячені використанню у кримінальному провадженні відповідних різновидів технічних засобів. Зокрема, аудіо-, відеозапис застосовують переважно у двох формах.

По-перше, як додаткові засоби фіксації інформації в процесі проведення слідчих (розшукових) дій (а) *допит*, у тому числі *одночасний допит двох чи більше вже допитаних осіб* (у т.ч. у режимі *відеоконференції*) (ст.ст. 224-226, 232); б) *пред'явлення для впізнання: особи* (у т.ч. у режимі *відеоконференції*) (ст.ст. 228, 232), *речей* (ст. 229), *трупа* (ст. 230); в) *обшук* (ст.ст. 233-236); г) *огляд: місцевості, приміщень, речей та документів* (ст. 237), *трупа* (ст. 238), *огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією* (ст. 239); д) *слідчий експеримент* (ст. 240); е) *освідування особи* (ст. 241), у т.ч. негласних, а також аналогічних за сутністю ОРЗ (ст. 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», п. 6 ч. 2 ст. 7 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність»).

Під час проведення зазначених оперативно-розшукових заходів, слідчих (розшукових) дій, у т.ч. негласних, та розгляду провадження у суді використовують засоби аудіовізуальної фіксації інформації, що суттєво доповнюють протокол слідчої (розшукової) дії й дозволяють більш повно та

наочно зафіксувати картину місця події, а також перебіг і результати проведення окремих ОРЗ, слідчих (розшукових) дій, у т.ч. негласних, та судового процесу.

По-друге, технічні засоби використовують для виявлення, закріплення та вилучення слідів і предметів, що можуть бути речовими доказами у кримінальному провадженні. Йдеться про різні прилади та пристрої, визначені у науковій літературі як техніко-криміналістичні. Потреба застосування зазначених технічних засобів виникає у разі виявлення предметів, що були знаряддями злочину або зберегли на собі сліди злочину чи стали об'єктами злочинних дій, а також інших предметів та документів, що можуть слугувати засобами для виявлення злочину і встановлення фактичних обставин справи.

Висновок щодо правомірності використання інших технічних засобів робить слідчий на підставі загальних засад кримінального провадження. При цьому існує єдине правило: будь-яке застосування допоміжних технічних засобів у процесі проведення слідчих (розшукових) дій обов'язково має відобразитися у протоколі відповідної слідчої (розшукової) дії.

Відповідно до змісту КПК, питання щодо використання технічних засобів покладено на розсуд слідчого. Але невикористання у певних ситуаціях тих чи інших технічних засобів може призвести до небажаних наслідків.

Негласні слідчі (розшукові) дії, передбачені **главою 21 КПК**, проводяться у випадках, якщо відомості про злочин та особу, яка його вчинила, неможливо отримати в інший спосіб. Вони проводяться виключно у кримінальному провадженні щодо тяжких або особливо тяжких злочинів. Негласні слідчі (розшукові) дії, передбачені ст.ст. **260, 263, 264, 268, 269, 270** проводяться із використанням технічних засобів.

Інші негласні слідчі (розшукові) дії, передбачені ст.ст. **262, 267, 271, 272, 274** можуть проводитись із використанням окремих технічних засобів та разом із носіями інформації бути предметом дослідження спеціалістів або експертів (ст. **266**).

Окреслені положення законів суттєво розширили можливості працівників інших оперативних підрозділів, зокрема Служби безпеки України, щодо використання засобів спеціальної техніки у протидії злочинності. Так, у ст. 15 **Закону України «Про організаційно правові основи боротьби з організованою злочинністю»** спеціальним підрозділам Служби безпеки України надається право використовувати спеціальні технічні засоби у випадках та порядку, передбачених **Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність»** та **Кримінальним процесуальним кодексом України**. Відповідно фактичні дані, отримані із застосуванням технічних засобів, можуть бути використані як докази у кримінальному судочинстві.

У **Законах України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві»** та **«Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів»** правоохоронним органам і їх оперативним підрозділам у тому числі надається право при реалізації заходів забезпечення

безпеки використовувати:

- засоби контролю й прослуховування телефонних та інших переговорів, звукозапису, візуального спостереження (ст. 7; ст. 8 відповідно);

- спецзасоби індивідуального захисту (ст. 7; ст. 7), спеціальні засоби активної оборони (ст. 3 Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів»).

Крім того, цей рівень включає в себе й ті Закони України, що прямо не регламентують ОРД, однак своїми приписами або визначають межі завдань, цілей чи безпосередньо об'єктів цієї діяльності, або впливають на специфічні відносини, які виникають, розвиваються та припиняються під час здійснення ОРД уповноваженими суб'єктами.

Такими законами, наприклад, є Закон України «Про державну таємницю», Закон України «Про інформацію», Закон України «Про статус суддів», Закон України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві», Закон України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», Закон України «Про запобігання корупції», Закон України «Про розвідувальні органи України», Закон України «Про контррозвідувальну діяльність», Закон України «Про Службу зовнішньої розвідки України», Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» та інші.

3. ОКРЕМІ ВІДОМЧІ ТА МІЖВІДОМЧІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ СТРАТЕГІЧНИХ РОЗСЛІДУВАНЬ

До цього рівня відносяться Укази Президента України, наприклад, щодо питань окремих пріоритетних напрямів та завдань боротьби зі злочинністю, організаційно-функціональних аспектів діяльності правоохоронних органів тощо та постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України про затвердження положень про нормативно-правове регулювання діяльності окремих функціональних структур, що діють у сфері боротьби зі злочинністю, численні нормативно-правові акти відомчого та міжвідомчого характеру на рівні наказів (спільних наказів), доручень, вказівок, інструкцій, різноманітних приписів тощо.

Зокрема, до таких можна віднести:

Інструкцію з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні;

Інструкцію про порядок використання правоохоронними органами можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів;

Про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні тощо.

Через специфічність ОРД, значна кількість відомчих нормативно-правових актів здебільшого містять відомості, що становлять державну таємницю, та, відповідно, мають гриф обмеження доступу.

Визначальним документом у діяльності ДСР НП України є **Стратегія боротьби з організованою злочинністю**, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2020 року № 1126-р, якою визначено напрями розвитку системи боротьби з організованою злочинністю та механізми реалізації державної політики у відповідній сфері в сучасних умовах.

Метою Стратегії визначено:

формування державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю шляхом запровадження міжнародних стандартів;

побудова ефективної системи боротьби з організованою злочинністю, що складається з підсистем правового, інституційного, наукового, інформаційно-аналітичного, фінансового та матеріально-технічного забезпечення, координації та взаємодії, контролю, а також міжнародного співробітництва.

Для підвищення ефективності боротьби з організованою злочинністю Стратегією визначено та вона базується на таких керівних принципах:

1) удосконалення нормативно-правового забезпечення, зокрема нормативне регулювання державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю, з урахуванням практики країн – членів ЄС;

2) визначення оптимальної системи державних органів, що здійснюють боротьбу з організованою злочинністю, забезпечення координації та взаємодії між ними та іншими державними органами щодо своєчасного виявлення, запобігання та припинення діяльності організованих злочинних угруповань, осіб, причетних до такої діяльності, і притягнення їх до відповідальності;

3) посилення можливостей щодо збирання оперативних даних та приведення інформаційного забезпечення державних органів, що здійснюють боротьбу з організованою злочинністю, у відповідність із міжнародними стандартами та забезпечення інтеграції вітчизняних інформаційних систем, зокрема з відповідними інформаційними системами країн – членів ЄС;

4) забезпечення ефективної взаємодії державних органів, що здійснюють боротьбу з організованою злочинністю, як на національному, так і на міжнародному рівні, зокрема із структурами країн – членів ЄС, міжнародними організаціями відповідної спрямованості;

5) зосередження уваги на виявленні, ліквідації кримінальних мереж, відстеженні грошових потоків і поверненні активів, одержаних від корупційних та інших злочинів;

6) запровадження новітніх підходів і стандартів до професійної освіти та підготовки співробітників (працівників) державних органів, що здійснюють

боротьбу з організованою злочинністю;

7) забезпечення участі в боротьбі з організованою злочинністю інших державних органів, інститутів громадянського суспільства, громадян, підвищення рівня поінформованості громадськості про небезпеку організованої злочинності.

Основними напрямками реалізації Стратегії визначено:

1) удосконалення нормативно-правового забезпечення боротьби з організованою злочинністю;

2) формування ефективної системи інституційного забезпечення боротьби з організованою злочинністю;

3) запровадження механізмів координації та взаємодії у сфері боротьби з організованою злочинністю;

4) запобігання організованій злочинності та боротьба із злочинними організаціями у сферах з високим ризиком її прояву;

5) інформаційно-аналітичне, наукове та кадрове забезпечення державних органів, що беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю;

6) залучення громадськості до активної участі в боротьбі з організованою злочинністю;

7) міжнародне співробітництво у сфері боротьби з організованою злочинністю.

Важливим напрямком реалізації Стратегії, у контексті змісту цих методичних рекомендацій, є Удосконалення нормативно-правового забезпечення боротьби з організованою злочинністю здійснюється шляхом:

1) внесення змін до Закону України “Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю” з урахуванням практики його застосування та необхідності подальшого вдосконалення, зокрема щодо оптимізації системи спеціально утворених державних органів для боротьби з організованою злочинністю, порядку взаємодії та координації державних органів, що беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю, інформаційно-аналітичного забезпечення, форм і методів боротьби з організованими злочинними угрупованнями;

2) нормативно-правового врегулювання питань щодо:

- визначення державного органу, відповідального за підготовку щорічної оцінки стану реалізації державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю та спеціальних звітів про стан організованої злочинності в Україні, основні напрями та результати боротьби з організованою злочинністю. Зазначений державний орган діятиме до утворення (визначення) координаційного органу (Національного координатора);

- впровадження систем проведення аналізу ризиків і кримінального аналізу в боротьбі з організованою злочинністю;

- забезпечення діяльності штатних негласних працівників, їх легендування та оперативного прикриття під час здійснення оперативно-розшукової діяльності та участі в кримінальних провадженнях;

- запровадження з урахуванням практики країн – членів ЄС програм захисту осіб (зокрема членів їх сімей і близьких родичів), які надають допомогу, сприяють оперативно-розшуковій діяльності та беруть участь у кримінальному провадженні щодо організованої злочинності;

- проведення аналізу щодо рівня відповідності відповідальності, встановленої кримінальним законом, суспільно небезпечному діянню, вчиненому організованою групою чи злочинною організацією, та в разі потреби підготовка пропозицій щодо посилення кримінальної відповідальності;

- запровадження механізму заохочення громадян, які сприяють боротьбі з організованою злочинністю.

З огляду на міжнародний, транснаціональний характер організованої злочинності, Стратегією також визначено, що міжнародне співробітництво у сфері боротьби з організованою злочинністю має здійснюватися шляхом:

- забезпечення дієвого співробітництва з Міжнародною організацією кримінальної поліції – Інтерполом, Європейським поліцейським офісом та іншими міжнародними партнерами на двосторонній та багатосторонній основі відповідно до національного законодавства і міжнародних договорів;

- підвищення ефективності співпраці з правоохоронними структурами іноземних держав, що здійснюється в такий спосіб:

- розвиток і перегляд договірно-правової бази, що регламентує міжнародне співробітництво у сфері боротьби з організованою злочинністю;

- обмін відомостями про організовані злочинні угруповання та осіб, що беруть участь в їх діяльності;

- організація та здійснення спільних оперативних заходів і транскордонних операцій щодо припинення організованої злочинної діяльності та запобігання їй;

- розширення обміну досвідом, стажування та спільне навчання фахівців спеціальних підрозділів із боротьби з організованою злочинністю, зокрема за напрямками, визначеними в статтях 27 і 29 Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності;

- ініціювання запровадження проектів міжнародної технічної допомоги, спрямованих на посилення можливостей органів, що здійснюють боротьбу з організованою злочинністю, щодо постачання сучасної спеціальної техніки, озброєння, інших засобів боротьби з організованою злочинністю;

- сприяння налагодженню багатосторонніх відносин із закладами освіти та науковими установами іноземних держав, які спеціалізуються на підготовці відповідних фахівців та проведенні кримінологічних досліджень.

Основним відомчим нормативно-правовим актом, яким керується у своїй діяльності Департамент стратегічних розслідувань та його територіальні підрозділи, є **Положення про ДСР**, затверджене наказом Національної поліції України від 23.10.2019 року №1077. Згідно з пунктом першим розділу 1 цього Положення – Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції

України є міжрегіональним територіальним органом у складі кримінальної поліції Національної поліції України, який бере участь у реалізації державної політики з питань боротьби з організованою злочинністю та *згідно із законодавством України здійснює оперативно-розшукову діяльність*.

Відомості про безпосередні функції і завдання органів та підрозділів поліції, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, а також відомості, що розкривають структуру та штатну чисельність підрозділів кримінальної поліції із функціями оперативної служби, підрозділів стратегічних розслідувань, відповідно до підпункту 9 пункту 1 та підпункту 4 пункту 9 Переліку відомостей, що становлять службову інформацію в системі Національної поліції України, затвердженого наказом НП України від 12.10.2018 року № 945, віднесено до службової інформації.

Службова інформація, в силу вимог частини 1 статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації», є інформацією з обмеженим доступом. Водночас, відповідно до частини 7 статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації», обмеженню доступу підлягає інформація, а не документ. Якщо документ містить інформацію з обмеженим доступом, до ознайомлення надається інформація, доступ до якої не обмежений. Тому у наступній частині цих методичних рекомендацій буде викладено інформацію з Положення, за винятком інформації про безпосередні функції і завдання Департаменту.

Згідно розділу 2 Положення, до завдань підрозділів ДСР відноситься реалізація повноважень Національної поліції України в частині боротьби з організованою злочинністю, злочинністю в органах державної влади та місцевого самоврядування, протидії корупції, захисту прав і свобод людини і громадянина та об'єктів права власності від протиправних посягань, а саме:

1) виявлення, припинення і попередження незаконної діяльності суспільно небезпечних організованих груп (далі – ОГ) і злочинних організацій (далі – ЗО), у тому числі в органах державної влади та місцевого самоврядування, які впливають на криміногенну ситуацію в державі та в окремих її регіонах;

2) здійснення заходів, спрямованих на координацію діяльності органів (підрозділів) поліції у сфері боротьби з тероризмом відповідно до компетенції, визначеної законодавством України;

3) протидія корупції серед посадових осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції», вжиття заходів з метою виявлення корупційних правопорушень і правопорушень, пов'язаних з корупцією, та їх припинення відповідно до законодавства України;

4) здійснення оперативно-розшукової діяльності, спрямованої на здобуття інформації про криміногенні процеси в злочинному середовищі, пов'язані з протиправною діяльністю окремих осіб та злочинних угруповань, схеми легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом;

5) організація та здійснення відповідно до законодавства України

заходів захисту працівників ДСР, інших органів та підрозділів Національної поліції України, забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства, членів їх сімей та близьких родичів цих осіб.

Відповідно до покладених на підрозділ обов'язків, ДСР має право:

1) залучати до виконання окремих робіт, участі у вивченні окремих питань вчених і фахівців, спеціалістів органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій (за погодженням з їх керівниками), представників інститутів громадянського суспільства;

2) скликати наради, утворювати консультативні, дорадчі та інші ради, комісії, колегії, робочі групи тощо для сприяння здійсненню покладених на нього завдань;

3) відповідно до компетенції в установленому порядку одержувати від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та їх посадових осіб, а також громадян та їх об'єднань інформацію, документи і матеріали, необхідні для виконання покладених на нього функцій;

4) користуватися в установленому порядку інформаційними базами даних Національної поліції України, Міністерства внутрішніх справ України, інших державних органів, державною системою урядового зв'язку та іншими технічними засобами.

ДСР має права, передбачені Кримінальним процесуальним кодексом України, Кодексом України про адміністративні правопорушення, законами України «Про Національну поліцію», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про запобігання корупції» та іншими актами законодавства України.

Окрім того, працівники ДСР мають право:

1) здійснювати оперативно-розшукову діяльність, спрямовану на виявлення та припинення злочинів вчинених суспільнонебезпечними ОГ та ЗО, у тому числі в органах влади, управління та місцевого самоврядування, а також комплексне використання джерел оперативної інформації, можливостей оперативних підрозділів та застосування оперативно-технічних засобів під час провадження в оперативно-розшукових справах, а також контроль за використанням коштів, призначених для проведення цієї роботи;

2) здійснювати оперативно-технічні заходи за оперативно-розшуковими справами, що знаходяться в їх провадженні;

3) у встановленому порядку запитувати та отримувати від посадових осіб, органів державної влади документи, довідкові та інші матеріали (у письмовій або усній формі), необхідні для прийняття рішень з питань, віднесених до компетенції ДСР;

4) користуватися в установленому порядку інформаційними ресурсами Національної поліції України, Міністерства внутрішніх справ України та інших державних органів з питань, що належать до компетенції ДСР;

5) створювати відповідно до Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» професійні спілки з метою здійснення представництва та захисту трудових, соціально-економічних прав та інтересів їх членів.

Здійснюючи оперативно-розшукову діяльність, оперативні підрозділи Національної поліції України керуються **відомчими нормативними актами**: рішеннями колегій, наказами, положеннями, інструкціями, що регулюють питання оперативно-розшукової діяльності. Вони містять тлумачення щодо застосування чинних правових норм, сформульованих вищими органами державної влади в законах, указах і постановах. Відомчі нормативні акти визначають методiku і тактику проведення оперативно-розшукових заходів, негласних слідчих (розшукових) дій, перелік і порядок використання оперативних та оперативно-технічних засобів, режим секретності та інші положення, обов'язкові для оперативних підрозділів.

До вказаної групи нормативно-правових актів спеціальної дії відносяться також **міжвідомчі накази** МВС України та Національної поліції, видані спільно з іншими суб'єктами оперативно-розшукової діяльності, якими затверджуються відповідні Інструкції щодо організації негласної роботи та оперативно-розшукової діяльності, організації та правил проведення оперативно-технічних заходів та негласних слідчих (розшукових) дій, організаційно-тактичні питання міжвідомчої взаємодії.

Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні (далі – Інструкція) визначає загальні засади та єдині вимоги до організації проведення негласних слідчих (розшукових) дій, у т.ч. із використанням спеціальних технічних засобів, слідчими органів досудового розслідування або за їх дорученням чи дорученням прокурора уповноваженими оперативними підрозділами, а також використання їх результатів у кримінальному провадженні.

Окрім того, Інструкцією визначено *підстави та порядок отримання дозволу на проведення НСРД; організацію проведення НСРД; особливості фіксації результатів НСРД та дослідження інформації; порядок засекречування та розсекречування матеріальних носіїв інформації щодо проведення НСРД; порядок знищення відомостей (матеріальних носіїв інформації щодо факту, методів та результатів), проведення НСРД; забезпечення права особи на інформацію щодо проведення стосовно неї НСРД.*

Інструкцією окреслено НСРД, що проводяться:

1) виключно у кримінальному провадженні щодо тяжких та особливо тяжких злочинів, а також надано їх визначення, зокрема: *аудіо-, відеоконтроль особи; зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (контроль за телефонними розмовами; зняття інформації з каналів зв'язку); зняття інформації з електронних інформаційних систем без відома її власника, володільця або утримувача; обстеження публічно недоступних місць, житла*

чи іншого володіння особи; спостереження за особою в публічно доступних місцях; аудіо-, відеоконтроль місця; негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослідження; спостереження за річчю або місцем у публічно доступних місцях; контроль за вчиненням злочину;

2) незалежно від тяжкості злочину: зняття інформації з електронних інформаційних систем або її частини, доступ до яких не обмежується її власником, володільцем або утримувачем чи не пов'язаний з подоланням системи логічного захисту; установа місцезнаходження радіоелектронного засобу.

Наказ МВС України від 07.07.2017 № 575 «Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні».

Вказаним наказом визначено перелік першочергових заходів та невідкладних слідчих (розшукових) дій при надходженні до органу, підрозділу поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та реагування на них. Зокрема, серед таких: установа базових станцій операторів мобільного (рухомого) зв'язку, що обслуговують територію, на якій знаходиться місце вчинення злочину, та можливих напрямків руху особи, яка його вчинила, а також інших місць з урахуванням обставин кримінального правопорушення.

Також, нормативним актом визначено особливості організації взаємодії при направленні оперативним підрозділом матеріалів за результатами оперативно-розшукової діяльності до органу досудового розслідування (у т.ч. із застосуванням спеціальних технічних засобів); порядок утворення СОГ для досудового розслідування кримінальних правопорушень, а також організація її роботи під час такого розслідування; виконання працівниками оперативного підрозділу органу, підрозділу поліції доручень слідчих про проведення слідчих (розшукових) дій, у т.ч. й негласних; особливості організації взаємодії при виконанні окремих слідчих (розшукових) дій та виконанні заходів забезпечення кримінального провадження; особливості організації взаємодії при розслідуванні різноманітних кримінальних правопорушень (проти життя, здоров'я, статевої свободи та статевої недоторканості особи; пов'язаних із незаконним обігом наркотичних засобів; у сфері господарської та службової діяльності; вчинених членами організованих груп чи злочинних організацій; за фактами повідомлення про загрозу безпеці людей, знищення чи пошкодження об'єктів власності, про незаконне поводження зі зброєю, боєприпасами, вибуховими речовинами; кіберзлочинів, тощо.

Водночас, важливу підгрупу таких документів складають окремі Рішення Конституційного Суду України та вказівки Вищого спеціалізованого суду України щодо офіційного тлумачення відповідних положень практики застосування норм чинного законодавства у контексті використання засобів

спеціальної техніки негласного отримання інформації. Саме такі документи розглядаються у цій частині посібника.

Рішення Конституційного Суду України від 20 жовтня 2011 року №12-рп/2011 у справі за конституційним поданням Служби безпеки України щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 62 Конституції України (справа №1-31/2011). У вказаному рішенні наявні положення, що мають вирішальне значення у ситуаціях застосування засобів спеціальної техніки суб'єктами та не суб'єктами ОРД.

Так, в аспекті конституційного подання щодо суб'єктів одержання доказів у кримінальному провадженні в результаті здійснення оперативно-розшукової діяльності положення першого речення частини третьої статті 62 Конституції України, відповідно до якого обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, на думку Суду слід розуміти так, що обвинувачення у вчиненні злочину не може ґрунтуватися на фактичних даних, одержаних в результаті оперативно-розшукової діяльності уповноваженою на те особою без дотримання конституційних положень або з порушенням порядку, встановленого законом, а також одержаних шляхом вчинення цілеспрямованих дій щодо їх збирання і фіксації із застосуванням заходів, передбачених Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність», особою, не уповноваженою на здійснення такої діяльності.

Судом зазначено, що фактичні дані про скоєння злочину чи підготовку до нього можуть бути одержані не тільки в результаті оперативно-розшукової діяльності уповноважених на це осіб, а й випадково зафіксовані фізичними особами, які здійснювали власні (приватні) фото-, кіно-, відео-, звукозаписи, або відеокамерами спостереження, розташованими як у приміщеннях, так і ззовні.

При оцінюванні на предмет допустимості як доказів у кримінальному провадженні фактичних даних, що містять інформацію про скоєння злочину чи підготовку до нього та подані в порядку, передбаченому КПК України, необхідно враховувати ініціативний або ситуативний (випадковий) характер дій фізичних або юридичних осіб, їх мету та цілеспрямованість при фіксуванні зазначених даних.

Конституційний Суд України вважає, що подані будь-якою фізичною або юридичною особою згідно з вимогами КПК України речі або документи (фактичні дані) не відповідають вимогам допустимості доказів, якщо вони одержані з порушенням прав і основоположних свобод людини, закріплених в Конституції України, зокрема внаслідок цілеспрямованих дій із застосуванням ОРЗ, передбачених Законом.

Рішення Конституційного Суду України від 20.01.2012 року №2-рп/2012 у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення частин першої, другої статті 32, частин другої, третьої статті 34 Конституції України (справа №1-9/2012), в аспекті окреслених питань:

- інформацією про особисте та сімейне життя особи є будь-які відомості та/або дані про відносини немайнового та майнового характеру, обставини, події, стосунки тощо, пов'язані з особою та членами її сім'ї, за винятком передбаченої законами інформації, що стосується здійснення особою, яка займає посаду, пов'язану з виконанням функцій держави або органів місцевого самоврядування, посадових або службових повноважень. Така інформація про особу є конфіденційною;

- збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди державою, органами місцевого самоврядування, юридичними або фізичними особами є втручанням в її особисте та сімейне життя. Таке втручання допускається винятково у випадках, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 05.10.2012 року №223-1446/0/4-12 «Про деякі питання порядку здійснення судового розгляду в судовому провадженні у першій інстанції відповідно до Кримінального процесуального кодексу України», у якому, зокрема, привертається увага судів до того, що доказами у кримінальному провадженні згідно зі ст. 84 КПК є фактичні дані, отримані у передбаченому КПК порядку, на підставі яких слідчий, прокурор, слідчий суддя і суд встановлюють наявність чи відсутність фактів та обставин, що мають значення для кримінального провадження та підлягають доказуванню.

Зауважено, що застосоване законодавцем при наданні визначення поняття «докази» формулювання «фактичні дані, отримані у передбаченому КПК порядку» та положення ч. 3 ст. 17 КПК про те, що обвинувачення не можуть ґрунтуватися на доказах, отриманих незаконним шляхом, свідчать, що відомості, матеріали та інші фактичні дані, отримані органом досудового розслідування в непередбаченому процесуальним законом порядку чи з його порушенням, є очевидно недопустимими, а це відповідно до ч. 2 ст. 89 КПК тягне за собою неможливість дослідження такого доказу або припинення його дослідження в судовому засіданні, якщо таке дослідження було розпочате.

Зазначене правило застосовується і щодо доказів, отриманих внаслідок істотного порушення прав та свобод людини (ст. 87 КПК) за умови підтвердження сторонами кримінального провадження їх очевидної недопустимості. В іншому випадку суд вирішує питання допустимості доказів під час їх оцінки в нарадчій кімнаті під час ухвалення судового рішення.

Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ від 05.04.2013 року №223-558/0/4-13 «Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження», де вказано на певну схожість між заходами забезпечення кримінального провадження та окремими

різновидами негласних слідчих (розшукових) дій, а також подано кваліфіковані роз'яснення (тлумачення) таких норм з метою однакового їх застосування на практиці.

Так, у ст. 159 та п. 7 ч. 1 ст. 162 КПК передбачено такий захід забезпечення кримінального провадження як тимчасовий доступ до документів, які знаходяться в операторів та провайдерів телекомунікацій та містять інформацію про зв'язок, абонента, надання телекомунікаційних послуг, у тому числі отримання послуг, їх тривалість, зміст (вихідні чи вхідні з'єднання, SMS, MMS тощо), маршрути передавання, а ст.ст. 263 та 268 КПК передбачено такі НСРД, як зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж та установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу відповідно. Зазначені процесуальні дії запропоновано відмежовувати так:

1) дії, передбачені ст.ст. 263 та 268 КПК, є негласними слідчими (розшуковими) діями, дозвіл на проведення яких надає слідчий суддя суду апеляційної інстанції. Інформація щодо цих дій, згідно із Законом України «Про державну таємницю» та пп. 4.12.4 і 4.12.5 Зводу відомостей, що становлять державну таємницю, містить відомості, що становлять державну таємницю. Водночас дії, передбачені ст. 159, п. 7 ч. 1 ст. 162 КПК, є заходами забезпечення кримінального провадження, дозвіл на застосування яких надає слідчий суддя суду першої інстанції, при цьому відомості щодо таких дій не становлять державної таємниці;

2) тимчасовий доступ надається до документів, які містять інформацію про зв'язок, абонента, надання телекомунікаційних послуг, у тому числі отримання послуг, їх тривалість, зміст (вихідні чи вхідні з'єднання, SMS, MMS тощо), маршрути передавання тощо і не дають можливості втрутитися у приватне спілкування, тобто отримати доступ до змісту інформації, що передається. А зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (ст. 263 КПК) є різновидом втручання у приватне спілкування, оскільки здійснюється доступ до змісту повідомлень будь-якого виду та інформації, що передається особою під час зв'язку;

3) у ст.ст. 159, 162 КПК передбачено отримання слідчим (прокурором) інформації про зв'язок, що відбувся в минулому (постфактум), у тому числі про місцезнаходження радіоелектронного засобу у певний день та час, водночас визначена у ст. 268 КПК НСРД – установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу – передбачає локалізацію (моніторинг) місцезнаходження радіоелектронного засобу в режимі реального часу (тобто дає змогу отримати інформацію про те, де перебуває відповідний засіб на момент спостереження за ним, визначити маршрут його перебування).

Відповідно до «Положення про Національну поліцію», одним з основних завдань Національної поліції є реалізація державної політики у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

провадить превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень. З метою реалізації означеного завдання НП України здійснює заходи спрямовані на:

- виявлення причин та умов, що сприяють учиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживає в межах своєї компетенції заходів щодо їх усунення;
- виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень; припиняє виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення;
- боротьбу з тероризмом, забезпечує ефективне використання сил і засобів під час проведення антитерористичних операцій.

Відповідно до положень про структурні Департаменти конкретизовані заходи, спрямовані на попередження, виявлення та припинення злочинів, що відносяться до їх компетенції, особливостей взаємодії зазначених органів у боротьбі з окремими найпоширенішими, тяжкими й особливо тяжкими видами злочинів.

З цього приводу видаються міжвідомчі інструкції. Наприклад, МВС і СБ України видали ряд спільних наказів щодо боротьби з наркоманією, тероризмом та ін.

У таких нормативних актах найчастіше передбачаються питання про взаємне оперативно-розшукове інформування суб'єктів ОРД; узгодження ними переліку та змісту оперативно-розшукової інформації, збирання, й використання якої може сприяти своєчасному й ефективному запобіганню, припиненню й розкриттю злочинів; спільному проведенню операцій із захоплення озброєних злочинців і т.д.

4. МІЖНАРОДНІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ СТРАТЕГІЧНИХ РОЗСЛІДУВАНЬ

Четвертий рівень складають міжнародно-правові угоди і договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та які, відповідно до ст. 9 Конституції України, є частиною національного законодавства України (наприклад, Європейська Конвенція про боротьбу з тероризмом, Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності тощо).

У цьому аспекті зазначимо, що проблема злочинності в даний час набуває зростаючого глобального характеру. Злочинність практично у всіх країнах світу перетворюється у серйозну перешкоду на шляху їх соціально-економічного, політичного і культурного розвитку, істотно знижуючи рівень життя населення, що викликає для світової спільноти необхідність спільного пошуку оптимальних форм співробітництва у вирішенні цієї проблеми. Правоохоронні органи зіткнулись з такими видами злочинів, як міжнародний тероризм, організована транснаціональна злочинність, торгівля людьми, кіберзлочинність, незаконна міграція, наркобізнес, торгівля зброєю та іншими, що становлять небезпеку не тільки для окремих держав, але й для всього людства, і потребують спільних зусиль і повсякденного співробітництва правоохоронних органів.

Співробітництво між державами у кримінальних провадженнях здійснюється задля досягнення цілей правосуддя. Воно може існувати як на стадії розслідування і розгляду кримінального провадження, так і після набрання законної сили рішенням (вироком) суду, і має багато аспектів.

Співробітництво держав, у тому числі й України, у галузі боротьби зі злочинністю розвивається на трьох рівнях: двосторонньому, регіональному й універсальному.

Двосторонній рівень співробітництва у боротьбі зі злочинністю сягає своїм корінням давнини. За сучасних умов воно не тільки не втратило свого значення – його роль невпинно зростає. Двосторонні угоди дозволяють більш повно врахувати характер відносин між двома державами, їхні інтереси за кожною конкретною проблемою. У зв'язку із цим найбільшого поширення набули двосторонні угоди з таких питань, як надання правової допомоги у кримінальних справах, видача злочинців, передача засуджених осіб для відбування покарання в країні, громадянами якої вони є тощо.

За даними Міністерства внутрішніх справ та Міністерства закордонних справ України у договірній практиці України на сьогодні налічується кілька десятків таких угод. Здебільшого це договори про правову допомогу в цивільних і кримінальних справах. У частині, що стосується кримінально-процесуальної сфери, ці угоди регулюють порядок взаємодії судово-слідчих органів двох країн у процесі здійснення кримінального переслідування осіб, що перебувають поза межами тієї держави, на території якої скоєно злочини.

Міждержавні й міжурядові двосторонні угоди зазвичай супроводжуються міжвідомчими, у яких конкретизується співробітництво окремих відомств, наприклад Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки України, Державної митної служби України, більш детально визначаються їхні завдання, порядок вирішення питань, що належать до їхньої компетенції.

Окрім двостороннього, Україна здійснює співробітництво й на регіональному рівні, що можна пояснити збігом інтересів і характером відносин країн певного регіону. Практика міжнародного співробітництва національних правоохоронних структур свідчить про те, що вагома робота в цьому напрямі проводиться з Радою Європи.

Про високий рівень такого співробітництва свідчать конвенції:

Європейська конвенція про видачу правопорушників від 1957 р. (підписана Україною 29 травня 1997 р., ратифікована 16 січня 1998 р.);

Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах від 1959 р. (підписана Україною 29 травня 1997 р., ратифікована 16 січня 1998 р.);

Європейська конвенція про міжнародну дійсність кримінальних вироків від 1970 р. (підписана Україною 9 червня 2000 р., ратифікована 26 вересня 2002 р.);

Європейська конвенція про передачу провадження у кримінальних справах від 1972 р. (ратифікована Україною 28 вересня 1995 р.);

Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом від 1990 р. (підписана Україною 29 травня 1997 р., ратифікована 26 січня 1998 р.);

Конвенція про передачу засуджених осіб від 1983 р. (ратифікована Україною 28 вересня 1995 р.) тощо.

Активну зовнішню політику у сфері юстиції, свободи та безпеки Україна проводить з Європейським Союзом. Одним із позитивних результатів налагодження співробітництва України з ЄС у галузі протидії злочинності є підписання 4 грудня 2009 р. **Угоди між Україною та Європейським поліцейським офісом (Європол) про стратегічне співробітництво.**

Першочергово підписання цієї Угоди між Україною та Європол викликано необхідністю посилення міжнародної співпраці у сфері боротьби зі злочинністю. Так, метою Угоди є посилення співробітництва країн-членів Європейського Союзу з Україною через Європол у сфері запобігання, виявлення, припинення та розслідування найнебезпечніших транснаціональних злочинів, а саме:

незаконний обіг наркотиків;

злочини, пов'язані з ядерними та радіоактивними речовинами;

нелегальна контрабанда іммігрантів;

торгівля людьми;

злочини, пов'язані з автотранспортними засобами;

підробка грошових знаків та інших платіжних засобів;

нелегальна діяльність, пов'язана з відмиванням грошей.

Укладення Угоди між Україною та Європол про стратегічне співробітництво не тільки сприяє діяльності України у сфері боротьби з організованою злочинністю на національному та міжнародному рівні, але й засвідчує прагнення нашої країни до поглиблення практичної взаємодії з європейськими правоохоронними інституціями.

Сьогодні, крім держав-членів Європейського Союзу, за двосторонніми стратегічними та оперативними угодами Європол співпрацює також із Канадою, США, Ісландією, Норвегією, Швейцарією, Туреччиною, Албанією, Боснією і Герцеговиною, Хорватією, Македонією, Молдовою й такими міжнародними організаціями, як Європейський банк розвитку та заощаджень, Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол), Всесвітня митна організація (WCO) та Європейський центр контролю за наркотиками і наркоманією (EMCDDA).

25 жовтня 2011 р. Європейський парламент прийняв **резолуцію щодо організованої злочинності в Європейському Союзі**, в якій окреслено головні стратегічні напрямки, на які мають спрямовуватися зусилля держав-членів і Співтовариства в цілому. Зокрема, наголошується на важливості удосконалення європейського законодавства, знищення вкоріненої на теренах ЄС організованої злочинності мафіозного типу, вдосконалення функціонування європейських структур, які є відповідальними за боротьбу з організованою злочинністю, і зміцнення відносин з іншими міжнародними інституціями, розробці заходів протидії в специфічних сферах діяльності організованої злочинності.

27 червня 2014 р. Підписано **Угоду про асоціацію між Україною і Європейським Союзом**, що стало поштовхом до результативного співробітництва в зазначеній сфері. У розділі III Угоди «Юстиція, свобода і безпека» особливе значення надається утвердженню верховенства права та укріпленню інституцій усіх рівнів у сфері управління, зокрема правоохоронних і судових органів.

Ст. 22 Угоди – «Боротьба зі злочинністю та корупцією» – націлена на посилення двостороннього, регіонального та міжнародного співробітництва з метою запобігання цим негативним явищам. Особлива увага приділяється вирішенню таких проблем, як незаконне переправлення через державний кордон нелегальних мігрантів, торгівля людьми і вогнепальною зброєю, незаконний обіг наркотиків, контрабанда товарів, економічні злочини, корупція у приватному і державному секторах, підробка документів, кіберзлочинність. Декларується, що Сторони віддані ефективному виконанню Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності та трьох протоколів до неї, інших відповідних міжнародних документів.

Відповідно до укладеної у 2014 р. **Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом**, Україна взяла на себе зобов'язання співпрацювати з ЄС у сфері боротьби з відмиванням коштів, з тероризмом та фінансуванням

тероризму, незаконним обігом наркотиків, з кримінальною та незаконно організованою чи іншою діяльністю — контрабандою, економічною злочинністю, корупцією, підробкою документів та кіберзлочинністю. Ці обов'язки визначає розділ III «Юстиція, свобода та безпека» Угоди про асоціацію.

П. 3 ст. 22 Угоди визначає, що «сторони посилюють двостороннє, регіональне та міжнародне співробітництво у цій сфері, зокрема, співробітництво із залученням Європолу». Згідно з п. 2 ст. 24 Угоди, сторони погодились розвивати подальше судове співробітництво між Україною та ЄС у цивільних справах на основі відповідних багатосторонніх правових документів, зокрема конвенції Гаазької конференції з міжнародного приватного права у сферах міжнародного правового співробітництва, судового процесу, а також захисту дітей.

Європейський поліцейський офіс (Європол) – правоохоронна інституція Європейського Союзу, до сфери повноважень якої належать боротьба транснаціональною злочинністю, торгівлею людьми, нелегальною міграцією, тероризм, незаконною торгівлею автотранспортом, розповсюдженням порнографії, виготовленням фальшивих грошей та інших платіжних засобів, відмиванням грошей, кіберзлочинами. На сьогодні співробітництво з Європолем регулюється положеннями Угоди між Україною та Європейським поліцейським офісом про оперативне та стратегічне співробітництво, підписаної у 2016 році та ратифікованої Законом від 12.07.2017.

Згідно з Угодою співробітництво включає як обмін інформацією, так і обмін спеціальними знаннями, загальними зведеннями, результатами стратегічного аналізу, інформацією щодо процедур кримінальних розслідувань, інформацією про методи запобігання злочинності, участь у навчальних заходах, а також надання консультацій та підтримки в окремих кримінальних розслідуваннях.

Національним контактним пунктом для України, який діє як центральний контактний пункт між іншими компетентними органами України та Європолем визначено відділ по взаємодії з Європолем Національної поліції України. У 2015 році ратифіковано Меморандум про взаєморозуміння між Україною та Європейським поліцейським офісом щодо встановлення захищеної лінії зв'язку. Завдяки встановленню захищеного каналу зв'язку SIENA інформаційний обмін між правоохоронними органами України та Європолем суттєво збільшився. Крім того, у 2017 році підписано Меморандум про взаєморозуміння між Україною та Європейським поліцейським офісом стосовно конфіденційності та забезпечення збереження інформації.

Метою діяльності Європолу є підтримка і посилення діяльності компетентних органів держав-членів та їх взаємного співробітництва у сфері запобігання і протидії організованій злочинності, тероризму та інших найбільш небезпечних форм злочинності, які зачіпають дві або більше держав-членів. Зараз у штаті Європола працює більше 900 осіб, серед них 185 офіцерів

зв'язку і приблизно 100 аналітиків. Ефективній роботі Європола сприяє створена цим агентством потужна інформаційна система, яка охоплює збирання, зберігання, обробку, аналіз інформації та відомостей, а також обмін даними з метою розслідування злочинів. Для цього існують робочі картотеки (ст. 14 Рішення Ради ЄС № 2009/371 про створення європейського поліцейського офісу), що містять докладні відомості про злочини, які належать до юрисдикції Європола, підозрюваних осіб, їх взаємодію в рамках злочинних спільнот, потенційних або реальних потерпілих.

Україна підписала угоду про співпрацю з Європейською організацією з питань юстиції 27 червня 2016 р. Угода була ратифікована Україною 8 лютого 2017 р. та набула чинності 2 вересня 2017 р. Метою угоди визначено посилення співробітництва між Україною та Євроюстом у боротьбі з тяжкими злочинами, зокрема організованою злочинністю та тероризмом. Компетентним органом в Україні для виконання угоди є Генеральна прокуратура України.

Угодою визначено, що Україна несе відповідальність згідно зі своїм національним законодавством за будь-яку шкоду, заподіяну особі в результаті юридичних чи фактичних помилок у даних, обмін якими був здійснений з Євроюстом. Угода про співробітництво передбачає можливість України відрядити до Євроюсту прокурора зі зв'язку, обсяг повноважень якого визначається Україною.

У Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності знайшли відображення концептуальні основи новітніх стратегій запобігання організованій злочинності. Перший напрямок охоплює стратегії з обмеження злочинної діяльності через скорочення наявних чи майбутніх можливостей для організованих злочинних груп діяти на законних ринках, використовуючи доходи від злочинів. Їх практичне втілення здійснюється за допомогою законодавчих, адміністративних та інших заходів. Другий напрямок у межах стратегій запобігання злочинності передбачає необхідність знизити рівень уразливості законної економіки для того, щоб перешкодити можливому проникненню в неї організованих злочинних угруповань.

Організація Об'єднаних Націй через свої відповідні структури визначає єдину антизлочинну політику для всіх держав світу. На Конгресах ООН із запобігання злочинності й кримінальної юстиції, які проводяться кожні п'ять років, розробляються загальносвітові стратегії протидії злочинності та її окремим видам.

У Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності термін «конфіскація» розкривається так: це остаточне позбавлення майна за постановою суду або іншого компетентного органу. А «майно» означає будь-які активи, матеріальні чи нематеріальні, рухомі чи нерухомі, виражені в речах чи в правах, а також юридичні документи або акти, які підтверджують право на такі активи чи інтерес до них.

Ст. 18 Конвенції ООН проти транснаціональної організованої

злочинності передбачає надання взаємної правової допомоги в розслідуванні, кримінальному переслідуванні та судовому розгляді, спрямованому на виявлення або відстеження доходів від злочинів, майна, засобів вчинення злочинів або інших предметів. Арешт і конфіскація майна членів організованих злочинних угруповань, а також корупціонерів, є стратегічним напрямом ЄС у боротьбі з організованою злочинністю.

Це знайшло відображення у «Внутрішній стратегії безпеки у дії», якою підтверджено необхідність перегляду існуючої нормативно-правової бази ЄС з конфіскації та повернення активів, щоб спрямувати зусилля на підрив економічної бази злочинців. Наголошується, що ЄС прийняло п'ять рамкових рішень, спрямованих на поліпшення процедури конфіскації та повернення активів (№ 2001/500/ЈНА, № 2003/577/ЈНА, № 2005/212/ЈНА, № 2006/783/ЈНА і № 2007/845/ЈНА).

Директива ЄС від 3 квітня 2014 р. № 2014/42/ЕU про арешт та конфіскацію предметів злочинної діяльності та доходів від неї передбачає застосування розширеної конфіскації, конфіскації без вироку суду (в рамках цивільного права), проведення конфіскації майна третіх сторін, а також замороження активів без постанови суду. З іншої сторони, серйозну увагу приділено гарантіям і механізмам захисту прав людини при застосуванні цього примусового заходу. Директива також містить положення щодо управління активами, які зобов'язують держави-члени управляти замороженими активами у належний спосіб, щоб вони не втратили своєї економічної цінності, перш ніж будуть конфісковані. Такі законодавчі зміни, на думку Європейської Комісії, підвищать здатність правоохоронних органів держав-членів ЄС заморожувати та конфісковувати злочинні активи, які були передані третім особам, або тоді, коли підозрювані особи зникли.

Міжнародне співробітництво у сфері протидії організованим злочинностям здійснюється *на глобальному рівні* (у рамках ООН та її структур), *регіональному* (у рамках інститутів та органів ЄС) *та національному* (у межах компетентних органів окремої країни),

Підтримка транскордонного співробітництва і кооперації між різними правоохоронними органами для поліпшення розслідування організованої злочинної діяльності вважається однією з найбільш ефективних стратегій зменшення негативного впливу організованої злочинності. Українські правоохоронні органи повинні якнайшвидше почати використовувати ті можливості, які вже існують у законодавчій площині.

Видається надзвичайно важливою активна співпраця українських компетентних органів із Європолем, Євроюстом. Для проведення досудового розслідування злочинів, скоєних організованими злочинними угрупованнями, однією з найбільш ефективних форм правової допомоги є інститут спільних слідчих груп. З огляду на катастрофічну ситуацію із поверненням в Україну доходів і майна, одержаних внаслідок корупційних злочинів, злочинів, учинених в рамках організованої злочинної діяльності, прийняття нових

прогресивних законів, які усувають «шпарини» у старому законодавстві та унеможлиблюють різноманітні схеми виводу злочинного капіталу із країни, є тими реальними діями із відновлення справедливості у суспільстві та покарання винних осіб.

5. ГАРАНТІЇ ЗАКОННОСТІ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ОРД ПІДРОЗДІЛАМИ СТРАТЕГІЧНИХ РОЗСЛІДУВАНЬ

Національне законодавство містить цілий комплекс положень, спрямованих на захист приватного життя та дотримання прав і свобод громадян у цій сфері.

Серед законодавчих положень, які забезпечують охорону таємниць особистого життя громадян та їх недоторканність, основне місце займають норми **Кримінального кодексу України**, що встановлюють кримінальну відповідальність за незаконне проникнення до житла чи до іншого володіння особи, незаконне проведення в них огляду чи обшуку, а також інші дії, що порушують недоторканність житла громадян (**ст. 162**), порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер (**ст. 163**), незаконне збирання, зберігання, використання, знищення, поширення конфіденційної інформації про особу або незаконну зміну такої інформації (**ст. 182**), незаконні придбання, збут або використання спеціальних технічних засобів отримання інформації (**ст. 359**), а також за протиправні дії, передбачені розділом XVI Кримінального кодексу України «Злочини у сфері використання ЕОМ (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку». Окрім гарантій матеріально-правового змісту, національне законодавство містить також низку гарантій процедурного характеру, які забезпечують ефективний захист приватного життя від несанкціонованого втручання.

Відповідно до положень **ст. 9 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність»** такими гарантіями є:

1) заборона проведення оперативно-розшукових заходів поза межами провадження за оперативно-розшуковими справами.

Відповідно до **ч. 1, 3, 4 ст. 9 цього Закону**, у кожному випадку наявності підстав для проведення оперативно-розшукової діяльності заводиться оперативно-розшукова справа. Без заведення оперативно-розшукової справи проведення оперативно-розшукових заходів, крім випадків, передбачених Законом (при перевірці осіб у зв'язку з допуском їх до державної таємниці, а також до роботи з ядерними матеріалами та на ядерних установках оперативно-розшукова справа не заводиться, при цьому така перевірка повинна тривати не більше двох місяців), забороняється.

Про заведення ОРС виноситься постанова, яка затверджується начальником або уповноваженим заступником начальника органу НП, органу

СБУ, Державної прикордонної служби України, Управління державної охорони України, розвідувального органу Міністерства оборони України, Служби зовнішньої розвідки України, оперативного підрозділу Державної фіскальної служби, органу або установи виконання покарань чи слідчого ізолятора. У постанові зазначаються місце та час її складання, посада особи, яка виносить постанову, її прізвище, підстава та мета заведення оперативно-розшукової справи.

Про заведення ОРС протягом доби письмово повідомляється прокурор.

На особу, яка підозрюється в підготовці до вчинення злочину, переховується від органів досудового розслідування, суду або ухиляється від відбування кримінального покарання, безвісти зникла, ведеться тільки одна оперативно-розшукова справа;

2) невідкладне поновлення порушених прав і відшкодування заподіяних матеріальних та моральних збитків у повному обсязі.

У випадках порушення прав і свобод людини або юридичних осіб в процесі здійснення оперативно-розшукової діяльності, а також у разі, якщо причетність до правопорушення особи, щодо якої здійснювались оперативно-розшукові заходи, не підтвердилась, суб'єкти здійснення ОРД зобов'язані невідкладно поновити порушені права і відшкодувати заподіяні матеріальні та моральні збитки в повному обсязі;

3) винятковий та тимчасовий характер обмежень прав і свобод людини та юридичних осіб. Під час здійснення ОРД не допускається порушення прав і свобод людини та юридичних осіб. Окремі обмеження цих прав і свобод мають винятковий і тимчасовий характер і можуть застосовуватись лише за рішенням слідчого судді з метою виявлення, попередження чи припинення тяжкого або особливо тяжкого злочину та у випадках, передбачених законодавством України, з метою захисту прав і свобод інших осіб, безпеки суспільства.

Громадяни України та інші особи мають право у встановленому законом порядку одержати від органів, на які покладено здійснення оперативно-розшукової діяльності, письмове пояснення з приводу обмеження їх прав і свобод та оскаржити ці дії;

4) відповідність оперативно-розшукових заходів ступеню суспільної небезпеки злочинних посягань та загрози інтересам суспільства і держави. При застосуванні оперативно-розшукових заходів працівники оперативних підрозділів зобов'язані враховувати їх відповідність ступеню суспільної небезпеки злочинних посягань та загрози інтересам суспільства і держави. ОРЗ, пов'язані з тимчасовим обмеженням прав людини, проводяться з метою запобігання тяжким або особливо тяжким злочинам, їх виявлення та припинення, розшуку осіб, які ухиляються від відбування кримінального покарання або безвісти зникли, захисту життя, здоров'я, житла і майна працівників суду і правоохоронних органів та осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, припинення розвідувально-підривної діяльності

проти України.

Спостереження за особою, річчю або місцем, а також аудіо-, відеоконтроль місця може проводитися з метою встановлення даних про особу та про її зв'язки у разі, коли є факти, які підтверджують, що нею готується тяжкий або особливо тяжкий злочин, для отримання відомостей, які вказують на ознаки такого злочину, для забезпечення безпеки працівників суду і правоохоронних органів та осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, членів їх сімей та близьких родичів цих осіб, а також з метою отримання розвідувальної інформації в інтересах безпеки суспільства і держави.

Для одержання інформації забороняється застосовувати технічні засоби, психотропні, хімічні та інші речовини, які пригнічують волю або завдають шкоди здоров'ю людей та навколишньому середовищу;

5) цільове використання результатів оперативно-розшукової діяльності. Забороняється передавати і розголошувати відомості про заходи безпеки та осіб, взятих під захист, або такі, що можуть зашкодити слідству чи інтересам людини, безпеці України. Забороняється оприлюднювати або надавати зібрані відомості, а також інформацію щодо проведення або не проведення стосовно певної особи оперативно-розшукової діяльності до прийняття рішення за результатами такої діяльності. Питання оприлюднення або надання такої інформації після прийняття рішення регулюється законодавством.

Одержані внаслідок ОРД відомості, що стосуються особистого життя, честі, гідності людини, якщо вони не містять інформації про вчинення заборонених законодавством дій, зберігання не підлягають і повинні бути знищені. Відомості, одержані внаслідок ОРД, щодо підготовки до терористичних актів чи їх вчинення окремими особами та групами зберігаються до 5 років.

Не підлягають передачі і розголошенню результати оперативно-розшукової діяльності, які, відповідно до законодавства України, становлять державну таємницю, а також відомості, що стосуються особистого життя, честі, гідності людини. За передачу і розголошення цих відомостей працівники оперативних підрозділів, а також особи, яким ці відомості були довірені при здійсненні оперативно-розшукової діяльності чи стали відомі по службі або роботі, підлягають притягненню до відповідальності згідно з чинним законодавством, крім випадків розголошення інформації про незаконні дії, що порушують права людини.

Підрозділи, що використовують автоматизовані інформаційні системи в оперативно-розшуковій діяльності, повинні забезпечити можливість видавати дані про особу на запит органів досудового розслідування, прокуратури, суду. В місцях зберігання інформації повинна бути гарантована її достовірність та надійність охорони;

б) підконтрольність та підзвітність підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність. Конституція України в ст. 3 наголошує: «Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість

діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави». Не піддаючи сумніву потенційну користь від покладення обов'язку щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина, а також контролю за їх дотриманням на усі без винятку органи державної влади, у той же час слід визнати, що через специфіку сфери оперативно-розшукової діяльності такі функції виконує обмежена кількість інстанцій.

При визначенні переліку суб'єктів, що контролюють або здійснюють нагляд у сфері ОРД, доцільно враховувати положення Закону України «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави».

Так, згідно зі ст. 6 зазначеного Закону, система цивільного контролю над воєнною організацією і правоохоронними органами держави складається з таких видів контрольно-наглядової діяльності:

- 1) парламентського контролю;
- 2) контролю, здійснюваного Президентом України;
- 3) контролю з боку органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування;
- 4) контролю з боку судових органів та нагляду з боку органів прокуратури;
- 5) громадського контролю.

При цьому законом визначено й самих суб'єктів контролю, якими є:

- 1) Верховна Рада України;
- 2) Уповноважений Верховної Ради України з прав людини;
- 3) Президент України;
- 4) Рада національної безпеки і оборони України;
- 5) Кабінет Міністрів України;
- 6) центральні та місцеві органи виконавчої влади в межах повноважень, визначених законом;
- 7) органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом;
- 8) прокуратура України;
- 9) судові органи України;
- 10) громадяни України та громадські організації, утворені відповідно до Конституції України для здійснення та захисту прав і свобод громадян та задоволення їхніх політичних, економічних, соціальних, культурних інтересів;
- 11) засоби масової інформації.

З іншого боку, з огляду на принцип конспіративності, притаманний діяльності оперативних підрозділів, та враховуючи віднесення інформації щодо багатьох аспектів їх роботи до державної таємниці, вважаємо, що перелік контрольно-наглядових інстанцій у сфері оперативно-розшукової діяльності буде обмеженим у порівнянні з правоохоронною сферою в цілому.

ВИСНОВКИ

Нормативно-правове забезпечення діяльності підрозділів стратегічних розслідувань характеризується наявністю двох взаємозалежних елементів: нормативно-правової та індивідуально-правової регламентації.

Нормативно-правовий елемент містить розробку і закріплення загальних, формально визначених правил поведінки. Він покликаний забезпечувати єдиний порядок регулювання суспільних відносин, що складає зміст діяльності підрозділів стратегічних розслідувань, шляхом створення, зміни або скасування правових норм, визначення сфери їх дії і суб'єктів реалізації.

Індивідуально-правовий елемент полягає у прийнятті владних індивідуально-правових рішень на основі загальних правил для вирішення конкретних юридичних ситуацій.

Правова основа діяльності цих підрозділів є не що інше, як сукупність взаємозалежних нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини в даній сфері з метою їх упорядкування, охорони і розвитку відповідно до суспільних вимог. Основне призначення нормативних актів – регламентувати організацію і функціонування системи протидії злочинності і забезпечувати її ефективний подальший розвиток.

Отже, юридичні норми, що містяться в даних нормативно-правових актах, мають регламентувати:

- організацію вищевказаної системи, тобто її основні завдання, принципи діяльності, структуру, місце цієї системи в державному механізмі;
- основні напрямки діяльності підрозділів ДСР НП України;
- права і обов'язки суб'єктів, що здійснюють управлінську, правозастосовну і контрольну-наглядову діяльність, порядок використання наданих їм сил, форм, методів, засобів;
- порядок взаємодії з іншими державними і недержавними установами, що не входять у дану систему.

Визначальне значення для формування правових основ діяльності підрозділів ДСР НП України має Конституція України. Основний закон визначає загальні напрями всієї державної політики і функціонування системи державної влади, визначаючи, наприклад: організацію і здійснення правосуддя (розділ VIII), контрольну-наглядову діяльність (розділ VII), повноваження органів влади і взаємовідношення між ними (розділи IV-VI).

Крім того, Конституція України в загальному вигляді визначила пріоритетні напрями розвитку держави і суспільства, матеріальні і духовні цінності, що підлягають захисту, конституційний лад держави, її суверенітет, адміністративно-територіальний устрій тощо.

Щодо інших законодавчих актів, то увесь їх масив може бути розділено на **три підгрупи**:

- акти, що фіксують основні параметри здійснення протидії

злочинності в межах державного механізму (наприклад, Закони України «Про основи національної безпеки України», «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними»);

- акти, що фіксують правовий статус і компетенцію окремих суб'єктів протидії злочинності в зазначеній сфері (наприклад, Закони України «Про державну податкову службу в Україні», «Про прокуратуру», «Про державну Прикордонну службу України», «Про Службу безпеки України» тощо);

- акти, що фіксують окремі питання забезпечення функціонування системи протидії злочинності (наприклад, Закони України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» тощо).

Що стосується підзаконних нормативно-правових актів, то їх основна роль полягає у деталізації законодавчих положень. На даному рівні правову основу діяльності правоохоронних органів щодо протидії злочинності складають:

1. Акти (постанови) Верховної Ради України, які приймаються, як правило, в політичних цілях з метою відзначення стану певної сукупності соціальних відносин, проблем, які є щодо їх функціонування, визначення напрямків і форм їх врегулювання.

2. Укази та розпорядження Президента України, які ухвалюються для вирішення питань, що не знайшли законодавчого врегулювання.

3. Акти (постанови та розпорядження) Кабінету Міністрів України. Ці нормативні акти містять положення щодо механізму реалізації політики держави у сфері правоохоронної діяльності та протидії злочинності.

4. Програмні документи, що містять комплекси заходів різного характеру, спрямованих на протидію злочинності.

5. Відомчі нормативно-правові акти, що представляють відповідну правотворчість суб'єктів протидії злочинності.

В цілому ж сучасна нормативно-правова база діяльності підрозділів стратегічних розслідувань щодо протидії злочинності характеризується певною недосконалістю з позиції комплексного охоплення всіх сторін і напрямків впливу на злочинність, а також змішуванням компетенції, дублюванням функціональних обов'язків окремих суб'єктів протидії злочинності. Наразі на сьогодні при розмежуванні функцій суб'єктів протидії злочинності існує ряд проблем і протиріч, обумовлених відсутністю точності у визначенні окремих сфер впливу.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Загальна декларація прав людини Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року

Неофіційний переклад

Витяг

Преамбула

Беручи до уваги, що визнання гідності, яка властива всім членам людської сім'ї, і рівних та невід'ємних їх прав є основою свободи, справедливості та загального миру: і

беручи до уваги, що зневажання і нехтування правами людини призвели до варварських актів, які обурюють совість людства, і що створення такого світу, в якому люди будуть мати свободу слова і переконань і будуть вільні від страху і нужди, проголошено як високе прагнення людей; і

беручи до уваги, що необхідно, щоб права людини охоронялися силою закону з метою забезпечення того, щоб людина не була змушена вдаватися як до останнього засобу до повстання проти тиранії і гноблення;

Генеральна Асамблея

проголошує цю Загальну декларацію прав людини як завдання, до виконання якого повинні прагнути всі народи і всі держави з тим, щоб кожна людина і кожний орган суспільства, завжди маючи на увазі цю Декларацію, прагнули шляхом освіти сприяти поважанню цих прав і свобод і забезпеченню, шляхом національних і міжнародних прогресивних заходів, загального і ефективного визнання і здійснення їх як серед народів держав-членів Організації, так і серед народів територій, що перебувають під їх юрисдикцією.

Стаття 1

Всі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах. Вони наділені розумом і совістю і повинні діяти у відношенні один до одного в дусі братерства.

Стаття 2

Кожна людина повинна мати всі права і всі свободи, проголошені цією Декларацією, незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань, національного чи соціального походження,

майнового, станового або іншого становища. Крім того, не повинно проводитися ніякого розрізнення на основі політичного, правового або міжнародного статусу країни або території, до якої людина належить, незалежно від того, чи є ця територія незалежною, підопічною, несамоврядованою або як-небудь інакше обмеженою у своєму суверенітеті.

Стаття 3

Кожна людина має право на життя, на свободу і на особисту недоторканність.

Стаття 5

Ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського, або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Стаття 7

Всі люди рівні перед законом і мають право, без будь-якої різниці, на рівний їх захист законом. Усі люди мають право на рівний захист від якої б то не було дискримінації, що порушує цю Декларацію, і від якого б то не було підбурювання до такої дискримінації.

Стаття 8

Кожна людина має право на ефективне поновлення у правах компетентними національними судами в разі порушення її основних прав, наданих їй конституцією або законом.

Стаття 9

Ніхто не може зазнавати безпідставного арешту, затримання або вигнання.

Стаття 10

Кожна людина, для визначення її прав і обов'язків і для встановлення обґрунтованості пред'явленого їй кримінального обвинувачення, має право, на основі повної рівності, на те, щоб її справа була розглянута прилюдно і з додержанням усіх вимог справедливості незалежним і безстороннім судом.

Стаття 11

1. Кожна людина, обвинувачена у вчиненні злочину, має право вважатися невинною доти, поки її винність не буде встановлена в законному порядку шляхом прилюдного судового розгляду, при якому їй забезпечують усі можливості для захисту.

2. Ніхто не може бути засуджений за злочин на підставі вчинення будь-якого діяння або за бездіяльність, які під час їх вчинення не становили злочину за національними законами або за міжнародним правом. Не може також

накладатись покарання тяжче від того, яке могло бути застосоване на час вчинення злочину.

Стаття 12

Ніхто не може зазнавати безпідставного втручання у його особисте і сімейне життя, безпідставного посягання на недоторканність його житла, тайну його кореспонденції або на його честь і репутацію. Кожна людина має право на захист закону від такого втручання або таких посягань.

Стаття 17

1. Кожна людина має право володіти майном як одноособово, так і разом з іншими.

2. Ніхто не може бути безпідставно позбавлений свого майна.

Стаття 29

2. При здійсненні своїх прав і свобод кожна людина повинна зазнавати тільки таких обмежень, які встановлені законом виключно з метою забезпечення належного визнання і поваги прав і свобод інших та забезпечення справедливих вимог моралі, громадського порядку і загального добробуту в демократичному суспільстві.

3. Здійснення цих прав і свобод ні в якому разі не повинно суперечити цілям і принципам Організації Об'єднаних Націй.

КОНВЕНЦІЯ
про захист прав людини і основоположних свобод

Витяг

(Зі змінами та доповненнями, внесеними Протоколом № 11 від 11 травня 1994 року, Протоколом № 14 від 13 травня 2004 року)

Дата підписання:	04.11.1950
Дата ратифікації Україною:	17.07.1997
Дата набрання чинності для України:	11.09.1997

Офіційний переклад

Уряди держав – членів Ради Європи, які підписали цю Конвенцію, беручи до уваги Загальну декларацію прав людини, проголошену Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 10 грудня 1948 року, беручи до уваги те, що ця Декларація має на меті забезпечити загальне та ефективне визнання і додержання проголошених у ній прав,

беручи до уваги те, що метою Ради Європи є досягнення тіснішого єднання між її членами і що одним із засобів досягнення цієї мети є забезпечення і розвиток прав людини та основоположних свобод,

знову підтверджуючи свою глибоку віру в ті основоположні свободи, які становлять підвалини справедливості та миру в усьому світі і які найкращим чином забезпечуються, з одного боку, завдяки дієвій політичній демократії, а з іншого боку, завдяки спільному розумінню і додержанню прав людини, від яких вони залежать,

сповнені рішучості, як уряди європейських держав, що є однодумцями і мають спільну спадщину політичних традицій, ідеалів, свободи і верховенства права, зробити перші кроки для забезпечення колективного гарантування певних прав, проголошених у Загальній декларації, домовилися про таке:

Стаття 1

Зобов'язання поважати права людини

Високі Договірні Сторони гарантують кожному, хто перебуває під їхньою юрисдикцією, права і свободи, визначені в розділі I цієї Конвенції.

Розділ I Права і свободи

Стаття 3 Заборона катування

Нікого не може бути піддано катуванню або нелюдському чи такому, що принижує гідність, поводженню або покаранню.

Стаття 5 Право на свободу та особисту недоторканність

1. Кожен має право на свободу та особисту недоторканність. Нікого не може бути позбавлено свободи, крім таких випадків і відповідно до процедури, встановленої законом:

- а) законне ув'язнення особи після засудження її компетентним судом;
- б) законний арешт або затримання особи за невиконання законного припису суду або для забезпечення виконання будь-якого обов'язку, встановленого законом;
- в) законний арешт або затримання особи, здійснене з метою допровадження її до компетентного судового органу за наявності обґрунтованої підозри у вчиненні нею правопорушення або якщо обґрунтовано вважається необхідним запобігти вчиненню нею правопорушення чи її втечі після його вчинення;
- г) затримання неповнолітнього на підставі законного рішення з метою застосування наглядових заходів виховного характеру або законне затримання неповнолітнього з метою допровадження його до компетентного органу;
- д) законне затримання осіб для запобігання поширенню інфекційних захворювань, законне затримання психічнохворих, алкоголіків або наркоманів чи бродяг;
- е) законний арешт або затримання особи з метою запобігання її недозволеному в'їзду в країну чи особи, щодо якої провадиться процедура депортації або екстрадиції.

2. Кожен, кого заарештовано, має бути негайно поінформований зрозумілою для нього мовою про підстави його арешту і про будь-яке обвинувачення, висунуте проти нього.

3. Кожен, кого заарештовано або затримано згідно з положеннями підпункту "в" пункту 1 цієї статті, має негайно постати перед суддею чи іншою посадовою особою, якій закон надає право здійснювати судову владу, і йому має бути забезпечено розгляд справи судом упродовж розумного строку або звільнення під час провадження. Таке звільнення може бути обумовлене гарантіями з'явитися на судові засідання.

4. Кожен, кого позбавлено свободи внаслідок арешту або тримання під вартою, має право ініціювати провадження, в ході якого суд без зволікання встановлює законність затримання і приймає рішення про звільнення, якщо затримання є незаконним.

5. Кожен, хто є потерпілим від арешту або затримання, здійсненого всупереч положенням цієї статті, має забезпечене правовою санкцією право на відшкодування.

Стаття 8

Право на повагу до приватного і сімейного життя

1. Кожен має право на повагу до свого приватного і сімейного життя, до свого житла і кореспонденції.

2. Органи державної влади не можуть втручатись у здійснення цього права, за винятком випадків, коли втручання здійснюється згідно із законом і є необхідним у демократичному суспільстві в інтересах національної та громадської безпеки чи економічного добробуту країни, для запобігання заворушенням чи злочинам, для захисту здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб.

**Закон України
Про оперативно-розшукову діяльність**

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 22, ст.303)

Витяги

Стаття 3. Правова основа оперативно-розшукової діяльності

Правову основу оперативно-розшукової діяльності становлять Конституція України, цей Закон, Кримінальний, Кримінальний процесуальний, Податковий та Митний кодекси України, закони України про прокуратуру, Національну поліцію, Національне антикорупційне бюро України, Державне бюро розслідувань, Службу безпеки, Державну прикордонну службу України, Державну кримінально-виконавчу службу України, державну охорону органів державної влади України та посадових осіб, статус суддів, забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, державний захист працівників суду і правоохоронних органів, інші законодавчі акти та міжнародно-правові угоди і договори, учасником яких є Україна.

Стаття 4. Принципи оперативно-розшукової діяльності

Оперативно-розшукова діяльність ґрунтується на принципах верховенства права, законності, дотримання прав і свобод людини.

Стаття 5. Підрозділи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність

Оперативно-розшукова діяльність здійснюється оперативними підрозділами:

Національної поліції – підрозділами кримінальної та спеціальної поліції;
Державного бюро розслідувань – оперативними, оперативно-технічними, внутрішнього контролю, забезпечення особистої безпеки;

Служби безпеки України – контррозвідкою, військовою контррозвідкою, захисту національної державності, спеціальними підрозділами по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю, оперативно-технічними, внутрішньої безпеки, оперативного документування, боротьби з тероризмом і захисту учасників кримінального судочинства та працівників правоохоронних органів;

Служби зовнішньої розвідки України – агентурної розвідки, оперативно-технічними, власної безпеки;

Державної прикордонної служби України – розвідувальним органом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону (агентурної розвідки, оперативно-технічним,

власної безпеки), підрозділами забезпечення внутрішньої безпеки та власної безпеки, оперативного документування, оперативно-розшуковими та оперативно-технічними;

управління державної охорони – підрозділом оперативного забезпечення охорони виключно з метою забезпечення безпеки осіб та об'єктів, щодо яких здійснюється державна охорона;

органів доходів і зборів – оперативними підрозділами податкової міліції та підрозділами, які ведуть боротьбу з контрабандою;

органів і установ виконання покарань та слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України;

розвідувального органу Міністерства оборони України – оперативними, оперативно-технічними, власної безпеки;

Національного антикорупційного бюро України – детективів, оперативно-технічними, внутрішнього контролю.

Проведення оперативно-розшукової діяльності іншими підрозділами зазначених органів, підрозділами інших міністерств, відомств, громадськими, приватними організаціями та особами забороняється.

Стаття 9. Гарантії законності під час здійснення оперативно-розшукової діяльності

У кожному випадку наявності підстав для проведення оперативно-розшукової діяльності заводиться оперативно-розшукова справа. Постанова про заведення такої справи підлягає затвердженню начальником органу Національної поліції або начальником відокремленого підрозділу територіального органу Національної поліції, органу Служби безпеки України, оперативного підрозділу органу Державного бюро розслідувань, Державної прикордонної служби України, охорони вищих посадових осіб, Служби зовнішньої розвідки України, оперативного підрозділу органів доходів і зборів, органу, установи виконання покарань чи слідчого ізолятора, розвідувального органу Міністерства оборони України, розвідувального органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, підрозділу Національного антикорупційного бюро України або його уповноваженим заступником.

Контроль за оперативно-розшуковою діяльністю здійснюється Національною поліцією, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, Службою безпеки України, Державним бюро розслідувань, Службою зовнішньої розвідки України, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, Управлінням державної охорони України, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань та пробації, розвідувальним органом Міністерства оборони України, Національним антикорупційним бюро

України.

На особу, яка підозрюється в підготовці до вчинення злочину, переховується від органів досудового розслідування, суду або ухиляється від відбування кримінального покарання, безвісти зникла, ведеться тільки одна оперативно-розшукова справа. Без заведення оперативно-розшукової справи проведення оперативно-розшукових заходів, крім випадку, передбаченого частиною четвертою цієї статті, забороняється. Про заведення оперативно-розшукової справи виноситься постанова, яка затверджується начальником або уповноваженим заступником начальника органу Національної поліції або начальником відокремленого підрозділу територіального органу Національної поліції, підрозділу Національного антикорупційного бюро України, органу Служби безпеки України, Директором Державного бюро розслідувань або його уповноваженим заступником, керівником територіального органу або його уповноваженим заступником, Державної прикордонної служби України, Управління державної охорони України, розвідувального органу Міністерства оборони України, Служби зовнішньої розвідки України, оперативного підрозділу органів доходів і зборів, органу або установи виконання покарань чи слідчого ізолятора. У постанові зазначаються місце та час її складання, посада особи, яка виносить постанову, її прізвище, підстава та мета заведення оперативно-розшукової справи. Про заведення оперативно-розшукової справи протягом доби письмово повідомляється прокурор.

При перевірці осіб у зв'язку з допуском їх до державної таємниці, до роботи з ядерними матеріалами та на ядерних установках, у зв'язку з призначенням на посади в розвідувальних органах України або залученням до конфіденційного співробітництва з такими органами, доступом осіб до розвідувальної таємниці, а також осіб, яким надається дозвіл на перебування без супроводу в контрольованих та стерильних зонах, зонах обмеженого доступу, що охороняються, та критичних частинах таких зон аеропортів, оперативно-розшукова справа не заводиться. Така перевірка повинна тривати не більш як два місяці.

Під час здійснення оперативно-розшукової діяльності не допускається порушення прав і свобод людини та юридичних осіб. Окремі обмеження цих прав і свобод мають винятковий і тимчасовий характер і можуть застосовуватись лише за рішенням слідчого судді з метою виявлення, попередження чи припинення тяжкого або особливо тяжкого злочину та у випадках, передбачених законодавством України, з метою захисту прав і свобод інших осіб, безпеки суспільства.

При наявності достатніх підстав дозвіл на проведення оперативно-розшукової діяльності дає керівник відповідного оперативного підрозділу, який несе відповідальність за законність здійснюваних заходів відповідно до чинного законодавства.

При застосуванні оперативно-розшукових заходів працівники

оперативних підрозділів зобов'язані враховувати їх відповідність ступеню суспільної небезпеки кримінально протиправних посягань та загрози інтересам суспільства і держави.

У випадках порушення прав і свобод людини або юридичних осіб в процесі здійснення оперативно-розшукової діяльності, а також у разі, якщо причетність до правопорушення особи, щодо якої здійснювались оперативно-розшукові заходи, не підтвердилась, Служба безпеки України, Державне бюро розслідувань, Національна поліція, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, Управління державної охорони України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань та пробації, розвідувальний орган Міністерства оборони України, розвідувальний орган центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, Служба зовнішньої розвідки України, Національне антикорупційне бюро України зобов'язані невідкладно поновити порушені права і відшкодувати заподіяні матеріальні та моральні збитки в повному обсязі.

Громадяни України та інші особи мають право у встановленому законом порядку одержати від органів, на які покладено здійснення оперативно-розшукової діяльності, письмове пояснення з приводу обмеження їх прав і свобод та оскаржити ці дії.

Забороняється передавати і розголошувати відомості про заходи безпеки та осіб, взятих під захист, або такі, що можуть зашкодити слідству чи інтересам людини, безпеці України. Забороняється оприлюднювати або надавати зібрані відомості, а також інформацію щодо проведення або непроведення стосовно певної особи оперативно-розшукової діяльності до прийняття рішення за результатами такої діяльності. Питання оприлюднення або надання такої інформації після прийняття рішення регулюється законом.

Підрозділи, що використовують автоматизовані інформаційні системи в оперативно-розшуковій діяльності, повинні забезпечити можливість видавати дані про особу на запит органів досудового розслідування, прокуратури, суду. В місцях зберігання інформації повинна бути гарантована її достовірність та надійність охорони.

Одержані внаслідок оперативно-розшукової діяльності відомості, що стосуються особистого життя, честі, гідності людини, якщо вони не містять інформації про вчинення заборонених законом дій, зберігання не підлягають і повинні бути знищені. Відомості, одержані внаслідок оперативно-розшукової діяльності, щодо підготовки до терористичних актів чи їх вчинення окремими особами та групами, зберігаються до 5 років.

Не підлягають передачі і розголошенню результати оперативно-розшукової діяльності, які відповідно до законодавства України становлять

державну таємницю, а також відомості, що стосуються особистого життя, честі, гідності людини. За передачу і розголошення цих відомостей працівники оперативних підрозділів, а також особи, яким ці відомості були довірені при здійсненні оперативно-розшукової діяльності чи стали відомі по службі або роботі, підлягають відповідальності згідно з чинним законодавством, крім випадків розголошення інформації про незаконні дії, що порушують права людини.

Оперативно-розшукові заходи, пов'язані з тимчасовим обмеженням прав людини, проводяться з метою запобігання тяжким або особливо тяжким злочинам, їх виявлення та припинення, розшуку осіб, які ухиляються від відбування кримінального покарання або безвісти зникли, захисту життя, здоров'я, житла і майна працівників суду і правоохоронних органів та осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, припинення розвідувально-підривної діяльності проти України.

Спостереження за особою, річчю або місцем, а також аудіо-, відеоконтроль місця може проводитися з метою встановлення даних про особу та про її зв'язки у разі, коли є факти, які підтверджують, що нею готується тяжкий або особливо тяжкий злочин, для отримання відомостей, які вказують на ознаки такого злочину, для забезпечення безпеки працівників суду і правоохоронних органів та осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, членів їх сімей та близьких родичів цих осіб, а також з метою отримання розвідувальної інформації в інтересах безпеки суспільства і держави.

Для одержання інформації забороняється застосовувати технічні засоби, психотропні, хімічні та інші речовини, які пригнічують волю або завдають шкоди здоров'ю людей та навколишньому середовищу.

Стаття 14. Нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності

Нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності здійснюється Генеральним прокурором, його заступниками, керівниками обласних прокуратур, їх першими заступниками та заступниками, а також уповноваженими наказом Генерального прокурора прокурорами Офісу Генерального прокурора та уповноваженими наказом керівника обласної прокуратури прокурорами відповідних обласних прокуратур.

Керівник місцевої прокуратури, а також уповноважені його наказом прокурори відповідної місцевої прокуратури здійснюють нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності в оперативно-розшукових справах, заведених піднаглядними їм територіальними оперативними підрозділами правоохоронних органів.

Прокурор в межах своєї компетенції:

1) безперешкодно входить в усі приміщення органів, які проводять

оперативно-розшукову діяльність;

2) вимагає для перевірки розпорядження, інструкції, накази та інші акти щодо оперативно-розшукової діяльності, оперативно-розшукові справи, реєстраційні, облікові, звітні, статистичні, аналітичні документи та інші відомості щодо здійснення оперативно-розшукових заходів;

3) доручає керівникам відповідних органів проведення у підвідомчих їм підрозділах перевірок з метою усунення порушень закону;

4) дає письмові вказівки про проведення оперативно-розшукових заходів з метою попередження та виявлення кримінальних правопорушень, про розшук осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду, ухиляються від відбування кримінального покарання, безвісно відсутні;

5) дає згоду на продовження строку проведення оперативно-розшукової діяльності;

6) отримує пояснення щодо порушень вимог закону від посадових осіб органів, які проводять оперативно-розшукову діяльність;

7) перевіряє скарги на порушення законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, з ознайомленням у необхідних випадках з оперативно-розшуковими матеріалами;

8) скасовує незаконні постанови про заведення або закриття оперативно-розшукової справи, зупинення або поновлення оперативно-розшукової діяльності чи про інші рішення, що суперечать закону;

9) вживає заходів щодо усунення порушень законності під час проведення оперативно-розшукової діяльності і щодо притягнення винних до встановленої законом відповідальності;

10) опротестовує незаконну постанову суду про дозвіл або відмову на проведення оперативно-розшукових заходів. Принесення протесту зупиняє проведення оперативно-розшукових заходів, дозвіл на які дано судом.

Відомості про осіб, які конфіденційно співробітничали або співробітничали з розвідувальним органом України, належність конкретних осіб до кадрового складу розвідувальних органів, а також форми, методи і засоби розвідувальної діяльності та організаційно-штатна структура розвідувальних органів до предмета прокурорського нагляду не належать.

Президент України
м. Київ, 18.02.1992 року

Л. Кравчук

Додаток 4

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 16 вересня 2020 р. № 1126-р

СТРАТЕГІЯ
боротьби з організованою злочинністю

Ця Стратегія визначає напрями розвитку системи боротьби з організованою злочинністю та механізми реалізації державної політики у відповідній сфері в сучасних умовах.

Стратегію розроблено з метою захисту прав і свобод людини та громадянина, інтересів суспільства і держави від загроз, пов'язаних з організованою злочинністю, а також з метою реалізації Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 26 травня 2015 р. № 287, Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності та зобов'язань, узятих Україною за Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

Загальна загроза організованої злочинності в Україні

В умовах збройної агресії проти України та намагання створити терористичні організації в державі організована злочинність становить пряму загрозу для національної безпеки.

Підвищення рівня тяжких та особливо тяжких злочинів, які вчинено у складі організованих груп і злочинних організацій, зокрема із застосуванням вогнепальної зброї, установлення корумпованих відносин між посадовими особами органів державної влади, органів місцевого самоврядування та криміналітетом, використання неконкурентних методів у фінансово-господарській діяльності підприємств негативно впливає на економічне зростання та пов'язаний з ним суспільний розвиток України.

Ескалація жорстокості та насильства, дестабілізація внутрішньої соціально-політичної ситуації призводить до порушення функціонування органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також підриву авторитету держави та її правоохоронних органів серед населення.

Організована злочинність є інструментом, що використовується спецслужбами іноземних держав для дестабілізації ситуації в Україні та завдання шкоди національній безпеці. Наявні умови для використання окремими громадськими об'єднаннями організованої злочинності як засобу політичної боротьби та придушення демократії.

Відсутність системного підходу до ведення боротьби з організованою

злочинністю, неналежний рівень взаємодії правоохоронних органів у відповідній сфері, застаріле та розбалансоване нормативно-правове забезпечення з питань боротьби з організованою злочинністю, недосконалість процедури моніторингу криміногенної ситуації, відсутність консолідованої об'єктивної методології оцінки загроз організованої злочинності, використання застарілих форм і методів боротьби з таким явищем призводить до загострення проблем, пов'язаних з організованою злочинністю, та низького рівня ефективності боротьби з нею.

З огляду на стан поширення організованої злочинності, складне безпекове середовище навколо України та криміногенну ситуацію всередині держави організація системної боротьби з організованою злочинністю повинна стати одним із пріоритетних завдань державної політики та потребує вжиття дієвих скоординованих міжвідомчих заходів і поглиблення міжнародного співробітництва.

Мета Стратегії

Метою Стратегії є:

формування державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю шляхом запровадження міжнародних стандартів;

побудова ефективної системи боротьби з організованою злочинністю, що складається з підсистем правового, інституційного, наукового, інформаційно-аналітичного, фінансового та матеріально-технічного забезпечення, координації та взаємодії, контролю, а також міжнародного співробітництва.

Формування державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю передбачає:

визначення на підставі інформації, отриманої в результаті здійснення практичних заходів боротьби з організованою злочинністю, конкретних напрямів протидії такій злочинності;

ідентифікацію ризиків і загроз, що виникають унаслідок організованої злочинної діяльності, постійний аналіз і реагування на них;

здійснення органами державної влади, інститутами громадянського суспільства та іноземними партнерами цілеспрямованих, перспективних та узгоджених заходів у сфері боротьби з організованою злочинністю;

забезпечення комплексного методичного підходу до боротьби з організованою злочинністю, що включає вжиття заходів до запобігання та припинення діяльності організованих злочинних угруповань як стратегічного (що намагаються вплинути на загрозу), так і оперативного (що намагаються вплинути на конкретні організовані злочинні угруповання та їх учасників) характеру;

впровадження в практику трьохетапної моделі формування державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю, що базується на прикладі політики ЄС щодо боротьби з тяжкими злочинами та організованою злочинністю.

Така модель ґрунтується на максимальній об'єктивності, взаємодії та

координації дій суб'єктів, зокрема громадянського суспільства та засобів масової інформації, а також стосується ефективності розподілу ресурсів і включає всі можливі законні методи.

Ця Стратегія буде реалізовуватися в три етапи.

Перший етап – оцінка загроз тяжких злочинів та організованої злочинності (СОСТА Україна).

Завданням першого етапу є проведення об'єктивної та всебічної оцінки ситуації, що склалася з організованою злочинністю в Україні.

У результаті виконання зазначеного завдання планується розробити оцінку загроз тяжких злочинів та організованої злочинності (СОСТА Україна), використання якої дасть змогу визначити поточні загрози, пов'язані з організованою злочинністю, її вплив на органи державної влади, органи місцевого самоврядування, суспільство, а також чинники, що спричиняють подальшу діяльність організованих злочинних груп, оцінити можливі в майбутньому загрози.

За результатами проведення оцінки загроз тяжких злочинів та організованої злочинності (СОСТА Україна) будуть зроблені аналітичні висновки, що сформуують політичні пріоритети, які трансформуються у стратегічні цілі. Затверджені стратегічні цілі є основою для розроблення комплексних планів заходів.

Другий етап – визначення обмеженої кількості стратегічних цілей згідно з висновками проведеної оцінки загроз тяжких злочинів та організованої злочинності (СОСТА Україна) і розроблення комплексних планів заходів.

Визначені пріоритети щодо боротьби з організованою злочинністю затверджуються міжвідомчою комісією – координаційним органом (Національним координатором), який проводить моніторинг і дає оцінку стану реалізації цієї Стратегії.

Відповідно до затверджених пріоритетів координаційним органом (Національним координатором) розробляються комплексні плани заходів (один або два плани за одним пріоритетом). У комплексному плані заходів визначається загроза, на подолання якої він спрямований, пропонуються засоби протидії на стратегічному та оперативному рівні, а також критерії успішності реалізації в кінці кожного етапу його виконання. Комплексні плани заходів можуть оновлюватися один раз на рік на основі проміжних результатів і нових загроз, що виникають з точки зору затверджених пріоритетів.

Третій етап – виконання комплексних планів заходів.

На цьому етапі вживаються заходи, необхідні для реалізації комплексних планів заходів і досягнення цілей Стратегії в цілому.

Кожний комплексний план заходів виконується державними органами, що здійснюють боротьбу з організованою злочинністю, із залученням у разі потреби представників громадянського суспільства. Про хід виконання, завершення або причини невиконання таких планів заходів інформується координаційний орган (Національний координатор).

Державні органи виконують комплексні плани заходів на національному та регіональному рівні.

Керівні принципи

Для підвищення ефективності боротьби з організованою злочинністю Стратегія базується на таких принципах:

удосконалення нормативно-правового забезпечення, зокрема нормативне регулювання державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю, з урахуванням практики країн – членів ЄС;

визначення оптимальної системи державних органів, що здійснюють боротьбу з організованою злочинністю, забезпечення координації та взаємодії між ними та іншими державними органами щодо своєчасного виявлення, запобігання та припинення діяльності організованих злочинних угруповань, осіб, причетних до такої діяльності, і притягнення їх до відповідальності;

посилення можливостей щодо збирання оперативних даних та приведення інформаційного забезпечення державних органів, що здійснюють боротьбу з організованою злочинністю, у відповідність із міжнародними стандартами та забезпечення інтеграції вітчизняних інформаційних систем, зокрема з відповідними інформаційними системами країн – членів ЄС;

забезпечення ефективної взаємодії державних органів, що здійснюють боротьбу з організованою злочинністю, як на національному, так і на міжнародному рівні, зокрема із структурами країн – членів ЄС, міжнародними організаціями відповідної спрямованості;

зосередження уваги на виявленні, ліквідації кримінальних мереж, відстеженні грошових потоків і поверненні активів, одержаних від корупційних та інших злочинів;

запровадження новітніх підходів і стандартів до професійної освіти та підготовки співробітників (працівників) державних органів, що здійснюють боротьбу з організованою злочинністю;

забезпечення участі в боротьбі з організованою злочинністю інших державних органів, інститутів громадянського суспільства, громадян, підвищення рівня поінформованості громадськості про небезпеку організованої злочинності.

Реалізація Стратегії

Ця Стратегія буде реалізовуватися протягом п'яти років з моменту її схвалення за рахунок коштів державного бюджету, передбачених на утримання державних органів, що беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Стратегію планується реалізовувати послідовно на основі оптимальних рішень, які повинні враховувати практику країн – членів ЄС, а також забезпечувати стійке функціонування, координацію та ефективність роботи державних органів, що беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю.

Основними напрямками реалізації Стратегії є:

удосконалення нормативно-правового забезпечення боротьби з організованою злочинністю;

формування ефективної системи інституційного забезпечення боротьби з організованою злочинністю;

запровадження механізмів координації та взаємодії у сфері боротьби з організованою злочинністю;

запобігання організований злочинності та боротьба із злочинними організаціями у сферах з високим ризиком її прояву;

інформаційно-аналітичне, наукове та кадрове забезпечення державних органів, що беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю;

залучення громадськості до активної участі в боротьбі з організованою злочинністю;

міжнародне співробітництво у сфері боротьби з організованою злочинністю.

Удосконалення нормативно-правового забезпечення боротьби з організованою злочинністю здійснюється шляхом:

внесення змін до Закону України “Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю” з урахуванням практики його застосування та необхідності подальшого вдосконалення, зокрема щодо оптимізації системи спеціально утворених державних органів для боротьби з організованою злочинністю, порядку взаємодії та координації державних органів, що беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю, інформаційно-аналітичного забезпечення, форм і методів боротьби з організованими злочинними угрупованнями;

нормативно-правового врегулювання питань щодо:

- визначення державного органу, відповідального за підготовку щорічної оцінки стану реалізації державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю та спеціальних звітів про стан організованої злочинності в Україні, основні напрями та результати боротьби з організованою злочинністю. Зазначений державний орган діятиме до утворення (визначення) координаційного органу (Національного координатора);

- впровадження систем проведення аналізу ризиків і кримінального аналізу в боротьбі з організованою злочинністю;

- забезпечення діяльності штатних негласних працівників, їх легендування та оперативного прикриття під час здійснення оперативно-розшукової діяльності та участі в кримінальних провадженнях;

- запровадження з урахуванням практики країн – членів ЄС програм захисту осіб (зокрема членів їх сімей і близьких родичів), які надають допомогу, сприяють оперативно-розшуковій діяльності та беруть участь у кримінальному провадженні щодо організованої злочинності;

- проведення аналізу щодо рівня відповідності відповідальності, встановленої кримінальним законом, суспільно небезпечному діянню, вчиненому організованою групою чи злочинною організацією, та в разі

потреби підготовка пропозицій щодо посилення кримінальної відповідальності;

- запровадження механізму заохочення громадян, які сприяють боротьбі з організованою злочинністю.

Формування ефективної системи інституційного забезпечення боротьби з організованою злочинністю здійснюється з урахуванням утворення нових правоохоронних інституцій. Для цього необхідно розмежувати та конкретизувати функції щодо боротьби з організованою злочинністю, визначивши такі підсистеми інституційного забезпечення:

боротьба з організованою злочинністю:

- державні органи, основною функцією яких є боротьба з організованою злочинністю (спеціально визначений підрозділ у структурі Національної поліції та оперативні підрозділи СБУ);

- державні органи, що беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю в межах виконання покладених на них інших основних функцій (органи/підрозділи Національної поліції та СБУ, крім зазначених у попередньому абзаці, органи прокуратури, органи державного фінансового контролю, контролюючі органи (органи доходів і зборів), Державна прикордонна служба, Національна гвардія, органи та установи виконання покарань і слідчі ізолятори, Національне антикорупційне бюро, Державне бюро розслідувань, АРМА, розвідувальні органи, органи, що забезпечують формування та реалізацію державної політики з питань інформаційного суверенітету України тощо;

- державні органи, що сприяють боротьбі з організованою злочинністю (ДМС, Національний банк, Антимонопольний комітет, Фонд державного майна, інші державні органи, що здійснюють контроль за додержанням законодавства);

превенція організованої злочинності:

- органи підсистеми боротьби з організованою злочинністю;

- інші державні органи;

- інститути громадянського суспільства;

наукове забезпечення у сфері боротьби з організованою злочинністю;

координація у сфері боротьби з організованою злочинністю, що здійснюється з урахуванням практики країн – членів ЄС шляхом:

- утворення (у межах чисельності наявних органів державної влади, що провадять свою діяльність у зазначеній сфері) і функціонування координаційного органу (Національного координатора), який буде здійснювати організаційне забезпечення реалізації державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю, відповідати за ефективне функціонування механізмів координації, взаємодії, моніторингу та звітності в зазначеній сфері через запровадження та подальшого організаційного забезпечення реалізації механізму стратегічних комунікацій у сфері боротьби з організованою злочинністю;

- діяльності уповноважених прокурорів, які координують діяльність правоохоронних органів у сфері протидії організованій злочинності.

Запобігання організованій злочинності та боротьба з організованими злочинними угрупованнями у сферах з високим ризиком її прояву здійснюється шляхом:

розроблення та вжиття на центральному та регіональному рівні заходів щодо системної протидії організованій злочинності та “тінізації” економіки на основі формування переваг легальної господарської діяльності, консолідації зусиль відповідних державних органів;

організації своєчасного виявлення та недопущення зв’язків між організованими злочинними угрупованнями та особами, які сприяють терористичній діяльності, підриву суверенітету та територіальної цілісності України;

організації на постійній основі проведення моніторингу (із збереженням його результатів) щодо випадків протиправного заволодіння майном суб’єктів господарювання за участю організованих злочинних угруповань;

запровадження дієвої системи виявлення та припинення функціонування джерел доходів, отриманих організованими злочинними угрупованнями;

посилення спроможності державних органів, що беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю, щодо протидії кіберзлочинності, реагування на стрімкий розвиток фінансових та інформаційних технологій, поглиблення і розгалуження зв’язків на національному та міжнародному рівні, які сприяють комунікації організованих злочинних угруповань;

забезпечення припинення діяльності організованих злочинних угруповань, які становлять загрозу для національної безпеки, та позбавлення їх можливості використовувати кошти, одержані злочинним шляхом. Із цією метою необхідно забезпечити виявлення, проведення аналізу та розслідування фактів тіньового виведення капіталів з України до офшорних зон і країн, банківська система яких не сприяє діяльності правоохоронних органів.

Інформаційно-аналітичне, наукове та кадрове забезпечення державних органів, що беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю, здійснюється шляхом:

запровадження в їх діяльності:

- системи проведення кримінального аналізу та аналізу ризиків організованої злочинності, що відповідає стандартам ЄС;

- системи оцінки загроз тяжких злочинів та організованої злочинності (СОСТА Україна) з метою визначення реальної ситуації у відповідній сфері, чинників, які потребують першочергового впливу, напрямів злочинної діяльності організованих злочинних груп (зокрема характерні особливості та інфраструктура, що ними використовується); впливу організованої злочинності на суспільство; причин і умов, що сприяють діяльності злочинних угруповань;

- системи проведення моніторингу, оцінки ефективності діяльності та

контролю за реалізацією державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю;

розроблення та впровадження єдиної захищеної інформаційної системи, що забезпечить оперативний доступ суб'єктів боротьби з організованою злочинністю до державних баз даних, обмін даними, зокрема електронними, поштовими та іншими повідомленнями, із визначенням органу, на який буде покладено обов'язки щодо технічного адміністрування.

З метою наукового забезпечення боротьби з організованою злочинністю передбачається:

системне та комплексне вивчення наявних проблем нормативно-правового та інституційного забезпечення;

підготовка рекомендацій за результатами проведення моніторингу та узагальнення судової практики щодо розгляду кримінальних проваджень за ознаками організованої злочинної діяльності;

проведення інженерно-технічних робіт, дослідно-конструкторських розробок, а також створення апаратних і програмних комплексів з метою виконання завдань щодо боротьби з організованою злочинністю.

Пріоритетами розвитку системи кадрового забезпечення державних органів, що беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю, є:

удосконалення процедури підбору кадрів, зокрема конкурсного відбору, та комплектування кадрами, впровадження спеціальної перевірки, що ґрунтується на рівних можливостях, прозорості, об'єктивній оцінці та особливих вимогах до досвіду і кваліфікації;

підвищення рівня спеціалізації, фахової підготовки та перепідготовки кадрів, діяльність яких безпосередньо пов'язана з протидією організованій злочинності;

підвищення рівня соціального захисту кадрів, забезпечення їх професійного зростання та просування по службі.

Залучення громадськості до активної участі в боротьбі з організованою злочинністю здійснюється шляхом:

організації регулярних загальнонаціональних і регіональних форумів з обговорення проблем боротьби з організованою злочинністю;

використання результатів діяльності громадських організацій щодо моніторингу криміногенної ситуації в державі в частині діяльності організованих злочинних угруповань;

забезпечення негайного реагування державних органів, що беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю, та їх посадових осіб на повідомлення засобів масової інформації про факти вчинення злочинів з ознаками організованості;

популяризації прикладів успішного виконання програм боротьби з організованою злочинністю, розкриття резонансних злочинів, винесення судових вироків лідерам та активним членам організованих злочинних угруповань;

розроблення та запровадження механізму стратегічних комунікацій у сфері боротьби з організованою злочинністю, застосування якого спрямоване на:

- забезпечення гласності в реалізації державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю;
- підтримку суспільством дій державних органів, що здійснюють боротьбу з організованою злочинністю;
- підвищення активності інститутів громадянського суспільства;
- створення в суспільстві нетерпимого ставлення до організованої злочинності та членів організованих злочинних угруповань.

Міжнародне співробітництво у сфері боротьби з організованою злочинністю здійснюється шляхом:

забезпечення дієвого співробітництва з Міжнародною організацією кримінальної поліції – Інтерполом, Європейським поліцейським офісом та іншими міжнародними партнерами на двосторонній та багатосторонній основі відповідно до національного законодавства і міжнародних договорів;

підвищення ефективності співпраці з правоохоронними структурами іноземних держав, що здійснюється в такий спосіб:

- розвиток і перегляд договірно-правової бази, що регламентує міжнародне співробітництво у сфері боротьби з організованою злочинністю;
- обмін відомостями про організовані злочинні угруповання та осіб, що беруть участь в їх діяльності;
- організація та здійснення спільних оперативних заходів і транскордонних операцій щодо припинення організованої злочинної діяльності та запобігання їй;
- розширення обміну досвідом, стажування та спільне навчання фахівців спеціальних підрозділів із боротьби з організованою злочинністю, зокрема за напрямками, визначеними в статтях 27 і 29 Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності;

ініціювання запровадження проектів міжнародної технічної допомоги, спрямованих на посилення можливостей органів, що здійснюють боротьбу з організованою злочинністю, щодо постачання сучасної спеціальної техніки, озброєння, інших засобів боротьби з організованою злочинністю;

сприяння налагодженню багатосторонніх відносин із закладами освіти та науковими установами іноземних держав, які спеціалізуються на підготовці відповідних фахівців та проведенні кримінологічних досліджень.

Очікувані результати

Реалізація Стратегії дасть змогу знизити рівень організованої злочинності в Україні, підвищити довіру населення до влади, створити необхідні умови для надходження іноземних інвестицій в економіку держави.

Оцінка стану реалізації Стратегії

Оцінка стану реалізації Стратегії проводиться щороку на підставі

виконання плану заходів з її реалізації. Така оцінка стану реалізації Стратегії подається координаційним органом (Національним координатором) Кабінетові Міністрів України, Президентові України та Верховній Раді України до 1 квітня року, що настає за звітним.

Критерії оцінки реалізації Стратегії:

створення дієвої та ефективної системи боротьби з організованою злочинністю;

впровадження трьохетапної моделі формування державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю;

запровадження міжнародних стандартів і дієвих механізмів моніторингу організованої злочинності, забезпечення координації та взаємодії суб'єктів боротьби з організованою злочинністю;

підвищення ефективності діяльності органів державної влади, що здійснюють боротьбу з організованою злочинністю, та поглиблення міжнародного співробітництва.

Додаток 5

**Затверджено
постановою Кабінету Міністрів України
від 28.10.2015 № 877**

**ПОЛОЖЕННЯ
про Національну поліцію**

1. Національна поліція є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ і який реалізує державну політику у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

2. Національна поліція у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства.

3. Основними завданнями Національної поліції є:

1) реалізація державної політики у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку;

2) внесення на розгляд Міністра внутрішніх справ пропозицій щодо забезпечення формування державної політики в зазначених сферах;

3) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

4. Національна поліція відповідно до покладених на неї завдань:

1) узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до її компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів міністерств та в установленому порядку подає їх Міністрові внутрішніх справ;

2) провадить превентивну та профілактичну діяльність, спрямовану на запобігання вчиненню правопорушень;

3) виявляє причини та умови, що сприяють учиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживає в межах своєї компетенції заходів щодо їх усунення;

4) вживає заходів з виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень; припиняє виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення;

5) у межах повноважень, передбачених законом, бере участь у боротьбі з тероризмом, забезпечує ефективне використання сил і засобів під час

проведення антитерористичних операцій;

б) уживає заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення;

7) здійснює своєчасне реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події;

8) у межах повноважень, передбачених законом, організовує та здійснює заходи щодо рятування людей, забезпечення їх безпеки, охорони майна в разі стихійного лиха, аварій, пожеж, катастроф та ліквідації їх наслідків;

9) здійснює досудове розслідування кримінальних правопорушень у межах визначеної підслідності;

10) здійснює заходи з контролю за місцезнаходженням осіб, які в установленому законом порядку зобов'язані носити електронні засоби контролю;

11) розшукує осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду, ухиляються від виконання кримінального покарання, зникли безвісти, та інших осіб у випадках, визначених законом; у межах повноважень, передбачених законом, організовує та провадить оперативно-розшукову діяльність;

12) у випадках, передбачених законом, здійснює провадження у справах про адміністративні правопорушення, приймає рішення про застосування адміністративних стягнень та забезпечує їх виконання;

13) доставляє у випадках і порядку, визначених законом, затриманих осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення, та осіб, які вчинили адміністративне правопорушення;

14) вживає заходів із забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах, вокзалах, в аеропортах, морських та річкових портах, інших публічних місцях;

14-1) вживає заходів із забезпечення публічної безпеки і порядку під час примусового виконання судових рішень і рішень інших органів (посадових осіб), а також заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю державних виконавців, приватних виконавців та інших осіб, які беруть участь у вчиненні виконавчих дій, здійснює привід у виконавчому провадженні, здійснює розшук боржника чи дитини у виконавчому провадженні у випадках, передбачених законом або рішенням суду;

15) здійснює заходи щодо захисту інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, виявлення та припинення адміністративних правопорушень на підприємствах, в установах та організаціях, а також інших об'єктах, визначених Кабінетом Міністрів України, які обслуговуються спеціальною поліцією;

16) регулює дорожній рух та здійснює контроль за додержанням Правил дорожнього руху його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі;

17) здійснює супроводження транспортних засобів у випадках, передбачених законом;

18) видає відповідно до закону дозволу на рух окремих категорій транспортних засобів; у випадках, визначених законом, видає та погоджує дозвільні документи у сфері безпеки дорожнього руху;

19) вживає всіх можливих заходів для надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їх життя чи здоров'я;

20) вживає заходів для визначення осіб, які нездатні через стан здоров'я, вік або інші обставини повідомити інформацію про себе; встановлює особу за невпізнаним трупом;

21) забезпечує безпеку взятих під захист осіб на підставах та в порядку, визначених законом;

22) у межах компетенції, визначеної законом, здійснює контроль за додержанням вимог законів та інших нормативно-правових актів щодо опіки, піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, вживає заходів щодо запобігання дитячій бездоглядності, правопорушенням у дитячому середовищі, а також соціального патронажу щодо дітей, які відбували покарання у виді позбавлення волі;

23) вживає заходів для запобігання та протидії домашньому насильству або насильству за ознакою статі;

24) бере участь у межах повноважень, передбачених законом, у здійсненні заходів, спрямованих на соціальну адаптацію осіб, які звільнилися з місць позбавлення волі;

25) здійснює охорону об'єктів права державної власності у випадках та порядку, визначених законом та іншими нормативно-правовими актами, а також бере участь у здійсненні державної охорони;

26) здійснює на договірних засадах охорону фізичних осіб та об'єктів права приватної і комунальної власності, а також технічні заходи охоронного призначення у випадках і порядку, передбачених законом або іншими нормативно-правовими актами;

27) здійснює контроль за дотриманням фізичними і юридичними особами спеціальних правил і порядку зберігання і використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів, матеріалів та речовин, на які поширюється дозвільна система;

28) здійснює у визначеному законом порядку приймання, зберігання та знищення вилученої, добровільно зданої або знайденої вогнепальної, газової, холодної та іншої зброї, боєприпасів, набоїв, вибухових речовин та пристроїв, наркотичних засобів або психотропних речовин;

29) здійснює контроль у межах компетенції, визначеної законом, за додержанням вимог режиму радіаційної безпеки в спеціально визначеній зоні

радіоактивного забруднення;

30) сприяє забезпеченню відповідно до закону правового режиму воєнного або надзвичайного стану, зони надзвичайної екологічної ситуації в разі їх оголошення на всій території України або в окремій місцевості;

31) здійснює в межах повноважень, передбачених законом, міжнародне співробітництво, бере участь у розробленні проектів та укладенні міжнародних договорів України з питань боротьби із злочинністю та інших питань, що належать до її компетенції, а також забезпечує їх виконання;

32) здійснює представництво та забезпечує виконання зобов'язань України в Міжнародній організації кримінальної поліції – Інтерполі (далі – Інтерпол) та Європейському поліцейському офісі (Європолі) (далі – Європол);

33) організовує взаємодію правоохоронних та інших державних органів України з Інтерполом, Європолом, а також компетентними органами інших держав з питань, що належать до сфери діяльності Інтерполу та Європолу;

34) використовує та надає іншим правоохоронним органам України доступ до інформаційно-телекомунікаційних систем і банків даних Інтерполу та Європолу, а також вносить до цих банків даних інформацію правоохоронних органів України;

35) виконує в межах компетенції запити органів правопорядку (правоохоронних органів) інших держав або міжнародних організацій поліції відповідно до закону, міжнародних договорів України, установчих актів та правил міжнародних організацій поліції, членом яких є Україна;

36) звертається в межах своєї компетенції із запитом до органів правопорядку (правоохоронних органів) інших держав або міжнародних організацій поліції відповідно до закону, міжнародних договорів України, установчих актів та правил міжнародних організацій поліції, членом яких є Україна;

37) організовує в межах своєї компетенції приймання-передавання осіб, які перебувають під вартою на державному кордоні України або за її межами;

38) направляє поліцейських до міжнародних організацій, іноземних держав як представників поліції з метою забезпечення координації співробітництва з питань, що належать до повноважень Національної поліції;

39) забезпечує участь національного персоналу з числа працівників Національної поліції в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки, здійснює оперативне управління та контроль за його діяльністю; організовує взаємодію з міжнародними організаціями з питань миротворчої діяльності;

40) у межах інформаційно-аналітичної діяльності формує бази (банки) даних, що входять до єдиної інформаційної системи МВС, користується базами (банками) даних МВС та інших державних органів, здійснює інформаційно-пошукову та інформаційно-аналітичну роботу, а також оброблення персональних даних у межах повноважень, передбачених законом;

41) здійснює моніторинг оперативної обстановки в державі, вивчає,

аналізує і узагальнює результати та ефективність поліцейської діяльності, інформує у порядку та спосіб, які передбачені законом, органи державної влади, органи місцевого самоврядування, а також громадськість про здійснення державної політики у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку;

42) здійснює розгляд звернень громадян з питань, пов'язаних з діяльністю Національної поліції, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери її управління;

43) у межах повноважень, передбачених законом, надає соціальну і правову допомогу громадянам, сприяє державним органам, підприємствам, установам та організаціям у виконанні покладених на них законом обов'язків;

44) забезпечує у випадках, передбачених законодавством, захист державних і власних інтересів в органах державної влади та органах місцевого самоврядування;

45) забезпечує організацію роботи з добору, вивчення та комплектування органів Національної поліції кваліфікованими кадрами;

46) організує службу підготовку та стажування поліцейських і працівників Національної поліції;

47) забезпечує відповідно до законодавства правовий і соціальний захист поліцейських, інших працівників Національної поліції та членів їх сімей;

48) забезпечує відповідно до законодавства надання статусу учасника бойових дій поліцейським, державним службовцям та працівникам Національної поліції;

49) взаємодіє з органами державної влади з питань соціального захисту та пенсійного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції та членів їх сімей;

50) бере участь у визначенні основних напрямів розвитку науки і освіти з питань діяльності Національної поліції, в організації та проведенні відповідних науково-дослідних, дослідно-конструкторських, кримінологічних і соціологічних досліджень, а також у впровадженні їх результатів в освітній процес та практичну діяльність;

51) організовує систему психологічного забезпечення поліцейських та працівників Національної поліції і забезпечує її функціонування;

52) розробляє пропозиції щодо закріплення у відповідних нормативно-правових актах та технічній документації (конструкторській, технологічній, програмній документації, технічних умовах, документах із стандартизації та сертифікації, інструкціях) обов'язкові умови в галузі технічного регулювання щодо продукції, яка необхідна для потреб Національної поліції, а також організовує проведення технічної експертизи та підготовку висновків щодо якості процесів проектування, виробництва, будівництва, монтажу, налагодження, експлуатації, зберігання, перевезення, реалізації та утилізації зазначеної продукції;

53) здійснює в межах повноважень, передбачених законом, державний нагляд за охороною праці в органах Національної поліції;

54) забезпечує експлуатацію та функціонування системи зв'язку Національної поліції;

55) забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, криптографічний захист інформації, яка є власністю держави, або інформації з обмеженим доступом, вимога щодо захисту якої визначена законом;

56) здійснює контроль та вживає заходів щодо забезпечення протипожежної безпеки в центральному органі управління Національної поліції, її територіальних органах, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління Національної поліції, а також на територіях, на яких вони розташовані;

57) організовує діяльність своїх територіальних (у тому числі міжрегіональних) органів в Автономній Республіці Крим, областях, мм. Києві та Севастополі, районах, містах, районах у містах, а також науково-дослідних установ та установ забезпечення;

58) виконує в межах повноважень, передбачених законом, функції з управління об'єктами державної власності, що належать до сфери її управління;

59) організовує і здійснює в установленому порядку матеріально-технічне та ресурсне забезпечення діяльності органів Національної поліції, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери її управління, зокрема приміщеннями, полігонами, засобами зв'язку, транспортними засобами, озброєнням, спеціальними засобами, пально-мастильними матеріалами, одностроєм, іншими видами матеріально-технічних ресурсів, необхідних для виконання покладених на них завдань;

60) здійснює самостійно або через утворені установи забезпечення:

монтаж, ремонт, обслуговування технічних засобів охоронного призначення, озброєння, транспорту, засобів зв'язку, приміщень, які надані Національній поліції для виконання покладених на неї завдань, контроль за правильним використанням матеріально-технічних ресурсів територіальними органами, підприємствами, установами та організаціями, що належать до сфери її управління;

будівництво, реконструкцію та капітальний ремонт об'єктів, що належать до сфери управління Національної поліції;

забезпечення належних умов праці;

61) здійснює інші повноваження, визначені законом.

5. Національна поліція з метою організації своєї діяльності:

1) забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, здійснення заходів щодо запобігання корупції, порушень законності, службової дисципліни і контроль за їх реалізацією в центральному органі управління Національної поліції, територіальних органах, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери її управління;

2) здійснює добір кадрів для центрального органу управління Національної поліції та на керівні посади територіальних (у тому числі міжрегіональних) органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери її управління, формує кадровий резерв на відповідні посади;

3) контролює діяльність територіальних органів Національної поліції, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери її управління;

4) забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, реалізацію державної політики стосовно державної таємниці, захисту інформації з обмеженим доступом, контроль за їх збереженням у Національній поліції, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери її управління;

5) забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, виконання завдань з мобілізаційної підготовки та мобілізаційної готовності держави;

6) організовує діловодство та архівне зберігання документів відповідно до встановлених правил;

7) організовує планово-фінансову роботу в центральному органі управління Національної поліції, її територіальних органах, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери її управління, здійснює контроль за використанням фінансових і матеріальних ресурсів;

8) забезпечує організацію та ведення бухгалтерського обліку в установленому законодавством порядку, а також подання необхідної звітності центральним органом управління та утвореними в установленому порядку територіальними (у тому числі міжрегіональними) органами;

9) фінансується за рахунок коштів Державного бюджету України (за винятком діяльності поліції охорони, яка утримується за рахунок коштів від надання послуг з охорони, які здійснюються на договірних засадах, крім виплат державою компенсації частини лізингових платежів у разі забезпечення поліцейського житлом на умовах фінансового лізингу, а також гарантованої з боку держави одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) чи втрати працездатності поліцейського або колишнього працівника міліції, що здійснюються за рахунок коштів, передбачених державним бюджетом для Національної поліції), інших джерел, не заборонених законом, а також забезпечує ефективне і цільове їх використання;

10) відкриває рахунки в установах банків.

6. Національна поліція для виконання покладених на неї завдань має право:

1) залучати в установленому порядку до виконання окремих робіт, участі у вивченні окремих питань учених і фахівців, працівників центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками) для розгляду питань, що належать до компетенції Національної поліції;

2) одержувати в установленому законодавством порядку від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ,

організацій незалежно від форми власності та їх посадових осіб, а також громадян та їх об'єднань інформацію, документи і матеріали, необхідні для виконання покладених на неї завдань;

3) користуватися відповідними інформаційними базами даних державних органів, державною системою урядового зв'язку та іншими технічними засобами;

4) скликати наради, утворювати комісії та робочі групи, проводити наукові конференції, семінари з питань, що належать до компетенції Національної поліції;

5) засновувати відповідно до законодавства відомчі нагороди, нагрудні знаки та почесні грамоти Національної поліції.

7. Національна поліція здійснює свої повноваження через центральний орган управління та утворені в установленому порядку територіальні (у тому числі міжрегіональні) органи в Автономній Республіці Крим, областях, мм. Києві та Севастополі, районах, містах, районах у містах.

8. Національна поліція під час виконання покладених на неї завдань взаємодіє з іншими державними органами, допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, тимчасовими консультативними, дорадчими та іншими допоміжними органами, утвореними Кабінетом Міністрів України, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, громадськими спілками, профспілками та організаціями роботодавців, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, а також підприємствами, установами та організаціями.

9. Національна поліція в межах повноважень, передбачених законом, на основі та на виконання Конституції та законів України, актів Президента України та постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України, наказів МВС видає накази організаційно-розпорядчого характеру, організовує та контролює їх виконання.

10. Національну поліцію очолює Голова, якого призначає на посаду та звільняє з посади Кабінет Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України, внесеним на підставі пропозицій Міністра внутрішніх справ.

Голова Національної поліції має першого заступника та заступників, яких призначає на посаду та звільняє з посади Міністр внутрішніх справ за поданням Голови Національної поліції.

11. Голова Національної поліції:

1) очолює Національну поліцію та здійснює керівництво її діяльністю, представляє Національну поліцію у відносинах з іншими органами, підприємствами, установами та організаціями в Україні та за її межами;

2) вносить на розгляд Міністра внутрішніх справ пропозиції щодо забезпечення формування державної політики у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності,

підтримання публічної безпеки і порядку, а також поліцейських послуг; розроблені Національною поліцією проекти законів, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, а також визначає позицію щодо проектів, розробниками яких є інші міністерства;

3) вносить на розгляд Міністра внутрішніх справ проекти нормативно-правових актів МВС з питань, що належать до компетенції Національної поліції;

4) організовує та контролює виконання Національною поліцією та її територіальними органами Конституції та законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, наказів міністерств, що належать до сфери діяльності Національної поліції;

5) подає на затвердження Міністрові внутрішніх справ плани роботи Національної поліції;

6) звітує перед Міністром внутрішніх справ про виконання планів роботи Національної поліції та покладених на неї завдань, про усунення порушень і недоліків, виявлених під час проведення перевірок діяльності Національної поліції, її територіальних органів, а також про притягнення до відповідальності посадових осіб, винних у допущених порушеннях;

7) забезпечує виконання Національною поліцією та її територіальними органами наказів МВС та доручень Міністра внутрішніх справ з питань, що належать до компетенції Національної поліції;

8) затверджує положення про структурні підрозділи центрального органу управління Національної поліції;

9) вносить Міністрові внутрішніх справ подання щодо кандидатур на посади своїх першого заступника та заступників;

10) призначає на посаду та звільняє з посади за погодженням з Міністром внутрішніх справ керівників і заступників керівників структурних підрозділів центрального органу управління Національної поліції; призначає на посаду та звільняє з посади державних службовців та інших працівників центрального органу управління Національної поліції;

11) приймає на службу та звільняє із служби, призначає на посаду та звільняє з посади поліцейських відповідно до закону;

12) призначає на посаду та звільняє з посади керівників територіальних (у тому числі міжрегіональних) органів Національної поліції за погодженням з Міністром внутрішніх справ;

13) підписує накази Національної поліції;

14) скасовує повністю чи в окремій частині акти територіальних (у тому числі міжрегіональних) органів Національної поліції;

15) розподіляє обов'язки між своїми заступниками;

16) дає в межах повноважень обов'язкові до виконання поліцейськими, державними службовцями і працівниками Національної поліції доручення;

17) вирішує в установленому порядку питання щодо заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності поліцейських;

18) вирішує в установленому законодавством про державну службу порядку питання щодо заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців центрального органу управління Національної поліції;

19) вирішує в установленому трудовим законодавством порядку питання щодо заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності працівників Національної поліції;

20) вносить в установленому порядку подання щодо відзначення поліцейських, державних службовців апарату центрального органу управління Національної поліції та працівників Національної поліції державними нагородами;

21) присвоює спеціальні звання поліції відповідно до закону;

22) присвоює ранги державних службовців відповідно до законодавства про державну службу;

23) вносить Міністру внутрішніх справ пропозиції щодо утворення територіальних (у тому числі межрегіональних) органів Національної поліції, які є юридичними особами публічного права, у межах граничної чисельності поліцейських, державних службовців та працівників Національної поліції і коштів, передбачених на її утримання, а також щодо їх ліквідації, реорганізації Кабінетом Міністрів України;

24) утворює, ліквідує, реорганізовує підприємства, установи та організації, затверджує їх положення (статути), в установленому порядку призначає на посади та звільняє з посад їх керівників та укладає з ними контракти; здійснює інші повноваження з управління об'єктами права державної власності, що належать до сфери управління Національної поліції;

25) забезпечує взаємодію Національної поліції з відповідальним за взаємодію структурним підрозділом МВС, визначеним Міністром внутрішніх справ;

26) забезпечує дотримання встановленого Міністром внутрішніх справ порядку обміну інформацією між МВС і Національною поліцією та своєчасність її подання;

27) приймає в установленому порядку рішення про розподіл бюджетних коштів, розпорядником яких є Національна поліція;

28) затверджує штатний розпис (штат) центрального органу управління Національної поліції, штатний розпис (штат) та кошторис територіальних (у тому числі міжрегіональних) органів Національної поліції;

29) виконує повноваження керівника державної служби в органі відповідно до законодавства про державну службу;

30) утворює комісії, робочі та експертні групи;

31) скликає та проводить наради з питань, що належать до компетенції Національної поліції;

32) здійснює інші повноваження, визначені законом.

12. Для погодженого вирішення питань, що належать до компетенції

Національної поліції, обговорення найважливіших напрямів її діяльності в Національній поліції може утворюватися колегія.

Рішення колегії можуть бути реалізовані шляхом видання відповідного наказу Національної поліції.

Для розгляду наукових рекомендацій та проведення фахових консультацій з основних питань діяльності в Національній поліції можуть утворюватися інші постійні або тимчасові консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи.

Рішення про утворення чи ліквідацію колегії, інших постійних або тимчасових консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів приймає Голова Національної поліції, який затверджує кількісний та персональний склад таких органів, а також положення про них.

13. Гранична чисельність поліцейських, державних службовців та працівників Національної поліції (крім поліції охорони) затверджується Кабінетом Міністрів України.

Структура центрального органу управління та територіальних органів Національної поліції, кошторис Національної поліції затверджуються Головою Національної поліції за погодженням з Міністром внутрішніх справ.

14. Національна поліція є юридичною особою публічного права, має печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, власні бланки, рахунки в органах Казначейства.

Додаток 6

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Національної поліції України
від 23.10.2018 року № 1077

ПОЛОЖЕННЯ
про Департамент стратегічних розслідувань
Національної поліції України

I. Загальні положення

1. Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України (далі – ДСР, Департамент) є міжрегіональним територіальним органом у складі кримінальної поліції Національної поліції України, який бере участь у реалізації державної політики з питань боротьби з організованою злочинністю та згідно із законодавством України здійснює оперативно-розшукову діяльність.

2. Повне найменування – Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України, скорочена назва – ДСР.

3. У своїй діяльності ДСР керується Конституцією України, міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, законами України, актами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, а також виданими відповідно до них актами Міністерства внутрішніх справ України, іншими нормативно-правовими актами та цим Положенням.

4. Діяльність ДСР ґрунтується на принципах верховенства права, дотримання прав і свобод людини, законності, відкритості та прозорості, політичної нейтральності, взаємодії з населенням на засадах партнерства, а також безперервності.

II. Завдання ДСР

1. Реалізація повноважень Національної поліції України в частині боротьби з організованою злочинністю, злочинністю в органах державної влади та місцевого самоврядування, протидії корупції, захисту прав і свобод людини і громадянина та об'єктів права власності від протиправних посягань, а саме:

1) виявлення, припинення і попередження незаконної діяльності суспільно небезпечних організованих груп (далі – ОГ) і злочинних організацій (далі – ЗО), у тому числі в органах державної влади та місцевого самоврядування, які впливають на криміногенну ситуацію в державі та в окремих її регіонах;

2) здійснення заходів, спрямованих на координацію діяльності органів (підрозділів) поліції у сфері боротьби з тероризмом відповідно до компетенції,

визначеної законодавством України;

3) протидія корупції серед посадових осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції», вжиття заходів з метою виявлення корупційних правопорушень і правопорушень, пов'язаних з корупцією, та їх припинення відповідно до законодавства України;

4) здійснення оперативно-розшукової діяльності, спрямованої на здобуття інформації про криміногенні процеси в злочинному середовищі, пов'язані з протиправною діяльністю окремих осіб та злочинних угруповань, схеми легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом;

5) організація та здійснення відповідно до законодавства України заходів захисту працівників ДСР, інших органів та підрозділів Національної поліції України, забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства, членів їх сімей та близьких родичів цих осіб.

III. Функції ДСР

У розділі міститься службова інформація, у зв'язку з чим публічний доступ до тексту розділу не надається.

IV. Права ДСР

1. ДСР має право:

1) залучати до виконання окремих робіт, участі у вивченні окремих питань вчених і фахівців, спеціалістів органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій (за погодженням з їх керівниками), представників інститутів громадянського суспільства;

2) скликати наради, утворювати консультативні, дорадчі та інші ради, комісії, колегії, робочі групи тощо для сприяння здійсненню покладених на нього завдань;

3) відповідно до компетенції в установленому порядку одержувати від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та їх посадових осіб, а також громадян та їх об'єднань інформацію, документи і матеріали, необхідні для виконання покладених на нього функцій;

4) користуватися в установленому порядку інформаційними базами даних Національної поліції України, Міністерства внутрішніх справ України, інших державних органів, державною системою урядового зв'язку та іншими технічними засобами.

2. ДСР має права, передбачені Кримінальним процесуальним кодексом України, Кодексом України про адміністративні правопорушення, законами України «Про Національну поліцію», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про запобігання корупції» та іншими актами законодавства України.

3. Працівники ДСР мають право:

1) здійснювати оперативно-розшукову діяльність, спрямовану на виявлення та припинення злочинів вчинених суспільнонебезпечними ОГ та ЗО, у тому числі в органах влади, управління та місцевого самоврядування, а також комплексне використання джерел оперативної інформації, можливостей оперативних підрозділів та застосування оперативно-технічних засобів під час провадження в оперативно-розшукових справах, а також контроль за використанням коштів, призначених для проведення цієї роботи;

2) здійснювати оперативно-технічні заходи за оперативно-розшуковими справами, що знаходяться в їх провадженні;

3) у встановленому порядку запитувати та отримувати від посадових осіб, органів державної влади документи, довідкові та інші матеріали (у письмовій або усній формі), необхідні для прийняття рішень з питань, віднесених до компетенції ДСР;

4) користуватися в установленому порядку інформаційними ресурсами Національної поліції України, Міністерства внутрішніх справ України та інших державних органів з питань, що належать до компетенції ДСР;

5) створювати відповідно до Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» професійні спілки з метою здійснення представництва та захисту трудових, соціально-економічних прав та інтересів їх членів.

V. Організація діяльності ДСР

1. Керівником ДСР є начальник, який підпорядковується Голові Національної поліції України.

Координацію та контроль діяльності ДСР здійснює перший заступник Голови Національної поліції України – начальник кримінальної поліції.

2. Начальник ДСР у межах повноважень, на основі і на виконання Конституції та законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України видає накази організаційно-розпорядчого характеру, дає доручення та приймає рішення, організовує і контролює їх виконання.

Акти ДСР можуть бути скасовані Головою Національної поліції України повністю чи в окремі частині, у тому числі за дорученням Міністра внутрішніх справ України, а також Міністром внутрішніх справ України в разі відмови Голови Національної поліції України скасувати такий акт.

3. Начальник ДСР призначається на посаду і звільняється з посади Головою Національної поліції України за погодженням з Міністром внутрішніх справ України.

4. Начальник ДСР:

1) здійснює безпосереднє керівництво Департаментом, організовує виконання покладених на нього завдань та несе персональну відповідальність за організацію та результати його діяльності;

2) організовує та забезпечує виконання ДСР Конституції та законів України, постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до

Конституції та законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, доручень Прем'єр-міністра України, наказів Міністерства внутрішніх справ України, наказів та доручень Міністра внутрішніх справ України, наказів Національної поліції України, наказів та доручень Голови Національної поліції України;

3) визначає основні напрями діяльності ДСР відповідно до його завдань і функцій, вносить Голові Національної поліції України пропозиції щодо зазначення пріоритетів роботи ДСР і шляхів виконання покладених на нього завдань та подає на затвердження плани роботи ДСР (річні, піврічні), вносить відповідні пропозиції до планів роботи Національної поліції України;

4) звітує перед Головою Національної поліції України щодо виконання покладених на ДСР завдань;

5) вносить Голові Національної поліції України пропозиції щодо структури та штатної чисельності Департаменту;

6) виконує повноваження керівника державної служби в ДСР відповідно до законодавства України про державну службу;

7) забезпечує відбір, розстановку, переміщення особового складу ДСР, формує кадровий резерв на відповідні посади;

8) вживає заходів з професійного навчання особового складу ДСР, є відповідальним за організацію службової підготовки;

9) призначає на посади та звільняє з посад першого заступника та заступників начальника ДСР, розподіляє обов'язки між ними;

10) призначає на посади та звільняє з посад керівників структурних підрозділів ДСР, а також інших працівників ДСР з числа поліцейських, державних службовців та інших категорій працівників;

11) у межах наданих повноважень присвоює відповідним категоріям працівників ДСР спеціальні звання та ранги державної служби або порушує питання про присвоєння відповідним категоріям працівників ДСР спеціальних звань та рангів державної служби перед Головою Національної поліції України, якщо це виходить за межі його повноважень;

12) забезпечує проведення атестування та службового оцінювання відповідних категорій працівників ДСР на підставах та відповідно до вимог, визначених чинними нормативно-правовими актами;

13) забезпечує дотримання службової дисципліни працівниками ДСР, у межах наданих прав призначає службові розслідування за фактами порушення службової дисципліни працівниками ДСР, вирішує питання про притягнення працівників ДСР до дисциплінарної відповідальності;

14) у межах наданих прав вирішує питання про заохочення працівників Департаменту;

15) затверджує положення про структурні підрозділи ДСР і посадові інструкції працівників ДСР;

16) підписує організаційно-розпорядчі документи ДСР (накази, доручення), рішення та протоколи нарад, а також інші документи від імені ДСР;

17) представляє ДСР у судах, у відносинах з органами Національної поліції України, а також органами державної влади, окремими фізичними та юридичними особами;

18) у межах компетенції забезпечує взаємодію підрозділів ДСР з іншими органами Національної поліції України (їх структурними підрозділами) іншими органами державної влади, підприємствами, установами, організаціями, у тому числі громадськими, а також з правоохоронними органами іноземних держав і міжнародними організаціями з питань, віднесених до компетенції ДСР;

19) забезпечує одержання у встановленому законодавством порядку від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, інших суб'єктів правовідносин інформації, документів та матеріалів, необхідних для виконання покладених на ДСР завдань;

20) для розгляду та своєчасного вирішення окремих питань службової діяльності визначає порядок роботи та проведення оперативних нарад у ДСР, підписує відповідні документи, прийняті на них;

21) організовує підготовку матеріалів до засідань колегії Національної поліції України і МВС та нарад керівництва Національної поліції України з питань, віднесених до компетенції ДСР;

22) з метою врегулювання питань міжвідомчого характеру щодо протидії організованій злочинності та корупції ініціює перед керівництвом Національної поліції України проведення та проводить міжвідомчі наради із залученням представників інших органів Національної поліції України (їх структурних підрозділів), інших правоохоронних органів та органів виконавчої влади;

23) організовує проведення навчальних семінарів, наукових конференцій, «круглих столів» з питань, віднесених до компетенції ДСР;

24) забезпечую охорону державної таємниці та іншої інформації з обмеженим доступом та здійснює контроль за їх збереженням;

25) у межах повноважень та відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів організовує та забезпечує розгляд звернень громадян, інформаційних та адвокатських запитів, запитів та звернень народних депутатів тощо;

26) забезпечує ефективне, результативне і цільове використання бюджетних коштів;

27) забезпечує оплату праці, у тому числі виплату грошового і; забезпечення. інших виплат, установлених для поліцейських і відповідних категорій працівників у розмірах і строки, установлені законодавством;

28) забезпечує збереження, цільове використання матеріальних і нематеріальних активів, що передані в користування або у відповідальне зберігання працівникам ДСР;

29) забезпечує дотримання встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання і подання у встановлені строки фінансової

та бюджетної, податкової і статистичної звітності, складання та виконання кошторису, має право першого підпису розрахункових документів;

30) організовує ведення бухгалтерського обліку та забезпечує фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом установленого строку, але не менше трьох років, складання фінансової, бюджетної та іншої І звітності відповідно до вимог законодавства України та своєчасне її подання до І відповідних державних органів;

31) має право від імені ДСР підписувати договори, меморандуми та інші угоди, в тому числі з використанням електронного підпису відповідно до вимог чинного законодавства;

32) сприяє у межах своїх повноважень забезпеченню реалізації єдиної державної політики, спрямованої на досягнення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

33) дотримується в межах компетенції принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у своїй діяльності;

34) забезпечує у межах компетенції виконання нормативно-правових актів з питань дотримання рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії дискримінації за ознакою статі та сексуальним домаганням;

35) здійснює інші повноваження відповідно до положень чинних нормативно-правових актів.

5. Структуру ДСР затверджує Голова Національної поліції України за погодженням з Міністром внутрішніх справ України.

Штат та кошторис ДСР затверджує Голова Національної поліції України.

6. ДСР є органом, що фінансується за рахунок коштів Державного бюджету України, згідно із щорічним кошторисом видатків, передбачених для ДСР, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

7. ДСР є юридичною особою публічного права, має самостійний баланс, рахунки в органах Державної казначейської служби України та банківських установах, має печатку із зображенням Державного Герба України, своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, інші печатки та штампи (за потреби), бланки зі своєю повною та скороченою назвами, необхідні для здійснення поточної діяльності.

8. ДСР може бути ліквідований або реорганізований Кабінетом Міністрів України за поданням Міністра внутрішніх справ України.

Пропозиції щодо реорганізації або ліквідації ДСР на розгляд Міністрові внутрішніх справ України вносить Голова Національної поліції України.

Реорганізація або ліквідація ДСР здійснюється в порядку, визначеному законодавством України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Київ: Просвіта, 1996. 80 с.
2. Кримінальний кодекс України // Відомості Верховної Ради України: кодекс від 05.04.2001, редакція від 25.09.2020 URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України» від 13.04.2012р. № 4652-VI. Х.: Одиссей, 2012. 360 с.
4. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 року // ВВР України. 2015. № 2. Ст. 124.
5. Про Службу безпеки України : Закон України від 25.03.1992 р. № 2229-XII. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2229-12/page>
6. Про Службу зовнішньої розвідки України : Закон України від 01.12.2005 р. № 3160-IV. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3160-15>.
7. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18.02.1992 року // ВВР України. 1992. № 22. Ст. 303.
8. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Закон України від 30.06.1993 р. № 3341-XII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3341-12/page>.
9. Про основи національної безпеки України : Закон України від 19.06.2003 р. № 965-IV. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/964-15>
10. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою» від 04.06.2020 року // Голос України від 26.06.2020. № 105.
11. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 року // ВВР України. 1992. № 48. Ст. 65.
12. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011.
13. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014.
14. Закон України «Про державну таємницю» від 21.01.1994.
15. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : Закон України від 23.12.1993 р. № 3781-XII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>
16. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві : Закон України від 23.12.1993 р. № 3782-XII. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3782-12>
17. Закон України Про інформацію від 02.10.1992 року // ВВР України. 1992. № 48. Ст. 65 (з наступними змінами та доповненнями).
18. Закон України Про зв'язок від 16.05.1995 року // ВВР України. 1995. № 20. Ст. 143 (з наступними змінами та доповненнями).
19. Закон України Про Антимонопольний комітет України від 26.11.1993.
20. Про виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 року №3477.

21. Про незаконне перехоплення телекомунікацій: Резолюція Ради Європейського Союзу. Брюссель, 17.01.1995 року.

22. Про оперативні запити правоохоронних органів стосовно громадських телекомунікаційних мереж та послуг: Резолюція Ради Європейського Союзу. Брюссель, від 20.06.2001 року.

23. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Служби безпеки України щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 62 Конституції України: Рішення Конституційного Суду України від 20 жовтня 2011 року №12-рп/2011 (справа №1-31/2011).

24. Рішення Конституційного суду України у справі за конституційним поданням Жашківської районної ради Черкаської області щодо офіційного тлумачення положень частин 1, 2 статті 32, частин 2, 3 статті 34 Конституції України. – Київ, Справа № 1-9/2012 від 20.01.2012 року №2-рп/2012.

25. Про Стратегію національної безпеки України / Затверджено Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020.

26. Стратегія боротьби з організованою злочинністю / Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2020 р. № 1126-р.

27. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Рим, 04.11.1950 року. Ратифікована 17.07.1997 року) / Збірка документів Ради Європи, ратифікованих Україною. К.: Фенікс, 2006. 496 с.

28. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності. Прийнята резолюцією 55/25 Генеральної Асамблеї від 15.11.2000 р. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_789

29. Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності та протоколів, що її доповнюють (Протоколу про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї і Протоколу проти незаконного ввозу мігрантів по суші, морю і повітряю) : Закон України від 04.02.2004 р. № 1433-IV. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1433-15>

30. Дохінська резолюція ... 2015 р. Прийнята на Тринадцятому Конгресі ООН з попередження злочинності і кримінального правосуддя. URL : <https://documents-ddsny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/443/30/PDF/N1544330.pdf?OpenElement>

31. Неапольська політична декларація і Глобальний план дій проти організованої транснаціональної злочинності URL : <http://uazakon.com/document/tpart01/isx01213.htm>

32. Інструкція про порядок використання правоохоронними органами можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів : наказ МВС України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Державного комітету у справах охорони державного кордону України, Державної митної служби України, Державної податкової адміністрації України від 09.01.1997 р. № 3/1/2/5/2/2. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0054-97>.

33. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 року №877.

34. Про затвердження структури Національної поліції України: Наказ

Національної поліції України від 06.11.2015 року № 1.

35. Про утворення територіального органу Національної поліції: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.10.2019 року №867.

36. Положення про Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України : Наказ НП України від 23.10.2019 №1077.

37. Про затвердження Інструкції з організації діяльності оперативних підрозділів НПУ щодо виявлення, документування та припинення діяльності організованих груп і злочинних організацій, що готуються до вчинення або вчиняють тяжкі та особливо тяжкі злочини: Наказ МВС України від 30.01.2019 року № 69дск. К., 2019. 24 с.

38. Про затвердження Порядку організації проведення профілактичних заходів: Наказ Національної поліції України від 27.12.2016 року №1377.

39. Про затвердження Інструкції з організації розшуку обвинувачених, підсудних, осіб, які ухиляються від відбування кримінального покарання, безвісно зниклих осіб та встановлення особи невідомих трупів: Наказ МВС України від 05.01.2005 №3дск.

40. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: Наказ ГП/МВС/СБУ/АДПС/МФ/МЮ від 16 листопада 2012 року № 114/1042/516/1199/936/1687/5.

41. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ МВС України 07.07.2017 №575.

42. Про затвердження Інструкції про заходи щодо дотримання вимог законодавства при затриманні без ухвали слідчого судді, суду осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, та обранні стосовно підозрюваних запобіжного заходу – тримання під вартою під час досудового розслідування: Наказ МВС України / Міністерство юстиції України від 01.10.2018 №806/3105/5.

Додаткові

43. Вербенський М. Г. Транснаціональна злочинність : монографія. Дніпропетровськ : Ліра ЛТД, 2009. 356 с.

44. Гнетнев М. К. Кримінальна відповідальність за сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності : монографія. Луганськ : Віртуальна реальність, 2009. 310 с.

45. Хараберюш О. І. Протидія контрабанді в Україні : оперативно-розшуковий аспект : монографія. Київ : ВД «Дакор», 2015. 416 с.

46. Шепетько С. А., Юрченко О. М. Вплив організованої злочинності на соціально-економічну ситуацію в державі : монографія. Київ : МП «Леся», 2015. 252 с.

47. Шостко О. Ю. Протидія організованим злочинності в європейських країнах : монографія. Харків : Право, 2009. 400 с.

48. Гула Л.Ф. Теоретико-правові та організаційно-тактичні основи протидії організованим злочинним групам і їх лідерам : монографія / Л.Ф. Гула. Львів: ЛьвДУВС, 2013. 472 с.

Допоміжні

49. Водько М. П., Подобний О. О. Кримінально-правова регламентація протидії організованій злочинності : монографія. Одеса : Юридична література, 2010. 192 с.

50. Волинець В. В. Організаційно-правові напрями обміну досвідом у сфері боротьби з організованою злочинністю. *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*. 2011. Вип. 25–26. С. 200–209.

51. Жаровська Г. П. Взаємодія транснаціонального сегмента української організованої злочинності і транснаціональних кримінальних ринків в умовах глобалізації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2014. Вип. 25. Серія Право. С. 199–203.

52. Жаровська Г. П. Способи мінімізації ризиків кримінальної діяльності суб'єктами транснаціональної організованої злочинності. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. 2015. Вип 2 (І). С. 179–186.

53. Жаровська Г. П. Структурно-організаційні особливості транснаціональних злочинних організацій в Україні. *Право і суспільство*. 2015. Вип. 1. С. 209–214.

54. Корнієнко М. В. Організована злочинність в Україні : сучасний стан, кримінологічна характеристика, заходи протидії : моногр. Київ : Фонд Юр науки, 2004. 300 с.

55. Кулик О. Г. Злочинність в Україні на початку ХХІ століття : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2013. 272 с.

56. Лисиченко В. К., Шехавцов Р. М. Проблеми теорії та практики подолання протидії розслідуванню окремих різновидів злочинів, вчинених організованими групами, злочинними організаціями: моногр. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2009. 304 с.

57. Мельничук Т. В. Організовані форми злочинної діяльності у зовнішньоекономічній сфері : монографія. Одеса : Фенікс, 2010. 246 с.

58. Скулиш Є. Д., Глушков В. О. Поняття транснаціональної організованої злочинності та її співвідношення з тероризмом. *Право і суспільство*. 2012. Вип. 2. С. 190–194.

59. Чаплинський К. О. Тактичне забезпечення розслідування діяльності злочинних угруповань : монограф. Дніпропетровськ : Ліра ЛТД, 2010. 304 с.

60. Шостко О. Ю. Організована злочинність у системі координат зарубіжного досвіду. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2014. Вип. 1 (2). С. 242–254.

Інтернет-ресурси

61. 1. Законодавство України. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws>.

62. 2. Офіційний сайт Національної поліції України. URL : <https://www.npu.gov.ua>.

63. 3. Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL : <https://mvs.gov.ua>.

64. 4. Протидія незаконному використанню спеціальних технічних засобів. URL : http://www.gproxx.com/http://www.sbu.gov.ua/sbu/control/uk/publish/article?art_id=115766&cat_id=115765.

65. 6. Офіційна сторінка Департаменту стратегічних розслідувань НП України. URL : <https://www.facebook.com/DSI.police.ukraine/>.

ВИСНОВКИ

Тіньова економіка яскраво відображає стан злочинних діянь в економічній сфері. Злочинність посилюється внаслідок стрімко розвиваючої економічної кризи, яка відображається в низькій заробітній платні та високим рівнем оподаткування. Саме запобігання та подолання економічних злочинів може стати базою для розробки довготривалої стратегії соціально-економічного розвитку суспільства.

Запобігання злочинам – це система заходів економічного, правового, виховного та соціально-культурного характеру, які проводяться уповноваженими органами державної влади. Головною складовою запобігання злочинів в економічній сфері являється практична діяльність правоохоронних органів та справедливе покарання в межах чинного законодавства.

Перед правоохоронними органами постає завдання у створенні міцного правопорядку, що гарантуватиме зниження злочинності до мінімальних показників, з урахуванням особливостей економічних, суспільно-психологічних умов в суспільстві.

Правильна кваліфікація, реєстрація та подальше планування розслідування у справах, які пов'язані з економічною сферою, це багатоетапний процес до якого входять різноманітні структурні елементи.

Слід зауважити, що успішне запобігання злочинним діянням – це справа не тільки працівників правоохоронних органів, а й суспільства. Стратегія громадського впливу на злочинність має полягати, з одного боку, в залученні, а з іншого – в ініціативній участі окремих громадян, громадських організацій правоохоронної спрямованості до охорони правопорядку, участі у програмах профілактики злочинності, надання інформації про вчинені злочини з обов'язковим матеріальним заохоченням цих напрямів роботи з боку держави і приватного бізнесу.

Характерні особливості здійснення привласнень багато в чому обумовлені обстановкою злочину, яка, в першу чергу, залежить від специфіки фінансово-господарської діяльності підприємства: профілю його роботи (виробнича фірма, кооператив, страхова організація, банк і т.д.), структура, стан бухгалтерського обліку і звітності, ефективність зовнішнього і внутрішнього контролю. Прагнення розкрадачів створити сприятливі умови для здійснення привласнень нерідко виражається в максимальному скороченні числа співробітників підприємства і інших осіб, повноважних приймати відповідальні рішення на загальних зборах, шляхом перерозподілу акцій або зміни співвідношень часткою статутного фонду. Розкрадачі роблять активні зусилля для включення в ревізійні комісії своїх довірених осіб, підкуп представників контролюючих організацій і правоохоронних органів.

Необхідно зазначити, що великі багатоепізодні привласнення

відбуваються добре організованими злочинними групами. До їх складу входять керівники підприємств, бухгалтерські працівники, фахівці різного профілю, представники контролюючих інстанцій. Структура злочинної групи включає організаторів розкрадання, виконавців, пособників. Розподіл ролей залежить від посадового становища розкрадачів, їх умінь і навичок, наявності кримінального досвіду і зв'язків.

Особливості здійснення таких господарських злочинів, як «Незаконна діяльність з організації або проведення азартних ігор, лотерей» та «Порушення порядку здійснення заготівлі металобрухту та операцій з металобрухтом», полягають у тому, що їх учиняють, як правило, особи, які не є суб'єктами господарювання. У ході реалізації практичних заходів, а саме під час проведення слідчих (розшукових) дій у вигляді обшуку відповідного приміщення, допиту осіб, які перебувають у приміщенні грального закладу або пункту приймання/переробки металобрухту, досить часто працівники поліції встановлюють відомості про те, що наймані працівники, задіяні в незаконній господарській діяльності або господарських операціях (адміністратори, касири тощо), та допоміжний персонал (охорона, прибиральники, вантажники) виконують свої функції без передбачених чинним законодавством трудових угод, тому наявні й інші порушення чинного законодавства (порушення оподаткування, правил безпеки, діяльність без відповідної кваліфікації).

Важливо зазначити, що на практиці також досить часто трапляються випадки здійснення господарської діяльності з використанням підроблених реєстраційних документів, а якщо така діяльність передбачає ліцензування, то наявні випадки підроблення ліцензій на певний вид діяльності. Такі дії здійснюються із метою імітації законної діяльності суб'єкта господарювання.

Учинення господарських злочинів багато в чому обумовлене обстановкою, яка передусім залежить від специфіки фінансово-господарської діяльності підприємства, профілю його роботи, структури, стану бухгалтерського обліку й звітності, ефективності зовнішнього та внутрішнього контролю. Існують випадки підкупу працівників контролюючих органів, що призводить до безконтрольності, а іноді й сприяння незаконній діяльності, адже до компетенції таких органів належить забезпечення діяльності відповідної сфери господарювання, видання нормативних актів та дозвільних документів, інших повноважень, визначених законодавством.

Великі багатоепізодні господарські злочини скоюють добре організовані злочинні групи за попередньою змовою осіб, які керуються одним умислом. До здійснення протиправних дій можуть бути залучені керівники підприємств, бухгалтери, інші особи, представники контролюючих інстанцій та правоохоронних органів. Розподіл ролей залежить від посадового становища правопорушників, їх умінь і навичок, наявності кримінального досвіду та зв'язків.

Зазвичай, злочинна діяльність із легалізації (відмивання) майна,

одержаного злочинним шляхом, попередньо детально плануються, а в деяких випадках, супроводжуються впливовими посадовими особами контролюючих органів, які входять до складу злочинної організації.

Протиправна діяльність службових осіб органів влади чи органів місцевого самоврядування (їх структурних підрозділів (комунальних або державних підприємств)), яка виражається у порушенні вимог чинного законодавчого регулювання певної сфери, призводить до незаконного використання коштів. Організовані групи або злочинні організації вступивши попередньо в злочинну змову, керуючись єдиним умислом, шляхом розподілу ролей та обов'язків розкрадають державні (місцеві) кошти, які в подальшому легалізуються (відмиваються) під видом законних фінансових операцій. Наслідком таких дій, є марне використання коштів за які держава недоотримує або взагалі не отримує якісне виконання будь-яких будівельних робіт (влаштування доріг, будівництво підприємств, об'єктів інфраструктури та ін.), а також товарів або послуг які потребує держава.

Зловживання владою або службовим становищем посягає на нормальне функціонування органів державної влади, місцевого самоврядування та інтереси державної служби, а також породжує в суспільстві настрої вседозволеності, підриває віру законотворчих громадян в те, що їх права і інтереси взагалі можуть бути захищені. На жаль, багато з існуючих заходів протидії зловживанню владою або службовим становищем носять декларативний характер, так як практично важко здійснити без участі в цьому самих органів державної влади.

Дослідження показують, що найбільш ефективним заходом протидії кримінальним правопорушенням, що вчиняються шляхом зловживання владою або службовим становищем є формування в суспільстві нетерпимості до корупційної поведінки, а також пред'явлення законних вимог до перевірки кваліфікаційних вимог до громадян, які претендують на заміщення державних посад.

Запропоновані методичні рекомендації мають усунути наявні прогалини у організаційно-тактичному аспекті виявлення та документування злочинів визначених категорій, візуалізувати окремі тактичні елементи цієї діяльності та сприяти виробленню практичних вмінь і навичок роботи працівників підрозділів стратегічних розслідувань НП України за визначеним типовим алгоритмом, зокрема й у межах курсів підвищення кваліфікації та спеціалізації працівників підрозділів стратегічних розслідувань.

Навчальне видання

**ОРГАНІЗАЦІЯ ВИЯВЛЕННЯ
І РОЗСЛІДУВАННЯ ФІНАНСОВИХ
ТА ЕКОНОМІЧНИХ ЗЛОЧИНІВ**

Збірник методичних рекомендацій

Колектив авторів

Редактори, ориганіл-макет –
Є. В. Коваленко-Марченкова, А. В. Самотуга

Редактор *Н.В. Леонова*

Підп. до друку 11.07.2022. Формат 60x84/16. Гарнітура Times. Папір офісний.
Друк – цифровий. Ум.-друк. арк. 26,82. Обл.-вид. арк. 27,55. Тираж – 50 прим.

Надруковано у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26, rvv_vonr@dduvs.in.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6054 від 28.02.2018